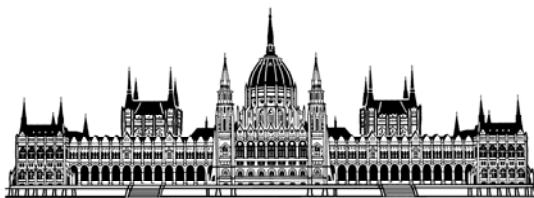

Országgyűlési Napló

*Dr. Hiller István, dr. Latorcai János és
Sneider Tamás*
elnöklete alatt

Jegyzők: *Gúr Nándor, Hiszékeny Dezső, dr. Szűcs Lajos,
dr. Tiba István*

Az ülésnap megnyitása	13873
-----------------------------	-------

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, és ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája	13873
Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter, a napirendi pont előadója	13873

Felszólalók:

Demeter Zoltán , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	13880
Dr. Bárándy Gergely , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	13881
Dr. Rubovszky György , a KDNP képviselőcsoportja részéről	13884
Dr. Staudt Gábor , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	13886
Dr. Schiffer András , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	13891
Dr. Bárándy Gergely (MSZP)	13895
Dr. Trócsányi László igazságügyi miniszter	13897
Dr. Staudt Gábor (Jobbik).....	13900
Dr. Schiffer András (LMP).....	13903
Dr. Bárándy Gergely (MSZP)	13904
Dr. Schiffer András (LMP).....	13905
Dr. Staudt Gábor (Jobbik).....	13906
Dr. Répássy Róbert igazságügyi minisztériumi államtitkár válasza.....	13906

Az Európa Tanácsnak a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló Egyezménye kihirdetéséről, valamint ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája	13908
Dr. Répássy Róbert igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	13908

Felszólalók:

Petneházy Attila , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	13912
Bangóné Borbély Ildikó , az MSZP képviselőcsoportja részéről	13914
Apáti István , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	13918
Dr. Szél Bernadett , az LMP képviselőcsoportja részéről	13923
Szelényi Zsuzsanna (független).....	13928
Vágó Sebestyén (Jobbik)	13931
Harrach Péter (KDNP).....	13936
Teleki László (MSZP).....	13937
Dr. Szél Bernadett (LMP).....	13939
Harrach Péter (KDNP).....	13940
Vágó Sebestyén (Jobbik)	13940
Dr. Szél Bernadett (LMP).....	13941
Szelényi Zsuzsanna (független).....	13942
Vágó Sebestyén (Jobbik)	13943
Dr. Répássy Róbert igazságügyi minisztériumi államtitkár válasza.....	13943

A kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célok meghatározásáról szóló országgyűlési határozati javaslat általános vitája.....	13944
Veresné Novák Katalin emberi erőforrások minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	13945

Felszólalók:

Dunai Mónika , a Fidesz képviselőcsoportja részéről.....	13951
Bangóné Borbély Ildikó , az MSZP képviselőcsoportja részéről	13955
Vágó Sebestyén , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	13960
Dr. Szél Bernadett , az LMP képviselőcsoportja részéről	13963
Szelényi Zsuzsanna (független).....	13968
Dunai Mónika (Fidesz).....	13972
Vágó Sebestyén (Jobbik)	13972
Dr. Szél Bernadett (LMP).....	13973

<i>Szelényi Zsuzsanna</i> (független).....	13974
<i>Petneházy Attila</i> (Fidesz)	13975
<i>Harrach Péter</i> (KDNP).....	13977
<i>Bangóné Borbély Ildikó</i> (MSZP)	13979
<i>Dunai Mónika</i> (Fidesz).....	13983
<i>Gúr Nándor</i> (MSZP).....	13984
<i>Dunai Mónika</i> (Fidesz).....	13988
<i>Dr. Szél Bernadett</i> (LMP).....	13990
<i>Szelényi Zsuzsanna</i> (független).....	13991
Veresné Novák Katalin emberi erőforrások minisztériumi államtitkár válasza	13991

Az egészségügyi alapellátásról szóló törvényjavaslat általános vitája..... 13995

Dr. Zombor Gábor emberi erőforrások minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója..... 13996

Felszólalók:

Dr. Molnár Ágnes , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	14002
Tukacs István , az MSZP képviselőcsoportja részéről	14007
Dr. Szakács László , az MSZP képviselőcsoportja részéről	14009
Harrach Péter , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	14011
Dr. Lukács László György , a Jobbik képviselőcsoportja részéről.....	14013
Ikotity István , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	14019
Rig Lajos (Jobbik).....	14021
Teleki László (MSZP).....	14024
Dr. Bene Ildikó (Fidesz)	14027
Rig Lajos (Jobbik).....	14028
Gúr Nándor (MSZP).....	14028
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	14032
Dr. Zombor Gábor emberi erőforrások minisztériumi államtitkár válasza	14035

Egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája
 14038 |

Czibere Károly emberi erőforrások minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója..... 14038

Felszólalók:

Kovács Sándor , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	14044
Korózs Lajos , az MSZP képviselőcsoportja részéről	14047
Vágó Sebestyén , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	14051
Ikotity István , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	14056
Kovács Sándor (Fidesz)	14060
Gúr Nándor (MSZP).....	14061
Czibere Károly emberi erőforrások minisztériumi államtitkár	14065
Hirt Ferenc (Fidesz)	14067
Gúr Nándor (MSZP).....	14068
Vágó Sebestyén (Jobbik)	14068
Czibere Károly emberi erőforrások minisztériumi államtitkár válasza.....	14069

Egyes, a felsőoktatás szabályozására vonatkozó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája
 14074 |

Dr. Palkovics László emberi erőforrások minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója
 14074 |

Felszólalók:

Dr. Pószán László , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	14080
Dr. Hiller István , az MSZP képviselőcsoportja részéről	14084
Dúró Dóra , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	14088
Ikotity István , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	14093
Szabó Szabolcs (független)	14097
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke	14102
Dr. Palkovics László emberi erőforrások minisztériumi államtitkár	14107

Farkas Gergely (Jobbik)	14119
Gúr Nándor (MSZP)	14124
Dr. Palkovics László emberi erőforrások minisztériumi államtitkár válasza	14128

Napirenden kívüli felszólaló:

Ikotity István (LMP)	14131
-----------------------------------	-------

Az ülésnap bezárása	14134
----------------------------------	-------

Az ülésen jelen voltak:

DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ igazságügyi miniszter és DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár, CZIBERE KÁROLY, VERESNÉ NOVÁK KATALIN, DR. ZOMBOR GÁBOR és DR. PALKOVICS LÁSZLÓ emberi erőforrások minisztériumi államtitkárok.

Az Országgyűlés tavaszi ülészakájának
41. ülésnapja

2015. június 12-én, pénteken

(8.00 óra - Elnök: Sneider Tamás)

Jegyzők: Hiszékeny Dezső és dr. Tiba István)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Kedves Képviselők! Az Országgyűlés tavaszi ülészakájának 41. ülésnapját megnyitom. Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Tiba István és Hiszékeny Dezső jegyző urak lesznek a segítségemre.

Köszöntöm kedves vendégeinket és mindenkit, aki figyelemmel kíséri a mai napon a munkánkat.

Most soron következik a **bírószabályok módosításáról szóló 1994. évi LIII. törvény és ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája** a lezárásig. Az előterjesztés T/4891. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Trócsányi László igazságügyi miniszter úrnak, a napirendi pont előterjesztőjének, aki a pulpitusról fogja elmondani a napirend felvezetését.

DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ igazságügyi miniszter, a napirendi pont előadója: Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselők! Az első szó nyilván a köszöneté. Köszönöm a frakcióknak, a szakértőknek, a frakciók szakértőinek, hogy a végrehajtói rendszer átalakítására tett fáradozásainkat mindvégig figyelemmel kísérték és többségükben támogatták.

A végrehajtó sosem volt népszerű figura Magyarországon, gyaníthatóan persze másutt sem. A létbizonytalanságba került emberek rettegtek tőle, olyannyira, hogy valóságos negatív irodalmi hőssé vált. A bohémek és művészek gúnnyal illették, mint Karinthy. Róla például feljegyezték, hogy éppen törzshelyén, a Hadik kávéházban biliárdozott, amikor egyszer csak megjelent valamelyik rendszeresen nyakára járó végrehajtó. Karinthy így sóhajtott fel: „Látom már, fiam, maga tőlem fog nyugdíjba menni.”

Ábrányi Emil egyfelvonásos vígjátékot írt A végrehajtó címmel, amelynek bemutatója - aligha véletlenül - néhány évvel azután volt, hogy az Országgyűlés elfogadta az 1881. évi LX. törvénycikket a bírósági végrehajtásról. Ebben azonban éppenséggel a végrehajtó menti meg a szegény özvegyet a gonosz hitelezőtől, aki a végrehajtás elengedése fejében annak nevelt lányát követeli magának nőül. Igaz, a végrehajtónak ez lesz az utolsó ügye, mert egyszermind fel is hagy mesterségével.

A végrehajtó szerepel nem egy magyar népdalban is. Például így: „Egzekválni jön a bíró, / utána a végrehajtó /, elviteti az ágyunkat /, utolsó véka búzáinkat.”

Ám bármennyire is népszerűtlen a végrehajtó, szükség van rá. Mert az alternatíva ennek a funkciónak a reprivatizációja lenne, pénzbehajtás, önbíráskodás. A feladat tehát az, hogy a végrehajtást a lehe-

tő legemberibbé, leghatékonyabbá és a jogállami követelményeknek a legmegfelelőbbé tegyük.

Mint ahogy a tisztelt képviselők is tudhatják, hivatalba lépésem óta igazságügyi miniszterként az egyik legfontosabb feladatomban a bírósági végrehajtás reformját tekintetem. Mindvégig úgy éreztem, hogy a végrehajtói rendszerünk egyfajta szürke-zónába került, szükség van e tevékenység átvilágítására és egy mindenki által elfogadható megoldás kidolgozására.

A jogász szakmában és talán azon kívül is mindenki tisztában van azzal, hogy miként működnek bíróságaink, az ügyészségek, az ügyvédek, de a végrehajtói rendszer felépítéséről, a végrehajtók működéséről csak azoknak van tudomásuk, akik kapcsolatba kerülnek e szervezettel.

Amikor készültem az igazságügyi tárca vezetésére, számos értékes megbeszélésem volt, és ekkor tapasztaltam azt, hogy a végrehajtói rendszerrel való foglalatosságot nem kerülhetem meg. Azt is tudtam, hogy konfliktusos területre lépek, óhatatlanul érdekeket is fogok sérteni, és nem lesz mindenki elégedett. Aki a sajtóban figyelemmel kísérte a kapcsolódó híreket, világosan láthatta ezt.

E reformfolyamat egyik első állomásaként, a mintegy százpontos problématerkép összeállítását követően, 2015 áprilisában a kormány elfogadta az önálló bírósági végrehajtók jogállására vonatkozó jogszabályok módosításáról, valamint a magyar bírósági végrehajtói kar létrehozásáról és feladatairól szóló koncepciót. A koncepció alapján az Igazságügyi Minisztérium kidolgozta a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló T/4891. számú törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat általános vitáját azzal szeretném kezdeni, hogy demokratikus jogállam nem létezhet hatékonyan működő igazságszolgáltatás nélkül. Az igazságszolgáltatási rendszereknek pedig nélkülözhetetlen eleme a végrehajtás, a végrehajtási szervezet. Az igazságszolgáltatás ugyanis csak akkor érheti el a célját, ha a bírósági döntések önkéntes teljesítés hiányában is érvényesülni tudnak. Ez elengedhetetlen a miniszteri programomban kitűzött azon cél megvalósításához is, mely szerint az igazságügybe vetett közbizalmat minden lehetséges módon erősíteniünk kell. A bírósági végrehajtás minősége jelentősen befolyásolja a jog érvényesülését, a jogba, az igazságügybe vetett bizalmat is, ezáltal a jogrendszer egészének működését.

Ahogy arra az Alkotmánybíróság a 46/1991-es Ab-határozatában rámutatott: „A bírósági határozatok tiszteletben tartása, a jogerős bírósági döntések teljesítése - akár jogszerű kényszerítés árán is - a jogállamisággal kapcsolatos alkotmányos értékekhez tartozik. Ha ugyanis a végrehajtási rendszer gyenge és könnyen kijátszható, az óhatatlanul a bírósági határozatok lebecsüléséhez, jogbizonytalansághoz, a jogtudat romlásához, a jogállamiság sérelméhez vezet. Az ilyen veszély leküzdése nyilvánvalóan mind

állampolgári, mind társadalmi, mind pedig állami szempontból alkotmányos érdek.” Leszögezhetjük tehát, hogy a bírósági végrehajtás intézményrendszerének megfelelő működése általános jogállami érdeket szolgál.

Magyarországon a végrehajtás mintegy 1100 éves múltra tekint vissza. Jól mutatja a végrehajtás nélkülözhetetlen szerepét, hogy királyaink már az államiság korai szakaszaiban is adtak ki a végrehajtással összefüggő dekrétumokat. Kodifikált végrehajtási jogról közel 140 éve beszélhetünk. A modern anyagi magánjoggal együtt, osztrák mintára, a kiegyezés utáni években a bírósági végrehajtás modern szabályrendszere is megszületett. Az első átfogó végrehajtási kódex a végrehajtási eljárásról szóló 1881. évi LX. törvénycikk volt. A magyar jogalkotó ebben a kódexben választotta ketté a polgári törvénykezési rendtartást és a bírósági végrehajtás szabályozását. A jogalkotó célja már akkor is az volt, hogy az eljárást egyszerűsítse és gyorsítsa.

A második világháborút követően, 1955-ben született meg a szocialista alapokon nyugvó végrehajtási kódex, az 1955. évi 21. törvényerejű rendelet. Ez egészen 1979-ig meghatározta a végrehajtás működését, amikor is megalkották a bírósági végrehajtásról szóló 1979. évi 18. törvényerejű rendeletet. A jogszabályok talán túlzottan csak adóspártiak voltak, és az állami kényszert csak a legvégső esetben rendelték alkalmazni. Mindez a teljesítési morál erőteljes romlását eredményezte. Ebben a korszakban a szovjet jog befolyása érvényesült, amely a magántulajdont alacsonyabb rendű tulajdoni formának tartotta és gyengébb védelemben részesítette. Nem volt központi jelentősége a magántulajdon javára lefolytatandó eljárásoknak, ami a végrehajtási szabályok felpuhulásához vezetett.

Ilyen előzményekkel a rendszerváltás után, immár több mint húsz éve alkották meg a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényt, a hatályos Vht.-t. Ez a magyar jogtörténet negyedik átfogó végrehajtási kódexe, amely a rendszerváltást követően alapvetően változtatta meg a korábbi végrehajtási eljárási szabályozást és a szervezeti rendszert.

Az 1994-es Vht. hozta létre az önálló bírósági végrehajtói intézményt mint a bírósági végrehajtás általános szervezeti formáját. Az új szervezeti struktúrában a bírósági végrehajtói szervezet elkülönült a bírósági szervezettől, és a végrehajtói szervezet feletti felügyeleti jogkört az igazságügyért felelős miniszter kapta meg.

A végrehajtás szervezetével kapcsolatos ellenőrzési és igazgatási jellegű feladatok ellátása céljából létrehozták a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamarát, ami 1995. január 1. napján kezdte meg működését, immáron húsz éve. A kamara feladata egyrészt az volt, hogy képviselje és védje a tagjai, azaz a végrehajtók, a végrehajtó-helyettesek és a végrehajtójelöltek érdekeit, másrészt, hogy ellássa a végrehajtással kapcsolatos, jogszabályban meghatározott, elsősorban igazgatási jellegű közfeladatokat.

(8.10)

Több mint húsz év elteltével azonban szembe kell néznünk azzal a ténnyel, hogy az 1994-ben megalkotott szabályrendszer sem a végrehajtási eljárás, sem a végrehajtás szervezetrendszere tekintetében nem váltotta be maradéktalanul a hozzáfűzött reményeket. Annak ellenére sem, hogy a Vht.-t az elfogadása óta több alkalommal is jelentősen módosították. Az elmúlt húsz év tapasztalatai alapján arra lehet következtetni, hogy a végrehajtói öngazgatásra épülő szervezet nem mindig képes kellő hatékonysággal fellépni a nem a szakmai szabályoknak megfelelően eljáró végrehajtókkal szemben. Emellett a végrehajtással összefüggő közfeladatokhoz rendelt források kamarai felhasználásával kapcsolatban is jogos kritikák fogalmazódtak meg.

A kormány első lépésként a 25/2015. Kormányrendelet megalkotásával az Igazságügyi Hivatalhoz telepítette az önálló bírósági végrehajtók ellenőrzésével kapcsolatos irodavizsgálati feladatokat. Az Igazságügyi Minisztérium ezzel párhuzamosan a 3/2015. igazságügyi minisztériumi rendelettel átalakította a végrehajtók elleni panaszügyek felügyeletét. Az Igazságügyi Hivatal, mint a végrehajtói szervezettől elkülönült állami szerv, objektíven képes megítélni a végrehajtói működés esetleges hiányosságait. Mindezek alapján a végrehajtói tevékenység vizsgálatára és a panaszügyek felügyeletére kialakított új szabályrendszer is be tudja tölteni a funkcióját.

A T/4891. számú törvényjavaslat a végrehajtási szervezetrendszerre vonatkozó szabályozás törvényi szintű hibáinak orvoslását célozza, vagyis nem érinti a Vht. egészét. A végrehajtás közfeladat, de a jelenlegi rendszerben nem hatóság, hanem erre felhatalmazott, nyereségorientált magánirodák végzik. A Vht. szervezetrendszerre vonatkozó szabályainak fogyatékososságait a tisztán állami és a tisztán magánosított végrehajtás közötti átmeneti megoldás orvosolhatja, amely a kettő előnyeit és nem hátrányait ötvözi. A konkrét eljárások tekintetében meg kell tartani a magánosításból eredő hatékonysági jellemzőket. Az ellenőrzési és igazgatási feladatok tekintetében viszont a mostaninál fokozottabban figyelembe kell venni az állami végrehajtás sajátosságait. Egy ilyen szervezet biztosíthatja a hatékonyabb fellépés lehetőségét a végrehajtói tisztségre méltatlan tagokkal szemben. Olyan szabályozás kialakítására van szükség, amely megfelelő eszközöket biztosít a mindenkori kormánynak számára, hogy a szervezetnek a végrehajtás érdekeit szem előtt tartó működését kikényszerítse.

A kormány ezért olyan javaslatot terjesztett az Országgyűlés elé, amely a végrehajtói tagság kezében hagyja az érdek-képviselési feladatok ellátást. A végrehajtási szervezettel kapcsolatos, közfeladatnak minősülő igazgatási feladatokat azonban a kar azon szervezeti egységére, a hivatalra bízta, amely az igazságügyért felelős miniszter által kinevezett vezető irányítása alatt áll.

A javaslat alapján tehát a végrehajtással kapcsolatos, jogszabályban meghatározott közfeladatokat a jövőben is a végrehajtókból és végrehajtó-helyettesekből álló jogi személy, a kar fogja ellátni, azonban e jogi személy szervezeti felépítését a kamarára vonatkozó hatályos szabályozáshoz képest a javaslat jelentősen módosítja. A végrehajtáshoz kapcsolódó közfeladatok ellátása a javaslat alapján közvetlen állami felügyelet alá kerül, azzal, hogy azokat a kar azon szervezeti egysége, a hivatal útján látja el, amelynek vezetőjét az igazságügyért felelős miniszter nevezi ki.

A jelenlegi szabályok szerint a kamara a végrehajtással kapcsolatos közfeladatokat elsősorban a végrehajtást kérők által előlegezett és végső soron az adósok által viselt általános költségátalányból befolyó bevételekből finanszírozza. Ezzel kapcsolatban mindenkit szeretnék megnyugtatni, hogy az állam nem kívánja kivonni a végrehajtás szervezetrendszeréből az elsősorban tehát ebből az általános költségátalányból származó, a kamaránál jelenleg rendelkezésre álló több milliárd forintnyi összeget. Biztosítani kívánjuk azonban, hogy ez a pénz a jövőben is a jogalkotói célnak megfelelően, azaz a végrehajtással kapcsolatos közfeladatok ellátása érdekében hasznosuljon. Ezért a javaslat alapján a kamara vagyona a karra száll át, amivel a törvény adta keretek között a miniszter által kinevezett vezető irányítása alatt álló szervezeti egység, a hivatal lesz jogosult rendelkezni.

A további részleteket illetően a törvényjavaslat jelentősen módosítja a végrehajtóként való intézményes működés feltételrendszerét. A végrehajtási eljárásra vonatkozó szabályozás összetett jellege miatt a végrehajtási eljárások lefolytatásához széles körű jogi ismeretekre van szükség. Ez volt az indoka a Vht. 2012-es módosításának is, amely a jövőre nézve már akkor kinevezési feltételle tette az egyetemi jogi végzettség megszerzését. E módosítás szükséges volt ugyan, de nem elégséges, mivel a végrehajtói karon belül még mindig megengedhetetlenül nagy azok száma, akik nem rendelkeznek jogi diplomával.

A végrehajtás elemi érdeke, hogy növeljük a jogi végzettséggel rendelkező végrehajtók arányát, ezért a javaslat mostantól azon végrehajtók számára is kötelezővé teszi a jogi egyetemi végzettség megszerzését, akik még jogi diploma megszerzése nélkül kerülhettek a szervezetbe. E szabálmódosítás feltétele, hogy az érintett végrehajtóknak megfelelő felkészülési időt biztosítsunk. Ezért e kötelezettségnek a végrehajtóknak 2022-ig kell eleget tenniük. Annak érdekében, hogy ez a módosítás úgy érje el a célját, hogy 2022-ben ne okozhasson ellátási zavarokat az, hogy a jogi diploma megszerzésének hiányában nagyszámú végrehajtó egyszerre esik ki a rendszerből, a javaslat kötelezi a végrehajtókat a tanulmányokban való megfelelő előrehaladásra is, és a szolgálatuk megszűnéséről rendelkezik, amennyiben a tanulmányaik folytatásának igazolását elmulasztják.

A végrehajtási eljárásoknak addig is a lehető legmagasabb színvonalon kell folyniuk, amíg a jogi

diplomát a végrehajtó meg nem szerzi, ezért a javaslat alapján ezeknek a végrehajtóknak a jogi diploma megszerzéséig tartó átmeneti időszakban jogi végzettségű alkalmazottat kell foglalkoztatniuk.

Mivel a végrehajtó-helyettesek önállóan jogosultak a végrehajtó nevében végrehajtási cselekmények foganatosítására, az ő esetükben is indokolt e magasabb követelményt kinevezési feltételként támasztani. Ezért a javaslat a jövőben a végrehajtó-helyettesek esetében középiskolai végzettség helyett jogi egyetemi végzettséget ír elő a kinevezés feltételeként.

A javaslat lényeges újítása, hogy a végrehajtói kinevezés a jövőben nem határozatlan, hanem meghatározott időre, 7 évre szól majd, és azok a végrehajtók, akik a határozott idő lejártával végrehajtók akarnak maradni, pályázat útján kaphatják meg ismét a kinevezést. E módosítás azzal ösztönzi majd a végrehajtót a szakszerű és jogszerű működésre, hogy az igazságügyért felelős miniszter lényegében automatikusan megállapítja a szolgálat folyamatoságát, ha a működése során csak két alkalommal sújtották csekélyebb súlyú fegyelmi büntetéssel. Ebben az esetben a végrehajtó pályázat nélkül folytathatja a végrehajtói tevékenységet.

A Vht. szabályrendszerének biztosítania kell nemcsak az eljárások szakszerű és jogszerű lefolyását, hanem a feladatok folyamatos ellátását is. A mindenkori jogalkotónak ezen a területen olyan szabályozást kell kialakítania, amely biztosítja a végrehajtási ügyek folyamatos ellátását, ha távolléte miatt a végrehajtó akár átmenetileg is, de nem képes az ügyeket ellátni. A javaslat a helyettesítést ellátó személyi körre, valamint a helyettesítés esetén követhető eljárásra vonatkozó szabályok egyértelmű meghatározásával gondoskodik a végrehajtói működés folyamatos biztosításáról.

A szakszerű és jogszerű végrehajtás egyik záloga lehet a fegyelmi felelősség hatékony érvényesítése. Ezzel kapcsolatban a jogszabálytervezet egyértelműen rendelkezik.

Jelenleg a végrehajtói irodának gazdasági társaságok és nem végrehajtó természetes személyek is tagjai lehetnek. Ugyan a hatályos Vht. is tartalmaz garanciális szabályokat, amelyek a végrehajtási érdek érvényesülését hivatottak biztosítani annak érdekében, hogy az iroda működése során kizárólag a végrehajtási tevékenység érdekeit szolgáló szempontok érvényesülhessenek, további szigorításra van szükség e téren is. A javaslat új alapokra helyezi a végrehajtói irodára mint a végrehajtási tevékenységnek keretet adó jogi személyre vonatkozó szabályozást. Ennek egyik eleme, hogy a jövőben a végrehajtói irodának kizárólag végrehajtó tagjai lehetnek, másrészt a végrehajtási tevékenységen kívül az iroda üzletszerű gazdasági tevékenységet nem folytathat. Ennek megfelelően az év végéig meg kell feleljenek az új szabályozásnak.

A javaslat most ismertett lényeges elemei tehát összegzésül: a végrehajtási szervezet állami kontrolljának erősítése; a kinevezési feltételek szigorítá-

sa; a végrehajtási tevékenység átláthatóbb keretrendszerbe terelése; a fegyelmi felelősség és a helyettesítés rendjének cizelláltabb szabályozása. Reményeink szerint mindez hozzájárul ahhoz, hogy a végrehajtási eljáráshoz szakszerűen, jogszerűen, az adós és a hitelező érdekeire egyaránt, tehát a teljes végrehajtás érdekében tekintettel és hatékonyan folyjanak.

(8.20)

Természetesen nem elégedhetünk meg a szervezeti reform megvalósításával, hanem további lépéseket kell tennünk az olcsóbb, hatékonyabb és gyorsabb végrehajtási eljárás feltételeinek megteremtése érdekében. 2015 második felében az Igazságügyi Minisztérium felülvizsgálja a Vht. eljárási szabályrendszerét, és előkészíti az annak reformját célzó törvényjavaslatot, de már e törvényjavaslat kidolgozása előtt módosítani fogjuk a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló miniszteri rendeletet. A végrehajtáshoz kapcsolódó díjak és költségek a végrehajtásban érintett felek számára előnyösen fognak módosulni, azzal természetesen, hogy a díjazásnak a végrehajtói szervezetrendszer működőképességének szempontjából elengedhetetlenül szükséges költségeket, de csak az elengedhetetlenül szükséges költségeket és a végrehajtóknak az eredményes eljárásuk esetén járó tisztességes hasznot fedezni kell.

Köszönetet mondok a kamara újonnan megválasztott elnökének az Igazságügyi Minisztérium és a kamara közötti együttműködési megállapodás megkötéséért, amelyben a kamara 2015. május végén kinyilvánította az Igazságügyi Minisztériummal való együttműködési szándékát annak érdekében, hogy a kormány által elfogadott koncepció keretei között megfelelő színvonalú szabályozás szülessen. Mint tudják, hosszú hónapokon keresztül volt vita közöttünk, úgy gondolom azonban, hogy az Igazságügyi Minisztériumnak sikerült a kamara újonnan megválasztott vezetőit meggyőzni arról, hogy az együttműködésükre szükség van.

Végezetül pedig engedjék meg, hogy felhívjam figyelmüket a legfontosabb, de sokszor nem a súlyának megfelelően értékelt szempontokra: a végrehajtást érintő jogszabályok módosításának a végrehajtás alapvető és elsődleges célját mindenkor szolgáltnia kell, azt, hogy a jogerősen megítélt követeléseket meg kell téríteni. Egy nagy német alkotmányjogász mondta, hogy a jogállam záróköve a közigazgatási bírászkodás. Én ezt úgy módosítanám, ha az az építmény közjogi, akkor a hatékony, következetes, kiegyensúlyozott és méltányos végrehajtási eljárás a magánjogi záróköve. Ezek nélkül nincs közbizalom az igazságszolgáltatás, végső soron a jogállam iránt.

Bízom abban, hogy a képviselők ezt a törvényjavaslatot támogatják és el fogják fogadni. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Megadom a szót

Demeter Zoltánnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DEMETER ZOLTÁN, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Kedves Képviselőtársaim! Röviden szeretnék szólni az előttünk fekvő törvényjavaslatról, csupán néhány szempontot és annak fontosságát kiemelve, és megerősítve a miniszter úr által elmondottakat.

Ahogy elhangzott, a kormány május végén nyújtotta be a T/4891. számú törvényjavaslatot, amelynek a legfőbb célja - egyszerűen fogalmazva - az, hogy helyreállítsa az igazságszolgáltatásba vetett közbizalmat, és a cél elérése érdekében valóban elengedhetetlen a végrehajtási rendszer átalakítása. A javaslat célja továbbá, hogy a kormány által elfogadott koncepció keretei között egy olyan átlátható végrehajtási rendszer alakuljon ki, amely a végrehajtást kérő és az adós fél számára is színvonalas szolgáltatást nyújt, és amelynek keretein belül csökkennek az eljáráshoz kapcsolódó díjak és más költségek.

Véleményem szerint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara érdekvédelmi feladatait túlértékelté, szakmai felügyeleti feladatait nem kellő súllyal értelmezte, így a közvélekedés, vagyis a mindennapi ember szemében a megítélése jelentősen romlott, és a jogerős ítéletek végrehajtási kötelezettsége helyett az azzal való szembeszegülés került az érdeklődés középpontjába. Ezzel összefüggésben tehát a legfontosabb cél az állam ellenőrzési jogkörének az erősítése.

A jelenlegi tervezet átmenetet képez a teljesen állami fenntarthatóság alatt működő és a liberalizált elvek mentén működő végrehajtás között. A vegyes rendszer biztosítaná, hogy az állam hatékonyabban és nagyobb kontrollal tudja garantálni a végrehajtás szakmaiságát. Szeretném hangsúlyozni még egyszer a díjak csökkentésének a szükségességét, ami közös érdek, pontosan azért, hogy a rendszer sokkal átláthatóbban, tisztábban működjön, és mindenki számára elérhető legyen.

Amiről még említést tennék, hogy a javaslat alapján a végrehajtással kapcsolatos közfeladatokat a végrehajtói kar látná el, de a közfeladatok ellátása közvetlen állami felügyelet alá kerülne. A kamara tehát jogutódlással átalakul karrá, mely szintén köztestületként működik, ellátja a végrehajtók képviselőit, élén pedig az elnökség áll. A kar tagjai a végrehajtók és a végrehajtó-helyettesek, akik részt vehetnek a kar szakmai bizottságainak a munkájában, és igénybe vehetik a kar hivatala által nyújtott szolgáltatásokat. A végrehajtással kapcsolatos feladatokat hivatali szervén keresztül látja el, rendelkezik az általános végrehajtási költségátalány felhasználásáról és a kamarai vagyonnal. Vezetőjét az igazságügyért felelős miniszter hét évre nevezi ki, és neki tartozik beszámolási kötelezettséggel.

Tisztelt Képviselőtársaim! Végezetül pedig megemlíteném, hogy a javaslat előírja a végrehajtóknak és helyetteseiknek is a jogi diploma megszerzését. A

kar mellett működő hivatal egyik fő funkciója a gazdálkodás folyamatos, törvényességi és célszerűségi kritériumoknak megfelelő biztosítása lesz. A javaslat lehetővé teszi, hogy az eddig belterjes szakmai ellenőrzés új alapokra helyeződjön, valamint azt, hogy felmenő rendszerben jogi hivatásrenddé válhasson a végrehajtói tisztség.

Úgy gondolom, hogy mindezek fontosságával mindannyian egyetértünk, hiszen ez az ország közös érdeke is. Ezért tisztelettel kérem képviselőtársaimat, hogy a benyújtott törvényjavaslatot támogatni szíveskedjenek. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Bárándy Gergelynek, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. BÁRÁNDY GERGELY, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Miniszter Úr! Azt gondolom, titkot nem fogok azzal elárulni, hogy az MSZP frakciója nem támogatja az előttünk fekvő törvényjavaslatot, ugyanis több alkalommal kifejtettük már - és ez a legfőbb oka, de természetesen majd egy kicsit részletesebben is kitérek rá, bár nem lesz hosszú a felszólalásom; pont azért nem szeretnék a részletekbe belemenni, mert elvi koncepcionális problémáink vannak ezzel a javaslattal -, hogy semmiféle hibrid rendszert nem szeretnénk és nem is fogunk támogatni.

Engedjen meg még egy gondolatot, miniszter úr, az egyeztetéssel kapcsolatban. Annyit szeretnék csak mondani, hogy nem véletlenül nem vett részt azon országgyűlési képviselő tőlünk, mert mi azt gondoljuk, hogy egy ötpárti egyeztetés politikai műfaj, egy tájékoztató viszont nem az. Azt gondolom, egyértelművé kell tenni, hogy miniszter úr érdemben kíván a frakciókkal egy törvényjavaslatról egyeztetni ötpárti szinten, vagy pedig csak tájékoztatni kívánja a parlamenti pártokat arról, hogy mit kíván benyújtani. Mivel ez egy tájékoztatóról szóló meghívás volt, ezért mi ezt így is értelmeztük és komolyan vettük.

Azt meg tisztelettel szeretném kérni a miniszter úrtól - akkor nem adtam ki közleményt erről, de gondolkodtunk rajta -, hogy az ilyen egyeztetések, pontosabban: egy ilyen tájékoztató után én nem tartom szerencsésnek, ha a tárca azt próbálja sugalmazni, mintha ezzel a javaslattal mindenki egyetértene. Mi nem értünk egyet ezzel. Én a magam részéről szívesen veszek részt előzetesen olyan tárgyalásokon, amelyeken érdemi befolyást lehet egy törvénytervezetre gyakorolni, olyan egyeztetésre viszont nem szívesen megyek, ahol csupán egy előzetes tájékoztatást kapok arról, hogy mi lesz majd.

(8.30)

Azt ki kell emelni, hogy ez már a sokadik végrehajtói szervezetet érintő módosítás. Még az egyeztetésre visszatérve, tisztelt miniszter úr, egész más, amikor koncepcióról tájékoztatja a képviselőket. Ott

természetesen egy tájékoztató helyénvaló, hiszen ott még nem egy konkrét benyújtandó törvényjavaslatról beszélünk, hanem egy olyan elképzelésről, hogy miként kívánja majd kialakítani az adott normaszöveget a kormány. Értelemszerűen, ha ezt mi ismerjük, akkor ennek tekintetében meg tudunk fogalmazni a konkrét normaszöveg-javaslatban módosító javaslatokat, csak azt kérném, hogy a két műfaj legyen legközelebb egyértelműbb.

Szóval, a sokadik végrehajtói szervezetet érintő módosítás került sorra, sőt a törvényalkotási program 10. pontja, ha jól olvastam, az igazságügyi kamarai szabályok módosítását tervezte, tehát semmiképpen nem annak megszüntetését. Ehhez eddig tartotta magát a minisztérium, és bár nekünk az átalakítások sora nem tetszett szakmai szempontból, de mégis megtartotta a végrehajtói kamarát, ha nagyon szoros felügyelet alá is helyezte egy miniszteri biztos által, de végül is mégis a kamara megmaradt, azaz egy ugyan a kormány által befolyásolt rendszert hoztak létre, de mégis az önállóságot valamilyen szinten megtartották.

Már akkor is elmondtam azt, hogy az lenne a helyes az én meglátásom szerint, ha egyértelmű viszonyokat teremtenénk a végrehajtás viszonyrendszerében. Ugyanis mindenki egyetért azzal és, én is többször elmondtam már azt, hogy a végrehajtói rendszer is átalakításra szorul, azt gondolom, hogy ebben a parlamentben nincs vita köztünk. Sőt, mi több - és ezt örömmel hallottam a miniszter úrtól a felszólalása kapcsán -, hamarosan tervezik a végrehajtásra vonatkozó egyéb szabályok átalakítását, illetve a díjszabások módosítását, mert úgy gondolom, hogy ha a struktúra problémás, akkor annál hatványozottan nagyobb probléma az, hogy mennyi pénzt kell fizetni az embereknek ezért a szolgáltatásért.

Végrehajtókra természetesen szükség van és az ő munkájukat tiszteletben is tartom, mint jogász értem és elismerem, hogy erre a tevékenységre szükség van, azt is értem, hogy ugyanúgy, ahogy az adóhatóság ellenőre vagy a BKV-ellenőr nem egy közkedvelt munkakör, de értelemszerűen erre szükség van, és azzal is egyetérték, hogy minél több képzett végrehajtóra van szükség, ezért azt, hogy a jogi diploma megszerzését feltétellel teszi a kormány, az számomra is elfogadható és üdvös dolog.

Még azt kell hogy mondjam, hogy a legnagyobb problémát az elmúlt időszakban az okozta, hogy akár a devizahitelezés során, akár más módon komoly bajba került emberek helyzetét olyan mértékben lehetetlenítette el az a többletköltség, ami még az ő tartozásukra a valós tőketartozáson felül ráragadt, hogy az már végképp tulajdonképpen az adósrabszolgaságba és teljesen kilátástalan helyzetbe kényszerítette és taszította őket.

Az, hogy mondjuk... - nem akarok pontos számokat mondani, nagyságrendeket tudok mondani, többen írtak nekem és nagyjából azt tudom mondani, hogy voltak olyan esetek, ahol 4-5 millió forint hitel után 20-25 millió forintot követeltek végül tőle

vissza; ez természetesen a kamatokat és a végrehajtás rendkívül magas költségeit tartalmazta. Tehát az, ha a miniszter úr ezzel gyorsan kíván foglalkozni, azt nagyon üdvösnek és jónak tartom.

Visszatérve erre a törvényjavaslatra, nem tudom, járt-e közigazgatási egyeztetésen, illetve a NAIH elnöke tudta-e véleményezni, mert mi ezt nem tudtuk kiolvasni a javaslatból, illetve az azt körülvevő okiratokból sem. Még egyszer mondom: a legnagyobb problémát ott látom a javaslattal kapcsolatban, hogy nem teremt egyértelmű felelősségi viszonyokat. Ugyanis például, ha az ügyvédi tevékenységgel nem elégedett valaki és azt bírálja, akkor mindenki számára egyértelmű és egyértelműen tudható, hogy az ügyvédi kamara az, aki felelős az ügyvédek tevékenységéért - természetesen most a bűncselekményeket nem idevéve, mert az más téma -, és az ügyvédi kamara felelőssége az, hogy az ügyvédi kar tisztességesen, rendesen, az állampolgárok érdekeinek megfelelően végezze a munkáját.

Mindenki tudja azt szintén, ha mondjuk, a bírósági szervezetrendszerrel van valami probléma, akkor azért egyértelműen ma az OBH elnöke felelős, illetve a Kúria elnöke felel a bírósági szervezet működéséért. Amikor mondjuk, a végrehajtói tevékenységet nézzük, akkor az állampolgárok bizony ez alapján a törvény alapján nem fogják egyértelműen tudni beazonosítani, hogy ki az, aki felelős ennek a működéséért. Ezért nem vagyok híve ennek a fajta vegyes rendszernek még akkor sem, ha a miniszter úr arról biztosított minket, hogy annak csak az előnyeit fogják kiaknázni, mármint hogy a privát és az állami szférában rejlő pozitívumokat kívánják egyesíteni ezzel a javaslattal.

Egy picit az jut eszembe, ismerik a mondást: óriásnak törpe, törpének óriás, vagy mint a négy évszakos gumi, hogy télen jobb a téli gumi, nyáron meg a nyári; tehát egyszerűen jó lett volna egy olyan egyértelmű viszonyt teremteni, hogy a privát szférában hagyjuk ezt a tevékenységet vagy átvisszük államba, és akkor a miniszter úr viseli érte a százszázalékos felelősséget, és ezt mindenki tudja és látja.

Én azt látom, hogy a végrehajtói kar, amit önök a kamara helyett kívánnak most létrehozni, egyébként annak ellenére, hogy megválasztották a kamarai vezetést és ezek szerint a miniszter úr elégedett is a mostani kamarai vezetéssel, ez a kar olyan lesz, mint annak idején az eredeti tervek alapján az Országos Bírói Tanács lett volna: látszólag van, de valós jogkörei nincsenek. Az Országos Bírói Tanácsnak is, mielőtt a kormány kénytelen volt visszaalakítani a bírósági reform nagyjából 80 százalékát, azelőtt semmilyen jogköre nem volt. Létezett egy ilyen testület, de mondjuk, a fegyelmi tanács tagjainak megválasztása volt a jogköre. Azt hiszem, hogy itt pontosan hasonló jogkört utalna a végrehajtói kar hatáskörébe.

Aki viszont és ami viszont a valós hatásköröket fogja gyakorolni, az a hivatal lesz, ami fölé egyébként - ha jól értelmezem - még egy miniszteri biztos is kinevezhető lesz. Ennek meg végképp nem látom

semmi értelmét, mert mind a kettőt az igazságügy-miniszter nevezi ki, és mind a kettő az igazságügy-miniszternek felel. Ha nem elégedett a hivatalvezetővel, akkor váltsa le, de szerintem fölösleges egy miniszteri biztost még kinevezni fölé, aki átveszi az ő hatásköreit, szerintem ez önmagában fölösleges a törvényben, de ez fogja gyakorolni a valódi jogköröket.

Éppen ezért attól félek és attól tartok, hogy e fölött - ahogy miniszter úr is fogalmazott - a nem túl népszerű tevékenység fölött, ahol értelem szerűen lesznek vitás és visszás helyzetek, értelem szerűen lesz olyan, amikor mondjuk, kilakoltatnak egy többgyerekes családot a lakásából, lesznek olyanok, amikor emberileg és emocionálisan nagyon kényes helyzeteket kell egy végrehajtónak megoldania, akkor lehet azt mondani, hogy kérem szépen, itt a végrehajtói kar. És a kormány ezzel egy kicsit távolabb tolja magától a felelősséget; holott egyébként a valós ellenőrzési jogköröket pedig gyakorolja.

Én ezért nem tartom ezt a rendszert jónak. Tehát azt mondom még egyszer, azt kéne átgondolni, hogy állami hatáskörbe utalják - tőlem nem áll távol ez a megoldás, megmondom őszintén. Frakción szinten nem jutottunk el addig, hogy erről konkrét álláspontot kialakítsunk, mert jelen pillanatban fölöslegesnek tartottuk, én a magam részéről híve lennék annak, hogy jelen helyzetben vegye át az állam a felelősséget teljeskörűen. De akkor vegye át teljeskörűen! Akkor viszont semmi szükség a végrehajtói karra.

Összefoglalva tehát, tisztelt miniszter úr, és ezért nem kívánok belemenni a javaslat részleteibe, én ezt a rendszert koncepcionálisan nem tartom helyesnek, és érdemes lenne átgondolni, ha már önök is egyre inkább az állami felügyelet alá helyezés felé mennek, hiszen volt miniszteri biztos, kamara, most végrehajtói kar, nagyobb hatáskör a miniszternek, nagyobb hatáskör a hivatalnak, akkor tegyünk már pontot a folyamat végére, akkor tegyék állami hatáskörre.

Én ezt javasolnám, vagy pedig hagyják meg tisztán ugyanúgy, mint mondjuk, az ügyvédi kamarát ugyanúgy piaci alapon és önszerveződő módon működni, és természetesen e tekintetben is lehet, ha bárki szabálytalanságot vagy akár bűncselekményt követ el, akkor az államnak a megfelelő hatóságai fel tudnak lépni ezzel szemben. Szóval, át vagy bét kéne mondani, ezt a hibrid rendszert sajnos nem tudjuk támogatni az általam elmondott okokból. Nagyon szépen köszönöm a figyelmet. *(Taps az MSZP pad-soraiban.)*

(8.40)

ELNÖK: Most megadom a szót Rubovszky Györgynek, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök

úr. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Országgyűlés! A kereszténydemokraták már 2012 táján rendkívül sok beérkezett panasz alapján próbáltak egyeztetéseket folytatni a végrehajtással kapcsolatos anomáliák megszüntetése érdekében. Számptalan egyeztetést folytattunk le különböző civil szervezetekkel a beérkezett panaszok orvoslása érdekében. Elmentünk odáig, hogy 2013-ban önálló képviselői indítványt terjesztettünk elő az akkori szabályozás felülvizsgálata érdekében. Ennek a szabályozásnak az eredményeként sikerült növelni a belső ellenőrzést. Sikerült bevezetni a fokozatosság elvét, felemelttük a végrehajtókkal szemben kiszabható bírság értékét 5 millió forintra, és bizonyosan relatív biztonságot teremtettünk annak érdekében, hogy a végrehajtás alá vont adósok vagyona nehegy jogszabályellenesen sérüljön. Ezzel kapcsolatban akkor a 14/1994. igazságügyi miniszteri rendelet, amely a végrehajtás díjazásáról szólt, az is módosításra került. Ezt részskikernek tekintettük.

Szeretnék kitérni arra, hogy az Igazságügyi bizottság is terjesztett be a végrehajtási törvénnyel kapcsolatos módosító javaslatot az Országgyűlésnek, amit hála istennek az Országgyűlés el is fogadott. Ez bizonyos szabályokat, a következő közgyűlés előtti szabályokat próbálta rendezni. Ennek a törvényi kísérletnek nem sok eredményét láttuk, de mindenestre megnyugtató volt az akkor már kiszivárgott hírek szerint, hogy a miniszter úr komolyan foglalkozik az egész végrehajtási rendszer átalakításával. Májusban ez a törvényjavaslat előterjesztésre is került.

Itt azért szeretnék egy pillanatra megállni. A törvény beterjesztése előtt volt egy Bárándy képviselő úr által tájékoztatásnak nevezett ötpárti egyeztetés az Igazságügyi Minisztériumban, ahol tudomásom szerint a Szocialista Párt csak megfigyelővel volt jelen, nem volt jelen országgyűlési képviselő. Lehet csúrnicsavarni ennek a megbeszélésnek az elnevezését, azt azért tényként szeretném leszögezni, hogy azokat az érveket, amiket mi ott előadtunk az akkor kiadott javaslattal szemben, azokat a minisztérium valamennyit elfogadta, és bedolgozta az anyagba. Tehát egyáltalán nem volt felesleges a megjelenés, és az egész akkori eljárás a mai eredményesség érdekében egy hihetetlen nagy lépés volt. Megítélésem szerint a Szocialista Párton kívül az összes többi képviselőcsoport ezt alá fogja támasztani, mert az LMP különböző indítványait is viszontláttuk a törvény szövegében, tehát az én véleményem szerint a Szocialista Párt a kákán is csomót keresve meg akarta magyarázni, hogy miért nem jön el, miért nem hajlandó együttműködni, és miért állhat fel itt, és osztja az észet.

Tisztelettel, nagyon furcsa összehasonlítani a végrehajtói kamara és az ügyvédi kamara tevékenységét. *(Dr. Bárándy Gergely: Nem tettem ilyet.)* Az ügyvédi kamara egy teljesen magánszemélyek által létrehozott testület, ahol nincs állami feladat. A végrehajtásnál a feladatok jelentős része az állami kötelezettségeknek a teljesítése. Itt, én azt hiszem, hogy a

kamara vagy kar, bárhoggy is nevezem, az az önkormányzati testület, amely az élén áll, fokozottan állami felügyelet alá kell hogy kerüljön, mert hiszen állami kötelezettséget lát el. Ez szerintem a világ legegyszerűbb dolga. Én tisztelettel üdvözlöm a mostani törvényjavaslatot, nagyon örülök ennek, hogy gyakorlatilag egy kontroll alá van véve a végrehajtói tevékenység azáltal, hogy hétvékenként legalább felülvizsgálatra szorul a kérdés. Tehát ha és amennyiben a végrehajtó renitenskedik a kinevezési ideje alatt, és halmozza a fegyelmi büntetéseket, vagy súlyosabb fegyelmi büntetést kap a szigorú írásbeli megrovásnál, akkor a meghosszabbításra nem kerülhet sor.

Üdvözlöm szintén azt, hogy jogi képesítéshez van kötve a kinevezés, ami, azt hiszem, korábbi, de most meg van teremtve annak a lehetősége, hogy a már kinevezett végrehajtók is 2022-ig jogi diplomát szerezzenek. És nagyon fontosnak tartom azt is, hogy maga a törvény szabályozza azt az eljárást, ahol a beiratkozástól a tanulmányokat folyamatosan ellenőrzi a hivatal és így nyomon követhető az, hogy a határidő végéig egyáltalán megszerezhető-e a diploma, vagy előbb beáll a fiaskó. Ez egy nagyon komoly előrelépés.

A fegyelmi eljárás szabályainak a módosítása is megítélésem szerint előnyére válik ennek az egész eljárásnak. Én azt hiszem, hogy nagyon indokolt és én nagyon szépen köszönöm a minisztériumnak azt a lépést és lehetőséget, hogy velünk egyeztetett, most teljesen mindegy, hogy milyen néven nevezendő megbeszélés alkalmával. Azt is köszönöm, hogy még a tavasz folyamán, kora tavasz idején felvetett módosítási kérésem is megjelent a törvényben.

Tisztelettel, én azt hiszem, hogy ez a törvény így kész és egész, és az összes, egyeztetésre hajlandó képviselőnek a véleménye visszatükröződik az anyagból, ezért én is azt kérem, amit Demeter képviselőtársam, hogy a tisztelt Ház szíveskedjen a vitát követően a törvényjavaslatot elfogadni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Staudt Gábornak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. STAUDT GÁBOR, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Miniszter Úr!

Egy általános elvi vitával, felvetéssel lehetne kezdeni a mondandómat. Azért szeretném ezzel kezdeni, mert itt a Szocialista Párt részéről többször felmerült, hogy érdemes-e részt venni az egyeztetéseken vagy nem, vagy - és ezt nemcsak Bárándy Gergely képviselőtársamnak címezem, hanem itt több felszólalás az elmúlt napokban, amelyen lehetőségem volt itt lenni, arra enged következtetni vagy arra világít rá -, hogy a szocialisták szeretnek mindenre nemet mondani akkor is, ha mondjuk, a törvény, amit beterjesztenek, adott esetben jó irányba módosítja a jelenlegi törvényi környezetet. Nem feltétlenül csak

erről a törvényről beszélek, és akkor is mindent kitárlanak - ahogy a régen megszokott Fidesz-MSZP-rendszerben -, amikor, ha az egyik előterjeszt valamit, a másiknak rögtön el kell utasítania, és ha cserélődik a „ki van kormányon, ki ellenzékben” pozíció, akkor szintén ezt el lehet játszani.

Én úgy gondolom, hogy a magyar politika azért ezen túllépett, és az emberek ennek örülnek. Az embereknek borzasztó módon elegendő van abból - és nekem is elegendő volt, amíg nem foglalkoztam politikával -, hogy miért nem érdemben lehet egy javaslatot elbírálni, és érdemben részt venni annak a jobbá tételében. Egyébként itt a Belügyminisztériumban tartott egyeztetés egy másik téma volt, az e-kártya, új személyi igazolvány témája, ott az volt a baj, hogy túl későn szóltak, ami igaz is, hogy későn szóltak a minisztériumból, de ettől még elmentünk az egyeztetésre, és beépítésre kerültek a javaslataink, az üjlenyomat kérdésében nagyon fontos javaslataink. Itt az Igazságügyi Minisztérium kapcsán, ahol még a benyújtás előtt történt az egyeztetés, az, hogy most azt tájékoztatónak vagy egyeztetésnek hívjuk, ebbe persze bele lehet kötni, de mi úgy vagyunk vele, hogy elmegyünk, és akkor kiderül, hogy a műfaj milyen lesz.

(8.50)

Hála istennek, a javaslatainkat - és ezt a miniszter úrnak meg is köszönöm - beépítették. Több javaslatunkat is beépítették az előttünk álló tervezetbe. Ez nem azt jelenti, hogy ne tudnánk még kritikákat megfogalmazni, és nem azt jelenti, hogy feltétlenül a Jobbik kormányzati pozícióban pont ezeket a lépéseket tenné meg. Azt viszont mindenképpen jelenti, hogy ezt a javaslatot támogatni fogjuk. Támogatni fogjuk, mert a jelenlegi helyzethez képest előrelépést jelent. Úgy gondolom, hogy felelős országgyűlési képviselőként ezt kell legfőképpen mérlegelni. El is fogom mondani egyébként, hogy melyek azok a javaslatok, amelyek a mi előzetesen megfogalmazott módosító javaslataink kapcsán bekerültek az anyagba.

Akkor kitérnék a fontosabb pontokra, amelyek megváltoztatják a jelenlegi törvényi környezetet. A magyar bírósági végrehajtói kar átalakul, illetve végrehajtói karrá alakul a kamara. Ezt mi részben szimbolikus jelentőségűnek tartjuk, mindamellett, hogy a jelenlegi működéssel valóban problémák vannak, de tulajdonképpen a működés csak részben változik, bár értem én, hogy egy tisztújítást is magával von, és lehet hírértéke vagy üzenetértéke az elnevezés változásának. Tulajdonképpen ezzel nincs is probléma, de még a kardinális változás nem ettől fog eljönni. Hogy jogi egyetemi végzettség megkívánatik, ezt már régen mondtuk, és örülünk neki, hogy beépítésre került. Itt azt is elmondanám, hogy egyfajta bizonytalanság is felmerülhet, lévén, hogy az anyagban szerintem nem egyértelmű, hogy a diplomát vagy az abszolutóriumot kell megszerezni 2022-ig. Lehet, hogy ezt egyértelműsíteni kellene. Erre módosító javaslatot benyújtottunk, illetve 2017. december 31-

ig kell elkezdni, ez a határidő az elkezdésre. Bár ha utána valaki kitolja az elkezdést, akkor be is kell fejeznie öt éven belül. Itt talán már az elkezdést is lehetne korábbra venni, illetve az is egy jó javaslat, hogy igazolni kell azt, hogy valóban oda jár az egyetemre, tehát nem lehet megtenni azt, hogy valaki azt mondja, hogy mondjuk, hét év múlva úgyis nyugdíjba megyek, aztán kérjék rajtam számon. Akkor már nem lehet, hiszen a határidőből addigra kifutott, de már nyugdíjba megy az adott végrehajtó.

Aztán a Jobbik javaslatára módosult hat hónapról a fegyelmi felelősség meghosszabbítása. Ez a szubjektív határidőt jelenti. Aztán hogy ez a hat hónap elégséges-e, az majd ki fog derülni. Lehetne ez hosszabb, de a három hónapnál mindenképpen hosszabb. A képzések esetében pedig egyrészt örülünk neki, hogy nemcsak a jogi egyetemi végzettséget várják el, hanem képzések, továbbképzések szervezésére is sor kerülhet. Itt felhívtam a minisztériumban is a figyelmet, hogy ez akkor jó, ha nem egy plusz költségteher csak, amit meg kell fizetni, és egyébként a hasznos tudás adása másodlagos, vagy inkább a pénzbeszedési célzat - láttunk már ilyen tanfolyamokat - dominálna, az nem lenne jó, de amennyiben ez egy hasznos, számon kérhető és számon kérendő képzés, akkor ez adott esetben még jó is lehet.

Aztán egy másik ponton - itt a végrehajtói szakvizsgára gondolok - ez egyrészt jó, hogy ezt előírják, bár akinek jogi szakvizsgája van, úgy gondoljuk, hogy az ő számukra ez nem feltétlenül kell hogy előírásra kerüljön. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy ha valaki, mondjuk, bírónak vagy ügyésznek megfelelő, mert jogi szakvizsgával rendelkezik, vagy hasonló képzettsége van, ami kapcsán bírónak kinevezhetnék, akkor azért ez egy végrehajtónál is elég kellene legyen. Itt lehet, hogy a jogi szakvizsgát el kellene fogadni, bár mindenesetre örülünk neki, hogy nagyban szigorodnak a követelmények.

Aztán amit szintén a javaslatunkra szigorítottak, de még nem tartunk elégségesnek vagy kellően kidolgozottnak, az nem más, mint a pályázat. Arról van szó, hogy pályázni kell majd először nyilván a végrehajtói kinevezésre, de ha valakinek lejár a pályázata, és különböző vétségeket nem követ el, etikai vétségeket nem követ el, vagy nem olyan súlyúakat, akkor automatikus a kinevezése. Én ebben az esetben is valamiféle mérlegelést vagy az ő munkájának az értékelését mindenképpen megtenném. Lehet itt akár új pályázat, azt sem tartom ördögtől valónak, ha egy új pályázatot kellene beadni. De mondjuk, ha megfelelően végezte a végrehajtói feladatát, akkor nyilván előnyt élvezhetne, tehát figyelembe lehetne venni. De csupán az, hogy súlyosan nem ítélik el egy etikai fegyelmi vétségben, ez még önmagában szerintem egy automatikus kinevezéshez kevés, mert attól még lehet, hogy a munkáját egyébként nem végzi olyan módon, hogy ne lenne olyan pályázó, aki adott esetben ezt a feladatot jobban ellátná. Itt egy fontos szempont, hogy a legjobb embereket, a legjobb szakembereket és a legbecsületesebb embereket kellene

kinevezni, és ez egy folyamatos dologként érvényesülhetne, ha lenne egy kis versenyhelyzet is kvázi.

Aztán bekerült az anyagba az etikai szabályzat kérdése, de benne maradt az is, hogy a kar iránymutatásainak sértésével is fegyelmi vétség követhető el. Itt a kar iránymutatását én még mindig nem érzem kellően pontosnak vagy kellő jogi erővel bírónak, hogy ezt megfelelő módon számon kérhessük. Egy etikai szabályzat sokkal inkább ilyen. Tehát inkább legyen egy részletesebb szabályzat, amit nagyon keményen betartatunk, mint hogy mondjuk, fegyelmi vétség elkövetésével vagy iránymutatások megsértésével fegyelmi vétség miatt eljárás legyen indítható.

Egy-két olyan pontot szeretnék elmondani, illetve előtte még egy pontot említenék, ami szintén bekerült az anyagba, a felelősségbiztosítás növelése is, úgy érzem, fontos javaslatunk volt, és a minisztérium ezt támogatta, illetve beépítette. Viszont akkor a végén egy-két jobbító szándékú, és nemcsak a jelen javaslat, hanem hosszú távon is jobbító szándékú javaslattal élnék. Felmerült, és ebben az anyagban nem láttuk, de reméljük, hogy ősszel ez napirendre kerül, például a költségek előlegezésének a lehetősége. Tehát aki esetleg nem tudja kifizetni, mert mondjuk, a perek alatt teljesen kimerültek az anyagi lehetőségei, nekik is legyen lehetőségük arra, hogy mégiscsak a követelésekhez hozzájussanak. Ez a több milliárd forint például erre is felhasználható lenne, ami a kamaránál felgyülemlett. Aztán a végrehajtók motiválása kis összegű követelések végrehajtásánál is egy fontos szempont véleményem szerint, hiszen azt látjuk, hogy sok esetben, mivel gazdasági társaságként működnek, nincs az a motiváció, hogy a kisebb összegeket is behajtsák, vagy abban az esetben, amikor azt látják, hogy nincs mit behajtani, vagy akár a munkadíjuk térülése nem biztosított, akkor sokszor - kis túlzással - meg se mozdulnak, hogy bármit csináljanak.

Aztán elhangzott miniszter úrtól, hogy közfeladat - valóban igaz - a végrehajtás, de nyereségorientált irodák végzik, és nyilván egy kicsit a hibrid rendszer felé megyünk el. Én ezzel egy kicsit szintén szkeptikus vagyok, el kell hogy mondjam, de a gyakorlatban meg fogjuk látni, hogy hogyan működik. Az MSZP-nek egyedül azzal a kijelentésével értettem egyet, hogy akkor inkább legyen egy állami rendszer. Ebben egyetértünk, bár Bárándy képviselőtársam, lehet, hogy ön támogatja, de van egy olyan érzésem, hogy ha egy állami rendszerre lenne javaslat, akkor az MSZP vezetése vagy frakcióvezetése mégse állna a javaslat mellé. Lehet, hogy ön szakmailag odaállna, de én szkeptikus vagyok, hogy az MSZP, mondjuk, egy zárószavazáson egy állami rendszert támogatna; de nyilvánvalóan ezt egyelőre nem tudhatjuk meg, hogy hogyan alakulna egy ilyen szavazás. Az viszont biztos, hogy a nyereségorientáltság egy kicsit torzította a rendszert. Például mondok egy gyakorlati problémát: sokszor nem egyesítik akkor sem az ügyeket, ha kellene, mondjuk, egy parkolási bírság, ugyanaz a végrehajtást kérő és az adós, de több

munkadíjat lehet felszámolni, ha mondjuk, húsz ügyként tekintenek erre, és egyébként ez törvénytelen, hiszen egyesíteni kellene az ügyeket.

(9.00)

Aztán az előzetes végrehajtás kérdése, ami arra vonatkozna, hogy ha valaki bizonyítja, hogy neki egy olyan követelése van, amit végre szeretne hajtani, és fizetne egy összeget, akkor legyen rá lehetősége, hogy az adósnak a vagyontárgyai, vagy hogy mik kerülhetnek végrehajtás alá, erre rálátást kapjon, hiszen jelen pillanatban sokszor kifizeti vagy megelőlegezi a díjakat, és utána kiderül, hogy az adósnak nincs semmije. És akkor a végrehajtást kérő kerül rossz helyzetbe, hiszen mindent kifizetett, megelőlegezett mindenfelé, a bíróság felé kifizette a díjakat, és akkor utána azt mondja, hogy inkább ne tettem volna, hiszen nem tudok semmit végrehajtani.

Aztán a díjazás változni fog, miniszter úr elmondta. Ennek örülünk, főleg azért, mert az ügyek száma megtöbbszöröződött az elmúlt években, és az ügyértékek is nőttek, de a végrehajtók száma és a díjazásuk szabálya nem változott, tehát horribilis mértékben nőttek a bevételeik a végrehajtóknak pont emiatt. Egyébként ez a számokban is igaz, most már 500-600 ezer ügy indul évente, új ügy, hogyha jól tudom, a pontos számot talán miniszter úr jobban rendelkezésre tudja bocsátani, de én úgy tudom, hogy ez már 500-600 ezer körül van.

Aztán a díjszabás változása azért is fontos, mert sokszor - és ezt már elmondtam, de elmondom újra - a végrehajtó díjazása a megállapodás útjában áll. Ez azt jelenti, hogy ha megállapodik az adós és a végrehajtást kérő, mondjuk, tartozik a banknak valaki 30 millió forinttal, de azt mondja a bank, hogy ha 20 millió forintot adsz, kedves adós, akkor felejtjük el egymást, és a végrehajtó, mondjuk, nem csinált semmit az ügyben, csak elé került az adott ügy; akkor azt fogja mondani, hogy nincs vége az ügynek, ameddig az én mindenféle munkadíjam, költségem és minden egyéb kiadásom - hozzáteszem, akkor is, ha adott esetben nem is dolgozott ezzel, a munkadíj jár - kifizetésre nem kerül, és lehet, hogy az adós nem tudja már kifizetni. Lehet, hogy még a 20 millió forintot össze tudja szedni, hogyha ennél a példánál maradnék, de már nem lesz képes arra, hogy a végrehajtó munkadíját - úgy, hogy az egyébként nem csinált semmi az ügyben - kifizesse.

Elnök úr, egy perc hosszabbítást kérhetek még? (Az elnök bólint.) És akkor le is tudom zárni. Köszönöm szépen.

Tehát nem csinált semmit az ügyben, a díjáért áll sorba, és emiatt nem tud az adós és a végrehajtást kérő megegyezésre jutni. Ez egy nagyon rossz és felszámolandó probléma, hiszen az elsődleges az, hogy az adósnak és a végrehajtást kérőnek a számításai, a követelése és az érdekei érvényesüljenek. Tehát ha egy adós és egy végrehajtást kérő azt tudja mondani, hogy köszönjük szépen, meg tudunk

egyezni, van egy olyan megoldás, amivel mindketten úgy érezzük, hogy ki tudunk szállni az ügyből, akkor ne egy végrehajtó legyen az, aki ezt az egészet megátolja. És azt is tudom, hogy azokat a visszaéléseket is meg kell gátolni, hogyha mondjuk, tényleg dolgozott a végrehajtó az ügyön, de a végén, mondjuk, tizedére csökkentenék, spekulatív jelleggel a felek a tartozás összegét, akkor így ne lehessen ezt kikerülni, de a jog azért ismeri azt a lehetőséget, hogy a spekuláció kiszűrésével is rugalmasabb és az élthez jobban igazodó szabályok bevezetését meg lehet teremteni a jogszabályokban.

Úgyhogy én ezeket szerettem volna, bár hosszan lehetne még beszélni a problémáról. Ezt a javaslatot támogatni fogjuk, de várjuk az őszi csomagot, és megoldásnak ezt még természetesen nem tekintjük. Köszönöm, elnök úr. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Schiffer Andrásnak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. SCHIFFER ANDRÁS, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Bár a törvényjavaslatban szereplő megoldással kapcsolatban vannak komoly kritikáink, miután a kormány, ígéretének megfelelően helyes irányba mozdult el a végrehajtási piac átalakítása érdekében, éppen ezért a törvényjavaslatot meg fogja szavazni az LMP, támogatni fogjuk a törvényjavaslatot, és én szeretném megköszönni ráadásul miniszter úrnak azt a korrekt egyeztetést, amit több körben itt a végrehajtási törvény kapcsán lefolytatott.

Csatlakoznék ahhoz, amit Staudt képviselőtársam a bevezetőjében említett; szóval, szemben azzal a játékkal, ami itt a megelőző 20 évben folyt, az LMP-nek is az a szerepfelfogása, hogy egy ellenzéki párt próbálja meg a javaslataival előbbre mozdítani egy-egy problémának a megoldását. Számunkra nem követendő példa az, hogy csak azért álljunk bele javaslatokba, és csak azért obstruáljunk például többpárti egyeztetéseket, mert ezzel is demonstráljuk azt, hogy mi mennyire komoly ellenzéki párt vagyunk. Komoly ellenzéki párt az, amelyik megoldási javaslatokat tud előterjeszteni egy problémához. Az LMP ezt megtette a korábbi végrehajtási törvény módosításánál, és örömmel látjuk, hogy a javaslataink, így például, hogy a tisztségviselők képzésénél legyen a jogi végzettség előírva, ezek beépítésre kerültek a törvényjavaslatba. Azt gondolom, hogy ez a felelős, konstruktív ellenzéki magatartás, nem az, amit egyébként a Fidesz 2002-2010 között, illetve azóta a Szocialista Párt produkált.

Én azt gondolom, hogy ha a végrehajtási jog területéről beszélünk, a kormánynak egy dologról kéne viszont számot adnia itt a Ház előtt, nevezetesen, hogy a második Orbán-kormány a kétharmados többség ellenére miért nem nyúlt hozzá ehhez a törvényhez, miért nem nyúlt hozzá a végrehajtási rendszer átalakításához. Tudom, hogy nem Trócsányi úr volt akkor a miniszter, nem volt tagja a kormánynak,

de ugyanúgy Orbán Viktor kormányzott, és akkor, amikor 2009-2010-ben az akkor még ellenzéki Fidesz megígérte a devizahitel-krízis megoldását - ezzel is egyébként gyakorlatilag négy évet csúszott, és még mindig nem oldotta meg, hiszen a forintosítással súlyosan átverte a devizahiteleket -, ez az ígéret nem pusztán a devizaadósok helyzetének a rendezését vetítette előre 2009-ben, hanem azt is, hogy a végrehajtási rendszer anomáliáit felszámolják. Hiszen az a krízis, amelyik a Gyurcsány- és főleg a Bajnai-kormány idején kulminált, az nem pusztán arról szólt, hogy van egy makrogazdasági szempontból is tarthatatlan helyzet a devizaalapú hitelezés miatt, hanem arról is, hogy a végrehajtási rendszer könyörtelenül földönfutóvá tesz és a legalapvetőbb jogorvoslati lehetőségektől is megfoszt családokat. Éppen ezért a második Orbán-kormánynak a pénzügyi megoldási csomag mellett egy megoldási javaslattal elő kellett volna állnia a végrehajtási rendszer átalakítását illetően. Ezt elmondtuk '13 nyarán is, amikor Tarnai képviselőtársunk már egy Vht.-módosítást előterjesztett, már akkor az volt a kérdésünk az igazságügyi tárcához, hogy miért késlekedik a második Orbán-kormány.

Látnunk kell, hogy 1994-ben, amikor az akkori Országgyűlés a '94. évi LIII. törvényt, a végrehajtásról szóló törvényt elfogadta, ez a törvény ugyanabban a túlhajtott neoliberális szemléletben fogant, mint annyi más törvény a 90-es években. Tehát miközben a bírósági végrehajtás nem más, mint az állami akarat érvényesítése, tehát onnantól kezdve, hogy a köztársaság nevében, a köztársaság címere alatt egy állami szereplő, egy bíró kimond egy ítéletet, még ha magánosok közti polgári perben is mondja ki, onnantól kezdve, hogy az ítélet megszületett és jogerős, rákerül az állam pecsétje, ott már nem egy magánérdek érvényesítéséről van szó. A mi felfogásunk legalábbis ez. Éppen ezért elfogadhatatlan önmagában a filozófiája a '94. évi LIII. törvénynek, amelyik az akkori korszaknak megfelelően ezt is privatizálta, ezt is magánosította, mert akkor az álbaldali liberális kormányok abban hittek, hogy majd az lesz megváltás Magyarország számára, hogyha minden, ami mozgatható, magánosításra kerül, és mindent majd a szabad kéz, a piac megold.

Azt gondolom, hogy vannak tipikus állami feladatok, ilyen például a rendvédelem és ilyen a bírói ítéletek végrehajtása. Azt gondolom, hogy mélységesen felelőtlen cselekedet volt 1994-ben a bírósági végrehajtást kivinni a magánszektorba, ráadásul kivinni az ellenőrzést a kormányzat, illetve az igazságszolgáltatás alól, és áttenni egy köztestület irányába. Ez felelőtlen volt, és ennek a felelőtlen végrehajtási törvénynek két következménye lett. Az egyik, hogy gyakorlatilag az állam számára ellenőrizhetetlen magánvállalkozók, egy gyakorlatilag ellenőrizhetetlen köztestület azt csinált a végrehajtási piacon, amit akart. Ennek egyenes következménye lett, hogy amikor a devizahitel-krízis miatt tömegessé vált, hogy családok földönfutóvá váltak, az embe-

rek számára mindennapi valóság lett ennek a végrehajtási piacnak a romlottsága, korruptsága.

A másik következmény, ami szintén ebben az eszeveszett neoliberális szemléletben fogant végrehajtási törvénynek a következménye, hogy gyakorlatilag odáig jutottunk, hogy hiába vannak ilyen-olyan perköltségkedvezmények egy polgári perben, hiába visz végig egy egyszerű ember egy polgári pert sikeresen, ahhoz, hogy a pénzéhez jusson, további tőkeerőre van szükség.

(9.10)

Magyarul, kialakult egy olyan végrehajtási rendszer, amelyik a gazdagokat kedvezményezte. Egy olyan végrehajtási rendszer alakult ki, hogy aki tehető, az érvényesíteni tudja az akaratát, akinek nincs semmije, az pedig annyit is ér. Ez volt ennek a végrehajtási törvénynek a szemlélete. De ezt azért is fontos hangsúlyozni, mert mielőtt itt a lapokat osztjuk, azt azért talán meg lehet állapítani, hogy az 1994. évi LIII. törvényért és azért, hogy egy olyan végrehajtási rendszer alakult ki, hogy az állami akarat érvényesítése helyett gyakorlatilag szabadon dorbézoltak magánvállalkozók önálló bírósági végrehajtóként, és tenyésztett a korrupció a végrehajtási piacon, és azért, hogy gyakorlatilag az anyagi erő, a tőkeháttér, a gazdagság döntötte el azt, hogy valaki egy jogerős ítéletnek érvényt tudott szerezni, ezért a szocialista igazságügyi kormányzatokat súlyos felelősség terheli. A második Orbán-kormány elsősorban azért felelős, hogy az elmúlt négy évben miért késlekedett.

A konkrét javaslat végre egy elmozdulás, de a megoldás az lenne, ha egy új végrehajtási törvényt terjesztene az igazságügy-miniszter úr a parlament elé - ez jelentené a megoldást, és nemcsak a szervezetrendszer miatt. Ha készül - márpedig készül - egy új polgári perrendtartás, logikus lenne, hogy az új polgári perrendtartással egyidejűleg egy új végrehajtási törvény is kerüljön a Ház elé, hiszen, azt gondolom, egész egyszerűen dogmatikai szempontból is a végrehajtási eljárás, illetve a perrendtartás aligha választható szét.

A másik ok, amiért egy új végrehajtási törvényre lenne szükség, az, hogy tiszta vizet kéne önteni végre a pohárba. Ez egy jelentős előrelépés, ami ebben a törvényjavaslatban van; megjegyzem, az LMP továbbra sem híve a karok és rendek szaporításának, ami a Fidesznek egy kedvelt foglalatossága, ezzel együtt ez egy jelentékeny előrelépés. A megoldás viszont az lenne, ha visszaállítanánk a '94 előtti rendszert, azt a rendszert, ami egyébként, jegyzem meg, az Antall-kormány alatt is működött, hogy az igazságszolgáltatás alatt működik a végrehajtói kar. Az OBH, az igazságszolgáltatás alá kell rendelni a végrehajtókat. Véget kell vetni annak a vircsaftnak, ami néhány magánvállalkozó érdekét és a ki tudja, milyen kapcsolati hálójuk érdekét szolgálta, és meg-

fosztotta az egyszerű embereket, a szegény embereket, a kevésbé tehető embereket attól, hogy ténylegesen érvényesítsék azt, amit a javukra egy bíróság döntött. Éppen ezért az LMP azt támogatja, hogy tovább kéne menni ezen az úton, és vissza kell állítani a végrehajtásnak az igazságszolgáltatás alatti állapotát. Magyarul: fel kell számolni azt a helyzetet, hogy önálló vállalkozóként azt csinálnak bírósági végrehajtók, amit akarnak. Tehát ki kell mondani: a bírósági végrehajtást, az állami akarat érvényesítését államosítani kell. Ha valami, hogy úgy mondjam, sui generis állami kompetencia, az pontosan az állami akarat érvényesítése. Nem választottbíróságokról, offshore-bíróságokról beszélünk, hanem arról, hogy a Magyar Köztársaság címere alatt kimondanak egy ítéletet, és annak hogyan lehet érvényt szerezni. Efelett maximális állami - nem feltétlenül kormányzati, hanem állami - kontroll kell, álláspontunk szerint ezt az Országos Bírósági Hivatal feladatává kell tenni.

A harmadik ok, amiért fontos lenne egy új végrehajtási törvény, az, hogy főként akkor, amikor tízéves késlekedés után és öt évvel azután, hogy Harach Péter itt a parlamentben belengette, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt rövidesen törvényt fog alkotni a magáncsődről, most már a parlament tárgyalja a magáncsődöt, ez megint egy olyan új intézmény, ami szétfeszíti a jelenlegi végrehajtási törvény kereteit. Ez is egy indok, miért lenne szükség arra, hogy az 1994. évi LIII. törvényt, ami sok kárt tett ennek az országnak, kidobjuk a kukába, és hozzon ide az igazságügyi tárca egy új, felelős végrehajtási törvényt, ami egyébként képes kezelni a magáncsőd intézményét is, már csak azért is, mert ahogyan nő a dolgozói szegénység, egyre több olyan ember lesz sajnos ebben az országban, aki találkozni fog a végrehajtási eljárással, és akinek vagy a magáncsőd intézménye jelent majd megoldást, vagy a végrehajtási eljárásban kell fogódzót adni.

Azt kell látni, hogy egészen más volt a helyzet 1994-ben, amikor az akkori Vht.-nak a szelleme megfogant a Házban, és egészen más a helyzet most. Ma egy olyan kormányzati politika van, amelyik folyamatosan lecsúszásra ítéli például a közsférában dolgozó úgymond középosztálybeli embereket, egyre többen csúsznak le a dolgozói szegénységbe, éppen ezért - ráadásul úgy, ha lesz egy új jogintézmény, a magáncsőd - egy olyan új végrehajtási törvény kell, amelyik ezt a társadalmi krízist képes kezelni.

Azzal az eszközzel, amit az igazságügyi tárca most választ, annyi a problémánk, hogy ez egy öszvér megoldás, vagy ahogy elhangzott, egy hibrid megoldás. Kicsit az rémlik fel nekem, ami az egyháztörvénnyel történt, hogy vannak helyes célok, üdvözlendő célok, majd választ egy olyan eszközt az Országgyűlés, ami tökéletesen alkalmatlan a célok kiváltására. Az a problémánk, hogy miután még mindig félúton toporog a kormány a végrehajtási rendszer államosítása ügyében, itt az lesz, hogy gyakorlatilag szét lesz kenve a felelősség. Van egy kar, amelyik ellát közfeladatokat, de ezt a közfeladatot egy

miniszteri biztossal, egy miniszteriális intézményen keresztül látja el. Ez nem helyes. Nem helyes. Világos intézmények kellene; vagy kormányzati felelősségről beszélünk, vagy magánfelelősségről, köztisztviselési felelősségről. Ebben komoly közjogi kockázatok vannak, és ráadásul könnyen lehet, hogy egy ilyen hibrid megoldás, ha arra kerül sor, akár nemzetközi fórumon, akár az Alkotmánybíróságnál el fog vérezni. Éppen ezért mi élünk a gyanúperrel, hogy úgy mondom, nem ez a harc lesz a végső, és a kormány kénytelen lesz egy újabb megoldást rövidesen behozni a Ház elé, mert ez az állapot hosszú távon nehezen lesz fenntartható, tehát az, hogy egyszerre van egy ilyen félig-meddig önkormányzati jellegű kar, másfelől viszont létezik egy miniszteriális felelősség. Tiszta vizet kell önteni a pohárba: ki kell mondani azt, hogy szakít a Magyar Országgyűlés azzal a tabuval, hogy a bírósági végrehajtás önálló, és gyakorlatilag a magánszektor különböző szereplőinek jogot ad az állam, hogy az állami akaratot érvényesítse. Nem. Számot kell vetni azzal, hogy ez a végrehajtási rendszer milyen károkat okozott a magyar embereknek, milyen károkat okozott az eladósodott családoknak az elmúlt évtizedekben, és a kormánynak ki kell mondania, hogy ezzel a rendszerrel szakítani akar.

Problémás az, hogy ha a végrehajtási rendszer anomáliái miatt mi, mondjuk, interpellálni akarjuk Trócsányi miniszter urat, ő könnyen kibújhat a felelősség alól - könnyen mondhatja azt a házelnök úr, hogy visszautasítja az interpellációt, hiszen akkor éppen majd a kar lesz a felelős. Nem világos a törvényjavaslat alapján, hogy hol vannak a kompetenciahatárok a miniszter, a miniszteriális szereplők, illetve a kvázi önkormányzati kar között. Éppen ezért gondoljuk azt, hogy egy egyértelmű állami felelősségre van szükség, meg kell szüntetni a kamarát, és meg kell szüntetni azt a vircsaftot, ami eddig a végrehajtási piacot jellemezte.

Az Országgyűlésnek, az igazságszolgáltatásnak, a kormánynak felelőssége van abban, hogy Magyarországon az állami akaratnak, a bírói ítélettel kimondott állami akaratnak érvényt lehessen szerezni, és az igényérvényesítéshez vagyoni helyzetétől függetlenül minden magyar embernek egyenlő esélye legyen. Ezt kérjük, ezt követeljük a magyar kormánytól. Egy helyes irányba megtett első lépés ez a jelenlegi törvény, viszont messze nem elégséges. Köszönöm szépen. *(Dr. Staudt Gábor tapsol.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A vezérszónoki felszólalások végére értünk.

Most a normál felszólalások következnek. Megadom a szót Bárándy Gergely képviselő úrnak.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Egy pár szóban szeretnék reagálni a most elhangzottakra. Először is Rubovszky képviselő úrnak mondanám, hogy természetesen mind a ketten tudjuk az ügyvédség és a végrehajtás közötti különbségeket. A

Magyar Ügyvédi Kamarát mint struktúrát hoztam fel példaként, hozhattam volna az orvosi kamarát is éppen ilyen módon.

(9.20)

Azt szerettem volna ezzel érzékeltetni, hogy van egy kamarai rendszer és lehet természetesen egy teljes állami rendszer, én ennek a keverékét nem tartom jónak. Nem az ügyvédi tevékenységet kívánom összehasonlítani a végrehajtóival, bár megjegyzem egyébként, hogy az ügyvéd hasonlóan állami vagy legalábbis állami jellegű feladatot, közfeladatot lát el akkor, amikor büntetőügyekben védőként lép fel, tehát ez egy teljesen más megítélésű ügyvédi tevékenység, mint mondjuk, amikor egy szerződést köt két fél között.

A másik, és higgyék el, nem... - hogy fogalmazott Rubovszky képviselő úr? - a kákán is csomót keres az ember. Két okból sem. Az egyik: hogyha én egy olyan értesítést kapok a miniszter úrtól, hogy ez egy tájékoztató, akkor én azt komolyan veszem. Ha ez egy egyeztetés, akkor azt veszem komolyan. Az egy másik kérdés, hogy az ember eldönti természetesen az egyeztetések vonatkozásában is, hogy melyikre megy el, de ha tájékoztatásról kapok értesítést, akkor az nem egyeztetés. És ezek nem rokon értelmű szavak, képviselő úr. Ennyi, amit szerettem volna hozzátenni.

És azt is pontosan elmagyaráztam meg az asztalra tettem, hogy egy tájékoztató teljesen helyénvaló egy koncepciónál; egy törvényjavaslatnál meg szerintem egyeztetésre van szükség. Ez a két dolog nem ugyanaz, és ezt valószínűleg ön is és miniszter úr is pontosan tudja. Lehet, hogy ebbe nem gondolt bele, amikor az értesítést elküldte.

A másik. Ellenzéki képviselőtársaimnak mondom, hogy nem kell magyarázkodni, hogy miért támogatják a kormányt - tegyék, ha önöknek tetszik. Engem az se zavar, ha külső támogatókká válnak, nem az én dolgom. De azért azt ne mondják, hogy mi egy olyan ellenzéki magatartást tanúsítunk, amit például valóban a Fidesz tanúsított a mi nyolcéves kormányzásunk alatt! Számba venni nem tudom, képviselő úr, hogy hány olyan törvényjavaslat volt, amit a Magyar Szocialista Párt támogatott az elmúlt időszakban. Nekem volt, azt hiszem, a legrövidebb vezérszónoki felszólalásom, amikor annyit mondtam egy Fidesz által beterjesztett törvényjavaslatra, hogy részünkről rendben, köszönöm szépen, és leültem. És meg is szavaztuk. Éppen tegnap vagy tegnapelőtt - nem tudom, mikor voltak szavazások - szavaztunk meg, ha jól emlékszem, két kormánypárti előterjesztést. Nem igaz az, képviselő úr, hogy mi olyan ellenzéki párt volnánk, amelynek se javaslata nincsen, se pedig nem támogatjuk azt, ami jó és helyes. Nem igaz. Támogatjuk azt, ami jó és helyes, és amivel egyetértünk, és aminek a koncepciójával is egyetértünk, azt igenis támogatjuk, és a jövőben is támogatni fogjuk, mert mi is azt gondoljuk, hogy egy ellenzéki pártnak egyrészt konstruktív-

nak kell lennie, a jó javaslatokat támogatni kell, de ugyanakkor, képviselő úr, nem lehet külső támogatója a kormánynak. Egy ellenzéki pártnak az is feladata, hogy ha olyan javaslat kerül elé, amivel koncepcionálisan nem ért egyet, akkor azt nem támogatja, még akkor sem, ha vannak benne olyan előremutató rendelkezések, amiről ön beszél. És egyébként zárójelben: én is beszéltem, mert például a jogi végzettség megkövetelése szerintem is helyes irányba mutató lépés.

De én azt nem értem, és Schiffer képviselő úrnak nehéz egyébként néha a hozzáállását meg a gondolatait követni, ugyanis azt mondta el, amit én mondtam el kritikaként: azt mondta, tökéletesen alkalmatlan a célok kiváltására ez a rendszer - öntől idézem, a felszólalásából -, nem világosak a kompetenciahatárok, az állami rendszert kellene támogatni, nem pedig ezt a hibrid megoldást, a kormányzati felelősséget egyértelművé kellene tenni. Képviselő úr, erről beszélnek én is. Na, ezért nem támogatjuk mi ezt a törvénytervezetet, mert nem erről szól. Ha erről szólna, akkor támogatnánk a törvénytervezetet. Most ön elmondja, hogy miért rossz koncepcionálisan, hozzámond néhány olyan érvet, ami egyébként valóban jó a törvényben, és ezért ön hajlandó egy ön számára koncepcionálisan elfogadhatatlan vagy rossz rendszernek tekintett jogszabályt támogatni. Én ezt nehezen tudom megérteni. Én, megmondom őszintén (*Dr. Schiffer András: Mindjárt megtámogatom.*), ezért nem teszem, csak ezért nem teszem.

Nem a kákán keresem a csomót, tisztelt képviselőtársaim, megszámolni nem tudom egy kezemen - Rubovszky elnök úr valószínűleg emlékszik rá -, hogy hányszor mondtam már el a korábbi törvényjavaslatok vitájában is azt, hogy ilyen vegyes rendszert mi nem szeretnénk támogatni; vagy ide, vagy oda, vagy egyik, vagy másik. Helyes és - ahogy Schiffer képviselő úr fogalmazott - világos kompetenciahatárok legyenek, amit a törvény meghatároz.

Éppen ezért, tisztelt képviselőtársaim, nagyon szeretném azt hangsúlyozni, hogy se nem a rendszer mostani fenntarthatósága mellett érvelek, se nem képviselek olyan ellenzéki magatartást, amelyik a kákán is csomót keres, és „csak azért sem”, de azt senki ne várja el egy ellenzéki párttól, hogy ha olyan javaslat fekszik előttünk, amivel nem értünk egyet, azt támogassuk meg. Köszönöm szépen. (*Taps az MSZP soraiból.*)

ELNÖK: Most megadom a szót Trócsányi László igazságügyi miniszter úrnak.

DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ igazságügyi miniszter: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselő Úr! Miután el kell mennem, szerettem volna azért szót kérni, mert így tartom tisztességesnek, hogy tudjak reagálni az elhangzottakra.

Azt gondolom, hogy az igazságügyi miniszter nyilván a végrehajtó hatalom része, tehát ebből a felelősségből kell gondolkodnia, de egyet tudok

mondani, hogy a felelősség elől az igazságügyi miniszter nem tud kitérni, tehát amikor arról van szó, hogy ez a rendszer hogyan fog működni, akkor bizony az igazságügyi minisztert lehet megkérdezni, hogy mit tett, miért tette, és az ő felelőssége, interpellálhatósága, úgy gondolom, egyértelmű. Amennyiben az OBH-hoz kerülne ez a rendszer, akkor az interpellálhatósága is igazából megkérdőjelezhető lenne.

Természetesen ez egy nagyon nehéz kérdés, hogy milyen rendszer a jó rendszer. Most nem akarok itt egy jog-összehasonlítást végezni, mert különböző rendszerek működnek Európában, tehát létezik egy latin rendszer, létezik a német rendszer. Magyarországon hoztunk egy döntést '94-ben; teljesen egyetértek Schiffer Andrással abban, hogy '94-ben az a rendszer, amit akkor hoztunk, az akkori környezetnek, a „mindent privatizálunk, mindent eladunk, mert nem jó gazda az állam”, s a többi, annak megfelelt. Az valószínűleg igaz - hozzá kell tennem -, hogy az állami végrehajtás nem volt hatékony, nem volt megfelelő. Nem akarok az indokaiba belemenni, a Kádár-rendszernek a kis stiklijeibe és a különböző, ha szabad így mondanom, munkamódszerekbe, és valószínűleg ez az állami cucc - már elnézést, hogy ezt a kifejezést használom - valószínűleg nem volt jó, tehát a '94-es döntést akár meg is indokolhatjuk, hogy miért volt ilyenre szükség.

De egy biztos, hogy '94-ben azt a hibát elkövettük - és önkritikusnak kell lenni -, hogy azt gondoltuk, az igazságügyi-miniszternek ugyanolyan felügyeletet kell adni, mint az ügyvédi kamarák szabályzata fölötti ellenőrzés. Tehát az igazságügyi-miniszter ellenőrizi a szabályzatok törvényességét, és ez tulajdonképpen eleget is tett ennek a dolognak. Azt gondolom, hogy koncepcionális hibát követtünk el, azt a hibát, hogy rendben van, hogy magánosítunk, mert ez még korszellem is volt, viszont az állam nem vonulhatott volna ki az ellenőrzésből, abból az ellenőrzésből, ami abból származik, hogy állami feladat a végrehajtás, akár az állam is elláthatná - én ezzel teljesen egyetértek. De azt is hozzá kell tenni, hogy azzal nézzünk szembe, hogy ha ezt most államosította volna az igazságügyi-miniszter, egy hónap múlva azt a kérdést kapnám, miért omlott össze a végrehajtás, hiszen gyakorlatilag nincsen végrehajtó, akik csinálják, nem értenek hozzá, teljesen új kell. Kérem szépen, ki kell indulni abból, ami van, a jelenlegi rendszerből, és ebből kell nekem főzni. Na most, ebből hogy tudok főzni? Oly módon tudok főzni felelősen, hogy átveszem a felügyeletet. Óriási felelősséget is vállalt ezzel az igazságügyi-miniszter, nem én feltétlenül, a mindenkorai igazságügyi-miniszterre egy óriási felelősséget hárítunk, hiszen ő lesz az interpellálható, azaz mi miért történik.

Innentől kezdve az irodavizsgálatot átveszi az igazságügyi-miniszter által kinevezett vezető, és az irodavizsgálatnál van az ügyelosztás, az ügynyilvántartás és az összes napi teendők ellenőrzése, ide kell egy apparátust létrehozni, amely kvázi kontrollálja a

végrehajtót. Egy a lényeg, hogy a végrehajtónak éreznie kell, hogy az állam a nyakában van, és abban az esetben, ha ezt nem megfelelően végzi, akkor nem hét évet kell várni, hanem korábban is el lehet tőle búcsúzni. Tehát amennyiben tudjuk neki ezt a dolgot biztosítani, akkor kettős rendszert tudunk igazából megvalósítani. Egyrészt azt, hogy a végrehajtóknak kötelességük legyen egy empátiát tanúsítani az adósok irányában, mert ez alapvető társadalmi elvárás, én magam is egyetértek; ugyanakkor a végrehajtásnak hatékonynak is kell lennie, hiszen aki mégis hitelező, és szeretne a pénzéhez hozzájutni, annak meg az az érdeke, hogy kapja meg a pénzt. Tehát kettős rendszerben kell gondolkodnom, hogy empátikus is legyen egyszerre egy végrehajtás, kettő, hogy hatékony is legyen. Ebben a keretrendszerben kell biztosítani azt, hogy ez a rendszer működjön.

(9.30)

Az álláspontom és a hitem, meggyőződésem szerint, szerintem ez a rendszer, amit megcsináltunk, egy olyan rendszer, amely az államra nagy feladatot hárít, nagy felelősséget is, ugyanakkor a végrehajtók számára pedig ott van Damoklész kardja, hogy kérem szépen, hogyan kell működni.

Ami meg a díjakat illeti, teljesen egyetértek Staudt képviselő úrral, és magam is mindvégig ezt mondtam egyébként, hogy az ne fordulhasson elő Magyarországon, hogy valaki amiatt nem tud gyakorlatilag végrehajtást megindítani, mert nincs rá pénze. Személyes költségmentességet tud kapni a bíróságnál, de a végrehajtásnál nem tud. Ezért volt fontos, hogy a végrehajtási rendszerben maradjon ez a bizonyos összeg, de az elköltése fölött legyen egy kontrollunk, hozzunk létre egy alapot benne, amelyik azt mondja, hogy kérem szépen, lehet kérelemmel fordulni azért, ha valaki nem tudja megindítani, de például gyermektartásdíjnál, amire a napi megélhetéséhez van szükség, ott igenis hozzá kell jutnia ehhez az összeghez. Ezt a felelősséget is gyakorlatilag az állam veszi át.

Tehát azt gondolom, az állam, illetőleg az Igazságügyi Minisztérium számos olyan lépést tesz, amely, hozzá kell tenni, számára is egy tanulást jelent, hisz ezeket a munkákat el kell végezni, meg kell csinálni, embereket kell kiképezni. Fontosnak tartom a végrehajtók képzését és továbbképzését - amelyben nemcsak etikát, hanem a szakmát is kell tanítani -, a kreditrendszer bevezetését, tehát olyan dolgokat, amikor azt mondhatjuk, hogy ez professzionális.

Én hiszek abban, hogy az emberek igenis partnerek akarnak lenni, és nem feltételezem azt valakiről eleve, hogy gengszter. Én azt gondolom, hogy ha ő a hozzáállásban azt látja, hogy én komolyan állok hozzá és elvárásaim vannak, abban a percben megváltozik. Amikor az állam kivonul és nem figyel oda, akkor a másik is olyan, amilyen tud lenni, hisz nem

figyelnek rá. Abban az esetben, ha odafigyelek valamire, és kialakítok egy szervezetet, amely megfelelő partnerséget is tud ajánlani, az emberek megváltoznak; én legalábbis ebben hiszek, és azt gondolom, ezért is tettük le ezt a javaslatot, amit lehet hibridnek nevezni, ettől függetlenül vegyes rendszer. Ilyen vegyes rendszer sokfajta van, sokfajta vegyes rendszer ismerünk Európában. Próbáljuk meg! Én hiszek abban, az igazságügyi miniszter a felelősséget szokta vállalni.

Ami pedig az egyeztetést vagy tájékoztatást illeti, ebbe nem kívánok belemenni, ez nem az én színtem. Azt gondolom inkább, hogy minden jó javaslatot szívesen szoktam látni, nem szoktam elzárkózni soha semmilyen jó javaslat megfontolásától, bárkitől is érkezik az. Azt gondolom, ez egy kötelessége egy miniszternek.

Amit viszont hozzá kell tenni, nekem ez nemcsak a kétharmados törvényeknél, hanem a sima törvényeknél is ugyanígy fennáll. Ez egy sima törvény, és úgy gondolom, hogy egy olyan kérdéstről van szó, amely nemcsak engem érint, hanem mindenkit érint, és mindenkinek felelőssége az, hogy eljuttassa a javaslatát akkor is, ha nem kérem. Tehát azt gondolom, ha nem kérem, ha nem hívom, akkor is felelőssége minden képviselőnek, hogy ebben működjön közre, javaslataival bombázza az igazságügyi minisztert, és természetesen meg fogjuk vizsgálni. Minden javaslat lehet jó, és ami jó, azt én el szoktam fogadni.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypárti sorokból. - Dr. Staudt Gábor és dr. Schiffer András tapsol.)*

ELNÖK: Most normál időkeretben Staudt Gábor képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Rövid leszek, csak a kétpercesek metodikája miatt itt egyszerűbben jutok szóhoz ebben a formában.

Azt hiszem, és egy mondat erejéig reagálva arra, amit miniszter úr mondott, nagyon sok mindennel egyetértek, azzal is, hogy az állami rendszer annak idején nem működött jól, de hát nyilván ez a Kádár-korszak állami rendszere volt. Tehát azt nem tudjuk, hogy egy normális, demokratikus viszonyok között működő állami rendszer hogyan működött volna. Biztos, hogy jobban, mint a Kádár-rendszerben.

Az, hogy ha ez esetleg még korrupciómentesen is működik, most azt is mondhatnám, hogy sajnos 25 év alatt sok rendszerről az nem derült ki eddig se, hogy korrupció nélkül hogy működhetne Magyarországon, bár a Kádár-korszaktól negyed évszázadra vagyunk, de ezt tegyük félre; tehát egy korrupciómentes állami rendszer a végrehajtások területén is tud működni. Tehát nem igaz, hogy nem, mert nyugati példák vannak rá, a világban vannak rá megfelelő példák. Természetesen, hogyha ez rosszul van megszervezve, korrupcióval terhelt, akkor nem fog jól működni, de hát mi ne abból induljunk ki, hogy

korrupció nélkül Magyarországon nem lehet semmit végrehajtani és megcsinálni. Ez eléggé tragédia lenne, ha ezt kimondanánk.

Az MSZP-re annyit szeretnék még reagálni, hogy egyrészt akkor legyenek egyértelműbb: nem hiszem, hogy az MSZP egyébként támogatna egy állami rendszert. Lehet, hogy most azt mondja Bárándy képviselőtársam, de ismerve a szocialisták eddigi hozzáállását, és ez egyébként egy újdonság számomra, hogy legalább Bárándy Gergely eljutott addig, hogy egy állami rendszer is jobb lehet, mint mondjuk, a jelenlegi rendszer... *(Dr. Bárándy Gergely: Mikor mondtam mást?)* Hát, az én tapasztalataim mások, sőt az a tapasztalatom az elmúlt időszakból, és ez a szocialista kormányok idején még inkább így volt, hogy sajnos az MSZP a jelenlegi végrehajtói garnitúrát - és itt főleg a vezetőkre gondolok - védte. Védte, és lehet, hogy nem személy szerint Bárándy Gergely, tehát nem egy személyes vitát szeretnék folytatni, de az MSZP elmúlt 25 éve alapján, és legfőképpen akkor, amikor kormányon voltak, az egyetértés elég nagy volt. Itt más dolgok is felmerültek a médiában, de nyilván bizonyítást nem nyertek, tehát ennyire nem szeretnék a részletekbe belefolyni. De azt láthattuk, hogy azután is, hogy az MSZP már nem kormányzó erő, azt a garnitúrát, akik a végrehajtói kamarát vezették, erőteljesen védték, és nem mindig érzem úgy, hogy csak szakmai alapon működött ez a védelem. A másik fele viszont az, és ezt megint csak informális visszajelzések alapján tudom mondani, hogy a kamarai vezetők sokszor ezt el is várták, és bizonyos esetben hivatkoztak a jó kapcsolataikra.

Úgy érzem viszont, hogy ezektől el kellene távolodni, és itt a parlamentben egy szakmai vitára kellene helyezni a hangsúlyt. Higgye el, Bárándy képviselőtársam, hogy az emberek értik, hogy miről van szó. Értik, hogy attól még, hogy valaki ellenzékben van és kemény kormányzati kritikát fogalmaz meg, és attól még, hogy egy javaslattal száz százaléig nem ért egyet, mert az LMP és mi is az állami rendszert tartjuk az üdvösnek, ettől függetlenül a jelenlegi rendszerhez képest látjuk az előrelépést abban, amely javaslatot leraktak az asztalra, ráadásul befogadták a javaslatainknak egy jó részét, amit a minisztériumban meg tudtunk fogalmazni.

Egyébként ezek nem lebecsülendő folyamatok, mert nekem meggyőződésem, és lehet ezt persze cáfolni, vagy azt mondani, hogy ez nem így van, de az, hogy a Jobbik napirenden tartotta a témát, és egyébként legyen igazságos, az LMP is elmondta nagyon sokszor, hogy gond van a végrehajtások rendszerével, de most beszéljek haza, nekünk egy fő, kardinális téma volt, hogy valamit változtatni kell a rendszeren. Sok évbe telt, amíg ez esetleg a kormányzó erőnél is eljutott arra a szintre, hogy lépjenek, hiszen öt éve már a Fidesz folyamatosan kormányoz, de a lényeg az, hogy a saját szerepünket nem becsüljük le ebben, hogy itt a parlamentben sajtótájékoztatókon, konkrét ügyekre rámutatva el tudtuk azt érni, hogy valami elindult.

Természetesen ezt a folyamatot végig kell követni, kritikával, adott esetben támogatással, de akkor lehet hiteles, amit elmondunk, és ez meggyőződésem, hogy ha a jó elemeket támogatni is tudjuk, és ami esetleg nem jó vagy félresiklik vagy nem úgy alakul, azt nagyon keményen kritikai élel meg fogjuk mondani. Ha nem jó javaslat jön össze a Ház elé, akkor azt nem fogjuk támogatni, de így tudunk hitelesek lenni és a szavazóinknak is megfelelni azzal, hogy az előremutató javaslatok mellé odaállunk. Higgyék el, bár lehet, hogy ez az MSZP számára nehezen érthető, de az emberek ezt várják, ezt várják az ellenzéki képviselőktől is, hogy a jó javaslatok mellé odaálljanak, a nem jó javaslatokra viszont kőkeményen felhívják a figyelmet, és akár miniszteri szinten is a véleményt a legkeményebb szakmai módon megfogalmazzák. Ezt várják el.

Azt hiszem, ha megnézzük a két párt támogatottságát, mondjuk, az MSZP-ét és a Jobbikét, akkor azt kell gondolnom, hogy itt nem arról van szó, és most már ezek az MSZP-s érvek meghaladottak, mert az MSZP nagyon szerette azt mondani, hogy akkor majd itt biztos a Fidesz-Jobbik-koalíció, és ha mi valamit támogatunk vagy az LMP valamit támogat, akkor az azért van, mert mi koalícióra szeretnénk lépni. Nem, nem, felhívom MSZP-s képviselőtársaim figyelmét, hogy a Jobbik a váltópárt, és egy váltópárt nem lép koalícióra. Vagy le tudja váltani a jelenlegi garnitúrát, vagy nem, de koalícióra nem szeretne lépni.

Aztán, hogy mondjuk, amikor az MSZP meg támogatott egyes fideszes javaslatokat - ezt majd talán Schiffer András ki fogja fejteni -, akkor nem volt az, hogy például a nagytőke vagy a bankok érdekében megszavazott javaslatoknál akkor hogy is van ez, hogy kik léptek koalícióra. Tehát felejtjük el ezeket a beidegződéseket, felejtjük el azokat a rossz politikai hozzáállásokat, amik lehet, hogy működtek addig, ameddig két párt volt, de most egy többosztatú politikai rendszerben nem működnek.

(9.40)

Tulajdonképpen meg kell nézni, hogy hová vezetett az elmúlt 25 évben ez a politika. *(Dr. Bárándy Gergely: Ne magyarázkodj, hanem támogasd!)* Nem magyarázkodom, még Bárándy képviselőtársam azt is mondhatná, hogy miért féltém én az MSZP-t. Mert mondhatná azt, miért figyelmeztetem őket, hogy változtassanak a politikai magatartásukon. Igen, ez az emberek véleménye is, hiszen azért küldtek ide minket, hogy elmondjuk a véleményünket. *(Dr. Bárándy Gergely: Már öt perce rólkunk beszélés.)* Persze, az lenne a legjobb, ha az MSZP folytatná jelenlegi magatartását, és egy 5 százalékos párt szintjére süllyedne le. Ez valószínűleg meg fog történni - persze. jó.

De attól még, és csak azért beszélek az MSZP-ről, mert visszautasítom azt, hogy itt bármilyen javaslat támogatásánál azt mondják, hogy ez azért

fordulhat elő, mert a Jobbik a Fidesz felé koalíciós partnerként szeretne dörgölözni. *(Dr. Bárándy Gergely: Nem ezt mondtam.)* De, ezt mondta képviselőtársam. *(Dr. Bárándy Gergely: Azt mondtam, hogy úgy néz ki néha, hogy közelítetek egymáshoz.)*

Nem szeretném hosszan elhúzni a felszólalásomat, a lényeg az, hogy a Jobbik egy váltópárti szerepbe nőtte fel magát, az MSZP meg esetleg a DK-val vagy az LMP-vel tud a jövőben versenyezni. Ehhez sok sikert kívánunk. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Most Schiffer András képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Először is sajnálom, hogy miniszter úrnak már el kellett mennie. Kétségtelen, hogy Trócsányi László egy üdítő színfolt az Orbán-kormányban, mert nem csak kétharmados ügyekben hív össze ötpárti egyeztetést. Sőt, azt az egészen unikális dolgot is megtette az igazságügyi tárca, hogy kétharmados ügyben nem hívott össze egyeztetést, sima többséges törvényeknél viszont igen, ilyen volt a Pp. meg most a végrehajtási törvény. Azt azért hadd mondjam el, hogy továbbra is súlyos kétségeink vannak azzal kapcsolatban, hogy hosszú távon - hosszú távon! - ez a vegyes rendszer mennyiben lesz működőképes, adott esetben mennyire állja ki bírói fórumok próbáját akár nemzetközi szinten, akár az Alkotmánybíróságnál.

Viszont itt elég érdekes dolgokat mondott Bárándy Gergely. Először is, maradjunk abban, hogy a Szocialista Párt játszotta négy éven keresztül azt a játékot, hogy ha más ellenzéki párt nem a Szocialista Párt kottájából játszik, mást mond, akkor biztos a Fidesszel akar összekacsintani. Ezt a rendkívül ostoba retorikát a választók díjazták 2014 áprilisában, maradjunk ebben. *(Dr. Bárándy Gergely: Annál nagyobb a bajuk.)* Ezt szerintem ideje lenne elfelejteni és észrevenni azt, hogy Magyarországon a választók akarataiból van egy négypólusú politikai rendszer - pont. Véget ért az a kétpártrendszer, ahol a Fidesz meg az MSZP egymás bűneivel tudja a saját szennyesét takargatni.

Kétségtelenül abban korrigálnom kell az álláspontomat, Bárándy képviselő úr fölhívta rá a figyelmet, valóban volt olyan az elmúlt öt évben, hogy a Szocialista Párt támogatott kormányzati álláspontot, így van. Azért szükséges esetekben működik a Fidesz-MSZP-nagykoalíció, így például, amikor a nagybirtokosok érdekeiről van szó, akkor az MSZP hűséges társa a Fidesznek. *(Dr. Bárándy Gergely: Nevetséges vagy.)* Földrablási törvényénél, de így volt itt a szabadkereskedelmi egyezmény vitájában is, Ujhelyi Istvántól, Mesterházy Attilától akkora dicséretet kapott a Fidesz, hogy ihaj! Úgyhogy ennyit erről.

Ami a konkrét törvényjavaslatot illeti, az LMP álláspontja világos. Két okból támogatjuk ezt a törvényjavaslatot. Egyrészt, mert egy határozott lépés

abba az irányba, hogy erősödjön az állami felelősség a végrehajtási piac, a végrehajtási rendszer tekintetében - ez helyes. Kettő: előrelépés abban a tekintetben, hogy a kevésbé tőkeerős, szegény emberek, azok, akik egyébként áldozatává válnak a Fidesz társadalompolitikájának, könnyebben hozzáférhessenek az igényérvényesítéshez.

Azt is értem, hogy a Szocialista Párt ezt nem támogatja. Persze, hogy nem támogatja, hiszen az álbaloldali kormányok a fő bűnösök abban, hogy kialakult egy ilyen végrehajtási piac. A Szocialista Pártnak, a szocialista igazságügyi kormányzatnak óriási felelőssége van abban, hogy '94-ben kialakult egy olyan végrehajtási rendszer, ahol az állam mossa kezeit, nem vállal felelősséget az állami döntések végrehajtásáért. Kettő: Óriási felelőssége van az álbaloldalnak, hogy kialakult egy olyan végrehajtási piac, ahol a szegényebb emberek kevésbé férnek hozzá az igazság érvényesítéséhez. Azon, hogy a Szocialista Párt támogatja ezt a rendszert, támogatja a jelenlegi status quót, egyáltalán nem csodálkozom, hiszen az ő művük.

Az MSZP nem képes levonni a következtetést abból a dicstelen kormányzásból, amelyik például az igazságügy területén idáig vezetett, éppen úgy, ahogy miniszter úr vagy államtitkár úr is eddig elmulasztotta megmagyarázni azt, hogy az elmúlt öt évben miért nem nyúltak hozzá a végrehajtási rendszerhez. Kétharmados többség sem volt ahhoz elég, hogy négy év alatt segítsenek azokon a családokon, akik nem pusztán a devizahitelezés miatt, hanem a végrehajtási piac korrupszája miatt lettek földönfutók.

Azt várom, hogy államtitkár úr is adjon magyarázatot arra, hogy a Fidesz az előző ciklusban miért késlekedett azzal, hogy hozzányúljon a végrehajtási rendszerhez. *(Dr. Rubovszky György: Robi, azt kellene mondani, hogy csak.)* Azt gondolom, Rubovszky képviselő úr, hogy a „csak” talán nem egészen kielégítő magyarázat. Ennél esetleg ez komolyabb indokolásra lenne szükség. Mint ahogy abban is várnám államtitkár úr álláspontját, hogy mikor lesz itt a Ház előtt egy új végrehajtási törvény, egy olyan végrehajtási törvény, amelyik kiegészíti a készülő Pp.-t, amelyiknek lényegi eleme lesz, hogy a magáncsődökből idevonatkozó részeket végrehajtsa.

Mikor lesz egy olyan új végrehajtási törvény, amelyik végre egyértelművé teszi az állam felelősségét az állami döntések végrehajtásában? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem Schiffer Andrást, hogy a kétperces fenntartja-e. *(Jelzésre:)* Nem. Akkor most kétperces időkeretben Bárándy Gergely képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Valószínűleg többet nem fogok fölszólalni, mert ezen a színvonalon kár vitatkozni, de most megteszem. Schiffer képviselő úrnak, úgy tűnik, szövegértései nehézségei vannak, vagy valami

más problémája van. *(Derűltség.)* Mert hogy itt senki nem támogatja a status quót, ezt szerintem elég gyakran elmondtuk, és elég sokszor. Ugye, képviselő úr? Azzal kezdtem a felszólalásomat, és nemcsak ezt, hanem ebben a témában már a többit is, hogy az a rendszer, ami most van, nem tartható. Akkor most mégis érdekeltek vagyunk a status quo fenntartásában? Ha ön ezt mondja, akkor valószínűleg szövegértési nehézségei vannak. Ezzel én sajnos nem tudok mit kezdeni.

Azzal sem tudok mit kezdeni, képviselő úr, és tényleg, azt mondom, kár ezt a vitát így folytatni, amikor ön azt mondja, a saját szavait idézem, hogy nem világos ez, a kompetenciák és a rendszer tökéletesen alkalmatlan a célok kiváltására; na, ezt a rendszert ön megszavazza. Gratulálok hozzá!

Staudt képviselő úrnak meg azt tudom mondani hosszú eszmefuttatására, hogy jobban tenné, ha nem az MSZP-ről beszélne hét percet, hanem a törvényjavaslatról. Zárójelben mondom, a választási eredményeket majd meglátjuk. Egyelőre abból, ami mérvadó, azt tudom mondani, hogy három időközi választás volt, abból kettőt a baloldal nyert és egyet önök. Ehhez tartsa magát! Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az MSZP soraiban. - Dr. Répássy Róbert: Azt hittük, a függetlenek nyertek. - Dr. Schiffer András: Független civilek.)*

ELNÖK: Technikai szünetet kell elrendeljek. *(Pillanatnyi szünet.)* Tudjuk egyelőre folytatni az ülést, mert mielőtt elsötétült a képernyő, Staudt Gábor kért két percben szót. *(Dr. Staudt Gábor: Előbb Schiffer András.)* Schiffer András kért? Jó, akkor Schiffer András képviselő úrnak adom meg a szót két percben.

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Köszönöm, elnök úr. Úgy látszik, Bárándy Gergely kiverte a biztosítékot. Akkor szeretném még egyszer világossá tenni: az egy húszéves mulasztás, hogy az állam mossa kezeit a végrehajtási rendszer miatt. Ez a törvény ahhoz képest, ami a megelőző húsz évben történt, komoly előrelépés, hiszen egy olyan állami kontroll lesz a végrehajtási piac felett, ami legalábbis hatékonyabban képes megelőzni azokat a visszásságokat, amiktől hangos volt a sajtó, illetve hangosak voltak az emberek, ennek a végrehajtási rendszernek az elszenvetői az elmúlt években.

Azzal szavazzuk ezt meg, hogy a kormánynak nem nagyon lesz más választása, mint hogy egy teljesen új végrehajtási törvényt idehozzon még ebben a ciklusban a Ház elé. Rövid távon ez a rendszer is működőképes lesz, hosszú távon viszont komoly gondok lesznek ezzel a vegyes megoldással, ezt továbbra is tartom. És továbbra is tartom azt, hogy a kompetenciahatárok nem tisztázottak.

No de az, hogy egy párt felelős azért, hogy ez a kupleráj létrejött, sőt támogatta és előidézte, majd pedig számon kéri azt, hogy amikor végre történik elmozdulás abba az irányba, hogy legyen egy határo-

zottabb állami szerepvállalás, akkor miért szavazzuk meg, hiszen ez mégsem tökéletes és súlyos kompetenzazavarokat okoz, felettébb furcsa és cinikus hozzáállás.

Továbbra is azt szeretném látni, hogy az igazságszolgáltatásnak mi az álláspontja arról, hogy kétszülnek-e még ebben a ciklusban egy teljesen új bírósági végrehajtási törvényt előterjeszteni. Köszönöm.

(9.50)

ELNÖK: Köszönjük. Most Staudt Gábor képviselő úrnak adom meg két percben a szót.

DR. STAUDT GÁBOR (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Én azt hiszem, hogy a cselekedetek fontosabbak, mint a szavak. Az, hogy a szocialisták most már a szavak szintjén azt mondják, igen, el kell mozdulni a jelenlegi helyzetről, mert a jelenlegi helyzet nem jó, persze már valami az eddigiekhez képest, de ha szavazatukkal az egyébként jó irányba tett javaslatokat nem támogatják, akkor ez eléggé hiteltelen lesz, főleg annak tükrében, amit elmondtam, hogy milyen pletykák röppentek fel a médiában az elmúlt időszakban. De nem szeretnék ezzel hosszasan foglalkozni.

Csak azért hoztam fel a témát, mert Bárándy Gergely képviselőtársamnak az volt a problémája, hogy miért beszéltem hét percet erről. Nem beszéltem hét percet róla, ezt ő hozta fel. Azt megértem, hogy a problémák és a komplexusok megvannak azért, mert az MSZP zsugorodik, a Jobbik meg nő, de ezt most ne itt folytassuk le.

Egy dologra viszont még reagálnom kell. Akkor most Kész Zoltán hirtelen baloldali lett, holnap talán már MSZP-s is lesz? Könnyű egy független jelölt mögé beállni, persze támogatni, nem adni a logót. Ha veszített volna, akkor semmi közünk hozzá, ha meg nyer, akkor végül is a mi jelöltünk volt. Azt hiszem, hogy az állampolgároknak és a szavazópolgároknak ebből van elégük. De le szeretném zárni ezt a vitát.

A lényeg az, hogy a végrehajtásokra kell koncentrálni, a végrehajtási rendszert kell megreformálni, és a mostani támogató szavazatunk az irányba tett követelés is, hogy ősszel a javaslat egy még hatékonyabb rendszerre beérkezzen, és ahhoz a javaslat-hoz ugyanúgy meg tudjuk fogalmazni a jobbító szándékú kritikáinkat és észrevételeinket. Bízunk benne, hogy azok beépítésre is kerülnek, és a jelenlegi rendszerről el tudunk valamilyen jó irányba lépni. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Ha nincs további hozzászólási szándék - nem látok ilyet -, akkor megadom a szót Répássy Róbert államtitkár úrnak, hogy válaszoljon az elhangzottakra.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót. Az igazságügyi-

miniszter úr lényegében válaszolt a legtöbb felmerült kérdésre. Én élvezettel figyeltem az ellenzéki pártok egymás közötti vitáját, de azt nem kívánom különösebben kommentálni.

Csak megerősíteni tudom a zárszóban az igazságügy-miniszter úr által elmondott két szempontot, ami egy igazságügyi kormányzatot vezérel a bírósági végrehajtás ügyében. Ez a két szempont a hatékonyság és az empátia. Egyszerre kell garantálni azt, hogy a bírósági végrehajtás hatékony legyen, hiszen a bírósági végrehajtó részben a jogerős bírói ítéleteken alapuló, részben pedig a végrehajtható okiratokon alapuló, további jogvitára már lehetőséget nem adó ügyekben hajtja végre az igazságszolgáltatás döntéseit, az igazságszolgáltatás határozatait. Tehát a végrehajtó nem tesz mást, mint a jogállam utolsó eszközeként végrehajtja a jogállam által alkotott határozatokat.

Ezzel együtt persze a végrehajtónak a végrehajtást elszenvedők iránt törvényes empátiával kell rendelkeznie, tehát a végrehajtás alá vont személyek törvényben biztosított jogait maradéktalanul tiszteletben kell tartania, és mindezt fegyelmezetten és etikusan kell végrehajtania. Bármelyik igazságügy-miniszter, bármelyik kormány azzal a dilemmával találja magát szemben, hogy akármilyen végrehajtási szervezetet hozunk létre, a végrehajtói szervezettel szemben - legyen az állami vagy legyen az önálló bírósági végrehajtói szervezet - minden esetben elsősorban a hatékonyság számon kérhető, de természetesen az empátia is számon kérhető. Ezt a két szempontot igyekszik a törvényjavaslat összeegyeztetni azzal, hogy az önálló bírósági végrehajtó továbbra is hatékony eszköze a határozatok végrehajtásának. Egy hatékony bírósági végrehajtói szervezet van a kezünkben, de a hatékonyság mellé az állami felügyeletet erősíteni szükséges, és az állami felügyelet megerősítését szolgálja ez az új törvényjavaslat.

A tisztelt Ház természetesen fog még találkozni a bírósági végrehajtásra vonatkozó további javaslatainkkal is, mert mi is úgy gondoljuk, hogy a bírósági végrehajtás rendbetételének csak az egyik, és talán nem is a legfontosabb része a szervezeti rész, és ezen túlmenően még nyilván vannak fontos területei a bírósági végrehajtásnak, amin változtatni kíván a kormány. Amennyiben a képviselőcsoportok igényt tartanak rá és részt kívánnak venni ebben a folyamatban, akkor továbbra is tájékoztatni fogjuk őket, és bevonjuk őket ebbe a jogalkotásba. *(Dr. Bárándy Gergely: Nem tájékoztatásra, hanem egyeztetésre van szükség, államtitkár úr!)* Ezentúl természetesen úgy fogjuk megfogalmazni a meghívókat, hogy senki ne érezze úgy, hogy nem szólhat bele a jogalkotási folyamatba. Az Igazságügyi Minisztérium nyitottságát, a jogalkotásban való nyitását mutatja ez a kezdeményezés. Bízom benne, hogy nem félreértik, hanem jól megértik ezt a szándékot.

Köszönöm szépen a kormány nevében a támogatásukat, és kérem az országgyűlési képviselőket, hogy támogassák a törvényjavaslatot. Köszönöm a szót, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük. Tisztelt Országgyűlés! A vitát lezárom. A módosító javaslatok benyújtására tegnap 16 óráig volt lehetőség.

Most 10 perc szünetet rendelék el, körülbelül 10 perc szünetet, amíg a monitor, illetve a technikai dolgok helyre nem állnak. Utána folytatjuk a munkát. *(Rövid szünet.)*

(10.00)

Tisztelt Országgyűlés! Úgy néz ki, hogy tudjuk folytatni a munkánkat.

Soron következik **az Európa Tanácsnak a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló Egyezménye kihirdetéséről, valamint ezzel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája** a lezárásig. Az előterjesztés T/5034. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Répássy Róbert úrnak, az Igazságügyi Minisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! A kormány kiemelt célkitűzése a gyermekek és az ifjúság védelme. A kormány gyermek- és ifjúságpolitikájának alapja, hogy minden gyermek egyformán számít. A társadalom jövője a jelenben épül, ezért a gyermek- és ifjúságpolitika fontos feladata a gyermekek egészséges testi és lelki fejlődésének biztosítása, a gyermeke védelmének hatékony megszervezése, veszélyeztetettségük megelőzése. Ennek egyik eszköze lehet a büntetőjog.

A gyermekek védelme megerősítésének szükségessége napjainkban fokozottan jelentkező igény, ezért a kormány az elmúlt években számos lépést tett ennek előmozdítására. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 2011 decemberében állította fel a gyermekbarát igazságszolgáltatásért munkacsoportot a Belügyminisztérium és az Emberi Erőforrások Minisztériuma részvételével. A munkacsoport feladata volt, hogy a gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósítása érdekében konzultációt folytasson az érintett civil szervezetekkel, és a megbeszélések eredményeképpen előkészítse a szükséges törvénymódosításokat. A kormány 2012-ben meghirdette a gyermekbarát igazságszolgáltatás évét, de az ezzel összefüggő tevékenység 2013-ban is folytatódott.

A munkacsoport működésének eredményeként született két gyermekbarát igazságszolgáltatási törvénycsomag. A gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásához kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi LXII. törvény a polgári és büntető anyagi és eljárásjog területén tartalmazott olyan módosításokat, amelyek előmozdították az igazságszolgáltatás gyermekbaráttá formálását, vagyis egy olyan igazságszolgáltatási rendszer kiala-

kulását, amely az elérhető legmagasabb szinten biztosítja a gyermekek jogainak tiszteletben tartását és hatékony érvényesítését. A második törvénycsomag az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény. A csomag hangsúlyos eleme volt a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításával a megelőző pártfogás új jogintézményként történő bevezetése. A törvénycsomag a gyermekekre az interneten leselkedő veszélyek elleni fellépés jogi szabályozási eszközeinek meghatározását is célozta.

E többéves folyamat folytatásaként értékelhető a törvényjavaslat szerinti nemzetközi egyezmény kihirdetése is. Az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága 2007. július 13-án fogadta el a gyermekek szexuális kizsákmányolás és szexuális zaklatás elleni védelméről szóló lanzarotei egyezményt, amelyet eddig 47 tagállam írt alá és 36 tagállam ratifikált. Magyarország 2010. november 29-én csatlakozott az aláíró államok sorához. Az egyezmény rendelkezéseinek hazai jogba való átültetése azonban hosszas törvényalkotási munkát, többek között az új büntető törvénykönyv megalkotását igényelte. Ezen jogalkotási munka eredményei vezettek el oda, hogy hazánk jogrendszere jelen állapotában a törvényjavaslatban foglalt kisebb terjedelmű módosítások után képes eleget tenni az egyezmény által támasztott nemzetközi követelményeknek. Így az egyezmény kihirdetésének a továbbiakban már nincs jogi akadály, ezért azt az állampolgárok jogait és kötelezettségeit közvetlenül érintő rendelkezéseire tekintettel törvénnyel szükséges kihirdetni és beemelni a hazai jogrendszerbe.

Az egyezmény a gyermekek szexuális kizsákmányolásának és szexuális zaklatásának megelőzése és leküzdése, valamint a gyermekkorú áldozatok jogainak védelme érdekében részletesen meghatározza azoknak a különböző visszaéléseknek a fogalmát, amelyeket a részes államoknak a büntetőjog eszközeivel üldözniük kell. Ezen felül előírja az e körbe tartozó cselekmények elkövetésének megelőzése, a gyermekek veszélyeztetettségének időben való észlelése, továbbá az áldozattá vált gyermekek segítése érdekében az államok által biztosítandó szolgáltatásokat. Az egyezmény alapján a részes államoknak a gyermekekkel foglalkozó személyek képzésébe, alkalmazási követelményeibe olyan megelőző mechanizmusokat kell beépíteniük, amelyekkel kiszűrhetők a potenciális bántalmazó személyek a gyermekkel foglalkozó szakmákból. Az egyezmény rendezi továbbá a bűncselekmények elkövetőire vonatkozó adatok gyűjtésének és államok közötti továbbításának szabályait a gyermekek hatékony védelmének határon átvelő biztosítása érdekében.

A részes államok mindegyikének szükséges kijelölnie azon központi szervet, amely az egyezménnyel érintett bűncselekmények elkövetőinek adatait és DNS-mintáját tárolja, valamint nemzetközi együttműködés keretében más államok részére továbbítja

is. Hazánkban e feladatokat a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala, valamint a Bűnügyi Szakértői és Kutatóintézet látja majd el.

(10.10)

Az egyezmény rendelkezéseinek való megfelelés kapcsán az új büntető törvénykönyv elfogadása jelentette az igazi áttörést. A büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénynek a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményekre, valamint a gyermekek érdekét sértő és család elleni bűncselekményekre vonatkozó rendelkezései már a lanzarotei egyezménynek, továbbá az e tárgykört érintő európai uniós szabályozásnak megfelelően kerültek kialakításra. Az egyezmény rendelkezéseivel összhangban az új büntető törvénykönyv lehetővé tette a nemi szabadság elleni bűncselekmény elkövetőinek eltiltását az olyan foglalkozás gyakorlásától, amelynek keretében gyermekkorú vagy fiatalkorú személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végezné, vagy gyermekkorú személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyba kerülne.

Az új büntető törvénykönyv rendelkezéseire kapcsolódóan a gyermekek védelmének fokozottabb érvényre juttatása végett egész gyermekvédelmi törvénymódosítás-csomag került kidolgozásra. Ennek eredményeként született meg a már fentebb is hivatkozott, az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvény. Ennek keretében módosultak többek között a munka törvénykönyvének, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénynek, a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvénynek és a bűnügyi nyilvántartás rendszeréről szóló törvénynek a szabályai. A jogállást szabályozó törvényekben szigorításra kerültek a foglalkoztatási feltételek, kizárva a 18. életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végző munkáltatóknál való jogviszony létesítését a törvényekben felsorolt bűncselekmények elkövetői számára.

Az egyezmény azt a kötelezettséget rója a részes államokra, hogy határos, arányos és elrettentő szankciókkal büntessék az egyezménnyel összhangban meghatározott bűncselekményeket, ilyen szankciónak számít az egyezmény szerint különösen a szabadságvesztéssel járó büntetés. Magyarországon az egyezmény tárgykörébe tartozó bűncselekmények szabadságvesztéssel fenyegetettsége 3 évnél kezdődik és a bűncselekmény súlyosságára, az elkövető és áldozat kapcsolatára, illetve a gyermek életkorára tekintettel akár 5-től 15 évig terjedő szabadságvesztés kiszabására is lehetőséget ad a büntető törvénykönyv. Az egyezmény 30. cikk (2) bekezdésére és ehhez kapcsolódóan a 35. cikk (1) bekezdés b) pontjára és (2) bekezdésére tekintettel fontos megemlíteni a rendőrség nyomozó hatóságainál létesítendő gyermekmeghallgató szobák kialakításáról szóló

32/2011. november 18-ai KIM-rendeletet, amely kötelezővé tette Magyarországon a büntetőeljárásban használatos gyermekmehallgató szobák kialakítását.

Jelenleg országosan 26 gyermekmehallgató szoba van. A gyermekmehallgató szobák kialakítása egyértelműen pozitívan értékelhető lépés, ami hozzájárul a rendőrség és a teljes igazságszolgáltatás jó értelemben vett tudatformálásához, így közvetetten is szolgálja a gyermekek érdekeit. A rendelet további hatásaként kiemelendő, hogy az Országos Bírósági Hivatal minden hét főnél nagyobb létszámú bírósági épületben gyermekmehallgató szoba kialakítását kezdeményezte a tavalyi évben. Szintén fontos az az egyezményben támasztott követelmény, a soron kívül lefolytatandó eljárás követelménye, amelynek a magyar büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény maradéktalan megfelelést biztosít az olyan esetekben, ha a bűncselekményt kiskorú sértett sérelmére követték el, és a kiskorú sértett érdeke a büntetőeljárás mielőbbi befejezését indokolja.

2014 végén kiemelkedő jelentőségű, az egyezmény előírásain is túlmutató rendelkezés került a büntető törvénykönyvbe, amely el nem évülő bűncselekménnyé minősítette a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények közül az 5 évi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő bűncselekményeket, ha a bűncselekmény sértette a bűncselekmény elkövetésekor a 18. életévét nem töltötte be. Ezt kiegészíti a büntető törvénykönyv azon rendelkezése, miszerint ha az erős felindulásban elkövetett emberölés, a 3 évi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő szándékos súlyos testi sértés, az emberrablás, az emberkereskedelem, a személyi szabadság megsértése, illetve a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény sértette a bűncselekmény elkövetésekor a 18. életévét még nem töltötte be, akkor az elévülés határidejébe nem számít be az a tartam, amíg a sértett a 18. életévét be nem tölti vagy be nem töltötte volna. Ezekkel a speciális elévülési szabályokkal a jogalkotó a lehető legszigorúbban határozta meg az egyezmény által előírt nagykorúság betöltését követő elegendő idő előírását, így igyekezve növelni a potenciális elkövetők bűncselekménytől való elrettentését.

Az egyezménynek való megfelelés nem csupán büntetőjogi, hanem számos büntetőjogon kívüli, főként gyermekvédelmi kérdést is érint. A gyermekvédelmi ágazatban az egyezmény rendelkezéseinek való megfelelés érdekében a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek és egyes kapcsolódó törvényeknek a nevelőszülői jogviszony és a speciális ellátás átalakításával összefüggő módosításáról szóló 2013. évi CCV. törvénnyel történt meg a vonatkozó követelményeknek a gyermekvédelmi törvénybe való átültetése. Ennek keretében bevezetésre került a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést tevő intézmény, személy adatainak zártan történő kezelése, elősegítendő a gyermekvédelmi jelzőrendszer haté-

konyságának fokozását, a gyermekbántalmazási esetek időben való felismerése és az azonnali beavatkozás megtétele végett. A gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében egységes elvek és módszertan került kidolgozásra az ágazatban dolgozó szakemberek részére.

Az új büntető törvénykönyv és a hozzá kapcsolódó jogszabály-módosítások hatálybalépésével tehát megteremtődtek az egyezmény hazai jogba való átültetését lehetővé tevő legfontosabb alapok. Ennek következtében az egyezmény kihirdetése már csak a javaslatban foglalt kisebb módosításokat tesz szükségessé a nemzetközi követelményekkel való teljes összhang biztosítása végett.

Ennek keretében a törvényjavaslat a büntető törvénykönyvnek a foglalkozástól eltiltásra vonatkozó szabályait kiterjeszti a kiskorú veszélyeztetése bűncselekményre is, amely így alkalmazható lesz olyan esetekben is, amikor az egyezmény szerint egy gyermeket szexuális tevékenységek végigvezetésére kényszerítenek, továbbá alkalmazható lesz minden olyan esetben, amikor az elkövető a gyermek testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti.

A törvényjavaslat módosítja emellett a bűnügyi nyilvántartásról szóló törvény rendelkezéseit, előírva a büntetőeljárás alá vont személy DNS-profiljának nyilvántartását a szexuális erőszak, a prostitúció elősegítése, valamint a szeméremszétség bűncselekmények esetére is, melyek büntetési tétele csak a 3 évi szabadságvesztést éri el, jellegükből fakadóan azonban szükséges, hogy ezen kötelezettség hatálya alá tartozzanak.

Az elmondottak alapján az elmúlt évek jogalkotási eredményei, a törvényjavaslatban foglalt módosításokkal kiegészülve, maradéktalanul biztosítják a nemzetközi követelményekkel való összhangot, így a gyermekek védelmének fokozottabb érvényre juttatása érdekében egy újabb fontos lépésként sor kerülhet az egyezmény kihirdetésére.

Kérem a tisztelt Házat, hogy a törvényjavaslatot elfogadni szíveskedjenek. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Most a vezérszónoki felszólalások következnek. Ennek keretében megadom a szót elsőként Petneházy Attilának, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

PETNEHÁZY ATTILA, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Kereszténykonzervatív emberként talán nem ildomos, ha olyan megfogalmazással kezdek, habár magam részéről egyetértek magammal, hogy ez az a tett, amely megbocsáthatatlan.

Azt gondolom, a társadalom semmilyen szigorítást nem tart túlzottnak e tekintetben, nem hiszem, hogy bármiféle erős fellépés túlzottnak bizonyulna a közvélemény számára.

(10.20)

Mindenképpen a gyermekek testi-lelki fejlődése érdekében, ahogy ezt államtitkár úr is elmondta, az egyik alapvető dolog, hogy azon a helyen, ahol az ő fészke van, ahol otthonra kellene hogy leljen, ott biztonságban legyen; és itt el is jutottam a pedoffilia - ahogy a köznyelv nevezi - legsúlyosabb fajtájához, amikor egy hozzátartozó követi el a bűntettet a saját maga csemetéje ellen vagy a saját maga által nevelt csemete ellen.

Mint szülő, természetesen megrettenek ettől, és ennek az egyik nagy nehézsége még amellet - és talán mindenkit érzékeny érint az ilyen dolog, és nemcsak azt, aki szülő, hanem mindenkit -, hogy ez a fajta védtelenség talán a legszörnyűbb ebben a dologban; és hogy egy szülő milyen tehetetlen legyen. De ugyanakkor felmerül az is, az az örök dilemma, hogy mi az a határ, amikor még a szülő, mondjuk, egészséges éberségre neveli a gyerekét, és mi az, amikor már fölösleges félelmeket gerjeszt benne. Tehát nagyon nehéz a szülő dolga, ennél fogva azt gondolom, hogy a társadalom minél nagyobb felelősséggel kell hogy viseltesse, magyarul: számomra a zéró toleranciát jelenti ez a fajta tett.

Ahogy ez elhangzott, a 2007 júliusában az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által elfogadott egyezményt hazánk 2010. november 27-én elfogadta, ehhez csatlakozott, és a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény az egyezménnyel összhangban a foglalkoztatástól eltiltásra, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményre, valamint a gyermekek érdekét sértő, a család elleni bűncselekményre vonatkozó rendelkezései az egyezmény rendelkezéseinek megfelelően és valamennyi, az egyezményben jelzett cselekményt büntetni rendelnek.

Jelen módosítás nemcsak azt a személyt tiltja el attól, hogy a jövőben gyermekekkel foglalkozzon, aki nemi szabadság elleni bűncselekményt követ el egy gyermek sérelmére, de azt is, aki egy gyereket szexuális tevékenység végignézésére kényszerít. És itt újból aláhúznám azt, amiről már államtitkár úr beszélt, hogy mekkora veszély a gyermekeink számára az internet, hogy milyen nehéz tanulási folyamat alatt vagyunk mi magunk, felnőttek is, hogy ettől hogyan védjük meg őket. Ebből is kiderül, hogy milyen sokrétű ez, és milyen módon kell éberekké válnunk nekünk, a gyermekeink körül élő felnőtteknek, és ez azt is mutatja, hogy talán valóban nem lehetünk elég éberek.

Nos, tisztelt képviselőtársaim, gondolom, mindannyian pártállásunktól függetlenül egyetértünk - és ezt nem gondolom, ezt biztosan tudom -, hogy gyermekeink védelme a legfontosabb; talán elhiszik, hogy a Fidesz-KDNP-pártszövetség, aki a családok védelmét tűzte ki az egyik fő feladatának, még inkább hangsúlyt fektet az ilyen és ehhez hasonló dolgok fontosságára, hiszen a család is sérül ezáltal, örök lelki terhet jelent az áldozatoknak. Egy család

nem fejlődhet - hiszen egy család együtt fejlődik, nemcsak egy gyermek fejlődik, hanem egy család is együtt fejlődik - tovább sértetlenül, nem fejlődhet tovább olyan módon, hogy ez szolgálja mind az egyén, mind a társadalom érdekeit.

Úgyhogy a törvény szigora indokolt ebben az esetben, és arra kérem önöket, hogy támogassák a kormány előterjesztését. Köszönöm szépen a szót. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Bangóné Borbély Ildikónak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2007. július 13-án fogadta el a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatása elleni védelméről szóló egyezményt, amely 2010. július 1-jén lépett hatályba. Magyarország 2010. november 29-én csatlakozott az aláíró államok sorához.

Az egyezmény célja a gyermekek szexuális kizsákmányolásának és szexuális zaklatásának megelőzése és leküzdése, a gyermekkorú áldozatok jogainak védelme, valamint az e téren előírt kötelezettségek teljesítésének figyelemmel kísérése érdekében ellenőrző mechanizmus kialakítása. Úgy gondolom, kijelenthetjük e Házban, hogy a gyermek a legnagyobb nemzeti kincs. Ha őket nem tudjuk megvédeni, akkor nem tudunk senkit sem.

Idéznék az Európa Tanács egyezményéből - a gyermekek szexuális kizsákmányolásáról és szexuális zaklatás elleni védelméről -, a preambulumból: „Az Európa Tanács tagállamai és a többi aláíró állam tekintettel arra, hogy az Európa Tanács célja nagyobb egységet elérni a tagállamai között; tekintettel arra, hogy minden gyermeknek joga van a családjá, a társadalom és az állam részéről olyan védelmi intézkedésekhez, amelyeket kiskorú státusa megkövetel; figyelembe véve azt, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolása, különösen a gyermekpornográfia és a prostitúció, valamint a gyermekek szexuális zaklatásának minden formája - ideértve a külföldön elkövetett cselekményeket is - ártalmasak a gyermekek egészségére és pszichoszociális fejlődésére; figyelembe véve azt, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatása aggasztóbb mértéket öltött mind nemzeti, mind nemzetközi szinten, különösen az információs és kommunikációs technológiáknak, a gyermekek és a tettesek által történő fokozott mértékű használatát illetően, valamint azt, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatásának megelőzése és leküzdése nemzetközi együttműködést igényel; tekintettel arra, hogy a gyermekek jóléte és legjobb érdekei az összes tagállam által elismert alapvető értékeknek számítanak, amelyeket megkülönböztetés nélkül támogatni kell.”

Ezt felolvasva nem szabad elmenni amellelt, hogy többször elmondjuk a szexuális zaklatásoknál - akár ha gyermekeket, akár ha felnőtteket érint -, hogy mindennek az alapja, ha a jelzőrendszer Magyarországon jól működik. A jelzőrendszerrel beszélünk az oktatási intézményekről, óvodákról, iskolákról, az oktatási szakemberekről, a védőnői hálózatról, a gyermekorvosi vagy orvosi ellátórendszerről, a rendőrségről, a bíróságról és ezen intézmények szakembereinek az együttműködéséről. Itt keményen mondhatjuk, hogy Magyarországnak van feladata, és nagyon-nagyon sok feladata van e téren.

Szeretném egy példával bemutatni a helyzet súlyosságát. A 2014-es ombudsmani jelentés külön foglalkozik a szigetszentmiklósi esettel. Székely László vizsgálatot indított, és az alábbiakat írja a jelentésében; nagyon tanulságos, szerintem mindent elmond, hogy milyen hibákkal küszködünk ma Magyarországon. Szigetszentmiklóson évek óta szülei által bántalmazott gyermekek ügyében az alábbiakat határozza meg: a vizsgálatot lezáró jelentés megállapította, hogy a gyermekekkel kapcsolatban álló, védelmükre hivatott és köteles szervek és hatóságok - így különösen az egészségügyi szolgáltatók, a pedagógusok, a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhatóság - a gyermekek 2005. májusi védelembe vételét követően a szülői elhanyagolásukból fakadó veszélyeztetettséget megszüntetni szociális munkával nem tudták.

A biztos, az emberi erőforrások miniszterének javaslata, hogy tegyen lépéseket a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai együttműködési hatékonyságának növelése érdekében, gondoskodjon a gyermekeket érintő szexuális bántalmazás megelőzése, felismerése és kezelése tárgyában készült módszertani anyagoknak, útmutatóknak a gyermekvédelemben dolgozó szakemberekhez, valamint gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokhoz való minél szélesebb körű eljuttatásáról, e téren képzések, továbbképzések szervezéséről.

A minisztérium a biztossal való egyeztetést követően 2014. május végére elkészítette, és a szociális és gyámhivatalok vezetőinek bemutatta a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán „A gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című útmutatót.

(10.30)

A tárca a hivatalvezetőket arra kérte, hogy gondoskodjanak a módszertani útmutatóknak a jelzőrendszeri tagokkal való megismertetéséről. Egy következő esetben majd fel fogom olvasni, hogy pontosan erre az esetre hivatkoznak majd a jelzőrendszeri szakemberek, hogy ők ezt a munkatársakkal ismertették, megismertették ezt a módszertant, és innentől fogva ők nem hibásak semmiért. Pontosán erre a módszertanra hivatkoznak, és szörnyűt azt kimonda-

ni, hogy szakemberek ma Magyarországon arra hivatkozva tárták szét a kezüket, hogy ők egy módszertant megismertek, megismertették a munkatársaikkal, és innentől fogva ők nem hibásak, hogy nem észlelték a problémát.

Ugyanebben az ügyben a biztos folytatja, hogy az ügyben a biztos vizsgálta a gyermekjogi jogok érvényesülését a büntetőeljárás során. A jelentésben szerepel, hogy a gyermekeket 2013 februárjában zárt ülésen a kirendelt eseti gondnok részvételével nyomozási bíró hallgatta meg. A képviselőkre kirendelt eseti gondnok a gyámhivatalnak küldött, a tevékenységére vonatkozó beszámolója szerint a kiskorúak kihallgatását követően az eljárás állásáról semminemű értesítést nem kapott, a sajtóból értesült a vádirat benyújtásáról. Az eseti gondnok álláspontja szerint a sajtóban megjelentek, tekintettel arra, hogy azok alapján a gyermekek azonosíthatóak, ellentétesek a gyermekek érdekeivel. Miután a sajtóhírek kifejezetten rendőrségi forrásra utaltak, a szociális és gyámhivatal vezetője a nyomozást folytató rendőrségtől tájékoztatást kért arról, hogy indult-e vizsgálat annak kiderítésére, hogy hogyan került a média birtokába zárt ülésen elhangzott információ, illetve a sajtó miatt értesült az eseti gondnoknál előbb a szülők elleni vádemelésről.

A legfőbb ügyész a büntetőeljárás adatok nyilvánosságra hozatala során irányadó szempontokról, az ezzel kapcsolatos büntetőjogi felelősség megállapíthatóságáról iránymutatást adott ki az ügyészi szervezet számára. A médiumokban megjelent a gyermekek vezetéknevének első betűje, a keresztnévük, a születési évük, lakóhelyük, nevük, házuk, iskolájuk. Így nemcsak a lakóhelyükön, de az egész országban beazonosíthatóvá váltak a gyermekek. A biztos osztotta a gyámhivatal vezetőjének azon véleményét, hogy az azonosításukra alkalmas híradások súlyos, negatív hatással vannak a gyermekekre, az őket ért súlyos trauma feldolgozását nagymértékben nehezítik, sőt el is lehetetlenítik. Hatáskör hiányában a biztosnak nem volt lehetősége a sajtó tevékenységének alapjogi szempontú vizsgálatára, ezért a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökét kérte fel az érintett gyermekek adatainak kezelésével kapcsolatban a sajtótevékenységek vizsgálatára. Felhívta továbbá a gyámhivatal vezetőjének a figyelmét a gyermekek személyhez fűződő jogainak megsértése iránt a perindítás lehetőségéről. Végül az ombudsman elengedhetetlennek tartotta felhívni a figyelmet a sajtó felelősségére.

Egy másik esetben egy újabb problémát vet fel a gyermekek szexuális kizsákmányolásával kapcsolatban az ombudsman. Az alapjogi biztos a sajtóhírek-ből értesült arról, hogy egy kistelepülésen élő gyermekeket a szülei kizsákmányolták, és szexuális tárgyként tekintettek rájuk. A gyermekeket 2013 májusában a gyermekjóléti szolgálat javaslatára kiemelték a családból és nevelőszülőkhöz helyezték. A gyermekek a velük történeteket elmondták a nevelőszülőknek, a szülőket a gyámhivatal feljelentette, ennek nyomán

előzetes letartóztatásba kerültek. A biztos az ügyben hivatalból vizsgálatot indított, és a kormányhivatal szociális és gyámhivatalának vezetője a családot gondozó gyermekjóléti szolgálat tevékenységének, valamint a gyámhivatal eljárásának vizsgálatát kérte. A szociális és gyámhivatal az ügyben koordinációs értekezletet hívott össze. Az ott elhangzottak szerint a pedagógusok előtt a gyermekek elhanyagolása, a család nem megfelelő körülményei ismertek voltak, ezt folyamatosan jelezték a gyermekjóléti szolgálatnál, bántalmazás jeleit azonban nem észlelték.

A gyámhivatal vezetője a jelzőrendszer tagjai tekintetében mulasztást nem állapított meg. A szociális és gyámhivatal vezetőjének tájékoztatása szerint a 2014. évi július 26-án tartott vezetői értekezleten a korábbiakban említett - itt hivatkozok a módszertanra - módszertani útmutatót a járási gyámhivatalok vezetőivel ismertették, az anyagot az elsőfokú gyámhivatalok és gyermekjóléti szolgálatok vezetőinek elektronikus úton továbbították. A biztos álláspontja szerint a gyermekeknek a gyermekvédelmi törvényben rögzített, bántalmazással szembeni védelemhez fűződő joga érvényesülése érdekében fokozott figyelmet kell fordítani a megelőzésre, továbbá a bántalmazás jeleinek lehető legkorábbi időben való felismerésére. Itt hivatkoztak a szakemberek, hogy ők ismertették ezt a módszertant, és innentől fogva nem hibáztak.

Az ombudsman egy ajánlást tesz, amit fel fogok olvasni a kormány részére: „Jelentéseiben minden alkalommal igyekezett felhívni a figyelmet a magyar alkotmányi és törvényi garanciák fontossága mellett a nemzetközi emberi jogi elvárásokra. A gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének kérdéseitől a gyermekvédelmi gyámok jogintézményének bevezetésén át egészen a gyermekbarát igazságszolgáltatás és áldozatsegítés rendszeréig a problémák konstruktív megoldása irányában kívánt lépéseket tenni. A gyermekek kiszolgáltatott helyzete minden mulasztást, jogsértést, hibát, tévedést felnagyít, a következmények pedig nagyon súlyosak.”

Úgy gondolom, hogy a Magyar Szocialista Párt nevében elmondhatom, hogy mindenféleképpen támogatni fogjuk a törvényt, de ez még mindig kevés. Sokkal többet kell ez ügyben tenni. Ez az a téma, az előttem szóló képviselőtársamhoz csatlakozva, amiben nem lehet azt mondani, hogy nem lehet eleget dolgozni. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy minél többet foglalkozzunk ezzel, minél többet beszéljünk erről a problémáról.

Én körülbelül két hónappal ezelőtt a Centrál Színházba meghívást kaptam egy civil szervezet előadására, ahol gyermekeket ért szexuális bűncselekményekről tartottak felolvasóestet magyar színházi előadóművészek. Én nem sok politikustársammal találkoztam ezen az estén. Megmondom őszintén, hogy nem tudtam ott tölteni két óra hosszánál többet. Az egész este arról szólt, hogy szexuális zaklatásban szexuális bűncselekményeket átélt gyermekek, akik már végül felnőttekké váltak, jó néhány év

múlva leírták történeteiket, és ezeket a történeteket olvasták ott fel. Egyetlenegy szót nem hagytak ki ezekből a levelekből. Én azt gondolom, hogy az ember ült a széken, és folyamatosan azzal küszködött, hogy elsírja magát, tomboljon, őrvöngjön, vagy mit csináljon, hogy felhívja a közvélemény figyelmét arra, hogy ez nem mehet így tovább.

Az, amikor folyamatosan szőnyeg alá söpörjük Magyarországon ezeket a problémákat, én úgy gondolom, hogy kimondhatjuk, hogy nem tudunk csak törvényi szabályozással előrelépni. Mindenféléképpen az egyik legfontosabb feladat a jelzőrendszer megerősítése, a civil szervezetek bevonása ebbe a munkába, és a közvélemény nagyon széles körű felhívása erre a problémára, hogy minél kevesebbszer olvassuk a sajtóhírekben, hogy X településen megint hogy bántalmaztak egy gyereket, vagy hány éven keresztül nem derült ki a sajtó környezetében, vagy van ettől rosszabb, hogy tudtak róla, csak mindenki homokba dugta a fejét.

Én úgy gondolom, hogy sokkal többet kell a kormány részéről ez ügyben tenni, viszont csak azt tudom mondani, hogy az előttünk lévő törvénytervezetet támogatni fogjuk, de megkérjük a kormányt, hogy sokkal szélesebb körben és sokkal többet foglalkozzon ezzel az üggyel. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP soraiból. - Dr. Szél Bernadett tapsol.)*

ELNÖK: Most megkérdezem, a KDNP képviselőcsoportjától kíván-e valaki hozzászólni most a vitához vezérszónokiként, vagy majd később. *(Harrach Péter: Majd később.)* Rendben.

Akkor megadom a szót Apáti Istvánnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának, aki a pulpitusról mondja el a beszédét.

(10.40)

APÁTI ISTVÁN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2007. július 13-án fogadta el a gyermekek szexuális kizsákmányolása és zaklatása elleni védelemről szóló egyezményt, amely 2010. július 1-jén lépett hatályba. Ehhez Magyarország 2010. november 29-én csatlakozott, azonban a rendelkezések átültetése különböző törvénykönyvekbe némileg később következett sorra. Egyébként ez a 2010. november 29-én hazánk részéről is aláírt egyezmény gyakorlatilag három lényeges egyezményt foglal magában: a gyermekek jogainak gyakorlásáról szóló európai egyezményt, a gyermekeknek a szexuális kizsákmányolása és a szexuális visszaélések elleni védelméről szóló európai egyezményt, valamint a gyermekek örökbe fogadásáról szóló európai egyezményt. Ennek a javaslatnak a tárgyát képező egyezménynek három fő célja egyrészt a gyermekek szexuális zaklatásával, kizsákmá-

nyolásával szembeni védelem, ennek a leküzdése, megakadályozása, megelőzése; másodsorban az áldozatvédelem, a gyermek áldozatok, a gyermek sértettek jogainak védelme; és végül, de nem utolsósorban a nemzeti és a nemzetközi együttműködés a bűncselekmények megelőzése, a kellő felvilágosítás, tulajdonképpen a bűncselekmények felderítése, a tettesek kézre kerítése és méltó megbüntetése érdekében.

Az egyezmény meghatározza a különböző viszályok fogalmát, az egyes megelőző és áldozatsegítő célú szolgáltatások körét is. Jelentős rendelkezése ennek az egyezménynek, hogy a 18 évnél fiatalabbakat, a 18. életévüket be nem töltötteket tekinti gyermeknek, ugyanakkor tagállami hatáskör annak a meghatározása, hogy mely életkor alatt tiltott a szexuális kapcsolat.

Ki kell emelni az egyezmény 6. és 9. cikkelyeit. A 6. cikkely foglalkozik a prevencióval, amelyet már az általános iskola alsó és felső tagozatában a szülővel együttműködve, a szülővel közösen el kell kezdeni, és amelyet természetesen a középiskolában is szükséges folytatni, természetesen az életkori sajátosságoknak megfelelően, annak érdekében, hogy lehetőleg a gyermekek ne váljanak kizsákmányolás, zaklatás vagy szexuális bántalmazás sértettjévé, áldozatává. A 9. cikkely foglalkozik többek között a magán-szektor ösztönzésével, amely főleg az infokommunikációs területen olyan programok, akciók beindítását szorgalmazza, amellyel széles körben, széles körhöz sikerül olyan információkat eljuttatni, amely a megelőzés, a védelem, a védekezés céljait hivatott szolgálni.

Itt ki kell térni az úgynevezett fakultatív jegyzőkönyv elfogadására is, hiszen ez már nemcsak általában a kizsákmányolás és zaklatás elleni védelemmel, hanem kifejezetten nevesítve az emberkereskedelem bizonyos eseteiben a gyermekek eladásával, prostitúcióra kényszerítésével vagy pornográfiai tevékenységben való részvételre kényszerítésével foglalkozik.

Az egyezmény rendelkezéseinek a magyar szabályozással való összhangját a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény elfogadásával sikerült megvalósítani. Külön örvendetes, ez korábbi, előző ciklusbeli jobbikos kezdeményezés is volt, hogy bizonyos, e tárgykörbe tartozó bűncselekmények soha ne érvüljenek el. Ez a Btk. XIX. fejezetének egyes bűncselekményei, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények esetén történt meg, feltéve, ha az adott cselekmény öt évnél súlyosabb szabadságvesztéssel büntethető, ebben az esetben ezek a cselekmények soha nem érvülnek el. Ez egyébként indokolt, hiszen a cselekmények jellegéből adódóan sokszor csak hosszú évek múlva, ne adj' isten, évtizedes nagyságrendű idő elteltével derül fény az egyszeri vagy gyakran folyamatos, folytatólagos egységben történő elkövetésre. Éppen ezért indokolt ilyen körben, ilyen esetekörben és ilyen súlyú büntetéseknél az el nem érvülés bevezetése, illetőleg fenntartása.

Örvendetes az is, természetesen támogattuk, támogatjuk ezt is, hogy aki ilyen cselekményekben korábban jogerős határozatban vagy ítéletben bizonyítható, megállapítható módon részt vett, azokat tiltsanak el bizonyos foglalkozásoktól - persze itt olyan foglalkozásokról beszélünk, amelyek gyermekek gondozásával, felügyeletével kapcsolatosak -, illetőleg minden olyan jellegű foglalkozástól, munkakörtől, ahol az adott, a foglalkozástól eltolt személy a 18 éven aluliak fölött valamilyen befolyást gyakorol, vagy valamilyen hatalmi viszony áll fenn a 18 éven aluliak és az adott személy között.

Éppen ezért el kell mondani, hogy nemcsak a Btk. egyes rendelkezései, nemcsak a már említett nemi élet szabadsága és nemi erkölcs elleni bűncselekmények, hanem a gyermekek érdekeit sértő és a családdal kapcsolatos büntető törvénykönyvi fejezet foglalkozik ezzel a témával, hanem más jogágak, más törvények is szabályozzák, illetve érintik ezt a témakört. Ilyen a munka törvénykönyve, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény, a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény, illetőleg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, az elektronikus hírközlésről, a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus nyilvántartásról szóló törvények. Látható tehát, hogy elég szerteágazó kérdéskörrel beszélünk, korántsem csak és kizárólagosan közbiztonsági, közrendvédelmi vagy éppen büntető törvénykönyvi kérdés.

Ugyanakkor pontosan a cselekmények jellegéből adódóan elég magas a látencia. A legszerényebb becslések szerint is legalább hússzorosa. Tehát ha öt esetre fény derül, az azt jelenti, hogy a valóságban legalább száz ilyen eset történt, bár szerény véleményem szerint a hússzorosnál is nagyobb mértékű a rejtve maradó és talán soha ki nem derülő bűncselekmények száma. Országos átlagban Magyarországon 100-200 eset jut el évente nyomozati vagy bírósági szakba, és ennek - ahogy az előbb mondtam - legalább a hússzorosa vagy a több tízszerese soha nem vagy csak jóval később derül ki.

Fel kell hívni a figyelmet, és külön kell foglalkozni az internettel, az internet által jelentett veszélyekkel. Engedjék meg nekem, tisztelt képviselőtársaim, hogy a teljesség igénye nélkül néhány rémisztő adatot megosszak önökkel. A weboldalak legalább 12 százaléka pornográf tartalmú. Világszinten, világátlagban naponta legalább 300 új pornóoldal indul, és az internethasználók legalább 34 százaléka, tehát átlagban minden harmadik ember saját akaratán és döntésén kívül kerül kapcsolatba valamilyen pornográf felvétellel, amelyet egyfajta keresetlen tartalomként sajnos az interneten, ha akarja, ha nem, megtalál.

Ráadásul nagyon gyakori, és ezt az egyik nemrégiben napvilágra került Heves megyei eset is bizonyítja, hogy gyakori módszere a pedofil bűnözőknek - akik nem egyszerűen csak megátalkodott bűnözők, hanem beteg emberek, akiket aligha lehet kigyógyítani ebből a betegségből, ezért is nagyon magas a visszaesés vagy a többszörös visszaesés ará-

nya vagy száma ebben a bűncselekményi kategóriában -, ez egy 2014. szeptemberi eset, nem egyedülálló sajnós, hanem csak egy a sok közül. Itt egy 12 éves kislány vált sértetté, amikor egy magát 19 évesnek kiadó, de valójában 52 éves sértett megismerkedett vele az interneten, aztán alig néhány nappal a megismerkedés után a magát 19-nek mondó, de valójában már a nyugdíjkorhatárhoz közel álló férfi arra kérte a kislányt, hogy készítsen magáról félmeztelen, illetőleg meztelen fotókat. A kislány persze próbált szabadkozni, tiltakozni, próbálta elkerülni ezt a veszélyt, de valahogy csak rávette az illetőt. Aztán onnantól kezdve, hogy kikerültek a képek az egyik közösségi oldalra, zsarolhatóvá, kényszeríthetővé vált a kislány, ami egészen odáig fajult, hogy az elkövető megpróbálta nemi aktusra rábírnai a kislányt. Szerencséjére erre nem került sor, mert a kislány a szüleihez fordult, a szüleiivel megosztotta ezt a rendkívül megalázó és nehéz helyzetet. A szülők értesítették a rendőrséget, és amikor a kislány a bűnözővel találkozott, akkor a rendőrök elfogták ezt a megátalkodott vadállatot, és hál' istennek, most már jó helyre került, egy darabig valószínűleg nem kell attól tartani, hogy más gyermekeket is megront. Bár megjegyzem, hogy ez ügyben nemcsak az a probléma, hogy kevés esetre derül fény, hanem sok esetben véleményem szerint nem elég elretentőek és nem elég súlyosak az ítéletek. Hiába vannak meg a Btk.-ban azok a keretek, azok a büntetési tételek, amelyek lehetővé tennék valóban súlyos, a generális és a speciális prevenciót kimagaslóan szolgáló büntetések kiszabását, ha ezzel a bíróságok valamilyen rejtélyes oknál fogva nem óhajtanak élni, akkor ez sajnós nem elrettenti, hanem sokkal inkább bátorítja a bűnözőket. De ez nemcsak ennél a bűncselekmény-típusnál, nemcsak a Btk. ezen fejezeténél gyakori, hanem egyébként több más, jelen napirendhez nem tartozó bűncselekmények esetén is.

Érdemes górcső alá venni az egyik igazságügyi szakértő többéves, több évtizedes tapasztalatát, amikor nemcsak azt mondja, hogy több tízszeres a látencia, és az eseteknek csak egészen elenyésző hányadára derül fény, hanem azt is, hogy alapvető hibának tartja, amikor az a vizsgálati módszer általában a büntetőeljárások, vagy esetleg még nem is a büntetőeljárások, hanem más típusú eljárások során, hogy a gyanúsítottak a saját személyiségén keresztül vizsgálati módszerrel igyekeznek bebizonyítani a saját ártatlanságát. Sok esetben azt látjuk, hogy úgy gondolják, a gyerek csak egy fantáziahazugság keretében előadta az egészet, a gyerek csak kitalálta ezt, és valójában nem is történt semmi.

(10.50)

Éppen ezért is tudják sokan megúszni, illetőleg azért, mert nagyon gyakori az is, hogy nem is az úgynevezett „cukrosbácsik” követik ezt el, bár nyilván az sem ritka, hanem sokszor a szűkebb vagy a tágabb családi körben, a szűk rokonság körében kell keresni

a bűnöst. És ez azért is nagyon súlyos, mert az a gyermek, aki ilyen bántalmazáson átesik, az gyakorlatilag egy életen át viseli ennek a nyomait, a következményeit mind lelkiileg, mind egyéb téren, és az is tény ezen szakértői vélemény szerint, hogy gyakori következmény a prostitúció. Gyakran, akit kizsákmányoltak, zaklattak, bántalmaztak szexuálisan, az aztán később gyermekprostitúcióra vagy felnőttkori prostitúcióra adja a fejét. Hiszen pontosan azért következik ez be, mert gyermekkorában minden ember befolyásolható, könnyen irányítható, manipulálható, kiszolgáltatott helyzetben van a felnőttel, leginkább nyilván a saját családtagjaival, a közeli családtagjaival szemben, éppen ezért gyakran megtörténik az, hogy aki ilyen bűncselekmény sértettjévé válik, annak az egész élete felresikerül, az egész élete tönkremegy, és adott esetben prostitúcióra is könnyebben tudják kényszeríteni, vagy ő maga felnőttként, saját elhatározásából - azon lehet vitatkozni, hogy szabad akaratából vagy kényszer hatására -, bűnözők érdekeit szolgálva kerül be a prostitúció világába.

Természetesen fontos elmondani azt, hogy valamennyi parlamenti párt, véleményem szerint valamennyi parlamenti párt támogatni fogja ezt, amely kivételesen olyan kérdés, ahol nem szabad, sőt kifejezetten csúnya, visszataszító, visszatetsző lenne pártpolitikai vitát nyitni, ezt nyilván nem is kívánjuk átpolitikálni. Pusztán csak arra akarjuk felhívni a figyelmet, hogy nagyon szép, amikor az egyezményt 2010. november 29-én hazánk aláírta, nagyon szép a ratifikációs folyamat, nagyon helyes, hogy a büntető törvénykönyvben, az előbb felsorolt különböző ágazati törvényekben ezt átvezettük, de hogy milyen hihetetlenül sok munka vár akár a törvényhozókra, akár leginkább a jogalkalmazókra, különösen a rendőrségre, ismét azt mondom, a teljesség igénye nélkül néhány ideit, kifejezetten Jász-Nagykunszolnok megyei eset hadd bizonyítsa.

Idén január 16-án a törökszentmiklósi rendőrkapitányság egy sarkadi és két tiszabői lakos ellen - 14, 16, 17 éves fiatalokról van szó - indított prostitúció miatt eljárást. Aztán 2015. január 22-én Fegyverneken egy 15, egy 20 és egy 37 éves személyt igazoltattak, akik szintén szexuális szolgáltatásokat kínáltak közterületen. Április 29-én a karcagi kapitányság egy 17 éves gyáli lakos ellen indított eljárást, amikor Kunhegyes külterületén árulta magát a hölgy pénzért. 2015. május 21-én, szintén egy 17 éves tiszabői lakosról derült ki, hogy szexuális szolgáltatásokat kínált szintén Fegyvernek külterületén, és néhány nappal ezelőtt, június 1-jén szintén Törökszentmiklós külterületén 12 óra magasságában egy 18 évesnél fiatalabb lányról derült ki, hogy prostitúcióra kényszerítették bizonyos bűnözői csoportok, az eljárás itt is folyamatban van.

Jelzem önöknek, hogy nem telt el egészen fél év ebből az esztendőből, csak és kizárólag Jász-Nagykunszolnok megyei eseteket soroltam, ez nem azt jelenti, hogy csak ez a megye fertőzött a probléma

által, gyakorlatilag majdnem minden megyében, pláne az ország szegényebb régióiban, északi és keleti megyében hasonló vagy talán még ettől is riasztóbb számokat találunk. Tehát óva intek mindenkit attól, hogy azt higgye, hogy ha ezt a törvényjavaslatot megszavazzuk, akkor ezzel ki is pipáltuk az egészet, gyakorlatilag az íróasztal kedvéért meg a törvényhozói kötelezettség jegyében ezt a kérdést rendeztük, és már nincs több tennivalónk. Erre a problémára komoly hangsúlyt kell fektetni. Felhívnam a figyelmüket egy korábbi, sokat támadott, sokat bírált jobbikos javaslatra, de itt, ezen a helyen is hangozzék ez el, mert mi mindig is az áldozatok jogait, az áldozatok érdekeit tartottuk szem előtt, és a bűnözők érzelmeivel, lelkivilágával, érdekeivel nem igazán kívánunk foglalkozni, az ilyen gusztustalan bűnözőkével meg aztán különösen nem. Felmerült a bizonyítottan pedofil elkövetők esetében - más európai példákhoz, más európai országokhoz csatlakozva - a kémiai kasztrálás lehetőségének a felvetése. Nem a fizikai, hanem a kémiai kasztrálásról beszélek, amikor is egy vegyi anyagnak, egy vegyületnek a szervezetbe való juttatásával - hogy finoman fogalmazzak - azt a központi egységet ütjük ki ezekből az elkövetőkből, amely lehetővé teszi vagy alkalmassá teszi őket arra, hogy gyermekeket rontsanak meg. (*Moraj az MSZP soraiban.*) Lehet ezen hüledezni, lehet a liberálisoknak tiltakozni, de aki ilyen bűncselekményt követ el, az egyrészt a szabad életet sem érdemli meg, másrészt annak sem szabad megadni az esélyét, hogy szabadulóban néhány év után a börtönből, újabb és újabb gyermekeket gyalázzanak meg, újabb és újabb életeteket tegyenek tönkre, újabb és újabb családi kötelékeket szakítsanak szét. (*Tukacs István: Próbáld ki magadon! - Farkas Gergely: Miért kéne magán kipróbálni?*) Úgyhogy úgy gondolom, hogy ennek a bevezetésén - ráadásul európai uniós tagállam is van, amelyben ez a lehetőség fennáll - érdemes elgondolkodni, hogy ne csak a szánkat tépjük itt, ne csak kipipáljuk egy gombnyomással ezt a törvényjavaslatot, hanem valóban fellépünk a bűnözőkkel szemben. Ne takarjuk ki az arcukat, ne takarjuk ki a nevüket, ország-világ hadd lássa, hogy kik ők, és ország-világ hadd lássa, hogy aki a gyermekeinket bántja, az példás büntetéssel lakol galád tetteiért.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet. (*Taps a Jobbik soraiban.*)

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Most megadom a szót Szél Bernadettnek, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. SZÉL BERNADETT, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szó, elnök úr. Tisztelt Ház! Ha röviden és tömören kívánom összefoglalni a Lehet Más a Politikának a véleményét, akkor az az, hogy éppen ideje volt már annak, hogy Magyarország ratifikálja ezt az Európa tanácsi egyezményt. Az LMP már 2010 óta sürgeti a gyermekek szexuális kizsákmányolása és szexuális zaklatása elleni véde-

lemről szóló egyezménynek a ratifikációját. Időről időre a közvélemény értesül bizonyos esetekről a sajtón keresztül, és ezek a legmélyebb felháborodást váltják ki a jóérezsű magyarországi lakosokban, de tudniuk kell, hogy Magyarországon minden tizedik gyermeket ér valamilyenfajta szexuális inzultus.

Azt is tudniuk kell, hogy Magyarországon a prostitúcióba való bekerülés átlagos életkora 14 év. Ezt különösen azoknak üzenem, akik úgy gondolják, hogy a prostituáltak tehetnek arról, hogy milyen helyzetbe kerülnek. 14 éves korban kerül be átlagosan egy prostituált azon körülmények közé, amiből utána nem tud vagy csak nagyon nehezen tud kiszakadni. Ismert előttem is és sokunk előtt például olyan példa, hogy volt egy kislány, akit elástak a földbe, napokon keresztül éjszakákat kellett ott töltenie, úgy, hogy csak a feje látszott ki, és addig csinálták ezt ezzel a kislánnyal, amíg nem egyezett bele abba, hogy prostituáltként fog működni a következő időszakban.

Ilyen megrázó történetek sorát tudnám önöknek elmondani, viszont legyen elég most annyi, hogy én tényleg azt gondolom, hogy épp ideje volt, hogy ezt önök ratifikálják, és azt gondolom, hogy nincsen és nem is szabad abban eltérést keresni a pártok között és nem is szabad pártpolitikai kérdéssé tenni, hogy a gyermekeinket minden lehetséges módon meg kell védeni a szexuális erőszaktól, a kizsákmányolás minden formájától. Ráadásul a közhiedelemmel ellentétben azok az emberek, akik a gyermekekkel ezt teszik, azok legtöbbször a gyermek legszűkebb közegéből kerülnek ki. Olyan emberekről van szó, akik élvezik a gyermek támogatását, úgymond bízunk bennük a gyermekek, családtagok, nevelők, gondozók, olyan emberek, akik nagyon közel tudnak férkőzni a gyermekhez. Ezek az emberek többségében azok, akik a megrontók lesznek.

Ráadásul a gyermekbántalmazás, mint olyan, az egy olyan esemény, amire csak nagyon kevés esetben derül fény. Ráadásul, amikor fény is derül ezekre az esetekre, tipikusan nem születik megnyugtató megoldás, nagyon sok esetben nem emelik ki a bántalmazót a családból, a gyermek környezetéből, és ennek számos oka van, és ez az a pont, amikor azt gondolom, hogy az országgyűlési képviselőknek és a kormánynak is nagyon alaposan meg kell vizsgálni azt, hogy a rendszer miért működik ilyen rosszul. Nagyon fontos lépés az, hogy ezt az egyezményt végre ratifikáljuk, viszont legalább olyan fontos az, hogy itt megálljunk egy pillanatra, és végiggondoljuk azt, hogy miért vannak ilyen rossz állapotok, és miért nem változnak hosszú idő óta.

Azt látjuk, hogy vannak pedagógusok, házi orvosok, védőnők és családgondozók, akik egyszerűen nem tudják, mert nincsenek rá fölkészítve nagyon sok esetben, hogy a gyermekbántalmazást felismerjék, bizonytalanok abban, hogy mit kell tenniük, nem vállalják a beavatkozást, nem tudnak a különböző intézményeknél dolgozó emberek egymással együttműködni. Én azt gondolom, hogy itt, a törvényho-

zásban dolgozó embereknek, nekünk az a feladatunk, hogy ez a helyzet javuljon.

Szeretném felhívni a figyelmüket egy olyan nemzetközi projektre, amit talán itt sokan, akik itt ülünk a teremben vagy többen ismerünk, ez a „Pándóra szelencéje” nemzetközi projekt. Egy 2011-es magyarországi kutatásában kimutatta, hogy ha felső tagozatos általános iskolásokra gondolunk, akkor ezeknek a gyermekeknek, ezeknek a fiataloknak a harmada, csaknem harmada, 30,1 százaléka ismer olyan gyermeket, aki szexuális erőszaknak az áldozata lett, és ezek a gyermekek tudnak ezekről a törtétekről, tehát ezt elmondták a kutatásban is. Ráadásul a megkérdezett gyermekeknek a 17 százaléka szenvedett el maga valamilyenfajta szexuális visszaélést, és ez az elemzés mondja ki azt is, hogy az ügyeknek csak a 64 százaléka jut el a vádemelésig. 64 százalék, ez jut el addig, hogy egyáltalán vádemelés legyen. En azt gondolom, mielőtt itt nagyon messzemenő következtetéseket vonnánk le, ez az a pont, amin el kell gondolkodni, hogy vajon miért csak 64 százalék jut el odáig, hogy egyáltalán vádemelés legyen.

(11.00)

Itt jön be egy olyan megoldás, amit már többször javasoltunk: a magánindítvány, mint olyan, ami blokkolja azt, hogy nagyon sok vádemelés megtörténjen. A jelentés pontosan leírja azt, amit az LMP is már hosszú ideje mond, hogy a gyermek áldozatoknak szinte még nehezebb dolguk van, ha feljelentést akarnak tenni, mint a felnőtt áldozatoknak, a gyermekek helyett a törvényes képviselő az, aki kedvezményezheti ezt az eljárást. És vannak olyan családok - sőt, ez a tipikus -, ahol a gyermek bántalmazása együtt jár az anyának a bántalmazásával, így az édesanyának a lehetőségei borzasztóan korlátozottak.

Ráadásul, ha a gyermekek jogairól beszélünk, akkor azt is láthatjuk, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer nem megfelelően működik, és ez most már visszatérő téma a közvélemény számára is a sajtón keresztül, ez megjelenik folyamatosan. Van egy-egy eset, amit hosszabb ideig tárgyal a média, ezek közfelháborodást kiváltó esetek, és ennek kapcsán az elmúlt időszakban is felmerült és úgymond fókuszba került az, hogy szükséges lenne a jelzőrendszert hatékonyan működtetni. És itt jön a kritikám a kormány felé, amit annak ellenére, hogy ez nem egy pártpolitikai téma, meg kell tennem, mert én úgy látom, és sokan látjuk úgy, hogy a kormány ezen a területen nem lép elég határozottan, holott a témával foglalkozó szervezetek tapasztalatai szerint a gyermekvédelem csak ritkán foglalkozik mélyrehatóan a gyermekek elleni szexuális visszaélésekkel. Egyszerűen rengeteg esetben nem kapják meg azt a képzést azok a szakemberek, akik fel tudnák ismerni a problémát, amire elengedhetetlenül szükségük van ahhoz, hogy hatékonyan be tudjanak avatkozni az esetben. A legnehezebb helyzetben ráadásul azok a gyer-

mekek vannak, akik vagy a családjukban, vagy valamilyen intézményben válnak szexuális erőszak, kizsákmányolás vagy prostitúció áldozatává, az ő esetükben sem biztosított a védelem az újabb áldozattá válással szemben, és a terápia sem biztosított rengeteg esetben. És itt jön az, hogy ha ez megtörténik gyermekkorban, hosszú idő, gyakorlatilag egy egész élet rámehet erre.

Úgyhogy nagy tisztelettel kérem a kormányt arra, hogy amit tud, azt tegye meg, és szerintem önöknek kormányon most megvan minden lehetőségük, hogy lépni tudjanak, mert azt is tudják bizonyára, hogy ez a gyakorlati működésképtelenség most már egy olyan helyzetet idéz elő sorozatban, hogy a gyermekeknek a családból való kiemelése túl későn történik meg.

Szeretném felidézni itt a parlamentben is, beszéljünk a szigetszentmiklósi brutális gyermekkínzásról. Az egész országot sokkolta, ami ott történt. A szigetszentmiklósi esetben a szülők hosszú éveken át elhanyagolták, súlyosan bántalmazták és rendszeresen megerőszakolták három gyermeküket úgy, hogy ebből a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai sokáig semmit nem észleltek. Az eset kapcsán ombudsmani vizsgálat is indult, amely megállapította, hogy az áldozatok egyszerűen nem kaptak segítséget - a szakemberek nem ismerték fel időben, hogy ki kell emelni őket a családból. Erről beszélek, hogy nem történik meg időben a családból való kiemelés. Ráadásul azt is feltárta a jelentés, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai között nem volt együttműködés, és a kiemelésnek az eljárása mint olyan évekig húzódott. Ráadásul a szexuális bántalmazás végig rejtve maradt a jelzőrendszer különböző tagjai előtt, és a gyermekeket végül súlyos elhanyagoltság miatt vették védelembe, tehát nem is a sorozatos megerőszakolás és a brutális kínzások, hanem az elhanyagolás miatt. Ezt az esetet azért is fel kellett itt idézni, mert gyakorlatilag egy olyan példa, ami egy állatorvosi lóként viseli magán a gyermekvédelmi jelzőrendszer összes problémáját.

Szeretném ismételtelen mondani, hogy ezek csupa olyan problémák, amelyekben lehet segíteni, és önöknek minden eszközük megvan arra, hogy ezt a segítséget megadják. Kik is ennek a jelzőrendszernek a tagjai? Nyilván a háziorvos, a védőnő, az óvónő, a pedagógus, a gyermekjóléti szolgálat munkatársa, vagy adott esetben még a rendőr, ezeknek a szervezeteknek kellene tudni egymással együttműködni, nekik kell tudni felismerni a gyermekbántalmazást, ehhez azonban módszertani útmutatókra van szükségük, és folyamatos továbbképzésekre.

És itt kell megemlítenem azt is, hogy mit várunk vagy mit várhatunk egy olyan rendszertől, amely ennyire súlyosan alulfinanszírozott. Az ombudsman annak idején az emberi erőforrások miniszteréhez fordult, és a minisztérium a gyermekbántalmazás felismerését elősegíteni hivatott módszertani útmutatót biztosította, de ezen kívül nem történt más érdemi előrehaladás ebben a kérdésben - én ezt hiá-

nyolom. Mert annak érdekében, hogy ezeket az eseteket el tudjuk kerülni, azonnali megerősítésre van szükség a gyermekvédelmi jelzőrendszerben, és ehhez megfelelő forrásokat kell biztosítani. Sajnos, a gyermekvédelmi törvény életbelépése óta igazából soha nem álltak rendelkezésre azok a személyi, tárgyi, anyagi feltételek, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a törvény ne csak leírt szó maradjon, hanem végre is tudják hajtani azok az emberek, akik kinn vannak a terepen.

A gyermekvédelem mint olyan egy nagyon komoly szakemberhiánnyal küzd, és önök is tudják, hogy nagyon magas a fluktuáció, nagy a dolgozók leterheltsége. Ami meg külön szomorú és külön fájdalmas, hogy minél kisebb településre megyünk, a jelzőrendszer annál jobban haldoklik, nincsenek megfelelő képzések, továbbképzések, és mint már többször mondtam, sokszor már a felismerésnek a szintjén elakad ez a történet, és a gyermekek nem kapják meg a segítséget. Ezért azt gondolom, hogy a szociális és gyermekvédelmi ellátásban növelni kell a szakemberek létszámát, csökkenteni kell a leterheltségüket, és biztosítani kell a személyi és tárgyi feltételeket.

És akkor itt érkeztünk el egy olyan problémához, amiről sokat beszéltünk, és ha rajtam múlik, akkor még sokat is fogunk: ez az, hogy gyakorlatilag immár hét éve változatlan a dolgozók bére ebben a szektorban. Magyarországon a szociális dolgozók átlagbére a létminimum alatt van, gyakorlatilag a nemzetgazdaság legrosszabbul fizetett ágazatáról van szó - ez a szociális és gyermekvédelmi ágazat. De természetesen az anyagi elismerésen túl - ami szerintem egy alap, és meg kellene hogy történjen azon nyomban - a szakmai képzésekre és a továbbképzésekre is hatalmas szükség van, tehát ez egy másik fontos lépés, amit önöknek meg kellene tenni, pontosan azért, hogy a gyermekek veszélyeztetettségét fölismerjék, tehát mielőtt bármi történik, már azt észrevegyék, hogy itt egy nagyon komoly rizikófaktor van.

És itt van egy olyan másik momentum, aminek meg kell történni, ez pedig az együttműködés. Ahogy említettem, ebben a helyzetben nagyon sok szervnek kell együttműködni egymással, és nem hibázhatnak. Ha bármelyikük hibázik, bármelyikük nem lép időben, nem ismeri fel, az gyakorlatilag egy gyermeknek, hogy úgy fogalmazzak, az életébe kerülhet. A felelősségviszonyokat tisztázni kell, és ha mulaszt valaki ebben a jelzőrendszerben, akkor a felelőségre vonatkozó szabályokat viszont szigorítani kell, úgy gondolom. Nem tudom, hogy a kormánynak mi a véleménye arról, amit elmondtam, de azt gondolom, hogy ha azt valljuk - és én azt vallom, és a Lehet Más a Politika úgy gondolja -, hogy a gyermekek érdeke mindenek felett való, akkor ezeken a területeken a továbbképzéseknek, a felismerésnek, az együttműködésnek, a mulasztás szankcionálásának, a béremelésnek mind meg kell történni záros határidőn belül.

Még egyet kérek önöktől: vannak civil szervezetek ebben az országban, amelyek kifejezetten azért

dolgoznak, hogy ezek az esetek ne történjenek meg. Ezek az emberek nagyon nehéz körülmények között dolgoznak, és olyan munkát végeznek, amire, ha röviden akarnék fogalmazni, akkor azt mondanám, hogy megfizethetetlen. Ugyanis, ha családon belüli erőszakra beszélünk, vagy gyermekbántalmazásról, akkor ahhoz is, hogy ezt megelőzzük, kellenek programok. Ezek prevenció programok, amik kellenek, felvilágosító, információs kampányokat kell szervezni, erősíteni kell a jogtudatosságot az embereknek, hogy kinek mihez van joga, hol tud segítséget kérni, és olyan oktatási programokra is szükség van, amelyek úgymond nem mennek félre, mint ahogy volt az elmúlt időszakban ilyen, de amelyek segítenek megelőzni ezeket a helyzeteket.

Én nagyon kérem önöket, hogy támogassák azokat a szakmai civil szervezeteket, amelyek ilyenekkel foglalkoznak, és ismerjék fel azt, hogy egy erős Magyarországon szükség van olyan civil szervezetekre, amelyek elköteleződésből és a szakmai tudásuk legjavával azon fáradoznak, hogy segítsék a mi munkánkat, a törvényhozás munkáját is olyan téren, hogy hatékonyabbak tudjanak lenni azok a törvények, amelyeket itt megalkotunk.

Úgyhogy röviden és tömören azt tudom önöknek mondani, hogy ennek az egyezménynek a ratifikációja nem várthat magára, ez fontos és jó, hogy megtörténik, viszont ez a jéghegy csúcsa, rengeteg még a teendő, és én abban kérem a kormány és minden párt együttműködését, hogy ez megtörténhessen, hiszen amiről beszélünk, az a világ egyik legsúlyosabb problémája. Köszönöm. *(Taps az ellenzéki pártok soraiban.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most független képviselői felszólalás következhet. Megadom a szót Szelényi Zsuzsa képviselő asszonynak.

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársak! Az erőszak, akár fizikai, akár lelki, akár szexuális, a legrettenetesebb dolog, ami történhet az emberrel; az emberi méltóság és az emberi jogok elleni legdurvább cselekedet. Az erőszak elszenvédeése tartós lelki sérülést okoz, lehetetlenné teszi a tanulást, a munkát, a kiegyensúlyozott és harmonikus emberi életet. Az erőszakot már jó ideje elfogadhatatlannak tartjuk a nyilvános térben.

(11.10)

De a falak mögött, az otthonokban, az iskolákban, a kollégiumokban, a szórakozóhelyeken, épp ahol a legvédtettebbeknek kellene lenniük az embereknek és különösképpen a gyerekeknek, az erőszak ma is tovább folyik. Az Európa Tanács tíz éven keresztül foglalkozott a gyerekek elleni erőszak kérdésével, és ez alatt az idő alatt rengeteg tapasztalat

gyűlt össze azzal kapcsolatban, pontosan mit kell tenni ahhoz, hogy ezt a nagyon lehangoló globális jelenséget, ami a mai világban is még nagyon jellemző, Európa közepén is, ezt meg lehessen akadályozni.

Hogy lehet megakadályozni, és hogy lehet szankcionálni? Ez az Európa tanácsi egyezmény rendkívül fontos civilizációs javaslat. A gyerekek jogainak védelméről szóló univerzális jelentőségű ENSZ-egyezményt, a gyermekjogi egyezményt, ami Magyarországon is már évtizedek óta működik, ez a javaslat nagyon jelentős módon fejleszti tovább. Meghatározza, hogy az államok, amelyek felelősek a gyermekek biztonságának védelméért, hogyan akadályozzák meg az erőszakot, az erőszaknak kitett gyerekeket, hogyan büntessék az elkövetőket. Ma már az interneten, a valóságban, a virtuális térben is folyamatosan erőszaknak vannak kitéve a gyerekek. Sokat beszéltek képviselőtársaim arról, hogy ez mennyire elterjedt jelenség.

Mindenképpen nagyon örömteli hír, hogy a kormány a parlament elé hozta ezt az egyezményt, és ezt az Európa tanácsi egyezményt a parlament kihirdetheti. Az egyezmény ugyanis mostantól számon kérhető lesz a magyar államon, amely felelős azért, hogy a gyerekek emberi jogait szexuális zaklatás révén ne lehessen megsérteni. Ez nagyon-nagyon fontos és jó dolog. Elégedettek sajnos nem lehetünk teljesen sem mi, sem a veszélyeztetett gyerekek, sem az értük dolgozó és az őket szerető felnőttek. Azok a jogszabályi módosítások, amelyeket államtitkár úr hosszasan sorolt, a technikai minimumot jelentik a tekintetben, hogy ez a nemzetközi egyezmény megvalósulhat-e vagy nem.

Sok előrelépés történt, ez vitathatatlan, és azt gondolom, ez nagyon fontos. De igazán fontos, fejlesztésre szoruló kérdésekben ezzel a kihirdetéssel nem történik előrelépés ahhoz képest, ami most Magyarországon a helyzet. Az egyezményt sok tekintetben nem lehet majd végrehajtani, nem tud megvalósulni. Mondok egy pár példát, hogy melyek azok a területek, ahol szerintem további lépésekre van szükség. Egyfelől nem megfelelő az adatgyűjtés, a statisztika és az információ gyűjtése. Addig, amíg nem tudunk erről a bonyolult területről nagyon sok információt, addig nagyon nehezen meghatározható, hogy hol kell a folyamatba beavatkozni.

Hiányzik a megelőző tájékoztatás. Mit értünk ez alatt? Én szeretnék egy perc erejéig erre kitérni. A megelőző tájékoztatás az erőszak esetében mindig széles körű, nyilvános kampányt jelent. Azt jelenti, hogy azok a gyerekek, akik veszélyeztetett állapotban vannak, úton-útfélen találkoznak olyan tájékoztatással és felhívással, hogy mi az, amit tudniuk kell, amire vigyázni kell, iskolákban, gyermekorvosi rendelőknél, szórakozóhelyeken, buszokon, metrókon, mindenhol folyamatos, állandó kampánynak kellene lenni: ne hagyj magad, ne hidd el neki, ide fordulhatsz segítségért. Ezt nevezzük megelőző tájékoztatásnak. Ebből ma Magyarországon lényegében semmi sincsen, mert az állam ezt az ügyet még soha nem

vette a kezébe, és azok a civil szervezetek, amelyek gyerekek elleni szexuális meg más erőszakkal foglalkoznak, nem tudnak ilyen hatalmas kampányt lebonyolítani.

Nem szerepel az egyezmény mögötti törvényekben kellőképpen a szakemberek képzése, erről a többiek már nagyon sokat beszéltek. Hiába van egy írott protokoll, ha nincs szakemberek folyamatos és állandó képzése, mindenkié, minden érintetté, minden szakemberé. Be kell hogy kerüljön az erőszak felismerésének képessége a tanárképzésbe, az óvóképzésbe és a különböző gyermekvédelmi szakemberek képzésébe alapvetően és folyamatosan, hiszen ez egy fejlődő terület.

Nincsenek meg az áldozatok segítésére és támogatására vonatkozó szolgáltatások. Tegyük fel, kiderül egy szexuálisan erőszakos cselekmény, és lekapcsolják az elkövetőt. De mi történik a gyerekekkel? Hol van az a rendszer, ami attól kezdve az ő elképesztően nehéz pszichológiai állapotukban őket támogatja, megsegíti? Ki segít a szüleiknek? Ha a szülők az elkövetők, akkor mi történik a gyerekekkel? Tehát nincs elég megfelelő támogató rendszer. Nem elég, ha intézmények vannak, mechanizmusoknak is lenniük kell.

Nincs a potenciális elkövetők kezelése és utánkezelése megoldva. Hiába vezetjük be az elévülés tilalmát hosszú évtizedekre, ha közben nem történik velük semmi, akkor az sajnos nem elég jó megoldás. Talán a legnagyobb probléma az áldozatok terápiás utánkezelésének hiánya. És hát az áldozat és gyerekbarát eljárás technikáinak általánosság tétele is sajnos még kevés, a 26 gyerekbarát meghallgatóhely nagyon kiváló dolog, de nyilvánvalón Magyarország egészét nem tudja lefedni.

Ezért igazából azt szeretném megtudni államtitkár úrtól, hogy akkor mik a következő lépések. Azt gondolom, félúton vagyunk egy jó megoldás felé. Szeretném részletesebben hallani a véleményét arról, hogy hogyan fogja majd folytatni ezt a munkát. Nagyon problémásnak találom, hogy ennek az egyezménynek a kihirdetése előtt az állami szervek nem tájékoztak, nem tárgyaltak, nem konzultáltak azokkal a szereplőkkel, akik az erőszakot elszenvedő gyerekekkel ma Magyarországon leginkább foglalkoznak. Nem tudok arról, hogy az SOS gyermekfaló vezetőjével és nevelőivel, az UNICEF-fel, az Eszter Alapítvánnyal, a Baptista Szeretetszolgálattal vagy más hasonló, az erőszakot elszenvedett gyerekeket képviselő, őket támogató szervezetekkel a kormány tárgyalt volna.

Ha lett volna ilyen helyzet, és ezek a szakemberek megnevezhetők volna a mai előterjesztést, akkor bizonyosan megtalálhatták volna azokat a hibákat, amelyek sajnos benne maradtak az előterjesztésben. Olyan kifejezések szerepelnek, amiket a magyar jogrend nem ismer, például szakosított hatóság. Ma már nem mondunk olyat, hogy gyerekügyi szakember, hanem azt mondjuk, hogy gyermekvédelmi szakember. Szerepel az előterjesztésben a megrontás

kifejezés, amiért egyébként szervezetek éveken keresztül küzdöttek, hogy ez a Btk.-ból kikerüljön és szerencsére kikerült, tehát ma már ilyen oldtimer és alapvetően az áldozatokat hibáztató kifejezéseket egyszerűen nem használunk. Vannak teljesen értelmetlen bekezdések, például a 7. cikkelyt érdemes elolvasni, nincs semmi értelme, és az előterjesztésben nagyon sok helyesírási hiba van. Azt gondolom, ezeknek érdemes egy kicsit utánanézni.

Van még egy dolog, a tervezet elkészítésekor a kormány nem vette figyelembe az ENSZ gyermekjogi egyezményében is szereplő participációs elvet. Ez egy nagyon nehéz dolog a magyar kormánynak, ez biztos így van. Amikor általában nincs egyeztetés civil szereplőkkel, akkor különösen nehéz azt elképzelni, hogy gyerekekkel is egyeztetni kell. Márpedig ez megoldható. A nemzetközi szervezetek is képesek megszervezni azt, hogy egy ilyen ügyben a leginkább érintettekkel, a gyerekekkel beszélgetnek. Egyszerűen el kell menni egy-két iskolába, el kell menni néhány nevelőotthonba, állami gondoskodásban lévő gyerekekhez, meg kell beszélni velük, hogy vannak-e ilyen típusú problémáik, rögtön tisztábban látható minden. A gyerekekkel lehet beszélgetni fontos dolgokról.

Ezek mind olyan dolgok, amik sajnos nem teszik teljes értékűvé ezt az előterjesztést, és szemben azzal, amit államtitkár úr mondott, hogy ez a kihirdetés messzemenőig lehetővé teszi, hogy az egyezmény Magyarországon működjön, sajnos nem tud teljes értékben megtörténni. Ennek ellenére azt gondolom, hogy ez egy fontos kezdeményezés, és természetesen mindenképpen támogatni fogom, ugyanakkor államtitkár úrnak szeretném mondani - mondanám államtitkár úrnak (*Dr. Répássy Róbert: Hallom, arra van a fülem.*), megvárom, amíg meghallgat államtitkár úr -, szeretném, ha válaszolna nekem arra, hogy hogyan folytatódna majd a következő lépések.

(11.20)

Ez a javaslat akkor fogadható el, amikor nem tekintjük egy folyamat végső állapotának, hanem egy köztes állapotának tekintjük, mint ahogy én azt gondolom, hogy erre megfelelő ez a javaslat, és meghallgatjuk az államtitkár urat, hogy hogyan fog a továbbiakban lépni. Csatlakozom ahhoz, hogy ez egy pártokon átívelő, kollektív, civilizációs lépés, és örülök, ha a magyar parlament el fogja majd fogadni ezt a javaslatot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most előre bejelentett felszólalóként Vágó Sebestyén képviselő úrnak adom meg a szót.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Államtitkár úr expozéjában elmondta azt, hogy milyen törvényi változások voltak az elmúlt időszakban, amik tulaj-

donképpen kipipálttá tettek bizonyos téziseket ebben az egyezményben. Én azt mondanám, hogy amilyen megoldások születtek az elmúlt időszakban törvényi szinten, azoknak a nagy része látszatintézkedés volt, voltak olyanok, amelyek csak rész megoldást jelentenek a probléma megoldása tekintetében, és vannak olyan problémakörök, amelyekkel egyáltalán nem foglalkozott a kormányzat. Ellenzéki javaslatok voltak, hogy tárgyaljon róla az Országgyűlés, de mivel ezek nem kerültek napirendre, így sajnos az Országgyűlés sem tudta megvitatni ezeket a fontos lépéseket.

Menjünk sorban, hogy milyen intézkedések történtek ebben a kérdésben. Nagyon sokan említették már a gyermekvédelmi jelzőrendszert. Elég kimerítő tájékoztatást kaptunk ellenzéki képviselőtársaimtól, de azért egy-két dologgal még kiegészíteném. Én azt gondolom, a jogszabályokba bele kellett volna kerülnie akár a már említett képzési rendszernek, akár a szigorított szankciórendszernek azokkal szemben, akik jelzési kötelezettségükkel a jelzőrendszer tagjaként nem élnek.

Viszont nemcsak a szankcióra és a képzésre kell odafigyelnünk, hanem oda kell figyelni ezeknek az embereknek a védelmére is, ugyanis a megfelelő törvényi védelmet nem kapják meg azok, akik a jelzőrendszernek a részei, beszélhetünk akár egy családgondozóról, beszélhetünk akár egy védőnőről is, ugyanis nagyon sok esetben a jelzés elmulasztása nem a tájékozatlanság, vagy az, hogy nem ismeri fel a bántalmazás tényét, legyen akár szexuális, akár egyéb bántalmazás a gyermek esetében, nagyon sok esetben nem ez a probléma, nagyon sok esetben nem is a felelőtlenség a probléma, hanem nagyon sok esetben a félelem a probléma. Ugyanis, ha veszünk egy családgondozót vagy veszünk egy védőnőt, annak a családgondozónak vagy annak a védőnőnek ugyanazon a településen szegregált, komfort nélküli házból álló övezetbe kell nagyon sok esetben kimenie, ahol ezek az esetek esetleg megtörténnék, és nem teszi meg a jelzést, nem teszi meg az indítványt, nem teszi meg az első lépést a gyermek kiemelésével kapcsolatban, mert fél az esetleges következményektől, fél attól, hogy mi lesz vele, ha ismét arra a területre kell mennie és a feladatát el kell látnia, vagy akár fél attól is, hogy az ő gyermekét nem éri-e bántalmazás annak következtében, hogy ő egyébként a szakmai kötelezettségének megfelelően a lépéseket megtette, és elindult abba az irányba, hogy az abban a családban lévő bántalmazott gyermeket megvédje.

A rész megoldásokkal kapcsolatban: jó, rendben, azt mondom, jogos, hogy a szankciórendszert az ilyen elkövetőkkel szemben minél erősebben szigorítsuk. Ennek a része az is, hogy a szakmai indokok mellett elévülhetlenné váltak az ilyen bűncselekmények Magyarországon. De beszélhetnénk arról, amit már Apáti István képviselőtársam mondott, mert azért valljuk be őszintén, hogy a kémiai kasztálás lehetőségének nemcsak preventív jellege van, nemcsak olyan jellegű preventív jellege van, hogy a szexuális indítást kivesszük ezeknek a beteg em-

bereknek a gondolatvilágából, hanem a másik jellege, az elrettentés is életbe léphet, ugyanis egy pedofil hajlammal rendelkező ember lehet, hogy háromszor meggondolja, hogy erre az útra lépjen, ha tudja, hogy milyen szankcióval számolhat.

S ha már a szankciórendszeréről beszélünk, akár az ilyen jellegű megelőzés, akár az egyéb megelőzés szempontjából, amit én már többször ide a Ház elé hoztam akár kérdés formájában, akár határozati javaslat formájában, én azt gondolom, ha van egy rendszer, ami egy demokrácia fellegrájának tekintett országban működik, és úgy gondolom, hogy nagyon sok államban nagyon jól működik, akkor azt gondolom, hogy egy magát demokratikus államnak nevező ország, amelynek a vezetői az elmúlt 25 évben mindig felelőtlenül és szerintem igazságtalanul példaként, követendő példaként tekintettek az Amerikai Egyesült Államokra, nagyon sok kérdésben követték őket, amiben nem kellett volna, úgy gondolom, ez az a kérdéskör, amiben követnünk kell őket, ez pedig nem más, mint a pedofil bűncselekményt elkövető személyek bizonyos személyiségi joghoz fűződő adatainak a nyilvánosságra hozása.

Én azt gondolom egyébként, hogy ami az Egyesült Államok bizonyos államaiban van, az lehet, hogy már túlzás, de azért ha egy magát demokratikusnak mondó országban meg lehet azt tenni, hogy ha felmegyek az interneten egy bizonyos oldalra, akkor a környékemen név, lakcím, különös ismertetőjegyek, tetoválások, fénykép alapján látom azt, hogy melyik lakásban, melyik környéken, melyik utcában, hol élnek azok az elkövetők, akik ilyen bűncselekményeket elkövettek már. És ha ezt látom, akkor tudom azt, hogy melyik környékre ne vigyem a gyermekeket, ha egy gyanús alak megjelenik például a játszótér környékén, akkor felismerjem, hogy ő az, aki elképzelhető, hogy ismét zsákmányra vadászik, csúnya szóval élve.

Én azt mondom, hogy az európai jogrendbe bele lehet illeszteni ezt a rendszert. Elképzelhető, hogy nem olyan szélsőséges módon, ahogy azt az Egyesült Államokban megtapasztaltuk, de úgy gondolom, hogy az Igazságügyi Minisztériumban azért vannak kodifikátorok és jogi szakértők vagy akár európai uniós jogi szakértők is, hogy a megfelelő kodifikációt megtegyék, és valamilyen formában, valamilyen szinten a magyar jogrendbe ezt a - hétköznapi vagy konyhanyelven szólva - pedofilfigyelő-rendszert meg lehessen alkotni. Én még azzal is meg lennék elégedve, ha az első lépést olyan formában tennék meg, hogy ne lássam a fényképét, ne tudjam a különös ismertetőjegyeit, ne tudjam a nevét, de legalább azt tudjam, hogy az adott településen vagy az én lakhelyemen, vagy annak a lakhelyén, akinek gyermekei vannak, melyek azok a fertőzöttebb környékek, vagy melyek azok a környékek akár utcaszinten, akár lakótelep szempontjából, lakóház, tömbház szintjén, ahol ilyen bűncselekményt elkövető ember él, és akkor legalább azokon a környékeken tudjak fokozottabban figyelni a gyermekemre.

De ahhoz, hogy fokozottabban tudjak figyelni a gyermekemre, szükségem van arra is, hogy megfelelő szakemberek vegyék körül mindenhol az én gyermekemet. Mert nemcsak a gyermekvédelmi jelzőrendszerrel van a probléma, nemcsak azzal, hanem egyéb sok más dologgal is. Az egyezményben benne van az, hogy különös hangsúlyt kell fektetni a közoktatási intézményekben a felvilágosításra és a gyermekek minél szélesebb körű tájékoztatására, hogy ők maguk tudják elkerülni ezeket az esetleges támadásokat, ezeket az esetleges közeledéseket.

Azért mondom, hogy látszatmegoldások születnek, mert ennek az egyik legfontosabb állomása lenne az iskolai szociális munka, ami igaz, hogy most már belekerült a törvénybe, és nem kötelező jelleggel. A családsegítő szolgálatok elláthatják a közoktatási intézményekben ezt a feladatot, de ez nem elég. Nagyon jól tudjuk azt, hogy a családsegítő szolgálatok támogatása, ha nem is csökken évről évre - bár olyan év is van, amikor csökken -, de a támogatása nem nő. Tudjuk nagyon jól azt, hogy többszörös ügyszámmal dolgoznak még a családsegítő szolgálatok családgondozói is. Hogyan várjuk el azt tőlük, ha feltételes módban van a törvényben, hogy biztosítsák az iskolai szociális munkát. Ez az egyik része.

A másik, a szakmai szempontú része pedig az, hogy ha hatékony és normálisan működő iskolai szociális munkát akarunk, akkor minden iskolába egy főállású iskolai szociális munkás szükséges, aki az odajáró gyermekeket ismeri, aki az ő életútjukat, az ő történeiket, az esetleges jelzéseiket, akár kimondott, akár kimondatlan jelzéseket figyelni tudja, elejét tudja venni a gyermekbántalmazásnak, kialakítva a bizalmi kapcsolatot ezekkel a gyermekekkel megkapja tőlük szóban is a kellő információkat, de ezt a bizalmi kapcsolatot kiépítve és azt felhasználva egy hatékonyabb és a gyermekek számára elfogadhatóbb felvilágosítási programot tud indítani, és nemcsak a gyermekbántalmazás vagy a gyermekek elleni szexuális bűncselekmények szempontjából, hanem akár drogprevenció szempontból is, akár bűnmegelőzési szempontból is, és még sorolhatnám. Tehát indokolt lenne az, hogy ne csak vaglyagosan vagy lehetőség szerint a családsegítő szolgálatok láthassák el az iskolai szociális munkát, hanem igenis szükség van minden egyes iskolában egy-egy szociális munkásra.

Amit még kiemelnék, hogy kinek milyen kompetenciái vannak, és ki mit tud megtenni.

(11.30)

Nagyon sok esetben azt látjuk, hogy például egy egyenruhás rendőrnek kellene felismerni azt, hogy ott most éppen történt-e szexuális bűncselekmény, vagy nem történt szexuális bűncselekmény. Amit már előttem említettek, hogy nagyon sokszor a szférában vagy a szociális területen dolgozók sem kapják meg a megfelelő képzést arra, hogy ezeket a helyzeteket felismerjék, akkor egy egyenruhás rendőrtől

egy adott élethelyzetben hogyan várhatjuk el azt, hogy ezeket a helyzeteket felismerje? Tehát óriási a baj, és nagyon sok mindent kellene megtennünk azért, hogy ez változzon.

És amit már említettem: a már meglévő elemeket tovább kell csiszolnunk, úgy gondolom, és ki kell teljesítenünk, és ténylegesen hatékonyra kell tennünk. Ami meg nem szerepel a törvényekben, azokat meg igenis be kell emelnünk, legyen akár szó a szigorításokról, legyen akár szó a fokozottabb védelemről, mert ez így nem mehet tovább.

És ha már nagyon sokan szóba hozták azt, hogy nemcsak a törvényi megtorlással kell foglalkoznunk, nem csak akár azzal kell foglalkoznunk, hogy ezeket a bűnelkövetőket erről az életpályáról valahogy próbáljuk meg elmozdítani szakmai és orvosi segítséggel, arra is gondolnunk kell - és már ezt is sokan említették -, hogy mi lesz azokkal a gyermekekkel, akik ilyen bűncselekmény áldozatává válnak. És itt teljesen mindegy a fokozat, teljesen mindegy az, hogy a szülő az elkövető, valaminek a végignézésére kényszerítette rá a gyermeket, kezdve attól, hogy bármit akár szexuálisan tett is ellene, sérülés mindenképpen történik. Kezelnünk kell ezeket a gyermekeket, és nemcsak a szociális ellátórendszernek kell kezelnie ezeket a gyermekeket.

Az egészségügy hiányosságai itt is megmutatkoznak. Nem nehéz elképzelni, és nem kell szakembernek lenni ahhoz, hogy tudjuk, hogy ha egy gyermek ilyen bűncselekmény áldozatává válik, akkor pszichésen nagyon súlyosan sérül. Hogy állunk ma Magyarországon? Hány szakosított gyermekpszichiátriai intézet van Magyarországon? Igenis szükség lenne megyei gyermekpszichiátriai központok kialakítására; és nemcsak e miatt a probléma miatt, hanem mert látjuk azt, hogy a felnövekvő generáció, a gyermekeink nagy számban milyen pszichés és mentális állapotban vannak. Igenis szükség van megyei gyermekpszichiátriai központokra. Ezt sem látjuk sehol a költségvetésben.

Mint ahogy nagyon sok más dolgot sem látunk a költségvetésben, amit egyébként az egyezmény meg is fogalmaz, és amikre még államtitkár úr is az exposéjában hivatkozott, hogy ez megoldásra talált, és akár most, akár a következő évben hatályban lévő törvények ezt garantálni fogják. Lehet hogy a törvények garantálni fogják, de amíg a költségvetésben nem látjuk ennek a fedezetét, nem látjuk azt, hogy ezek a szakmai programok miből fognak megvalósulni, addig - amit már említettem - ezek csak látzatmegoldások, igazi megoldást nem nyújtanak, levegő nélküli lufik, ha egy ilyen csúnya hasonlattal kellene élnem.

Azt kérem, hogy fontolják meg azokat, amiket elmondtam. Az úton elindultunk, még ha bizonytalanul is, és lehet, hogy egy fél lépést már megtettünk, de úgy gondolom, hogy ez a fél lépés a hátralévő száz lépésből csak egy fél lépés, merjünk továbbmenni, és a hátralévő kilencvenkilenc és fél lépést is tegyük meg.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Most normál időkeretben elsőként Harrach Péter képviselő úrnak adom meg a szót.

HARRACH PÉTER (KDNP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Először is, egy megjegyzést engedjenek meg. A jelenlegi és a következő napirendi pont összefügg, talán együtt is lehetett volna ezt tárgyalni, ha nem tenné a külön tárgyalást szükségessé az előterjesztés, mindkét előterjesztés.

Másrészt örülök annak, hogy nem az ellenzék és a kormánypártok közötti politikai vita tárgya lett ez a jelenlegi előterjesztés, hanem szakmai kérdések - még ha néha bírálat formájában is - jellemezték az eddigi tárgyalást.

Mi minden erőszakot elítélünk, hiszen az az emberi méltóság elleni támadás, különösen egy olyan korban, amikor az erőszak általánossá vált. De erről talán inkább a következő napirendi pontnál szólnék. A gyermekek elleni erőszakot pedig ki kell emelni, hiszen az a legvédtelenebbek ellen történő erőszak, akár testi bántalmazás, akár szexuális bántalmazás vagy pszichés teher nehezedik a gyerekekre.

Az okok elemzése viszont - hiszen tulajdonképpen a jelenségről elmondtuk a véleményünket, és nem tudunk mást mondani, bármelyik pártban vagyunk is - talán kimaradt még ebből a mai tárgyalásból, és engedjék meg, hogy erről szóljak néhány szót. Egyrészt társadalmi okokat látunk, hiszen ahogy említettem, általában felszaporodott az erőszakos cselekmények száma. Azt látom, hogy sokszor elfogadottságot és mentegetőzést próbálnak sokan bevinni ebbe a vitába, nem a parlamentben, azon kívül. Nem szeretnék részletekbe bocsátkozni, de valamelyik rádióadó műsorában fordult elő, egy betelefonáló említette, hogy egy skandináv országban, bizony ezernél több erőszakos cselekmény fordult elő az utóbbi időben, ami abban az országban ritkaság volt: a nők megerőszakolása. Megjegyezte a betelefonáló, hogy ezt általában, sőt nem általában, kizárólag bevándorlók követték el. Ez nyilván a bevándorlás körüli vita körébe tartozott, de amit a riporter válaszolt, az megdöbbentő, hiszen mentegette és majdhogynem elfogadottá tette ezt a jelenséget. Ez különösen akkor ijesztő, ha magát liberálisnak valló újságíró teszi ezt. *(Közbeszólás a Jobbik soraiból: Ők ilyenek.)*

De én elsősorban a személyi okokra szeretném most felhívni a figyelmet. Szó esett már a beteges személyiségről, annak a magatartása egyértelmű, és annak a társadalomtól való elzárása, a gyermekek védelme szintén fontos. De én inkább olyan okokra szeretném figyelmeztetni vagy felhívni a figyelmet, ami részben a morális szempontból kiegyensúlyozatlan személyiségre vonatkozik. És itt hadd említsem meg azt, hogy az erkölcsi relativizmus mint jelenség terjedőben van, és nyilván itt a nevelésnek is fontos szerepe van, hiszen a felelősség felébresztése a személyben az ilyenfajta jelenségeket talán meg tudja

előzni, ha nem is az elkövetőben, de a gyermekek védelmére hivatott személyekben.

És meg kell említenem még valamit, ami megint csak a következő napirendhez tartozik, de azért nem árt róla szólni, hogy a stabil párkapcsolatban élő szülőknek a védelmező szerepe rendkívül fontos. Majd egy kicsit részletesebben szeretném ismertetni azt a felmérést a következő napirendi pontnál, amit az amerikai igazságügyi minisztérium megrendelésére 2012-ben végeztek, és ebből kiderül az, hogy a különböző típusú párkapcsolatokban élő gyerekek testi, szexuális és érzelmi bántalmazása milyen mértékű. Itt kiemelném a házasságban élő biológiai szülők védő szerepét, hiszen ezer gyermek esetében az ilyen jellegű kapcsolatban élő biológiai szülőknél mindössze 2,5 százalék a testi bántalmazott gyerekek száma, a szexuális bántalmazás 0,7 százalék és az érzelmi 1,8. Hogy mihez hasonlítsuk ezt? A labilis, rendezetlen párkapcsolatban élő szülő, tehát amikor az egyik szülő egy alkalmi, élettársi kapcsolatban él, akkor a testi bántalmazás 26 esetben fordul elő, tehát tízszer olyan mértékű, mint a biológiai szülők házasságában élőkénél. Ugyanez az arány még nagyobb mértékben a szexuális bántalmazásnál és az érzelmi bántalmazásnál is megvan.

Egy mondatot idézet a tanulmányból: „A biológiai apa jelenléte a gyermek életében az abúzus bármely fajtájának az esélyét csökkenti.” Érdekes dolgok ezek. Tehát érdemes figyelembe venni azt, hogy az elkövetők személyisége, ami megjelenik nemcsak a bűncselekményben, hanem a párkapcsolatokban és minden más emberi viszonyban, az hogyan befolyásolja ezt a nagyon súlyos bűncselekményt, a gyermekek elleni bűncselekményt.

Köszönöm szépen. Ha megengedik, folytatom a következő napirendnél. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

(11.40)

ELNÖK: Most Teleki László képviselő úrnak adom meg a szót, normál időkeretben.

TELEKI LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Igazán nagyon fontosnak tartanám azt, amiről Szél Bernadett többször is beszél, hogy az isztambuli szerződés ratifikációja meglegyen, mert az sok mindenben megoldaná azt a kérdést, amiről tárgyalunk, mert azt gondolom, hogy az erőszak visszaszorítása és a gyermekek védelme mindenképpen benne van abban az anyagban, amit szeretnénk, ha minél hamarabb a kormány komolyan venne, és elkezdené azt előhalászni és akár alá is írni, mert az mindenképpen védelmet biztosítana.

Amiért szót kértem: Vágó Sebestyénnel nagyon sok mindenben nem értek egyet, azért nem, mert megpróbálja megbélyegezni, társadalmi csoportokra leszűkíteni a probléma milyenségét. Itt a tetoválásra gondolok, hogy ott jobban kellene figyelni, és jobban

meg kellene nézni, hogy milyen csoportok közül kerülnek ki azok, akik esetleg sérülékenyebbek. Ezt így értettem, ha nem, akkor elnézést kérek, de azt gondolom, nem társadalmi csoportokról kell hogy beszéljünk, hanem összproblémáról van szó, amikor ezt a napirendet tárgyaljuk. Mégpedig olyan problémáról, amely, azt gondolom, mindenképpen érinti nagymértékben az ország egy nagy részét. Mert lehet látni, hogy azokkal az okokkal, amelyekről Harrach Péter úr is beszélt, azt gondolom, egyet lehet érteni és egyet is kell érteni, de van még több oka is annak, hogy miért is történhetnek meg azok a családon belüli erőszakok vagy éppen a gyermekek elleni szexuális bántalmazások, amelyek megvannak. Többnyire azért, mert be kell látni, hogy a társadalomból való kiszorítása a különböző népcsoportoknak - és itt nemcsak népcsoportokról van szó, hanem szociális hátrányokról -, az mindenképpen hoz olyan jelenséget, amellyel szembe kell nagyon sokszor néznünk, és ez ellen kell valamit tenni. Tehát ez az ok, a kiváltó ok, legfőképpen, azt mondom, hogy a munkanélküliségre nagyon nagy mértékben visszavezethető, mert lehet látni azt, hogy ha a társadalomból kiszorul valaki, akkor a családon belül keresi azokat a támaszokat, amelyek vannak, és nagyon sokszor viszont nem találja meg a visszavezető utat a társadalomba. Ezért tehát én nagyon fontosnak tartanám, hogy a foglalkoztatás kérdését ne kerüljük ki ennél a törvénynél is, mert azt gondolom, hogy az oka, egy kiváltó oka lehet ez is.

A másik nagyon fontos, hogy nagyon sokszor azt mondjuk, hogy az állami szerepvállalást nem lehet kikerülni. Én mégis azt látom, hogy nagyon sok esetben megjelenik az, hogy nincs igazán védelme azoknak a gyermekeknek, családoknak, akik ilyen helyzetbe belekerültek, vagy éppen látszik, hogy valamilyen bele tudnak csúszni egy ilyen helyzetbe. Ebből adódóan az állami szerepvállalást én úgy gondolom megerősíteni, hogy nagyon fontos lenne, hogy például a családsegítő hálózatokat, a gyermekjóléti szolgálatokat próbáljuk meg megerősíteni még jobban, mert az ő munkájuk, azt gondolom, nagyon fontos ebben a körben, mert ők igazán a prevencióra is tudnak odafigyelni, és tudnak arra is figyelni, hogy esetlegesen hogyan lehetne azoknál a családoknál sokkal több olyan preventív megelőzést bevinni, amely mindenképpen visszaszoríthatja az erőszakot. Tehát ebből adódóan nagyon fontos az állami szerepvállalás, hogy ott legyen, és az állami szerepvállaláson belül próbálják meg erősíteni azt a tényt, hogy nekik mi a szerepük, és a szülők és az intézmény közti szintnek erősítése mindenképpen javítana a helyzeten.

A másik - amit, azt gondolom, hogy nagyon kevesen mondtunk, de fontosnak tartom - a társadalmi szerepvállalás, mert fontosak azok a jelzőrendszerek, amelyeket esetleg mi úgy látunk, hogy nincsenek ma még meg. A társadalmi szerepvállalásnak azért van fontos szerepe ebben a tárgykörben, mert ha belegondolunk abba, hogy nagyon sokszor immunisak az

emberek a körülöttünk lévő események feltárásában vagy éppen kezelésében, akkor azt gondolom, hogy a társadalmi igény irányába el kellene mennünk, hogy az érzékenyítés mindenképpen jelen legyen ebben a dologban.

Bízom abban és látom azt, hogy a társadalom fogadókészsége megvan, viszont a családsegítő központnak, a politikának, az állami szervezeteknek nagyon sokat kell még tenni annak érdekében, hogy el lehessen abba az irányba mozdítani, hogy a társadalmat még jobban tudjuk érzékenyíteni, mert akkor lehet arról beszélni, hogy a gyermekek védelme sokkal jobban, erőteljesebben megjelenik a társadalmon belül, mint most amit látunk. Ebből adódóan fontosnak tartom az érzékenyítést ebben a tárgykörben is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Most kétperces hozzászólásokra van lehetőség. Szél Bernadett képviselő asszonynak adom meg a szót.

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Egy kicsit furcsa érzésekkel hallgattam a KDNP-s felszólalást, mert azt gondolom, hogy önöknek is tudnia kell azt, ami teljesen egyértelmű: itt nem arról van szó, hogy stabil párkapcsolat vagy nem stabil a párkapcsolat, és ott milyen valószínűséggel lesznek gyermekbántalmazások, hanem emögött van egy mögöttes ok. És azt gondolom, Harrach képviselőtársam, hogy ön a felszólalásában elmulasztotta azt a mögöttes okot feltárni, ami minden erőszak alapja, ha a családon belüli erőszakról beszélünk, történjen az akár a nők irányában vagy a gyermekek irányában vagy bárki irányában.

Ez egy olyan jelenség, amit a nemi esélyegyenlőség hiányában látunk. Tehát, hogy egy női-férfi hierarchia létezik a családokon belül, ez egy nagyon fontos kiváltó oka annak a jelenségnek. És amíg nem valósul meg, hogy a nők és férfiak esélyegyenlősége maradéktalanul, a lehető legjobban ki tudjon teljesedni ebben az országban, addig nagyon kevés eséllyel fogunk harcolni a családon belüli erőszak ellen, a gyermekek elleni erőszak ellen és a nők elleni erőszak ellen.

Úgyhogy lehet gondolkodni stabil párkapcsolatokban, vagy akár abban, hogy kinek van munkája meg kinek nincs, vagy milyenek a viszonyok otthon, de azt gondolom, hogy ez téves útra viszi a képviselőtársaim gondolkodását. Sokkal inkább azt kellene megvizsgálni, hogy milyen elnyomásban tartanak embereket zárt ajtók mögött, milyen elnyomást szenvednek el úgymond a gyengébbek, akik kevésbé tudják megvédeni magukat, legyenek azok nők, vagy legyenek azok gyermekek. Azt gondolom, hogy az önök politikájának arra kellene irányulnia, hogy a nők helyzetét olyanná tegyék, hogy semmilyen hátrányt ne szenvedjenek egy férfival szemben, és meg tudják védeni önmagukat is és a gyermeküket is. Köszönöm.

ELNÖK: Vágó Sebestyén képviselő úr jelezte felszólalási szándékát kétperces és normál időkeretben is. Melyikkel kíván élni a képviselő úr? *(Jelzésre:)* Akkor normál időkeretben megadom a szót. *(Jelzésre:)* Elnézést, közben Harrach Péter képviselő úr is jelentkezett kétpercesre, akkor most megadom a szót Harrach Péter képviselő úrnak elsőként.

HARRACH PÉTER (KDNP): Csupán a megszólíttóság jogán és nem a vita kedvéért szólalok meg. Azon nem csodálkozom, hogy az LMP-nek nem tetszik a KDNP hozzászólása, ez belefér a kalapba. De nem velem vitatkozik, képviselő asszony, egy amerikai felméréssel. Én az okok között nem rangsoroltam, hogy egyfajta mentalitás, mondjuk, egy nők elleni gondolkodásmód hozzájárul-e vagy nem. Én csak egy konkrét felmérés adatait próbáltam ismertetni. Itt tényekről van szó, amivel nehéz vitatkozni. Tehát ha a mögöttes okokat keresem, mint ahogy ön mondta, akkor mindenképpen a személyiségben rejlő okokat kell nézni. Ahogy említettem, a beteges magatartás az egyik, a másik pedig olyan, talán a neveltetés során kialakult felelősség hiányával rendelkező személyiség, ami megjelenik mindenfajta kapcsolatban és mindenfajta cselekedetünkben.

Úgy gondolom, ezzel éppoly nehéz vitatkozni, mint az előbb említett felméréssel. De a megjegyzését köszönöm, beépítem a gondolataim közé. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: És akkor most normál időkeretben Vágó Sebestyén képviselő úré a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Először én is szeretnék reagálni egyikét dologra, ami a vitában elhangzott. Elsőként Teleki képviselőtársamnak mondanám, hogy leszokhatnának már arról az MSZP frakciójában, hogy ha mi azt mondjuk, hogy kisnyúl, akkor rasszisták vagyunk, mert biztos a fehér kisnyúlra gondoltunk. Én egy példát hoztam a különös ismertetőjegyre. Azt gondolom, hogy tetoválása bárkinek lehet, nemtől, vallási hovatartozástól, de etnikai hovatartozástól függetlenül. Ezzel én nem utaltam senkire, hanem mint különös ismertetőjegyet a tetoválást említettem meg, amiről egyébként nincs negatív véleményem sem; aki szeretné, az viselje. Tehát ez ebbe a tárgykörbe tartozott.

(11.50)

A másik, amit Szél Bernadett mondott; azt gondolom, hogy ha valaki a hagyományos családmodellt tekinti példának, és azt szeretné, ha a hagyományos családmodell lenne az uralkodó egyébként elmondás szerint keresztény országban, az nem jelenti azt,

hogy nincs jog előtti és társadalmi egyenlőség férfi és nő között. Úgy gondolom, hogy pont egy hagyományos családmódelben van teljes egyenlőség mind társadalmi, mind jogi szempontból férfi és nő között, nem kell mindig erre kihegyezni a dolgot, mert ebből jutunk el végül azokra a liberális tévutakra, amelyek Európában fölütötték a fejüket, hogy nemi identitás szerint nem nevelhetjük a gyerekeket az óvodákban, vagy a pedagógusok nem nevelhetik nemi identitás szerint a gyerekeket, mert majd 18 éves korukban eldöntik. Itt nem látok ellentmondást. Sőt, nagyon sok olyan törvény van, ami inkább a nők irányába - és jogosan egyébként bizonyos szempontokat figyelembe véve -, a férfiakkal szemben diszkriminál.

És amiért a normál szót kértem, az még egy fontos problémakör, ami beletartozik a gyermekek irányába elkövetett pedofil bűncselekmények kategóriájába, ami nagyon súlyos jelenség ma Magyarországon, ez pedig nem más, mint az emberkereskedelem, a lánykereskedelem. Lánykereskedelemnél, nagyon sokszor elfogadva azt, amit a bulvársajtó mond, elfogadjuk azt, hogy ez nem más, mint amikor Svájcba, Olaszországba, Hollandiába - bárhova - tulajdonképpen rabszolgaként lányokat visznek, és ott szexuális munkavégzésre kényszerítik őket. Szakemberekkel, a szakmában dolgozó emberekkel beszélve sajnos azt tapasztalhatjuk ma Magyarországon, hogy ennél sokkal súlyosabb jelenség az, ami nem más, mint hogy nőket és nagyon sokszor 18 év alatti lányokat tartanak fogságban, tulajdonképpen szexuális rabszolgaként, főleg eldugott kis falvakban és nagyon sokszor sajnos a szülő beleegyezésével, a szülő tudtával, nagyon sokszor a megfélemlítés miatt, nagyon sokszor pedig sajnos ki kell mondanunk - csúnya jelenség, de előfordul -, anyagi haszonszerzés következtében.

Ez hasonló, csak sokkal súlyosabb cselekmény, mint amivel az előző ciklusban mint Békés megyei képviselő, Samu Tamás Gergő kollégám nagyon sokat foglalkozott, a csicskatartással. Ez is tulajdonképpen egy csicskatartás, csak olyan nagyon súlyos csicskatartás, amivel szemben mind a hatóságok, mind akár a civilek, akár a szociális ellátórendszer tagjainak összefogással és nagyon keményen föl kell lépnie, hogy ez egy kis faluban se történhessen meg, eldugva, mert az egyik legsúlyosabb bűncselekménynek tartom azt, ami ezekben az esetekben megtörténik.

Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik padsoraiban.)*

ELNÖK: Most kétperces hozzászólásra Szél Bernadett képviselő asszonynak adom meg a szót.

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm, elnök úr. Ha a politikusnak nem hisznek, akkor arra kérem önöket, hogy fontolják meg - úgy a Jobbik, mind a KDNP irányába mondom ezt - ezt; szakembereknek egypár soros közleményéből fogok idézni, tehát egy hosszabb közleményből fogok pár sort idézni. Ezt igazából a következő vitához lenne célsze-

rű elmondani, de hogy Harrach Péter képviselőtársunk is egy kicsit együtt kezelte ezt a kettőt, én is ehelyett fogom ezt elmondani, mert azt gondolom, meg fogja mutatni önöknek, hogy én hogyan gondolkodom erről a kérdésről és sokan mások hogyan gondolkodnak, és ez segíteni fog önöknek abban, hogy egy másik megvilágításból is szemléljék ezt a kérdést, ami az én véleményem szerint előremutatóbb, az önök pillanatnyi véleménye szerint nem, de azt gondolom, hogy ez az ügy van olyan fontos, hogy hajlandóak legyünk egymás szemszögéből is megvizsgálni a kérdést. Idézem:

„A javaslat lényegében figyelmen kívül hagyja a nők elleni és a párkapcsolati erőszak természetrajzát, hatalmi egyenlőtlenségekből fakadó voltát. Ezért indul ki abból, hogy az erőszakhoz a kapcsolati problémák vezetnek, és ezért szorgalmazza szakszerű megoldási módok bevezetése helyett a lelki ellenállóképesség, a megküzdési módok erősítését, az életvezetési készségek elsajátítását célzó szolgáltatások bevezetését.”

Én ezt kiegészítésként szerettem volna elmondani, mert attól szeretném önöket megóvni, hogy egy párkapcsolatot minősítsenek és abból vonjanak le következtetéseket, ahelyett, hogy azt megvizsgálják, hogy az erőszak természetrajza - ahogy a szakemberek írták - hogyan tevődik össze, mert azt gondolom, hogy nekünk itt a törvényhozásban a legalaposabb munkát kell végeznünk ahhoz, hogy ezzel a jelenséggel meg tudjunk küzdeni. Ezért muszáj egymás szempontjából is ránézni a jelenségre. Köszönöm.

ELNÖK: Most Szelényi Zsuzsanna képviselő asszonynak adom meg a szót két percben.

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Nagyon érdekes beszélgetés, ami itt most zajlik, és fontos dolgokat tisztázunk. Az erőszakkal nagyjából 25 éve nagyon sokan komolyan foglalkoznak, és nagyon egyértelmű: az erőszak mindig hatalomról szól. Mindig! Akkor is, amikor háborúban zajlik az erőszak megmutatkozása, akkor is, amikor valaki valakit megöl vagy megver, akkor is, ha valaki valakire rákibabál, akkor is, ha nem figyel oda, amikor valaki beszél, mert nem tartja... - ezek mind a hatalomból eredő megalázás technikái. Ilyen a szexuális erőszak rendkívül durva formája, de mind a hatalomról szól: az enyém vagy, azt csinállok veled, amit akarok. Erről szól a szexuális erőszak.

Nem véletlen, hogy az áldozatai a legkiszolgáltatottabb emberek, gyerekek. A gyerekek közül is sokkal inkább azok, akik állami gondoskodásban vannak, mint azok, akik családban, de a családban is nagyon sok ilyen van, főleg ott - ez is elhangzott már -, ahol az anyát is bántalmazták, nincs védekező eszköze a gyerekeknek. A gyerekek nem tudják magukat megvédeni.

Ezért a gyerekek joga alapvető emberi jog, és ezért az államnak és az állami intézménynek a dolga,

hogy őket megvédje az olyan típusú hatalmi beavatkozásoktól, amelyek bárhol érhetik őket. Ez a hatalom és az erőszak természete. Ezért lehet, de nem érdemes arról beszélni, hogy milyen temperaméntuma, betegsége vagy rossz beállítódása van az elkövetőnek.

Ezek elfogadhatatlan dolgok a mi kultúránkban, és így kell ezekre tekinteni. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP és az LMP padsoraiban.)*

ELNÖK: Két percben Vágó Sebestyén képviselő úrnak adom meg a szót.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Aztán én lezárom a magam részéről ezt a vitát, csak mondanám Szél Bernadettnek, hogy azzal, amit felolvasott, nem támasztotta alá azt, amit mondott, mert ebben a szakértők által megfogalmazott egy-két mondatban nem szerepel nemi hovatartozás.

Úgy gondolom, hogy egy családon belüli vagy párkapcsolaton belüli erőszak vagy egy zsarnoki és elnyomotti rendszer nemi hovatartozástól független. Mind előfordul az, hogy a nő irányába, mind előfordul az, hogy a férfi irányába, vagy fiúgyermek vagy leánygyermek irányába, tehát nem támasztotta alá azt, amit mondott. A struktúrával és a dinamikájával a családon belüli, párkapcsolaton belüli erőszaknak egyetértek, az abban leírtakkal egyetértek, csak mondom: nem határozott meg nemi hovatartozást, tehát ez nem támasztja alá azt, amit ön mondott előtte. Köszönöm. *(Taps a Jobbik padsoraiban.)*

ELNÖK: Kérdezem, hogy kíván-e még valaki hozzászólni a vitához. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok jelentkezőt, így az az általános vitát lezárom.

Megadom a szót az előterjesztőnek, Répássy Róbert államtitkár úrnak.

DR. RÉPÁSSY RÓBERT igazságügyi minisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót. Elnök Úr! Tisztelt Ház! Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy minden hozzászóló támogatta a törvényjavaslat elfogadását, tehát ez nyilvánvalóan egy olyan nemzetközi egyezmény, aminek a kihirdetésével mindannyian egyetértünk.

Az a vita, ami kibontakozott, azt gondolom, részben meghaladja az egyezmény kihirdetését, részben nyilván további lépéseket, részben jogalkotási, részben pedig végrehajtási intézkedéseket vet fel, de elsősorban most a törvényhozásban ülünk, és a jogalkotási részéről kell megközelítenünk. Ezért tényleg nem szeretnék senkivel sem vitába szállni, hiszen alapvetően mindenki támogatóan állt a javaslatához.

Egye dolgról szeretnék beszélni, ami megütötte a fületem, és kénytelen vagyok ezzel ellentétes álláspontot képviselni, mégpedig Szelényi Zsuzsa képviselő asszony azt a kifejezést használta, hogy mindez csak, amit most itt teszünk - tehát a jogalkotás - egy technikai minimum. Ezt a kifejezést használta.

(Az elnöki széket dr. Hiller István, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Azt szeretném mondani, hogy hosszasan sorolhatnám azokat a büntetőjogi intézkedéseket, büntetőjogi változásokat, és részben ennek a törvényjavaslatnak is tárgya egy büntetőjogi szigorítás, amit nem szoktak technikai minimumnak tekinteni. A büntetőjog - ahogy szokták mondani - ultima ratio, tehát végül is a legkeményebb módon lép fel a gyermekbántalmazás ellen a törvényhozás, a legkeményebb eszközzel él, azzal az eszközzel, amit egyébként tényleg kivételesen tud és szabad csak alkalmazni egy államnak, ezért minden olyan büntetőjogi megoldás, amely a lanzerotei egyezményből következik vagy akár attól függetlenül is az elmúlt években bekövetkezett, minden ilyen büntetőjogi megoldás az egy kemény, határozott fellépés a gyermekbántalmazás ellen. Mert természetesen önnek, önöknek teljesen igazuk van abban, hogy a legjobb lenne megelőzni a gyermekbántalmazást és általában az erőszakot.

(12.00)

Ebben teljesen igaza van, de mindannyian tudjuk, hogy a megelőzés egyik módja éppen a szigorú büntetés, a megelőzés egyik módja az, hogy el kell rettenteni az elkövetőket attól, hogy ilyen bűncselekményeket elkövessenek. Mert osztom azok véleményét, akik ezt a típusú bűncselekményt, a gyermekek bántalmazását, különösen szexuális bántalmazását egy undorító bűncselekménynek tekintik, kegyetlen bűncselekménynek tekintik, ezzel szemben bizony elrettentő eszközökre is szükség van. Tehát én nem azt állítom, hogy ez az egyetlen, hanem ez ultima ratióként kell hogy szerepeljen a jogállam eszköztárában.

Tehát nem hiszem, hogy csak egy technikai törvényjavaslatról tárgyalunk, azt gondolom, hogy nagyon is komoly érdemi lépés az, amit most teszünk a gyermekek bántalmazása, szexuális kizsákmányolása ellen.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. Köszönöm a szót, elnök úr. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Én is köszönöm. Üdvözlöm önöket. Tisztelt Országgyűlés! Tájékoztatom önöket, hogy a módosító javaslatok benyújtására tegnap 16 óráig volt lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célok meghatározásáról szóló határozati javaslat általános vitája** a lezárásig. Az előterjesztés H/5048. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Veresné Novák Katalin asszonynak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma

államtitkáranak, a napirendi pont előterjesztőjének. Államtitkár asszony, parancsoljon!

VERESNÉ NOVÁK KATALIN, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselők! Tisztelt Ház! Azt hiszem, hogy jó is ez az időzítés, mert valóban érdekes volt végighallgatni az előző vitát vagy beszélgetést, amiben számos olyan pont merült már fel, ami a jelenlegi előterjesztés szempontjából is érdekes lehet. Akkor itt hangsúlyozzuk megint, hogy ismételten erőszakról beszélünk, méghozzá jelenleg a kapcsolati erőszakról.

Ez egy létező jelenség Magyarországon is, Magyarországon ugyanúgy, ahogy egyébként a világ többi országában is, és az, hogy ezt ma is napirendre tűztük, az, hogy ma erről a kérdésről is szó van, ahogy az előző napirendi pontról is szó volt, ez is éppen azt jelzi, hogy mi szembenézőnk ezzel a jelenséggel, foglalkozunk vele, kiemelten foglalkozunk vele, és odafigyelünk rá. Szeretném hangsúlyozni azt az elkötelezettségünket is, ami azt jelzi, hogy számunkra nem elfogadható az erőszak. Nem elfogadható a kapcsolati erőszak sem.

Vannak olyan nők és férfiak, és itt fiatalokról és idősekről egyaránt beszélünk, és ennél még súlyosabb, hogy vannak olyan gyermekek is, akik a környezetükhöz tartozóknak a fizikai vagy a lelki bántalmazását szenvedik el rendszeresen. És vannak olyan súlyosan, rendszeresen bántalmazott személyek, ezek a kiszolgáltatott áldozatok, akiknek fokozott odafigyelésre van szükségük, akik támogatásra szorulnak. Hangsúlyoznám, hogy az ő helyzetük, az ő problémáik nem tekinthetők magánügynek akkor sem, ha zárt ajtók mögött történnék, hanem ezek mindannyiunk közös ügyének tekinthetők, ezért is tartom fontosnak, hogy erről a kérdésről ma ilyen körben beszéljünk az Országgyűlésben. Még egyszer hangsúlyozom, hogy a magyar kormány elutasítja a kapcsolati erőszak minden formáját, és elkötelezettek vagyunk az ezzel szembeni fellépésre.

Azt sem tudjuk elégszer hangsúlyozni, hogy amikor a kapcsolati erőszakról beszélünk, akkor mi az áldozatok oldalán állunk, az áldozatok érdekeit tartjuk mindenekelőtt szem előtt. És azt szeretném, ha itt is kialakulna egy olyan tartalmi, érdemi, szakmai vita, ami nem egy pártpolitikai csatározásról szól, hanem tényleg a lényegre koncentrál, és erről a jelenségről beszélünk, és ezzel kapcsolatban tudjuk megosztani az azonos vagy a különböző véleményeket.

Itt mondanám el, hogy a mi megközelítésünk szerint hármas célkitűzésünk van ebben a tekintetben. Egyfelől nagyon fontos, hogy azokat az áldozatokat, akik ilyen helyzetbe kerültek, akik a kapcsolati erőszak áldozataivá váltak, őket segítsük, adjunk nekik támogatást, értessük meg velük, hogy van segítség, hogy érdemes hallatni a hangjukat, hogy ne a látencia erősödjön, hogy számíthatnak arra, hogy segítő támogatásban fognak részesülni, és védelmez-

zük ezeket az áldozatokat. Ez egy nagyon fontos célkitűzésünk.

Ugyanakkor, és én itt kapcsolódnék Harrach képviselő úrhoz, és talán itt van a szemléletbeli különbség közöttünk, én azt hiszem, hogy nem lehet erről a kérdésről úgy beszélni, hogy nem beszélünk a megelőzésről; nem beszélünk a prevencióról, nem beszélünk a szemléletformálásnak a kezdeti időszakáról. Csak az egyik dolgunk az, hogy az áldozatokat kiemelten támogassuk, hogy megadjuk nekik ezt a segítséget, hogy legyen egy olyan ellátórendszer, amelyhez fordulhatnak, és aki már ilyen helyzetbe került, ott segítséget kap. De legalább ilyen fontosnak tartom azt, hogy hosszú távra előretekintve is beszéljünk ezekről a kérdésekről már kicsi korban. Legyen ez a része a formális és az informális oktatásnak, segítsük a leendő potenciális áldozatokat abban, hogy ők is megelőzhessék az áldozattá válást, és erősítsük a családokat, erősítsük a párkapcsolatokat, és igenis hozzunk létre olyan stabil közösségeket, amelyeknél kisebb az esélye annak, hogy kapcsolati erőszak áldozataivá válnak, mondjuk, a családtagok. Nekem szent meggyőződés az, hogy ebben a tekintetben nekünk felelősségünk van, és hogy erre a kérdésre ugyanúgy oda kell figyelnünk, és ha nyitottan beszélünk erről a problémáról, hogyha látják azt a kisgyermekek is, a fiatalok is, hogy erről a problémáról ők is tudnak beszélni, nem elhallgatni kell, akkor sokat tudunk tenni már a megelőzés érdekében.

S természetesen van egy harmadik feladatunk is, az pedig már a felelősségre vonás, hogy ha egy ilyen kapcsolati erőszak megtörtént, akkor hogyan tudjuk az elkövetőket felelősségre vonni és retorziót venni. Ez egy hosszú távú feladat, ez egy olyan hosszú távú feladat, amely nem ma keletkezett, hanem már régóta szembesültünk vele, és feladatokat határozott meg az elmúlt évekre és az előttünk álló időszakokra is.

Én csak kiemelnék néhány olyan elemet, amelyet szerintem érdemes magunknak is rögzíteni. Úgy beszélünk néha itt az áldozatokról, mintha nem lenne egyáltalán hová fordulniuk. Jelenleg is működik, és most már jó ideje működik egy olyan országos krízisintervenció központ, amely a nap 24 órájában rendelkezésükre áll az áldozatoknak. És itt emelném ki azt is, hogy éppen most 2015-ben - a mi kezdeményezésünkre - adott ki a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, tehát az NMHH egy olyan ajánlást, amiben arra hívja fel a média képviselőit, hogy amennyiben tudósítanak olyan esetekről, ahol a kapcsolati erőszak áldozatairól van szó, akkor mindig tüntessék fel ennek a krízistelefonnak az elérhetőségét, éppen azért, hogy ne csak az elrettentés kerüljön napirendre, hanem a segítségnyújtást is rögtön tegyük oda mellé.

Tehát működik egy ilyen krízis-telefonközpont, és működik egy teljes krízisellátó rendszer, amit egyébként még a minket megelőző kormányok hoztak létre, és szerintem ez egy nagyon jó dolog volt, nagyon jó kezdeményezés volt, hogy elindult, de jelentősen bővíteni kellett ennek a hálózatnak a be-

fogadóképességét és a számát. Így mi az elmúlt időszakban négy új krízisközpontot hoztunk létre, tehát most jelenleg Magyarországon 14 olyan krízisközpont működik, ahol fogadni tudjuk ezeket az áldozatokat. És mondhatom azt, hogy ha valaki olyan krízishelyzetbe kerül, hogy segítségért folyamodik, akkor igazán veszélyeztetett krízishelyzetben lévő ember nem maradhat támogatás és segítségnyújtás nélkül, meg fogja kapni a megfelelő támogatást, be fog jutni az ilyen krízisközpontokba. A krízisközpontok egy átmeneti időszakra nyújtanak természetükénél fogva megoldást, éppen ezért fontos az, hogy a félutas kiléptető házaknak a rendszerét is kialakítottuk, és éppen ennek a jogszabályi háttérét teremtettük meg 2011-ben, ami miatt most már megfelelő jogszabályi háttérrel is működhetnek ezek a félutas kiléptető házak.

Fontos változás volt az is a krízisellátás területén, hogy az ellátási területet szélesítettük. Ez azt jelenti, hogy ha valakit ilyen bántalmazás ér, ha kapcsolati erőszak áldozatává válik, akkor nemcsak az adott településen tudják elhelyezni egy krízisközpontban, hanem országos ellátási kötelezettsége van a krízisközpontoknak, tehát máshol is tud segítséget kapni. És működik egy olyan titkos menedékházunk is, ahol pedig még azt az anonimitást, teljes védelmet is megadjuk az igazán bajban lévő, nagyon súlyos helyzetben lévő áldozatoknak, hogy kiemelve őket az ő lakókörnyezetükből, ahol ki vannak téve a veszélynek, egy ilyen titkos menedékházban teljes anonimitás és teljes titoktartás mellett lehet őket elhelyezni.

Egyébként ezt az ellátórendszert 2014-ben teljeskörűen monitorizáltuk, megnéztük a működésüket, és ennek megfelelően ki is adtunk egy új szakmai protokollt, amelynek megfelelően kell működniük ezeknek a központoknak.

Amiről az imént beszéltem, a prevenció, ott most nem mennék nagyon-nagyon részletesen bele, azt hiszem, hogy mindannyian az itt lévők közül ismerik azt, hogy mik azok a lépések, amelyeket annak érdekében tettünk és teszünk nap mint nap, hogy a családokat megerősítsük. És itt én most arra helyezném a hangsúlyt, hogy kifejezetten a kapcsolati erőszakkal kapcsolatosan indítottunk egy olyan prevenció programot, ami fiataloknak, 14-18 éves korú gyermekeknek a felvilágosítását, tájékoztatását szolgálja.

(12.10)

Egyébként éppen a civil társadalom egy jeles képviselőjével együttműködve végezzük folyamatosan ezt a prevenció munkát és megyünk el az iskolákba, illetve mennek el a civilek az iskolákba és beszélnek erről a jelenségről.

Mindannyian tudják, hogy 2013. július 1-jével lett önálló büntetőjogi tényállás a kapcsolati erőszak. Azt hiszem, ez megint egy olyan nagyon fontos lépés volt, amit éppen a mi kormányunk tett meg annak érdekében, hogy legyen a kapcsolati erőszak egy

olyan kérdés, aminek önálló büntetőjogi tényállása van, illetve ami ennek megfelelően kellőképpen szankcionálható. Amit a képviselő asszony is említett, fontosnak tartom, hogy legyenek szemléletformáló kampányok. Nem tartanám szerencsésnek egyébként, ha percről percre folyamatosan csak arra hívnánk fel a gyerekek figyelmét, hogy őt most bármilyen kapcsolati erőszak érheti, viszont hogy erről a jelenségről időről időre beszélni kell, ezt én is fontosnak tartom. Éppen mi támogattunk egyébként egy olyan, civilek által kezdeményezett kampányt - nem tudom, ismeri-e, ez a „Vedd észre!” kampány -, ami kifejezetten arról szólt, hogy ne hallgassa el valaki, ha áldozattá válik, és kérjen segítséget. Az ilyen típusú kampányokat a múltban is támogattuk, épp jelenleg is fut egy ilyen típusú kampányunk, és a jövőben is támogatni fogjuk.

Itt mondanék néhány gondolatot az isztambuli egyezményről, hiszen ez időről időre felmerül, és azt hiszem, nincsen rend a fejekben ebben a tekintetben. Ellentmondásos az is, amit itt a képviselő asszonyok ebben az ügyben már mondtak. Amikor ratifikálunk egy nemzetközi egyezményt, azt mondják, hogy ez csak egy technikai dolog, és nem fog semmit vagy sokat változtatni a helyzeten, amikor pedig éppen arról van szó, hogy a ratifikáció folyamatban van, akkor viszont azt mondják, hogy amennyiben most, azonnal ratifikálnánk, akkor hirtelen mindent megoldana a helyzet. Szerintem ez nem így van. Ezek komoly dolgok, és szerintem vegyük is magunkat komolyan. Egy nemzetközi egyezmény aláírása, ratifikációja egy folyamat; folyamat Magyarországon, és folyamat minden egyes Európa tanácsi - most itt Európa tanácsi egyezményekről beszélünk - tagállamban.

Éppen mi, a mi kormányunk volt az 2014-ben, amely aláírta az isztambuli egyezményt. Ha aláírunk egy nemzetközi egyezményt, és ez egyébként az ezt megerősítő kormányhatározatban is szerepel, akkor utána egy olyan feladatot is kapunk, hogy ezt nekünk ratifikálnunk kell. Tehát ez a ratifikáció egy saját magunk által saját magunknak előírt feladat. Mi ezt a feladatot szépen, normális ütemben végre is hajtjuk. Felállt egy olyan munkabizottság, amely kifejezetten ezzel a kérdéssel foglalkozik. Kérdem én önöktől, hogy mi a jó megoldás. Ha úgy ratifikálunk egy nemzetközi egyezményt, hogy tudjuk is vállalni annak a végrehajtását, és ha ismerik az isztambuli egyezmény tartalmát, biztos vagyok benne, hogy ismerik, akkor tudják azt is, hogy ez számos olyan kötelezettséget ír elő, ami egyébként nem pénzkérdés, de fel kell rá készülni, hogy olyan adatszolgáltatásokat tudjunk például nyújtani az Európa Tanácsnak, amely az ő rendszerük szerint való, amit jelenleg nem ebben a formában gyűjtünk Magyarországon. Még számos olyan feladatunk van, amire megfelelőképpen fel kell készülnie az összes tárcának. Mi ezt a munkát folyamatosan végrehajtjuk.

Örülneek annak, ha önök hagynák is, hogy ebben az ügyben nyugodtan dolgozhassunk, és nem lenne

ekörül egy olyan, azt kell hogy mondjam, néha már hecckampány kategóriába sorolható hisztéria, ami szerintem árt az ügynek. Hiszen itt miről beszélünk? Itt erőszakról beszélünk, áldozatokról beszélünk. Ha ezt úgy állítjuk be, mint egy pártpolitikai csatározás tárgya, akkor tartok tőle, hogy ez az áldozatokat inkább visszaretenti, nekik ez ártani fog. Az isztambuli egyezményt aláírtuk, és ratifikálni is fogjuk. Úgy, ahogy az összes többi Európa tanácsi tagállam, tesszük ezt a magunk normál ütemében. Bizonyára ismerik önök is a számokat, a 47 Európa tanácsi tagállam közül 37-en írták alá, és eközül 18-an ratifikálták. Tehát én nem mondanám azt, hogy Magyarország egy olyan elmaradásban lenne akár nemzetközi összehasonlításban is, amit fel lehetne ebben az ügyben róni, illetve ismerik már, többször ismertetem a ratifikációra és a hatályba léptetésre vonatkozó időtartamokat a különböző Európa tanácsi tagállamokban; ha ezeket nézzük, abban is finoman szólva sem vagyunk elmaradásban. Én azt mondom, hogy az isztambuli egyezmény egy fontos dokumentum, ugyanakkor a ratifikációra a megfelelő időt rendelkezésre kell számunkra bocsátani.

Itt mondanám el azt is, hogy a jövő évi költségvetésben a krízisközpontok finanszírozását másfélszeresére emeljük. Ez jelenleg is szerepel a 2016-os költségvetés tervezetében, illetve most van éppen a Ház előtt az a gyermekvédelmi törvénymódosítás, ahol a titkos menedékházak egy külön nevesített szolgáltatási formaként állapítjuk meg. Tehát ezek azok a kis elemek, amelyeket én most csak kiemelnék az elmúlt évek eseményeiből ebben a tekintetben, illetve hangsúlyoznám, hogy mivel most indul a következő európai uniós fejlesztési ciklus, ez a 2014-2020-as emberi erőforrás operatív program, itt összesen 2,3 milliárd forintot különítünk el arra a célra, hogy kifejezetten a kapcsolati erőszak megelőzésére és az áldozatokat fogadó intézményrendszerre tudjuk fordítani. Azt hiszem, hogy ez nagyjából minden eddiginél nagyobb összeg. Ennek keretében a krízisközpontokat és a félutas-kiléptetőházak számát is, illetve ezt a hálózatszerűt növelni fogjuk. Ugyanígy folytatjuk a prevenció munkát, a szemléletformáló kampányok folytatását, illetve amiről már volt szó, és én is nagyon fontosnak tartom, folyamatosan képezni kell a rendszerben dolgozó szakembereket. Erre is ez a forrás fog biztosítani a továbbiakban is többletfedezetet.

Akkor röviden arról, hogy mi is egyáltalán a kontextusa annak, hogy ezt az országgyűlési határozatot benyújtjuk, ezen túl. Van egy 2003-as országgyűlési határozatunk. A 2003-as országgyűlési határozat az akkori kormánynak határozott meg feladatokat, zömmel 2004. március 31-ig. Mi most ezt a 2003-as országgyűlési határozatot néztük meg, vizsgáltuk felül, néztük meg, hogy melyek azok a pontok, amelyek ebből teljesültek, melyek azok, amelyek nem. Tételesen el tudom önöknek sorolni, hogy mi volt a soronkívülség, gyorsított eljárás során az, ami már teljesült, bántalmazott családtagoknak a kiemelt

védelme a büntetőeljárások során, az egységes protokollok megállapítása, ami különböző ajánlásokban jelent meg, hogyan kell bővíteni és korszerűsíteni a biztonságos menedékház-hálózatot, amiről éppen idáig beszéltem, az országos krízisintervenciók telefonközpontot, hogyan lehet az áldozatok számára többletsegítségét biztosítani. Ezeket tételesen nem szeretném... - szívesen, ha kérdezik, bármelyik pontot szívesen elmondom, hogy melyiket milyen alaposan megnézve állapítottuk meg azt, hogy ezeknek a határozati javaslati pontok többsége az elmúlt években teljesült. Azt néztük meg, hogy mi az, ami teljesült, mi az, ami nem. Ami teljesült, azokat úgy gondoljuk, hogy nem érdemes most jelenleg még egyszer feladatként számunkra meghatározni, ami pedig nem teljesült, az ismételt beemeltük az új országgyűlési határozati javaslatba. Tehát ezek ismételt megjelennek. De a jelenlegi országgyűlési határozat nem olyan, mint a 2003-as abban a tekintetben, hogy ez nem egy évre határoz meg nekünk feladatokat, hanem összefoglaltuk, hogy melyek azok az elvek, melyek azok a meghatározó pontok, amelyek mentén a jövőben is dolgozni kívánunk, és amelyek mentén fontos tartjuk a jövőbeli munkánkat.

Én ebből emelnék ki, most nem megyek bele a 2003-as határozat részletes taglalásába, itt most áttérnék a jelenlegi országgyűlési határozat néhány pontjának a kiemelésére. A jelenlegi országgyűlési határozati javaslat kimondja többek között a következőket. „Az Országgyűlés elutasítja a kapcsolati erőszak valamennyi formáját, és elkötelezi magát a bántalmazás felszámolásának ügye mellett.” Kimondja azt, hogy a kapcsolati erőszak nem tekinthető magánügynek. Kimondja azt, hogy a kapcsolati erőszak bűncselekmény, mely komoly fenyegetést jelent a házasság, a család és a gyermekek sérelmére. Kimondja azt is, hogy a kapcsolati erőszak aránytalanul érinti a nőket és a gyermekeket, de a férfiak is válhatnak kapcsolati erőszak áldozataivá, valamint - és azt gondolom, ez is egy nagyon fontos, új szempont - a gyermekek szemtanúként is a kapcsolati erőszak áldozatai. Ezek alapján kéri fel a kormányt bizonyos intézkedések megtételére, és igen, itt kihangsúlyozzuk a prevenció fontosságát, ami korábban nem jelent meg ilyen határozottan. Kihangsúlyozzuk azt is, hogy a gyermekek érdekeit fokozottan figyelembe kell venni, ami korábban szintén nem volt kiemelt szempont. Elmondjuk azt, hogy a krízisközpontok és félutas-kiléptetőházak számát növelni kell, tehát az ellátórendszer növelésére is határozunk meg magunkra nézve feladatot.

Olyan szolgáltatások biztosítására kell törekedni, melyek révén megelőzhető, hogy a kapcsolati problémák erőszakhoz vezessenek. Ez szintén a megelőzés, a prevenció fontosságát hangsúlyozza. Itt megemlítjük azt, hogy milyen fontos a szakemberek képzésének folyamatos biztosítása, tehát erre vonatkozóan is határozunk meg feladatot, valamint a tudatosságnövelést. Azt is meghatározzuk a magunk számára, hogy a kapcsolati erőszak is egy olyan kér-

dés legyen, amelyet a kormányzás egészében szempontként szem előtt tartunk, és éppen ezért tekintjük át az, hogy hogyan tudjuk ezt minél inkább a kormányzati munka egészében érvényesíteni.

Összességében azt látom, hogy az, hogy erről a kérdéstről tudunk beszélni, megint van egy apropó, hogy ezt a kérdést napirendre tűzzük és kifejezzük azt a közös elkötelezettségünket, hogy a kapcsolati erőszak ellen fel kell lépni, és ez egy olyan jelenség, amivel szembe kell néznünk és küzdenünk kell ellene, azt hiszem, ez egy olyan dolog, amelyben, bízom benne, hogy számíthatunk az önök támogatására is. A saját képviselőtársaink támogatására természetesen kiemelten számítok. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Fidesz soraiból.)*

(12.20)

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, államtitkár asszony. Tisztelt Országgyűlés! Most a képviselői felszólalások következnek, ezek első körében a vezér-szónoki felszólalásokra kerül sor.

Elsőként megadom a szót Dunai Mónika képviselő asszonynak, a Fidesz képviselőcsoportja vezér-szónokának. Tessék, parancsoljon!

DUNAI MÓNIKA, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! A Fidesz képviselőcsoportja támogatja a Balog Zoltán miniszter úr által beterjesztett országgyűlési határozati javaslatot, mint ahogyan támogatunk minden más, és az eddigiekben is támogattunk minden más olyan előterjesztést, olyan határozati javaslatot és olyan törvényjavaslatot, amely az erőszak bármilyen formája elleni küzdelmet célozza meg. Mi azt hisszük, hiszünk abban, hogy az erőszak ellen hatékonyan küzdeni csak az ész és a szív segítségével, a lélek segítségével lehet, mégpedig a tiszta, a racionális ész és az odafigyelő, minden problémára érzékeny lélek segítségével.

Fontos, hogy ha látunk valamit, akkor ne fordítsuk el a fejünket, nagyon fontos, hogy ha hallunk valamit, akkor értelmezzük a hallottakat, és még ennél is fontosabb, hogy amikor látunk valamit és amikor hallunk valamit, akkor azt tegyük minden esetben szóvá, ne csak mi, itt a parlamentben, hanem mindenki ebben az országban. És arra kérem képviselőtársaimat, hogy a mai vitában is ismerjük fel a problémákat közösen, azonosítsuk a problémákat, és próbáljunk együtt megoldási javaslatokat találni. Az a határozati javaslat, amelyik most előttünk fekszik, ezt a célt szolgálja, tiszta ésszel és odafigyeléssel, odafigyelő lélekkel küzdeni és fellépni az erőszak minden formája ellen.

Tisztelt Képviselőtársaim! A Fidesz képviselőcsoportja határozottan elutasítja az erőszak, azon belül a kapcsolati erőszak valamennyi formáját, és elkötelezett a bántalmazás felszámolása mellett. A kapcsolati erőszak súlyosan rombolja társadalmun-

kat és nemzetünk jövőjének alapját, a családot. A 2013. július 1-jével hatályba lépett új büntető törvénykönyv önálló büntetőjogi tényállássá tette a kapcsolati erőszakot. Az új tényállást azokra a társadalmi és szociális kapcsolatrendszerre figyelemmel alkottuk meg, ahol a bűncselekmény tényleges fenyegetést jelent a házasság, a család és a gyermekek irányában.

A kapcsolati erőszak jelenségét a jelenlegi szakmapolitika sokkal, de sokkal komplexebben kezeli, mint az korábban történt, több beavatkozási területet meghatározva és biztosítva az egyes intézkedések közötti szinergiát. Az áldozatok védelme és segítése, az elkövetők felelősségre vonása mellett kiemelt feladat a prevenció, az áldozattá és elkövetővé válás megelőzése, a kapcsolati erőszakra utaló jelek mielőbbi azonosítása érdekében a folyamatos szakemberképzés biztosítása, a jelenséggel kapcsolatos látencia oldása és a társadalom szemléletformálása. Jelen előterjesztés célja, hogy meghatározza a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célokat, továbbá hogy irányt mutasson valamennyi, a kapcsolati erőszak elleni küzdelem feladatában érintett ágazat számára a stratégiai dokumentumok és azokra épülő intézkedések tervezéséhez és megvalósításához.

A határozati javaslatban foglaltak - ahogyan már államtitkár asszony is beszélt róla - egy, most már 12 éve, 2003-ban megalkotott országgyűlési határozat újragondolása, az ott lefektetett fő irányvonalaknak a továbbgondolása. A jelen határozati javaslat tehát a 12 évvel ezelőtti határozati javaslaton épül. Az országgyűlési határozati javaslat a kapcsolati erőszak elleni nemzeti küzdelemhez kapcsolódik, annak alapján határoz meg nemzeti stratégiai célokat. Érdemes most itt megemlíteni azokat a legfontosabb elveket, amelyek magában a javaslatban szerepelnek, és amellyel képviselőcsoportunk messzemenőig, teljes mértékben egyetért.

A javaslatban az egyik legfontosabb elem és elv, hogy a határozati javaslat elismeri a mindenkit megillető emberi jogok védelmének fontosságát. Kimondja azt, hogy a kapcsolati erőszak nem tekinthető magánügynek, vagyis közügy. A határozati javaslat határozottan elutasítja a kapcsolati erőszak valamennyi formáját, és elkötelezi magát a bántalmazás felszámolásának ügye mellett. Elismeri, hogy a kapcsolati erőszak megnyilvánulási formái szélesebb körűek a pusztán fizikai erőszaknál. Kimondja, hogy a kapcsolati erőszak aránytalanul érinti a nőket és gyermekeket, ugyanakkor - és ez egy új elem a korábbi határozati javaslatához képest - nevesíti, hogy a férfiak is válhatnak kapcsolati erőszak áldozataivá.

A határozati javaslat megerősíti, hogy a kapcsolati erőszak bűncselekmény, mely komoly fenyegetést jelent a házasságra, a családra és a gyermekekre nézve. Beemel a határozati javaslat egy új elemet, mégpedig azt, hogy a gyermekek szemtanúként is válhatnak a kapcsolati erőszak áldozataivá, nem feltétlenül csak akkor áldozat, amikor vele szemben

érvényesít vagy alkalmaz valaki erőszakot. Ez új elem, mindenkinek ajánlom a szíves figyelmébe.

A határozati javaslat rögzíti, hogy szükséges az egyes kormányzati szervek, valamint a kormányzat és a nem kormányzati szervezetek közötti kölcsönös és előremutató együttműködés folytatása. Kiemeli továbbá a javaslat, hogy a lelki egészségnek összetársadalmi szinten a családokban is elsőrangú fontossággal kell bírnia. A lelki egészség fejlesztése és a mentális zavarok megelőzése fontos, nemcsak társadalmi, hanem társadalmi érdek is. *(Sic!)*

A korábbihoz képest az új országgyűlési határozat a kapcsolati erőszak áldozati körébe beemeli, amint említettem, a férfiakat, a gyermekeket pedig akkor is áldozatnak tekinti - ezt nem győzöm többször is hangsúlyozni -, ha az erőszak velük szemben nem közvetlen. Az új országgyűlési határozat megerősíti, hogy a kapcsolati erőszak bűncselekmény, és a lelki egészséget fontos társadalmi érdeknek nyilvánítja. Az országgyűlési határozati javaslat az alapelvek közé emeli be az érintett szervezetek együttműködése folytatásának szükségességét, természetesen elismerve azt a folyamatot, ami 2003 óta, az előző határozat óta az előző kormányok tevékenységének is köszönhető.

Az új országgyűlési határozat megalkotásánál a korábbiakon felül figyelembe vett egyezmények mellett megjelenik az Európa Tanács egyezménye a nők elleni és a kapcsolat erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezmény - közismert nevén az isztambuli egyezmény -, melynek célja, hogy felvegye a harcot az emberi jogok ilyen módon történő súlyos megsértése ellen és az erőszakkal szemben zéró toleranciát érvényesítsen. Az egyezmény ezen a téren az első jogilag kötelező érvényű dokumentum, amelynek ratifikálására nem sokat kell várunk, ahogyan államtitkár asszony is említette.

Nemzetközi sztenderdeket és intézkedési kötelezettséget állapít meg, ugyanakkor fontos kiemelni, hogy nem helyettesíti a helyi körülményekre és helyi tapasztalatokra építő nemzeti jogalkotást.

(12.30)

Az egyezmény ratifikációjának előkészítése folyamatban van. Az új országgyűlési határozat elfogadása azonban ettől függetlenül, azt kiegészítve szükséges.

Tisztelt Képviselőtársaim! Most néhány olyan gondolatot szeretnék kiemelni a határozati javaslatból, a most benyújtottból és a 2003-asból, amelyek közül vannak olyanok, amelyek már megvalósultak, és ezért nem szerepelnek a jelen országgyűlési határozatban. Van egy másik csoportja a két határozat összevetésének, amelyek továbbra is fennállnak, azok folyamatos, állandó cselekvést határoznak meg, ezeket ugyanúgy javasolja az előterjesztés szerepeltetni a mostani 2015-ösben is. És van egy olyan csoportja, amely teljesen új rendelkezéseket, az elmúlt 12 évben még nem látott vagy akkor még nem gon-

dolt feladatokat is meghatároz. Én ezek közül az elsőre, tehát amelyek teljesültek, és a harmadikra, amelyek új momentumokat tartalmaznak, szeretnék kitérni.

A 2003-as határozat úgy rendelkezett, hogy be kell vezetni a magyar jogban a távol tartó rendelkezést. Be kell vezetni, illetve biztosítani kell, hogy a családon belüli erőszak eseteiben a bíróságok és a hatóságok eljárásaiban gyorsított eljárás legyen biztosítva. Ezek teljesültek azóta. Teljesült az a kíváncsi is, hogy a tanúvédelmi szabályokat erősítsük meg, illetve további tanúvédelmi szabályokat állapítson meg az Országgyűlés.

2003-ban ez Országgyűlés felkérte a kormányt, hogy az illetékes társadalmi szervezetek bevonásával alkossa meg azokat a protokollokat, amelyeket a rendőrség, a gyermekvédelmi szervek, a szociális intézmények, az egészségügyi intézmények alkalmazni kötelesek családon belüli erőszak esetében. Ezek a protokollok is megszülettek, ezeknek a folyamatos karbantartása azóta is folyik.

Szintén biztosított a jogi képviselő megalkotása. Az állami jogi segítségnyújtó rendszer keretében a családon belüli erőszak áldozatai jogi tanácsadást, a hatóságok, a bíróságok előtti eljárásokban szakszerű jogi képviselőt kell hogy kapjanak - ezt szintén már biztosította az Országgyűlés.

Nézzük meg - az idő előrehaladtával néhányat már kénytelen vagyok kihagyni, hogy mindenre maradjon idő -, hogy milyen új rendelkezéseket tartalmaz a jelen határozati javaslat. A kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépéshez a pénzügyi és humán kapacitások biztosítását írja elő a jelen határozati javaslat. Ez nagyon fontos elem, amely eddig nem volt benne a 2003-as határozatban. *(Közbeszólás az MSZP soraiból: Most sincs benne!)* Ez a határozati javaslat előírja, hangsúlyozom még egyszer, hogy a mindenkor parlamenti költségvetésében erre biztosítani kell eszközöket.

További új elem, hogy az áldozatok védelmét, támogatását, krízis- és erőszakkal fenyegetett helyzetből való eredményes és fenntartható kilépését az áldozatok speciális helyzete szerint szükséges biztosítani, kiemelt figyelemmel a gyermekek érdekeire és jogaira.

Még egy fontos eleme, amelyet ideidézek, hogy a kormány jövő év végéig, 2016. december 31-éig felül kell hogy vizsgálja a kapcsolati erőszak elleni fellépést célzó vagy azzal kapcsolatban célt vagy feladatot meghatározó, jelenleg hatályos kormányzati szintű stratégiákat, és szükség esetén módosítani kell a fenti célokkal összhangban. Ez sem szerepelt, egy új elemként dönthetünk róla.

Az országgyűlési határozati javaslat az újonnan bevezetett stratégiai célok közt említi a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépéshez - amint említettem, összefoglalásképpen - a pénzügyi és humán kapacitások biztosítását. Hiszen a források megfelelő rendelkezésre állása alapfeltétele a kapcsolati erőszak elleni hatékony küzdelemnek.

A korábbiakhoz képest előrelépést jelent az a szemléletváltás, hogy a javaslat nem közvetlen áldozatközpontú, hanem figyelemmel van arra is, hogy az erőszak során jelen lévő gyermek akkor is sérül, ha nem közvetlenül őt érinti az erőszak.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem önöket, hogy a vitában, a maiban is, a részletes vitában is és majd a döntés során is, mindannyian a tiszta, racionális gondolatainkkal, eszünkkel és a problémákra odafigyelő lelkünkkel vegyünk részt (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*), és a döntéseinkben is az mutatkozzon meg, mutassuk meg azt, hogy van olyan cél, amiért mindenki tud küzdeni. Véleményünk szerint az erőszak elleni fellépés ilyen ügy. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypártok soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának. Tessék, parancsoljon!

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Asszony! Tisztelt Képviselőtársak! A kormány által benyújtott javaslat az indoklás alapján meghatározza a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célokat, melyek alapját képezik a jelenleg még hatályban lévő, de átdolgozást igénylő, „A nők és férfiak társadalmi egyenlőségét elősegítő nemzeti stratégia - irányok és célok 2010-2021” című 1004/2010. (I. 21.) Kormányhatározat felülvizsgálatának, továbbá irányt mutat valamennyi, a kapcsolati erőszak elleni küzdelem feladatában érintett ágazat számára a stratégiai dokumentumok és azokra épülő intézkedések tervezéséhez és megvalósításához. A javaslat a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépés érdekében többek között kiemeli a prevenció fontosságát, az áldozatokat segítő ellátórendszer fejlesztésének, az áldozatokkal, elkövetőkkel foglalkozó vagy potenciálisan kapcsolatba kerülő szakemberek folyamatos képzésének szükségességét, a társadalmi szemléletformálást.” - Ez csak idézet volt, hozzáteszem.

Mondhatnám azt, hogy örülnünk kellene, hogy végre erről a témáról itt, a Parlament falai között tudunk beszélni, de le kell szögezmem, hogy én nem örülök annak, amit az előttem felszólalók elmondtak és amit itt hallottunk.

A határozat a preambulumban hivatkozik az isztambuli egyezményre is, melynek ratifikálását eddig még nem támogatták a kormányoldalon. Többször nyújtottuk be határozati javaslatunkat, elég durva módon szavazták le akár a bizottsági ülésen, akár itt a parlamentben - mondhatnám azt, hogy erőszakosan.

Meglehetősen cinikus az is, hogy a felsorolt intézkedések között első helyen szerepel az, és erre felhívnám Dunai Mónika képviselőtársam figyelmét, hogy a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépéshez

a pénzügyi és humán kapacitásokat a mindenkori költségvetési lehetőségek figyelembevételével szükséges biztosítani. Tehát még mielőtt bármi fontosat állítana a kormány vagy a képviselői, azt előre leszögezzük ezzel az egy mondattal, hogy itt több pénz nem lesz. Kiemelem, hogy ha a kormány számára és a Fidesz-KDNP képviselői számára ez fontos lenne, akkor látnánk tétélesen a költségvetésben, hogy erre forrásokat fognak elkülöníteni.

Az is érdekes, hogy a korábban hivatkozott kormányhatározat szerint tavaly év végéig kellett volna a kormánynak - tavaly év végéig! - javaslatot tenni a családon belüli erőszak megelőzésére és hatékony kezelésére vonatkozó kormányzati koncepció kidolgozására. Ehhez képest a kormány most, 2015 nyarán benyújt egy javaslatot az Országgyűlésnek, amelyben megkéri saját magát, hogy végezzen el bizonyos feladatokat. Kiemelendő a határozat 2. pontja: „vizsgálja felül a kapcsolati erőszak elleni fellépést célzó vagy azzal kapcsolatban célt vagy feladatot meghatározó, jelenleg hatályos kormányzati szintű stratégiákat, és szükség esetén módosítsa azokat az 1. pontban foglalt célokkal összhangban”. Tehát lényegében a tavalyi év végéig be nem fejezett feladataira ad újabb másfél évet a kormány, a parlament közbenjárásával; amit nem tudott eddig elvégezni, ahhoz még adunk másfél évet.

A határozat 3. pontja hatályon kívül helyezi a 2003-as országgyűlési határozatot. Felvetődik, hogy nem az-e az egyik lényeges eleme a javaslatnak, hogy ne egy szocialista kormányzati időszakban elfogadott határozat legyen érvényben a jövőben, aminek a címében ráadásul a családon belüli erőszak kifejezés szerepel, nem pedig a kormány által preferált kapcsolati erőszak megfogalmazás.

(12.40)

Hozzá kell tenni, erősen kérdéses, hogy a 2003-as határozatban foglaltakat maradéktalanul teljesítettük-e. Csak egy példa: 2. e) dolgozzon ki egy olyan komplex, az egész országra kiterjedő cselekvési programot, amely a családon belüli erőszak elleni fellépés során a szankcionálás mellett a protektív tényezőket (megelőzés, védelem, terápia, stb.) együttesen alkalmazza.” A határozat első pontjában megfogalmazódik, hogy milyen nemzeti stratégiai célok szükségesek a kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépés érdekében. Ezek között több olyan pont is szerepel, amiben, hasonlóan az Alaptörvény szociális jogokra vonatkozó megfogalmazásával, csak a törekvést fogalmazza meg az előterjesztés. „f) törekedni kell olyan szolgáltatások biztosítására, amelyek révén megelőzhető, hogy a kapcsolati problémák erőszakhoz vezessenek; g) törekedni kell a lelki ellenálló képesség, a megküzdési módok erősítése, fejlesztése, valamint az életvezetési készségek, képességek elsajátítását célzó szolgáltatások biztosítására; h) törekedni kell az áldozatokkal, elkövetőkkel foglalkozó

vagy potenciálisan kapcsolatba kerülő szakemberek képzésének folyamatos biztosítására, különös tekintettel a gyermekvédelmi jelzőrendszerbe tartozó szakemberek képzésére; l) törekedni kell arra, hogy a kapcsolati erőszak megszüntetése érdekében tett intézkedéseket kutatások, felmérések, adatgyűjtések alapozzák meg, az intézkedések szakmai ellenőrzése rendszeres legyen.”

Úgy véljük, ezek egyike sem olyan cél, amire csupán csak törekedni kellene, határozottabb megfogalmazás kellene. Sőt, mondhatnám azt, hogy kötelezővé kellene tenni.

A j) pontban megfogalmazzák, hogy „öszönözni szükséges a kapcsolati erőszak elleni küzdelemben való részvételre a társadalom minden tagját, stratégiai cél a tudatosságnövelés”, illetve még a b) pontban szerepel, hogy „a kapcsolati erőszak elleni eredményes fellépés a kormányzati és nem kormányzati szereplők hatékony együttműködésével lehetséges”. De szó sincs a média társadalomformáló szerepéről vagy akár a parlament, a parlamenti képviselők példamutató magatartásáról.

A szakmai szervezetek véleményét figyelemmel kell kísérni, annak érdekében, hogy milyen egyéb módosítások lehetnek szükségesek szakmai szempontból. Itt elmondhatjuk, a hírekbe már kikerült, hogy ezzel a témával foglalkozó civil szervezetek elutasítják ezt a határozati javaslatot.

A Magyar Szocialista Párt támogatja a családon belüli erőszak elleni hatékony fellépést. Ugyanakkor nem értjük, miért kell ilyen áthatározatokat hozni, amelyek csupán arra jók, hogy kitöltsék azt az űrt, amit a kormány tehetetlensége hozott létre a meg nem valósított intézkedések kapcsán. Továbbra is várat magára az isztambuli egyezmény elfogadása, a gyermekvédelmi jelzőrendszer megerősítése, vagy akár a kormánypárti politikusok egyértelmű és világos elhatárolódása azoktól a tettektől vagy kijelentésektől, amelyeket párttársaik tettek vagy mondtak. A párhuzamosan futó gyermekvédelmi törvény módosításával ugyan tesz lépéseket a kormány az áldozatok, az érintettek megsegítésére, de a jelzőrendszer megerősítésére, a dolgozók leterheltségének csökkentésére, a szakmai színvonal emelésére nem látnak hatékony intézkedéseket. Itt beszélhetnénk a béremelésekről is.

A kormány a javaslatban több helyen is csak a törekvést fogalmazza meg az intézkedések kapcsán, olyan fontos célok esetén is, mint a szakemberek képzésének folyamatos biztosítása, vagy olyan szolgáltatások biztosítása kapcsán, amelyek révén megelőzhető, hogy a kapcsolati problémák erőszakhoz vezetessenek. Felhívjuk a kormány figyelmét, ideje lenne, hogy ne csak célokat gyártson és koncepciókat tervezgessen, hanem már lépjen is. Ratifikálja az isztambuli egyezményt, és biztosítson hozzá forrásokat is. Ne sajnálja a pénzt például a gyermekvédelmi jelzőrendszer megerősítésére, ami közvetlenül és közvetett módon is fontos eszköz lehet a családon belüli erőszak tettenérésében.

Sajnálatosan vettem tudomásul azt, hogy a határidő lejártáig csak a Magyar Szocialista Párt adott be módosító javaslatokat, ezekből egyetlenegy emelnék ki. A kapcsolati erőszak elleni hatékony fellépést elősegítő nemzeti stratégiai célok meghatározásáról szóló H/5048. számú országgyűlési határozati javaslatához az alábbi módosítót nyújtottuk be. A javaslat 3. pontja az alábbiak szerint változzon: „Az Országgyűlés a családon belüli erőszak megelőzésére és hatékony kezelésére irányuló nemzeti stratégiák kialakításáról szóló 45/2003. (IV. 16.) OGY határozatot visszavonja. Felhívja a kormányt, hogy terjesszen elő törvényjavaslatot az Európa Tanács nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló egyezménye kötelező hatályának elismerésére és kihirdetésére.”

Elmondanám az indoklást. Felháborítónak tartjuk, hogy a kormány anélkül nyújtotta be ezt a határozati javaslatot, hogy elkészítette volna az isztambuli egyezmény ratifikálásáról szóló törvényjavaslatot. Mindezek miatt úgy véljük, hogy ennek a javaslatnak része kell legyen a kormány ezzel kapcsolatos feladatára való felhívás. 2014. augusztus 1-jén lépett hatályba az isztambuli egyezmény, amelynek célja a családon belüli és elsősorban a nők elleni erőszak minden formájának felszámolása. Itt nekem meg kell állnom és ki kell emelnem, nagyon fontos számunkra, hogy ne csak a nőkről beszéljünk, hanem a gyerekekről, az idős emberekről és a fogyatékos emberekről is (*Szavay István: A férfiakra ez nem vonatkozik?*) - és a férfiokról is.

Az egyezmény hatálybalépésének feltétele az volt, hogy legalább 10 aláíró országnak, köztük a 47 tagállamot számláló Európa Tanács legalább 8 tagállamának ratifikálni kellett volna a dokumentumot. Majd fogok még egy 15 percest nyomni, és akkor jobbkios képviselőtársaimnak fogok néhány adatot felsorolni, hogy megnyugodjanak.

Az egyezményt Magyarország már aláírta, de mindeddig nem ratifikálta. Az egyezmény alapján elfogadott rendelkezések az Európa Tanács szerint növelik majd a nők védelmét, valamint hozzájárulnak az ellenük irányuló erőszak mérsékléséhez, több erőszaktevő ellen indulhat nyomozás, büntetőeljárás, és többen kerülhet az elkövetők közül végül rács mögé.

Mindenkinek cselekedni kell, hogy javuljon annak a sok nőnek és gyereknek, idősnek, sérültnek az élete, akik erőszak áldozataivá válnak pusztán azért, mert nők vagy gyermekek vagy sérült emberek vagy férfiak vagy nyugdíjasok - jelentette ki a hatálybalépéssel kapcsolatban az Európa Tanács főtitkára. Az isztambuli egyezmény konkrétan meghatározza, hogy a részes országoknak milyen konkrét rendelkezéseket kell hozniuk, amelyek a nők ellen irányuló erőszak megakadályozását, felszámolását szolgálják, a szexuális zaklatástól kezdve a családon belüli erőszakon át egészen a kényszerházasságokig és a női nemi szervek megcsonkításáig. Az egyezmény betartását, megvalósítását nemzetközi szakértői csoport ellenőrzi.

Magyarországon a 15 éven felüli nők egyötöde, vagyis közel 1 millió nő válik élete során a nők elleni fizikai vagy szexuális erőszak valamilyen formájának áldozatává. Magyarországon a családon belüli erőszak által legalább hetente egy nő életét veszíti és havonta legalább egy gyermek. Magyarországon a nők átlagosan 35 verést szenvednek el, mielőtt segítségért fordulnának. A legtöbben azonban sohasem fordulnak segítségért. Egy feltárt eset mellé jut 25 feltáratlan eset Magyarországon.

Magyarországon ma is milliószámra élnek gyermekek erőszakos családban. Tudjuk, hogy a családon belüli erőszaknak kiemelt áldozatai a gyermekek is. Az erőszakos környezetben nevelkedő gyermekek nem csupán életre szóló pszichológiai sérüléseket szenvednek, de hátrányt szenvednek tanulmányaikban is, és így az élethez való esélyük is sérül. A családon belüli erőszak ezért alapvető közügy, amelynek visszaszorításáért a kormánynak mindent meg kell tennie. Az isztambuli egyezmény kultúráktól függetlenül hatékony megoldásokat tartalmaz a családon belüli erőszak visszaszorítására.

Az Európa Tanács nemek egyenlőségével foglalkozó bizottsága áttekintést is készített arról, hogyan állnak a szervezet tagállamai a nők elleni erőszak felszámolásával. A tanulmány rávilágít, hogy Magyarország az Európa Tanács 9 olyan tagállamának egyike, ahol törvény még nem garantálja, hogy az ügyész a családon belüli erőszak minden formája esetén büntetőeljárást indíthasson.

(12.50)

Magyarországon a jog még nem írja elő, hogy az ügyészség a szexuális erőszak minden formája ellen felléphessen büntetőeljárással. A tanulmány szerint uniós tagállamként egyedüliként Magyarországon nem foglalkozik professzionális szakértők által bonyolított intervenció program az erőszakot elkövető férfiakkal. A bizottság emellett úgy találta, hogy Magyarország egyike annak a két uniós tagállamnak, ahol a rendőrök nem kapnak külön rendszeres szakmai képzést, hogyan lépjenek fel a nők ellen irányuló erőszak esetén, miként avatkozzanak be ilyen esetekben, vagy milyen módon akadályozzák meg az erőszakot. Több esetben, akár az elmúlt évben Debrecenben történt bűncselekmény kapcsán is maguk a rendőrök a nőt hibáztatták és nem az elkövetőt. Számptalan esetben fordul ez elő Magyarországon.

Ideje Magyarországnak alávétnie magát a nemzetközi normáknak, különösen akkor, amikor a hazai szabályok, eljárások és szervek képtelenek az erőszak megállítására. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Vágó Sebestyén képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Tessék!

VÁGÓ SEBESTYÉN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Asszony! Én is egy technikai információval kezdeném így a felszólalásom elején, kiegészítve azt, amit Harrach Péter képviselő úr az előző napirendi pontnál elmondott. Én azt mondom, hogy három olyan napirendi pont van a mai ülés idején, ami szoros összefügg, a harmadik a szociális és gyermekvédelmi törvények módosításáról szól, amiben bizonyos elemek pont a félutas házakkal, a krízisszállókkal foglalkoznak. Úgyhogy mondhatnám azt, hogy technikailag három napirendi pont is szoros összefüggésben van egymással.

Látom ezt a határozati javaslatot, és sajnos nekem az ugrik be, hogy öt éve vagyok országgyűlési képviselő, de eddig az ilyen határozati javaslatokról az a véleményem erősödött meg, hogy leírunk szép szavakat, leírunk szép célkitűzéseket, amiket aztán nem valósítunk meg, vagy félig valósítunk meg. Számos szakterületről tudnék ilyen mondani, aminek a végrehajtását vagy megvalósulását tárgyaltuk, és mindig azzal kellett szembesülnünk, hogy még a negyedéig sem értünk el annak, amit célként kitűztünk.

Persze, az ebben a határozati javaslatban megfogalmazott célokkal egyet tudunk érteni. Én kifejezetten örülök annak, hogy külön pontként szerepel, hogy ha kapcsolaton belüli erőszakról beszélünk, akkor ne kizárólag a nők elleni erőszakról beszéljünk, mert teljesen mindegy, hogy ki az a személy, aki tagja ennek a kapcsolatnak, ha erőszak éri, akkor ugyanazzal a vehemenciával és erővel kell fellépünk. Ne felejtjük el azt, ha konkrét számításba kezdenénk - persze sokkolóak azok az adatok, amiket az előbb hallhattunk -, ha a különböző számításokat figyelembe vesszük, lehet, hogy az arányok kicsit változnának, ha a családon belüli erőszak áldozatainál a nemek megoszlásáról beszélünk, mert ne feledjük el azt, hogy nagyon sokszor az idős férfi válik a kapcsolaton belüli erőszak áldozatává, vagy nagyon sok esetben a fiúgyermek, a fiútestvér az, aki a kapcsolaton belüli erőszak áldozatává válik. Úgyhogy nagyon jó, hogy ez a mondat benne van a határozati javaslatban, mert ezt a problémát is komplexen kell kezelünk.

De nézzük meg, hogy mi a helyzet ma Magyarországon! Szánalmas és elkésérítő az, hogy mennyi krízisszálló vagy menedékház van, ahova az erőszak áldozatait irányítani lehet. És mivel ilyen kevés van, és nagyon jól tudjuk, hogy a bántalmazók nagyon sokszor leleményesek, és nagyon sokszor kijátsszák a rendszert, a kevésből elég könnyen meg tudják találni azt, hogy az előlük elmenekült hozzátartozó az országnak éppen melyik pontján van. Úgy gondolom, hogy ennek a fejlesztése, ennek a sokszorosra bővítése elengedhetetlen. Elképzelhető egyébként az, hogy a következő napirendnél, az egyes szociális tárgyú törvények módosításánál lévő passzus, miszerint a krízisszállókat majd a családok átmeneti otthonai

fogják üzemeltetni, ebbe a vágányba tereli a történetet, csak akkor itt arra kell odafigyelnünk, hogy az országos lefedettsége megvan a családok átmeneti otthonainak, csak azok nem olyan speciális intézmények, amelyekre ez a feladat ráterhelhető lenne. Egy esetben terhelhető rá, és ez hasonló költségekkel járna véleményem szerint, mint akár új intézmények felállítása, mégpedig az, hogy professzionalizálni kell erre a területre az ott dolgozókat, olyan speciális képzésben kell őket részesíteni, ami által alkalmassá válnak mindenféle szempontból erre a feladatra, mind pszichésen, mind a megfelelő szaktudással, mind a háttér-információkkal. Itt elengedhetetlen akár a rendészeti képzése is az ott dolgozóknak, ugyanis nagyon jól tudjuk, hogy milyen élethelyzetek és milyen helyzetek alakulhatnak ki egy-egy ilyen szállónál vagy egy-egy ilyen szálláshelynél. Tehát elengedhetetlen ennek a fejlesztése.

Hallottunk példákat, hogy a 2003-ashoz képest mik valósultak meg, miket kell beemelni, vagy esetleg miket lehet kihagyni a határozati javaslatból. Csak azért amik megvalósultak, azok között is vannak olyan dolgok, amik a való életben nem igazán működnek. Az előző napirendi pontnál már szóba hoztam a rendőrséget, amelynek nagyon fontos szerepe van ebben a rendszerben, kezdve attól, ha egy rendőr kimegy egy riasztásra, ahol kapcsolaton belüli erőszakról tesznek bejelentést, még nagyon sokszor egy szociális szakember sem felkészült arra, hogy egy adott élethelyzetben meghatározza vagy eldöntse azt, hogy ténylegesen megtörtént-e az erőszak, és nagyon sok esetben még azt sem lehet meghatározni, hogy ki volt a tényleges áldozata és ki az elkövetője a kapcsolaton belüli erőszaknak. Ha nagyon sok esetben egy szakember sem tud reálisan mérlegelni, akkor hogy várhatjuk el egy helyszínrre kiérkező rendőrfőrtől, hogy a megfelelő következő intézkedéseket megtegye?

És mik a megfelelő következő intézkedések? Persze, ennek egyik része az, hogy minél hamarabb különítsük el a bántalmazott hozzátartozót a bántalmazó féltől, és minél hamarabb szüntessük meg azt az élethelyzetet, ami alapján - habár ezt is kimondja a határozat, és ez is pozitív benne, csak hogy néha pozitív dolgot is mondjak - nagyon sok esetben nemcsak a bántalmazott a sértettje ennek a történetnek, hanem a gyermek is sértettje ennek a történetnek, akkor őt is olyan sérülések érhetik, nem fizikai sérülések, amelyek akár az egész életére kihathatnak. Tehát hogy hogyan tegye meg azokat a lépéseket, hogy a hozzátartozókat elkülönítse egymástól. Az egyik része az, mondom, hogy elengedhetetlen a krízishelyek létszámának a bővítése.

A másik pedig, ma már Magyarországon érvényben lévő intézmény, a távolságtartás intézménye, amiben a rendőrség nem igazán hatékonyan tud részt venni, nem igazán hatékonyan tudja végrehajtani. Azt kellene megvizsgálni egyébként az EMMI-nek, akár közösen a Belügyminisztériummal, hogy ennek mik az okai. Ennek azok az okai, mint már nagyon sok esetben elmondtuk, hogy a megfelelő

képzést, megfelelő felkészítést erre a rendőrség munkatársai nem kapják meg, vagy a másik lehetőség az, hogy az egyéb jogszabályi háttére, az egyéb jogszabályi rendelkezései nincsenek meg a távolságtartás intézményének. Elképzelhető, hogy a szabályozást kell egy kicsit konkrétábbá tenni, egy kicsit gyakorlatiasabbá tenni, hogy ténylegesen végrehajtható legyen, ugyanis az tény, hogy ha a távolságtartás intézménye rendesen működik, akkor azzal, mint egyébként a tárgykörbe tartozó bármelyik másik cselekedettel, életet tudunk megmenteni. Megkéne vizsgálni, hogy hogyan lehet ezt hatékonyabbá tenni. Itt is elmondhatnám azt, amit az előző napirendnél is elmondtam, hogy megfelelően működő gyermekvédelmi jelzőrendszer nélkül a kapcsolaton belüli erőszak ellen sem tudunk sokkal jobban lépni.

A másik aspektus, amit még mondani szerettem volna, amit nem lehet jogszabályokba foglalni, mert semmi köze nincs sem a törvényhozáshoz, sem a végrehajtó hatalomhoz, ez pedig az állampolgárok hozzáállása ehhez a kérdéshez. Amíg abban az élethelyzetben vagyunk ma Magyarországon, hogy a szomszéd, habár hallja, hogy a családtagok egy családtag által naponta milyen agressziónak és bántalmazásnak vannak kitéve, de nem veszi fel a telefont, nem hívja fel a hatóságokat, nem hívja fel a szociális ellátórendszer vagy a gyermekvédelmi ellátórendszer illetékes munkatársait, vagy akár a krízistelefonon nem szól be, hogy a szomszédjában ilyet tapasztalt, ilyet érzékelt, hanem legyint egyet és azt mondja, hogy ez a szomszéd család magánügye és én nem avatkozhatom bele, nos, amíg ezt a határt, ezt a szemléletváltást nem lépjük át, nem lépjük meg, addig nagyon sok eset sajnos felderítetlen marad, és a felderítetlenség és a csírájában elfojtás hiányának következtében nagyon sok esetben tragédiába is fordul.

(13.00)

Tehát erre is egyébként akár kommunikációs, akár más szempontból elképzelhető, hogy a kormánynek felelőssége lenne a megfelelő lépéseket megtenni. Bár nagyon fontos erénynek tartom a másik magánéletének tiszteletben tartását, de a szemléletváltásnak meg kell történni, tudni kell, hogy mi az az eset, amikor nem a másik magánéletének tiszteletben nem tartása az, ha beavatkozom, hanem életmentés, a hozzátartozók megmentése és egyébként állampolgári kötelezettségem. Nem akarom nagyon idehozni ezt a témát, de úgy gondolom, sajnos párhuzamba kell hoznom. Ha azt az összeget, amit most a bevándorlásellenes nemzeti konzultációra és óriásplakát-kampányra költött a kormány, ahelyett egy ilyen jellegű, kapcsolaton belüli erőszak megakadályozása, megelőzése vagy felderítése érdekében végzett óriásplakát-kampányra vagy nemzeti konzultációra költötte volna, elképzelhető, hogy ezek a szörnyű számok, amiket mások felszólalásaiban is

már hallottunk, csökkennének. Lehet, hogy onnantól fogva el tudnánk érni azt, hogy ezek a határozati javaslatban leírt pontok nemcsak lózungok lennének, hanem elindulhatnak a végrehajtás és a megvalósulás irányába is. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Jobbik padsoraiból.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Szél Bernadett képviselő asszonynak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának. Tessék parancsolni!

DR. SZÉL BERNADETT, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Röviden és tömören csatlakoznék a civilek tegnapi közzétett véleményéhez, hogy én határozat helyett határozati fellépést várnék a kormánytól. Ugyanis ahelyett, hogy most erről a határozatról beszélgetünk a magyar Országgyűlésben, jobb szeretném, ha az isztambuli egyezmény ratifikációjáról tudnánk tárgyalni.

Annál is inkább nem értem, hogy mi megy a kormány háza táján, mert maga az Igazságügyi Minisztérium volt az, amely nem is olyan rég kiadott egy közleményt, amelyben azt írta, hogy a kormány döntésétől függően a törvénytervezet még 2015 tavaszán az Országgyűlés elé kerülhet. Szintén az igazságügyi minisztertől lehetett megtudni azt, hogy az előkészítéssel megbízott, nők elleni erőszakkal foglalkozó munkacsoport elvégzett gyakorlatilag minden szükséges munkát, a jogi, intézményi, pénzügyi vonatkozásokat felmérte, a jelentést pedig áprilisban a kormány elé terjesztette. Úgyhogy azt, hogy most egy határozatról beszélünk, és nem az isztambuli egyezmény ratifikációjáról, ezt csak annak tudom betudni, hogy a kormány nem támogatja, hogy végre-valahára ratifikáljuk az isztambuli egyezményt. Márpedig, ha tetszik, ha nem, annál jobb nincs, annál hathatósabb védekezés, prevenció a probléma kezelésére nincs, jobb megoldás nincs. Tehát én viszálépként értékelem, hogy önök ahelyett, hogy a kormány szintjére emelték volna az isztambuli egyezmény ratifikációjának a kérdését, gyakorlatilag egy határozatot terjesztettek az Országgyűlés elé.

Ráadásul az önök elkötelezettségét az is erőteljesen megkérdőjelezi, hogy egyszer már leszavazták az egyezmény ratifikálását sürgető ellenzéki javaslatot. Ennek elég negatív visszhangja lett, bizonyára önök is érzékelték. De ott van a saját európai parlamenti képviselőjük, Pelczné Gáll Ildikó asszony, aki szintén értetlenkedett azon, hogy miért is nem támogatta a javaslatot a kormány, ha amúgy egyetért a célokkal, és szándékában is áll az egyezmény ratifikációja. A leszavazást követően - csak hogy az időrendiséget is figyelembe vegyük - ellenzéki képviselők újra benyújtották a javaslatot, és ekkor került elő a fiókból az a kormányhatározat, amely még 2012-ben bízta meg az emberi erőforrások miniszterét azzal, hogy vizsgálja felül a szocialista kormányok idején alkotott családon belüli erőszak stratégiát.

Ennek is volt egy határideje. 2012-ben kapta a megbízást az igazságügyi miniszter, és 2013. október 31-ig kellett volna ezt megtenni. Nem tette meg. Most 2015 júniusában még mindig arról beszélgetünk, hogy nincs ratifikálva az isztambuli egyezmény, viszont van egy határozat, amely mellett önök teljes mellszélességgel kiállnak, viszont amit én azért elég problémásnak látok.

Nézzük, hogy konkrétan mi itt a probléma! Beszéljünk konkrétan a gondokról, mert patetikus szavak, szív és lélek helyett én arról szeretnék beszélni, ami a törvényhozásra tartozik. Őszintén nem értem, hogy a kormányzat miért csinálja azt, amit csinál. Tényleg nem értem azt, hogy ha önök a szavak szintjén folyamatosan elköteleződnek a családon belüli erőszak és a nők elleni erőszak elleni küzdelem mellett, akkor miért van az, hogy egy ilyen határozatról kell beszélgetnünk a magyar Országgyűlésben.

Volt ez a 45/2003-as országgyűlési határozat, amit önök most lecserélnék ezzel a most tárgyalt határozattal. Azért is furcsa, mert ez kicsit az alma és körte esete, ugyanis a korábbi stratégia az érintettek masszív bevonására épített. A mostani nemzeti stratégiai célok senkivel nem lettek leegyeztetve. Van egy pontja, valóban egy darab pontja van, ami igen, de az összes többi nem. Ilyen módon valóban van önöknek kicsi kapaszkodója, hogy azt mondják, van itt valami egyeztetés, de bocsánat, ha valami 99 százalékban nincs leegyeztetve, 1 százalékban meg igen, akkor ez a hivatkozás csúsztatás. Ráadásul olyan körülmények között született maga ez az egész határozat, ami nem volt leegyeztetve, viszont együttműködést vár mindenkitől. Ha én együttműködést szeretnék kérni valakitől, arra törekszem, hogy bevonjam magába a folyamatba is. A Fidesz-KDNP láthatóan nem ezt teszi.

Itt elérkeztem egy olyan ponthoz, amely kritikus és tényleg az. Aláírtuk az isztambuli egyezményt, ez tavaly márciusban megtörtént. Az aláírás más, mint a ratifikáció. Ez nagyon fontos, azok kedvéért mondom, akik esetleg nem mélyedtek el ebben a történetben. 2014 márciusában Magyarország aláírta. Ezzel megfogadta azt, hogy nem hoz olyan törvényeket, amely az isztambuli egyezmény bármelyik pontjával szembe megy. Ez a határozat két ponton is szembe megy az isztambuli egyezménnyel, és önöknek el szeretném mondani, hogy melyik az a két pont.

Egyrészt az isztambuli egyezmény a 9. cikkében - amelynek persze hogy tudom a szövegét, hiszen én kértem ki közérdekű adatkérésben - kimondja a társadalmi és civil szervezetekkel való együttműködést. Önök ezt a határozatot nem egyeztették le társadalmi és civil szervezetekkel. Ráadásul ott van a másik pont, amely véleményem szerint nagyon-nagyon problémás. A képviselőtársunk azt mondta, hogy minden pénzügyi, humán és anyagi forrást megadnak. De ebben a határozatban nem ez van! Ebben a határozatban ugyanis az van, hogy „a költségvetési lehetőségek figyelembevételével”. Ez a kiskapu a kormány számára, hogy abban a

pillanatban, ha úgy érzi, hogy a költségvetést más-ként szeretné elkölteni, azt fogja mondani majd azoknak, akik szeretnék az áldozatvédelemre és a megelőzésre pénzt kérni, hogy de a költségvetés ezt nem teszi lehetővé. Én tudom, hát ezt a játékot játszom önökkel igazából! Benyújtottam 8 milliárd forintról szóló módosítót a költségvetéshez, hogy az isztambuli egyezményt végre ratifikáljuk. Leszavazták, és mindig megkapom, hogy a szocialisták eladósították az országot, és önöknek ezt kell helyrehozni, ezért gyakorlatilag nincs pénz semmire. Közben meglátom a 2016-os költségvetést: hát, van pénz autópályára, stadionokra, van pénz Eximbankra, van pénz Paks II.-re. Szóval, mindenre van itt pénz, amire önök gondolnak, ebben a határozatban pedig itt látom beleírva, hogy „a költségvetési lehetőségek figyelembevételével”. Ez pedig az isztambuli egyezmény 8. cikkével megy szembe, ugyanis az feketén fehéren kimondja, hogy a részes feleknek elegendő pénzügyi és humán erőforrást kell biztosítaniuk a programok megfelelő végrehajtásához.

Úgyhogy azt gondolom, kicsit el kellene gondolkodni még ezen a határozati szövegen, mert az biztos, hogy azzal, hogy aláírtuk az isztambuli egyezményt, azzal már megfogadtuk azt, hogy semmi olyat nem csinálunk, ami azzal ellentétes. Én ezt két ponton is aggályosnak látom.

Most pedig térjünk kicsit vissza egy korábbi beszélgetésünkhöz! Nem is olyan rég, hétfőn azt mondta nekem az államtitkár asszony, hogy nem érti, miért siratom - így fogalmazott - a 2003-as stratégiát, abból minden megvalósult. Hát, tételesen végignézem, államtitkár asszony, hogy mi valósult meg belőle, mi nem. Továbbra is tartom a tétet, a 13 pontból nagyon keveset tudtak letenni önök az asztalra, azt is amolyan feloldalasan. Ez megint egy olyan terep, hogy önök mondhatják, hogy dolgoztak rajta, de a gyakorlat nem ezt igazolja.

S akkor nézzük végig! Ott van a távortartás intézménye. Nagy nehezen bevezetésre került, de nem hatékony, és nem kíséri képzés, ezért a jogalkalmazók nem tudják megfelelően használni. Tehát hiába van távortartásunk, ha nem használjuk! Itt a törvényi lehetőség, vagy a törvényalkotásnak végrehajtási problémák esetén itt az a feladata, hogy megnézzük, a jogalkalmazók miért nem használják, és ezen kell segíteni, hogy megfelelően tudják használni.

Ott van a tanúvédelmi szabályok megerősítése. Erre is hivatkozott az államtitkár asszony. Gyakorlatilag a tanúvédelmi programba nem tudnak bekerülni a nők. Ez a nagy helyzet jelenleg Magyarországon. Igazából, ami fájó, hogy még azt sem tudják elérni, hogy a lakcímük titkos maradjon. Nem akarok tragédiákat felemlíteni a közelmúltból, de pontosan tudjuk, hogy a rendszer a gyakorlatban nem működik.

Ott van a szakmai protokollok elkészítése. Önök azt állítják, hogy ez teljesült. Szakmai protokollja egy szakmának van, a rendőrségnek, a többinek nincsen. Kellene hogy legyen!

Itt van ez a krízisközpont-hálózat felállítása. Tényleg beszéljünk arról, ami a valóságban van!

(13.10)

Önök azt mondják, hogy 2010-15 között másfél-szeresére növelték a férőhelyek számát, és azt mondják, hogy létrejött egy titkos menedékház is. Ez igaz. Csakhogy ezt még a szocialista kormányok csinálták meg. Önök gyakorlatilag azzal kezdték a kormányzást, hogy megszüntették a férőhelyek felét, aztán utána, amikor ezt visszacsinálták, fejlesztésként kommunikálták ezt. Holott önöknek meg az lett volna a dolga, hogy megtízszerezzék a férőhelyek számát, ugyanis ez a minimális európai elvárás.

Pontos számaink nincsenek. Nem azért, mert én nem vagyok elég alapos, hanem azért, mert nem léteznek megfelelő statisztikák, vagy legalábbis - hogy mondjam - a közemberhez nem tudnak eljutni, de amilyen számokat én láttam, azok arról szólnak, hogy ma összesen 14 krízisközpontunk van ebben az országban, a férőhelyek száma pedig vagy 122, vagy 130. Frissebb adatot nem találok erre, de megköszönöm, ha egy olyan adatbázist létrehoznak, vagy nem tudom, megküldik ezeket az adatokat.

Viszont a titkos menedékházzal is van probléma, ugyanis maga az, hogy egy titkos címe van valaminek, tehát a cím maga titkos, nem garancia a biztonságra, mint tudjuk a közelmúlt tragédiájából. Mire lenne szükség? Zsilipes beléptető rendszerre, 24 órás őrré, a rendőrségre bekötött riasztóra, bekamerázottságra, képzett szakemberekre, kellően képzett szociális munkásokra. Ezekre mind szükség lenne. Úgyhogy van itt még teendő bőven, azt gondolom.

Nézzük tovább, hogy mi a helyzet a képzéssel! Megelőzésről vagy kezelésről legyen szó, a képzések gyakorlatilag az elmúlt időszakban megszüntek, egyszerűen kiiktatódtak. A rendőrséget kellene képezni, a bíróságokat kellene képezni. A gyakorlat úgy néz ki, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, hogy a bántalmazott nők nagyon sok esetben nem fordulnak a rendőrséghez, mert nincs bizalmuk a rendőrségben, mert hogy úgy érzékelik, hogy már csak akkor lép közbe a rendőrség, amikor vér folyik, nincsenek hatékony távortartó intézkedések, és gyakori az áldozat hibáztatása.

Azt gondolom, ezért nagyon fontos - és ezt önöknek is be kell látni -, hogy képzést, segítséget kapjanak a rendőrök és a bíróságok is. Tudják, én beszéltem rendőrrel, és ő mondta el, hogy annyira hálás lenne, ha ezt megkapná, mert ő maga is kínlódik ezzel a problémával, nem tudja, mikor segít, mikor árt, nem tudja pontosan ezt felmérni. Hát ez nem is az ő dolga, ezt neki meg kell tanítani!

Amint említettem, a céltzott statisztikai adatgyűjtésre is szükség lenne. Talán emlékeznek még rá, régebben, a 2000-es évek közepén voltak ezek az éves jelentések. Most már évek óta ezeket nem lehet látni. És az, amit írnak, hogy törekedni kell arra,

hogy adatgyűjtések alapozzák meg itt az intézkedéseket, nekem kevés. Tehát én szeretném látni, hogy konkrétan milyen módon, hogyan tudják ezt a nagyon érzékeny területet felmérni, amely nagyon fontos, hogy kutatva legyen.

Ráadásul itt a jogszabályok terén is súlyos változtatásokra lenne szükség. Én 2012 óta vagyok képviselő, az elmúlt években próbáltam lépni és a pártom is próbált lépni, hogy meggyőzzük önöket, hogy azért, mert ellenzéki, ne szavazzák le, vagy vegyék át, írják rá, hogy Fidesz-KDNP, és vigyék át a parlamenten.

Itt van például a mediáció kérdése. A jog jelenleg megengedi a családon belüli erőszak eseteiben a mediációt. Ez a nemzetközi normákkal nincs összhangban, és nem véletlenül. Tehát ez a nemzetközi szakmai norma, hogy nincs mediálás. Magyarországon van. Ne legyen! Legyenek kedvesek, segítsenek!

A másik az, hogy sok esetben az áldozatok aktív részvételét írják elő, hogyha büntetőjogi felelősségre vonásra kerül sor. Ezt olyan esetekben is megteszik, amikor a közbíró eljárásnak nincs biztosítása, tehát hogy nem biztosítják rá a lehetőséget. Ez probléma. Az áldozatokat nem lehet ilyen helyzetbe hozni.

De ott van a szülők gyermekfelügyeleti jogának a szabályozása is, ami gyakorlatilag a bántalmazónak biztosít lehetőségeket. Ezen is változtatni kellene.

Tehát ez három olyan dolog, a mediáció, az áldozatok aktív részvétele nem helyénvaló esetekben, illetve a bántalmazó, tehát egy olyanfajta gyermekfelügyeleti jog kialakítása, ami a bántalmazónak nem biztosít semmilyen jogot, ezek olyan prompt intézkedések, amiket önöknek meg kell tudni tenni.

Hadd mondjam el, hogy én értem, hogy önök úgy kommunikálnak, hogy itt előrelépések történtek, viszont azt tudniuk kell, hogy az a statisztika nem változott, hogy hetente egy nő hal meg bántalmazás következtében ebben az országban. Tehát az áldozatok és azok a civilek, akik ezekkel az emberekkel foglalkoznak, nem éreztek javulást. Ez nem egy politikai támadás önök ellen, hanem a valóság, és szeretném, ha önök ezt megértenék, mert én is mindig azt mondtam és azt is vallom, hogy ez egy pártok felett álló ügy, és nagyon fontos lenne, hogy érezze az ország és érezzék a nők, a gyermekek, a férfiak, mindenki ebben az országban, hogy önök nemcsak szavakban állnak ki a jelenség ellen, hanem tényleg tesznek is.

Nagyon sajnálom, de azt kell önöknek mondjam, hogy ez a határozat nem erről szól. Én tényleg azt gondolom, lehet arra hivatkozni, hogy az isztambuli egyezményt más országok, nem tudom, milyen lassan ratifikálták, és hogy még nekünk is van időnk. Nem, nincs időnk. Egyrészt többször elmondtam, most is elmondom, hogy Magyarország nem az elején, tehát amikor megnyitották az isztambuli egyezményt aláírásra, mi nem álltunk oda rögtön elsőként, hogy aláírjuk, hanem éveket vártunk. 2011-ben nyitották meg, mi 2014-ben írtuk alá. Ezzel szemben azok az országok, amelyekre önök hivatkoznak, már

az elején aláírták. Azt gondolom, hogy az a tény, hogy mi később írtuk alá, még nagyobb felelősséget tesz ránk azért, hogy minél előbb ratifikálni tudjuk ezt az egyezményt.

Nagyon sajnálom, de azt nem tudom önöktől elfogadni, hogy nincs pénz erre vagy nincsenek anyagi erőforrások. Azt gondolom, hogy ha az adófizetőktől megkérdeznék, hogy erre szánának-e pénzt, biztos vagyok benne, hogy mindenki azt mondaná, hogy igen, ez az, amire az adóforintjaimat szívesen teszem, a megelőzésre, a védelemre. És ráadásul önöknek igazából annyira nehéz dolga nincs, ha azt nézzük, hogy az isztambuli egyezmény tényleg egy jó egyezmény. Annak a nemzeti jogrendbe való átültetésére ott az Igazságügyi Minisztérium. Ők azt kommunikálták, hogy megcsinálták mindent. Innentől elkezdve tényleg nem értem, hogy ki az vagy kik azok a kormányban, akik ennek ellenállnak. Azt gondolom, hogy annak az embernek vagy azoknak az embereknek hatalmas a felelősségük. Köszönöm. *(Bangóné Borbély Ildikó tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Országgyűlés! Tájékoztatom önöket, hogy a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most az elsőként jelentkező független képviselő szólhat. Megadom a szót Szelényi Zsuzsanna képviselő asszonynak. Parancsoljon!

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Folytatjuk ma délelőtt ezt a nagyon fontos és nagyon érdekes vitát.

Egy bonyolult dolog az isztambuli egyezmény ratifikálása, mindenki, aki ehhez a kérdéshez ért, ezt elég pontosan tudja. Én önmagában azt a tényt, hogy egy stratégiai javaslattal, országgyűlési határozati javaslattal állt elő a kormány, nem tartom problematikusnak. Az a kérdés, hogy ez abba az irányba viszi-e a dolgokat, mely azt a status quót meg akarja haladni, ahol most vagyunk és amerre tartunk.

Egypár szó erejéig én is kitérek a 2003-as stratégiára, amit ez a mostani beterjesztett határozat megpróbál felülmúlni. Én nem látom benne azt, amit Dunai Mónika olyan érzékletesen elmondott, hogy ami nem valósult meg abból, az itt most nyomon lenne követve. Tehát nekem ez egy komoly hiányosság ebben. Az rendben van, hogy egy stratégiát felvált egy másik, de azt gondolom, hogy nem teljesültek komoly dolgok.

Például a távortartó rendelkezés bevezetése a magyar jogban megtörtént 2006-ban. Az intézményrendszer azonban sajnos nem épült ki ehhez. Rendkívül lassú a rendszer, és nem tudja betölteni a funkcióját. Az a helyzet, hogy alig vannak ilyen esetek, és maga az országos bírói hivatal javasolta a megelőző távolságtartás szigorítását, annyira nem működik az, ami van. Tehát én azt gondolom, hogy az elmúlt évek tapasztalatait gondosabban kellene ellenőrizni, és megtenni azokat a lépéseket, amire szükség van. Ha a bírói hivatal mondja, akkor annak nyilvánvalóan

lehet hinni. Ezért Magyarországon a jelenlegi helyzet az, hogy noha van távoltartásról szóló rendelkezés, az áldozatok mégis tartósan kénytelenek együtt élni a bántalmazóikkal.

A soronkívüliség a hatóságok és a bíróságok előtt megint csak nem teljesül egyáltalán, nincsenek gyorsított eljárások az ilyen erőszakos ügyekben. Konkrétan sokszor életekről van szó, ez a helyzet. Ehelyett, ahogy Stummer Attila, megint csak az országos bírói hivatal osztályvezetője mondja: „Az eljárásnak minél gyorsabban kellene eredményre vezetnie, hogy az ellehetetlenült élethelyzetben legalább az átmeneti megoldás hamar megszülessen, de erre a jelenlegi bírósági ügymenet nem alkalmas.” Tehát ezek olyan bírói hivatalos feljegyzések, amelyekből egyértelmű az, hogy a távoltartás mai magyarországi rendszere egyszerűen nem tölti be a funkcióját.

Legalább ez a két dolog olyan, ami sajnos nincs megfelelőképpen továbbvezetve az adott stratégiában.

A legnagyobb problémám ezzel a javaslattal az, ami már többször is elhangzott, hogy amikor itt van előttünk egy ilyen széles körű és magas minőségű, konszenzuson alapuló protokoll, mint az isztambuli egyezmény, akkor miért kell egy másik logika alapján stratégiát alkotni a kormánynak.

(13.20)

Nincsen igaza Dunai Mónikának, amikor azt mondja, hogy a stratégia túlmutat az isztambuli egyezményen, nem mutat túl. Az a helyzet, hogy az isztambuli egyezmény sokkal szélesebb kiterjedésű folyamatokat rögzít, mint amelyek ebben a mostani határozati javaslatban szerepelnek. Tehát egy fordított logikát kellene alkalmazni. Én azt gondolom, hogy ezt meg kellene fontolni. Tehát ha jót akarnak csinálni az elkötelezettséggel, amiről beszéltek, akkor csináljunk tényleg jót. Én azt gondolom, hogy ha van olyan eszköz a kezünkben, ami működőképes és jó, akkor azt kövessük, fölösleges harmadik utas javaslatokkal próbálkozni.

Nagyon fontos dolog, ami teljesen hiányzik ebből a javaslatból, és benne van az isztambuli egyezményben, hogy mindent definiál. Erre mindenképpen szeretnék egy percre kitérni. Mi az, hogy nők elleni erőszak, mi az, hogy családon belüli erőszak, mi az, hogy diszkrimináció, ezek mind benne vannak. Nem kell nekünk a spanyolviaszt nulláról felfedeznünk!

Szeretnék kitérni erre a bizonyos szóhasználatra, ami a Fidesz köreiben az utóbbi időben elterjedt, és önök is ma ezt használták, ez a bizonyos kapcsolati erőszak. Nekem ez nem jelent semmit, a T-Mobile hirdetései jutnak erről eszembe. Őszintén nem is értem, hogy ez miért van bevezetve. Hozzá kell tennem, az egész világban zajlik diskurzus a nők elleni erőszokról és a családon belüli erőszokról, van ennek egy szótára mára már, mindenki ugyanazt érti ugyanazon kifejezések alatt.

Az isztambuli egyezménynek nem az a címe, hogy kapcsolati erőszak, úgyhogy nagyon bízom, hogy nem így lesz a magyar hivatalos fordítás, mert akkor ez nem felel meg a valóságnak. Az van benne, hogy nők elleni erőszak és családon belüli erőszak. Miért? És erről ma már többen is vitatkoztak. Igen, van férfiak ellen is erőszak, de a nők elleni erőszak a jellemző a világban. Magyarországon is ez a jellemző és ez szisztematikus, egyszerűen nem lehet a két dolgot összevetni. Nem kell elutasítani azt, hogy férfiak is néha erőszak áldozatai, de általában alapvetően nem így történik. Ezért szól ez az egyezmény a nők elleni erőszokról és ezért szól családon belüli erőszokról, mert ezek a jellemző dolgok. És ezek nagyon pontosan definiálva vannak ebben az egyezményben. Nyelvet beszélő emberek, gondolom, meg fogják oldani, hogy ennek az egyezménynek magyar nyelven ugyanaz legyen a címe, mint azokon az idegen nyelveken, ahogy ez megszületett.

Az isztambuli egyezmény azért is nagyon praktikus eszköz - és én ezt szívesen láttam volna egy stratégiában végigvezetve -, olyan világosan elmondja, hogy mi a feladat: meg kell előzni az erőszakot, ha mégis megtörténik, védelmet kell nyújtani az erőszak áldozatainak, meg kell büntetni, szankcionálni kell az elkövetőket, és összehangolt, sok területre kiterjedő politikákat kell összerendezni. Ez a feladat. Ez nem egyszerű, én azt gondolom, de nagyon világos a logikája. Érthetetlen számomra, hogy a stratégia miért nem ezt a tagolást tartalmazza, ami mindannyiunk számára kívül-belül, a civilek, a nép, az emberek, a nők, a bántalmazók számára egy világos vonalvezetés. Tehát én nagyon örülnék, ha ez jelenne meg egy olyan stratégiában, ami a nők elleni és a családon belüli erőszokról szól.

Egypár dologra még kitérnék, amit a korábban hozzászólók említettek. A menedékházakról: minden menedékháznak titkosnak kell lenni. Ez egy olyan alapvető előírás! Én Magyarországon már nagyon sok menedékházban megfordultam, olyanokban is, amelyek titkosak és olyanokban is, amelyek nem. Az Ökumenikus Szeretetszolgálat, Baptista Szeretetszolgálat, Vöröskereszt tartja fenn többnyire ezeket az intézményeket. Elképesztő nagy a különbség az ott lévő rengeteg gyerek és nő biztonságérzetében, egyszerűen össze se lehet hasonlítani, hogy valakit azonnal fel lehet hívni, és megtalálja a férje, és ott csápolnak az ablaka előtt éjszaka, vagy nem tudják, hogy hol van. Tehát az, hogyha egypár ebből titkos, az sajnos nem elég jó, egyszerűen mindegyiknek titkosnak kell lenni, ez egy nagyon-nagyon fontos dolog.

Novák Katalin beszélt az oktatásról. Én ezzel nagyon egyetértek természetesen. Én nagyon szívesen megnézem valakivel a Fideszből az újonnan bevezetett tankönyveket, amit az elmúlt néhány évben a magyar közoktatásban bevezettek, hogy hol szerepel benne bármi ilyesmi. *(Bangóné Borbély Ildikó: Sehó!)* Ha nekem meg tudják mutatni, akkor hatalmas elégtétel lesz ez nyilván a Fidesznek. De nincse-

nek benne ilyesmi, az etiketankönyvekben egyszerűen ilyen dolgokról nincs szó. Ezek azért elég komoly problémák, azt gondolom.

Többször is felmerült ma már, hogy a gyereknevelésben mennyit kell riogatni a gyerekeket az erőszakkal. Ez nekem is dilemma volt, mert én is egy szülő vagyok, több gyerekem van mindenféle korosztályban, az az igazság, hogy elég jól meg lehet oldani. Tehát én nem félnék az önök helyében a felvilágosítástól. Egy dolgot kell a gyerekeknek megtanítani: ami nekik diszkomfortos, ami nekik kényelmetlen, azt nem lehet elfogadni, és akkor egy biztonságos felnőttnek kell szólni. És ezt azért mondom el ilyen részletesen, mert ez a logikája a megelőző kampányoknak. Ahogy az ember a gyerekével beszélget fontos dolgokról, azt kell utána kitenni a plakátra. Nem olyan bonyolult dolog ez, az a lényege, hogy nem szabad elfogadnia azt, ami neki nem jó, és az erőszak soha nem jó. És egyébként jellemzően tudjuk - én dolgoztam erőszakot elszenvedett gyerekekkel -, mindegyik azt gondolja, hogy ez normális, és ő a felelős. Ezt a dilemmát kell kiiktatni, és persze meg kell nekik mondani, hogy mit kell csinálni, és biztonságos felnőtthez kell fordulni. Ha a szülei bántják, akkor a tanárhoz kell fordulni, ha a tanár bántja, akkor a szülőhöz, ha az iskolamester, akkor az igazgatóhoz. Tehát nem olyan bonyolult dolog, ilyen kampányokat kiválóan meg lehet szervezni, rengeteg jó példa van a világban mindenhol, politikai akarat kérdése, hogy csináljuk-e vagy nem.

És akkor végül még mondott Novák Katalin egy olyat, hogy mi hagyjuk önöket dolgozni. Nem teljesen értem, hogy ez mit jelent. Tehát én azt gondolom, hogy nekem ez az ügy nagyon fontos, én ebbe rengeteg évet invesztáltam már, én nem akarom megakadályozni, hogy a kormány ebben haladjon. Ezért is nem értem, hogy mi a nagy titkolózás tárgya. Tehát én az elmúlt fél évben a legváltozatosabb kérdések formájában próbáltam kideríteni, hogy mi van, nem azért, hogy önöket piszkáljam, hanem azért, hogy segítsek, hogy én a saját elkötelezettségemet rendelkezésre bocsássam a kormány számára, a tudásomat és az elkötelezettségemet.

Ha nem lenne a felkészülés olyan végtelenül titkos, akkor, azt hiszem, hogy nem is kellene úgy éreznünk, hogy mi önöket zaklatjuk ebben az ügyben, amikor egyébként segíteni akarunk. Én ezt most is fel tudom ajánlani, és ahogy ezt már Petneházy úr pár nappal ezelőtt is jelezte, állítólag valami albizottság létre fog jönni a parlamentben ennek az ügynek a monitorozására, én abban nagyon szívesen részt veszek, nem azért, hogy piszkáljam önöket, hanem azért, hogy segítsek, és azt gondolom, ha akarjuk, akkor ebben az ügyben meg tudjuk egymást érteni, politikai akarat kérdése minden. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP soraiból.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Nos kérem, kétperces kör következik. Elsőként Dunai Mónika képviselő asszony, Fidesz, két percben. Parancsoljon!

DUNAI MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Egy nagyon rövid találós kérdéssel szeretném kezdeni. Mi a közös az alábbi országokban? Magyarország, Egyesült Királyság, Svájc, Norvégia, Hollandia, Luxemburg, Németország, Belgium. Most én kaptam szót, tehát nyilván válaszolni nem tud így senki, mert nincs meg a lehetősége; ezek az országok mind, velünk együtt ugyanabban a szakaszban állnak az isztambuli egyezményrel kapcsolatban, mint mi, aláírták, de még nem ratifikálták. Tudom, hogy ez nem jelen előterjesztésünknek a tárgya, de szükségét éreztem most itt kétperces hozzászólás keretében megjegyezni, azért a kép, azt gondolom, így sokkal árnyaltabb. Ha ezek az országok, amelyek csoportjába mi is most itt kerültünk, ennyi ideig dolgoznak azon, hogy a saját joganyagukba beilleszték méltó módon az isztambuli egyezményben megfogalmazottakat és behozzák a saját törvényhozásuk elé ratifikálni, akkor azt gondolom, hogy aki azt mondja, hogy szégyenkezésre okunk van, annak igen erőteljesek a gondolatai és a mondatai. Szégyenkeznivalónk nincs.

Még egy nagyon fontos dolog. Itt a pénzügyi fedezetről volt szó.

(13.30)

Szeretném elmondani, hogy a 2016-os, tehát a jövő évben, több mint kétmilliárd forint EU-s pénzt szeretnénk EFOP-forrásból a krízisközpontok fejlesztésére, a felvilágosító képzésekre, a civil szervezetekkel való együttműködésre, szemléletformáló kampányra és még sok mindenre ebben a témában fordítani. *(Az elnök a csengője megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)* Majd folytatom a rendes hozzászólásom keretében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Vágó Sebestyén képviselő úr, Jobbik, két percben!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Először egy mondatban azt, hogy mindig nagy öröm tetten érni a liberálisokat abban, hogy ha az ő vesszőparipájuk kerül szóba, akkor ők a legdiszkriminatívabbak és a legkirekesztőbbek egyébként, és az élet számos területén lehetne erre példát hozni.

A másik a költségvetés kérdése. Egyrészt most itt EU-s forrásról volt szó, másrészt pedig arról, hogy lehet itt számokkal dobálózni, és egy magánember, egy civil számára lehet, hogy nagyon nagy dolog az, hogy kétmilliárd forint, de ha egy ország költségvetését nézzük, és a probléma nagyságát nézzük, az minimális, és a töredékét nem lehet ebből a pluszforrásból megvalósítani annak, ami egyébként ebben a stratégiában van.

A másik: egyébként a magyar nyelvnek és a magyar jogrendnek is vannak specialitásai, és azt sem

értem, én nem tartom problémának egyébként ezt a megnevezést, hogy kapcsolaton belüli erőszak, mert ha figyelembe vesszük akár a magyar nyelvet, akár az említett magyar jogrendet, akkor ez tágabba nyitja a kaput, mint ha családon belüli erőszaknak neveznénk. Úgyhogy szerintem ennek inkább örülni kellene, hogy ezzel nagyobb és szélesebb rétegeket tud megszólítani akár ez a határozati javaslat is.

A másik, ami miatt legegyszerűsítő szót kértem, az Szél Bernadettnek az egyik megjegyzése, mégpedig az, hogy szerinte törölni kéne a mediáció lehetőségét a kapcsolaton belüli erőszak vagy a családon belüli erőszak kérdésében, én meg azt mondom, hogy inkább benne kell tartani, és vannak olyan helyzetek, amikor hangsúlyosabban kell szerepelnie. A mediációról tudni kell azt, hogy a felek egyetértésével indulhat el. Jó, persze tudhatjuk azt, hogy van egy alá-fölérendeltségi viszony, zsarolási viszony, megfélemlítés s a többi, de ha megfelelően képzett mediátoraink vannak, és ezeket a közvetítő eljárásokat úgy folytatják le, ahogy kell, és a végén az összegzésnél csak akkor mondják rá azt, hogy igen, ez megoldott, ha ténylegesen megoldott, megfelelő szakértelemmel, akkor csírájában el lehet fojtani a családon belüli erőszakot, kezdetben meg lehet állítani ezt a folyamatot, csúnya szóval élve azt mondhatnám, hogy egy bántalmazó karriernek gátját tudjuk szabni egy normális mediációval. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Én is köszönöm. Szél Bernadett képviselő asszony, LMP!

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Dunai Képviselőtársam! Én nagyon méltatlannak érzem, hogy azért nyúlnak nemzetközi példákhoz, hogy azt igazolják velem, hogy miért nem kell lépni. Szerintem ez nagyon árulkodó az önök hozzáállásáról.

Én nagyon szeretném egyszer végre megérni, hogy a Fidesz azért használ nemzetközi példákat, hogy inspirációt merítsen belőlük. Én akárhány szakterületen hallgatom önöket, mindig akkor jönnek elő a nemzetközi példák, amikor igazolni akarják azt, hogy valamit úgy csinálnak, ahogy mondjuk, véleményünk szerint nem helyes, vagy például most. Miért azokat az országokat sorolja, akik nem ratifikálták? Sorolja azokat, akik ratifikálták! Akarjon Magyarország odatartozni, akarjunk odamenni! Szerintem ez árulkodó volt, képviselőtársam.

A másik: jobbikos képviselőtársamnak mondom, hogy én nem tettem mást, mint szakmai érveket soroltam. Én nem vagyok jogász szakértője ennek a kérdésnek, nem véletlen az, hogy nemzetközi protokoll van arról, hogy egy ilyen helyzetben a mediáció nem egy tartható protokoll. De vitázzunk róla, beszéljünk róla, be kell nyújtani akkor a javaslatot, bizottságra kell venni, szakértőket meg kell hallgatni, viszont tudnunk kell róla, hogy Magyarországon pillanatnyilag egy olyan jogszabály van, ami a

nemzetközi ajánlásokhoz nem idomul, vagy nem azokat követi.

Dunai képviselőtársamhoz lenne még egy kérdés, még az előző felszólalásában mondta, hogy az isztambuli egyezménytől függetlenül szükséges ezt a határozatot elfogadni. Azt szeretném megérteni, hogy miért. Ha megtenné, hogy megindokolja nekem, hogy miért van szükség pontosan ezekre a kitételekre, vagy ezekre a véleményem szerint nagyon általános érvényű és nem számon kérhető javaslatokra ahhoz, hogy előbb-utóbb elérkezzünk az isztambuli egyezmény ratifikációjához. Köszönöm.

ELNÖK: Szelényi Zsuzsanna képviselő asszony, független!

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Két apró dolgot, megint csak az országok rangsorolásához. Nekünk nem kell más országokkal versenyeznünk, hogy milyen gyorsan léptetjük életbe az isztambuli egyezményt, nekünk több dolgunk van, mint másoknak. Azok az országok, akiket Dunai Mónika listázott, azoknak egy jelentős részében, Norvégiában, az Egyesült Királyságban, Svájcban, sokkal effektívebb védelmi mechanizmusok működnek már most, mint nálunk. Kevesebb nő hal meg. Nekünk több a dolgunk, és mi azért sürgetjük ezt, mert Magyarországon egyszerűen sokkal több nő hal meg. Ez azt jelenti, hogy a családon belüli erőszakos gyilkosságok azért fontos mutató, mert azokat ki kell vetíteni. Ugye, az sosem egyszeri alkalom, tudjuk jól, az mindig szisztematikus erőszak következménye. Tehát ha sok a gyilkosság nők ellen, családon belül, az azt jelenti, hogy nagyságrendekkel több nő szenved el családon belüli erőszakot, mint máshol, mert egyszerűen a prevenció mechanizmusok meg a védelem nem működik. Én tudom, hogy ez időbe telik, de ilyen értelemben sajnos nem elég érdekesek számunkra más országok példái.

Az isztambuli egyezményre, meg a címére, meg hogy nevezzük-e ezt nőknek, vagy mit jelent az, hogy kapcsolati, én még egyszer azt szeretném mondani: ez az egyezmény egy ideológiamentes egyezmény. Ezt 48 ország mindenféle kormányai elfogadták, aláírták. Ezt kifejezetten a Harrach úrnak mondom meg a Sebestyén képviselő úrnak. Nem kell elleplezni azt, ami van. Nyugodtan beszélhetünk a valóságról. Az erőszak jellemzően nők ellen és jellemzően a családon belül történik, ezért ez a neve. És én attól még lehetek vagy ön lehet a család intézményének védelmezője, ez nem fog sérülni attól, hogy ha elismerjük azt, hogy sajnos a családban, ugyanúgy, mint máshol, mint másfajta kapcsolatban az erőszak bizony-bizony működik. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most vissza kell térnünk az előre bejelentett felszólalók hozzászólásaihoz. Ezek sorában Petneházy Attila képviselő úr lesz az első, Fidesz.

Parancsoljon!

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Tisztelettel köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Elnézést kérek a szóhasználatért rögtön az elején. Dunai Mónikához hasonlóan én a „lélek” szóval kezdeném. Igen, ezen a területen, csakúgy, mint az előző napirendi pontnál, nagyon fontos a lélekkel való látás, képviselő asszony talán így fogalmazott. Hiszen ez egy nagyon megrázó és nagyon nehéz téma ismételtén, és valóban nagyon kapcsolódik az előzőhöz.

Azt gondolom egyébként, hogy mindenekelőtt nagyon szükséges leszögezni, természetesen különösen az ellenzékkel való eszmecsere kapcsán, hogy a Fidesz-KDNP minden egyes tagja mindenfajta formájától és megnyilvánulásától a családon belüli és a kapcsolati erőszaknak elzárkózik, elutasítja, megveti. Azt hiszem, ezt azért volt fontos leszögezni, mert ezt a fajta vádat, ahogy ezt a minap is megfogalmaztam, szeretném letolni, mert előszeretettel haladunk néha efelé is, mintha mi nem lennénk érzékenyek. Lám, itt mindjárt az érzékenység van rajtunk számon kérve - tehát akkor most lélek vagy nem lélek.

Én magam nagyon nagyszerűnek tartottam ez idáig ezt a mai napot, mert azt gondolom, hogy ha semmilyen haszna nem lesz a mai vitának, akkor is már volt egy nagyszerű dolog az egészben, hogy egyáltalán beszélünk róla. Tehát pontosan, amit a sok-sok ellenzéki képviselőtársam elmondott, az, hogy beszélünk róla, az egy nagyon fontos dolog; az, hogy újból és újból felhívjuk. Elhangzott, hogy a képviselők mutassanak példát, talán Bangóné képviselő asszony mondta ezt. Szerintem mi másképp értelmezzük egyébként ezt, más szemszögből közelítettük ezt meg, de abban egyetértünk, hogy az, hogy itt a tisztelt Házban mik hangzanak el erről, bizony-bizony erős példamutatás, tehát már ezzel is egy kicsit, hogy ilyen köznapian mondjam, beljebb vagyunk tulajdonképpen.

De ha úgy tetszik, én Petneházy Attilaként ezt a fajta aljas, sunyi és nagyon lappangó bántalmazásnak nevezett és aljas büntetést elutasítom, és tulajdonképpen fogalmazhatnék úgy, hogy minden férfitársam nevében - a „társ” talán nem is illik oda, minden férfi nevében -, aki elkövette már ezt életében, én szégyellem magam, mert azt gondolom, hogy ez valóban egy borzasztó dolog.

(13.40)

De nézzük csak sorra! Többször elhangzott ez a bizonyos isztambuli egyezmény, aminek nagyszerűsége és fontossága mellett mindenki letette a voksát; ez nem is kérdés. De azt én borítékolni mertem volna tulajdonképpen már a minap is, mikor tárgysorozatba vételre került sor ebben az ügyben, hogy az isztambuli egyezmény lesz a fő csapás. Na most, én azt azért szeretném elmondani és leszögezni, hogy szerintem jelen országgyűlési határozati javaslatnak egyáltalán nem célja, hogy helyettesítse az isztambuli

egyezményt. Mindenki mintegy pótléket kezdte el körbejárni, pedig én azt gondolom, hogy a két dokumentum egymás mellett, egymást kiegészítve határozza és határozhatja meg a családon belüli erőszak - nem vétem el elmondani - és a kapcsolati erőszak elleni küzdelem kereteit, irányait és céljait. Azt többen elmondták, de szerintem el is fogják mondani mind államtitkár asszony, mind az utánam felszólalók, de ezt el is mondta már államtitkár asszony, hogy folyik az isztambuli egyezmény ratifikációjához vezető út. Ennek a javaslatnak az elfogadása független attól teljesen.

Most azt nem tudom, hogy miért baj az, ha valamit fölvetünk... Ugye, azt leszögezhetjük, hogy ezek a célok, amiket ez a határozati javaslat megfogalmaz, tiszta, világos jó célok - hogy megint ilyen egyszerűen fogalmazzak. Jók. Akkor miért baj az, miért kell csak azért megtámadni, én úgy érzem, hogy egy kicsit - remélem, hogy nem fogok senkit megbántani - egyfajta sértettségből, merthogy nem lett kellően meghallgatva az isztambuli egyezmény kapcsán benyújtott javaslat? Csak azért nem kell elvetni ezt, mert az enyém meg el lett vetve.

Elhangzottak ilyenek, hogy az indokolások, az országok felsorolása, bizonyos adatok felsorolása méltatlan - mondta képviselő asszony. Olyan furcsa, hogy amikor a kormánypárti sorol föl adatokat és mindenféle statisztikákat, az méltatlan, ugyanakkor viszont szabad ellenérvként felsorolni indoklásul adatokat, statisztikai adatokat. Tehát akkor mindjárt nem méltatlan? Mert kicsit olyan értetlenül figyeltem ezt a vitát vagy ezt az eszmecserét, húzom alá még egyszer, szerintem nagyon hasznos, hogy beszélünk róla, mert valóban súlyosak az adatok, és valóban borzasztó.

Ahogy Balog miniszter úr egyszer mondta egy más ügy kapcsán, erről az esetről is elmondható: ha csak egyetlenegy nőt vagy gyermeket - teszem hozzá gyorsan - bántalmaznak, az már eggyel több a kelle-ténél; ha csak egyetlenegy ügy is eljut odáig, hogy haláleset legyen a vége, akkor az már több a kelle-ténél.

Titkos menedékházban én magam is voltam. Nekem erről az a véleményem, lehet, hogy sokan nekem fognak ugrani... Én magam is látogattam meg egy ilyen. Elhangzott, hogy nem elég jó a titkosítás. Hát, azért ez eléggé életszerűtlen kijelentés. Meddig tud bármilyen nagyszerűen titkossá tett hely titkos maradni? Mondom, az se tudott titkos maradni, amit én látogattam meg, az a fajta menedékhely, mert hiszen amellett laknak emberek, és az terjed óhatatlanul. Avval egyetértek, hogy erre nagyon kell figyelni, és nagyon gondos körültekintést igényel, de én ezt nem rónám föl a rendszer hibájának. Az pedig, hogy a rendszerben mennyi igazítanivaló és mennyi mindenféle korrekció és újabb és újabb beillesztett tennivaló van, elhangzott éppen az előterjesztő részéről is, az előttem szólók részéről is, ezért van ez a határozat, ezért hozunk ilyen határozatot.

Az meg indokolásként elhangzott, hogy mi jóval később írtuk alá, a velünk együtt felsorolt országok

jóval előbb írták alá. Hát akkor én ezt a logikát úgy folytatnám, hogy ők már sokkal régebb óta ülnek az aláírás állapotán, sokkal régebb óta várják ki az aláírás állapota után azt a pillanatot, amikor majd ratifikálni fogják.

Most egy statisztikai adatot fogok elmondani, és gyorsan magamat védve mindjárt hozzá is teszem, amit elmondtam már, hogy egy eset is eggyel több a kelletténél, de ha a statisztikai adatokat nézzük - márpedig még elő is veszem -, 28 tagállamot vizsgáltak át, 42 ezer nőt kérdeztek meg, az eredmények alapján a nők 33 százaléka adta azt a választ, hogy fizikai vagy szexuális erőszak áldozata volt. Ez Magyarországon - szörnyű adat ez is, de - 5 százalékkal alacsonyabb. És még hozzátehetnék egy másik adatot is, de látom, hogy én nem hozhatok föl statisztikai adatot. Ez is borzasztó, szörnyű - még egyszer aláhúzom, nehogy félreértsék, és nem büszkeség a nagy átlagban lenni -, de ezek szerint azért valami mégiscsak működik ebben a rendszerben, mert valamennyire mégiscsak ott tudunk lenni, ahol az a bizonyos fejlett Nyugat.

Egy szó mint száz, én azt gondolom, hogy itt most azt kellene nézni, hogy ez a dolog a maga nehézségeivel és a maga botladozásaival - nézve az ellenzéki képviselőkre -, mégiscsak visz előre egy utat, aminek a megoldásán mindannyian egy emberként vita nélkül munkálkodni akarunk. Én kérem, hogy ezt mérlegelve fogadják el ezt a határozati javaslatot.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. A következő előre bejelentett felszólaló Harrach Péter frakcióvezető úr, a KDNP részéről.

Parancsoljon!

HARRACH PÉTER (KDNP): *(Mikrofon nélkül.)* Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ebben az előterjesztésben is az erőszakról van szó, tehát nem annyira a határozat vagy akár az isztambuli egyezmény technikai részleteiről szeretnék beszélni, hanem a lényegről. És mivel számomra fontosabb az együttműködés és a kompromisszum, mint a küzdelem, ezért hadd értsek egyet...

ELNÖK: Képviselő úr, legyen szíves, tegye föl a mikrofonját. *(Megtörténik.)*

HARRACH PÉTER (KDNP): Akkor, ha megengedik, még egyszer elmondom a lényegét. Tehát itt az erőszakról van szó, és nem elsősorban a két javaslat, illetve az isztambuli egyezmény technikai részleteiről. Az előbb azt voltam bátor említeni, hogy számomra az együttműködés és a kompromisszum fontosabb a küzdelemnél és a vitánál, ezért azzal, amit Szelényi Zsuzsa az erőszak természetrajzáról az előbbi napirendi pontnál felvázolt, teljes mértékben egyet lehet érteni.

*(Hiszekegy Dezsőt a jegyzői székben
Gúr Nándor váltja fel.)*

Amivel nem tudunk egyetérteni, az a megnevezés, ami részemről nem ideológiai vita, hanem az adatokból is következő megjegyzés. Miért ragaszkodunk mi a családon belüli erőszak helyett a kapcsolati erőszakhoz? Függetlenül attól, hogy a családról mi a véleményünk, azt hiszem, ez közös: az nem az erőszaknak a helye, hanem a szeretet, a tisztelet, a támogatás közössége, és azt tapasztaljuk - és ez a fő érv -, hogy az erőszak többsége nem a működő családokban, hanem a zátonyra futott vagy alkalmi kapcsolatokban történik. A tartós kapcsolat és a család a nő és a gyermek számára mint védőfaktor működik. És hogy azokkal az adatokkal alátámaszom, amire már az előbb utaltam az amerikai felmérés kapcsán: a nemi erőszakot a családon belül élő férfiak 5 százaléka követi el, a volt férjek és élettársak körében 21 százalékban jelenik ez meg, viszont az ismerősök, barátok és rokonok számlájára 56 százalék írható. Tehát nem feltétlenül a családban - sőt, legkevésbé -, hanem a különböző, családnak alig nevezhető kapcsolatokban zajlik.

(13.50)

Ennyit a terminológiai különbségekről. És itt most elsősorban a nők, gyermekek, fogyatékosok, idősek ellen elkövetett erőszakról van szó. Én el tudom fogadni, hogy a férfiak elleni erőszak, különösen a pszichés nyomás sérüléseket okozhat, de azt hiszem, ez olyan elenyésző, hogy maradjunk a legveszélyeztetettebbek mellett. Ha emlékeimben kutatok, én nem találok olyat, hogy engem ilyen erőszakcselekmény ért volna. Lehet, hogy a szelíd feleségemnek tudható ez be. De azt gondolom, hogy valóban olyan bűncselekmény a gyermekek és nők elleni erőszak, amit nemcsak hogy szó nélkül nem lehet hagyni, de intézkedések nélkül sem.

És ha keressük az okokat, hogy miért élünk mi egy olyan korban, amikor kivirágzott az erőszak kultúrája - nemcsak a terrorizmusra gondolok, hanem ezekre a mindennapi cselekményekre is -, akkor nyilvánvaló, hogy a társadalmi tudatban kell változtatásokat elérnünk. Talán azt is érdemes megjegyezni, hogy a nyilvánosság is sok esetben szolgálatára áll az ilyenfajta cselekmények elfogadásának, nemcsak a hírműsorokra, de sok esetben a gyermekműsorokra is gondolhatunk, hogy ott milyen mértékben jelenik meg az erőszak. Még akkor is, ha elfogadjuk a szakembereknek azt a véleményét, hogy ez nem minden esetben készíti a gyermekeket erőszakos cselekményekre.

Az isztambuli egyezmény és az előttünk álló anyag között nagyon sok összefüggés van, lényegében az a három pont, amire elsősorban hivatkoznak, átfedést mutat. A prevenció fontossága nyilvánvaló, az áldozatokat segítő ellátórendszer szintén, és az

igazságszolgáltatás feladata a büntetés. Ha megnézzük, hogy a magyar törvényekben hogyan jelennek meg az ezzel kapcsolatos teendők, akkor elsősorban az Alaptörvényt kell néznünk. Hiszen szól a nők és férfiak egyenjogúságáról; arról, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, gyermekeket, nőket, időseket és fogyatékkal élőket, és kihangsúlyozza, hogy a gyermeknek joga van megfelelő testi, szellemi, erkölcsi fejlődéshez, az ehhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz; és általában mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

Ha a védelem és gondoskodás kapcsolatáról szólnunk, akkor azt hiszem, hogy itt megint csak ki kell mondanunk egy fontos szempontot. A gondoskodás nyilván elsősorban a szülőknek, a családnak a feladata, de a védelem már a társadalom egészének, az államnak, a civil szervezeteknek, az iskoláknak a dolga is, és itt megint csak a társadalmi tudat formálásának és a média szerepének a fontosságát említem. De ha prevencióról van szó, akkor én első helyen a felelősségre nevelést említeném, a normáknak a tiszteletben tartását és az előbb is már említett erkölcsi relativizmus elfogadhatatlanságát.

A másik nagy terület az áldozatokat segítő el-látórendszer. Sok szó esett a krízisközpontokról, a menedékházakról, és azt hiszem, abban nincs különbség köztünk, hogy ezeknek a növelését, fejlesztését és a feladatra való alkalmasságát mindenképpen figyelembe kell venni. Higgyék el, voltam én részben ennek a területnek a gazdája, és nemcsak láttam, hanem igyekeztem is ezen változtatni. Nem lehet ennek a területnek a fontosságát eléggé eltúlozni. Tehát az ellenzéki felszólalásokkal is, amelyek arról szóltak, hogy tökéletesíteni, számukat növelni kell ezeknek az intézményeknek, teljes mértékben egyet lehet érteni.

Úgy gondolom, nyugodtan kimondhatjuk, hogy mindnyájan várjuk az isztambuli egyezmény ratifikálását, és mindnyájan elfogadhatónak kell hogy tart-suk - még ha ez egy országgyűlési határozati javaslat formájában történik is - az előttünk fekvő anyagot és annak elfogadását. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Normál szót kérő-ként Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszony, MSZP. Parancsoljon!

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszö-nöm szépen, elnök úr. Elsőként néhány dologra rea-gálni szeretnék. Dunai Mónika az első felszólalásá-ban azt mondta, hogy minden esetben tegyük szóvá az erőszakos cselekedeteket. Én nagyon szeretném, ha ez végre a Ház falain belül is megtörténne fideszes képviselőként és női képviselőként. Ha ez megtörté-nik, akkor ne még meg is tapsolják a saját frakciótár-saikat mosolyogva, hanem tegyék szóvá, ahogy el-mondta a felszólalásában, hogy fel kell lépni ellene.

Petneházy Attila bocsánatot kért minden férfi-társa nevében. Szerintem ez nem helyes. Ő kérjen

bocsánatot, aki elkövette, és nem elég bocsánatot kérni. Ha maga nem követi el, ne kérjen elnézést a férfitársai helyében. Sorolhatnám most nagyon sok fideszes képviselőtársát, ami, mondjuk, az elmúlt ciklusban történt itt akár a beszélések kapcsán női képviselőkkel kapcsolatban.

Az a baj, megint azt kell mondanom, hogy azok a felmérések... - azt mondta Petneházy Attila egy nyugati felmérésre, hogy Magyarországon egy kicsit jobb adatokat tudunk prezentálni, mint más álla-mokban, 5 százalékkal kevesebb nő mondta azt, hogy őt érte élete folyamán bántalmazás. Azért, mert egyetlenegy feltárt esetre 25 feltáratlant mondanak most. A családon belüli erőszaknak az egyik legfőbb jellemzője, hogy az ott is marad. Nem fogják azt mondani, hiába kérdezik meg, hogy érte-e őt ilyen. Ez szégyen! Szégyellik, az belül marad. Ez nagyon jellemző a magyar társadalomra, hogy a kapun belül fog ez a téma maradni, nem szeretnek róla beszélni. Ráadásul, aki még észreveszi, az is homokba dugja a fejét, és úgy tesz, hogy tényleg ott kell maradnia, nem kell csinálni ezzel semmit. Ez nagyon jellemző ránk, magyarokra. Úgyhogy én ezeket az adatokat egy kicsit csínján kezelném.

Van egy civil szervezet Magyarországon, amelyik nyilvánosan közzé is tette, hogy mik azok az általá-nos tévhitiek Magyarországon meg általánosságban, amik a családon belüli erőszakot illetik. Engedjék meg, hogy ezt a szót használjam, akkor is elmond-tam, amikor megváltoztatták a nevét, hogy én ezt nem tartom helyesnek. Lehet itt családokat megkü-lönböztetni, vitatkozni azon, hogy mi a család, mi nem a család. Én ezt használom, hogy a családon belüli erőszakkal meg a bántalmazással kapcsolatban mi az, ami a legrosszabb, ami most Magyarországon kialakult.

„A nők is verik a férjüket.” A partnerkapcsolati testi erőszakkal kapcsolatos esetek 95 százalékában férfi az agresszív fél és nőt bántalmaz. Közel 5 száza-lékában beszélhetünk fordított esetről. Nem azt mondom, hogy helyeselnivaló, mert az erőszak min-den formája elítélendő, csak kezdtem már úgy érez-ni, mintha ez lenne a legfontosabb, hogy most vitat-kozzunk arról, hogy hány férfit vernek meg hány nőt, és közben meg elsikkadunk amellelt, hogy legtöbb esetben nőről beszélünk, gyerekekről beszélünk, nyugdíjasokról és fogyatékos emberekről, és a legke-vesebb esetben beszélünk férfiokról.

„A bántalmazás a lakosságnak csak egészen el-enyésző hányadát érinti.” Minden ötödik nőt rend-szeresen bántalmaz a partnere. Minden ötödiket! És itt megint fel lehet hozni a statisztikát, nem változott a szám: hetente egy nő hal meg és havonta legalább egy gyermek bántalmazás révén.

„A családi ügyekbe való rendőri beavatkozással könnyű visszaélni, sok nő csak bosszúból vádolja partnerét.” A nyugati statisztikák szerint a családon belüli erőszak miatti téves letartóztatások aránya - ez általános - megközelítőleg 2 százalék, és minden más esetben vissza lehet élni a szabályokkal.

„A bántalmazás főleg az iskolázatlan, szerény rétegek körében elterjedt.” Na, ez egy nagyon általános tévhit Magyarországon, hogy csak akár a szegények vagy az iskolával nem rendelkező emberek követik el. Ez nem igaz!

(14.00)

Minden társadalmi rétegben, minden etnikai csoportban, iskolai végzettségtől függetlenül van jelen a családon belüli erőszak. A férfi ideges, azért csap oda. Az ő vállát nyomja a család minden anyagi gondja, és ez megfelelő indok arra, hogy néha egy-egy pofon elcsattanjon, akár a nőnek, akár a gyerekeknek. Ez is egy borzalmas tévhit. Semmi nem indokolja azt, hogy bárki erőszakot kövessen el mással szemben!

Ha a nőnek tényleg rossz lenne, hogy verik, akkor nem maradna. Ez is egy nagyon általános tévhit Magyarországon. Sokszor a nők reménykednek abban, hogy ez az egyetlen pofon volt, bocsánatot kérünk, virágot viszünk, és akkor azt gondoljuk, hogy innentől fogva meg fog oldódni az ügy. Nem igaz. Ha egyszer valaki elkövette, a második is elő fog fordulni a legtöbb esetben, és a legtöbb esetben a nők vagy a gyerekeik miatt nem hagyják el a férjüket, vagy gazdasági okok miatt, mert félnek, hogy onnantól fogva kiszolgáltatottá válnak, és nem fogják tudni otthagyni a férjüket, vagy talán még a szégyenérzet is, hogy velük ez előfordulhat, nagyon sok esetben indokként szolgál.

Mondtam már az imént, megint egy indok: a nők néha kiprovokálják, hogy verjék őket. A családon belüli erőszakot az alkohol okozza. Ez is egy hatalmas tévhit. Az alkohol maga nem teszi erőszakossá az embert, és nem is ez a legsúlyosabb ok, hogy valaki erőszakot, bántalmazást kövessen el.

A másik nagyon súlyos ok, amiről az imént is szóltam: a legtöbb ember elítéli a családon belüli erőszakot. Ez is az egyik legnagyobb tévhit. Nem. Az emberek többsége behunyja a szemét, és nem akar róla tudni. És itt megint beszélhetnénk a jelzőrendszer hiányosságáról, és hogy miért nem működik Magyarországon a jelzőrendszer. Az emberek nem akarnak mások életébe beavatkozni, és amikor észreveszik, akkor sem avatkoznak be, függetlenül attól, hogy a nőt verik, a gyereket verik, az idős embert verik vagy a fogyatékos embert verik. Nem szeretnek mások ügyébe beavatkozni, és a legtöbb esetben nem is teszik meg. Sőt, van egy olyan vélekedés is, hogy pontosan abból, amit az imént felsoroltam, lehet, hogy még meg is érdemli az, aki ellen elkövétték.

Ami az otthon falai között történik, ahhoz a külvilágnak semmi köze. A magánéletbe nem lehet beleszólni. Magyarországon a meggyilkolt nők 60 százaléka házastársa vagy élettársa áldozata. Ez nem egyéni, hanem társadalmi probléma.

A törvény megvédi az áldozatokat. Nem védi meg a törvény az áldozatokat. Államtitkár asszony

mondta, hogy mennyire fontos, hogy segélyvonalakat tudjanak - akár a gyerekek vagy a bántalmazottak - hívni. Azt gondolom, ez a legritkább eset, amikor segélyvonalon tudnak valakihez fordulni. Kiemelném az iskolában a gyermekvédelmi szakemberek hiányát. Az egyik legfontosabb eszköz lehetne. Akár az óvodában is. Erősíteni és nem lebontani a rendszert!

A rendőrök letartóztatják a bántalmazót. Nagyon kevés esetben. Még mindig azt lehet hallani, hogy majd ha vér folyik, majd ha ez fog történni, akkor majd beavatkozunk, sőt, a felszólalásomban is említettem a debreceni példát, amikor magát az áldozatot hibáztatták, és nagyon sok esetben a nőt hibáztatják azért.

Készült egy videó is arról, amikor folyamatosan azt sugallják, hogy maga az áldozat provokálja ki vagy maga az áldozat tehet róla, hogy ellene elkövetek egy bűncselekményt.

A menedékházakról nagyon sokat beszélünk, és pontosan a május végi pápai példa az egyik legjobb példa, amikor a menedékházba a gyerekével elmene-kült asszonyt több tíz késszúrással fényes nappal ölte meg a volt házastársa, mert valamilyen úton-módon nagyon hamar kiderült, hogy ez a menedékház hol van, és hova rejtőzött el az áldozat a gyermekével.

Aki egyszer bántalmazó volt, az az is marad. Ez sem igaz. Lehetne a bántalmazókat is segíteni különböző terápiás eszközökkel. Oda kellene rájuk is jobban figyelni, mert igenis nyugati példák mutatják, amikor foglalkoznak ezekkel az emberekkel, hogy lehet rajtuk segíteni, és nem kell, hogy életük végéig bántalmazók maradhassanak. A nőknél is ugyanez, hogy akit egyszer bántalmaztak, az az is marad. Nem, ha kiszakítják a környezetből, megkapja a megfelelő segítséget, akkor igenis lehet utána neki normális életet élni.

Ha egy nő nem ad okot rá, akkor nem is bántják, csak tudni kell irányítani a férfit. *(Nevetve:)* Ez is egy jó magyar specialitás, hogy ha egy nő képes irányítani a partnerét, akkor nem fogják bántani. Ez nem igaz.

Egy másik nagyon fontos tévhit: egy gyerekszüléssel megmenthető a kapcsolat. Ha megszületik az első gyerek, a bántalmazás abbamarad. Még a durva férfiak is lovagiasak, ha a nő kiszolgáltatott, például ha beteg vagy várandós. Itt egy szörnyű adat: a családon belüli erőszak áldozatainak több mint 25 százalékát akkor is megverik, amikor már állapotos. Nem marad abba a bántalmazás. Az ilyen esetek 10 százaléka a gyermek halálával vagy vetéléssel végződik. Sokszor épp a terhesség ideje alatt kezdődnek a verések, vagy akkor válnak súlyosabbá vagy általánossá.

A távoltagegről is van jó néhány megállapítás, hogy a távoltagegrést a nők arra fogják használni, hogy visszaéljenek vele, a távoltagegrést csak a hajléktalan férfiak számát fogja növelni. A távoltagegrést semmit nem old meg, mivel nem okoz változást az erőszakos emberek személyiségében.

Úgy gondolom, még lehetne tovább sorolni ezeket a tévhiteket, mert nagyon sok van még belőlük, és akkor még a nemi erőszakra külön tévhitek vannak, a nők ellen meg a gyerekek ellen elkövetett nemi erőszakra. Azt gondolom, ebben van súlyos felelősségünk, hogy ezeket a tévhiteket, egy: a köztudatban megváltoztatni nagyon fontos lenne, és megint kiemelném, amit az első felszólalásomban is elmondtam, hogy ide is vonatkozik, mint ahogy az előző vitánál is: ha a jelzőrendszerre nem költ eleget az adott kormányzat, ha a szakemberek képzésére nem költ eleget a kormányzat, akkor nem fogunk tudni előrelépni.

Igen, én a felszólalásom elején is elmondtam, hogy nagyon jó, hogy végre eljutottunk odáig, hogy erről tudunk beszélni a Parlament falain belül. De miért kellett várni ennyi időt? Attól függetlenül, hogy most a kormányzatnak van-e akarata az isztambuli egyezményhez, beszéljünk róla! Nem kell ezt szégyellni vagy eldugdosni, mint ahogy a családon belüli erőszaknak minden formáját dugdossuk! Nem! Nyíltan kell beszélni róla, mert igenis jelen van a hétköznapjainkban, és nagyon-nagyon súlyosan van jelen. És nagyon szeretném, ha ezzel nem tudnánk le, és mondanánk azt, hogy ez is ki van pipálva, és itt befejeztük.

Nagyon szeretném, ha ezt majd tudnánk folytatni, és normálisan tudnánk erről beszélni itt a Házban is.

Dunai Mónikát még egyszer megkérem, hogy ha ő úgy tapasztalja, hogy az erőszaknak bármilyen formája itt ebben a Házban megnyilvánul képviselőtársai részéről, akkor tényleg szólaljon fel ez ellen.

Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP pad-soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kétperces felszólalás következik. Dunai Mónika máris megszólalhat.

DUNAI MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr, de nem azért, mert most bárki erőszakoskodott volna a Házban. Két olyan megállapítással szeretném kezdeni, amellyel én magam is teljes mértékben egyetértek.

Az egyik Szél Bernadettől származott, és ebben vita nincs is közöttünk. Kár, hogy most nincs bent, mert hallaná ezt a dicséretes mondatot. Azt mondta, hogy van itt még teendő bőven. Ezt nem vitatom. Azért van itt ez a határozati javaslat, mert vannak teendőink, ezeket szeretnénk megoldani, és szeretnénk, ha minél több képviselőtársunk csatlakozna a határozati javaslat megszavazásával ehhez a célhoz.

A másik: Szelényi Zsuzsa képviselőtársamnak is igazat adok abban, amikor - több mindenben is, de a kétperces erejéig erre tudok reagálni - azt állította, hogy az isztambuli egyezmény és az országgyűlési határozat közül melyik több, melyik kevesebb. Abban egyetértek, hogy bizonyos esetben több az isztambuli egyezmény.

(14.10)

De más tekintetben viszont a nemzeti stratégia megalkotása a több. Miben több a nemzeti stratégia? Abban, hogy mindenféle erőszakra kiterjed, nem csak a nők elleni erőszakra. Tehát ebben a hatókörében a nemzeti stratégia megalkotása azért fontos, mert mindenféle erőszakot magába foglal. Az isztambuli egyezmény sokkal részletesebb, sokkal kifejtettebb abban a szövegben, amely a nők elleni erőszak és a nők egyenjogúságával kapcsolatos problémákat firtatja.

Szél Bernadett kérdezte - de egy következő, normál felszólalásomban elmondom még, amit szerettem volna.

Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Szeretném megkérdezni Harrach frakcióvezető urat, hogy fel akar szólalni, vagy egyszerűen csak a gomb... *(Harrach Péter: Az előző hozzászólás volt.)* Tiszta sor, köszönöm szépen.

Ebben az esetben Gúr Nándor képviselő úr következik, MSZP.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A törvényjavaslatot olvasva és hát elgondolkodva annak tartalmán, igazából először is némi hiányérzet alakult ki bennem. A hiányérzet abból fakad, hogy azt látom, hogy az elmúlt évek törvénykezésének tartalmiságát az el nem látott feladatok meghosszabbítása, kitolása jellemzi, vagy köszön vissza ennek a törvénytervezetnek a keretei között. Magyarra fordítva a szót, amit ez ideig maguk elé tűztek célként és nem teljesítették, azt most nagyjából másfél évvel megtoldják, hogy majd a célok teljesülése körülbelül akkorra, 2016 végére következzenek be.

Ez azért súlyos és azért fontos, mert olyan típusú kérdésekről beszélünk, amelyek nyilván a mindennapi élet tekintetében elengedhetetlen kezeléssel, segítségnyújtással, sok minden egyéb mással kell párosuljanak. Tehát itt a folyamatos időbeni kitolás gyakorlatilag rengeteg olyan konfliktusos helyzetet, rengeteg olyan szituációt szül, amit nyilván az érintetteknek félelmetesen nehéz megélniük.

A kapcsolati erőszak vonatkozásában nyilván rengetegféle elágazást, rengetegféle kapcsolati rendszert lehet kialakítani. Ma már gyermek és gyermek között is létezik kapcsolati erőszak, nem csak gyermek és felnőtt, felnőtt és felnőtt viszonyrendszerében. Tehát el lehet kezdeni részleteire bontani mindazt, ahogyan ezek kialakulhatnak, és mindazt, ahogyan adott esetben ennek a kialakulását tompítani lehet. Magyarul a prevenció felépítésének, kiszélesítésének rendszerét meg lehet csinálni vagy érdemes mindenképpen megcsinálni.

Én nem akarom ezeket a részre bontásokat megtenni, csak a figyelmüket szeretném felhívni arra, hogy nemcsak férfi és nő, nő és férfi viszonyrendszerében vagy apa és gyermek vagy anya és gyermek

viszonyrendszerében, hanem gyermek és gyermek viszonylatában is van kapcsolati erőszak, és nyilván az ezzel való foglalkozás mikéntjét is meg kell találni. Nyilván az intézményi hálózati rendszerek keretében, akár elindulva a bölcsődei, óvodai, iskolai nevelésen, nemcsak az okításon, hanem a nevelésen keresztül is. Vagy azt tovább erősíteni, vagy a szolgálatok rendszerét olyanná tenni, amikor nem papíron és formailag adott esetekben és helyzetekben, hanem tartalmilag segítenek ezen problémák megoldása érdekében.

Nézzék, én azt gondolom, hogy a legjobb megoldási forma nyilván a példamutatás, az, ahogyan az ember éli az életét. Ha egy családon belül normálisnak mondható viszonyok vannak, akkor vélhetően a gyermekre is az ragad rá, és akkor a gyermek-gyermek viszonylatában is alapvetően ezek a megoldási formák érvényesülnek. De a családon belüli kapcsolati erőszak tekintetében, én azt gondolom, nem egyirányú ez a történet. Nemcsak férfi „bántalmazó” van, aki a hölgyek sérelmére követ el olyan cselekményeket, amelyek elfogadhatatlanok és megengedhetetlenek, hanem viszont is, fordítottan is.

Nem tudom, mennyire van gyakorlati mérési tapasztalatuk arra vonatkozóan, hogy például a hajléktalanok körében hogyan és miképpen alakul ki a sors által számkivetettnek mondható nemi megoszlás aránya. De sajnálatos módon azt tapasztalom, este, éjszaka adott esetben az utcát járva, hogy több hajléktalan férfival találkozom, mint hölgyel. Nem azt mondom, hogy akkor lenne jó, ha ez nem így lenne. Nem. Az lenne jó, ha nem lenne számkivetett sorsú ember. De valójában a nem fizikális kapcsolati erőszaknak, hanem a másfajta, a pszichés kapcsolati erőszaknak tapasztalásaim szerint inkább a férfi az elszenvedője. Kisemmizett férfit sokkal többet látam, mint kisemmizett hölgyet.

Egy szó, mint száz, e tekintetben is valószínűleg érdemes lenne keresni a prevenció megoldási lehetőségeket, mert nem jó, társadalmi értelemben vetten sem jó, nem csak az egyes embernek. Nemcsak annak a férfinak, aki számkivetetté válik, hanem adott esetben annak a családnak sem, annak a mikroközösségnek sem, amelyből kivetetté vált a férfi, de társadalmi értelemben vetten a társadalomnak sem. Hiszen sokkal nehezebben integrálhatók nyilván újra azok az emberek, akik kényszerű módon az utcán kénytelenek élni, akár időszakos jelleggel, az életüket. Itt már nem is akarok beszélni a munkaerőpiachoz való kapcsolódási lehetőségeikről, arról, hogy az állam milyen ajánlatokat, kínálatokat tesz a számukra. Ezeket nem kívánom boncolgatni, csak a személyes tapasztalataim azt támasztják alá, hogy jóval nehezebb ilyen értelemben a sorsuk további alakítása vagy újra normális pályára történő állítása.

Tehát ilyen értelemben, azt gondolom, a tudatformálás, és Harrach Péterrel ebben a vonatkozásban egyet kell hogy értsek, ő is azt mondja, hogy a normák fontosak. Én is így gondolom. Hogyne. Igen. Az, amit közvetítünk, amit átadunk, nyilván fontos,

és beég bizonyos értelemben a közvetlen környezetünkben lévő, leginkább a legintimebb szférában, a családban lévő emberek, gyermekek agyába.

A másik része, ha egy picit tágtjuk a családot ebben a vonatkozásban, és azt mondjuk, hogy nézzük meg a közvetlen környezetet. Ugye, Bangóné Ildikó mondja, hogy egyik oldalról a közvetlen környezetnek nem igazán van befolyása, mert az emberek általában vetten úgy gondolkodnak erről a kérdéssel, hogy a család az az intim szféra, amibe való beavatkozáshoz senkinek nincs semmilyen joga, jogosultsága. Másik oldalról nézve meg személy szerint úgy gondolom, hogy mindezekkel együtt, ha a közvetlen környezetünkben, ha nem is a családuknak, de a közvetlen környezetünkben tragédiák kialakulását látjuk, akkor ott annak a megakadályozása érdekében nyilván valamilyen értelmű, ha nem direkt, de indirekt értelemben vett felelősségünk és feladatunk van.

Az, hogy ki hogyan, miképpen, milyen módon „mer” ebbe beavatkozni, tud vagy akar beavatkozni, ebben is lehetne olyan típusú segítségeket nyújtani, amelyek a konfliktus megoldásának mikéntjét javítanák. Magyarul vannak olyan szervezetek, léteznek olyan szervezetek szakági vonatkozásban is, amelyek a mediációban, a közvetítésben való segítségnyújtást is meg tudják adni, aki erre fogékony, és aki ebben bármilyen értelemben szerepet akar vállalni.

Szó esett itt az előbbi felszólalások kapcsán is a titkos menedékházak történéseiről, dolgairól. Azt kell mondjam, hogy 5-6 évvel ezelőtt, mármint az önkormányzatát megelőzően, itt ül közöttünk a parlamentben Korózs Lajos, aki akkor államtitkár volt, és nagyon keményen támogatta ezeknek a titkos menedékházaknak az életre hívását és bővítését. Azt akarom ezzel csak mondani, minden ilyen kezdeményezést, ami a kapcsolati erőszak vonatkozásában, ha már akkor, per pillanat nem lehet megoldásokat találni, és oldalági segítségeket teremt, érdemes szem előtt tartani, érdemes tovább erősíteni.

Sajnos vannak olyan helyzetek, amikor már közvetlen életveszélyes szituációk alakulnak ki a konfliktusokból fakadóan, ilyenkor bizony tényleg arra van szükség, hogy ezek valójában, valójában, kézzelfoghatóan titkos menedékházak legyenek, védelmet és titkosságot nyújtsanak. Ez kiemelt kérdés, kiemelt követelmény. És az is, hogy ilyen esetekben nyilván nem egynapos interjúkra, egyhetes „bújtatásokra” van szükség, hanem hosszabb időintervallumnak kell rendelkezésre állnia. Gyakorlatilag most egy hat hónapos maximális időtartam az, ami benne van a gyakorlatban, ami helyénvaló, és ezt tovább kell erősíteni.

(14.20)

Egyszerűen azért, mert ezekben az esetekben nyilván pszichés terhek sokaságával is szembe kell nézni, mentális, egészségügyi problémák sokaságával

is szembe kell nézni. Magyarul, arról kell gondoskodni, hogy minden lehetőség, ami a már kialakult problémák utólagos kezelésében segítséget nyújthat, az rendelkezésre álljon. Magyarul, az ilyen titkos menedékházak tekintetében nem tudom elképzelni azt a szituációt, hogy ne legyen mindig lehetőség arra, hogy a krízishelyzetek kezeléséhez üres befogadóhelyek álljanak rendelkezésre.

Azt szeretném tehát mondani, hogy támogatjuk az erőszak elleni fellépéssel kapcsolatos intézkedéseket, de szeretnénk, ha nem mindig időben kitolódásokkal találánánk magunkat szemben, hanem ha egyszer vállal valamit ez a kormány, akkor azt teljesítené is, és abban valódi lépéseket tenne, mondjuk olyan értelműeket, amelyek pénzt, forrást is pakolnak mindazok mellé, amiről beszélünk, akár a gyermekvédelmi jelzőrendszer megerősítését célzottan, de sok minden egyéb más vonatkozásban is.

A befejező gondolatok között igazából még két dologról szeretnék szólni. Az egyik gondolat az, hogy azt a fajta kiszolgáltatottságot, ami az élet kapcsán szinte kikerülhetetlen, véletlenszerűségek és sok minden más befolyásolja, hogy ki válik bizonyos értelemben „áldozatává” a történéseknek, ezt a fajta kiszolgáltatottságot nyilván nem lehet csak büntetőjogi eszközökkel kezelni. Én személy szerint nem határolódom el attól, hogy a prevenció mellett a következmények is kell hogy érvényesüljenek. Egy szó, mint száz, a közös feladatunk nyilván az alapvetően, hogy a prevenció tekintetében minél szélesebb körű kínálatot biztosítsunk, a másik oldalon viszont a konzekvencianélküliségnek nem vagyok híve, tehát ha olyan dolgok következnek be, amelyek az általános normáink szerint elfogadhatatlanok, akkor annak igenis kell hogy legyen konzekvenciája.

Ilyeténképpen nyilván arra is oda kell figyelniünk, hogy minél kevesebb vak komondor szülessék az országban, futkosson négy lábon és találjon el hölgyeket, urakat vagy gyermekeket. Nem akarom pikírt példák sokaságát mondani e tekintetben, de azt gondolom, értik, érzik, hogy miről beszélek. Az a fajta közös felelősségünk megvan e tekintetben, hogy egyrészt ha képesek vagyunk rá, akkor mi személy szerint is, a Parlament falai között is jó értelmű társadalomszemléletbeli formálást tegyünk e tekintetben, és ebben segítséget kérjünk a médiától; a médiától, amely mértékadó befolyással van az emberek sokaságára, mondhatom, a gyermeki léttől kezdve a felnőtt létig. Ezt a segítségkérést pedig akképpen fogalmaznám meg, hogy minél több olyanfajta ismerettel kell hogy találkozzunk a média felületén keresztül is, amely gyakorlatilag ezen létező, el nem tagadható, és nem szabad eltagadni társadalmi problémák kezelésében, legkiváltképpen annak a megelőzésében, majd a kezelésében, utókövetésében és sok minden egyéb másban ad segítséget és tanácsot.

Azt gondolom, ha így komplexitásában adódik össze a rendszer az egyes embertől kezdve sok minden másan keresztül, mondjuk, a média közvetítő szerepén keresztül, akkor lehet enyhíteni, lehet mér-

sékelni azon helyzetek sokaságának a kialakulását, amelyek tragédiákhoz is vezethetnek ebben az országban. Ez pedig - még egyszer megismételve -, úgy ítélem meg, hogy egyenként, külön-külön is, összességében is, politikai hovatartozástól függetlenül mindegyikünknek egyrészt érdeke, másrészt feladata, részbeni felelőssége is.

Ehhez szeretném kérni az itt ülő képviselőtársak együttgondolkodását és támogatását, a törvényhozóktól meg azt szeretném kérni, hogy ne halogató jellegű törvénykezésekbe kezdjenek bele mindig, hanem amikor döntéseket hoznak a Ház falai között akár velünk, akár nélkülünk, akkor azoknak ne az újbóli időbeli kitolását kövessék el, hanem sokkal inkább források telepítését tegyék meg a kítűzött célokhoz illetően annak érdekében, hogy minimalizálni lehessen ezeknek a problémáknak a kialakulását. Elnök úr, köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Dunai Mónika képviselő asszony, Fidesz!

DUNAI MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az előző felszólalásom végén ott hagytam abba, hogy Szél Bernadett képviselőtársam megkérdezte, áruljam már el, hogy miért van szükség erre a mostani határozati javaslatra, a nemzeti stratégia megalkotására, hiszen már nemsokára az isztambuli egyezményt is várhatjuk ide a tisztelt Ház falai közé, hogy ratifikáljuk. Nos, azért van erre szükség, mert más a tartalma. Bővebb a tartalma a nemzeti stratégia megalkotásának, hiszen mindenfajta erőszak elleni fellépésről szól. Ennek egy szelete, amikor a nők elleni erőszakról és a női egyenjogúságról beszélő isztambuli egyezményt idézzük ide. Tehát a kettő párhuzamosan, ha tetszik, egymást kiegészítve kell majd elfogadást nyerni. Tehát ez a mostani, még egyszer hangsúlyozom, nemcsak a nők ellen, hanem az erőszak mindenféle formája ellen hivatott fellépni, és ilyen módon egyik a másiknak kiegészítője lesz, és a nők esetében nyilván lesznek átfedések is.

Az a felvetés is elhangzott itt a vitában, hogy ha nincs ratifikálva az isztambuli egyezmény, akkor itt micsoda világ van Magyarországon, vagy azokban az országokban milyen erkölcsök uralkodnak, ahol ezt még nem ratifikálták. Én azt gondolom, hogy egyezmények vannak, voltak és nyilván lesznek is, és ezek nagyon fontos dolgok - ma is ratifikáltunk egyet egy pár órával ezelőtt -, de ezek önállóan még nem jelentenek nagyon sok mindent. Gondoljunk arra, hogy törvényeket is alkot a parlament, olyan törvényeket, amelyek olyan dolgokat szigorítanak, például a kapcsolati erőszakon belül, amelyeket elvként kimond egyik vagy másik egyezmény - gondoljunk a büntető törvénykönyv két évvel ezelőtti módosítására. Akkor még nem volt aláírva sem magyar részről az isztambuli egyezmény, ugyanakkor megalkottuk Európa egyik legszigorúbb büntető törvénykönyvét, ami

ratifikálástól, aláírástól függetlenül egy nagyon fontos, komoly és nagyon szigorú joganyag.

Ha most visszatekintünk és megnézzük a kapcsolati erőszakról szóló részeket, akkor azt mindenki tudhatja, azóta már nemcsak a parlamenti képviselők, hanem szerintem nagyon sokan az országban, reménykedhetünk abban is, hogy talán közel mindenki, hogy a kapcsolati erőszak esetében sokkal sokkal súlyosabb következményei vannak a bántalmazásnak, legyen az verbális, lelki vagy testi bántalmazás. Tehát azt gondolom, hogy az embereket nemcsak az egyezmények védik, hanem a konkrét törvények is, amellyel igenis teszünk hónapról hónapra, évről évre valamit hozzá, kormányoktól függetlenül, hogy az erőszak ellen küzdjünk.

A vitában volt még egy fontos kérdés, és erre én magam is szeretnék reagálni. Többen sérelmezték vagy hozták fel azt a már két éve lezajlott és lezárult vitát, hogy családon belüli erőszakról vagy kapcsolati erőszakról beszélünk. Mondjuk ki: a kapcsolati erőszak több, mint a családon belüli erőszak. Erről már Harrach Péter frakcióvezető úr is beszélt. Behozta a törvény azt a fogalmat, hogy a volt élettárs, a volt házastárs is ugyanolyan elbírálás alá esik, ha ő bántalmazza a volt házastársát, a volt gyermekét vagy annak gyermekét, akkor bizony ő is sokkal súlyosabb büntetésre számíthat. És nemcsak erre a körre, hanem a gondnokra és gondnokoltra, a gyámra és a gyámoltra is kiterjed ez a fajta szigorítás.

(13.30)

Egy zárógondolatként: igen, egyetértek Bangóné Borbély Ildikóval is abban, hogy jó, hogy ma beszélünk és elég sokat beszélünk az erőszak különféle formáiról, jó, hogy a tisztelt Házban sokan hozzászóltak ehhez a vitához, véleményük volt. Azt azonban azért ne felejtjük el, megoldás nemcsak attól van, hogy beszélünk erről a problémáról, és soroljuk a különféle halálozási statisztikákat meg erőszakos cselekedetekkel kapcsolatos tetteket, büntetteket, hanem attól is, hogy megmondjuk és széleskörűen tájékoztatjuk az embereket, hogy mit tehetnek akkor, hogyha őket bántalmazás éri. Néha tehát olyan ríogatásfélét éreztem egy-két felszólalótól. Én azt gondolom, nem az a célunk és nem lehet az a célunk, hogy ríogassuk az embereket, ríogassuk a gyerekeket. Fontos róla beszélni, de az még fontosabb, hogy megmutassuk, megmondjuk azt, hogy hova fordulhat, mit tehet és milyen törvényeket hozunk annak érdekében, milyen ellátórendszerrel rendelkezünk, és mivel bővítjük azt a repertoárt, amellyel segíteni tudjuk a mindenféle erőszak áldozatait.

Végezetül szeretném megköszönni azon képviselőtársaknak a hozzászólását, akik férfiak, mégis fontosnak tartották, hogy végigkövessék a vitát, és esetleg még gondolataikkal hozzá is járultak.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kétperces felszólásra kért lehetőséget Szél Bernadett képviselő asszony.

Parancsoljon!

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Tisztelt Ház! Tisztelt Kormánypárti Képviselőtársaim! Amit önök elmondtak, hogy mire van szükség, az isztambuli egyezmény pont ezt tudja, úgyhogy ha önök azt gondolják, hogy ezekre mind szükség van, akkor semmi más dolguk nincs, mint a kormányt meggyőzni arról, hogy akkor végre ratifikáljuk ezt az egyezményt, mert az pontosan erről szól.

Azért szeretném önöket arra emlékeztetni, hogy az nem jó irány, hogyha elkezdjük csökkenteni a jelentőségét. Úgy érzem, hogy most már, azok után, hogy mindenféle kibúvót találtak, hogy miért nem kellene ezt ratifikálni, most már így lefokozzák az isztambuli egyezményt, hogy mi az nekünk, az a nagy nemzetközi szerződés, amikor van nekünk saját nemzeti stratégiánk. Szóval, azért egy kicsit ez, azt gondolom, enyhe túlzás. Egyrészt az isztambuli egyezmény nagyon konkrét célokat tartalmaz, amelyek nagyon egyszerűen számon kérhetőek, szemben ezzel a nemzeti stratégiával, amit önök letettek az asztalra, ez nem konkrét, és nem is lesz számon kérhető.

Biztosítani szeretném önöket arról, hogy ha mindenképp aggódnak, aki erőszak áldozata lehet, akkor a Fidesznek és a KDNP-nek semmi más dolga nincsen, mint az, hogy végre elkezdjünk a két nem egyenlőségének a hiányáról beszélni ebben az országban, ugyanis - mint ahogy megbeszéltük - az erőszaknak a természetrajzában ez egy borzasztó erős vonás, az a szemlélet, hogy a tulajdonom vagy, az, hogy hierarchia van köztünk, és azt tesztek veled, amit akarok.

Ez az a szemlélet, ami nagyon pusztító, és erre vannak külön módszerek, hogy hogyan lehetne azt elérni, hogy ebben az országban a két nem esélyeinek az egyenlősége megvalósuljon.

Az LMP által kezdeményezett eseti bizottság pontosan erről szólna, egy évig működne, ülne benne szakértő, minden pártból, frakcióból képviselő, független képviselő, bárki jöhetne, és végre előrehaladnánk ebben a témában, egy év múlva pedig letennék egy jelentést, amely mentén elkezdhetnénk dolgozni. Nagyon sajnálom, hogy erről semmit nem hallok, hogy ez a bizottságunk hogyan áll, ellenben van egy ígéret arra, hogy önök majd létrehoznak egy albizottságot. Most akkor ez hogy lesz, esetleg ha erre az államtitkár asszony kitérne, hogy a két bizottság egyszerre fog működni, vagy pedig akkor mi nem kapunk esélyt arra *(Az elnök csenget.)*, hogy a nemek közötti esélyegyenlőségről beszélhessünk, ami, mint mondtam, ennek a problémának az egyik sarokköve. Köszönöm. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szelényi Zsuzsanna képviselő asszony, független, két percben.

SZELÉNYI ZSUZSANNA (független): Köszönöm szépen. Akik az erőszak mindenféle formája miatt aggódnak, azoknak azt ajánlom, hogy üljenek be néha egy ilyen anonim segélyvonalnak a végére, és hallgassák meg, hogy mi jön be - azt fogják tapasztalni, hogy ugyanazok a történetek mindig. Tehát amikor az isztambuli egyezmény készült, akkor statisztikai adatok és elképesztő tapasztalati adat, experimentális adat állt rendelkezésre ahhoz, hogy kidolgozzák azokat az intézményeket, nem csak a törvényeket, a mögötte lévő intézményeket, támogató, védő intézményeket, amelyek ezeknek a helyzeteknek az érdemi megváltoztatásához szükségesek, ugyanis a nők történetei teljesen ugyanazok, mintázatokra épülnek fel. Aki alaposan foglalkozott ezzel a kérdéssel, az pontosan tudja ezt. Ha férfiak érintettek, akkor is ugyanaz a minta; azok többnyire egyébként idős férfiak, akik végül is valamilyen értelemben kisebbségi helyzetben vannak. Nagy, erős férjek nem szoktak erőszak áldozatai lenni a családon belül. Ezt higgyék el nekem, ez egyszerűen tapasztalati tény. Tehát amikor a nemek között, csak azért, hogy tisztázzuk...

Nem véletlen, hogy ez az egyezmény ezt a címet viseli, nem véletlen, hogy azok a javaslatok vannak benne, amelyek benne vannak. Senkinek nem kell aggódnia, hogy az isztambuli egyezmény a férfiakat nem látja el, hogyha ők vannak bajban; ellátja őket, mert ez az intézményrendszer, amit ez az egyezmény ajánl, generális, és lehetőséget ad az erőszak áldozatai férfiaknak is, hogyha ez életbe lép, ha tudnak róla, ha hozzájuk is eljutnak a kampányok, hiszen az erőszak mindig a gyengébbeket hozza áldozati szerepbe. Ez mindig így van, akármilyen szemüveggel, akármilyen oldalról nézzük meg. Ezt Gúr Nándornak is a figyelmébe ajánlom.

Ez egy bonyolult dolog, nem lehet az utcáról beszélni (*Az elnök csenget.*), szakembereknek kell ebben az ügyben lépni, ezt pedig a kormánynak kell megszerveznie. (*Taps az LMP soraiban.*)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Kíván-e még valaki élni a felszólalás lehetőségével? (*Senki nem jelentkezik.*) Megállapítom, hogy nem. Ezennel az általános vitát lezárom.

Megkérdem az államtitkár asszonyt, kíván-e reagálni. Öné a szó, parancsoljon!

VERESNÉ NOVÁK KATALIN, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársak! Tisztelt Ház! Próbálom itt összegezni az elmúlt most már több mint két és fél órának az eseményeit, és azt is érdekes volt nézni, hogy azért megjelentek az ellenzéki padosorokban is egy idő után, egy-egy képviselő azért eljött és érdeklődött; én sajnáltam a képviselő asszonyt, hogy a vita többségében egyedül hagyta a saját frakciója. (*Derűltség az MSZP soraiban. - Közbeszólás a Jobbik soraiból.*) Szerintem sajnálatos volt egyébként, mutatta azt, hogy mennyi-

re van érdeklődés ez iránt a téma iránt, és úgy látom, hogy most már az MSZP padosaiban is jelentősen megfogyatkoztak; köszönöm egyébként a képviselő asszonynak, hogy megváltoztatta a programját, és itt maradt a vitának a végéig. Szerintem ez is érdekes volt, és azt gondolom, fontos az, hogy erről a témáról beszélgetünk.

Most egy országgyűlési határozattervezet vitája folyt, bár néha nem úgy tűnt; az ezzel együtt fontos, hogy ez a téma napirendre került. Én azt a kérdést szeretném így feltenni önöknek, hogy ha van egy 2003-as országgyűlési határozatunk, amire azt mondják, hogy mi azt gondoljuk, hogy ennek számos pontja teljesült, ami nem teljesült, azt megerősítjük, illetve most újabb határozati pontokat javasunk az Országgyűlés számára, és erre önök azt mondják, hogy ezek a pontok nem teljesültek, a 2003-as országgyűlési határozat nem teljesült, kérdem én, hogy kinek a felelősségét vitatják vagy firtatják. 2003-ban meghatároztak feladatokat az akkori kormány számára, amelyeket 2004. március végéig kellett volna teljesíteni. Ha önök azt állítják, hogy ezek még a mai napig sem teljesültek, akkor nem tudom, hogy itt kinek a felelősségéről beszélnek - azt hiszem, hogy nem ennek a kormánynak a felelősségéről.

Én azt gondolom, hogy rendbe kellene tenni ezt az egész isztambuli egyezménnyel kapcsolatos kérdést, hiszen a vita zöme erről szólt, nem is erről az országgyűlési határozatról. Én nagyon károsnak tartom - még egyszer szeretném hangsúlyozni - azt, hogy önök úgy állítják be, mint hogyha a kormány nem lenne elkötelezett az isztambuli egyezmény ratifikációja mellett. Nagyon kérem képviselő asszonyt is, hogy mutasson egy olyan nyilatkozatot, amikor mi ezt mondtuk. Ön is több olyat említett fel, amikor az elkötelezettségünket fejeztük ki, azt hiszem, hogy itt jelenleg a mi sorainkban megszólalók között is mindenki azt mondta, hogy az isztambuli egyezményt fontosnak tartjuk, és az isztambuli egyezményt ratifikálni fogja a magyar kormány, ezt többször elmondtuk, elmondom még egyszer, hogyha nem volt érthető.

Én azt hiszem, hogy az nagyon-nagyon káros, hogy önök valóban úgy állítják ezt be, mint hogyha ez iránt mi nem lennénk elkötelezettek, mintha állítottuk volna valaha ennek az ellenkezőjét, sőt most már megjelent valami 8 milliárdos összeg, amit nem tudom egyébként, hogy honnan szedtek elő, de mint hogyha ez egy anyagi kérdés lenne, és bárki azt mondaná, hogy nincsen meg ennek a fedezete. (*Dr. Szél Bernadett közbeszól.*) Nem tudom, kérem, mutassák meg, hogy hol mondtuk mi azt, hogy nincsen meg a fedezete az isztambuli egyezmény ratifikációjának. (*Dr. Szél Bernadett közbeszól.*) Énszerintem ez soha nem hangzott el kormányzati körökből, illetve azt sem gondolom, hogy bármikor előfordult volna, hogy a kormányzat, ahogy azt említette, bármikor nemet mondott volna az isztambuli egyezménynek a ratifikációjára. Ilyenről nem volt szó. Volt olyan, amikor volt ellenzéki javaslat, amit

nem vett tárgysorozatba az Országgyűlés, de az isztambuli egyezmény ratifikációjára soha nem mondott nemet a kormány.

(14.40)

Sőt, még egyszer hangsúlyozom, 2014-ben írtuk alá az isztambuli egyezményt, éppen a Fidesz-KDNP-kormányzat írta alá, és akkor is kimondta, hogy ratifikálni fogja az isztambuli egyezményt.

Az pedig, hogy ilyenkor nem tartják indokoltnak azt, hogy a tisztánlátás érdekében, az emberek felvilágosítása érdekében elmondjuk, hogy ez egyébként egy olyan egyezmény, amely a 47 tagú Európa Tanács 37 tagállamának élvezzi az aláírását, ezek közül a tagállamok közül pedig összesen eddig 18 ratifikálta, nem tudom, hogy ezzel mi a problémájuk. Ezek tények, szerintem fontos, hogy ezeket ismerjék az emberek, és fontos, hogy lássák, hogy egy nemzetközi szerződés aláírása és a ratifikációja egy komoly, felelősségteljes feladat egy kormányzat számára, és mi ezt a komoly és felelősségteljes feladatunkat hajtjuk végre folyamatosan. Az ezzel kapcsolatos munkát folytatjuk és fogjuk folytatni a jövőben is, és amint úgy érezzük, hogy felkészültek vagyunk arra, hogy az isztambuli egyezmény ratifikációja és a hatálybalépése megtörténjen, meg is fog történni; az ezzel kapcsolatos munka folyamatosan zajlik Magyarországon. Szeretném, ha ezt megértenék.

Néhány dologra reagálnék még, amik itt a vitában elhangzottak. Egyrészt többször idéztek itt az országgyűlési határozat kapcsán is bizonyos civil szervezeteket, illetve ez egy kicsit így összekeveredett, mert néha szakértőnek titulálták ugyanazokat a civileket, aztán civil szervezeteknek. Aztán meghallgattunk egy olyat, gyakorlatilag ezt nem is nagyon értettem, hogy mintha mi mondanánk a tévhitet; az is ezek közül a civil szervezetek közül az egyiknek a honlapjáról egy az egyben felolvasott tévhitcsomag vagy -csokor volt, amiről persze fontos, hogy beszélünk, csak nem egészen értettem, hogy hogyan kapcsolódik az országgyűlési határozathoz.

De annyit azért önöknek elmondanék, hogy itt négy civil szervezetről volt szó, amelyek kiadtak egy közleményt az országgyűlési határozattal kapcsolatban. Ez a NANE, a MONA, a Női Érdek és a Patent. Nem tudom, bizonyára tudják, hogy működik a kormányzatnak egy emberi jogi munkacsoportja, és az emberi jogi munkacsoportnak van egy női jogokkal foglalkozó alcsoportja. Ezek a munkacsoportok úgy álltak föl, a nagy munkacsoport is és az alcsoportok is úgy álltak föl, hogy 2012-ben lehetett jelentkezni az ebben való részvételre. Ebből a négy civil szervezetből az egyikük nem is jelentkezett, tehát nem is pályázott, nem tartotta indokoltnak, hogy részt vegyen ebben a munkában. A másik három jelentkezett, meghívást is kaptak, tagjai is egyébként jelenleg a munkacsoportnak. Elmondanám, hogy amikor például a múltkor is megkapták tőlem a meghívólevelet a munkacsoport ülésére, visszaírtak egy olyan

levelet, hogy akkor most tényleg meghívom-e őket. Én erre azonnal válaszoltam, és mondtam, hogy kaptak egy meghívót, az ő belátásukra bízom, hogy eljönnek vagy nem jönnek el. Nos, ha ezek után valaki nem jön el a munkacsoport ülésére, akkor azt hiszem, hogy a civilekkel való konzultációt rajtunk számon kérni megint csak csúsztatás.

(A jegyzői székben dr. Tiba Istvánt
dr. Szűcs Lajos váltja fel.)

Ugyanúgy, ahogy az is, hogy a civil társadalom egy igen széles kör. Bizonyára önök tudják, mert úgy látom, hogy van olyan, aki ért önök közül ehhez a témához, bizonyára éppen ezért tudják azt, hogy ezeket a krízisközpontokat, még egyébként a titkos menedékházat is éppen civil szervezetek működtetik. Tehát nemhogy konzultálunk velük, hanem éppen ők működtetik ezt a rendszert, amit egyébként mi finanszírozunk. Tehát mi a forrásokat adjuk kormányzati forrásból hozzá, a működtetést ők végzik. Szerencsére nagyon tapasztaltak, és ezen a téren nagyon-nagyon komoly tudással rendelkező civil szervezetekről van szó.

Én is fontosnak tartom, hogy úgy foglalkozzunk ezzel a témával, hogy meghallgatjuk az érintetteket, meghallgatjuk az áldozatokat. Én magam is ültem már be ilyen segélyvonal végére, hallgattam meg számos ilyen felvételt, látogattam végig ennek az ellátórendszernek a különböző tagjait, minden alkalommal beszélgetve az áldozatokkal is. Éppen ezért világitottuk át a működését ezeknek a központoknak, a 2012-2013-as működésnek a 2014-es tapasztalatai alapján határoztunk meg egy módszertant az ő működésükre vonatkozóan. Úgyhogy azt gondolom, hogy valóban, az a tapasztalat, amit tőlük szemelvényesen is tudunk nyerni, mindenképpen nagyon fontos.

Még kitérnék itt egy mondat erejéig a szóhasználatra, hiszen ezt többször fölvetették, többször fölmerült. Kapcsolati erőszak vagy családon belüli erőszak. Egyetértek azokkal a képviselőtársakkal, akik azt mondják, hogy a kapcsolati erőszak több a családon belüli erőszaknál. És egyébként, én négy nyelven tudom érdemben megítélni azt, hogy ugyanaz-e, mint magyarul, ezeknél egyiknél sem a „család” szó jelzi egyébként a családon belüli erőszakot. Tehát ha megnézik, a domestic és a family két különböző szó, ez háztartást jelent tulajdonképpen. Bele lehetne menni egy ilyen nyelvészkedésbe, de az, hogy ennek nevezzük vagy kapcsolati erőszaknak nevezzük, szerintem ennek a főlelegetése, vagy hogy mondjam, az ehhez való ragaszkodás, hogy erről a kérdésről beszéljünk, hogy most kapcsolati erőszaknak hívjuk vagy családon belüli erőszaknak, nem hiszem, hogy egyébként olyan mértékben a lényeghez tartozik.

Szelényi képviselő asszonynak is reagálva, egyébként a Btk.-ban, amikor önálló büntetőjogi tényállássá tettük éppen 2013-as hatálybalépéssel a kapcsolati erőszakot, ami szerintem egy nagyon fontos és előremutató lépés volt, és az áldozatok védel-

mét szolgálja, akkor a kapcsolati erőszaknak megadtuk pontosan ezen a helyen is a definícióját, és úgy látom, hogy az nem jelentősen különbözik a nemzetközi szóhasználatától. Tehát én úgy érzem, hogy ebben a tekintetben is a nemzetközi sztenderdeket követő a magyar jogrendszer.

Végighallgattam az önök minden észrevételét. Nem szeretném az időt azzal rabolni, hogy részletekbe is belemegyek. Hangsúlyoznám, ahogy azt már az első felszólalásomban is elmondtam, hogy a forrásokat a jövő évben is növeljük, illetve a 2014-2020-as emberi erőforrás operatív programnak számos eleme szolgálja éppen azt, hogy a kapcsolati erőszak áldozatait és nőket tudjunk megfelelő támogatást nyújtani, illetve elhelyezést is biztosítani, és ugyanígy a szemléletformálást, a prevenciót, amit nem győzők eléggé hangsúlyozni. És igen, ezt elkezdjük az iskolában. És igen, mi indítottunk el egy olyan programot, ami kifejezetten az iskolás korosztályt szolgálja, és az iskolákban a civilek segítségével beszélünk kifejezetten a kapcsolati erőszakról. És igen, a mi támogatásunkkal valósult meg a Magyar Ökumenikus Segélyszervezetnek a „Vedd észre” elnevezésű kampánya, ami kifejezetten ismételt figyelemfelkeltést szolgálja. És igen, mi javasoltuk azt az NMHH-nak, hogy adjon ki egy olyan ajánlást, hogy a krízisintervenciók telefonközpontnak a telefonszámát jelenítsék meg az olyan híreknél, amikor kapcsolati erőszak áldozatairól van szó.

Azt hiszem, hogy ezek a tettek és mindazok, amiket már a korábbiakban elsoroltam és nem szeretném újra ismételni, éppen azt jelzik, hogy mi nem a szavak szintjén, hanem a tettek szintjén szeretnénk tenni a kapcsolati erőszakkal szembeni fellépés érdekében.

Összességében azzal zárnám, hogy amit nem értek, bár én nem vagyok képviselő, tehát lehet, hogy még jobban meg kellene értenem az Országgyűlés lélektanát, én úgy tudom, hogy módosító javaslatokat lehetőségükben állt benyújtani. Ennek a határideje lejárt. Az MSZP nyújtott be három módosító javaslatot, a többiekétől én nem láttam ilyeneket. Ezt nem tudom, hogy miért nem teszik, hogy ha vannak módosítási javaslataik, miért nem nyújtják be azokat írásban is.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypartí sorokból.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Tájékoztatom önöket egyébiránt, hogy a módosító javaslatok benyújtására tegnap 16 óráig volt lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **az egészségügyi alapellátásról szóló törvényjavaslat általános vitája** a lezárásig. Az előterjesztés T/4883. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Megadom a szót elsőként Zombor Gábor úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Államtitkár

úr, végezze el a technikai akadályok szükséges elhárítását, és akkor utána öné a szó. Parancsoljon!

DR. ZOMBOR GÁBOR, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Egy olyan törvényt kezdünk el tárgyalni, amely talán az egyik olyan fontosságú lépés lesz az elkövetkező időszakban az egészségügyi rendszer megújításában, amely nemcsak egy fejezetből fog állni, hanem sok-sok újabb és újabb lépést fog megnyitni.

A törvény, amelynek címe az egészségügyi alapellátásról szóló T/4883. számú törvényjavaslat, nemcsak egészségügyi alapellátásról, hanem egy olyan fontos kérdéstről is rendelkezik, amely a népességügyi szemlélet és a népegészségügyi kérdések beemelése az egészségügyi alapellátás rendszerébe.

Amikor arról beszélünk, hogy az egészségügyet hogyan kellene megújítani, és egy nagy problémahalmazt látunk, akkor érdemes visszanyúlni, mondjuk, a rendszerváltás környékéig, amikor nagyon jó úton indult el egy nagyon nehéz helyzetben az ország az egészségügy vonatkozásában: a hangsúlyt az alapellátás fejlesztésére helyezte, és ezzel egy nagyon jó úton indult el az ország. Ez a 90-es évek közepén volt, '92 körül.

(14.50)

Azért is kedves számomra ez a téma, mert én pont akkor háziorkosként dolgoztam, vagyis akkor még körzeti orvosként, és megéltem azt, hogy egyik napról a másikra háziorkosvá válhattunk. Majd a későbbiekben egy egészen új típusú finanszírozással, egy új típusú gondolkodással ilyen önálló entitásként dolgozó egészségügyi szakemberekké váltak a házi-orvosok. És nagyon nagy reményekkel voltunk akkor, hogy ez a lépés, ez a rendszer, ami kialakult, ez hosszú távon egy olyan alapot fog adni a magyar egészségügyi struktúrának, amelynek, ugye, már akkor is ugyanazok voltak a problémái, a nagy kórházi kapacitások, a drága ellátások nagy száma, és a nemzetközi tendenciák is ezt mutatták, hogy ebbe az irányba kell elindulni. Sokáig ez a remény meg is volt, közben kialakult egy olyan gondolkodásmód is a háziorkosi rendszerben, de említhetem a házi gyermekorvosokat is... - és természetesen, amikor háziorkosról beszélünk, akkor én mindenkit ideértek, amely a rendszer megújításának záloga lehetett.

Azonban ez a törekvés megrekedt, kisiklott, és odáig jutott el a helyzet, hogy a háziorkosok, házi gyermekorvosok nem ennek az önálló szakmai entitásnak tudták már be magukat, hanem kényszervállalkozóknak, akik már kevesebb jövedelmet tudnak megszerezni abból a létrehozott vállalkozásukból, egyszemélyes vállalkozásukból, hogy az asszisztent is nekik kell fizetni és minden egyéb költséget, mint ha kórházban dolgoznának. Tehát megfordult a

rendszer. Annak ellenére, hogy nagyon sok olyan lépés történt, ami ezt a folyamatot próbálta megállítani vagy próbálta lassítani, azt kell mondanom, hogy ez nem sikerült. Nem sikerült, hiszen a folyamatok tíz éve folyamatosan egy irányba mutatnak, és sajnos az idővel nem sikerül felvinnünk a harcot, hiszen jelenleg a háziorvosi, házi gyermekorvosi kar több mint egyharmada 60 éven felüli, és csak azért nem tudja abbahagyni a tevékenységét, mert nem tudja kinek átadni a praxisát. És ez a helyzet, úgy gondolom, hogy nemcsak népegészségügyi szempontból lényeges, hanem ez a társadalom egésze szempontjából nagyon fontos, hiszen az alapellátásban bármiféle probléma eszkalálódik, akkor az mindnyájunk számára komoly következményekkel jár.

Tehát amikor az alapellátási törvényben elkezdünk gondolkodni, akkor az egyik nagyon fontos elem az volt, hogy ülünk le egymással, ülünk le a szakmai résztvevőkkel, döntően háziorvosokkal, házi gyermekorvosokkal, védőnőkkel, és találunk olyan megoldásokat, amik a korábbiakhoz képest hatékonyabbak. Emellett fontos elem az, hogy a lakosság egészségi állapotában tapasztalható negatívumok miatt is olyan színhelyét kell találni a népegészségügyi törekvéseknek, ahol hatékonyan tud működni, ez pedig az alapellátás, és az alapellátás résztvevőit kell úgy megerősíteni és olyan helyzetbe hozni és olyan kompetenciákat adni, amely számukra ezt a feladatot elvégezhetővé teszi, és képesek lesznek rá. Ennek nagyon sok eleme elindult az elmúlt időszakban, de talán érdemes egy picit átgondolni azt, hogy miért fontos ez a kérdés.

Általában, mikor népegészségügyről beszélünk, akkor még szakmai szervezetek megbeszéléseken is időnként szoktak legyinteni, hogy ez egy ilyen csodaször, amikor azt mondjuk, hogy népegészségügy, és ezzel próbálunk elfedni különböző problémákat. Egyértelműen látszik a magyar tapasztalatok, a jelenleg zajló európai uniós pályázatokból származó forrásból létrejövő praxisok, az úgynevezett svájci modellt megvalósító praxisok esetében, hogy sokkal hatékonyabb tevékenységet tudnak ellátni, ha megfelelő szervezéssel, együttműködéssel tudnak dolgozni.

Ezt a népegészségügyi szemléletet, amely korábban a kormányzat által javasolt és a parlament által elfogadott jogszabályokban is megjelenik, kell levinnünk az alapellátás szintjére, és ott bevonni az ott dolgozókat, és létrehozni egy olyan intézményrendszert, amelynek az elemei már megvannak, de hatékonyra kell őket tenni az elkövetkezendő időszakban.

Ez a törvény igyekszik olyan keretet biztosítani azoknak az intézkedéseknek, amelyek mind a problémákra, mind pedig az előbb említett kihívásokra választ tudnak adni, és új szemléletet kíván meghonosítani, hiszen azokat kérdeztük meg, hogy mi a teendő, akik leginkább érintettek ebben. Akiket megkérdeztünk, azok a fiatal orvosok - akik sok-sok statisztika és híradás ellenére nagyon sokan azért

Magyarországon képzelik el a jövőjüket - elmondták azt, hogy annak következtében, hogy látják, hogy emelkedik a háziorvosi praxisok finanszírozása, hiszen az elmúlt években 40 százalékkal nőtt ez a finanszírozás, de még mindig nem éri el azt a szintet, amely már azt a nagyságrendet jelentené, amikor biztonsággal lehet támaszkodni a rendszerre, hogyha ez az ütem folytatódik, és minden évben emelkedik a finanszírozás, és szakmailag és financiálisan is emelkedik a presztízse és biztosabbá válik ez a hivatás, akkor egyértelműen vállalnák a magyarországi háziorvosi rendszerben való részvételt, ha a praxist meg tudják szerezni, és abban segítséget kapnak.

Jelen helyzetben azt tapasztaljuk, hogy bármilyen jó megoldások születnek - ugye, volt a praxisváltó program finanszírozása, volt olyan megoldás, amikor vissza nem térítendő támogatást kaptak azok a háziorvosok, akik ebben a rendszerben betöltetlen körzetekben vállaltak munkát -, ezek csak rész megoldást jelentettek.

(Az elnöki széklet dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Azt látjuk, hogy a rendszerszintű változás nem történt meg. Tehát rendszerszintű változtatásra van szükség ahhoz, hogy pótolni lehessen a nyugdíjba vonuló vagy már a praxisukat eladni képes háziorvosokat, házi gyermekorvosokat, de ugyanígy érthetjük a védőnőket is vagy a fogászatban dolgozó alapellátási dolgozókat. A megoldást ők is abban látják, és ez találkozott egy korábbi kormányzati és a parlament által is támogatott megoldással, amikor a gyógyszerész számára egy kedvezményes támogatású hitelprogram indult el, hogy a tulajdont meg tudják szerezni a patikákban.

(15.00)

Ez volt az a kérés, illetve javaslat, hogy egy ilyen megoldásban kezdjünk el gondolkodni, hogy az állam adjon kamattámogatott vagy kedvezményes kamatozású hitellehetőséget a fiataloknak a praxis megvásárlására, és ebben az esetben nem a családi vagy felélését vagy az eladósodást jelentő banki hiteleket kell felvenni, aminek egyébként például a legnagyobb problémája a fiatalok számára az volt, hogy ingatlanfedezetet kértek, ami nem mindenkinek áll rendelkezésre. Ezért a következő kérés és javaslat az volt, hogy az a bevétel, ami a tb-finanszírozásból háziorvosként megjelenik, és fix bevételként jelenik meg, ezt használhassák fedezetként és a kedvezményes hitel törlesztéseként. Az volt a javaslat, hogy amennyiben ezeket tudja az állam biztosítani, akkor a megkérdezettek több mint fele azt mondta, hogy akkor igencsak átgondolná, hogy a magyar alapellátásban tudna dolgozni és lenne is kedve hozzá.

Emellett a szakmai presztízs megőrzése nagyon fontos, hiszen azt is elmondják a fiatalok és a házi-orvosok, hogy számukra nagyon fontos lenne, hogy ha más szakképzettséggel is rendelkeznek, mint a házi-orvosi szakképzettség, akkor szakorvosi tevékenységet is tudjanak végezni az adott területen, aminek nemcsak számukra, hanem a lakosság számára is nagyon fontos hozadéka lennének. Ezért javasoljuk a törvényben azt, hogy aki ilyen szakképzettséggel, más szakképzettséggel rendelkezik, annak legyen lehetősége a mostaniaktól eltérően szakrendelés vagy szakorvosi szerződés megkötésére az Egészségbiztosítási Pénztárral.

A következő elem, amelyben megállapodtunk, hiszen ezek az egyeztetések hosszú-hosszú időn keresztül folytak, az, hogy valamiféle olyan rendszert, egy, a jelenleginél hatékonyabb ösztönző rendszert kellene létrehozni, ahol azt a célt, hogy az alapellátásban minél több definitív ellátás történjen és a betegek minél nagyobb száma tudjon lakóhelyhez közel gyógyulni és a végleges gyógyulást a házi-orvos részéről megkapni vagy a végleges terápiát, ezért javasoltuk azt, hogy egy elszámolási rendszer jöjjön létre a társadalombiztosítási ellátások tekintetében, és minden évben a házi-orvosok, házi gyermekorvosok részére kerüljön egy elszámolás az általuk a szakellátásba történő beutalás, a szakellátásban történő ellátások vonatkozásában, és amennyiben ennek pozitív a szaldója - természetesen megfelelő orvosetikai, betegjogi és az egészségi állapotra és a munka minőségére tekintettel is -, egy olyan megoldást találni, amelyből a házi-orvosok is részesülhetnek és a megtakarításokat a fejlesztésekre, a rendelők fejlesztésére fordíthatják.

Úgyhogy nagyjából ez volt az a négy-öt javaslat, amit kaptunk a házi-orvosi rendszerből, hogy hogyan lehetne javítani azon a problémán, ami, még egyszer mondom, évtizedeken átívelő probléma a különböző területeken, a praxisok kiürülése vagy a betöltetlen praxisok száma. Azt, hogy idősödnek a házi-orvosok, ezt nem tudjuk megállítani, és ebben az esetben mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy megoldásokat tudjunk találni.

A másik olyan fontos kérdés, amelyet ebben a törvényben szerettünk volna vagy szeretnénk megoldani, az pedig az, hogy azokat a preventív, népegészségügyi feladatokat, amelyeket csak ezen a helyszínen lehet ellátni, hogyan tudjuk támogatni, hogyan tudjuk hatékonyra tenni, hogyan lehet összekapcsolni az országos szerveket, a kormányhivatalokat és az újonnan létrehozott egészségfejlesztési irodákat az önkormányzatokkal, a házi-orvosokkal, a házi gyermekorvosokkal, a védőnőkkel. Ezért javasoljuk azt, hogy egy egységes népegészségügyi intézményrendszer jöjjön létre, amely kapcsolódik mint módszertani központhoz, az Országos Tisztifőorvosi Hivatalban működő Nemzeti Egészségfejlesztési Intézethez, a területen működő egészségfejlesztési irodákhoz, a kormányhivatalokhoz, az önkormányzatokhoz és az alapellátás résztvevőikhez,

és ebben az esetben tudunk hatékonyabban szűréseket végrehajtani és nagyobb számú páciensnél tudjuk olyan korai stádiumban esetleg a betegségeit felfedezni, az életét megmenteni, mint a korábbiakban. Ennek nagyon jó példái vannak jelenleg. Több olyan program elindult, amelynek eredményeképpen azt tudjuk elmondani, hogy ez az út jó út, a házi-orvosok, a házi-orvosi praxisokban dolgozó asszisztensek és a védőnők bevonása a preventív tevékenységbe, a szűrésekbe egyértelműen pozitív.

Most zárult egy nagy program, amikor is a védőnők esetében a méhnyakrákszűrésben történt képzés, bevontuk őket ebbe a rendszerbe, és ezáltal a legelmaradottabb, leghátrányosabb részein az országnak is, a kistélepüléseken tudunk elérni olyan hölgyeket, akik korábban nem vettek részt ezeken a szűréseken, s ezáltal sokan, évente több mint 400-an ebben a betegségben elhaláloztak. Az emlőszűrés esetében, az emlőrákszűrés esetében is a házi-orvosok asszisztenseit szólítjuk meg, akik párhuzamosan fogják kapni a behívólevelet a pácienssel, és őket kérjük arra, s nemcsak kérjük, hanem ezt anyagilag is dotáljuk, hogy vegyenek részt a meggyőzésben, hiszen az átszűrési arány akkor lehet megfelelő, és szintén akkor tudunk életet menteni.

Elindult egy nagy program, és ennek a törvénynek elég generális része a preventív és a szűrések kérdése, amelyben több mint 10 ezer esetet ismerünk már, és 27 ezer együttműködő behívó történt, ez a vastagbélrák szűrése, ami Magyarországon kezd a legrettegettebb népbetegség lenni, és ebben elindult egy pilotprogram Csongrád megyében házi-orvosok bevonásával, megfelelő anyagi háttérrel. Rendkívül sikeresnek tűnik, hiszen több mint 50 százalékos az együttműködési arány, ami egy induló programnál nagyon fontos, és megszülettek azok a tapasztalatok, amelyek azt mutatják és azt bizonyítják, hogy ebben az évben el tudjuk indítani az országos bevezetést, ami nemcsak az egészségügy, hanem, úgy gondolom, a társadalom életében is egy nagyon fontos elem lesz, hiszen nagyon kevés ország képes arra Európában is, hogy ilyen nagy szűrőprogramokat el tudjon indítani, erre a források is rendelkezésre állnak, és most már a tapasztalat és a tudás is.

(15.10)

Tehát az alapellátásnak ezt a típusú megközelítését és szervezését tartalmazza a törvényünk, amellé, hogy biztosan szóba kerül majd az, hogy sok esetben ez a törvény kerettörvényként működik, és több olyan kérdésben kormány- vagy miniszteri rendelet megalkotása szükséges, amit szeretnék így előre is említeni, hogy ennek mi az oka.

Ennek az az oka, hogy azt tapasztaljuk, hogy maga az alapellátás is körülbelül tíz törvényben van jelenleg, és éppen múltkor salátatörvényt tárgyaltunk, ami nem egy szerencsés dolog. Ezért csak azokat a kérdéseket, amelyek idáig is törvényben voltak

szabályozva, vagy olyan generális, fontos és az általános működésre nagy hatással lévő, és amit nem szeretnénk, ha sűrűn változna, azokat a kérdéseket emeltük be, illetve a feladatok meghatározását emeltük be ebbe a törvénybe, és a különböző területek részletes szakmai szabályait, amiről egyébként most is vannak akár kormányrendeleti, akár miniszteri rendeleti szabályozások, ezeket egységesen, egy rendeleti csomagban fogjuk meghatározni, természetesen figyelembe véve minden olyan javaslatot, ami egyébként akár itt is elhangzik, vagy akár a korábbi egyeztetéseken elhangzott.

Fontos kérdés az, hogy az eredeti koncepció nem változik, amely arról szól, hogy az önkormányzatok is aktívan vegyenek részt az alapellátás szervezésében, a feladat címzettjei az önkormányzatok maradnak, azonban nagyobb segítséget, illetve egy nagyobb állami részvételt is jelez ez a törvény és szeretne megvalósítani azzal kapcsolatban, hogy abban a bizalmi hiányban, ami létrejött a háziorvosok és az önkormányzatok között nagyon sok helyen, valamiféle békéltetői, de jogszabályi háttérrel rendelkező békéltetői státust kapjon az állam, és azokat az eltérő jogviszonyokat, eltérő eljárási rendeket tudjuk kezelni az országban.

Ennek például a törvényjavaslatban is vannak elemei. Egységes szerződésrendet szeretnénk, ami nagyon régi kérése egyébként nemcsak az alapellátásban részt vevőknek, hanem az önkormányzatoknak is. Például a rendelőhasználat, az ingatlanhasználat, az ingatlanhasználat kapcsolatos egységes és kógens szabály bevezetése, hogy kinek mi a feladata, vagy például olyan, korábban vagy még jelenleg is fennálló problémának a kezelése, amikor az önkormányzat mint szolgáltató biztosan jó szándékkal és jóindulattal folyósítja azokat a jövedelmeket, amiket az államtól arra a feladatra kap, azonban sok esetben találkozunk ezzel ellentétes gyakorlattal is, főleg például a védőnők esetében, ahol a bérkiegészítések, bérpótlékok nem mindig jutnak el megfelelő módon az érintettekhez. Itt egy olyan új rendelkezést javasolunk a törvényben, ami arról szól, hogy az önkormányzatnak minden hónapban el kell számolnia az alapellátásban dolgozók irányában, amennyiben ő a szolgáltató, hogy mire költötte azt a pénzt, amit az államtól erre kap.

Fontos a minőségi munka szempontjából az, hogy amellet, hogy ilyen önálló szakemberekként dolgoznak és dolgoztak a háziorvosok - és ez így is jó -, azonban a képzésben, továbbképzésben, az ellátások megszervezésében fontos az, hogy egységes szemlélet alakuljon ki, ezért a kollegiális szakmai vezető, háziorvos intézményét, ugyanúgy, mint a védőnők, a gyermekorvosok esetében úgynevezett országos főháziorvosi pozíciót szeretnénk bevezetni, amely járási szintre lebontva tudja segíteni és irányítani a háziorvosok szakmai munkáját.

Egy fontos kérés, ami nem ennek a törvénynek a része, de szimbolikus jellegű, hogy a háziorvosok és a házi gyermekorvosok nagyon régóta kérik azt, hogy

legyen lehetőségük az iparűzési adó alóli mentességre, hiszen folyamatosan úgy gondolják és azt érzik, hogy számukra ez egy olyan adókiivetés, ami nem méltányos. Ez a kérés meghallgatásra került, és úgy tudom, hogy olyan módosító javaslat született a Törvényalkotási bizottság ülésén, ami nemcsak a háziorvosok, hanem a vállalkozó védőnők számára is lehetővé teszi azt, hogy az önkormányzatok elengedjék az iparűzési adót. Úgy gondolom, hogy ez egy jó lépés, és az önkormányzatok is erre hajlandóak információink szerint.

Tehát összefoglalva: felmerült az, hogy miért kell erről törvényt hozni. Azt hiszem, hogy amit elmondtam az első néhány mondatban, az talán indokolja azt, hogy az alapellátásról érdemes törvényi szinten gondolkodni, hiszen mindnyájunk érdeke az, hogy megoldásokat tudjunk találni arra, hogy hogyan lehet megújítani, megfiatalítani, új szakemberekkel feltölteni az egészségügyi alapellátásunkat. Itt gondolok a védőnőkre - holnap lesz a százéves emléknep -, és számukra is mind kompetenciában, mind pedig szakmai presztízsből előrelépést jelenthet a törvény.

Azonban, ahogy elmondtam, még sok-sok feladat lesz ezzel kapcsolatban, hogy hogyan tudjuk akár rendeleti szinten, akár más törvények módosításával ezt a célt elérni, hogy egy erős és korszerű egészségügyi alapellátása legyen az országnak, hiszen ez nemcsak arról szól, hogy legyenek betöltve a körzetek, legyen elég szakember, hanem arról fog szólni, hogy egy új szemléletben az állam és az alapellátás résztvevői olyan népegészségügyi célokat fognak szolgálni, amelyek az egész társadalom számára fontosak.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a képviselői felszólalások és azok első körében a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Molnár Ágnes képviselő asszony.

Parancsoljon!

DR. MOLNÁR ÁGNES, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Az a tény, hogy az alapellátásról szóló törvény vitája elkezdődött ma a parlamentben, egyfajta bizonyíték. Bizonyíték arra, hogy a kormányzat valóban prioritásként tekint az egészségügyi alapellátásra, és annak alapvető szabályairól önálló törvénytervezetet alkot. Ezzel a terület presztízset jelentősen növeljük.

A közfinanszírozott állami egészségügyi rendszer alapköve az alapellátás. A legtöbb orvos-beteg találkozás itt történik, és itt történik a megelőzés, az ellátás és a gondozás mindhárom eleme is. Az is tény, hogy mindennek nemzetgazdasági szempontból is jelentősége van. Ha ugyanis az alapellátást erősíteni tudjuk, azzal szakrendelőink és kórházaink

terhelését csökkentjük, ami pedig betegeknek, orvosainknak és a költségvetésnek is egyaránt kedvező.

A legújabb OECD-adat alapján - az országjelentésre gondolok, az is kimondja - az egészségügy sajnos kórházközpontúvá vált.

(15.20)

Ezt a kórházközpontúságot mindenütt csökkenteni kell. Arányaiban Magyarországon az OECD-országok átlagához képest sokkal több a kórházban töltött napok száma.

Néhány évvel ezelőtt pontosan láthatóak voltak az alapellátásnak, ezen belül a háziorvosi ellátásnak a legfőbb problémái. A háziorvosok növekvő korfája, a sok, tartósan betöltetlen praxis és az alulfinanszírozottság mind problémaként jelentkeztek, amivel a kormánynak szembe kellett és sajnos még ma is szembe kell néznie.

A 2011-ben elfogadott Semmelweis-terv is az ellátórendszer kulcselemének tekinti és prioritásként kezelte az alapellátást. Engedjék meg, hogy idézzem a legfontosabb, ezzel kapcsolatos célokat: erősíteni fogjuk a háziorvosi, házi gyermekorvosi hálózat képességét és érdekeltységét a helyben befejezett ellátások arányának növelésére. Vissza kívánjuk állítani és vissza akarjuk adni az alapellátásban dolgozók munkájának értékét. Jelentősen növeljük a jövő szakemberei számára az alapellátás adta lehetőségeket. A praxisjog megújításával segíteni kívánjuk a fiatalok praxishoz juttatását.

A 2010-es kormányváltás után a kormány hozzákezdett az alapellátás megújításához, és azóta figyelemre méltó lépések következtek be. Több körben is sikerült emelni a finanszírozást, amely a háziorvosok mellett a házi gyermekorvosokat, iskolaorvosokat, védőnőket és a területi ellátást végző fogorvosokat egyaránt érintette. Praxisváltó programmal segítettük a fiatal háziorvosok pályakezdését. 2014-ben több mint 3 milliárd forint többlet jutott eszköztámogatásra, 750 millió forint a tartósan betöltetlen praxisok betöltésének támogatására. 2012-től a háziorvosoknál egy pontozási rendszeren alapuló, kiegészítő finanszírozást vezettünk be az úgynevezett indikátorrendszerre alapozva.

Az eszközfinanszírozási támogatás az ellátás színvonalát és hatékonyságát erősíti. E célra 2012-ben 12,7 milliárd forint állt rendelkezésre. Ugyanakkor 2014-re az is világossá vált, hogy bár sok minden történt ezen a területen, ennél is többre van szükség, tovább kell lépnünk. Az „Egészséges Magyarország 2014-2020” egészségügyi ágazati stratégia is kormányzati prioritásként jelöli meg az egészségügyi alapellátás új alapokra helyezését, összhangban a Semmelweis-terv prioritásaival. Az alapellátás prevenciós kapacitásának javítására új programokat indítottunk; az alapellátás-fejlesztési modellprogramra vagy az egészségfejlesztési irodák kiépülő rendszerére gondolok.

2014 óta a korábbinál nagyobb mértékben sikerült növelni a terület költségvetési finanszírozását is. Tavaly 10 milliárd forint többletforrás érkezett az alapellátásba, leginkább az alapellátáson belül felmerült fejlesztési igények kielégítésére. 2015. januártól minden területi ellátási kötelezettséggel rendelkező háziorvosi, házi gyermekorvosi praxis havi 130 ezer forintos plusztámogatást kap, amelyet a rendelők fenntartási költségeire fordíthatnak, tehát ez voltaképpen rezsitámogatást jelent. Örömteli az is, hogy a 2016. évi költségvetési tervezetben is 10 milliárd forinttal bővül az alapellátás finanszírozására rendelkezésre álló összeg.

Tisztelt Képviselőtársaim! A tény az, hogy 2010-ben a háziorvosi, a háziorvosi ügyeleti ellátásra nem költöttek többet a szocialista kormány idején, mint 77,9 milliárd forintot, ezzel tervezték 2010-ben az alapellátás költségvetését, a háziorvosi ellátás költségvetését. Ez jelenleg a 2016-os költségvetésében 117 milliárd. Ez több mint 50 százalékos növekedés. A védőnői szolgáltatásra szánt összeg tekintetében a 2010-es költségvetés tervezési adata 17,9 milliárd, jelenleg 22,4 milliárd. Ez 25 százalékos növekedés. Ha összességében nézzük az összes területet, az alapellátásra - tehát, ami a háziorvosi, gyermekorvosi, iskolaorvosi, védőnői területet jelenti - összességében 2010-hez képest 40 százalékkal több pénzt fordít a kormány. Úgy gondolom, ez kiemelkedő mértékű növekedés.

Emellett szeretném kiemelni azt is, hogy nemcsak a központi költségvetésből, hanem uniós és nemzetközi projektekből is érkeznek többletforrások az alapellátásba. Felsorolásszerűen mondanám csak, mert államtitkár úr már említette mindegyiket. A svájci modellprogram keretében 24 alapellátási praxis bevonásával 4 praxisközösség került kialakításra; megelőzés, krónikus betegségek gondozása a feladata, az összege 3,5 milliárd.

A második fejlesztési programban, amely 800 háziorvos, körülbelül 800 praxisnővér és 300 egészségügyi szakdolgozó, valamint több ezer páciens bevonásával zajlik, ahol az alapellátási modell kidolgozásra kerül, ott 2 milliárd forinttal támogatja az alapellátásban működő egészségügyi dolgozók munkáját a projekt. A harmadik program a kora gyermekkori kiemelt projekt, amely gyakorlatilag 600 ezer hétéves kor alatti gyermek rendszeres és korszerű szűrővizsgálatát jelenti, 4 milliárdos támogatással folyik.

A pilotjelleggel induló védőnői méhnyakszűrési vizsgálat és a vastagbélvizsgálat vizsgálat keretében - amely országos jelentőségűvé terjed ki, amiről részletesen beszélt államtitkár úr, és azt kell mondani, hogy Magyarország ebben Európában példaértékű, ilyen program talán még sehol nem indult, csak Magyarországon - országos kiterjedésű, óriási program valósulhat meg 6 milliárdos fedezettel, amelyet biztosítunk a program végrehajtásához. A 2014-20-as időszakban még további komoly források érkeznek az alapellátás fejlesztésére uniós forrásból is.

A tavalyi évben lépések történtek és történnek jelenleg is a tartósan betöltetlen körzetek problémájának a csökkentésére. 12 hónapja betöltetlen házi-orvosi körzetekre hirdettünk meg letelepedési segéllyel pályázatot, 38 körzetet tudtunk betölteni, 6 és 10 millió közötti nettó támogatási összeggel.

Most, azután, hogy a kormány 2015 májusában elfogadta az alapellátási koncepciót, az egészségügyért felelős államtitkárság új alapellátási törvénytervezete van itt előttünk. A kormány az egészségügyi alapellátási rendszer felülvizsgálatáról és az azzal összefüggő feladatokról szóló határozatában felhívta az emberi erőforrások miniszterét, hogy vizsgálja felül az egészségügyi alapellátás rendszerét, és tegyen javaslatot az átalakítás irányaira. A megjelölt célok között szerepelt az alapellátási rendszer működőképességének, fenntarthatóságának szakmai és finanszírozási megerősítése, a házi-orvosi kapuóri szerep erősítése és természetesen a betegellátás színvonalának a javítása is. Az e célok eléréséhez vezető út első lépése az, hogy külön törvény létrehozására tesz javaslatot az egészségügyi alapellátásra vonatkozóan.

Nagyon fontos az a rendelkezés, amely rögzíti, hogy továbbra is az önkormányzatok kötelező feladata marad a házi-orvosi és a házi gyermekorvosi ellátás, a fogorvosi alapellátás, az alapellátási ügyelet, a védőnői ellátás és az iskola-egészségügyi ellátás. Az alapellátási körzetek kialakítása is az önkormányzatok feladata, azonban a körzetek kialakításánál ki kell kérni a felelős módszertani intézet véleményét, ez az intézet nemrég jött létre, ez a Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet.

Pontosítja a törvénytervezet a feladatátadási szerződést, a nyilvántartás-vezetést a körzetekre vonatkozóan, az ügyeletek szervezését, a rendelők ingyenes biztosítását és azok karbantartását, felújítását, s nagyon fontos, hogy milyen jogviszonyban látják el akár az orvosok, akár a védőnők a szolgáltatukat.

A törvényben világosan felsorolva külön-külön megtalálhatjuk a házi-orvosi, fogorvosi, védőnői, iskola-egészségügyi ellátás főbb feladatait, sőt érdekes elemként hozzákapcsoljuk a hozzá tartozó foglalkozás-egészségügyi szolgálat munkájáról szóló szabályozást is.

(15.30)

A házi-orvosok esetében mindenképpen kiemelkedő két változás. Az egyik, hogy bevezetésre kerül a kollegiális szakmai vezető házi-orvos intézménye a rendszer egységessége és hatékonyságnövelése érdekében. Egyetértek államtitkár úrral, hogy az önállóság megőrzése mellett szükség van egyébként egy összefogó szakmai felügyeletre is. Ennek az elmúlt években sajnos láttuk a negatív következményeit. A kollegiális szakmai vezető házi-orvosok járási, illetve országos szinten működnének. Az országos kollegiá-

lis szakmai vezető házi-orvos pedig a már említett Nemzeti Egészségfejlesztési Intézetben belül tevékenykedne. A házi-orvosok mellett egyébként a védőnők rendszerében is egy hasonló rendet vezetnénk be. Az országos szakmai vezető védőnő kezdje el a működést.

A másik idetartozó módosulás egy nagyon fontos kompetenciabővülés. Lehetőség lesz arra, hogy ha a házi-orvos a meglévő szakképesítésen kívül egyéb szakvizsgával is rendelkezik, az OEP-pel kötött szerződés birtokában ezt a szakmáját is tudja gyakorolni, finanszírozottan.

A házi-orvosok számára bevezetésre kerül egy pozitív ösztönző annak érdekében, hogy a betegek minél nagyobb hányada már az alapellátásban ellátásban részesüljön. Ezért, ha kimutatható, hogy a házi-orvosok beutalási rendjéből következően pozitív különbség mutatkozik a szakellátásban, ezt a megtakarítást a házi-orvosi ellátáshoz kapcsolódó meghatározott fejlesztésekre lehessen felhasználni. A törvény arról is rendelkezik, hogy ha az önkormányzat minősül egészségügyi szolgáltatónak, tehát a finanszírozást ő kapja meg, akkor annak felhasználásáról az érintett egészségügyi dolgozókat havonta tájékoztatni kell.

Nagyon fontos, hogy nemcsak az egészségügyi salátatörvényben, hanem ebben az alapellátási törvényben is jelen van a népegészségügyi szemlélet, és elsősorban arra az intézkedésre gondolok itt, amelylyel kedvezményekkel lehet ösztönözni a szűrővizsgálaton történő részvételt, ezt részletesen már kifejtette államtitkár úr.

Vannak olyan rendelkezések, amelyek a praxisjog megszerzését könnyítik. Ezek nagyon fontosak, a finanszírozás keretében kapott összeg a praxisjog megszerzése érdekében is felhasználható, ezenkívül fontos módosítás, hogy a kormány felhatalmazást kap arra, hogy a felvett hitelhez kamattámogatási rendszert dolgozzon ki, és még egy pozitív intézkedés nem utolsósorban - amelyet azonban a tervezett jövő évi adótörvények között találunk -: az önkormányzat döntése alapján lehetőség nyílik házi-orvosok, házi gyermekorvosok, fogorvosok iparűzésiadómentességére.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az új alapellátási törvény egy kerettörvény, egy olyan keret, amely a kapcsolódó részletszabályokkal, valamint az egészségügyi alapellátás megerősítésének a koncepciójával erősíteni fogja az alapellátási rendszert, és ennek eredményeként egy megbecsültebb alapellátási rendszer felé haladunk, amely az egész ellátórendszer és a betegek érdekeit fogja szolgálni.

Ezért azt gondolom, hogy teljes mértékben támogatónak tartom az új alapellátási törvényt és ezzel együtt ennek az alapellátási rendszernek a megerősítését. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Az MSZP képviselőcsoportja

jelezte, hogy a frakciójuk álláspontját két képviselőjük, Tukacs István és Szakács László képviselő urak közösen fogják ismertetni.

Elsőnek megadom a szót Tukacs István képviselő úrnak, parancsoljon!

TUKACS ISTVÁN, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem tölténém az időt azzal fölöslegesen, hogy azt bizonygatom, hogy mennyire fontos eleméről van szó az egészségügyi rendszernek, amikor az alapellátásról és a házi-orvosokról beszélünk az elénk letett törvény kapcsán. Pusztán csak azt szeretném megjegyezni, ami számomra hiány volt, hogy államtitkár úr csak az előregedést említette, mint egy nagyon fontos tényezőt, amire figyelemmel kell lenni. Én mellétném a betöltetlen praxisok ügyét is. Azért, mert... *(Dr. Zombor Gábor: Mondtam.)* Ha államtitkár úr ezt mondta, mint ahogy jelzi nekem, akkor valószínű, hogy én voltam ebben figyelmetlen.

Ugyanakkor szeretném leszögezni azt a, hogy is mondjam, eléggé mozdíthatatlan álláspontunkat, hogy a finanszírozásnak egy jó pályára helyezése elengedhetetlenül szükséges. Tehát én nem hiszek ezekben a csöpögtetett tízmilliárdokban, mert rendszerszerűen nem változtatja meg a házi-orvosok helyzetét, ugyanakkor azt tartanám nagyon fontosnak, hogy egy kiszámítható és lényegesen növekvő finanszírozási pályára álljanak rá.

Sokat meditáltunk azon magunk között, hogy vajon érdemes-e kiszakítani az egészségügyi törvényből külön a házi-orvosokat és az alapellátást és az alapellátásra külön törvényt alkotni. Én önmagában a külön törvényt nem tartom egy teljesen elvetendő dolognak. Rendszerben van ez, ha fontosságának megfelelően akarjuk ezt a területet kezelni. Ugyanakkor, mint ahogy államtitkár úr jól sejtette, azzal nem nagyon vagyunk kibékülve, hogy kerettörvényként különféle rendeletekkel akarják majd feltölteni vagy tartalommal megtölteni az elénk letett tervezetet. Egy esetben talán békülékenyek lennénk ebben, ha ezeket a rendeletervezeteket, régi jó szokásához híven a parlamentnek, látnák a képviselők. Én rettentően kíváncsi lennék rá. Ha államtitkár úr végiggondolja azt, hogy milyen lényeges területeken óhajtanak majd rendeletként bevezetni szabályokat, akkor bizonyára megérti azt, hogy minimálisan szakbizottság előtt ezeknek szerepelniük kellene. Hiszen önmagában a kerettörvényre való rábólintása vagy nem rábólintása a parlamentnek még nem jelenti azt, hogy mindent tudunk, hogy mi fog történni ezen a terepen, és úgy gondolom, hogy például olyan esetben, ami számomra egyébként egy eléggé érdekes szabályozás a 4. §-ban, hogy úgy gondoljuk, hogy a szűrés fontos; úgy gondoljuk, és majd különféle kedvezményeket akarunk a rendszerbe építeni, hogy a nem kötelező szűrések működjenek. Ez az egyetlen mondat számomra egy talány.

Én ezzel nemigen békülnék ki a mostani helyzetében, mert ha az államtitkárság kommunikációjából következtetni akarok, akkor az is beleférhet - és javítson ki, államtitkár úr, ha ez nem fér bele -, hogy a várólistákon és az előjegyzési listákon előnyöket kapjanak a betegek. Ez nekem nem fér bele. Nem fér bele azért, mert van olyan beteg, aki fizikailag, anyagiak okán és a földrajzi helyzete kapcsán nem fog eljutni a nem kötelező szűrésekig. De azért csípőprotézis mégiscsak kellene neki is, és ő az idők végezetéig nem fog ilyet kapni, mondjuk, Szabolcs vagy Borsod zsákfalvaiban.

Ezért tehát az előjegyzési és várólistákkal kapcsolatos elképzelések - nem szerepel a törvényben, tudom, lehet majd rá mondani, de mégiscsak ott van a kommunikációban -, szóval, ezek az elképzelések számunkra nem elfogadhatóak. Nem kell ezekkel a listákkal variálni, szóval nem kell surranópályákat teremteni és megkülönböztetni beteget! Beteg-beteg, a várólistákat meg csökkenteni kell, meg pláne az előjegyzési listákat, mert most már azok is kezdenek feltorlódni.

A másik ilyen érdekes passzusa ennek a tervezetnek az, hogy próbálja rávenni a házi-orvost arra, hogy a szakellátásba minél kevesebb beteget küldjön. Az alapötlet rendszerben van, tehát számomra is teljesen elfogadható. Ha meg lehet gyógyulni a belépésnél, akkor gyógyuljon meg a tisztelt beteg. Ugyanakkor azért szeretném ebben is látni a részletes szabályozást, merthogy ebben is vannak buktatók. Arra ösztönöznöm a házi-orvost, hogy gyógyítsa meg már ő a hozzá betérő beteget, ez rendszerben van, de ha arra ösztönözzük, hogy semmiképpen ne küldje szakellátásba, az már nincs rendszerben, és ezért a részletes szabályok itt perdöntőek lesznek. Tehát bizonyára államtitkár úr meg fogja érteni, és önök is, tisztelt képviselőtársaim, hogy ezeknek a részletszabályoknak fantasztikus szerepe lesz abban, hogy mi történik majd ebben a rendszerben.

Érdekes konstrukció a praxisjog megszerzésénél a fedezetként felhasznált finanszírozás. Ez egy érdekes ötlet. Nekem első körben a patika jutott eszembe, merthogy ott a megvásárláshoz ez a hitelrendszer konstrukciójában jó volt. Azért mondom csak, hogy konstrukciójában, mert ha most államtitkár urat megkérdezném, hogy hányan éltek ezzel a lehetőséggel, én úgy tudom, hogy nem túl sokan. Tehát mintha mégsem lett volna olyan kapós ez a hitellehetőség, és mégis mindenki el akarta kerülni azt, hogy ő eladósodjon ebben a rendszerben. De ennek ellenére az, hogy állami finanszírozást, leendő állami finanszírozást használjunk fel fedezetnek, önmagában egy érdekes ötlet. Én itt is kíváncsi lennék rá, hogy akkor ez hogyan fog alakulni.

Ugyanis egy leendő finanszírozásra megkötött hitelszerződést számomra is elég újdonság lenne elolvasgatni, hogy akkor abban valójában mi van, és a finanszírozó bank, mondjuk, erre mit mond.

Az iparüzési adó esetében régi vágya volt a házi orvosoknak, hogy ez ne legyen.

(15.40)

Félreértés ne essék, egyetlen házi orvost sem fog megváltani, hogy nem fizet iparüzési adót. Sőt, ha az önkormányzatokkal jó viszonyban voltak, és kedvezni akartak, már találtak arra formát vagy valami módot, hogy ez ne legyen. Én egyvalamit ötletként még hozzáfűznék ehhez: ha valóban egy kicsit javítani akarjuk a komfortérzetüket, akkor a parkolást lehetne még az önkormányzattal kapcsolatos ügyek mellé felvenni, mert számukra ez is lényeges, különösen azokban a nagyvárosokban, ahol ez problémát jelent egyébként is.

Én mindent elhiszek Molnár Ágnesnek, amit elmond, ugyanakkor az ügyeleti díjak esetében az önkormányzatok folyamatosan jeleznek vitákat a házi orvosok és az önkormányzatok viszonyában. Ez a terület nincs elrendezve, ezért tehát én ebben külön kitérnék arra, hogy itt kötelezettségek legyenek, mert folyamatosan háborúban állnak egymással jó néhány helyen önkormányzatok és házi orvosok. Ami pedig a szakképzettséget, illetve a szakképzettség használhatóságát terjeszti ki a házi orvosoknál, a magam részéről úgy gondolom, ez teljesen rendben van, különösen, ha finanszírozás is társul mellé, ahogy államtitkár úr elmondta.

Ennyit szerettem volna elmondani, és átadnám a szót képviselőtársamnak. A magunk részéről természetesen fogunk beadni módosító indítványokat a tervezethez. Köszönöm a szót, elnök úr. *(Szórványos taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoklatát Szakács László képviselő úr folytatja. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. SZAKÁCS LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem ott folytatom, ahol Tukacs István képviselőtársam abbahagyta, én ugyancsak az elejére ugranék. Ahogyan államtitkár úr elmondta, ez egy több részből, több fejezetből álló munka első lépése, és nagyon sokszor hallottuk ma azt a két kifejezést, hogy keret és koncepció. Viszont azt szeretném, ha meg tudnánk ismerni azt a koncepciót, amit most felvázolt államtitkár úr. Azt mondom, hogy annak nagyon sok olyan eleme van, amivel persze egyetértünk, van olyan eleme, amit pontosítanánk, van olyan eleme, amivel nyilvánvalóan vitatkoznánk. De amit államtitkár úr mondott, abból viszont azt le lehetett szűrni, hogy nagyon sok helyütt van olyan, ahol ez a koncepció nem feltétlenül találkozik ennek az új jogszabálynak a rendelkezéseivel.

Nyilván egyetértek Tukacs István képviselőtársammal, nem biztos, hogy külön törvényben kell

rendelkezni ezekről a kitűzött célokról, talán ennyit mondhatnánk. Hiszen ez egy annyira tág keret, amit majd önök valahogyan megtöltenek tartalommal, ahol mi a részleteket nem ismernénk meg. Ha önmagában ez egy koncepció, akkor biztos, hogy nem kell erről külön törvényt alkotni.

Egy-két dolgot kiemelnék én is. Az első, ahogyan államtitkár úr is mondta, házi orvosaink, gyermekorvosaink, házi gyermekorvosaink egyharmada 60 év fölötti. Emellett önök bevezetik ezt a rendszert, ahol vékony jégen járva azt mondják nekik, arra ösztönzik őket, hogy ne küldjék a betegeket szakellátásba. Aki 60 éves elmúlt, és általában eddig úgy gyógyított, hogy kórházi szakellátási háttér van a háta mögött, akkor ezt a szakellátási háttérrel nem elvenni, de legalábbis erre ösztönözni, és örülök neki, hogy államtitkár úr itt felsorolta az orvosetikai, a szakmai, a betegjogi és a beteg érdekeit, tehát ez nem egy ilyen bonus-malus rendszer lesz. Legalábbis bízom benne, hogy a részletszabályok azért idáig majd nem egyszerűsödnek le. Mégis azt gondolom, hogy ennek gyakorlata, még akkor is, ha ezt helyesen fogják szabályozni, nagyon nehezen fog találkozni akár a házi orvosok, akár a betegek akaratával.

Szerintem azzal egyetérthetünk, ha ezek az egyeztetések lefolytak, és nyilván lefolytak, ha államtitkár úr beszámolt róla, szerintem abban nincs vita, hogy a fiatal orvosok itthon maradnának, ha a szakmájuk nagyobb presztízsű lenne és a több finanszírozást kapnának. Ebben nincs vita. Mi azt hittük, és úgy gondolom, hogy az orvostársadalom is azt hitte, hogy ez a javaslat majd ezt fogja célozni, nem pedig 10 milliárd forinttal toldozni-foldozni. Ez az összeg ahhoz kevés, hogy bármilyen reformot elindítson, no pláne, végigvigyen, még akkor is, ha ez több költségvetési évben is meg fog jelenni. Ide sokkal nagyobb forrást lehetett volna átcsoportosítani.

Nem olyan régen vagyunk túl a költségvetés vitáján, akkor lehetne ott még találni forrást. Az MLSZ 7,1 milliárdból fog a következő évben gazdálkodni, és öt budapesti futballcsapatnak is adunk még működésre 5,5 milliárdot, ez már több, és csak a futballról beszéltem, mint amit egyébként itt az alapellátás megszilárdítására fordít a kormányzat. Úgy gondolom, ebben van egyfajta aránytévesztés. Talán még időben vagyunk, még nem fogadtuk el a jövő évi költségvetést, az ideit is biztosan lehet módosítani. Ha így módosítják, mi is támogatni fogjuk. Akkor talán meg lehetne találni azokat a megfelelő arányokat, amelyekre gondolnak.

Tukacs Istvánhoz kapcsolódva én is nagyon kíváncsi leszek arra, hogy ha egy OEP-finanszírozási szerződést a fedezetként felajánlanak egy banknak, akkor mi fog szerepelni abban a hitelszerződésben. Ha önök is beismerik, és 10 milliárd forinttal többet adnak majd az alapellátás finanszírozására, akkor miért gondolják, hogy a béreken és a rezsien kívül még egy hiteltörlesztésre is elég lesz? A kettő között, úgy gondolom, van egy olyan ellentmondás, amit érdemes feloldani. Nem biztos, hogy részletszabá-

lyokkal, én úgy gondolom, ezt számokkal lehet feloldani. Tessék oda nagyobb számot írni, és akkor mindenki nagyon jó szívvvel támogatja minden fiatal orvos vágyát, amikor úgy érezhetné, hogy nagyobb presztízsű munkát végez, olyan finanszírozással, amellyel ezt meg is tudja oldani.

A kerettörvényjelleggel, ahogyan már mondtam, nekünk van problémánk, és nagyon kíváncsiak leszünk a részletszabályokra. Még egy gondolatot emelnék ki, amit államtitkár úr mondott. Azt mondta, hogy be kell vonni a dolgozókat, létre kell hozni azt az intézményrendszert, amelynek egy része már létre is jött, ahhoz, hogy ezeket a problémákat meg lehessen oldani. Ehhez képest április 1-jén az országos alapellátási intézetből egy főosztály lett; egy olyan főosztály egyébként, ahová az önkormányzatoknak kell fordulni ahhoz, ha praxist akarnak létrehozni a településükön, viszont ezt a praxist már nem ez a főosztály, nem is a korábbi intézet fogja majd nyilvántartani, hanem az ÁNTSZ.

Erről már többször beszéltünk, hogy amikor alsó, közép- és felső szinten, úgy az igazgatásban, mint szakmailag folyik egy átalakítás, ahol többször halunk egy olyan koncepcióról, amit még senki nem látott - és nekem az az érzésem van, hogy sokkal nagyobb ambícióval vágtak neki ennek a törvénynek, államtitkár úr, meg az átalakításoknak is, mint amennyi idekerült, és valószínűleg sok javaslat a kormányzati és a minisztériumi egyeztetéseken elvezethetett, és ezért most egy kicsit csalódást okozó javaslat került ide elé - akkor azt érezheti az ember, hogy ha ezt a kettőt összeadjuk, az alsó, közép- és felső szintű átalakítást, illetve mellétezzük azt, hogy a nagyon sok ambíció elvérzik, mire idekerül a parlament elé, akkor az egyiknél káoszt lehet feltételezni, illetve érezni, a másiknál pedig természetesen csalódást. Hiszen nem azt várták a háziorvosok, hogy majd az önkormányzatok elengedhetik nekik az iparűzési adót.

Az iparűzési adót pedig tényleg nem lehetett elengedni, senkinek nem lehetett elengedni. De én mégis úgy gondolom, hogy ez egy gyáva megoldás. Miért tesszük ezt oda a polgármesterek és a képviselő-testületek nyakába? Miért nem mondja azt a magyar kormány, hogy nem szabad kivetni, nem kell kivetni ezt az iparűzési adót? Arrébb tolták egyfelől a problémát, oldja meg az, akinek ezzel a problémával bármilyen dolga van.

Úgy gondolom, ez egy kicsit ambícióhiányos előterjesztés, de bízom benne, hogy majd javítanak rajta módosító javaslataink. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Szórványos taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A KDNP képviselőcsoportjának vezérszónoka Harrach Péter frakcióvezető úr. Parancsoljon, frakcióvezető úr!

HARRACH PÉTER, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Ház! Mindenki úgy gondolja, hogy az egész-

ség megóvásában és gyógyításában az alapellátás megkerülhetetlen. Államtitkár úr említette, hogy közel negyed évszázada született meg ez a rendszer, ma már nyilvánvaló, hogy itt van az ideje, hogy a szabályozást újragondoljuk és egy egységes alapellátási törvényt szülessen.

A kutatások azt bizonyítják, hogy az erős alapellátási rendszerekkel rendelkező országokban jobb a lakosság egészségi állapota, alacsonyabb a szükségtelen kórházi felvételek aránya, és kisebbek az egészségi állapotban mutatkozó társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek.

(15.50)

Az is igaz persze, hogy egy erős alapellátási rendszer fenntartása rendkívül költséges.

Hadd mondjam el, hogy a KDNP miért támogatja ezt a javaslatot. Helyeseljük azt, hogy törvény rendelkezik az egészségügyi alapellátásról. Üdvözljük az alapellátás kapuőr szerepének a kiemelését. Engedjék meg, hogy ennél egy kicsit elidőzzek. A beteg nyilvánvaló érdeke, hogy a háziorvostól kapjon végleges ellátást, és ritkán kerüljön kórházba. Ez nem csupán azt jelenti, hogy a háziorvostól kapja meg a gyógyszeres kezelést, és ezzel elkerülheti vagy késlelteti a betegség megjelenését. A kapuőr funkció lényege nem az, hogy a háziorvos csak a súlyos eseteket irányítsa a szakellátáshoz, hanem a megelőzés révén az érintettek el se jussanak addig, hogy a betegség kórházi ellátást igénylő szakaszába kerüljenek.

Az is tény, hogy a háziorvosoktól ez a rendszer vagy ennek a rendszernek az átalakítása többet vár el, mint eddig: hatékony megelőzést és a betegség korai felismerését. De ki kell mondanunk egy alapvető igazságot: hogy a rendelőben kötelezően eltöltött időn kívül is elérhető legyen a háziorvos. Egy másik lényeges kérdés, hogy anyagilag érdekeltté kell tenni abban, hogy a biztosítottak minél egészségesebbek legyenek. A hatékony háziorvosi munka csökkenti az egészségbiztosító kiadásait, ezért méltányos, hogy ebből a megtakarításból a háziorvosi szolgálat is részesedjék.

A harmadik fontos szempont, ami miatt támogatjuk a javaslatot, hogy a kormány fiatalítani akar azzal, hogy a praxisjog megszerzéséhez segítséget nyújt a fiataloknak, és ezzel fizetőképes keresletet gerjeszt. Ez egyúttal a praxisból kivonulók érdeke is. Azt hiszem, nem vagyok egyedül, aki elmondhatja, hogy a választókerületemben ez saját tapasztalat is, hiszen nemcsak az orvosok előregedése, hanem az üres praxisok, a betöltetlen praxisok is azt mutatják, hogy erre szükség van.

Ma már többen is említették, hogy az egészségügyi alapellátás továbbra is a helyi önkormányzatok feladatkörébe tartozva, a háziorvosok és a praxisok nagyobb védelme érdekében az önkormányzatok esetleges változtatási szándékai ellen jogi védelmet kell nyújtani. Ilyen például, hogy egységesítik a helyi-

hatóságok és az orvosok közötti szerződéseket. Szintén tapasztalat az egyéni képviselők részére, ami ma már említésre került, hogy az önkormányzatok és a háziorvosok között vita zajlik az ügyeleti díjak mértékéről. Hogy kinek kell itt segítséget nyújtani, önkormányzatnak vagy háziorvosnak, az nyilván minden esetben más lehet.

Nagyon fontos, és ezt jó eredménynek tartjuk, elmozdulásnak, hogy a háziorvosi szakvizsga mellett az egyéb szakképesítéssel rendelkező háziorvosok ezt a tevékenységüket végezhetik, és erre szerződést köthetnek. Ez nemcsak nekik jelent többletbevételt, hanem a betegeknek is könnyebbséget, hogy nem kell elutazniuk egy szakorvosi vizsgálatra más településre.

Végül eredménynek tartjuk azt, hogy a kötelező lakossági szűrőre való részvételt is ösztönzi az előterjesztés.

Egy igen fontos szempont az, amit államtitkár úr is említett, és amit a KDNP szakértői is javasolnak, hogy az Országgyűlés adjon szabad kezet a kormánynak a visszatérítések számítási módjának a kidolgozására, és különösen azt, hogy járási szintű összehasonlítások történjenek. Hadd mondjam el azt, hogy egyfajta veszélyt is látunk a visszatérítés bevezetésében, esetleg arra ösztönözheti ez a háziorvosokat, hogy a költségek csökkentése érdekében azokat a betegeket se utalják be, akik valóban rászorulnak. Ez egy veszély. Nem mondom azt, hogy ez következni fog a visszatérítés bevezetéséből, de a törvényjavaslat erénye, hogy bizonyos védelmet jelent ezzel szemben, hogy a beteg más háziorvoshoz is fordulhat. Ez a szabad orvosválasztás, ami elengedhetetlen eleme ennek a rendszernek, illetve a betegek egészségi állapotának a monitorozása.

Visszatérve a kormányrendeletben történő finomításra: mi azt javasoljuk, hogy az egészségbiztosító a kormányrendeletben meghatározott módon a visszatérítés mértékét a gyógyító-megelőző szakmai munka eredményének függőségében egy adott praxisra nézve növelhesse vagy csökkenthesse. A rugalmas rendeleti szabályozás alkalmas lehet a finomításra. Ez nem helyettesíti a törvényt, hanem kiegészíti azt.

Egészeiben véve, ismét mondom, támogatni tudjuk az előterjesztést, és azokat a minimális hiányosságokat, amiket ez tartalmaz, később nyilván pótolni lehet. Ilyen például az, hogy a fogorvosi tevékenységet az előterjesztés alig érinti, de ez - ismét mondom - később pótolható hiányosság. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Tisztelt Országgyűlés! A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Lukács László György képviselő úr, aki felszólalását itt az emelvényen mondja el. Képviselő úr felérkezett. Parancsoljon, ön é a szó.

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Engedjék meg, hogy egy találó hasonlattal kezdjem felszólalásomat. Az egészségügyet gyakran úgy láthatjuk, mint egy házat. A házhoz köztudomásúan erős alapra van szükség, az alapot ebben az esetben - nevével egyezően - az alapellátás jelenti. De a falak is részben az alapellátás tégláiból állnak, amely összefüggésben van az egészségügy többi dimenziójával is. A Jobbik álláspontja szerint a jelen javaslat alapellátási törvénynek mint alapnak megfelelő, tehát maga a törvény alapnak megfelelő, azonban több olyan téglával kell gyarapítani, ami az erősségét növeli, és biztosítja az időtállóságát. A Jobbik azért fogja megfogalmazni javaslatait, hogy egy állékony és időtálló egészségügyi épületet hozzunk létre.

A jogszabályt látva elmondhatjuk, hogy válaszüthöz érkezett az alapellátás. A kérdés az, hogy melyik útra lépjen. Elsőként: haladunk-e tovább azon az úton, egyre lassuló tempóban, mint amin haladtunk, vagy gyorsan más útra térünk, és öles léptekkel igyekeznünk javítani az alapellátás helyzetét, mondhatjuk úgy, radikálisan? Álláspontom szerint ez a jogszabály a régi útról igyekszik letérni, de a tempót nem nagyon növelte. Sok mindenben pozitív irányban teret nyit, sok mindenben talán túlon túl is fontolva, sőt néha bántóan lassan halad. Hogy miben tér le és miben lassan, illetve fontolva halad, arra hamarosan a kritikai megjegyzésekre adott válaszokkal és a lehetőségek felmutatásával fogok rávilágítani.

Tisztelt Képviselőtársaim! Elsőként azt kell megvizsgálni, hogy mi az alapellátás. Ha szeretnénk tisztázni az egészségügyi ellátások területén az alapellátás helyzetét, azaz hogy miként és miért kell módosítani, miért kell az új alapellátási törvényt megalkotni, ahhoz meg kell ismerni magát azt, hogy mi az alapellátás definíciója, ismerni kell a tartalmi elemeket, és hogy milyen kívánalmak vannak a fejlődésével kapcsolatosan.

Az, hogy mi is az alapellátás, két módon határozható meg. Taxatív szolgáltatók tárgyi és személyi hatályával magyarázható. Ebben a magyar jogi és egészségügyi környezet következetes, eszerint ma Magyarországon az egészségügyi törvény 152. §-a értelmében nem fog beállni változás, ugyanazzal a terminológiával fogunk dolgozni, tehát a háziorvosi, a házi gyermekorvosi ellátás, a fogorvosi alapellátás, az alapellátásokhoz kapcsolódó ügyelet, a védőnői ellátás és az iskola-egészségügyi ellátás fogja képezni ennek a hatályát.

(16.00)

A definíció szerint azonban több megközelítés is ismert, így egyrészt ismert, hogy az általános megfogalmazása szerint az alapellátásnak lakosság közeli ellátási formának kell lennie, amelyben az igénybe vett alap-, nem szakellátásokat biztosítja.

Az alapellátás hosszú távú, folyamatos, személyes kapcsolaton alapuló, a lakosság által nemre,

korra és a betegség természetére tekintet nélkül, a lakos által közvetlenül a lakóhelye közelében, egyenlő eséllyel igénybe vehető, behatárolt szakmai kompetenciájú gyógyító ellátások és egyes egészségügyi szakszemélyzet által nyújtott prevenció, rehabilitációs és gondozó jellegű ellátások összessége. De merem hinni, és magam is úgy gondolom, hogy az alapellátás legpontosabb meghatározását, azaz hogy milyen az igazi alapellátás, azok a kihívások adják, amelyek részben fedik a fenti definíciót, és amelyre választ kell adnia egy alapellátási szerkezetnek és szolgáltatásnak. A nemzetközi terminológia ezt jelen esetben négy „c”-vel jelöli annak az angol szavainak a rövidítésével, így - ne haragudjanak, hogy angolul is mondom - elsőként a first contact, azaz az első találkozás a beteggel; legyen az ellátás continuous, azaz folyamatosan rendelkezésre álló, és egyben kiindulópont és végpont is; legyen úgynevezett comprehensive, azaz átfogó ellátás; és legyen coordinated, azaz koordinált, ami annyit jelent, hogy maga is koordinációt nyújt a többi területtel, és a szakellátással való kapcsolatban is. Ismert tehát a pontos definíció, az elvárás a rendszerrel szemben.

Adódik a kérdés: megfelel-e a törvény ennek az elvárásnak, hogy a definíció egyes elemeit teljesítse, azaz papír alapon alkalmas legyen az alapellátással szembeni elvárásoknak a betöltésére? Álláspontom és a Jobbik álláspontja szerint erre részben alkalmas. Valóban, az első találkozás a beteggel, ezen nem változtat a rendszer, de a folytonossággal már gond van, hiszen a területi egyenlőtlenségek még mindig fennállnak, és ezután is lesznek, hiszen erre a jogszabály egyelőre nem ad megoldási lehetőséget, de az ügyeleti hiányosságok is azt ássák alá, bár ezen a téren igazán plauzibilisen ad megoldási lehetőséget a törvény. Azonban határozottan nem teljesül álláspontom szerint az átfogó ellátás, és a hiányosság szintén tapasztalható a koordináció területén. Ennek okai lehetnek - ahogy egyébként az államtitkár úr is beazonosította - az alapellátásban megindult privatizáció az 1990-es évek kezdetétől, amely kifulladt, felemésztette saját erejét és lehetőségét, és ezért indokolt, és mondhatjuk úgy: talán indokolt az állami beavatkozás, mert ha maga nem tudta megteremteni a lehetőséget, azt az államnak kell megteremtenie.

Az ideális alapellátás egyik fontos ismérve álláspontom szerint az előbb említett négy „c” betűvel jelölt terminológia, de ezen felül is az alapellátásnak, ha ideálisan fog működni, szolgálnia kell a széles spektrumú bővülési lehetőséget, erős hangsúlyt kell fektetnie a már korábban említett megelőzésre, és folyamatosan figyelni kell és figyelnie kell a technikai és menedzsmentfejlesztés új irányait, és ha kell, ezekre gyorsan és hatékonyan kell reagálnia. Kérdés: megvan-e ez a törvényben? Álláspontom szerint részben megvan.

Tisztelt Képviselőtársaim! Miért fontos nekünk az alapellátás? Az imént hallhattuk: az erős ellátás, alapellátás jó lakossági mutatókat szül. Hivatkoztuk

az előbbieken: egy friss tanulmány szerint az Európai Unió országait vizsgálva ahol erős alapellátás van, ott jobb a lakosság egészségügyi állapota. Márpedig ezen a téren bőven van mit javítanunk, európai összehasonlításban a magyar társadalom a legszerényebb mutatókkal büszkélkedhet - ha mondhatjuk azt, hogy büszkélkedhet. Vannak olyan rákfajták, amelyekben sajnos a mezőny kevésbé sem előkelő vezető helyét töltjük be, éppen ezért fontos a népegészségügyi szemlélet mellé, amelyet az utóbbi időben több lépcsőben és több intézkedéssel próbál előtérbe állítani a kormányzat, szóval, a népegészségügyi szemlélet mellé fel kell zárkóztatni az egészségügy egyik fontos építő elemét, az alapellátást. De fontos számunkra a kapuóri szerep és annak a hatékonysága is.

Az alapellátásnak erősnek és hatékonyan kell lennie, mert ez az ellátási forma olyan fontos kapuóri szerepet tölt be - és ezt is hallottuk már -, amelyet egyrésztől egy szűrőrendszerként működtethetünk, de másrésztől költséghatékonysági szempontból is fontos.

Ha képletesen akarunk szólni: minden, az alapellátás fejlesztésébe fektetett összeg busásan megtérül, mert jól szervezve és működtetve tehermentesíti, költségmentesíti a szakellátásokat, legyenek azok fekvő- vagy járóbeteg-ellátások. Költséghatékony akkor lehet a rendszer, és az is lehet az egyik fő cél, amit szem előtt kell tartani, tehát akkor lehet költséghatékony, ha a szakellátás és az alapellátás kapcsolata gyorsá, összehangoltá válik, teret enged az elektronikus adattovábbításra, és olyan technológiai fejlődéseknek ad teret, mint például a képalkotó diagnosztikának az előtérbe helyezése és az erre való pályázati lehetőségek biztosítása.

Miért is van szükség a törvényre? Egy dologban egyetérthetünk: az elmúlt 25 év társadalmi, gazdasági változásai az egészségügy-finanszírozás átalakítása, a technikai, jogi fejlődés mind olyan kihívás elé állította a területet, amely komoly átalakításra érett éppen ezért. Elég gondolni az állami rendelők magánkézbe kerülésére, a cégjogi világban bekövetkező változásokra, az új, hatékony távközlési eszközök, információtechnika fejlődésére. Találón szólva: mindenképpen logikus új fazont szabni akkor, amikor már lassan a Google alapján több tucat gyógy-módot lehet találni azokra a betegségekre, amelyeket 1997-ben még nem is ismertek.

Tisztelt Képviselőtársaim! Azért is fontos továbbá az új szabályozás, mert a terület komoly kihívásokkal néz szembe. A komoly kihívás az, hogy csöktenie kell a nyomást az alapellátáson, mellette növelni kell a hatékonyságát, és az egyik fő dilemma: választani kell egy modellt, ha egyáltalán választani kell modellt. Vegyük sorra!

Hogyan csökkentjük a nyomást az alapellátáson, és miért is van nyomás az alapellátáson? Érkezik egyrésztől a kitolódott szociális gondoskodás körének egyre nagyobb területéről, illetve az egyre nagyobb érintkezési felületről, amely az állandó ta-

lálkozás miatt fel-feltűnő és komoly súrlódásokat okoz a két rendszer között. Növekvő a betegelvárás is az alapellátással kapcsolatosan, de folyamatosan új szolgáltatók jelennek meg, amely a fejlődés irányába kell hogy mutasson. Növekszik a krónikus betegségekkel küzdő társadalmi rétegeknek a száma, és a lakosság száma is. Általános probléma az elidősödés, és akkor még itt tartunk, hogy ne mást említsünk, mind a brain-drain, tehát az agyelszívó hatás, amelyet a nyugat-európai országok, de mondhatjuk nyugodtan - minden ország ezzel küzd -, bármilyen irányból tapasztalhatunk.

Az is gond, és az is további nyomás, hogy a terület nem eléggé vonzó. Ezt mutatják az említett betöltetlen praxisszámok, a pályát elhagyók és az elvándorlók száma.

Kétségtelen az is, hogy a hatékonyságot nemcsak technikai értelemben, hanem humán erőforrás-felhasználási értelemben is növelni kell. Akkor, amikor minden nyugati társadalomban orvoshiánnyal küzdenek, akkor luxus minden ki nem használt kímült magyar orvos, ápoló, védőnő, nem lehet erejüket nem hatékony, a betegek gyógyulását nem segítő, hanem adminisztrációt halmozó problémákkal terhelni. Így az új alapellátási törvénynek és a hozzá fűződő rendeleteknek a hatékonyság növelésének kell majd megfelelnie mind technológiai, mint humán erőforrás-értelemben, növelni kell az ágazatban dolgozóknak a kihasználtságát, mert hiú ábránd lenne azt hinni, hogy az európai átlag felé lehet vinni egyáltalán a számukat vagy arányukat. A hatékonyság egyik problémája, hogy ma tucatjával hagyják el az alapellátást olyan betegek, és indulnak szakrendelésekre, akik az alapellátásban kezelhetők lettek volna. Találón fogalmazott a Kórházszövetség, amikor azt írta: olyan alapellátásra van szükség, amely a szakellátásba feltöltötteket visszaadja a háziorvosoknak, és a motivált háziorvost visszaadja a betegeknek.

Tisztelt Képviselőtársaim! A törvényjavaslat példás időt töltött el konzultáción, társadalmi vitán, így a szakmának és a pártoknak volt elég idejük, hogy véleményüket, kritikájukat kialakítsák. Hadd említek meg néhány olyan kritikai pontot, amely, úgy gondolom, nagyon is fontos az alapellátási törvénnyel kapcsolatosan. Az első magára a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokra vonatkozik. A rendelkezésre álló forrásokból a törvény talán nem lesz működőképes, és ezt vehetjük igaznak. Ha nem követi az alapellátásban szükséges gondolkodásmód-változást a finanszírozás, és nem kap extra költségvetési figyelmet, akkor talán minden elbukik, azaz ha nem minden nap azzal kelnek az egészségügyért felelős államtitkárságnál, hogy Varga Mihály és Banai Péter Benő költségvetésért felelős államtitkár asztalára egy post-itra ráírják, hogy még az eddigénél is több forrás kell, mert nélküle nem fog működni a jogszabályban megfogalmazott célunk, szóval, akkor nem fog működni a törvényjavaslatban megfogalmazott egyetlen cél sem.

(16.10)

Nem lesz ugyanannyi vagy egy kicsivel sem több orvos a szakmában, nem lesz több ápoló, hogy kiegészítsék a szolgáltatásokat, nem lesznek képalkotó diagnosztikai eszközök, és nem fognak működni a praxisközösségek vagy csoportpraxisok kellő számában. Nem túlzás mondani, kellő forrás nélkül a tervezett fejlődési út biztos nem fog létrejönni, és akkor a törvényjavaslat egy lesz a tucatnyi zsákutcás egészségügyi reformkísérlet sorában. Azonban meg kell említeni, hogy nem minden a pénz, és nem minden kritika a pénzre koncentrálódik.

Nagyon fontosnak tartjuk elmondani azt is, és kritikai megjegyzésként vetődött fel, hogy a háziorvosi praxisoknak túl nagy önkormányzati függősége van. Felmerül a kérdés: valóban jó helyen van-e az önkormányzatoknál ez a feladat. Én úgy gondolom, hogy igen, hiszen ők gondoskodhatnak ekként az alapellátásról, hol máshol is lehetne. Az állami központi fenntartás kevésbé hatékony lehet, az pedig, hogy önálló bármilyen szervezettség, önszerveződés legyen, az elmúlt 25 év példája bemutatta, hogy szintén nem jó irány. Tehát helytálló az érv, az önkormányzat jó gazda és a legjobban érti a lakosság igényeit, a legalsó pont, ahol még őszintén, kevésbé technokrata módon foglalkoznak a lakossággal.

Kritikaként kívánom megjegyezni, hogy észleltünk több olyan koherenciazavart is, amely más jogszabályokkal áll összefüggésben. Vannak olyan technikai módosítások, és ezeket már benyújtottuk, bár ennél a szónál mindig kapaszkodni szoktunk, amelyek jogtechnikai jellegűek. Indokolatlan például a teljes cselekvőképtelen személyt mondani, írni, amikor a Ptk. ilyen terminológiát nem használ. A helyes terminológia a kiskorúaknál: korlátozottan cselekvőképes kiskorú vagy cselekvőképtelen kiskorú. De kritika az is, illetve kritikaként hangzott el a szakvizsgák felhasználása egyéb feladatokra. Ezzel kapcsolatosan képviselőtársam többet fog önöknek elmondani.

Szintén kritika, hogy túl sok helyen nyitott a rendeleti szabályozásra a törvény, bár jómagunk is tudjuk és a Jobbik is tisztában van vele, hogy olyan szövevényes jogszabályhad, illetve -tenger alkotja az egészségügyi szolgáltatásokat, amelyben ez elengedhetetlen, azonban a pontos tartalmát, a fontos tartalmát mégiscsak ezek a rendeletek fogják alkotni, így nagyon komoly figyelemmel kell lenni a társadalomnak is majd ebbe az irányba.

Szintén kritika volt a területi ellátási kötelezettség nélküli praxisok kérdése. Itt a szakma megosztott volt, szükség van-e rá vagy nincs szükség. Talán a kormánynak azt lehetne ebben mondani, illetve azt lehet üzeni, hogy végre ideje lenne őszintén tiszta vizet önteni a pohárba, szükség van-e a tek nélküli háziorvosi praxisokra avagy nem. *(Az elnök csenget.)*

A Jobbik összességében a benyújtott törvényjavaslatot támogatni fogja, azonban a vitában el fogja

mondani és én is el fogom mondani a további kritikái, jobbtó szándékú javaslataimat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka Ikotity István képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr!

IKOTITY ISTVÁN, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Vegyes érzésekkel olvashattuk az alapellátásról szóló törvény kormányzati előterjesztését. Ez a szándék többé-kevésbé jó, azt gondoljuk, az alkalmazott jogi eszközök működőképessége azonban a legtöbb esetben kétséges. Számítalan olyan kérdést vet fel az új normaszöveg, amire egyelőre nem látszik a válasz.

Az alapellátás kapuóri szerepét összességében fontosnak tartjuk. Egyértelmű, hogy már most is és a későbbiekben is egyre nagyobb szerepe lehet a társadalom egészségügyi állapotának megőrzésében, illetve a megelőzés terén is. Viszont ott, ahol már most is tartósan betöltetlen háziiorvosi körzetek vannak, ez már most is hiú ábránd. Ha a trendek fennmaradnak, a jövőben az ilyen területek nagy száma nagy valószínűséggel csak tovább növekszik.

Furcsa, hogy a bevezetőben még említik az életpályamodellt, de később már nem találni sehol a javaslatban, eltűnt. Nem meglepő ez számunkra a kormánytól, akiktől nagy ígéretek hallunk gyakran, de ha konkrétumok következnenek, akkor megcsappan a lelkesedés. Tehát mi továbbra is várjuk a kormány terveit az életpályamodell kidolgozására és bevezetésére, és nemcsak az alapellátásban, hanem az egészségügy más területein is. Aki szakvégtzettséget szerzett, aki továbbképezte magát, aki évtizedeket dolgozott, igenis kapja meg ennek pénzbeli elismerését.

Érdekes és alapvetően támogatható a javaslat azon része, ami a szakorvosi vizsgálával is rendelkező háziiorvosok számára tenné lehetővé, hogy szerződhetnek szakrendelésre. Ez mind a beteg, mind az orvos számára is jó megoldás lehet, elvileg legalábbis. Most ugyanis egy belgyógyász szakvizsgálával rendelkező háziiorvosnak is el kell küldeni a belgyógyász szakorvoshoz a betegét, hogy aztán egy másik belgyógyász javaslata alapján megkaphassa a támogatott gyógyszert a beteg. Az azonban nem világos, hogy ténylegesen mi mindenre lesz lehetőség. Például egy kardiológus háziiorvos végezhet szívtultrahangot a praxisában? Egy sebész végtzettségű végezhet kisműtétet? Hogyan lesz ez korlátozva? Vagy csak a háziiorvosokon fog múlni, hogy mit vállalnak be?

Ami a kollegiális szakmai vezető háziiorvosokat illeti, elfogadhatónak tartjuk a javaslat tartalmát. De itt is nyugtalanítóan hiányoznak a későbbre halasztott részletszabályozások és a pontos jogkörök.

A területi ellátási kötelezettség nélküli felnőtt-háziiorvosi és házi gyermekorvosi körzetek létszáma sem problémamentes. Egyértelműen magasnak tartjuk a javaslatban szereplő számokat. Nem véletlen,

hogy az érintettek is kifejezetten tiltakoztak a tervezett szabályozás ellen. Ez ugyanis hátrányosan érintené a szóban forgó háziiorvosi praxisokat és közvetve az odatartozó betegeket is. Azt gondoljuk, hogy ez egy komoly hibája az előterjesztésnek, bár látjuk azt, hogy ez a tendencia ebbe az irányba halad már jó ideje. Valóban hiányzik a határozott mondás; egy ilyen elsvorvasztás látszik sokkal inkább.

A szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését is nagyon jó szándéknak tartjuk, de az eredményességével kapcsolatban jócskán vannak kétségeink. Arról sem vagyunk meggyőződve, hogy az ösztönzők megfelelően lettek, illetve lesznek kiválasztva. Fontosnak tartjuk, hogy az egyik beteg előnye ne válhasson a másik beteg kárára. Az ösztönzőknek ténylegesen meg kell szólítaniuk az érintetteket. Tehát olyan eszközökre lenne szükség, amelyek tényleg éreztetik, hogy a szűrésnek van értelme, és valóban motiválnak az időszertű részvételre. Azzal mindenképp vigyázni kellene, hogy milyen hátrányokat szenvedhetnek, akik esetleg nem rendelkeznek egy-egy előírt szűrővizsgálattal. A szűrés dokumentálásának is olyannak kellene lennie, hogy senkit se érhesen hátrány egy esetleges adatbázishiba miatt.

Érdekes ez a módosítás, amely háziiorvosok vagy házi gyermekorvosok beutalási rendjéből számított pozitív elérés értékét fejlesztésként hasznosítaná. Sajnos a háziiorvosok így még nem lesznek közvetlen érdekeltek a szakellátás tehermentesítésében. Nincs arra hatásuk ugyanis, hogy a rendeletben milyen fejlesztések kerülnek meghatározásra. Az a megtakarítás, amely a szakellátásban keletkezik, nem kerül közvetlenül vissza hozzájuk, a háziiorvosi egyéni teljesítményeredmény nem vezethető vissza a háziiorvoshoz. Ettől a módosítástól tehát nem lesz több forrása a szakellátásnak, és vélhetően a háziiorvosok se választják majd azt az utat, amit a kormány megálmodott.

A javaslatban vannak számunkra elfogadható, szerintünk jó rendelkezések, de találni benne olyan részeket is, amelyek jelenlegi formájukban aggályosak, növelik a bizonytalanságot a rendszerben. Az irány összességében azonban mégis támogatható, de szinte biztos, hogy hamarosan újra hozzá kell nyúlni a szabályozáshoz, ha a kormányoldal nem kezeli még most idejekorán ezeket az említett problémákat.

Végezetül még annyit jegyeznék meg, hogy a társadalmi vita kifejezetten pozitív volt, hogy erre volt megfelelő idő, volt megfelelő mód, ezt nagyon értékeljük. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Mivel független képviselő a teremben nem tartózkodik, független képviselői felszólalásra nem kerül sor.

Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván felszólalni. A Jobbik képviselőcsoportjából Rig Lajos képviselő úr következik.

Parancsoljon, képviselő úr!

RIG LAJOS (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Bár nem tisztel, de azért az MSZP-s képviselő úr - bár nincs itt bent Tukacs képviselő úr - pár olyan megjegyzést tett, ami nem állja a helyét; például a csípőprotézis-műtétre előbb kerüljön sor, és olyan szűrővizsgálaton vegyen részt. A csípőprotézis szűrése nem tartozik véleményem szerint ebbe bele, vagy én még nem tudok róla.

A kormányzatnak az egy pozitív lépése volt, és most itt meg kell dicsérem a kormányzatot, hogy a teljes volumenkorlát alól mentesítette a tek-műtétet, illetve nagy hangsúlyt fektettek még a laparoszkópos kolecisztektómiáműtétre.

(16.20)

Elhangzott, hogy a házi orvosoknak parkolási lehetőséget biztosítson az önkormányzat. Ez nagyon sok városi önkormányzatnál működik. A polgármesterhez benyújtja a kérelmet, sőt önkormányzati rendelet szabályozza azok körét, akik kaphatnak ilyen parkolási engedélyt, és ezzel élnek is a házi orvosok rendszerint. Tapolcán is így működik, Ajkán is így működik, és egyéb olyan városban, amely nagy hangsúlyt fektet a házi orvosok segítségére, bizony mindegyik önkormányzat megteheti ezt.

A szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan viszont lenne egy felvetésem, javaslatom, hiszen a XXI. századnak majd nem hogy vezető halálakat kiváltó rosszindulatú daganatról, az úgynevezett melanoma malignumról van szó, amely korai halálozást okozhat; és nem magában a primer megbetegedés okozza az elhalálozást, hanem sok esetben a szekunder, a másodlagos tumor észlelése, ami általában csontba, vesébe ad áttétet, és már olyan későn kerül felfedezésre akár egy képpalkotó, diagnosztikai eljárás során, amikor már menthetetlen a beteg. Akkor már több olyan daganatos betegség - akár vastagbél- vagy amit említettem, vesedaganat - van, ami a halálozáshoz vezet rövid hónapokon belül. És a fiatalság körében is egyre gyakoribb ez a megbetegedés. Amint említettem, ez a XXI. század megbetegedése. A napozás, a szolárium mind egy-egy kiváltó ok, és ha lehetne a fiatalokat, középkorúakat ösztönözni arra, hogy járjanak ilyen szűrővizsgálatra, és időben fedezzék fel, és kimetszésre kerüljenek ezek a bőrelváltozások, akkor a szekunder daganat megakadályozható.

Harrach képviselőtársam is mondta, és abban igaza van, hogy az ügyeleti rendszerben vita van az ügyeleti díjazással kapcsolatosan sok önkormányzat és házi orvos között. Azt tudni kell, hogy az önkormányzatok általában kistérségi társulás formájában látják el a központi ügyeletet, és ott általában 58 forint/fő kvótát ad minden egyes önkormányzat. Ennek véleményem szerint a 65 forintra való emelése megoldaná a házi orvosi ügyelet rendszerét, megoldaná a házi orvosi ügyelet orvosok díjazását - meg lehetne emelni -, illetve azokban a térségekben, például Tapolca és kistérsége, ahol finanszí-

rozási okok miatt állítottak le egy ügyeletet autót, a második autó újraindítása akár csak elsősorban a nyári időszakban, majd a téli időszakban is, ehhez az emeléshez viszont állami forrás szükséges, mert az önkormányzatok ezt saját forrásukból nehezen tudják megoldani.

Gandhinak volt egy nagyon jó idézete az egészséggel kapcsolatosan: az ember feláldozza az egészségét azért, hogy pénzt keressen, majd utána feláldozza a pénzét nyugdíjas éveiben, hogy visszaszerezze az egészségét. Sajnos ez igaz ma a magyar társadalomra. Ami előttünk áll, az egészségügyi alapellátási törvényben is, azt már képviselőtársam mondta, hogy nagy részében egyetértünk vele és támogatjuk is, mivel alapjaiban kellett megváltoztatni azt a rendszert, ami már hosszú idő óta nem működött.

A házi orvosi és házi gyermekorvosi vélemények alapján a fő probléma a mindenkori finanszírozásban és a foglalkoztatottak számának hiányában jelentkeznek. Szükség van a praxisbevételek jelentős emelésére, a finanszírozás növelésére, mivel az eddigiek, de még a tervezettek sem nyújtottak biztonságot, csak lyukak betömésére volt elég.

Olyan egészségügyre van szükség, amely a betegellátás súlypontját az alapellátás felé mozdítja. Erről beszélt képviselőtársam, és ez tőlünk nyugatabbi országokban - akár ha a finneket nézzük - nem egy elvetett példa. Amit az alapellátási törvény is tartalmaz egy olyan csoportpraxist, egy praxisközösséget, ott működik. Ott működik olyan, hogy 28 orvos együtt tud dolgozni, vagy 28 olyan szakember - legyen köztük ortopédgyógyász doktor, legyen szemész, pszichiáter, gyermekgyógyász, nővérek, dietetikusok -, és ezek a praxisközösségek úgy együtt tudnak dolgozni, hogy helyi szinten meg tudják oldani azokat a feladatokat, amiket itt Magyarországon egy fekvőbeteg-ellátó intézet old meg. Azt is hozzá kell tenni, hogy Finnországban sokkal kevesebb az egy főre jutó kórházi ágyak száma, és ezzel összefügg az is, hogy sokkal kevesebb kórház jut az adott térségre. Ehhez még az is hozzátartozik, hogy az egészségi állapotuk is jobb, mint a magyar embereké.

Pozitívnak gondoljuk mi is azt a lépést, hogy a pluszszakvizsgával rendelkező orvosok vállalhassanak járóbeteg-szakrendelést pluszban. Itt egyetlen olyan felvetődő probléma van - illetve kettő -, vegyünk általában egy felnőtt házi orvost: vagy belgyógyász, vagy kardiológus, vagy sebész szakvizsgával rendelkezik. A gyermekorvosok általában neonatológiai, gyermekintenzív, illetve tüdőrehabilitációs, allergológiai szakvizsgával rendelkeznek. Statisztikai átlagban ők adják a házi orvosok és a gyermekorvosok nagy többségét.

Ha egy kardiológiai szakvizsgája mellett szeretne egy járóbeteg-szakrendelést is helyi szinten megnyitni, ahhoz azért kellene minimálfeltételek. Alsó hangon kell IBPM, holter EKG, terheléses EKG, és ha komolyan gondolja a kardiológiai szakrendelést, ahhoz kell egy szívultrahang, és ha egyszerű példát veszünk, ha egy atípusos mellkasi fájdalommal be-

megy a szakrendelésére, ott elkészíti az EKG-t, egy non-STEMI infarktusra gondol, annak a legegyszerűbb és leggyorsabb diagnosztikája a troponin teszt, ami - mindannyian tudjuk - egy nagyon drága eljárás, és már magában ezt nem tudja finanszírozni az orvos.

A kérdés a következő. A költségvetésben lesz-e arra forrás, hogy ha ő szeretne ebben a rendszerben részt venni, akkor az állam pluszforrást biztosít egy ilyen járóbeteg-szakrendelés berendezésére. Illetve még egy olyan kérdés felmerülhet bennünk, hogy a járóbeteg-szakellátást nyújtó helyeken le vannak kötve a heti szakrendelési óraszámok. Ezek hogy lesznek átcsoportosítva? Kitől veszünk el? Vagy pluszóraszámokat biztosítunk akár a járásban vagy akár helyileg? Ha jól tudom, ugyanazon szakrendelésben párhuzamosság nem lehet egyugyanazon helyen, vagy nem lehet kötni. Ezek a kérdések ha megválaszolásra kerülnek, akkor biztonsággal mondhatjuk azt, hogy a várólisták csökkennek, legalábbis járóbetegszinten.

Viszont még egy kérdés felmerülhet bennünk. Eddig a házi orvosok kényelmi pozícióban voltak, hiszen járóbeteg-szakrendelésre utalták a betegeket, ezzel, ha úgy mondjuk, a saját vállukról levették a terhet, a felelősség terhét, hiszen - és most visszanyarodok ahhoz a problémához, ahol voltunk - a diagnosztikai eszközök hiányában nem tudtak pontos diagnózist felállítani. A finanszírozás hiányában viszont amit említettem: olyan finanszírozási hiányban szenvednek a házi orvosok, hogy a meglévő gépek - például egy EKG-gép - javítása, szervizelése is gondot okoz nekik. Sok házi orvos az önkormányzathoz fordul, hogy a meglévő gépeket javítsák, szervizeljék.

Nélkülözhetetlen ugyancsak, hogy a praxisjoggal rendelkező házi orvosok, házi gyermekorvosok és az alapellátást végző fogorvosok - itt a fogorvosokról nagyon kevés szó esett - helyiiparúzésiadó-mentessé váljanak. Ezt az önkormányzat lehetővé teszi majd számukra. Szerintem nem sok olyan önkormányzat van, amelyik nemet fog nekik mondani. Eltörölni rendeletben nem lehet, mert alaptörvénysértő, tehát ezt nem lehet.

Ellátási körzet nélküli házi orvosokról sem esett szó; ugye, ezek a tek nélküli házi orvosok. Ők magát ezt az egészségügyi törvényt kicsit sérelmezik, mivel ők ezzel elég rosszul jártak, az ő kvótájuk a duplájára nőtt, tehát amiben ők dolgozhatnak. Eddig úgy volt, hogy a gyermekpraxisoknál 300, vegyes szolgáltatás esetén, vegyes praxisnál pedig 600 fő. Ez most mind a duplájára nő. Gyermekeknél 600, illetve a vegyes praxisoknál 1200 fő. Ez negatív diszkrimináció, tehát őket ez negatívan érinti. Ezzel is valamit kell tennünk, hiszen az ő számuk sem elenyésző, körülbelül 200 ezer főt látnak el ők is.

Az alapellátást végző fogorvosok helyzetére sem nyújt megoldást a törvényjavaslat. Tevékenységük a házi orvosi praxiséhoz képest gyengébben finanszírozott, miközben lényegesen anyag- és eszközigénye-

sebb az ő tevékenységük. Ha csak a panorámaröntgen-gépet vesszük, annak a beszerzése sem olcsó dolog.

Ugy gondolom, hogy a házi orvosok tekintetében elhangzott az, hogy nagyon sok vállalkozóként teszi ezt meg, de nagyon sok nem, hiszen közalkalmazottként is dolgoznak.

Nem akarom sokáig húzni ezzel az időt.

(16.30)

Képviselőtársam nagyon sok olyan dolgot elmondott, amivel egyetértünk. Beadtunk módosítót, én bízom benne, hogy a kormány azokat a módosítókat támogatni fogja, hiszen ez is egy előrelépés lenne az alapellátás történetében.

Azért pár statisztikai adatot mondok, hogy a humán erőforrás hiánya hol mutatkozik meg. Az a probléma, hogy ez 10-15 év múlva egy olyan hullámot fog elérni, amelyet majd nem tudunk kezelni normálisan, ha azok az orvosok is, amit államtitkár úr is mondott, nem jönnek vissza külföldről, vagy nem maradnak itt ebben a rendszerben, ahol tanulnak.

Például a külföldön munkát vállaló orvosok száma 2009-ben 887, 2014-ben ez a szám 948. Ápolók tekintetében ugyanígy 2009-ben 419 fő, 2014-ben 493. A betöltetlen házi orvosi praxisok száma, és itt 2008-ban kezdeném a felnőttpraxisokkal, 39, gyermek 16, a vegyes körzetek 107. Ugyanez a szám 2013-ban a felnőtt 55, a gyermek 38 és a vegyes praxisok száma 120. Ez is elgondolkodtató, hogy évről évre növekszik azoknak a praxisoknak a száma, amik betöltetlenek maradnak. Visszamehetünk addig, hogy az orvosok elvándorolnak, a fiatal orvosok nem vállalnak praxist, és az előregedő, nyugdíjba vonuló házi orvosok helyére nem jön fiatal orvos.

A házi orvosok korrajza is ezt támasztja alá: 55-60 év közötti gyermekorvosok 942, a vegyes praxisokban dolgozók 745, és a 65 év felettek között is nagyon sok gyermekorvos van, ez 339, a vegyes 243 és a felnőttek - egy óriási szám - 690 orvos, aki dolgozik 65 év felett. Ha ezeket a számokat nem fordítjuk meg, nem változtatjuk meg, akkor az a 10-15 éves hullám, amiről az előbb beszéltem, az tetőzni fog, és lehet, hogy nem is 10-15 év múlva, hanem az elkövetkezendő pár évben.

Köszönöm, hogy meghallgattak. Ennyit szerettem volna. A Jobbik amúgy támogatni fogja a javaslatot. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló Teleki László képviselő úr, az MSZP képviselőcsoportjából.

Parancsoljon, képviselő úr!

TELEKI LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Azt gondolom, hogy ez a törvény nagyon fontos, mert kezelhet olyan problémákat,

amiket most ez idáig nem nagyon kezeltek törvények, és ezzel talán el tudjuk érni azt, hogy minél szélesebb körben azok is tudjanak az orvosi alapellátásban részesülni, akik eddig nem nagyon tudtak. Ezt azért mondom, mert nagyon sok esetben nem figyeltünk arra, nem figyeltek arra, hogy nemcsak a földrajzi elhelyezkedési problémák, hanem egyéb szociális problémák miatt nagyon nehezen tudták igénybe venni az alapellátást. Viszont annak örülök, hogy most jelen pillanatban úgy néz ki, hogy a praxishelyek betöltése rugalmasabb lesz, és könnyebben be lehet tölteni, mert ezáltal ott, azokon a helyeken, ahol most jelen pillanatban nincsenek betöltve ezek a praxisok, ott talán majd el lehet érni. Ez nagyon fontos, és azt gondolom, hogy üdvözölni lehet ezt a folyamatot.

Viszont nekem vannak olyan aggályaim ezzel a kérdéssel, hogy igazából szó volt ma a prevencióról és arról, hogy mennyire fontos lenne azzal a kérdéssel is foglalkozni, hogy az időben elindított szűrések mennyire fontosak lehetnek, hogy a még nagyobb betegségeket el tudjuk érni, viszont ez a törvény abszolút nem kezeli azt a problémát, amit szeretnék felvetni. Mégpedig olyan szinten, hogy lehet, hogy nem az orvosi alapellátás kérdéséhez tartozik, viszont ahhoz mindenképpen, hogy a slumosodó városrészekben vagy éppen a cigánytelepeken élők helyzete hogyan fog megváltozni ezzel a törvénnyel. Mert ugye én nem látom, még akkor sem, ha van benne olyan törvénycikk, hogy kapnak kedvezményt azok, akik esetleg külön szűrésen részt vesznek, és ezáltal bevonják őket. Én azt látom, hogy nagyon sok olyan alapvető dolog hiányzik ebből, ami az alapvető higiénés feltételeket sem biztosítja. Ezáltal akár a mentális, akár pedig a fizikai hozzáférése ezeknek a dolgozoknak nehezen fog teljesülni.

Itt arról kívánok szólni elsősorban, hogy gondoljanak bele abba, hogy az olyan slumosodott városrészek, amelyek nagyon el vannak zárva az alapellátástól, ez történhet a személynek a problémájából is, de a legtöbb esetben mentális problémáról van szó. Ezt a kérdést hogyan fogják kezelni, hogyan tudják rávenni vagy elérni azt, hogy bemenjenek az orvosi alapellátásba, igénybe vegyék az orvosi alapellátást, és próbáljanak meg mindent megtenni annak érdekében, hogy eljussanak.

A másik, ugye itt ehhez hozzátartozik, hogy nagyon sok helyen a közegészségügyi problémák is jelen vannak, és a közegészségügyi problémák ott jelentkeznek elsősorban, hogy nagyon sok helyen látható az, és nem kell ahhoz cigánytelepnek lenni, hogy még az alapvető, szintén higiénés feltételek, például pottyantós vécé sincsen a több családot érintő részen. És ez nem feltétlen csak romáknál van így. Ott ugye halmozottan megjelenik az a probléma, hogy a betegségek sokkal jobban fennállnak. Az orvosi alapellátásnak vagy éppen az orvosnak a hiányát nem idevéve, mert nem minden esetben ő tehet erről, a kormánynak mindenképpen meg kell tenni egy olyan lépést, ami segít abban, hogy hogy tudják fel-

készíteni vagy éppen prevencióba beilleszteni azokat a családokat, személyeket, gyerekeket, felnőtteket, akik ezt az orvosi alapellátást még nem tudják kellő mértékben igénybe venni, számtalan ok miatt.

Ebből adódóan ebben mindenféleképpen a kormánynak szükséges lenne valamit tenni, hogy ezt a kérdést is kezelje. Mert nemcsak arról van szó a prevenció esetében, hogy időben menjenek el az orvoshoz, ez egy fontos lépés, erre is fel kell hívni a társadalom nagy részének a figyelmét, viszont az is nagyon fontos, hogy ma Magyarországon - és elmondtam az előző napirendi pontnál is, és most is el szeretném mondani - nem tudom azt kellőképpen jól kezelni az értékrendemben, hogy azokról, akiket egyébként meg akarunk menteni, és jó törvényeket akarunk hozni, mondjuk, egy ilyen egészségügyi alapellátási törvényt, akkor abban az esetben miért nem összehangoltan próbáljuk meg ezt a kérdést kezelni. Mert azok a személyek, akik esetlegesen rászorulnak az alapellátásra vagy éppen egy hosszabb gyógykezelésre, azoknál elsősorban ott a probléma, hogy szociálisan nem tudnak mit kezdeni saját magukkal, mert szociálisan annyira mélyszegények, hogy a legutolsó kérdés az, hogy elmegy-e orvoshoz vagy nem. Napi problémáival próbál megküzdeni, és a legutolsó pillanatban kerül el, egyébként olyan akut helyzetben már orvoshoz, ahol akár nem is lehet már rajta segíteni, vagy éppen az orvostudománynak vagy az államnak nagyon sok pénzébe kerül, hogy megmentse. Ezért hát a prevenciót ilyen esetben is nagyon fontosnak tartanám, hogy elinduljon, mert ha ez nem fog megtörténni, akkor lehet olyan törvényeket hozni, ami egy széles rétegnek jó lesz, és azt is lehet üdvözölni, viszont nagyon sokan ki fognak szorulni az alapvető orvosi ellátásból. Azt gondolom, hogy ezt mindenképpen meg kell változtatni, mert minél szélesebb körben kellene gondolkodni, hogy hogy lehet elérni azt, hogy minél szélesebb körben legyenek bevonva az orvosi alapellátásba vagy az egészségügyi ellátásba.

Még egyszer mondom, azt nagyon fontosnak tartom, hogy a nem kötelező szűrővizsgálatokra is kapnak pluszrészesedést, kedvezményeket, és ez nagyon fontos kell hogy legyen, mert ösztönözni kell. De még egyszer mondom, komplexitásában kellene kezelni az egészségügyet, hogy a komplexitása a foglalkoztatástól egészen a szociális és mentális problémák kezeléséig idetartozzon. Mert ha ez nem tartozik oda, akkor csak egy - és ezt nem lekicsinylően mondom - réteget fog érinteni, és azokat a rétegeket, akikről én beszéltem, azokat nem fogja elérni. Ezért államtitkár úrnak és a kormánynak is nagyon fontos lenne a szociális ágazattal összedugni a fejüket, hogy hogy lehetne ezt a kérdést kellőképpen úgy kezelni, hogy az a réteg se szoruljon ki az egészségügyi ellátásból, akikről én beszéltem. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket. *(Taps az MSZP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló a Fidesz képviselőcsoportjából

Bene Ildikó képviselő asszony. Megadom a szót, parancsoljon, képviselő asszony!

DR. BENE ILDIKÓ (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Kedves Képviselőtársaim! Nagyon sok mindenről volt már szó, és úgy gondolom, hogy pozitív és jó szakmai típusú beszélgetés zajlott most az alapellátási törvény kapcsán. Nem is nagyon szeretnék ismétlésekbe bocsátkozni. Egy dolgot: a háziorvos-kollégák nagyon örülnek ennek a törvénynek, nagyon várták. Számukra ez nagyon fontos, hogy ilyen módon az ő megbecsülésüknek nemcsak a már megkezdett lépésekben, hanem az erkölcsi megbecsülésben is ez a törvény nagyon sokat segít.

(16.40)

Én azt szeretném elmondani, amit nagyon fontosnak tartok, és megjelenik a törvényben, de képviselőtársaim is ejtettek már róla szót a csoportpraxisok és a praxisközösségeknek a létrehozása, hiszen ezek azok a lehetőségek, ahol a lakóhely közeli ellátást igazán biztosítani lehet, hiszen azokat az egyenlőtlenségeket, területi egyenlőtlenségeket, amelyek azért Magyarországon is föllelhetőek, egy-egy ilyen praxisközösséggel kiválóan lehet kezelni, és azt is, hogy a hozzá kapcsolódó egyéb, úgymond egészségfejlesztési irodák által adott lehetőségekkel, az egészségfejlesztési irodák szakembereivel vagy a védőnőkkel együtt ezek a csoportpraxisok, praxisközösségek kiváló munkát tudnak végezni, kiváló népegészségügyi programokat tudnak végrehajtani.

Azt is fontosnak tartom, és ez is megjelenik a törvényben, hogy az üzemegészségügy feladata megjelenik, és pontosan az előzőekben képviselőtársam elmondta, hogy vannak olyan mélyszegénységben élő emberek, akik nem jutnak el orvoshoz. Ha csak arra gondolunk, hogy egy üzemegészségügyi vizsgálaton részt kell vennie, mondjuk, egy közmunkaprogramban részt vevő embernek is, én azt gondolom, hogy ez is egy fontos lépés lehet, illetve az üzemegészségügy szerepe, hiszen az aktív dolgozók kezelése, vizsgálata az ő kezükben van, tehát én úgy gondolom, hogy ez is egy nagyon fontos lépés.

Még azt azért szeretném elmondani, és ezt egy pozitív hírként Rig képviselőtársam mondta, hogy a melanómaszűrés mennyire fontos. 6,5 milliárd forint van pluszban a népegészségügyi programra az idei évben. A népegészségügyi programokon belül a bőrgyógyászati szűrések nagyon komoly előrelépéssel kecsegtetnek bennünket, hiszen most volt bőrgyógyászati konferencia, ahol elmondták, hogy a szűréseknek hála, az időben fölfedezett melanómás megbetegedések száma a sokszorosára növekedett, tehát én úgy gondolom, hogy nagyon sokat tettünk és nagyon komoly lépéseket tettünk előre, de azt is el kell mondjuk, hogy a betegnek is van felelőssége, az embereknek is van felelőssége, hogy ezeken a szűrővizsgálatokon részt vegyenek. Nekünk a felelősségiünk,

hogy eljussunk mindenhová, eljussunk a legkisebb helyekre is, de bizony a betegeknek is van abban felelősségük, hogy ezeken a vizsgálatokon megjelenjenek.

Azt gondolom, hogy ez a törvény nagyon fontos lépés, természetes, hogy a részletkérdéseknek és az itt fölvetett különböző problémáknak azért a tisztázása és a korrekt meghatározása mindannyiunk számára fontos, de még egyszer szeretném elmondani, hogy ez a kollégák számára egy nagyon jelentős előrelépés, és én azt gondolom, hogy ezzel a törvényvel a hozzáadott forrásokkal együtt azért nagyon fontos lépést teszünk mind a kapuórszerep, mind pedig tulajdonképpen az egészségügyi alapellátás biztosítása és fejlődése tekintetében. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Kettőperces felszólalásra Rig Lajos képviselő úr következik. Parancsoljon!

RIG LAJOS (Jobbik): Igen, köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Képviselő asszony elmondta itt a melanóma malignummal kapcsolatos észrevételét, teljes mértékig egyetértek, és ebbe a képbe majd az egfi-irodák, tehát az egészségfejlesztési irodák jönnek be. Ha jól tudom, most, az év vége felé van az összesnek a záró projektje és az elszámolás, illetve a következő költségvetésben is körülbelül 900 millió forint áll erre rendelkezésre. Az egészségfejlesztési irodában sok olyan képzett asszisztens van, aminek a jelentősége a prevencióban és a betegek felvilágosításában van, az önvizsgálatban, hogy ezt a halálós, most is, jelen pillanatban is halálós és nagyon alattomos daganatos megbetegedést hogyan tudják észrevenni magukon akár a fiatalok, akár az idősebbek is, mert nagyon sok időssel is találkozunk, akik már nagyon későn veszik észre, azt hiszik, hogy egy szemölcs és közben már a szekunder betegségben meg elhaláloznak.

Csak ennyit szerettem volna mondani, hogy az egfi-irodákon a közeljövőben erre a kapuórszerepre, a praxisközösségekre nagyon fontos szerep hárul, és az egfi-irodák erősítése a cél, ha a kormányzatnak az a célja, hogy az alapellátásban tartani inkább a betegeket a fekvőbeteg-ellátás helyett. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő felszólaló az MSZP képviselőcsoportjából Gúr Nándor képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője. Parancsoljon!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Az egészségügyön belül az egészségügy kereteihez illetően az alapellátás kérdésköre nyilván egy nagyon fontos szélet - de egy szélet. Szóval, tisztázzuk itt a törvényjavaslat indulásánál, tárgyalásának az indulásánál, hogy egy fontos széletéről beszélünk, de az egészség-

ügy teljes rendszerét is érdemes egy kicsit górcső alá venni, és így, ezen belül vizsgálni a történetet.

Hatodik éve kormányoznak, és ennek a hatodik évnek a kormányzása kapcsán eddig igazából azt mondhatjuk, hogy csakis forráskivonás történt az egészségügyből. Most egy részterületen akarnak bizonyítani, mint ahogy erről szó esett a bevezetőben, dr. Molnár Ágnes képviselő asszony elmondta, hogy bizonyítani akarnak. Igen, kétségtelen, egy részterületen történő bizonyításról van szó, az a 77-78 milliárdról 115 milliárdra történő emelkedési összeg ez erről tesz tanúbizonyságot, tehát az alapellátás tekintetében. De hozzá kell tennem, ez, tudja, képviselő asszony, tudják, képviselőtársaim, ez olyan, amikor egy adott részterületen pozitív előremozdulás tapasztalható, mondjuk, finanszírozási oldalról, plusz 35 milliárd forintot vélünk felfedezni, de az összegesen belül az egészségügy vonatkozásában meg 300 milliárd forintos mínusszal nézünk szemben.

Tehát akkor azt gondolom, hogy egytizednyi mértékű javulás az egészhez képest, egy százszázalékos romláshoz képest elenyésző és talán - bocsánatot kérek - siralmas azzal elkezdni, hogy az alapellátás tekintetében ilyen előremozdulás van, hogyha az egész tekintetében pedig az történik, mint ami. És sajnos az történik, nem én találok ki, meg kell nézni a 2010-es költségvetést, meg kell nézni a 2009-est, meg kell nézni a 2015-öst, és akkor világossá válik mindaz, amiről én beszélek önök előtt is.

Nagyon sok probléma felvetésére sor került, én most nem fogok ezekbe részletesen belemenni, de jelzésértékkel szeretném visszaidézni a dolgokat. A betöltetlen praxisok kérdésköre: nyilvánvaló, hogy ami betöltetlen, és ami betölthető, azok tekintetében mindenképpen azon kívüli eljárásokat kell alkalmazni. Biztos vannak erre megoldási formák, engem személy szerint is önkormányzati képviselők is kerestek annak érdekében, hogy a kormányzat és az önkormányzatok közötti együttműködés révén is lehetne megfelelő előremozdulásokat elérni e tekintetben.

Vagy gondoljanak csak abba bele, amikor arról volt szó, hogy a házi orvosok nyugdíjazása, a kvázi kényszernyugdíjazás, ha a 65 éves életkort elérte, akkor mindegy, hogy házi orvos, mindegy, hogy egyetemi oktató, mindegy, hogy bármilyen olyan típusú tevékenységet végez az ember, amely a társadalom számára hasznos tevékenységként értelmeződik, volt egy olyan kifutási pálya, amely kapcsán önök azt erősítették, hogy nem számít semmi, mindenki vonuljon el 65 év felett, aztán utána miniszteri engedélyekkel, egyebekkel oldották fel ezeket a kérdéseket, de az alaphozzáállás tekintetében, hogy hogyan nyúltak a kérdéshez, ezt érdemes végiggondolni.

Végig kell azt is gondolni, hogy az a növekedési pálya, ami az alapellátást érinti, az innentől kezdve is, tehát a mától kezdve is folyamatában kiszámítható és mértékadó nagyságrendekkel növekvő pénzügyi forrásokat hordozzon magában, vagy amiről Tuka

képviselőtársam beszélt, az előjegyzések tekintetében, a várólisták vonatkozásában, mármint hogy a betegmegkülönböztetettségek minimuma se állhassék fenn. Teleki képviselőtársam érintette azt a kérdéskört, ami arról szólt, hogy bizonyos értelemben a szegénységgel küzdő emberek nyilván az alapellátáshoz sem tudnak olyan értelemben hozzájutni, mint általában azok, akik nagyobb - idézőjelbe tett - mozgásképességgel rendelkeznek.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, de bizonyos értelemben a Dunántúl déli régiója, Baranya megye is érintett ezekkel a problémákkal, és hogy tiszta és világos legyen, ez nem cigánykérdés, nem, ez szegénység meg nyomor kérdése. És sajnos, most nem belemenne a társadalmi problémák taglalásába, de sajnos az elmúlt öt esztendőben, az önök kormányzásának az időszakában ezek a problémák elmélyültek. Egyre több szegény, egyre több mélyszegény és egyre több ember a nyomor színpadán éli az életét, ebből fakadóan ezek az emberek még az alapellátáshoz, az egészségügyi alapellátáshoz sem tudnak hozzájutni, egyszerűen olyan korlátok sokaságába ütköznek, amelyek megbénítják őket a tekintetben, hogy ezen szolgáltatásokat igénybe tudják venni.

(16.50)

Persze sok minden egyéb másban, a gyógyszerfogyasztási szokások kialakulásában, a szükséges gyógyszer megvételének a tekintetében és sok minden egyéb más kérdésben.

És az egészségügy alapvető problémáit is meg kell említeni, a humán erőforrás rendelkezésre állását, az orvosoknak, a rezidenseknek az ország tömeges elhagyását, mert a megélhetés minimumát nem látják biztosítottnak a maguk számára, miközben felelősségteljes munkát kell végezniük.

Ha tehát néhány számadattal alá kell támasztanom a bevezető gondolataimat, ami arról szólt, hogy értem, az alapellátás tekintetében vannak pozitív elmozdulások, akár finanszírozási háttér tekintetében is, akkor szeretném, ha önök is tudnák, hogy 2009-ről 2010-re az egészségügyi kiadások reálértékben történő változása plusz 8 százalékos volt, 2009-ről 2010-re, hogy el tudják helyezni időben ezt a történetet. Majd egy évre rá, 2010-ről 2011-re ugyanez, tehát az egészségügyi kiadások reálértéken történő változása már mínusz 5 százalékos volt. Tudják, az egyik év a gazdasági-pénzügyi válság, 2009 utáni esztendő és a kormányváltás esztendeje közötti év, a másik év meg a kormányváltás és az azutáni esztendő története. Az elsőben plusz 8 százalékos, a másodikban meg mínusz 5 százalékos az egészségügyi kiadások reálértéken történő változása. Ezt is szem előtt kell tartani. Azt, hogy folyamatos forráskivonást csináltak az egészségügyben, miközben növekvő kiadásokkal kellett szembenézzen az ország, főleg az állami luxusberuházások tekintetében. Nem kell

hogy stadionozzák, nem kell hogy a Várról, a Ligetről és sok minden egyéb másról beszéljek, önök is tudják mindazt, ami ezekbe a kategóriákba beletartozik.

Az egészségügy kapcsán gyakorlatilag az elmúlt öt esztendőben, akkor, amikor öt év időszakát felölelően összességében mintegy 18 százalékos inflációs rátaértékkel kellett szembenéznünk, azt látjuk, hogy 2396 milliárd forint, ami 2010-ben az egészségügyben benne volt, az 2015-re 2447 milliárd forintra nőtt. Ez a növekedés 51 milliárd forintot jelent, de az inflációval visszaszámolva ez mínusz 300 milliárd forintot jelent. Magyarra fordítva a szót, önök 2010-15 viszonylatában, egy esztendőt érintően 300 milliárd forintot vesznek ki az egészségügyből, miközben az önök vezérszónokai arról beszélnek, hogy az alapellátásba 35 milliárd forint többletet tettek be öt év leforgása alatt 2009 és 2015 viszonylatában.

Azt szeretném tehát mondani, hogy óvatosabban a számokkal, egy kicsit elmélyültebben, és egy kicsit konzekvensebb magatartást folytatva ezen vita keretei között is a tevékenységükhöz mérten és ahhoz illesztetten. Akkor, amikor a gyermekellátásban, akkor, amikor a szakorvosi ellátásban, de sok minden másban, a közegészségügyi ellátásban is kiadások csökkenésével kell szembenézni, akkor, amikor már az előbb említett orvoshiányokkal, a rezidensek kivándorlásával kell szembenézni, a kórházi tartozások tarthatatlanságával kell szembenézni. Mondok két számot: 60 milliárdból 90-et nem lehet kielégíteni, de még a 60 sem látszik a 90 kielégítéséhez.

Vagy akkor, amikor mondjuk, a bérek tekintetében azt látjuk, hogy például az ápolónők vonatkozásában olyan bérszintek vannak, amelyek mondjuk, a garantált bérminimumok környékén helyezkednek el. Tudják, a minimálbér 105 ezer forint bruttó, a garantált bérminimum meg 122 ezer forint. Az ápolónőknek meg kell nézni az átlagbérét, hogy milyen összegekért dolgoznak. Sajnos a garantált bérminimumtól nem sokkal több az ő átlagbérük, amiért munkatevékenységet végeznek. Persze a felelősségük iradatlanul nagy, hiszen mindegyikünk elvárásához illesztetten az egészségünk megőrzéséért tevékenykednek.

És akkor egy utolsó számpárt mondok még ehhez a 35-300 milliárd forintos nagyságrendű számpárhoz illesztetten hasonlatként, hogy el tudják helyezni, és ne csak az egészségügy tükrében vizsgálják a dolgokat. Tudják, ez olyan, mint amikor a költségvetési vitában azt hallgatjuk, hogy milyen pozitív tevékenységet folytatnak, mert a sertéshús áfáját csökkentik, és ez 20-25 milliárd forintos engedményt, kedvezményt fog jelenteni az embereknek. Majd megnézi az ember a költségvetési soron az áfabevételek 2014-ről 2015-re történő adatait, és azzal találkozik szembe, hogy áfában 2015-ben 215 milliárd forinttal többet fognak beszélni, mint amennyit az előtte lévő esztendőben. Ugye hasonló, mint az előbbi 35-300 milliárd forintos összehasonlítás itt is. És önök mit próbálnak meg a világ előtt eladni? Hát azt, hogy ebben az áfacsökkentésben 20

milliárdot adtak az embereknek, miközben, mondom, csak áfaágon 215 milliárddal többet szednek be. Na, ugyanezt csinálják az egészségügy vonatkozásában is, amikor az alapellátásról beszélnek, hogy az alapellátásba több forrást tesznek be, hogy most 35 milliárddal több van benne, mint öt éve; igen, csak az egészségügyben meg 300 milliárddal kevesebb van bent, mint amennyi öt éve.

Hát ez a nagy baj, az alapproblémát kellene először is generálisan feloldani. Ott az egészségügybe komplexitásában kellene a forrásokat bepakolni, nem máshova elvinni ezeket a pénzeket, mert ezek a pénzek az emberekért vannak, ahova meg máshova elviszik, azok meg az önök holdudvarában lévőek, az önök - idézőjelbe - baráti társaságában lévőek kényelkedvét elégitik ki.

Ezen a filozófián kellene változtatni, elsődlegesen azokért kellene cselekedni, akik élnek ezt az országot úgy összességében, az egyszerű, a mindennapjait élők emberekért, azokért, akik egyébként a saját megszerzett jövedelmükből, forrásaikból nem biztos, hogy olyan szinten képesek és tudják önmagukat ellátni, mint ahogy adott esetben önök vagy épp az önök holdudvarába tartozó tehetősebb emberek.

Én arra szeretném tehát kérni önöket itt a befeljező gondolatok tekintetében, hogy filozófiát váltsanak, hogy ne a szavak szintjén - tudják, a keményen dolgozó kisemberek - legyenek fontosak az emberek, nem. A tettek meg a cselekedetek tekintetében legyenek fontosak az emberek! Minden olyan vonatkozásban, a törvényalkotás tekintetében is, a kimondott szavak és kézzelfogható cselekedetek vonatkozásában is. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, jegyző úr. Ismételt felszólalásra a Jobbik képviselőcsoportjából Lukács László György képviselő úr kért szót. Parancsoljon!

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Szeretném azért onnan folytatni vagy úgy folytatni, ahol abbahagytam, hiszen a vezérszónoki kör nem biztosított elegendő időt. Lényegében a fő problémaköröket megemlítettem, de mindezek mellett azért folytatni is kell ezt.

A kritika akkor úgy hangzott - és ez volt a felvetés -, hogy jó-e a háziorvosi praxisoknak és az alapellátásnak az önkormányzati függősége. Akkor azt mondtam, hogy természetesen jó annyiban, hogy ez a döntés van talán a legközelebb a lakossághoz, illetve a praxisok problémájához, itt értik talán a legjobban. De elhangozhatott volna az a kérdés, hogy vajon jó-e, ha az önkormányzat szabja a körzethatárokat. Ezzel kapcsolatosan is azt lehet mondani, hogy minden bizonnyal a legjobb, mert úgy tűnik, kellő garancia van rá. Itt a módszertani intézet garanciája egyrészt a körzethatárok kialakításánál, aki véleményez, és a jogszabály úgy fogalmaz, hogy a háziorvos véleményét is figyelembe veheti.

Itt a Jobbik szeretne egy olyan módosítást, hogy az ilyen megengedő frázisok azért sokszor arra utalnak, pláne úgy, hogy beszéltünk róla, hogy az önkormányzatnak és a háziorvosnak nem is mindig a legjobb egymás között a viszonya, szeretnénk egy olyan következetességet beleépíteni a törvénybe, ami egyébként több passzusban is meg fog majd jelenni, amelyben nem elég az, hogy figyelembe veheti, hanem figyelembe is veszi, és amikor elmondja az indokolását, hogy miért tért el adott esetben akár a módszertani intézmény véleményétől vagy a háziorvos figyelembe vett véleményétől, akkor világosan és láthatóan indokolja meg az önkormányzat azt a döntést, hogy a törvény keretei között, tehát mely törvényi rendelkezésre hivatkozva, visszautalva arra, hogy ilyen és olyan okok miatt lát eltérési okot egyébként az orvos vagy a háziorvos vagy a módszertani intézménynek az álláspontjától; tehát egy világos és látható indokolást mindenképpen építsünk bele. Erre egyébként egy mondat szerkezetet nemcsak ezen a helyen, de máshol is javasoltunk.

A másik, amit javasoltunk és javasolni akarunk, hogy az önkormányzat és az orvosok között fennálló szerződéses viszonyt mindenképpen erősíteni kell. Mindenképpen ki kell használni azt a kettősséget benne, ami egy közjogi, de másrészt egy magánjogi kettőssége ennek a szerződésnek - pontosan ez az erőssége -, és mindkét félnek valahogy össze kell egyeztetni azt az érdekhalmazát, ami a közjogi érdek, illetve a magánjogi érdek. Én ezt úgy tudom elképzelni, hogy talán egy olyan kötelezően alkalmazható minimális szerződésmintát bele kell tenni, amely a trükközések, a kerülőutak, illetve a tévutak elkerülésére jó lenne, hogy a rossz gyakorlatot mindenképpen ki lehessen iktatni a rendszerből.

(17.00)

Én úgy gondolom, hogy meg kell fontolni - erre is hallottunk már felvetéseket -, hogy a szerződéseket milyen mélységig lehet meghatározni. Mindenképpen egy olyan következetes mintát kell kialakítani, amely kellő biztonságot nyújt mind egyébként az önkormányzatnak, mind pedig az orvosoknak.

Kritikaként hangzik el - szeretnénk ezt is, hogy megfogadják, és ezt elmondtuk -, illetve a területi ellátási kötelezettség nélküli praxisokról már itt-ott szóltunk a vitában. Összegezve azt lehet elmondani, hogy közel 270 ilyen praxisról tudunk, 70 olyan szolgáltató van, aki talán nem lesz érintett ebben a változásban, de 200 olyan praxis mindenképpen van, akit érinteni fog a 600-ról 1200-ra növekvő számérték. Egyébként érdekes, hogy ez a 200-as praxiszám, ami területi ellátási kötelezettség nélküli praxis, kísértetiesen egybeesik a tartósan betöltetlen praxisok számával. Ha a kormány szeretné ezt a formát felszámolni, akkor lényegében fel tudná tölteni a hiányzó praxiszámot. Viszont akkor itt mindenképpen az kell, hogy valahogy határozottan lándzsát kell törni amellett, hogy mire teszi le a voksot mind a

jogszabály, mind a kormány, tehát szükség van-e a területi ellátási kötelezettség nélküli praxisokra avagy nem, és - ahogy említettem korábban - ezzel kapcsolatosan tiszta vizet kell önteni a pohárba.

Érdekességként vettük észre - és szeretnénk javasolni, hogy ez mindenképpen javításra kerüljön -, hogy a törvényjavaslat a preambulumban megemlíti a háziorvosokat, a házi gyermekorvosokat, viszont sehol nem beszél a fogorvosokról. Egyébként ezt talán a fogorvosok grémiuma is észrevette, és azt mondta, hogy bántóan kimaradt a preambulumban való, mondjuk úgy, képletes és jelképes felsorolásból, tehát ezt mindenképpen ki kellene egészíteni, amennyiben erre mód van, és a jogszabály előterjesztője lehetőséget lát erre.

Szintén az állam által szervezett szűrések ösztönzésénél javasoljuk kiegészíteni annyival, hogy az egészségügyért felelős miniszter a rendeletében kötelezően meghatározza azon szűrések listáját, felsorolását - tehát legyen egy olyan taxatív lista és felsorolás -, amely az ösztönzést, de amely az elmulasztott szűrővizsgálatoknál a hátrányokat tartalmazza. Egy ilyen megismerhető és jól előrelátható felsorolásnak az indoka pontosan az lenne, hogy egy helyen tartalmazná azokat a következményeket, akár jutalmakat, akár hátrányokat, amelyekkel a lakosoknak számolniuk kell, ha a szűrővizsgálatokon nem vesznek részt. Ha meghatározzuk, hogy mi az, amiben egyébként pozitívan részesülhetnek, nyugodtan meghatározhatjuk álláspontom szerint azt is, hogy mi az, aminek elmulasztása esetén akár hátránnyal is számolhatnak, hiszen önmagában az is egy hátrány lehet, ha valaki nem megy el erre, akkor nem jut előrébb adott esetben a várólistán.

Az egészségügyi alapellátás megszervezésénél egy bizonytalansági tényezőt szeretnénk az 5. § (2) bekezdéséből törölni. Itt a „lehetőség szerint” kitéttel használja a jogszabály. Ez megint egy olyan megengedő klauzula, ami szerintem nem kell hogy helyet kapjon benne. Feltétlenül szükségesnek gondoljuk ide is hozzátoldani azt a mondatot, amit korábban mondtunk, hogy a települési önkormányzatnak részletes indokolással el kell látni azt, hogy a törvényre alapítva milyen okok mentén döntött eltérően attól, ami egyébként az ő véleményezési, illetve döntési lehetősége volt. Tehát ne legyen az, hogy „lehetőség szerint”, mert ez egy extra kibúvót ad, és itt megint azzal jöhetünk, hogy az önkormányzatok és a háziorvosok viszonya nem minden esetben jó. Nem szabad hagyni, hogy akár a háziorvosoknak, de akár az önkormányzatoknak legyen kibúvó és legyen kibúvási ok.

Az egészségügyi közzethatároknál említettem, hogy mivel kell kijavítani, illetve szintén említettem azt is a 8. §-nál, hogy a Ptk.-val összhangban a cselekvőképtelenség fogalmát hogyan lehet úgy használni, hogy egyébként az koherens legyen a Ptk.-val.

Ami pedig még megfogalmazódott bennem a felszólalások során, az az, hogy sokszor beszéltünk a népegészségügyi szemlélet mellett a szűrések fontosságáról és a szűrések volumenének a növekedéséről.

Itt azért egy felkiáltójelet majd mellé kell tennünk. Módjával kell a szűréseket alkalmazni - és ez is közismert -, hiszen a szűrések által egy olyan extra terhet tudunk rászabadítani a szakellátásra is, amellyel nem biztos, hogy a szakellátás a jelen struktúrájában meg tud birkózni. Éppen ezért a népegészségügyi programokat és ezeket a szűréseket ütemezetten kell bevezetni. Én nem is olyan régen egy konferencián hallottam erről egy okfejtést, azt hiszem, akkor is pont az egészségfejlesztési irodák eredményeit mérlegelték, és abban is azt hangsúlyozták, hogy természetesen nem lehet nagyon nagy tempóval nekilátni, hiszen egy ilyen szűrés azt eredményezheti, hogy a szakellátásban komoly gondokat okoz.

Talán még az fogalmazódott meg bennem, hogy a mostani pillanat, ez az alapellátási törvény talán az, amikor az utolsó pillanatban tudunk utánanyúlni az alapellátásban dolgozóknak, és a grabancuknál fogva még visszarángatni őket abból a pozícióból, ahol vannak. Tehát én úgy gondolom - és minden pártnak ezt javasolom -, hogy ragadjuk meg most ezt a lehetőséget, és billentsük vissza vagy rántsuk vissza őket abból az állapotból, amely felé - én úgy gondolom, és szintén ezt az okot láttam, és ezt már említettem - a kilencvenes évek utáni privatizációs folyamatban elindultak, és a lehetőségeikhez képest nem tudtak előrébb lépni vagy inkább felélték a lehetőségeket. Most talán vissza lehet őket rántani egy olyan irányba, ahol a helyes irányba haladhatunk.

Összességében támogatható a javaslat. Javasoljuk, hogy a jobbító szándékú javaslatainkat, véleményünket fogadják meg. Természetesen mind a bizottsági vitákban, mind a Törvényalkotási bizottság előtt azért figyelemmel leszünk arra, hogy mit sikerült ebből átültetni, de összességében ez talán nem fogja befolyásolni a Jobbiknak a törvényjavaslatról alkotott véleményét. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki a vitában felszólalni. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom.

Megkérdezem Zombor Gábor államtitkár urat, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Igen, kíván. Parancsoljon, államtitkár úr! 30 perces az időkerete.

DR. ZOMBOR GÁBOR, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm szépen a törvényjavaslatához való hozzáállásukat képviselőtársaimnak, és a javaslataikat, véleményeiket. Én úgy gondolom, hogy az alapkérdésekben egyetértünk.

Gúr Nándor képviselő úr hozzászólására - nem tudom, nincs már itt... *(Gúr Nándor a jegyzői székéből: Itt vagyok.)* Bocsanat, itt van. Szerintem hétfőn tudunk erről beszélni. Én felhívnám a figyelmét egy 2008-as mínusz 19 százalékos reálérték-csökkenésre az egészségügy vonatkozásában; csak mondom.

(Dr. Józsa István: Ezt megduplázta az Orbán-kormány.)

Egyébként az egészségügy vonatkozásában - ahogy itt tárgyaltunk róla - szerintem egy elég rossz út ez a „ki vont ki mit”, de biztos, hogy be fogjuk mutatni, hogy hogy történt, és be fogják önök is mutatni. Egy biztos: az alapellátás vonatkozásában már nem lehet politikai kérdés az, hogy meg kell tenni azokat a lépéseket, amelyek azt eredményezhetik, hogy az orvosokat vissza tudjuk csábítani a háziiorvosi hivatáshoz, és ebben köszönöm a pozitív hozzáállást.

A keretjelleggel és a rendeletekkel kapcsolatban Tukacs képviselő úrnak volt egy kérése. Van három olyan téma, amiben a bizottsági véleményt én is mindenféleképpen preferálok, tehát hogy tárgyalja meg a bizottság ezeket a kérdéseket, és ebben szerintem megegyezésre tudunk jutni.

A szakorvosként való működésről: amennyiben elfogadja a parlament ezt a törvény ebben a formában, akkor végül is szakmai kollégiumokkal és szakmai tagozatokkal együtt fogjuk kidolgozni ennek a hátterét. Speciális minimumfeltételeket tervezünk, és speciális rendelési formákat, tehát nemcsak azt a mostani klasszikust, ami felmerült, a kardiológiai vagy más típusú rendeléseket, hanem az alapellátáshoz illesztett formában, és természetesen a pályázati lehetőség rendelkezésre kell hogy álljon.

Nagyon fontos kérdést említett Teleki képviselő úr, hogy hogyan tudnak hozzáférni az alapellátáshoz a hátrányos helyzetben lévők.

(17.10)

Pontosan ezeknek az intézkedéseknek a prevenció és a szűrés vonatkozásában és talán a prevenció tekintetében az egyik legfontosabb indoka az, hogy minél közelebb tudjuk vinni magát a tényleges tevékenységet azokhoz, akik nehezebben tudják igénybe venni a szervezett szűréseket. Ez azért fontos, mert a legsúlyosabb esetek és a legtöbb halálozás abban a társadalmi csoportban fordul elő, amelyet nem érünk el. Az, hogy a méhnyakrákszűrésbe a védőnőket képeztük ki és vonjuk be, talán a legszorosabb kapcsolatot jelentheti például akár roma hölgyek esetében, hogy elérjék a kontaktust. Hiszen ezt nem említettük, de ebben a törvényben az is benne van, hogy a védőnőkkel az új törvényi szabályozás szerint köteles együttműködni az illető család.

De például többször hivatkoztunk egy olyan pályázati lehetőségre, amit mi modellkísérletnek hívunk, ahol azokat a gyakorlatokat szeretnénk meghonosítani, amelyek más országokban már jól működnek. Például az egyik ilyen program, ami több háziiorvosi praxisban működik, önkéntes egészségőrök alkalmazásával is operál, illetve dietetikus, gyógytornászok bevonásával. Nem is csoportpraxisnak hívom én ezt, hanem egy együttműködési rendszernek, ami a házi orvosok és más szakemberek

együttműködése alapján jön létre. Ennek rendkívül jó eredményei vannak, akár kortárs, akár pedig az adott társadalmi csoportban meglévő kapcsolatrendszert tudják kihasználni.

Egyébként olyan településeken is működik ez a modell, és ha érdeklő képviselő urat, szívesen adok erről tájékoztatást, ahol nagyszámú roma népesség él. Pontosan ez volt acélja, hogy hogyan lehet megszólítani, hogyan lehet őket bevonni. Az első olyan prioritás a célok között az volt, hogy hogyan lehet megszervezni azt, hogy elmenjenek orvoshoz. Ebben van tapasztalatunk már, és ezt terjesztettük ki most 800 praxisra. Ezt meg lehet oldani ebben a felfogásban.

Nagyon sok mindent fölírtam, nagyon sok olyan kérdés van, amit meg kellene válaszolni. Azt szeretném mondani, hogy ami ilyen számokkal elvágólagos rendelkezés van, azt mindent egyeztetettük. Például a területi ellátási kötelezettség nélküli háziorvosi praxisok óriási vitákat váltanak ki a háziorvosok körében. Ebben az esetben azt kértem, hogy az orvosi kamara és a háziorvosi szervezetek mondjanak egy olyan számot, megoldást, amit tudnak támogatni, és amit mi is tudunk támogatni. Itt egy pluszfinanszírozásról van szó, ami egyébként nem az ellehetetlenítést jelenti az alacsonyabb létszámú praxisoknak, csak ezek az 1200 és 600 fölöttiek úgy fognak minősülni, mintha rendes praxisok lennének.

Volt Lukács képviselő úrnak egy megjegyzése, hogy ugyannyi a számuk, mint a betöltetlen praxisoké. Jó lenne, ha ugyanott lennének ezek, csak sajnos nem ott vannak, mert általában nagyvárosokban és Budapesten vannak. Illetve van máshol is, de az bonyolultabb, mert nem mindig akarja, aki helyettesít egy praxisban, és neki az jó, ha betöltetlen. Tehát a napi aktualitás is árnyalja egy picit a képet.

Ikotity képviselő úr jelezte, hogy vannak fenntartásaik különböző kérdésekben. Szeretném azt elmondani, hogy döntően vállalkozók a háziorvosok, tehát számukra az életpálya egy kiszámítható és folyamatosan növekvő bevételt, biztos jogi, gazdasági környezetet, a jövedelemmaximalizálás lehetőségét jelenti, hogy ami tudásuk van, azt szakorvosként, háziorvosként tudják kamatoztatni. Ez az, ami életpályaként tud működni.

A csoportpraxis, praxisközösség kérdése szerepel az elképzelésekben, a törvény rendelkezéseiben is. Azért jelezném, hogy amikor a háziorvosok meghallották ezt, akkor azt mondták, hogy ők nem szeretnék, ha kötelezően téveszítenék őket. Tehát ezzel azért óvatosan bánnék. Maga a csoportpraxis körülbelül 20 éve téma egyébként az egészségügyi szakmai berkekben, azóta nem sikerült, valószínűleg a résztvevők ellenállása miatt megoldani. A praxisközösségek más, lazább szerveződések, és ha ez a szakrendelési rendszer beválik, akkor ott ki tudnak alakulni a praxisközösségek, amik egyébként nagyon indokoltak lennének az elkövetkezendő időszakban.

Még egyszer szeretném mondani, hogy az ösztönzők kérdésében, a hitelkérdésben, a szakorvosi rendelések kialakításának kérdésében a rendeletal-

kotásnál a bizottság véleményét ki fogjuk kérni. Szeretném megköszönni a hozzászólásokat, és kérem, hogy módosító javaslataikkal segítsék a munkánkat és a közös cél elérését. Köszönöm. *(Szórványos taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a módosító javaslatok beadásának határideje tegnap volt és 16 óraker.

Most soron következik **az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája** a lezárásig. Az előterjesztés T/5052. számon a parlamenti informatikai hálózaton valamennyiük számára elérhető.

Elsőként megadom a szót Czibere Károly államtitkár úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr!

CZIBERE KÁROLY, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Asszonyok, Képviselő Urak! A törvényjavaslatban foglalt intézkedésekkel a kormány folytatja azokat a lépéseket, amelyek egy igazságosabb, átláthatóbb és célzottabb szociális ellátórendszer, elsősorban szociális szolgáltatási, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatási rendszer irányába vezetnek. A törvényjavaslat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló '93. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról '97. évi XXXI. törvény, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény módosításait tartalmazza. Ebben a sorrendben is venném az egyes módosításokat.

Először tehát a szociális törvény módosításáról. A kormány elkötelezett az időskori biztonság garantálásában, és ebben kiemelt jelentősége van annak, hogy az időseket segítő szociális szolgáltatások minősége kiszámítható, működése pedig hosszú távon is fenntartható legyen. A szociális szolgáltatások körében a tavalyi évben megkezdett átalakítási folyamatok folytatódnak a házi segítségnyújtás terén. A 2014. évi végrehajtási rendeleti szintű módosítás érintette a gondozási tevékenységek körét, és érintette a ponthatár módosításával a jogosultsági feltételeket is.

A jogosultsági feltételek változtatását a legrászorultabb idős emberek ellátáshoz való hozzájutásának segítése indokolta, erősítve az állami szerepvállalást a nagyobb gondozási, önellátási, ellátási problémával, nehézséggel, szükséglettel rendelkező személyek irányában.

(17.20)

A jelen átalakításra oly módon kerül sor, hogy a házi segítségnyújtás keretében két szolgáltatási tí-

pus, altípus kerül megkülönböztetésre a nyújtott tevékenységek mentén annak érdekében, hogy a házi gondozást a jelenleginél sokkal célzottabban lehessen nyújtani. Az egyik fajta a szociális segítség, a másik a személyi gondozás. A szociális segítség és a személyi gondozás körébe tartozó tevékenységek elválnak egymástól, így hatékonyabb, az igénylő, a kérelmező, az ellátott, a kliens szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtást tesz lehetővé, és ezáltal biztosítja, hogy az igénybevevők szükségleteihez jobban illeszkedő szolgáltatásnyújtás történjen, továbbá minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek. Tehát az intenzív gondozás és ápolás biztosításán és a legrászorultabbak felé történő biztosításán keresztül sokkal tovább lehet a saját otthonukban gondozni az időseket, és az idősek életminősége szempontjából ez egy rendkívül fontos cél. Ezzel eltolható az idősothonok, a bentlakásos intézményrendszer igénybevétele, a bentlakásos intézménybe történő beköltözés időpontja is.

A szociális segítség az alacsonyabb szintű szükséglet kielégítését szolgáló, még szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységeket öleli fel. A másik altípus, a személyi gondozás keretében az intenzív szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában.

A házi segítségnyújtás átalakításával összefüggésben az intézményvezetőknek felül kell vizsgálniuk a házi segítségnyújtásban részesülők szükségletét, és az új kategóriák szerint meg kell határozniuk, hogy szociális segítségre vagy személyi gondozásra van szükségük. Másfelől a fenntartóknak rögzíteniük kell a megállapított pontszámot és gondozási óraszámot az igénybevevői nyilvántartásban. Ez tehát a következő lépés az átalakításban. Az átalakításnak fontos alapelve a kormány részéről a fokozatosság és az, hogy mind a fenntartókat, mind a szolgáltatókat, mind az időseket, a klienseket fokozottan folyamatosan készítsük fel az átalakításra, amely tehát egy célzottabb ápolási, gondozási szükségletet jobban kielégítő átalakítást tesz lehetővé.

A javaslatnak van egy olyan eleme, amely a térítési díjra vonatkozik. Miután azt látjuk, hogy a mi megítélésünk szerint is a most a tervezetben szereplő javaslat formája nem eléggé árnyalt - mert bár a jövedelmi rászorultságot kezeli, ugyanakkor a gondozási rászorultságot korlátozottan kezeli -, és miután több ellenzéki és kormánypárti frakció jelezte, hogy ezzel kapcsolatban módosítást fog benyújtani, visszavonjuk a javaslat térítési díjra vonatkozó részét azzal, hogy fontosnak tartjuk, hogy a későbbiekben erre visszatérjünk, hiszen csak akkor lehet célzott segítséget nyújtani a házi gondozás körében, ha a szolgáltatás nyújtása során mind a gondozási rászorultságot, tehát az önellátási képességet vagy annak bizonyos mértékű hiányát, mind a jövedelmi rászorultságot figyelembe vesszük mind a térítési díj differenciálásánál, a térítésidej-szabályok átalakításánál,

mind pedig a normatív finanszírozás differenciálásánál. Azt gondoljuk, hogy fontos egyszerre és egyidejűleg jobban célozni azokra is, akik alacsonyabb nyugdíjjal rendelkeznek, és azokra is, akik intenzív ápolást és gondozást igényelnek. Fontos, hogy a fenntartóknak finanszírozási, szabályozási és jogosultságszabályozási oldalon is fokozott ösztönzést adjunk arra tekintettel, hogy elsősorban azokat az időseket lássák el szakképzett módon, akiknek az önellátási problémájuk jelentősebb, magasabb, illetve ne rekesztődjenek ki a fenntartók látóköréből azok az idősek, akik alacsonyabb nyugdíjjal rendelkeznek. Tehát valamilyen módon mind a gondozási rászorultságot, mind a jövedelmi helyzetet kezelni kell, ezért, bár nem ebben a formában, de később egy differenciált finanszírozási és egy differenciált térítésidej-szabályozás formájában vissza kívánunk térni erre a kérdésre.

A következő rész az, hogy a jogszerűtlenül működő szolgáltatások visszaszorítása érdekében az ellenőrző hatóságok eszköztárát bővíteni kell. Ez a következő lépés. Már korábban is volt erről szó. Mind a szociális ellenőrző hatóságok, mind a szociális engedélyező hatóságok, mind a Kincstár számos esetben talált visszaéléseket, talált költségvetési csalásra utaló nyomokat, talált szakmai teljesítmény és mindenféle szakmai eredményesség nélkül működő szolgáltatásokat. Jelenleg is számos intézkedés van folyamatban. Ezért fontos, hogy ne csak a bemeneti oldalon, a jogosultság tekintetében kezdjük el a célzottság erősítését, hanem a kimeneti oldalon is az ellenőrzés eszköztárát bővítsük. Nem elegendő alapvetően kizárólag papírokból, dokumentumok elemzéséből megítélni egy-egy házi gondozói és nemcsak házi gondozói szociális szolgáltatás minőségét és szakmai eredményességét, teljesítményét - holott ez a legfontosabb a közpénzek felhasználása szempontjából -, hanem fontos az eszköztár bővítése annak érdekében is, hogy valóban azok működjenek a területen, akik a szabályok betartásával működnek, és valóban azt a szakmai eredményt produkálják, amit a jogalkotó ebben a szociális szolgáltatási rendszerben szeretne látni. Az ellenőrzési eszköztár bővítése érdekében a törvényjavaslat intézményvezetői hatáskörben megállapított gondozási szükséglet felülvizsgálatára és módosítására jogkört biztosít a működést engedélyező szerv számára, tehát hogy legyen egy ellenőrző mechanizmus, egy kontrollmechanizmus, hiszen ez, a gondozási szükséglet felülvizsgálata és módosítása jelentősen érinti a jogosultság kérdését.

Emellett új bírságtényállás kerül meghatározásra arra az esetre, ha az intézményvezető tévesen állapítja meg, hogy az ellátott számára a szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e, vagy tévesen állapítja meg a gondozási szükséglet mértékét, hiszen ennek is jelentős költségvetési kihatása és szolgáltatásszervezési konzekvenciája lesz vagy lehet.

A finanszírozási rendszerbe bekerülő kapacitások az elmúlt években nem feltétlenül az igények növekedésével párhuzamban álló mértékű növeke-

dése indokolatlan költségvetési kiadásokat eredményezett, sokszor - ahogy említettem - tényleges szolgáltatási tartalom nélkül. Ennek csak egy vetületét szeretném itt kiemelni. Miközben a házi gondozásban részesítettek száma 2008-ban 48 ezer idős volt, aközben jelenleg 128 ezer, és az engedéllyel rendelkező kapacitások száma 144 ezer. Tehát hat év alatt kerekén háromszorosára nőtt a házi gondozási kapacitások mértéke, holott tudjuk, hogy bár van idősödés, de az nem ilyen mértékű. Emiatt látjuk azt, hogy a nem kellően célzott jogosultságszabályozás, a nem kellően differenciált szabályozás és finanszírozás, valamint az ellenőrzés problémái vezethettek ide. Ezért kell ezeken a pontokon beavatkoznunk.

Ahogy említettem, ez a növekedés nem feltétlenül járt együtt minőségjavulással, hiszen az elmúlt években több esetben tárta fel a hatósági ellenőrzés, hogy olyan igénybevevői kör számára olyan tevékenységek végzése, finanszírozása történik, amelyek nem tartoznak a közpénzből működtetett házi segítségnyújtás szakmai kompetenciájába, a szolgáltatások szakmai tartalma megkérdőjelezhető, és nem felel meg az igénybevevők szükségleteinek. Erre tekintettel tehát a kapacitások olyan irányú átszervezése kívánatos, amely a jövőben célzottan közpénzfelhasználást tesz lehetővé, és alkalmas a differenciált finanszírozás kialakításának a megalapozására is.

További hangsúlyos eleme a törvényjavaslatnak, hogy a pályázati úton, finanszírozási szerződéssel, tehát nem fejkvótával, nem normatívával finanszírozott három szolgáltatás - erről az őszi vitában már volt szó -, a támogató szolgálat, a pszichiátriai betegek közösségi ellátása és a szenvedélybetegek közösségi ellátása visszakérül a pályázati rendszerből a normatíván finanszírozott támogatási rendszerbe.

(17.30)

Ezeket a szolgáltatásokat rendkívül fontosnak tartjuk az alapellátás fejlesztése szempontjából, fontos, hogy mind a fogyatékos embereknek, mind a szenvedélybeteg embereknek, mind a pszichiátriai beteg embereknek - most már úgy mondjuk: pszichoszociális fogyatékkal élő emberek számára - az alapvető szolgáltatásokhoz helyben hozzáférési esélyeik jelentősen javuljanak, és minél később kelljen a szakellátást igénybe venniük. Ennek érdekében, ennek a minőségjavulásnak és a hozzáférési esélyjavulásnak az érdekében alapvető kérdés, hogy mind a támogató szolgálatok, mind a pszichiátriai szenvedélybeteg közösségi szolgálatok esetében jelentős fejlesztést tudjunk megtenni. Az egyik fontos eleme ennek tehát a pályázati rendszernek a megszüntetése ezekben az esetekben, és a visszatérés a normatív finanszírozásba.

A pályázati rendszer hétéves működése során volt egy tisztító jellege ennek a pályázati rendszernek. A tisztító jogalkotói szándék megvalósult ugyan, azonban a hároméves ciklusokban történő finanszí-

rozás nagyfokú bizonytalanságot jelentett a fenntartóknak, mert a hosszú távú fenntarthatóság tervezését ez nem teszi lehetővé. A tervezhetőség, a rugalmasság és a finanszírozás biztonsága érdekében az érintett szolgáltatások fenntartói a következő évtől a költségvetési törvény által meghatározott feltételek szerint fognak támogatásban részesülni. A már működő és támogatásban részesülő szolgáltatások a törvény erejénél fogva befogadásra kerülnek a finanszírozási rendszerbe, új kapacitások létrehozására, bővítésére is lesz mód befogadással.

Tehát egyszerre történik meg a pályázati rendszer megszüntetése, egyszerre történik meg az új, hosszabb távon fenntartható és biztonságosabb finanszírozási rendszerre való átállás, 1,2 milliárd forinttal nő az erre a három szolgáltatásra fordított költségvetési kiadás, tehát jelentősen emelkedik ezeknek a finanszírozása is, ráadásul ezekben az esetekben szeretnénk kiírni a jövő évben olyan pályázatokat, amelyek a hozzáférési esélyt javítják úgy, hogy fehér foltokra, tehát ahol jelenleg nincs elérhető alapszolgálat, ott szeretnénk új kapacitásokra lehetőséget nyitni, és az amortizálódott autók lecserélésére is szeretnénk lehetőséget biztosítani. Ez az öt intézkedés együtt tudja a fogyatékossgal élő emberek, a pszichoszociális fogyatékossgal élő pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek alapellátását jelentősen megerősíteni.

Az előterjesztés az említetteken túl több, a jogkövető magatartást ösztönző módosítási javaslatot is tartalmaz. Kiemelendő a módosítások közül, hogy a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal által üzemeltetett szociális ágazati portálon közzétett adatok révén a nyilvánosság számára is megismerhetőek lesznek azok a fenntartók, amelyek a törvényben meghatározott jogsértést követtek el, valamint azok, amelyek a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzés nélkül nyújtanak jogsértő módon szolgáltatást. A kliensek, az idősek, az ellátottak és a gondozottak számára rendkívül fontos, hogy már a gondozási szerződés megkötését megelőzően, a jogviszony létrejöttét megelőzően az ő tájékozódásuk során pontosan tudják azt, hogy mely intézménytől milyen minőségű szolgáltatást várhatnak. A kormánynak minden eszközt meg kell ragadnia, hogy a szerződéskötést megelőzően elsősorban a szakellátásban, de az alapellátásban is az időseknek, a fogyatékos embereknek és hozzátartozóiknak részletes képük, tájékozottságuk és információjuk legyen a szolgáltatások minőségéről. Ebben ez egy fontos lépés kíván lenni. Az így hozzáférhető információk segítséget nyújtanak egy szolgáltatás igénybevétele iránti döntés meghozatala során a potenciális igénybevevőknek, egyszerre lehet alkalmas tájékoztatásukra és a jogsértő cselekmények elkövetésétől való visszatartásra is.

Ugyancsak a jogellenes szolgáltatásnyújtástól való visszatartást szolgálja, hogy a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés nélkül működő szolgáltatók esetében a szociális igazgatási bírság felső összeghatára 1 millió forintra emelkedik, míg annak

legalacsonyabb összege 250 ezer forintban kerül meghatározásra.

A gyermekvédelmi törvénnyel kapcsolatos módosítások. A kormány elkötelezett abban, hogy a gyermekek jóllétét szolgáló intézkedéscsomag keretében erősítse a gyermekjóléti alapellátásokat, a gyermekvédelmi törvény módosításának célja, hogy a kapcsolati erőszak áldozatait segítő ellátórendszer egyik speciális eleme, az úgynevezett titkos menedékház nevesítetten megjelenjen ebben a törvényben - ez egy korábban indult szolgáltatástípus, de fontos, hogy törvényben is megjelenjen. Ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy jogszabályi szinten meghatározásra kerüljenek a titkos menedékház azon egyedi jellemzői, illetve az azokból fakadó speciális működési feltételek, amelyek megkülönböztetik a szintén kapcsolati erőszak áldozatait segítő, úgynevezett krízisközpontoktól.

A gyermekvédelmi törvény módosításával kapcsolatos másik javaslat, hogy 2014. január 1-jétől megkezdődött a remek, szakmailag bevált és jó eredményeket produkáló „Biztos kezdet” házaknak a gyermekvédelmi törvénybe való beépítése, most folytatódik ennek a bevált szolgáltatástípusnak a rendszerbe állítása. A törvény módosításával a „Biztos kezdet” gyermekházak a gyermekjóléti alapellátás rendszerének teljes körű tagjaivá válnak azzal, hogy a 2015. december 31-én működő gyermekházakat be kell jegyezni a szolgáltatói nyilvántartásba, és egyéb gyermekjóléti alapellátásokra vonatkozó rendelkezéseket is alkalmazni kell az esetükben.

A gyermekvédelmi törvény is kiegészül a szankcionálást támogató, az ellenőrzési rendszer átalakításához szorosan kapcsolódó rendelkezésekkel, így a jogsértések nyilvántartása, valamint a bejegyzés nélkül működő szolgáltatásokra kiszabható magasabb összegű bírság a szociális törvényhez hasonlóan a gyermekvédelmi törvény hatálya alá tartozó ellátások esetében is érvényes lesz.

Végül a harmadik javaslat a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvényhez tartozik. A törvényjavaslatnak a megváltozott munkaképességű személyek ellátórendszerét érintő módosítása ésszerűsíti a megváltozott munkaképességű személyek felülvizsgálati rendszerét. A módosítás egyik eleme szerint mentesülnek a felülvizsgálati kötelezettség alól azok a rokkantsági ellátásban, valamint 2012 előtt ellátásuk alapján továbbfolyósított rehabilitációs ellátásban részesülő személyek, akik a felülvizsgálat időpontjáig vagy az azt követő öt éven belül betöltik az öregségi nyugdíjkorhatárt. Természetesen a megváltozott munkaképességű személyek állapotromlás esetén továbbra is kérhetik a felülvizsgálat elvégzését.

A módosítási javaslat érinti továbbá a rehabilitációs ellátásban részesülő személy keresőképtelen állapota esetére vonatkozó felülvizsgálati szabályozást is. Jelenleg a legalább 30 napos egybefüggő keresőképtelen állapot esetén kell felülvizsgálatot végezni. A rehabilitációs ellátásban részesülő szemé-

lyek körében számos esetben fordul elő a 30 napos egybefüggő keresőképtelenség, ami gyakran összefügg már korábban meglévő egészségügyi problémákkal, az állapottal kapcsolatos kivizsgálásokkal, így általában nem jelent tartós állapotromlást, ezért javasoljuk a módosításban, hogy a 30 napos időtartamot 60 napra emeljük, tehát a felülvizsgálatot 60 napos egybefüggő keresőképtelenség esetén kell elvégezni. A módosítás mind az ügyfél, mind pedig az eljáró szerv adminisztrációs terheinek csökkenését eredményezi.

Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Most a képviselői felszólalások vezérszónoki köre következik. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Kovács Sándor képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr!

(17.40)

KOVÁCS SÁNDOR, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Engedjék meg, hogy a Fidesz-KDNP szociális, gyermekvédelmi és megváltozott munkaképességű személyeket érintő törvénymódosításáról, amely a T/5052. számú törvénymódosítás, néhány szót szóljak, illetve a konkrétumok előtt egy kicsi visszatekintést, hogy hogyan is néz ki a szociális szolgáltatás finomhangolása, amit az államtitkár úr expozéjában már a kormány intézkedései előkészítettek részben, és részben a 2013. január 1-jei járási hivatalok felállításával, részben a 2014. évi módosításokkal, részben pedig legutóbb a 2015. március 1-jén a házi segítségnyújtás részletes átszervezésével, finomhangolásával jött létre.

Ahogy államtitkár úr el is mondta, ezek a hatásköri párhuzamosságok, a célzott szolgáltatások eljuttatásának törvényi háttérét próbálja megteremteni az előttünk lévő törvénymódosítás, amelynek értelmében, hogy ha az 1993. évi III. szociális törvény módosítását nézem, akkor azt a fajta speciális szolgáltatást kívánja finomra hangolni, amit házi segítségnyújtásnak is hívunk. Bizottsági ülésen már a rendelet tavaszi módosítását megvitattuk, hogy nagyon egyszerűen a 6 pontos és 20 pontos jogosultság megállapítása mennyire humánus, mennyire marad bent a rendszerben a régebben megállapított szolgáltatásra jogosultság, illetve hogyan tudja biztosítani, hogy a bizonyítottan jogsértés állapotából a ténylegesen rászorultakhoz jusson el az a fajta forrás, az a fajta szolgáltatás, amely az idős emberek életminőségének javítását célozza.

Továbbmegy a törvényjavaslat a rendelet után, és azt gondolom, hogy konkretizálja azokat a szükségletfelméréseket. Ahogy államtitkár úr fogalma-

zott, az engedélyező hatóság, amely megvizsgálja a személyi, tárgyi feltételeket és később az intézmény működési feltételeit, azoknak ad egy ellenőrzési jogkört, hogy nézzen már utána, hogy valóban megtörtént-e a szükségletmegállapítás, valóban az a szükségletmegállapítás, az a gondozási óra arra a kliensre lett-e kitalálva, és gyakorlatilag ad egy szabad kezét az intézményvezetőnek. De ugyanakkor ott van - kicsit sarkosan kifejezve - Damoklész kardja, hogy átgondolja, meggondolja a mostani rendszerben lévő - bocsánat, hogy így mondom - 6 pontos bejutásának formáját, hiszen eddig, gyakorlatilag aki betöltötte az öregségi nyugdíjkorhatárt, az szinte automatikusan tagja lehetett ennek a rendszernek, és a már említett engedélyező hatóság bírságolási jogkörére is kiterjed ez a törvénymódosítás.

Ha visszatekintünk még egy kicsit, más területen a gyermekvédelmi támogatásoknál az ingyenes étkeztetést, amely legutóbb volt a költségvetéssel kapcsolatban, a 2015. éves költségvetés módosításával kapcsolatban előttünk, azt gondolom, hogy a gyermekvédelmi módosítások pedig azoknak a szolgáltatásoknak a beemelését célozzák, egyrésztől amivel kettővel ezelőtt a Ház szabályozás vagy országgyűlési határozat formájában a bántalmazásokkal, illetve a családon belüli erőszakkal foglalkozott, hogy azokat a fajta titkos házakat hozza létre vagy hangolja finomra, amely ezeknek a családtagoknak a védelmére, a krízisintervenciójára van, a gondoskodásról szól, illetve meghatározza azokat a férőhelyeket is, amelyeket az intézményi elhelyezésnél figyelembe kell venni, hangsúlyozva, hogy ezekben az intézményekben szükség van mindig gyakorlatilag férőhelyre, hiszen nem tudjuk kiszámolni, hogy mikor kopogtat be egy súlyos krízishelyzetben lévő család, és megengedően 6 hónapra egészsíti ki azt az időtartamot, amit a család biztonságban eltölthet ebben az intézményrendszerben.

Ha visszanezünk egy kicsit, akkor összefoglalhatóan azt mondhatnánk, hogy a megszüntetett, rendszeres szociális segély helyére lépő foglalkoztatást helyettesítő támogatás mint juttatási forma azt a fajta univerzalitást képezi le, hogy az államilag garantált szociális juttatások a járási hivatalokhoz kerültek, és egyfajta felelősségmegosztást pedig az önkormányzatoknál hagyott, úgynevezett települési segélyek összevontan, a kliensek rászorultságától függően, és a település szociális helyzetének, amit nagyon csúnya szóval úgy szoktunk illetni, hogy az adóerő-képesség figyelembevételével az önkormányzatokat is bevonja ezen szociális juttatások helyzetébe.

Ezt azért fontos megemlíteni, mert ezen szociális juttatásoknál a melegekeltetés az az első és legalapvetőbb szociális szolgáltatás, amelyet valaki életkorának vagy szociális rászorultságának megfelelően is igénybe tud venni, de ez kihatással lehet a gyerekek nyári étkeztetésére, ha a melegekeltetés megoldásával számolunk, illetve egyéb olyan szociális alapszolgáltatásokra, amelyek, ha átlépünk egy másik dimenzióba, régen speciális közszolgáltatásnak

minősülő támogató szolgáltatások voltak, illetve ha közösségi szolgáltatás normatív típusú finanszírozását vesszük figyelembe.

Engedjék meg, hogy személyes példát hozzak fel. Szociális munkásként és intézményvezetőként is vezettem olyan intézményt, ahol ezek a szolgáltatások megvoltak, és bizony, amikor a támogatási szerződésben foglalt összeg elfogyott, akkor feltettük magunknak a kérdést, hogy azt a négy-hat súlyosan fogyatékos gyereket az 50 kilométerre lévő rehabilitációs oktatási intézménybe elszállítjuk-e, vagy pedig azt mondjuk, hogy vége van a kvótának, és nem kapunk többet, meg kell állnunk. Azt gondolom, hogy ez a normatív támogatás a kiszámíthatóság, a hosszú távú tervezhetőség vonatkozásában mindenféleképpen egy pozitív változás lesz ezeknek a szolgáltatásoknak, ahogy államtitkár úr említette. Ha közösségi tekintetben pedig a fehér foltok lefedésére is odafigyelünk, akkor azt gondolom, hogy a különböző klientípusoknak a szolgáltatás javítását, a szolgáltatási minőség javítását megszervezzük ezeknek az állami normatívával biztosított, régen speciális szolgáltatásoknak nevezett támogató szolgáltatás, közösségi szolgáltatás és utcai szociális munka tekintetében.

Azt gondolom, hogy a rehabilitációs rokkantsági járadék és a rehabilitációs járadék közötti anomália, amit Korózs képviselőtársam nagyon sokszor hangoztatott, és a felülvizsgálat lelassulása, a 3 évig rehabilitációs intézményben eltölthető, rehabilitációs járadékban részesülők létszáma aggodalomra adott okot. Azt gondolom, hogy van még mit tennünk ezeknek az embereknek az ellátásának tekintetében, de mindenféleképpen egy jó iránynak tartom, hogy finomítják az úgynevezett felülvizsgálati jogosultságot.

Nem akarom szó szerint idézni államtitkár urat, illetve a törvény szövegét. Azt gondolom, hogy a leglényegesebb pont, hogy 5 évvel a kliensre vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatár előtt már gyakorlatilag nem kell neki visszamenni kötelező felülvizsgálatra. Ha ez a felülvizsgálat 2012. január 1-je előtt lett megállapítva, és a rehabilitációs járadékot továbbfolyósították, akkor rokkantsági járadék keretében újra meg lehet állapítani, de az összeg nem lehet kevesebb, illetve nagyon fontos, hogy az intézményi jogviszonnyal, illetve a védett vállalatoknál vagy a rehabilitációs intézményekben jogosultsággal élőknek a munkaszerződése is gyakorlatilag folyamatossá válik a törvény erejénél fogva.

Summa summarum, azt gondolom, hogy akár a szociális törvény módosításával, akár a gyermekvédelmi törvény módosításával, illetve a csökkent munkaképességűek, megváltozott munkaképességűek törvényének módosítására előterjesztett szöveggel egyet tudunk érteni, és a Fidesz-frakció részéről támogatásról tudjuk biztosítani a minisztériumot, a kormányt. Azt kérem a képviselőktől, hogy támogassák a törvény-előterjesztést.

Köszönöm. *(Szórványos taps a kormánypárti sorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Korózs Lajos képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr!

(17.50)

KORÓZS LAJOS, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Nagyon vártuk már az előterjesztést, annál is inkább, mert közel fél évvel ezelőtt egy bizottsági meghallgatás kapcsán azt mondta, hogy hamarosan be fogják hozni a Ház elé. Lehettek volna gyorsabbak, mert akkor már nem kellene itt este hat órákor tárgyalni ezt a napirendet.

Rátérve az előterjesztésre, ahogy említette államtitkár úr is, három olyan hangsúlyos eleme van, amellyel foglalkozik a módosítás. A szociális törvény módosítása kapcsán a szolgáltatási oldalról, azon belül is a házi segítségnyújtás esetében. Ahogy látom, ismét szigorítják az egyik legfontosabb alapszolgáltatást, amivel szinte teljesen újraszabályozzák. Abban egyetértek államtitkár úr dilemmájával, hogy közel hat év alatt, ha jól emlékszem, 48 ezer klienst értek el a szolgáltatással, majd ez közel 128 ezer főre nőtt. Ez nem normális dolog.

Azt gondolom magam is, hogy sem a demográfiai esetleges változások nem indokolják, bár szerintem a szegénység nőtt az elmúlt hat évben Magyarországon, de ennyire azért nem, tehát a szegénységi adatok sem indokolják. Itt valami rendszerhibának kell lenni, és ha rendszerhiba van, akkor az államnak vagy a tárcának van kötelezettsége. Ha boldogboldogtalan hozzáfér, és nem jut pontosan azokhoz el a szolgáltatás, akik miatt létre lett hozva, akkor ott kőkeményen bele kell nyúlni a rendszerbe. Csak én azt gondolom, hogy az ellenőrzést kell erősíteni; az ellenőrzést és azt a módszertani munkát, amely felderíthette volna időben ezeket az anomáliákat, és meg lehetett volna hozni rá a megfelelő intézkedéseket.

Persze, van még egy elem, hogy nem kell különbséget tenni szolgáltató és szolgáltató között, tehát ha ezt civilek követik el, akkor a civileket kell fülön fogni, ha az egyházi intézmények, akkor meg az egyházi intézményeket. Ha meg valakik csak jó üzletet látva csinálnak rá egy szolgáltatást, akkor azokat pedig egy életre el kell tiltani még a szakmai terület közeléből is. De nem úgy, hogy egyik héten csináltak rá egy kft.-t vagy egy szolgáltatói egyesületet, vagy éppen egy egyházat, és mikor fülön fogták őket, akkor két hónap múlva meg létrehoznak egy másikat ugyanazokkal az alkalmazottakkal, csak éppen más néven. Nem beszélve arról, hogy a gondozók jelentős része nem is változtatott munkahelyet - már idézőjelbe tetten munkahelyet -, természetesen a munkaszerződésébe más volt írva, de ő ugyanott dolgozott. Ezzel én egyetértek.

A gyermekvédelmi törvény kapcsán meg kell említenem, ahogy államtitkár úr is mondta, hogy a kapcsolati erőszak áldozatait segítő ellátórendszer speciális elemének, a titkos menedékháznak a neve-

sítésére kerül sor itt a törvényben. Ezen túl több eleme is van a javaslatnak, amelyre egyet mondhatunk, hogy elég sok töltelékanyag van ebben a javaslatban. Töltelék, érdemi módosítás nélküli változások vannak az előterjesztésben, erre majd a későbbiekben szeretnék még kitérni.

A harmadik törvény, amit módosít ez a javaslat, az a megváltozott munkaképességű személyek ellátásáról és az egyes törvények módosításáról szóló törvény. Ez az a törvény, amellyel a kormány 2012-ben véleményem szerint szétverte a rokkantsági és a baleseti rokkantsági nyugdíjrendszert. Ez az előterjesztés részben beismerése annak, hogy egy kicsit kudarcos volt ez a felülvizsgálati rendszer, ami itt volt az elmúlt három évben. Talán, ha Pósvai Gábor-tól hamarabb megszabadulnánk, akkor hamarabb eljuthattunk volna ehhez a módosításhoz, mert őt tartom egy olyan személynek - én már egyszerűen itt ennek hangot adtam -, aki többet ártott ennek az egész szakmának, mint nem is tudom - mint a második világháború.

Arról érdemes beszélni, és többször hangot adtam ennek is, hogy a nyugdíjrendszernek vannak olyan elemei, amelyekhez folyamatosan hozzá kell nyúlni. Én ennek nem vagyok ellene. A nyugdíjrendszerben azért kell rugalmasságot alkalmazni, mert mindig jöhetnek olyan váratlan kihívások, amelyekre jó válaszokat kellene adni. Változatlanul mondom, hogy én nem értek egyet azzal, hogy egy 130 éves rendszert... - márpedig a rokkantnyugdíjrendszer, ha nem is ebben a formájában, de csak emlékeztetem képviselőtársaimat, hogy a XIX. század végén már itt, Budapesten voltak olyan pénztárak, ahol a rokkantsági és a baleseti, a rokkantsági balesetet szenvedett emberek rehabilitációjával, nyugdíjával, sőt később az özvegyek és az árvák ellátásával foglalkoztak a Weiss Manfrédnál és már Angyalföldön is. Tehát az, hogy egy ilyen rapid módon, mindenféle átmenet nélkül... - az egyetlen civilizált ország Magyarország a világon, ahol nincs rokkantsági és baleseti rokkantsági nyugdíj. Ma egy nagy konferencia volt a Felsőházi teremben, és azt gondolom, hogy egy mindannyiunk által elismert szakember mondta éppen azt, hogy nem lehet ilyen rapid változtatásokat létrehozni vagy alkalmazni a nyugdíjrendszerben, mert mindig több kárt okoz, mint amennyi hasznot - ezt a hasznot természetesen idézőjelbe tettem - lehet remélni tőle.

És azt is érteni kell, hogy a rokkantságot vagy a baleseti rokkantságot nem tervezi az ember. Az bekövetkezik, az egy biztosítási kockázat. A nyugdíjba vonulást természetesen eltervezi az ember. Azt pontosan tudja, hogy mikor áll munkába, mennyi munkaviszonya van, mennyi szolgálati időt töltött vagy gyűjtött, mennyi járulékot fizetett, és még az átlagos képességük is a meglévő helyettesítési ráta alapján azt is ki tudják számolni, hogy körülbelül mennyi nyugdíjra számíthatnak az induló nyugdíj nagyságában. De a rokkantság nem ilyen. Most is azt gondolom, hogy erről érdemes lenne beszélni a Háznak,

mert a nyugdíjrendszer működtetése, finanszírozása és fenntarthatósága szempontjából én ezt nemzetstratégiai kérdésnek tartom. Elnézést kérek, egy kicsit fáradt vagyok, mert túl vagyok ezen a nagy konferencián, ahol végig én elnököltem.

Vegyük sorba, a házi segítségnyújtás esetében: a javaslat szerint a jövőben a házi segítségnyújtásért mindenkinek fizetnie kell, ugyanis meghatározzák a minimum térítési díj összegét, ahogy említette államtitkár úr, az egy órára eső intézményi térítési díj összege a nyugdíjminimum 1 százaléka. Mi elfogadhatatlannak tartjuk, hogy bevezessék a minimális térítési díj rendszerét a házi segítségnyújtásnál. Nem világos, hogy milyen költségvetési és ideológiai megfontolások állnak amögött, hogy egy kötelezően nyújtandó alapszolgáltatásnál lényegében alapjaiban zárják ki az ingyenes igénybevétel lehetőségét.

Egyetlen esetben lehet térítésmentesen igénybe venni a szolgáltatást a törvény előterjesztése szerint, ha valakinek egyáltalán semmilyen jövedelme, egy forint bevétele sincsen. Ez nem elképzelhetetlen, de lássuk be, szerencsére azért ez nem mindennapos dolog. Az viszont sajnos mindennapos, hogy idős, beteg emberek néhány tízezer forintos nyugdíjból élnek, ami azt jelenti, hogy az új rendszerben már gazdagnak fognak számítani, hiszen van miből fizetniük. Egy pillanatig nem veszi figyelembe a kormány, hogy az érintetteknek milyen kiadásai vannak, például hogy mennyibe kerül a lakás fenntartási költsége, a fűtés, az áram, az étel, és még sorolhatnám.

A minimális térítési díjat bevezetik, de maximumot már nem határoznak meg. Ez azért is probléma véleményem szerint, mert a januári szigorítás óta - amire majd még néhány mondat erejéig kitérek - egyre több helyen, legalábbis a miniszterelnök falujában és környékén biztosan, már emelték a szolgáltatás díját. Ott ugyanis már több mint ezer forint az óradíj, de nem csak Felcsúton, ahogy hallom, már Debrecenben is valahol ekörül jár ez a térítési díj. Az egészben az a legszebb, hogy a minimális díj mértékét a nyugdíjminimumhoz kötik. Ez az a küszöb ugyanis, amely nem azért van, hogy ehhez mérten állapítsanak meg egy díjfizetést, éppen ellenkezőleg, számos szociális és családi támogatás összege függ tőle. Emlékeztetném képviselőtársaimat arra, hogy nincs egy hónapja, hogy ebbéli indítványt tettem az Országgyűlés felé, és az illetékes Költségvetési bizottság nem támogatta a javaslatomat. Hetedik éve 28 500 forint a minimálnyugdíj mértéke, és azt gondolom, hogy egy civilizált európai országban kimondani is szégyen már ezt az összeget.

A probléma persze a javaslat alapjaiban van, nem csak abban, hogy mit használnak viszonyszámoknak, itt ugyanis nem egy piaci szolgáltatásról van szó, hanem a törvény révén az önkormányzatok által kötelezően ellátandó szolgáltatásról, amelyet a rászorulóknak érdekében ír elő az állam, illetve bíz rá akár más fenntartókra. Esetleg lehet, hogy ez lesz majd a jövő: mindenért fizessenek a rászorulóknak is, csak azt nem tudom, hogy mi lesz a következő, hogy a család-

segítő szolgáltatásért is kell-e majd fizetni, a gyermekjóléti szolgáltatásért kell-e, a hajléktalanok nap-pali ellátásáért. Kíváncsian várom, hogy mikor módosítják újra a szociális törvényt.

(18.00)

Egy kicsit felháborított engem a javaslat indoklása. Ez szerepel a kormány anyagában: a tapasztalatok azt mutatják, hogy sok az indokolatlan ingyenes szolgáltatásnyújtás. Ahogy az előbb említettem, ha tapasztaltak visszaéléseket, akkor az ellenőrzést kellett volna erősíteni.

A módosítás mögött az az ok állhat, amit a tárcától már többször hallottunk, hogy egyes fenntartók visszaéléseket követtek el, és valódi szolgáltatásnyújtása nélkül vettek fel költségvetési támogatást. Ezt többször hallottam, csak ha mindig erre való hivatkozással nyúlnak hozzá valamilyen szolgáltatáshoz vagy az ellátórendszer radikális átalakításához, akkor tisztelettel kérem államtitkár urat, néha juttasson el a miniszter úrnak ilyen üzeneteket, és hátha egy kormányülésen szóba kerül a zongoravásárlás, a stadionépítés, és még sorolhatnám.

A házi segítségnyújtás szabályainak módosítása kapcsán az látszik, hogy folytatódik az a szigorítási hullám, amely januárban kezdődött, akkor ugyanis rendeleti szinten szigorították a jogosultságot, hogy néhány ponttól lehet valaki ellátott a gondozási szükségletek felmérése alapján. 11-ről 20 pontra emelték a küszöböt, valamint újrafogalmazták a gondozók által végezhető feladatok körét. Az intézkedések bevezetésénél szintén a visszaélésekre hivatkoztak, mondván, a gondozóknak nem is a gondozói tevékenységet végezték és nem is azok látják el, akik arra valóban rászorultak lennének.

A tárca tovább folytatja a házi gondozók lejáratását. Azt gondolom, hogy nem szabad ilyeneket mondani, államtitkár úr, hogy a gondozók jelentős részét nem is volna szabad közelébe engedni ennek az ellátási formának vagy egyszerűen az ellátottak közé.

Nézze, mi elég régóta ismerjük egymást, és az együttműködésünk kapcsán - hiszen most már ennek közel 15 éve - nagyon sok mindenről nagyon konstruktívan tudtunk beszélni, tárgyalni. Akkor, amikor közel 90 ezer ember dolgozik ebben a szakmában, és ezek az emberek a lelkiüket teszik ki, akkor nem szerencsés egy ilyen üzenet. Különösen akkor, amikor látszik, hogy a kormány csak hitegeti őket a béremeléssel, toldozzák-foldozzák azt a bérlapot, amelyet éppen kapnak, mindenféle fizetési-kiegészítéseket tesznek hozzá, de nincs egy konkrétebb kormányzati döntés arra nézvést, mert az nem jó válasz, hogy majd egy év múlva vagy két év múlva lesz valamilyen életpályamodell, és ehhez hozzá fogják igazítani a béreket. Nagyon szerényen mondom, mert akkor sem volt fenéig tejföl, amikor mi kormányoztunk, de utoljára a szocialisták emeltek bért a szociális szakmában. Béremelés hét éve nem volt a szociális területen.

Szeretnék visszatérni a kétszintű szolgáltatásra. A januári módosítások révén csak az az ellátott lehet jogosult az ellátásra, aki 20 pontos gondozási szükséglettel rendelkezik. Feltehetően azonban új jogosultak nemcsak bevásárlást és takarítást igényelnek, hanem számos ápolói feladatot is el kell hogy végezzenek. Természetesen helye van annak a vitának, ahogy említettem, hogy mely feladatokat kinek és milyen képesítéssel lehessen ellátni, de azt is figyelembe kell venni, hogy mi áll a gondozottak érdekében, azonban most ismét egy vita nélkül eldöntött javaslat van előttünk, nem tudom, hogy a civil szervezetekkel egyébként a tárca valamilyen tárgyalást folytatott-e.

Nem nagyon értem, hogy mi igazán a valódi célja a kormányzati szándéknak. Az is lehet, ha így kezelik el bevezetni a differenciált szükségletekhez adott differenciált normatívát. De akkor ez azt fogja jelenteni, hogy nem a több feladatot igénylő szolgáltatások kapnak az eddigiekhez képest több támogatást, hanem a kormány által kevesebbnek tartott feladatra fognak kevesebb pénzt adni. De remélem, nem így van. Ez csak egy logikai következtetés volt, és kérem, államtitkár úr, cáfoljon meg, ha nem ez a kormányzati szándék.

Az MSZP támogatja a szociális rendszer korszerűsítését (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.*), hatékonyabbá tételét, ha mindez a hozzáférés és a területi egyenlőtlenségek csökkentését erősíti, és nem lesz kárára a hátrányosan érintett embereknek és területeknek. Köszönöm szépen. (*Taps az MSZP padsoraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Vágó Sebestyén képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr!

VÁGÓ SEBESTYÉN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Amit minden egyes ilyen törvénycsomagnál vagy módosításnál el szoktam mondani, elmondom most is, hogy tényleg annyit toldozgatunk-foldozgatunk már mind a gyermekvédelmi, mind a szociális törvényen, hogy tényleg ennyi idő alatt már össze lehetett volna rakni egy komplex törvényt - párhuzamos szolgáltatásokról is beszélünk, hasonló területről beszélünk -, egy komplex szolgáltatási törvényt, ami lefedne mindent, és sokkal működőképesebbé tenné a rendszert. De ezt csak egy zárójeles megjegyzésnek szántam az elejére.

A házi segítségnyújtásról néhány gondolat. Szóba került már a januári rendeletmódosítás meg az akörüli akár bizottsági, akár parlamenti viták. Amit én akkor nehezményeztem, az az, hogy én megértem a kormány szándékát, és még azt is mondhatnám, hogy szakmai szempontból egyet tudok vele érteni, hogy differenciáljuk az ellátást. Ebbe beleférhet akár egy gondozási szükséglet megemlése is a házi segítségnyújtásnál, ha megvan az alatta lévő rendszer.

Én elhamarkodottnak gondolom azt, hogy egy januári jogszabály-módosulással ez megváltozott, és csak később, ennek a törvénynek a hatálybalépésekor lép be az a másik lépcsőfok, amire igenis szükség van, ugyanis 5 pont gondozási szükséglet-különbségről beszélünk, ott még mindig maradt 15 pontnyi gondozási szükséglet. Azok az idős emberek nem maradhatnak ellátatlanul, nem maradhatnak ellátatlanul nem azt mondom, hogy nulla pontig, de mondjuk - hasraütésszerűen mondom - 10 pontig minimum el kell őket látnunk.

Ezt a hiányt most pótolja a kormány, de én ezt hibának tartom, hogy itt hagyunk egy elég hosszú időintervallumot, amikor olyan emberek, akik bekerülhettek volna, olyan idős emberek, akik bekerülhettek volna a rendszerbe és számukra ha nem is olyan komoly szakmai vagy akár egészségügyi ellátásra lett volna szükség, amit a házi segítségnyújtás az új rendszerben biztosít, hanem alacsonyabb, ők is igénybe tudtak volna venni valami szolgáltatást, ugyanis ennek preventív jellege is van. Nagyon jól tudjuk, hogy egy jól megszervezett és jól működő, akár szociális segítővel működő, otthoni mentális kezelés eredményezheti azt, hogy nem kerül súlyosabb fizikai állapotba az az idős ember, nem szorul rá akár a szakosítottabb ellátásra vagy nem szorul rá akár az egészségügyi szakellátásra sem.

Tehát úgy gondolom, hogy ez indokolható meg mérhető. Az már egy másik kérdés, hogy a gyakorlatban ez hogyan fog működni. Reményem már nincs; az öt év eltöltött ellenzékiesség folytán, meg a szakmában eltöltött évek során nem azt tapasztaltam, hogy olyan pozitív változások lettek volna vagy egy jó ötletből jó sült volna ki. Ezt akár a saját bőrünkön is tapasztaltuk. Azért én még bízom benne, hogy talán jól is föl lehet építeni ezt a rendszert.

Az, hogy ki lehet szociális segítő, annak a körét és azoknak az embereknek a körét, úgy gondolom, erősebben szigorítani kellene, mert egyértelmű, hogy szakmai szempontból nincsenek olyan elvárásaink velük szemben, mint a házi segítségnyújtás kapcsán akár egészségügyi, akár gondozási szakképzettségről ha beszélünk, viszont elképzelhetőek olyan aggályok, amelyek egyéb szempontokból nehezményezhetőek. Az egyik az, hogy nem eléggé felkészült emberek jutnak ki az idős emberekhez, és nagyon sokszor még akár ha mentális kezelésről vagy apróbb segítségről is van szó, nagyobb kárt okozhatnak, mint hasznot, illetve nagyon figyeljünk oda, hogy ne kerüljenek be olyan emberek, akik ezt a pozíciójukat kihasználva, felhasználva akarják esetleg megkárosítani azokat az idős embereket. Erre nagyon komolyan oda kéne figyelni és a szociális segítő kritériumrendszerét nagyon komolyan ki kell dolgozni mind szakmai, mind akár praktikus szempontból is.

Ami változást hoz még ez a javaslat, az az, hogy bizonyos szolgáltatások kikerülnek a pályázattal rendszerből. Én ezt csak támogatni tudom. Tudom, hogy ez amiatt van, hogy államtitkár úrnak egyik szívügye a támogató szolgálat, amit meg is tudok

érteni, mert azt gondolom, hogy egy nagyon fontos ágazata, nagyon fontos része a szociális alapellátásnak.

Én örülök annak, hogy ez kikerül a pályázatadási rendszerből, mert ugyanúgy, amit a házi segítségnyújtásnál nem mondtam el, de előttem már elmondtak, ugyanezt lehet elmondani a pályázati rendszerbe bekerülő szolgáltatásokról is, főleg a támogató szolgáltatóról, hogy tudom nagyon jól, hogy a pályázatadási rendszer bevezetése előtt iszonyatos visszaélések voltak.

(18.10)

Tudom nagyon jól, hogy autókereskedők autókereskedésnyi gépparkot jelentettek be támogató szolgálat gépjárműveként, és felvették a normatívát, de ennek nem az lett volna a megoldása, hogy egy pályázatadási rendszerrel fűnyíróelvszerűen nekimegyünk a rendszernek, hanem igenis szigorú ellenőrzéssel kellett volna ezeket a visszaéléseket kiszűrni. Ugyanis amikor a pályázatadási rendszer bevezetésre került és elindult, akkor szakértővel végeztem egy három megyére kiterjedő kutatást, és azt az eredményt hozta ki, hogy a pályázatadási rendszer bevezetése fehér foltokat okozott az ellátásban. Maradtak ellátatlan területek. Abban bízom, hogy ha ez a szolgáltatás visszakerül a normatív rendszerbe, akkor talán ezek a fehér területek megszűnnek, nem lesznek ilyenek, és ténylegesen mint egy szociális alapellátás tud működni ez a nagyon fontos ágazat. Üdvözlendő az is, hogy ezen kívül még két szolgáltatás kikerül a pályázatadási rendszerből. Nekem csak az a kérdésem, hogy a továbbiakkal mi lesz.

Én még egyet minimum kiemelnék a pályázatadási rendszerből, ez az utcai szociális munka. Úgy gondolom, ugyanúgy a normatív támogatással bíró alapellátások között a helye lenne az utcai szociális munkának is.

Mint az egyik előző napirendben mondtam, ma olyan napunk van, amikor három napirendi pont is szorosan összefügg. Ez a gyermekek elleni szexuális erőszakkal kapcsolatos vagy bűncselekményekkel kapcsolatos, a kapcsolaton belüli erőszak és ez a törvény, ami nagyon sok kérdésben azonos pályán mozog. Ez pedig a menedékházak bekerülése a törvénybe, amit én is üdvözölni tudok, illetve a krízisközpontokkal foglalkozó rész. Abban a vitában is megemlítettem, de választ nem kaptam rá - és szeretnék rá választ kapni -, miért tartják ezt jó megoldásnak, hogy családok átmeneti otthonai fogják üzemeltetni ezeket a központokat. Mit fog ez jelenteni a gyakorlatban? Egyébként az előző vitában államtitkár asszony bólogatott, amikor ezt mondtam, gondolom, ez miatt van, hogy a családok átmeneti otthona egy országosan kiépített rendszer, arra könnyen rá lehet építeni ezt a - idézéssel - krízisrendszert is, hogy több intézmény legyen, több helyre, akár jobban eldugva, nagyobb titok, illetve

nagyobb elfedtség mellett el lehessen helyezni a bajba került bántalmazottakat.

Csak a kérdésem az, hogy ezt szakmai tartalommal hogy fogják feltölteni, és a családok átmeneti otthona egészen más szakmai felkészültséget, akár teljesen más végzettséget és nagyon sokszor egészen más habitust is követel meg, mint akár egy ilyen krízisrendszerben, egy ilyen krízisszállórendszerben való részvétel. Tehát a kérdésem az, hogy mint intézményre szeretnék ezt ráépíteni, csak praktikus szempontból, és az intézmény keretein belül megfelelő felkészültséggel és végzettséggel rendelkező szakemberekkel feltöltik a krízishelyeket is, a férőhelyeket is, vagy az a rossz megoldás születik, hogy ráterhelik tulajdonképpen a családok átmeneti otthonára ezt a szolgáltatást is. Erre ezért mindenképpen szeretnék választ kapni.

Foglalkozik elég sokat a szociális ágazati portállal ez a törvényjavaslat. Jelenleg is működik egy ilyen oldal, mint tudjuk, de így konkrétan a törvényben ez nem szerepelt. Nagyon bízom benne, hogy minőségi változást és javulást fog okozni az, hogy a törvénybe nevesítve belekerült ez a portál. Mondjuk, ha megnézzük, amit nevesít is a törvény, azoknak az intézményeknek a listáját, amelyek vagy törvénysértést követtek el, vagy bejegyzés nélkül, tulajdonképpen engedély nélkül működnek, akkor a legutóbbi frissítés a jelenlegi oldalon 2013-as. Úgy gondolom, hogy ez nem szolgálja teljes mértékben sem a szakma, sem akár az ellátásra jelentkezők szándékozók érdekét.

Nem tudom, hogy emögött lesz-e tartalom, hogy csak így szerepel ez most a törvényben, vagy ténylegesen így, törvényi garanciával már normálisan és működőképesen működhet ez a rendszer. Mert ha egy jól működő ágazati portál van, úgy gondolom, hogy az mind a szakma részvevői számára, mind akár nekünk egyébként - kicsit beszéljek haza is -, szociális szakpolitikusok számára, mind az ellátásra jelentkező vagy már az ellátást igénybe vevők számára egy biztos pontot jelenthet, egy biztos kiindulási pontot jelenthet. Itt azért javasolnám azt, hogy akkor próbáljunk meg egyrészt frissíteni, ez jelenleg aggályos az oldalon, másfelől a kezelését kicsit egyszerűbbé kellene tenni, mert nagyon jól tudjuk, hogy főleg azok, akik mondjuk, egy szociális ellátásra jelentkeznének, önmaguk lehet, hogy nem annyira járatosak az informatika világában, és még az informatikában járatosabb embereknek is nagyon sokszor, ha bizonyos kérdésekre válaszokat keresnek, akkor kicsit bonyolultan kezelhető ebből a szempontból ez az oldal.

A másik kérdés a bírságok kérdése. Szerintem nem elég az, hogy meghatározzuk a minimum- és a maximumbírságokat, hanem ezt sokkal cizelláltabban kell akár a törvényben is szerepeltetni. Én azt gondolom, hogy saját maga hibáján kívül sajnos ma Magyarországon nagyon sok szociális intézmény követ el törvénysértést, és nem azért, mert szakmai-atlan a működése, meg nem azért, mert hozzá nem értő emberek vezetik vagy működtetik azt az intéz-

ményt, hanem azért, mert a jelenlegi normatíva-állapotok következtében meg az ágazat alulfinanszírozottságának a következtében vannak olyan hiányosságok, amiket egyszerűen képtelenek pótolni. Ezért nagyon sokszor felülvizsgálat során derülnek ki anomáliák vagy nagyon sok esetben törvénysértések is. Éppen ezért differenciálni kell, mert egy ilyen intézményt, ha még bírsággal is sújtjuk egy olyan mulasztás miatt, amit a szűkös anyagi keretei miatt nem tud megtenni, akkor már véglegesen működés-képtelenné tesszük ezt az intézményt.

Viszont az olyan intézményeknél, most kiemelve egyet, gondolok az illegális idősok otthonaira, ahol ténylegesen emberéleteket kockáztatnak a mindennapos működésükkel, mert nekem volt olyan kollégám, még amikor a szakmában dolgoztam, aki egy ilyen illegális idősok otthonában dolgozott másodállásban, aki a 12 órás nappali műszakját lehúzta nálunk a munkahelyemen, ahol kollégák voltunk, és utána elment 12 órás műszakba az illegális idősok otthonába. Nem foglalkoztak ezzel, nem tartották be a törvényeket, őt nem is lehet felelősségre vonni, mert ő a megélhetéséért küzdött, viszont nem igazán hiszem, hogy úgy el tudta látni a munkáját, ami garantálhatta volna az ott ellátottak biztonságát. És én úgy gondolom, hogy ezekben az esetekben, amikor ilyenekre derül fény, akkor pedig talán még a maximális bírság összege is alacsony ahhoz képest, amilyen kárt okoznak mind a szakmának, mind akár tragédiákat okozva egy-egy egyén vagy család életének.

Még egy rövid megjegyzésem van a módosítással kapcsolatban, bár apró módosítás, és a törvény elején van, a családsegítő szolgálatoknál, ha egyetlenegy alkalommal lezárul egy eset, akkor a továbbiakban itt is adminisztrációs kötelezettsége van a család-gondozónak. Erről jelentést kell írnia, ezt üdvözlöm egyébként, mert ezeknek az eseteknek is kell hogy nyoma legyen, esetleg, ha a későbbiekben ezek a családok, kliensek bekerülnek a rendszerbe, akkor az előéletéről, történetéről tudni lehessen, akár folytatni lehessen, vagy egy ilyen előképpel megfelelő módon, szakmai módon lehessen segítséget nyújtani a családnak. Viszont ha már belenyúlunk így az adminisztrációba, érdemes lenne egy következő ilyen csomagnál átgondolni, vagy akár rendeleti szinten a szakmával, az ágazattal foglalkozó rendeletek szintjén, más területeken viszont egyszerűsíteni az adminisztrációt. Mert sorolhatnám most még, 35 perc sem lenne elég, nemhogy a 15, hogy hány olyan terület van, akár a gyermekjóléti szolgálaton belül, akár a törvény által nevesített családsegítő szolgálaton belül is, de bármelyik ágazatból mondhatnám, ahol túlzott és felesleges adminisztrációs tehernek vannak kitéve a kollégák. Nagyon sokszor az adminisztráció egyébként a tényleges munka rovására megy, és azt érzjük el, abba az irányba jutottunk el, hogy főleg a folyamatos ellenőrzések révén nagyon sok esetben kollégák lassan már csak a papírnak dolgoznak, és az alapján szűrjük az eredményességüket. Úgy gondolom, hogy érdemes lenne ezt átgondolni, és egy kö-

vetkező csomagban akár az egyéb adminisztrációs terhek egyszerűsítését és könnyítését beiktatni. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka Ikotity István. Parancsoljon, képviselő úr!

IKOTITY ISTVÁN, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Urak! A szociális törvény az egyik leginkább hányattatott sorsú jogszabály, megszületése óta átlagosan száznapponta módosítják, több mint 500 módosítást és sok ezer szövegváltozást vezettek át rajta. A törvény változása kicsit az üledékes közetek kialakulásához hasonlít, ahogy rakódnak rá rétegek.

(18.20)

A szociális törvény és a gyermekvédelmi törvény jelen formájában bonyolult, áttekinthetetlen és sok helyen értelmezhetetlen. Sokat elárul, hogy maga a szociális rászorultság kategória sem teljesen egyértelmű, valódi gumikategóriáról van szó. Nemhiába próbálkoztak már sokszor a törvény lecserélésével, sohasem sikerült.

Czibere Károly jelenlegi szociális államtitkár régi ötlete például az úgynevezett szolgáltatási törvény elkészítése. Egyelőre neki se sikerült megvalósítani elképzeléseit, mindig csak egy kicsit sikerült belőle belecsempészni az aktuális módosításokba. Toldozgatást-foldozgatást látunk. Sokat segítené az átláthatóságot meg az értelmezhetőséget, ha lenne egy külön jogszabály a szolgáltatásokra és egy másik a pénzbeli ellátásokra, amiben az összes célcsoport összes rászorultság szerinti ellátása benne lenne.

A szociális törvény jelen formájában nem alkalmas arra, hogy egy XXI. századi minimális szociális biztonságot garantáljon. Nézzük ezeket a most aktuális toldozgatásokat-foldozgatásokat! A módosítás szeretné a törvény szabályozását összhangba hozni a jogszabályok korábbi alkalmazott logikájával, miszerint bizonyos támogatások a jogosultságok megállapításánál nem tekinthetők jövedelemnek, ezért a rendkívüli települési támogatás mellett a lakhatási célokra, adósságkezelési célra, valamint az egészségügyi kiadásokhoz nyújtott támogatások sem számítanának a jövőben jövedelemnek, ahogy ez a múltban is így volt. Örömteli, hogy a kormány beismeri tévedését, és visszatérnek a korábbi szabályozásokhoz. Ha logikus lenne a törvény, akkor például ezt a szabályozást sokkal egyszerűbben is meg lehetne oldani, egyszerűen ki lehetne mondani, hogy az úgynevezett jövedelemkiegészítő, tehát minden, ami nem jövedelempótló, az ilyen jövedelemkiegészítő támogatások tartoznának ebbe a kategóriába.

Az igénybevevők számának alakulását, a szolgáltatáshoz való hozzáférés nyomán követését valóban

segíti, ha az adott igénybevételeket is rögzítik a családsegítők esetében, ahol az első interjú után nem kerül sor további ellátásra, hiszen az első interjú során tett intézkedéssel is lezárható a szakmai tevékenység. Ugyanakkor azt is meg kell jegyeznünk, hogy az átláthatatlan szociális szabályozáshoz átláthatatlan és megterhelő jelentési kötelezettségek tartoznak. Hiába egyszerűsítik ezeket, még mindig elmondható, hogy a szociális munkások munkaidejük jelentős részében felesleges papírokat gyártanak ahelyett, hogy valóban a rászorulókra tudnának koncentrálni. A papírmunka az érdemi szakmai tevékenység elől veszi el az időt. Égető szükség lenne az adminisztráció radikális visszaszorítására, egyszerűsítésére. A szociális munkásokban meg kellene bízni, nem kell minden tevékenységüket nyomon követni, minden apró részletet rögzíteni.

Rögzítik azt is, hogy a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal ágazati portált működtet. Az irromány indoklása szerint ez a felület széles körű információk elérési helye mind a szakma, mind az érdeklődő állampolgárok számára. Igen szomorú, ha a kormány széles körű információhoz hozzáférésnek tartja, ami jelenleg ezen a portálon zajlik. Az egyszerű felhasználók számára a Google lényegesen nagyobb segítség, mint az elvileg rendszerezett információkat tartalmazó portál. Az LMP korábban kezdeményezte a „Kézenjárásra a szociális szolgáltatók” koncepció megvalósítását, amelynek közép-pontjában a könnyen kezelhetőség és a pontos tájékoztatás áll; én magam javasoltam ezt itt indításként egy napirend utáni hozzászólásban. Az információk felhasználóbarát átadásával javulhat a szolgáltatás-
hoz való hozzáférés.

Az LMP szerint egy olyan honlapot kellene létrehozni, amely a felhasználó lakhelye szerint megmutatja, milyen szociális szolgáltatások vannak a közelében, mit vehet igénybe. Emellett nemcsak a kerületi, városi keresést tennék lehetővé, hanem problémaspécifikus szűrést is. Egy felhasználóbarát honlap segítségével bárki részletes leírást olvashatna az intézmények feladatköréről, az igénybe vehető ellátásokról, szolgáltatásokról. A szociális szolgáltatásokon túl egészségügyi vagy akár oktatási szolgáltatásokat, intézményeket is bele lehetne venni ebbe az adatbázisba. A cél egyértelműen a tájékoztatás, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése. Ilyen lenne egy valódi szociális portál. A mostani nem ilyen, viszont jelentős TÁMOP-pénzeket költöttek rá ennek ellenére.

Az már komolyabb változtatás, hogy három szolgáltatás esetében a támogató szolgáltatás, a közösségi ellátások és az utcai szociális munka esetében visszatérnek a korábbi finanszírozási modellhez, ami 2009-ig működött. A mostani, pályázati elven történő finanszírozás helyett visszatérnek a normatív finanszírozáshoz. Mit jelent ez? Cseberből vissza a vederbe. A jelenlegi széttagolt, egyszerre forráshiányos, egyszerre pazarló működtetéshez természetesen mindkét támogatási forma tökéletesen illik. Akik

ismerik a szociális munkát, annak a „Tékozló koldus ruháját szaggatja” című, majd’ tízéves szakmai tanulmány ismerősen hangzik. A szerzői tökéletes, máig érvényes láttelepet adnak a szociális szolgáltatók finanszírozásának, működésének anomáliáiról.

Röviden: A normatív ellátás állandóan burjánzó szabályozást generál maga után, elbürokratizálja a rendszert. Miközben rugalmatlan és megöli a szakma kreativitását, megfojtja az önálló helyi kezdeményezéseket, hiszen azok nem fognak beleférni a finanszírozásba, akik nem felelnek meg a szigorú szabályoknak, adminisztrációknak. A pályázati finanszírozás, bár elvileg rugalmasabb, legnagyobb hátránya a bizonytalanság. Hiába felel ugyanis meg valaki a feltételeknek, vagy kap finanszírozást, vagy nem kap. A két mechanizmus eredményeképpen egyszerre lehetnek olyan helyek, ahol párhuzamos szolgáltatások működnek, és egyszerre alakulhatnak ki fehér foltok, ellátás nélküli körzetek. A megoldás egy felülről, de nem állami szintről működtetett szolgáltatásszervezési, szolgáltatásvásárlási modell lenne. Lehetne itt kistérségi, megyei vagy akár regionális szintről beszélni.

Az államtitkár úr által vezetett munkacsoport 2011-ben egy komoly szakmai anyagot tett le az asztalra, ez volt a nemzeti szociálpolitikai koncepció. Ez egy nagyon jó kiindulás, jó vitaanyag volt, az LMP szerette volna, ha ezt az anyagot meg lehet vitatni, ha ennek alapján valódi szociális reform indult volna. Sajnos, a Soltész Miklós vezette akkori szociális államtitkárság elmeszelte az anyagot. Csak azt nem értjük, hogy most a koncepció kidolgozója, Czibere Károly, az új szociális államtitkár miért nem veszi elő a fiókból, miért nem harcol a saját anyagáért. Való igaz, több minden megvalósult belőle, de sok elemét kifordítva, visszájára változtatva valósították meg, gondoljunk csak az államosításokra.

Visszatérve a finanszírozás és a szolgáltatásszervezés kérdéséhez, a nemzeti szociálpolitikai koncepcióban - hasonlóan az előbb hivatkozott szakmai anyagban - egy felülről szervezett modell körvonalai rajzolódhatnak ki. Az ebben a nemzeti szociálpolitikai koncepcióban vázolt új rendszer alapja, idézem a koncepcióból: „Két központi centralizált szerv, a Szociális Adminisztrációs Központ, illetve a Támogató és Tanácsadó Központ, amelyek irányításával és szervezésével történne a szolgáltatásokhoz, pénzbeli ellátásokhoz való hozzájutás. A SZAK-ok megyei alapon működő központok járási szintű kirendeltségekkel, a TTK-k járási, kistérségi szinten működnek, mikrotérségi, települési hozzáférési pontokkal. A két központ egymást kiegészítve, egyszerűsített eljárással és rövid határidővel dolgozna.” Nem folytatom, aki jártas a szociális szakmában, tudja, miről beszélünk. Ehhez képest átrakni három ellátást újra a normatív finanszírozásba, ez toldozgatás-foldozgatás, minden, csak nem reform, nem előrelépés, nem bátor szakpolitikai vállalkozás. A nemzeti szociálpolitikai koncepció bátor megírója, Czibere Károly elvesztette már a bátorságát, úgy látszik.

És akkor ott van a másik fontos változtatás, a házi segítségnyújtással kapcsolatos szabályozások módosítása. Szegényházi segítségnyújtás, folyamatosan reszelnek rajta valamit. Egyrészt halljuk most is - azt mondjuk ki - a liberális szövegélést, hogy célzottabbá kell tenni az ellátásokat és a rászorulókra kell koncentrálni, ki kell szűrni a potyautásokat. A valóságban viszont ez mindig azt jelenti, hogy a liberálisok a rászorultság körét vonják egyre szűkebbre, egyre kevesebbet akarnak beengedni az ellátásokba, mert nem akarnak költeni szociális célokra, vagy a piacra akarják hagyni a feladat megoldását. Az egyébként magát jobboldalinak nevező Fidesz-KDNP e tekintetben tehát egy liberális, a rászorultságot mind szűkebbre vonó politikát folytat, de ezt már ezerszer elmondtuk más intézkedések kapcsán is.

Térjünk vissza a házi segítségnyújtáshoz! Az egész hercehurca ott kezdődött, hogy 2013-ban a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást elvették az önkormányzatoktól, és államosították azt is, a szakosított szolgáltatásokhoz hasonlóan.

(18.30)

Egyébként senki nem értette, hogy miért kell egy alapellátást állami hatáskörűvé tenni, miért nem maradhat meg települési hatáskörben.

A maszatolás a házi segítségnyújtást is elérte az idei év elején. Rájöttek arra, hogy állítólag mindenféle nem oda való feladatot is ellátnak a házi segítségnyújtók. Az ellátottak gondozása helyett nyúlketreceket takarítanak, disznóölés után tesznek rendet, fűvet nyírnak, gyomlálnak, szőlőt metszenek. Államtitkár úr januárban hosszasan sorolta a példákat. Nos, ezeket a tevékenységeket egyébként, helyesen, be is korlátozták - bár azon lehet vitatkozni, mi számít legitim szükségletnek, milyen házon belüli vagy ház körüli teendő ellátása szükséges vagy elfogadható -, majd az indokolatlan igénybevételre hivatkozva ennek farvizén drasztikusan megemelték a házi segítségnyújtás rászorultsági küszöbét is. Ennek köze nincs a nyúlketrec-takarításhoz. Az történt, hogy most már csak a több szempontból ápolásra szoruló embereknek fog járni a gondozás. A kevésbé betegeknek, kevésbé nehezen mozgóknak, bevásárolni, takarítani, magukat ellátni kevésbé tudóknak ez nem segít, holott sok esetben nekik is nagyon nagy szükségük lenne az ellátásra. Tehát nyilván itt a nehezen közlekedő emberekre gondolok.

Ez volt az év elején, most pedig jön egy újabb variálás. Fontos változás, hogy differenciálják az ellátást a szükségletek szerint. Alapvetően két tevékenységi kört különítenek el: a szociális segítség és a személyi gondozás. A szociális segítség az alacsonyabb szintű igények kielégítését szolgálja, a személyi gondozás pedig az intenzív szükségletekkel foglalkozna, például ápolói feladatokkal.

A szociális segítséget szakképzetlen személy is végezhetné, a személyi gondozást csak szakképzett

gondozó, ápoló. Nos, az új keret valóban alkalmas lehet a meglévő kapacitások hatékonyabb és az igénybevevők számára elméletben is kedvezőbb átcsoportosítására, ennek lehetőségét mi sem zárjuk ki. Ugyanakkor látva a korábbi változtatásokat, szigorításokat, a tendencia abba az irányba mutat, hogy még több ellátottat akarnak kirakni ebből a rendszerből. Azt is tudjuk, hogy a források érdemi emelése nélkül jobb ellátást nem lehet nyújtani. Ha valahol a forráshiányos rendszeren belül elveszünk a pénzt mások javára, akkor az átcsoportosítás valakinek fájni fog. Olyanoknak, akiknek egyébként most is jogos igényük van az ellátásra, ők fognak kimaradni ebből a jövőben.

Az sem egyértelmű, hogy mi van akkor, ha valakinek személyi gondoskodásra és szociális segítségre is szüksége van - a kettőt együtt igénybe lehet vajon venni? Nem látni a szociális segítség és a személyes gondozás pontos tevékenységi köreit, márpedig az ördög gyakran a részletekben rejlik. Lehet, hogy bizonyos tevékenységeknél nem szerencsés, ha végzésükhöz nem írunk elő szakképesítést. A szociális segítséghez nem kell ilyen végzettség, ugyanakkor a tevékenységeket nem lehet mindig elválasztani egymástól, például a lakókörzeti higiénia megtartása során bizonyos mentális segítségnyújtás is zajlik, tehát itt beszélgetnek egymással az ellátott és a segítő. Vagy egy szociális segítség során is fel lehet tudni ismerni, hogy a kliensnek komolyabb problémája lép fel, másféle szaksegítség is igényel. A képzettség hiánya itt probléma lehet a szociális segítő részéről.

Továbbra is megmarad a napi négy órát meghaladó és nem meghaladó gondozási szükséglet szerinti differenciálás; ez korszerűtlen, életszerűtlen, rossz rendszer. Lényeges, de nem biztos, hogy pozitív irányba mutató változás az is, hogy jelentősen szűkíti azoknak a körét, akik ingyenesen vehetik igénybe a házi segítségnyújtást. Ezentúl csak azokat lehet ingyenes ellátásban részesíteni, akik nem rendelkeznek jövedelemmel.

Össességében a rendszer újabb toldozgatását-foldozgatását látjuk, variálják a szabályokat, de a lényeg továbbra sem változik, úgy látjuk. A magyar szociális rendszer érdemi szemléletváltás, érdemi forrásbővítés, a jogszabályok érdemi újraírása nélkül továbbra sem lesz alkalmas betölteni eredeti funkcióját: mindenki számára egy minimális, XXI. századi szociális biztonságot garantálni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki felszólalni. *(Senki sem jelentkezik.)* A független képviselők közül? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem. Köszönöm szépen. Akkor kétperces felszólalás következik. Kovács Sándor képviselő úr a szó. Parancsoljon!

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Nem akartam hozzászólni, de Korózs képviselőtársam expozejá mégiscsak rávezetett, két dologra szeretnék reagálni.

Az egyik, hogy a társadalombiztosítás és a biztosítási modell között óriási különbség van, és amikor ő a több mint százéves biztosításra utalt vissza, azt gondolom, hogy a rokkantsági nyugdíjat megszüntető kormányzat, például a fegyveres testületek életpályamodelljében egy közösségi biztosítási kockázattal pótolja azt, úgyhogy azt gondolom, hogy folyamatban van egy olyan rendszer kiépítése, ami az egészségkárosodás vagy a veszélyeztetett munkakörben eltöltött idők után nyújt biztonságot.

Aztán szerintem elfelejtette, de éppen 2009-ben az ő államtitkársága alatt nőtt meg az az elvonás, ami a mindig is létező térítési díjról szól. Csak a jegyzőkönyv kedvéért mondanám, hogy a térítési díj mindig is kötelező volt, és intézményi térítési díjnak hívják azt, amikor kiszámolják, hogy az intézmény működéséhez milyen elméleti szám párosul, utána pedig az egyéni szociális helyzet alapján a személyi térítési díjat is megállapítják, és éppen az ő államtitkársága idején ezt a 20 százalékos mértéket 25 százalékos elvonásra emelték.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Rendes felhívásra az MSZP képviselőcsoportjából Gúr Nándor képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője következik. Parancsoljon!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Czibere Károly államtitkár úr a bevezető gondolataiban arról szólt, hogy mennyire fontos az időskori biztonság. Ebben nincs közöttünk nézetbeli különbség.

Hogy mennyire fontos az időskori biztonság, ennek tekintetében szeretném azonban néhány, de csak tényleg néhány dolgon keresztül megvilágítani önnek, hogy az Orbán-kormány és ennek a holdudvarában ön is hogyan és miképpen segíti ennek a folyamatnak az alakulását. Aztán, ha nem ért egyet velem, akkor kérem, hogy ne az összefoglalóban válaszoljon, amikor már nem lehet önnek viszonylatot mondani, hanem menetközben válaszoljon, hogy akár meg is vitassuk ezt a kérdést.

Nézze, az időskori biztonság biztos, hogy nem attól születik meg, hogy mondjuk, az öregségi nyugdíj minimuma, most hatodik éve kormányoznak, ez alatt a hat év leforgása alatt egy fillérrel sem változott. Ugye, ismeri ön is: 28 500 forint. Az időskori biztonság tekintetében csak azért szeretném önnek mondani, hogy ha esetleg nem ismeri a számokat, akkor legyen világos, 1990-től kezdve nem volt olyan kormányzati ciklus - az első Orbán-kormányánál sem egyébként -, amelynek az időszakában az öregségi nyugdíj minimuma nem nőtt volna. Tehát egyetlen kormányzati ciklusban sem volt olyan helyzet, mint ami most, hatodik esztendeje van, az önök második és harmadik Orbán-kormányzása időszakában, amikor nem változik ez a helyzet. 28 500 forint. Tehát akkor ez az időskori biztonság, hogy befagyasztjuk, beragasztjuk, nem változtatjuk, 28 500 forinton

tartjuk hatodik esztendeje az öregségi nyugdíj minimumát. Példátlan!

Őn biztos legalább olyan jól tudja, mint én - feltételezzük, hogy még jobban -, hogy mondjuk, a nyugdíjasok tekintetében 10 ezer és 50 ezer forint közötti nyugdíjat mennyien kapnak ebben az országban. Ha véletlenül nem ismeri a számokat, akkor mondom önnek így az elmúlt esztendő történetét: 80-100 ezer fő között van azoknak a száma, akik ilyen nagyságrendű, 10 ezer és 50 ezer forint közötti nyugdíjat kapnak. Ez az időskori biztonság megteremtése a mai kormányzás jegyében.

Nyilván nem egyszerű változtatni, nem egyszerű mértékadó növeléseket megtenni, ezzel én teljesen tisztában vagyok. De az, mint ahogy mondtam, példátlan, hogy hatodik esztendeje egyetlenegy fillérrel nem változtatták meg az öregségi nyugdíj minimumának az összegét. Ez olyan, hogy másik példával támasszam alá, mint a köztisztviselői illetményalap, ami szintén a hatodik éves kormányzásuk időszakában 38 650 forintra van befagyasztva. Ez szintén olyan tétel, amely tekintetében 1990-től nem volt olyan kormányzati ciklus, amikor ne változott volna, ne nőtt volna az illetményalap összege.

(18.40)

Most hatodik esztendeje például ez sem, a köztisztviselői illetményalap sem nőtt egy fillérrel sem, mint mondtam, 38 650 forint, úgy, ahogy az öregségi nyugdíj minimuma az említett 28 500 forint. És mindezek mellett, ugye, a fizetős szociális ellátás megjelenik, mégpedig olyan értelemben, hogy a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 1 százalékaival párosítva, azaz 285/óra díjtétellel párosítva. Ez magyarrá fordítva azt jelenti, hogy egy adott hónapban 100 órányi szolgáltatás igénybevétele, mondjuk, egy hónap 30 napos átlagával számolva, 3-4 óra napi szolgáltatás igénybevétele azt hozza, hogy az öregségi nyugdíjminimumából élő embernek egyetlenegy fillérje nem marad, csak arra fizeti, hogy ezt a szolgáltatást kifizesse; ha és amennyiben ez a 285 forint/fős óradíj tény és való, mint ahogy a törvénytervezet ezt taglalja.

Látom, csóválja fejét államtitkár úr. Örömteli számomra az ön fejcsoválása, mert akkor valószínű ettől jobb a helyzet, és akkor majd ezt el fogja mondani nekünk, és akkor tovább tudjuk beszélni, hogy egyébként az, amit mond, az miért nem jó. Nyugodtan mondom, előre borítékolom önnek, hogy azt is el tudom mondani, csak szeretném hallani az ön szájából azt megelőzően, mielőtt, mondom, majd vitázóként mondaná el mindazt, amire már válaszolni nem lehet.

A harmadik része a történetnek pedig az, hogy a szociális szférában az emberek alapvetően elszenvedői a hatodik éves kormányzásuknak, ha a bérek pozicionális helyzetét nézzük a béremelések tekintetében, oly sok mindent e tekintetben nem tettek. Bár itt is kifejezheti az álláspontját, hogy miért is tettek

vagy mit tettek, de kézzelfogható béremelkedések e tekintetben nem voltak.

És akkor szigorúan... - ez is törvényhez tartozó volt, hiszen a törvényből idéztem néhány mondatot, de szigorúan a törvény tartalmához közelítve a következőket szeretném még mondani. Ugye, vannak olyan szituációk, élethelyzetek, amikor interjú megközelítésekkel problémamegoldások gyakorlatilag kivitelezhetővé válnak. Ezekben az esetekben regisztrációt hajtanak végre, tehát valamilyen értelemben az anonimitást felülírják. Azt gondolom, ezek szükségtelenek egy ilyen egyszerű megoldás, egyszeri interjú megtételénél, mert ezek féket jelentenek. Gyakorlatilag az emberek, ha bizonyos értelemben a személyi adataikat kell kiszolgáltatniuk, teljesen mindegy, kinek, akkor picit korlátosabbá válnak, fékezettebbé válnak, akár a szolgáltatások igénybevételét érintően is.

A gondozói tevékenység kapcsán pedig van ez a két irányba történő szétbontás. Egyik a szociális segítségnyújtás, ami gyakorlatilag, ha nagyon lecsúsztunk, akkor arról szól, hogy takarítani és bevásárolni elmennek az idős ember helyett, a másik pedig a személyes gondoskodás, ami persze sokkal bővebb, az már nyilván a gondozási és ápolási tevékenység körét hordozza magában. Vágó Sebestyén képviselőtársam szólott arról, hogy magának a szociális segítségnyújtásnak a körét érintően is, ahol elvileg bárki ezt a tevékenységet elvégezheti, bizonyos értelemben kellően óvatosságnak kell lenni, hogy itt a rászorult idős emberek tekintetében nyilván ne bárki, hanem olyan személyiséggel, adottságokkal bíró emberek végezzék el ezt a tevékenységet, ami abszolút módon a rászorult embernek egyrészt az igényei kielégítésével párosul, másrészt kellő humánus hozzáállással, harmadrészt, negyedrészt, tizenhatodrészt pedig olyan jegyekkel párosuljon, ami megerősíti a hitet ezekben az idős emberekben a szolgáltatás igénybevételének fontosságát, szükségességét érintően és nem elidegeníti őket. Tehát a bárki kategóriája szerintem nem helytálló e tekintetben.

A másik része, ami már a személyes gondoskodást illeti, itt az ápolás és a gondozás kérdésköre nyilván nem képzelhető el, csak szakavatott emberek alkalmazásával vagy közbeiktatásával. De ezt, úgy hiszem, ön sem vagy önök sem gondolják másképpen. De ha igen, akkor arra kérem, mondja. Eközben itt a feladat kettébontása kapcsán, ha jól emlékszem vissza, a törvénytervezet magában hordozza annak szükségszerűségét, hogy ez év végéig úgymond az ellátottak felülvizsgálatát megtegyék annak érdekében, hogy skatulyázni lehessen, külön lehessen bontani, hogy ki és milyen szolgáltatás igénybevételét érintően jogosult.

De a legfontosabb dolog, visszatérek arra, ahonnan elindultam, a legfontosabb dolog a minimális térítési díj kategóriája. Ugye, ez a kritikus 285 forint az öregségi nyugdíj minimumának 1 százaléka, ami a fizetős szociális ellátás kérdéskörét hozza elő, és amit úgy fogalmaztam, hogy 100 ilyen órának az igénybe-

vétele gyakorlatilag az öregségi nyugdíjminimum összegét felemészti. Térítési díj csökkentése tekintetében nem azt mondja a törvény, nem azt olvasom ki a törvénytervezetből, hogy csökkenteni kell akkor, ha mondjuk az adott családban az egy főre eső jövedelmi pozíció az öregségi nyugdíjminimum kétszeresét eléri, vagy ha egyedülálló, a két és félszeresét eléri, hanem a „lehet” szót hordozza magában - csökkenteni lehet.

A csökkenteni lehet, és a csökkenteni kell az nem ugyanaz a kategória. Azt szeretném kérni, államtitkár úr, hogy a csökkenteni kell érvényesüljön e tekintetben. Tehát akkor, ha a családban az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíjminimum kétszeresét nem haladja meg, akkor ne kelljen 285 forint/óra díjat fizetni, ne lehessen csökkenteni, hanem kelljen csökkenteni. Ugyanígy, ha egyedül élő emberről van szó, akkor az öregségi nyugdíjminimum két és félszeres szorzója esetében, ha azt nem haladja meg az összeg, amit gyakorlatilag a kasszába magáénak tudhat az érintett, akkor ne lehessen csökkenteni, hanem kelljen csökkenteni ezeket a fajlagos számadatokat, ezeket a mértékeket, magyarul: a 285 forint/óra díjas mértéket.

Ami még az én olvasatom szerint visszatükröződik, az egyrészt az, hogy az adminisztrációs tevékenység mértékadó módon, foghatóan nő, bár e tekintetben megint van olyan, amely vonatkozásában képviselőtársaim egyrészt arról beszélnek, hogy mennyire fontos, hogy meglegyen az az adminisztrációs háttér, ami szükséges, más képviselőtársaim arról szólnak, hogy elburjánzik az adminisztráció. Itt azt szeretném csak jelezni, hogy úgy látom, igen, van olyan, ahol az adminisztrációs háttérnek meg kell lenni, és van olyan, ahol meg teljesen felesleges, mint ahogy említettem, például az ilyen interjú kezelési formáknál és egyéb más esetekben.

Nem akarok részleteiben kitérni a hatósági bírságolások tekintetében, de szeretném jelezni, hogy kétélűnek tartom. Tehát az semmiképpen nem lenne jó, ha bevételorientálttá válna a bírságoláson keresztül, mint ahogy ezt adott esetben a munkaügyi szféra tekintetében is láttuk az elmúlt években. Egy szó, mint száz, csak az ésszerűség tekintetében és az emberek, az ellátottak érdekében történő bírságolásnak van megítélésem szerint helye és nem a költségvetési bevételek növekedése érdekében.

Azért nem bontom ki a titkos menedékházak fontosságát, mert két napirenddel ezelőtti kérdéskörnél beszélünk róla. Csak azt szeretném jelezni, hogy nagyon fontosnak tartom, főleg a közvetlen életveszélyhelyzetbe kerültek vagy az elől menekülők esetében. És azt is fontosnak tartom, hogy a szociális szféra mindig gondoskodjon arról, hogy legyen üres hely, ahová ilyen élethelyzetbe kerültek emberek elhelyezhetővé válnak. És jónak tartom azt, ami a hosszabb időtartamra való, adott esetben hat hónapra történő elhelyezés lehetőségét is biztosítja. A védelem és a titkosság ezekben a kérdésekben kiemelten fontos, és hát a hosszabb időtartam biztosítása meg

azért, mert nyilván mentálisan, egészségügyileg is lehetnek olyan élethelyzetek, amelyek tekintetében segítséget kell nyújtani.

(18.50)

A rokkantellátások tekintetében még két gondolat. Én azt egy beismerésnek tekintem, ami ebben a törvénytervezetben van. Egy hatalmas kudarc az, ami a hátuk mögött van, de hagyjuk, ne erről beszéljünk, hanem nézzünk a jövőbe, hiszen több tízezer családot hoztak kiszolgáltatott élethelyzetbe, akik megszenvedték azokat az intézkedéseket, amiket önök hoztak, de egye fene, túl vagyunk, túl vannak rajta, majd elszenvedik ennek a politikai hasznát is. De most azt mondom, az, ami az öt éven belüli nyugdíjkorhatár elérését megelőző időszakot érintő felesleges vizsgálatok, vegzálások kérdéskörének a szabályozását jelenti, azt hiszem, helyénvaló, tehát azt a részét támogatni lehet.

Egy szó, mint száz, formai okokra már nem is akarok kitérni, de azért engedje meg, hogy mondjak egyet. Arra szeretném kérni, hogy a kollégáit, akik a háta mögött előkészítik ezeket a javaslatokat, lehetőség szerint kérje meg arra, hogy a törvénytervezetben nem létező hivatkozási helyeket ne jelöljenek meg, mert ezzel önt hozzák nevetséges helyzetbe. Mondjuk, nulladik bekezdés ne szerepeljen a törvénytervezetben, de mondhatnék mást is. Nem biztos, hogy ez előnyös az ön számára. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen, jegyző úr. Cibere Károly államtitkár úr kért szót. Parancsoljon!

CZIBERE KÁROLY, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen. Gúr Nándor képviselő úrnak szeretnék válaszolni. Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Úr! - aki kérte, hogy ne az összefoglalóban válaszoljak. Most két olyan dolgot szeretnék mondani, amiket az összefoglalóban nem fogok érinteni, a többit fogom érinteni az összefoglalóban.

Az egyik az időskori biztonság helyzete. Néhány tény azért szögezzünk le és rakjunk ide az asztalra. Nem én mondom, hanem a Tárki- és a KSH-adatok jelzik, hogy az idősök időskori biztonságának az egyik legfontosabb eleme Magyarországon a nyugdíj és a nyugdíjrendszer. Azt lehet látni, minden elemzés ezt mutatja, hogy a nyugdíjrendszer alapvetően az időskori biztonság megteremtésének a legfontosabb eszköze, ráadásul ezt eredményesen teszi. Ha megnézzük, az elmúlt években minden évben az infláció mértékét meghaladóan nőtt a nyugdíjak értéke és mértéke. Ha megnézi a Tárki legutolsó adatait vagy az azelőtti KSH-adatokat, azt láthatja, hogy a szegénységi kockázattal terhelt idősök aránya az általános szegénységi veszélyeztetettség rátának a harmada. A harmada! Amikor tehát az idősök biztonságá-

ról, az időskori jövedelmi biztonságról beszélünk, akkor alapvetően a jövedelmi oldalon nagyon erős tények állnak amellett, hogy ez a biztonság létezik.

Ha a szolgáltatási oldalra visszük ezt át, akkor azt láthatjuk, hogy az elmúlt években a kormány házi segítségnyújtásának az összkasszája majdnem 10 milliárd forinttal növekedett. Azt láthatjuk, hogy az idősothtonok finanszírozása is legalább ennyivel növekedett a 2013-as normatívaemelés következtében. Azt láthatjuk, hogy az elmúlt években a kormányzat 3300 idősothtoni férőhelyet korszerűsített, újított meg majdnem 9 milliárd forint összegben. És hadd ne soroljam a szolgáltatási szektornak az időskori biztonság megerősítésére vonatkozó részét.

Egy dolgot azért még mindenképp hozzátennék, és ez a bérkérdés. Ez a másik, amire a végén nem fogok reagálni. Mi azt gondoljuk, hogy itt nem hitegetésről van szó. A kormány ismeri és elismeri a szociális területen élők helyzetét, bérviszonyait, és tudja, hogy nemzetgazdasági összehasonlításban is alacsony a szociális szakemberek, a szociális ágazatban dolgozók bére. Itt volt arról szó, Korózs képviselő úr mondta, hogy utoljára a szocialista kormány emelt bért 2003-ban, de hozzá kell tennem ehhez a mondat második felét is, azt, hogy a béremelés jelentős része át lett hárítva a fenntartókra, gazdálkodják ki, ahogy tudják. Ez volt az a bizonyos 50 százalékos béremelés. Ráadásul ez az időszak volt az eladósodás kezdete.

2014-ben a kormány a 12 milliárd forintos bérpótlékkal, a bruttó/hó/fő 143 ezerről bruttó/hó/fő 155 ezer forintra emelte a szociális ágazatban dolgozók, 93 ezer munkatárs bérét. Ez alapvetően arra bizonyíték, hogy nem az ország eladósodásával, hanem a szociális szolgáltatások strukturális reformjával, átalakulásával párhuzamosan lehetőség volt nem a megtakarítások, a forráskivonások vagy mások terhére bért emelni, hanem teljes egészében külső forrásból úgy, hogy minden egyes fenntartó típus részesült benne, és úgy, hogy nem a fenntartóknak kellett ezt benyelniük és kiizzadniuk, mint annak idején. Ez volt 2014-ben a 12 milliárdos bérpótlék.

A kormány két hete döntött arról - miután folytatjuk a strukturális megújulás lépéseit -, hogy ez 2015-ben ki fog egészülni egy következő elemmel, és 2015. július 1-jétől bérkiegészítést fog biztosítani a szociális ágazatban dolgozó kollégáknak, amelynek az alapvető célja az, hogy a korábban a minimálbéremelés és a bérpótlék által kissé összenyomódott bérstruktúrát picit széthúzza annak érdekében, hogy megérje tanulni, megérje magasabb végzettséget szerezni, megérje hosszú távon ezen a pályán maradni, hogy vonzó legyen ez a pálya. Tehát a magasabb végzettséget, a hosszú szolgálati időt igyekszik majd elismerni a kormány. A kormány a következő hetekben várhatóan dönt is erről, de maga a keret, a 7,6 milliárd forint 2015 második félévére és az időbeli hatály - 2015. július 1. - már eldöntött tény. Ezek tehát nem ígéretések, hanem eldöntött tények. A kormány mind a két lépést, tehát a 2014-es bérpót-

lékot és a 2015-ös bértkiegészítést - amely megint csak mind a négy fenntartó típusra vonatkozik, megint csak külső forrás, tehát nem a rendszer belső megtakarításaival vagy esetleges forráskivonásokkal fedezi - kívülről kapja az ágazat, ez többletforrás az ágazatban, tehát a szolgáltatási szektorban. Ez éves szinten 2014-ben 12, 2015-ben 15,3 milliárdos emelés. Azt gondolom, ez valóban egy fontos üzenet a szociális szakemberek számára, hogy a kormány ismeri, elismeri és igyekszik megbecsülni a munkájukat.

A többi felvetésre majd a végén fogok reagálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Rendes felszólalásra a Fideszből Hirt Ferenc képviselő úr kért szót. Parancsoljon, képviselő úr!

HIRT FERENC (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Nem terveztem a megszólalást a mai ülésnapon, de Gúr Nándor képviselőtársunk a szocialisták részéről felbosszantott, ezért néhány számmal szolgálnék.

Tisztelt Képviselőtársam! Önök a szegycmenteljes nyolc évük után folyamatosan azt kommunikálják, hogy akkor minden szép és jó volt, a Fidesz pedig szociálisan érzéketlen. A mai összejövetelükön is azt üzenték a miniszterelnök úrnak, ezen keresztül nekünk is, hogy önök Európa. Hát én elmondanám, hogy önök mennyire voltak európaiak a szociális területen 2008 és 2010 között. Ha többről próbálnék beszélni, az szétfeszítené az időkeretemet.

Alapszolgáltatás, szociális étkeztetés. Önök 82 ezer forintról 55 362 forintra csökkentették 2010-re a szociális étkeztetést, ez 32 százalékos csökkentés. A házi segítségnyújtást 190 ezer forintról 166 087 forintra csökkentették, ami 13 százalékos csökkenés. A falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatásokat 2 millió 237 ezer forintról 2 millió 99 ezer forintra csökkentették; ez csak 6 százalékos csökkenés. Az időskorúak nappali intézményi ellátását 150 ezer forintról 88 580 forintra csökkentették, ami 41 százalékos csökkenés.

(19.00)

Erre olyan büszkék önök? De még sorolom, jó? A fogyatékos és demens személyek nappali intézményi ellátását 465 ezer forintról 405 ezer forintra csökkentették, ez 13 százalékos csökkenés. Aztán a bentlakásos ellátásoknál... Nem is sorolom tovább, mert felesleges. Az emelt szintű ellátást 560 ezer forintról 309 ezer forintra csökkentették, ez 45 százalékos csökkenés. Ha erre olyan büszkék, akkor csak azt tudom mondani, hogy bravó.

Van még egy hosszú lap, úgyhogy szívesen felsorolom, de most nem kívánom a következő törvény tárgyalását nagyon halasztani. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kétperces hozzászólásra Gúr Nándor képviselő úr következik.

Parancsoljon!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Két egyszerű megjegyzésem van, meg két kérésem. Az egyik megjegyzésem, hogy - nyolc év? - hatodik éve kormányoznak, arról beszéljünk! Hatodik éve kormányoznak! Ha mi hibákat elkövetünk, akkor a nyolc év lezárta után a választók levonták a konzekvenciákat, és kormányváltást tettek. Önök az elmúlt hat év, öt és fél év történéseiről beszéljenek, arról, amit csináltak, arról, hogy hat éve változatlan, egyetlenegy fillért nem változott az öregségi nyugdíj minimuma, erről beszéljen, képviselőtársam! Arról, hogy a köztisztviselői illetményalap tekintetében hatodik esztendeje egyetlenegy fillérrel nem változott semmi, 38 650 forint. Én is tudok még számtalan számadatot mondani önnek. Önöknek erről kell számot adni, önök kormányoznak most már hatodik esztendeje. Úgyhogy lassan törölje ki az agyából a nyolcat meg a húszat meg a nyolcvan meg a 2628 éveket! A hat év kormányzásukról kezdjen el beszélni!

Államtitkár úr, a külső források bevonása és sok minden más. 3000 milliárd forintot elkoboztak csak a magán-nyugdíjpénztári rendszerekből. 300 évig tízmilliárd forintjával elég az a pénz. Ne kezdjünk el beszélgetni ezekről a dolgokról, mert nincs értelme! Azt gondolja végig, hogy honnan vannak azok a források, amelyeket így csipegetve odapakolnak!

Én kérem szeretnék öntől kettőt, mindössze kettőt, és azt szeretném, hogyha ebben az emberek érdekében segítené. Egy: a nyugdíjak tekintetében változtassanak, változtassanak azon, hogy az öregségi nyugdíjminimum folytatólagosan az elkövetkező időszakban is 28 500 forint legyen, ez méltatlan. Kettő: a szolgáltatások igénybevételénél ne a lehetősége legyen meg annak, hogy ha az egy főre eső fajlagos összegek olyanok, mint amilyenek, akkor lehetőségként csökkenteni lehessen a 285 forint/órás díjra, hanem evidencia legyen! Egyértelmű legyen! Akkor ezek ne kérésre, hanem automatizmus alapján is működjenek! Azt hiszem, ez szolgálja az emberek érdekét. Köszönöm szépen. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak kétperces felszólalásra Vágó Sebestyén képviselő úr kért szót. Parancsoljon!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Az államtitkár úr válaszolt egy kérdésre, ami a szociális dolgozók életpályamodelljéről, illetve a bérrendezéséről szólt. Ezt már nagyon sokszor meghallgattuk. Ezt nagyon sokszor meghallgattuk, főleg Rétvári Bence államtitkár úrtól azonnali kérdésekre meg kérdésekre adott válaszként, de ez nem elégíti ki a szakmában dolgozókat. Az, hogy tavalý volt a pótlékkal az emelés, tudjuk nagyon jól,

hogy a pótlékkal emelés mit jelent, az a valóságban mennyit jelentett, pár ezer forint realizálható bérnövekedést jelentett csak a szakmában dolgozóknál. Ami meg most következik be, az meg azt jelenti, hogy jó, persze, meg lehet magyarázni, meg én értem a logikáját annak, hogy arra motiváljuk ezzel az embereket, hogy tanuljanak tovább, legyenek magasabb végzettségűek a szakmájukban, vagy töltsenek el több időt - de nincs több idejük! Aki olyan keveset keres, hogy az az éhenhaláshoz sem elég, az nem tudja kivárni azt a 15-20 évet, hogy majd ő is abba a kategóriába tartozzon.

Itt is ugyanazt tudom elmondani egyébként, mint amit a szolgáltatási törvény hiányával kapcsolatban: nem toldozgatni-foldozgatni kell egy rossz bérrendszert, hanem egy új és tényleges szociális életpályamodellt kell felállítani. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Senki nem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom.

Megkérdem az államtitkár urat, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Czibere Károly jelzésére:)* Igen, kíván. Az államtitkár úré a szó, parancsoljon!

CZIBERE KÁROLY, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen, elnök úr, a szót. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Urak és Asszonyok! Köszönöm szépen legelőször is a javaslatokat, a véleményeket, az általános megközelítést.

Nagyon jó volt hallani, hogy a diagnózisban, hogy például a házi segítségnyújtás tekintetében mi a valós helyzet a területen, hogy milyen gondokkal küzdenek a fenntartók, a szolgáltatók, a szakemberek; nagyon sokszor nagyon hasonló volt a diagnózis, nagyon hasonló volt a megközelítés, én ezt is köszönöm, és külön köszönöm azokat a javaslatokat, amelyeket megfogalmaztak.

Néhány dologra azért hadd reagáljak konkrétan, rögtön Vágó Sebestyén képviselő úrnak a mostani, legutóbbi felszólalására. Igen, én is úgy gondolom, hogy nagyon sokat vártak a kollégák, itt és most kell segíteni. Tehát amikor azt mondom, hogy a '15-ös bértörvénynek alapvetően az a célja, hogy tanuljanak és magasabb végzettséget szerezzenek, akkor ezzel nem azt mondom, hogy tessék most tanulni, és majd öt év múlva lesz végzettség, és akkor még öt év, és akkor majd jó lesz. Ez a mostani javaslat, amit most készítünk, de még a társadalmi partnerek véleményét várjuk - hiszen az elmúlt két hétben szervezetekkel, szakmai szervezetekkel, fenntartókkal majdnem minden nap egyeztettünk, hogy mi is legyen az elosztás módja és a differenciálásnak az alapelve -, ebben mi alapvetően azt képviseljük, hogy a magasabb végzettségűek, tehát alapvetően E, F, G, H kategória szerepeljen és legyen prioritással. Tehát

félreértés a sajtóban többször megjelent híresztelés, hogy például nyugdíjszerző időt nem jelent; valaki ezt elhintette egyszer, és azóta nagyon nehezen tudjuk ezt cáfolni. Ez nem igaz, mind a pótlék, mind a kiegészítés alapvetően jogosultságszerzőnek számít. A másik, hogy a mostani bértörvénynek az egyik alapelve az, hogy a fizikai dolgozók nem kapnak, csak a szakemberek. Az az életpályára vonatkozó alapelv.

Most nem ez az alapelv, hanem az, hogy azokban a közalkalmazotti törvényben meghatározott kategóriákban - a Kjt. ilyeneket alkalmaz -, amelyeket az elmúlt időszakban nem érintett a minimálbér-emelés és a bérpótlék is csak korlátozottan, és ezáltal létrejött egy nagyon összepréselt, nagyon összenyomódott bérstruktúra, amely nagyon kevésbé, kisebb mértékben tudja megbecsülni tényleg a magasán kvalifikált, gazdag tapasztalattal, a pályán hosszú ideje szolgálatot teljesítő szakembereket, az ő számukra próbáljuk meg ezt fokozottabban érvényesíteni, jelezni a megbecsülést, hogy megtartsuk a szakmát - hogy megtartsuk a szakmát! Ezt úgy tudjuk elérni, hogy miközben a bérpótlék 2014-ben 6-17 ezer forint bruttó/hó között oszlott meg, itt, a jelenlegi elképzelések szerint - de még mindig várjuk, továbbra is várjuk a javaslatokat, ez még nem végleges - 6 és 60 ezer forint/hó/fő bruttó az, amit mi szeretnénk bevezetni. Alapvetően tehát azok, akik régebb óta dolgoznak a területen, akiknek nagyon gazdag a tapasztalatuk, és erre a tapasztalatra, erre a jártasságra a szakmának és az ágazatnak hallatlan szüksége van, ott nem lehet - egyetértünk - 6-8-10 ezer forintos béremelést megvalósítani, hanem ott 25-30-35 ezer forintos emelésre, bértörvényre van szükség, mert ez fog tudni egy olyan jelezést adni és egy olyan bérstruktúrát kialakítani, amelyre aztán a későbbiek során rá tud épülni az életpályára.

Még egyszer: a jelenleginek tehát nem az a célja, hogy nivelláljunk, hogy mindenkinek ugyanannyit, hanem az, hogy próbáljuk meg a szakképzetteknek azt az üzenetet adni, hogy igenis szükség van rátok, és szeretnénk benneteket megtartani és megbecsülni - és ezt ebben a bérstruktúrában, úgy véljük, meg tudjuk valósítani.

Visszatérve a további felvetésekhez, hadd reagáljak. Biztos, hogy Korózs képviselő úrnak és Gúr Nándor képviselő úrnak is elkerülte a figyelmét, én azt mondtam a vitában a térítési díj-szabályozásról, hogy nem kellően árnyalt, és mi vonjuk vissza. Tehát azt a térítési díj-szabályozást, amit jelenleg tartalmaz, azt mi vonjuk vissza, így van, azért, mert a mi vizsgálataink is azt mutatják, hogy miközben fontos kérdés, ahogy az exozében is mondtam, a jövedelmi rászorultság kérdése, ha megnézzük a magyarországi városokat, településeket például, nagyon sokan - ahogy itt többen is megfogalmazták - olyan térítési díj-szabályozást alkalmaznak, amit mi is szeretnénk, ez pedig a differenciált térítési díj-szabályozás, de ez, bár ezt kezeli, de egyszerre kell kezelnie a gondozási rászorultsággal is.

(19.10)

Nem lehet olyan térítésidej-szabályozás, amely úgy differenciál, hogy közben arra ösztönöz, hogy a magasabb önellátási problémával rendelkezőket esetleg, ha felmerült ilyen veszély, akkor sem szabad ennek teret engedni, hátrányba sodorja. Tehát ez az az ok, ami miatt mi ezt ebben a formában most visszavonjuk, és helyt adunk mind ellenzéki, mind kormánypárti képviselői módosítóknak, amik ez ügyben voltak, ezekkel mi egyetértünk.

Ugyanakkor rögzítettem az expozéban is, hogy szeretnénk azért továbbra is a felszínen tartani ezt a kérdést, tehát azt a kérdést, hogy a jövedelmi rászorultság mértéke szerint ösztönözzük a fenntartókat, hogy a szegényebb időseket is tessék ellátni. Tehát az nem működik, és itt ezt nagyon sokan megfogalmazták, hogy egy egységes, uniformizált szabályozás van, egy uniformizált finanszírozás van, mert ez valójában nem arra ösztönöz - és itt az NSZK-ból köszönöm szépen Ikotity képviselő úrnak az idézetet -, nem arra ösztönöz egy ilyen uniform szabályozás és uniform finanszírozás, hogy a legnyomorultabb, a leginkább nélkülöző embereket lássák el a fenntartók, hanem arra, hogy lefölozzenek nagyon sok esetben, és ezért fontos, hogy differenciáljunk egyrészt a gondozási rászorultság mértéke szerint, másrészt pedig a jövedelmi rászorultság mértéke szerint.

Azért csóváltam egyébként a fejem az összeszámításnál, mert ilyen nem létezik, hogy bizonyos óraszámokat felszorozunk, és akkor az idősnek a teljes nyugdíja rámegegy a gondozási díjra, hiszen a törvény tartalmazza a maximális mértékét ennek. Az időskorban 80 százalék, de a házi gondozásban 2009-ben lett felemelve 20-ról 25 százalékra az a ráta, az a maximális küszöb, limit, amit a fenntartó kérhet az időstől a házi gondozási szolgáltatás fejében. Tehát olyan összeszorozással sem haladhat meg bizonyos korlátot a térítési díj havi összege. Ennyit a térítési díj kapcsán.

Külön szeretném megköszönni, most nincs itt Korózs képviselő úr, hogy nagyon kemény szavakkal illetve, még nálam is keményebb szavakkal a házi gondozásban lévő állapotokat, hogy nem normális, ami ezen a területen van, hogy boldog-boldogtalan hozzáfér, kiszorultnak esetleg rászorulóknak, és nagyon keményen, kőkeményen bele kell nyúlni a rendszerbe. Ezt föl is jegyeztem szó szerint. Teljesen egyetértünk.

Azzal is egyetértünk, ahogy elmondtam az expozéban, hogy az ellenőrzés átalakítása egy fontos rész, de ahogy az előbb mondtam, a differenciált jogosultságszabályozás, a differenciált szakmaitartalom-szabályozás, tehát pontosan az, amiről Gúr Nándor képviselő úr is beszélt, hogy a különböző fokozatokhoz különböző szintű szakmai végzettség kell, természetesen így lesz szabályozva, és majd aztán a finanszírozás mértékét is így kell megállapítani.

Itt volt, aki arról beszélt, most nem akarok megvádolni senkit, hogy hát ezzel készítünk elő forráski-

vonást. Nincs ilyen szándék. Ahogy mondtam, az elmúlt 4-5 évben 9-10 milliárd forinttal növekedett a házi gondozási kassza, és nincs ilyen szándék, hogy forrást kivonjunk. Arra van szándék, hogy ezt a forrást... És ez nem liberális duma, illetve liberális szövegezés, ahogy Ikotity képviselő úr mondta... Nekünk azért adta ide az adófizető ezt a pénzt, hogy tényleg a legrászorultabb embereket lássuk el. Ez nem liberális duma, hanem felelősségteljes hozzáállás a közpénzek felhasználásában.

Az, hogy a valóban rászorulóknak kapják ezeket a szolgáltatásokat, és ténylegesen oda jusson a segítség, ahol szükség van rá, a közös felelősségünk, és ezért köszönöm meg azokat a javaslatokat, amelyek alapvetően ebbe az irányba tettek javaslatot. Szó sincs arról, hogy kiszorítani embereket, hogy forrást kivonni a rendszerből, hogy elvenni a pénzt. Nem is tudom, hogy milyen ilyen hasonló megfogalmazások jöttek elő. Ezekről természetesen továbbra sincs szó.

Azt is visszautasítanánk, hogy ez toldozgatás-foldozgatás. Egész egyszerűen '93 óta az elmúlt évtizedekben kialakult egy bizonyos rendszere a szociális szolgáltatásoknak, egy szabályozási logikája. Pontosan azért nem szabad felforgatni a rendszert alapjaiban, hogy a hosszú távú stabilitást megteremtjük ebben. Ezek nem toldozgatások-foldozgatások, hanem a '93-as alapok újratisztítása, hogy valóban oda jusson a segítség, ahol arra szükség van.

A következő kérdés, amelyet írtam, igen, Vágó Sebestyén képviselő úr kérdezte a CSÁO-t. Nincs ilyen szándék, hogy ráterhelni, tehát nincs ilyen típusú szándék, hogy ezt ráterhelni a családok átmeneti otthonaira.

Kérdezte a SZÁP-ot. Így van, mi is azt szeretnénk, hogy januártól olyan ágazati portál működne, amely egyrészt a potenciális kliensek és hozzátartozók, ügyfelek, másrészt a fenntartó, tehát a szolgáltatók, a szakmai partnerek felé napra kész információkat tartalmazna a szabályozási, szolgáltatási rendszer mindennapjairól. Ez egy határozott elképzelés, az NRSZH-nak ezt januárra teljesíteni kell.

Az utcai szociális munka azért nincs még ebben a körben az átalakuló szolgáltatások között - és köszönöm a támogató szolgálathoz kapcsolódó elismerő szavakat -, mert a teljes hajléktalanellátással kapcsolatban a szakmai partnerek bevonásával ezekben a hónapokban szeretnénk egy új megközelítést a hajléktalanokat segítő szociális szolgáltatások tekintetében kialakítani, és ennek része, hogy megújítsuk az utcai szociális munkát. Az utcai szociális munkát, azt gondoljuk, hogy valamilyen értelemben egy picit át kell alakítani olyan kríziszolgáltatássá, ahol azonnali jelzésre azonnali mozgás van. Úgy látjuk, hogy néhány szolgáltató egy kicsit elkényelmesedett. Tehát szeretnénk ennek az élet, a szolgáltatás fókuszát egy picit megerősíteni, de ebben a nagy hajléktalanügyi csomagban szeretnénk ezt majd kezelni.

Az illegális időskorhosszokkal kapcsolatos megjegyzéseket is nagyon szívesen vettük. Azt gondoljuk, ez egy fontos út, hogy ma Magyarországon az idősek

biztonságának egy fontos eleme az is, hogy ne bízzák magukat az idősek olyan kétes háttérű szolgáltatókra, amelyek alapvetően semmilyen szolgáltatást nem biztosítanak, hanem az egyszeri belépőt vagy a gondozási díjat elteszik, és aztán magára hagyják az időseket. Közös érdek, hogy ezeket felderítsük, bíróságoljuk és megpróbáljuk kiszorítani ebből az ágazatból, hogy valóban a szociálisan felkészült szakemberekkel dolgozó szolgáltatók legyenek azok, amelyek ellátják őket, és ahol valós segítségben részesülhetnek.

Fontos kérdés volt, többen mondták az adminisztratív terhek növekedését. 2011-ben még Soltész államtitkár úr vezetésével volt a szociális szabályozásnak egy nagy, átfogó adminisztrációcsökkentő csomagja, a „piros ceruzás” reform, úgy hívták, ami azt csinálta, hogy alapvetően pontosak ezekre a szolgáltatásokra, amelyekről többen beszéltek, megpróbálta a párhuzamos adatszolgáltatásokat, párhuzamos dokumentációs rendszereket, párhuzamos nyilvántartási rendszereket egyszerűsíteni, én azt gondolom, hogy sikerrel.

A másik, amit hozzá kell adni az adminisztrációhoz, hogy tudomásul kell venni, hogy amikor közpénzt bíznak ránk, akkor elvárható, hogy azt dokumentáltan használjuk fel. A szabályozást alapvetően abba az irányba szeretnénk vinni, hogy folyamatosan erősítsük a protokolljellegét a szociális szolgáltatásoknak. Például gyermekjóléti szolgálat esetében bejön a jelzőrendszerből a jelzés, 5 percen belül mit kell csinálni, 10 percen belül mit kell csinálni, s a többi. És ez alapján kell aztán az ellenőrzést lefolytatni, hogy mindenki időben megtette a saját felelősségét, saját dolgát.

Tehát azt gondoljuk, hogy természetesen az indokolatlan adminisztrációs, dokumentációs rendszerek egyszerűsítése továbbra is a feladatunk, de látni kell, hogy a folyamatok és a szolgáltatás teljesítményének a mérése, a szakmai eredményesség mérése szükségessé teszi, hogy bizonyos területeken a mai napig részletesebb dokumentációk legyenek, folyamatkísérés jelleggel, annak érdekében, hogy az adófizető állampolgárok számára számot tudjunk adni, hogy hogyan is költöttük el a ránk bízott forrásokat.

(19.20)

Talán ezek voltak a legfontosabbak. Minden kérdésre próbáltam választ adni. Ha mégis valakinek hiányérzete van, akkor elnézést szeretnék kérni. Ha ilyen jelzés lesz, akkor írásban megválaszoljuk.

Végezetül: azt gondoljuk, hogy ezek a javaslatok - ahogy az exozé elején is jeleztem - alapvetően a szociális szolgáltatások strukturális megújulásának, a célzottság, mind a gondozási, mind a jövedelmi rászorultság fokozottabb megjelenítésének és az ezek alapján differenciált szolgáltatási rendszer kialakításának a folyamatában egy fontos lépés, és természetesen az őszi csomagban is - amelyet már

most tudok jelezni - tovább fogjuk folytatni ezt az irányt.

Még egyszer köszönöm a véleményeket, a javaslatokat, természetesen ezeket figyelembe fogjuk venni az őszi csomag kialakításánál. Kérem, hogy szavazataikkal támogassák majd a javaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására tegnap 16 óráig volt lehetőség. Most 3 perc technikai szünetet kérek, onnan folytatjuk. *(Rövid szünet.)*

Köszönöm megértésüket. Folytatjuk az ülésünket.

Soron következik **az egyes, a felsőoktatás szabályozására vonatkozó törvények módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitája** a lezárásig. Az előterjesztés T/4767. számon a parlamenti informatikai hálózaton valamennyiük számára elérhető.

Elsőnek megadom a szót Palkovics László államtitkár úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgy és Urak! A magyar felsőoktatás működését, oktatási és képzési feladatait a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény határozza meg. A nemzeti felsőoktatási törvény az Alaptörvény X. cikkének (3) bekezdése által meghatározott keretek között a felsőoktatás színvonalának emelését, a versenyképes tudás megszerzéséhez szükséges feltételrendszer megteremtését, valamint az intézményrendszer működésének biztosítását tűzte ki célul már annak a megalkotásakor is.

A kormány 2014. december 22-én elfogadta a felsőoktatási stratégiát, a „Fokozatváltás a felsőoktatásban” című dokumentumot. A stratégia célja a nemzetközi oktatási és kutatási térben magasan pozicionált, a társadalmi kihívásokra válaszolni képes, Magyarország gazdasági sikerességét alapjaiban meghatározó felsőoktatási rendszer létrehozása és működtetése.

Ahhoz, hogy ezen ambiciózus céljainkat végrehajtsuk, minden adott a hazai felsőoktatásban. A következő évtized feladata ezért az, hogy erősségeinkkel, lehetőségeinkkel, erőforrásainkkal és meglévő tapasztalatainkkal élve megteremtjük a régió legkiválóbb felsőoktatási rendszerét, melynek középpontjában a teljesítmény, a magas minőség, a versenyképes tudás, valamint az oktatók és a hallgatók közös sikere áll.

A felsőoktatási stratégia egy 15 évre vonatkozó iránymutatás, amely kijelöli azokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a teljesítményelvű hazai felsőoktatás kialakítása érdekében szükségesek. Célnk a felsőoktatás és a gazdaság kapcsolatának az

erősítése, ahol kiemelt szerepe van a képzés munkaerő-piaci relevanciájának is.

A koncepció szerint 2030-ra Közép-Európa egyik legjobb felsőoktatási rendszere jöhet létre Magyarországon, amely amellet, hogy a minőségi oktatásnak és versenyképes képzésnek köszönhetően képes lesz külső források bevonásával is finanszírozni a tevékenységét, egyszerre igazodik a munkaerő-piaci elvárásokhoz, a társadalmi igényekhez, a demográfiai változásokhoz, valamint a kutatás-fejlesztési és innovációs folyamatokhoz egyaránt. A stratégia eddig az időpontig rögzíti a megvalósítani tervezett célkitűzéseket és akciókat az oktatási kiválóság, a kutatás és a társadalmi felelősségvállalás területén.

A felsőoktatási koncepció célkitűzései öt fő irányvonal keretében foglalhatók össze: együttműködés és versenyhelyzet kialakítása a felsőoktatási rendszeren belül és kifelé; a munkaerő-piaci és társadalmi elvárásokhoz igazodó képzési struktúra; akadémiai értékeket megjelenítő, tudományos kiválóságon alapuló, világszínvonalú felsőoktatás; a magyar gazdaság innovációs képességét biztosító egyetemi kutatás-fejlesztési és innovációs háttér; a célkitűzésekhez igazodó és azt követő intézményrendszer létrehozása.

Itt szeretnék köszönetet mondani a parlamenti pártoknak, mind a kormánypártoknak, mind az ellenzéki pártoknak, hogy ennek a stratégiának a kialakításában javaslataikkal részt vettek nemcsak a Kulturális bizottság ülésein, hanem egyéb más megbeszéléseken is. Azt hiszem, hogy azon kívül persze, hogy nyilván vannak köztünk egyet nem értések, de én úgy értelmeztem az eddigi visszajelzéseket, hogy alapjaiban ezzel a stratégiával mindenki egyetértett.

Ezen stratégia lebontásának az egyik eleme a pillanatnyilag tárgyalt törvényjavaslat, ezzel összefüggésben a felsőoktatásról szóló 2011. évi törvény módosítása. A módosítás lényegi rendelkezései a következők. A felsőoktatás alapfeladatait az intézményrendszeren keresztül valósítja meg. A nemzeti felsőoktatási törvény értelmében a felsőoktatás alapintézményei az egyetemek és a főiskolák, amelyek egy új intézményi formával, az alkalmazott tudományok egyetemével egészülnek ki. Ez az új intézményi forma, azon kívül, hogy magasabb követelményeket támaszt, mint a főiskolai modell, mindenképpen erősíti nemzetközi összehasonlításban a magyar felsőoktatás tradicionális értékeit.

A hátrányos helyzetű régiók versenyhelyzetének javítása érdekében a közösségi felsőoktatási képzési központ modelljének meghonosításával az esélyteremtésben érdekelt régiók közösségei is hozzájuthatnak ahhoz a versenyképes tudáshoz, amely biztosítja számukra a helyben történő boldogulást, és széles körben, magas minőségben teszi elérhetővé azokat az ismereteket, amelyek megfelelő alapot jelentenek a tudásgazdaságban való teljesítéshez.

A mindenki számára elérhető felsőoktatás érdekében új lehetőség, hogy az azonos fenntartó alá

tartozó felsőoktatási intézmények - fenntartói egyetértéssel kötött megállapodás alapján - más intézmény székhelyén, telephelyén is folytathatnak képzést, illetve a működési engedélyhez kapcsolódó nyilvántartásba vételt követően tevékenységet.

A felsőoktatási intézmény vezetése a legutóbbi törvénymódosítást követően kiegészült a kancellárok rendszerével, így ma már az intézmények vezetése a rektor, a kancellár és az intézmény vezetői testülete, a szenátus működésére épül. A nemzeti felsőoktatási törvény módosítása - figyelemmel a kancellár már részletezett feladataira - kiegészíti a rektor felelősségi körét, hatáskörét pontosítja és egyébként a kancellár feladataival összhangban leírja.

A felsőoktatási törvény módosításával az állami felsőoktatási intézményekben az intézményi stratégiai döntések megalapozása, valamint a gazdálkodási tevékenység szakmai támogatása és ellenőrzése céljából egy új testületet, a konzisztóriumot javasoljuk létrehozni. A konzisztóriumnak tagja lenne a rektor és a kancellár, valamint az intézményi profilhoz igazodó három külső, egyébként az intézménnyel jogi viszonyban nem, de szakmai viszonyban álló szakember. E tagokat az oktatásért felelős miniszter kéri föl a felsőoktatási intézmény társadalmi-gazdasági környezete meghatározó szerveinek, az érintett felsőoktatási intézménynek, valamint a hallgatói önkormányzat véleményének a kikérése mellett.

(19.30)

A módosítás az új testület szabályozásával párhuzamosan differenciálja a felsőoktatási intézmény irányításában részt vevők hatáskörét: míg a kancellár a szenátus hatáskörébe tartozó kérdésekben is egyetértési jogot gyakorol bizonyos kérdésekben, addig a konzisztórium hatáskörébe tartozó kérdésekben erre nem lenne jogszabályi hatásköre. A konzisztórium egyetértésére lenne szükség a középtávú intézményfejlesztési terv, a kutatás-fejlesztési innovációs stratégia, az intézményi költségvetés és a költségvetési beszámoló elfogadásához, valamint az intézmény vagyongazdálkodási tervének meghatározásához, gazdálkodó szervezet alapításához, valamint az ebben történő részvétel megszerzéséhez is.

Az oktatásnak kiemelt szerepe van a gazdasági rendszer működésének segítésében, illetve a gazdaság növekedésének előmozdításában és biztosításában is. A duális képzési forma a felsőoktatás és a gazdasági szereplők együttműködésével megvalósuló speciális gyakorlatorientált felsőoktatási képzés. A szakmai kompetenciák gyakorlásával összefüggő képzési idő veti fel azokat a kérdéseket, amelyek a felsőoktatásban a duális képzés, a gyakorlatorientált képzés meghonosítását segítik elő, így például a gyakorlati szakember mesteroktatói munkakörben történő foglalkoztatását és a duális képzésnek a szociális munkás képzésére történő kiterjesztését.

A mesteroktatóhoz mint új munkakörhöz kapcsolódó előmeneteli és illetményrendszer a közal-

kalmazotti foglalkoztatási rendszer része lesz. A mesteroktató alkalmazási feltétele a mesterfokozat, valamint legalább tízéves szakmai-gyakorlati munkatapasztalat. A mesteroktató elsődleges feladata a hallgatók gyakorlati képzése, természetesen nem kizárva ezzel az elméleti képzést, ezzel erősítve a hallgatók vállalati-szakmai ismeretei megszerzésének a lehetőségét.

A javaslat rendelkezik több, az oktatókat érintő kérdéskörrel is. Egyrészt javaslatot tesz arra, hogy a teljes munkaidőből, azaz a heti 40 órából hány órát kell fordítani egyes oktatói munkakörökben a hallgatók felkészítését szolgáló előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció megtartására, vagyis mennyi a tanításra, a hallgatóval foglalkozásra fordított idő minimuma. Ez a minimum legfeljebb 40 százalékkal megemelhető, illetve 25 százalékkal bizonyos időre csökkenthető. Az oktató munkaidejének legalább 20 százaléka a tudományos kutatás - illetve művészeti vagy sportszakmai tevékenység - folytatására szolgál.

A módosítás azt teszi lehetővé, hogy a tudományos kutatói munkakörben foglalkoztatott, a teljes munkaidejének legfeljebb 20 százalékaiban, mindenfajta további jogviszony nélkül részt vehessen az oktatásban, és elláthasson oktatói feladatokat is. A javaslat szól arról, hogy az eddig külön követelmény elé állított főiskolai és egyetemi adjunktusi munkakörü feltételek azonosak legyenek, és az adjunktusi munkakörben történő alkalmazás egységes feltételül a doktori fokozat szerzését szabja. A javaslat azt is kimondja, hogy a foglalkoztatási követelményrendszerben megfogalmazottak felülvizsgálatát legalább ötévente szükséges lefolytatnia a munkáltatónak, ezzel is biztosítva a minőségi oktatást és képzést.

Az Nftv. értelmében a munka törvénykönyvét, valamint - az állami felsőoktatási intézmény tekintetében - a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt az Nftv.-ben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni. A projektekhez kapcsolódó új foglalkoztatási szabály szerint a felsőoktatási intézmény az elismerési törvény módosítása alapján fogadhat harmadik országbeli oktatót is.

A határon túli magyarokkal kapcsolatos oktatáspolitikai célhoz igazodóan az oktató az őt foglalkoztató felsőoktatási intézmény hozzájárulásával munkaköri feladatait az oktatásért felelős miniszter által meghatározott időre - legfeljebb öt évre - meghirdetett felsőoktatási együttműködési program keretében külföldi székhelyű, magyar nyelvű képzést folytató felsőoktatási intézményben is teljesítheti. A hallgatókat érintő szabályok közül kiemelendő, hogy növekszik az átsorolás követelménye az állami ösztöndíjjal támogatott képzés és az önköltséges képzés között.

A javaslat az összegyűjtendő kreditek számát az eddigi 15 helyett 20 kreditben határozza meg, nyilván két félév átlagában, illetve további feltételként a kormányrendeletben meghatározottak szerint intézményi szervezeti és működési szabályzatban megállapított tanulmányi átlagot ír elő.

A módosítás célja, hogy a kiemelkedő eredményt elérő önköltséges hallgatók nagyobb esélyt kapjanak az állami ösztöndíjjal támogatott képzési formába történő bekerülésre, valamint azok a hallgatók, akik egyébként esetlegesen a képzést nem veszik olyan mértékben szigorúan, ők pedig egy jelzést kapjanak, hogy mielőtt elérnék egyébként a finanszírozott féléveik számát, korábban már tudatosodjon bennük az, hogy az állami ösztöndíjből ki is lehet kerülni. A szabályozási javaslat tekintettel van azon állami ösztöndíjas hallgatókra azonban, akik Erasmus-programban vesznek részt, és így külföldi tanulmányaik miatt nem tudnák a szükséges kreditmennyiséget teljesíteni. Ezt a félévet a törvényjavaslat figyelmen kívül hagyja, tehát két itthon teljesített félév átlagában kell az előírt kreditmennyiséget megszerezni.

A felsőoktatás ágazati irányítási feladatait az oktatásért felelős miniszter látja el, akinek új felsőoktatás-szervezési feladata a hallgatói kompetenciamérés elrendelése, illetve a felsőoktatás-fejlesztéssel kapcsolatos feladata az országos hallgatói kompetenciamérés szakmai feltételeinek megteremtése. A kompetenciamérés egyik eszköze annak, hogy azon hallgatók esetén, akik bekerültek a felsőoktatási intézménybe és bizonyos készségeik hiányosak, erről a hallgatók és az intézmény is tudomást szerezzen, és az intézmény ilyen értelemben segíteni fog ezekben a hallgatóknak, hogy annak érdekében, hogy el tudják végezni, meg tudják szerezni az abszolutóriumot, illetve később a diplomát, külön támogatást fog nyújtani.

Szintén a hallgatókat segíti az az intézkedés, amelynek keretében beépül a felsőoktatási képzésbe az idegen nyelvi tanulmányi követelmények elvárása. A javaslat alapján a hallgatók a szakhoz előírt összes krediten túl, annak 10 százalékáig terjedően nem magyar nyelven oktatott tárgyat is felvehetnek, amelyet az intézménynek szükséges biztosítani.

A hallgatók országos képviselőjét a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, a felsőoktatási intézményekben a hallgatók érdekképviselőjét pedig az intézményi hallgatói önkormányzat látja el. Az Nftv.-módosítás javaslata alapján a tisztségviselő megbízatási ideje jogszabály alapján korlátozva legfeljebb négy év lehetne, de mind a két funkcióban négy-négy év, tehát ezeket nem kell összeszámítani, tehát négy évig lehet HÖÖK, illetve négy évig lehet HÖK-képviselő. A megbízott vezető esetében összeférhetlenségi szabály is megfogalmazódik, amely szerint önkormányzati tisztségviselő nem lehet az, aki intézményi társaságban vezetői tisztségviselői feladatokat, felügyelőbizottsági tagságot vagy könyvvizsgálói feladatot lát el.

Új elem továbbá, hogy a javaslat alapján az intézményi szervezeti és működési szabályzatnak része lenne az intézmény hivatalos nevének felhasználásával szervezett hallgatói és egyéb rendezvényekkel kapcsolatos szabályozás. E körbe tartozó új rendelkezés, hogy a hallgatók és a felvételt nyert, de még be nem iratkozott hallgatók számára kötelezettséggé

jelenik meg az intézmény alkalmazottai és hallgatói emberi méltóságának, valamint az intézmény hagyományainak a tiszteletben tartása.

A felsőoktatási intézmény működéséhez kapcsolódó nyilvántartási feladatokról és eljárásokról szóló rendelkezések kiegészülnek azzal, hogy mesterszak indítása esetén - hasonlóan a doktori iskola létesítéséhez - a nyilvántartásért felelős hatóság a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményétől eltérő határozatot nem hozhat, kötve van ahhoz. Az új rendelkezés szerint a kezdeményező felsőoktatási intézmény a doktori iskolák létesítésénél, valamint alap- és mesterképzés, felsőoktatási szakképzés indítási eljárásában - a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság helyett - az Európai Felsőoktatási Minőségbiztosítási Szövetség, az ENQA teljes jogú tagjaként működő más szervezetet is felkérhet, és ezt a hatóság szakértői véleményként elfogadja.

2013. november 20-án az Európa Tanács és az Európai Parlament elfogadta a 2013/55/EU irányelvet a szakmai képesítések elismeréséről szóló irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012. európai uniós rendelet módosításáról. Az irányelv reformja a munkavállalók Európai Unión belüli mozgásának könnyítését célozza. A módosított irányelvet 2016. január 18-áig kell a tagállamoknak átültetniük a nemzeti jogba. Az implementáció elsődleges eszköze a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló 2001. évi C. törvény módosítása.

Az elismerési törvény három része közül - továbbtanulási célú elismerés, harmadik országban szerzett oklevelek elismerése, uniós elismerés - a harmadik rész szerinti, azaz az uniós jog alapján történő elismerést érinti a törvénymódosítás. A törvényjavaslat az irányelvben érintett kérdéskörök magyar szabályozására, illetve az eddigi szabályozásnak a módosítására tesz javaslatot.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény módosításának célja a tudományos közleményeknek nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázisban történő kötelező nyilvántartásáról és nyilvánosságáról történő rendelkezés rögzítése. Az előterjesztés a Magyar Tudományos Akadémia által kezelt, jelenleg külön megállapodás alapján a magyarországi felsőoktatási intézmények részvételével működő nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis - a Magyar Tudományos Művek Tára - kötelezően tartalmazza a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak által a jogviszonyuk keretei között megalkotott és megjelentetett tudományos közlemények adatait, valamint a költségvetési forrásból tudományos mű megírására, létrehozására irányuló szerződés alapján támogatásban részesülő személyek által megjelentetett tudományos művek adatait. Az adatbázis alkalmas lesz az önkéntesen közzétenni kívánt tudományos művek adatainak befogadására is.

Azt gondolom, hogy nagyon röviden ilyen késői órán a többi részletre majd a válaszokban, illetve az

összefoglalóban visszatérek. Szeretném megköszönni a képviselő hölgyek, urak a felsőoktatási stratégia és ennek az egyik implementációjához, a törvényhez benyújtott javaslatait, és kérem ennek az elfogadását. Köszönöm a figyelmet. (Dr. Pósn László tapsol.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim!

Most a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Pósn László képviselő úr. Parancsoljon!

(19.40)

DR. PÓSN LÁSZLÓ, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ahogyan a benyújtott törvénytervezet címe mutatja, nem egy szaktörvény módosításáról van szó, hanem több olyan törvény kerül itt most terítékre, amelyek valamilyen módon a felsőoktatáshoz kapcsolódnak, azt érintik; ilyen lehet a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény, az Akadémiával kapcsolatos törvény, a nemzeti felsőoktatással kapcsolatos törvény, tehát ezek mind-mind olyan törvényterületek, amelyek a jelenlegi szabályozás módosítását valamilyen módon magukon viselik.

Ahogy államtitkár úr is mondta, egy olyan stratégia, ami viszonylag széles konszenzust tudhat a háta mögött, egy ilyen stratégia mentén történő elmozdulásnak lehetünk most tanúi ennek a módosító javaslatnak a beterjesztésével. Ennek a stratégiának az egyik legfontosabb eleme az, hogy a felsőoktatás és a gazdaság közötti kapcsolatot hogyan és mint lehet erősíteni; illetve ehhez szorosan kapcsolódik az, hogy piacképes diplomákkal tudjanak a felsőoktatási intézmények előállni, magyarul a képzés munkaerő-piaci megfeleltethetősége rendben legyen.

Ennek során kerül sor arra, hogy a felsőoktatásba gyakorlati szakembereket is be kívánunk vonni; az a bizonyos mesteroktató, amiről szólt államtitkár úr, ezt a célt szolgálja. Én ezzel egyet tudok érteni. Sőt, azt szeretném jelezni, hogy ezt ígéretes első lépésnek tekintem a jövőre vonatkozóan, mert számos területen is hasonló logika mentén érdemes lenne elmozdulni.

Ezt már elmondtam korábban is többször, most csak megismétlem: a pedagógusképzés esetén önmagában az a tény, hogy megnöveltük a gyakorlati idő arányát, még nem oldja meg a pedagógusképzés minőségi javítását. Ott is nagyobb hangsúlyt kellene fektetni arra, hogy az akadémiai neveléstudomány elméleti ismeretei mellett a szakmódszertani, vezető tanárok által vezetett gyakorlati elemnek nagyobb legyen a súlya.

Vagy egy másik területet hadd említsek: az orvosképzés területén azok az igazán komoly szakemberek, akik ténylegesen a gyógyító tevékenységben kimagaslóan tudnak teljesíteni, nem biztos, hogy egyébként ténylegesen az elméleti oktatásban részt vesznek. Ám a napi gyakorlati rutin legjobb megis-

mertetésénél nélkülözhetetlenné válnak, tehát ilyen szempontból az orvosképzésnél is bizony érdemes lenne majd azt a korántsem egyszerű és nagyon-nagyon bonyolult feladatot végrehajtani, hogy hogyan lehet világosan elkülöníteni egymástól a szó jó értelmében az oktatási és gyógyító tevékenységet, ezek időbeli kereteit, finansiális vetületét, és így tovább. De mindenestre a mesteroktató bevezetését ezen logika mentén egy első és ígéretes lépésnek tekintem.

Egyetértek azzal, hogy a felsőoktatási intézményekben a tudományos minőség szempontjából néhány cölöpöt lever ez a törvény. Az egyik ilyen az, hogy ha valaki 10 év után sem tud tudományos fokozatot szerezni, azt a továbbiakban oktatói munkakörben ne lehessen foglalkoztatni. Azt gondolom, ez a minimum, és ezzel maximálisan egyet tudok érteni; ahogyan azzal is, hogy egységesíti azt, hogy minden intézményben az adjunktusi munkakörben történő alkalmazás feltétele egy bizonyos egységes sztenderd mentén értelmezendő. Szerintem ez helyes és megfelelő.

A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló törvény számos pontja, ami itt előjön, nyilvánvalóan támogatandó, ugyanakkor néhány pontosítást szükségesnek éreznék a magam részéről, mégpedig az MTMT-re vonatkozóan. Első ránézésre a Magyar Tudományos Művek Tára ígéretes, jó kezdeményezés, egy központilag létrehozott adatbázis, amely összevethető, sok információt tartalmaz. Önmagában ezzel nem is lenne probléma. A probléma ott van, hogy az MTMT-vel kapcsolatban, amióta ez van, kifogások is merülnek fel, még hozzá nem is feltétlenül csak a külső szemlélő oldaláról, hanem az Akadémia különböző osztályai részéről is, magyarán a különböző tudományterületeknél nem egyformán használható; számos probléma merül fel a társadalomtudományok vagy éppen a természettudományok oldaláról nézve. Ez a fajta uniformizált rendszer nem biztos, hogy minden igényt képes kielégíteni.

Arról nem is beszélve, hogy sok esetben arról hallunk, hogy nem egyenrangú partnerek együttműködésével működik, ennek érdekében tettem is módosító javaslatot; aztán hogy ez megoldás lesz-e vagy sem, azt nyilván nem tudom. Mindenesetre egy fontos elvet érdemes lenne itt szem előtt tartani, nevezetesen, hogy a felsőoktatási intézmények a hazai és a nemzetközi oktatási-kutatási piacon egyaránt egyfajta versenyhelyzetben vannak, és nem kétséges, hogy a központi számbavétel, teljesítménymérés összehangolása szükséges, de az egyetemek számára az is létszükséglet, hogy képesek legyenek egyediségüket valamilyen módon reprezentálni, annak megmutatása, hogy miben mások, jobbak a többiekénél. Ezért egy olyan MTMT-re lenne szükség, amely az összehasonlíthatóságot biztosító országos rendszerként az egyes intézmények egyedi törekvésének is képes teret adni. Ez most nincs jelen.

Kiemelt fontosságú az intézményi megoldások és a központi adatbázis közötti több irányú, több

protokollt lehetővé tevő együttműködés kidolgozása, merthogy az intézményrendszerek egyébként már működnek. Azért működnek, mert az intézmények szintjein ezeket jóval hamarabb létrehozták, egyszerűen azért, mert enélkül a hazai egyetemek nem lettek volna képesek bekapcsolódni jelentősebb mértékű nemzetközi együttműködésekbe, kutatási projektekbe.

Ugyanakkor van egy másik probléma is, hogy az Országos Doktori Tanács és az MTMT követelménye között nincs összhang, jelenleg ezek a követelmények eltérőek. Ha csak megnézzük az Országos Doktori Tanács nyilvántartását tudományos művekre vonatkozóan vagy az MTMT-t, akkor láthatjuk, a kettő között bizony vannak eltérések.

A doktori értekezéseket, azok téziseit nyilvántartó adatbázis ugyanúgy mindenki által hozzáférhető, ez önmagában dicséretes. Probléma inkább ott van, hogy csak és kizárólag az úgynevezett DOI-azonosítót írja elő a jelenlegi felsőoktatási törvény. Helyesebb lenne nem csupán egy, hanem több, a nemzetközi gyakorlatnak megfelelő állandó azonosító elfogadása, ugyanis sok helyen, sok intézményben a megnevezés kötelezővé tétele szükségtelen korlátozást jelent, mert azokon az egyetemeken, ahol beépített, állandó azonosítóval működő szoftvereket alkalmaznak, kettős fizetésre és adminisztrációra kényszeríti az intézményeket.

Egyetértünk azzal és támogatandónak tartjuk, hogy a kutatóhelyekhez kapcsolódó speciális munkajogi rendelkezések bekerülnek a törvénybe. A határozott időre létesített támogató kutatócsoportok esetében az a tény, hogy egy alkalommal legfeljebb 3 évig tartó határozott idejű jogiszonyt lehessen létesíteni, szerintem helyes és támogatandó.

Maga a törvénymódosítás; erről viszonylag kevés szó esett. Én magam sem kívánok erre sok szót fordítani, de mégiscsak tegyük hozzá, hogy a törvénymódosításnak a gerince, a legnagyobb része lényegében a külföldi bizonyítványok, oklevelek elismerését, a munkavállalók Unión belüli mozgásának könnyítését célzó uniós irányelvek hazai joggyakorlatba történő átültetése. Ehhez kapcsolódóan szerepel egy olyan mechanizmus létrehozására irányuló szándék, ami egyfajta riasztási mechanizmus, nevezetesen, hogy a tagállamok értesítik egymást, ha egy szakember az ellene alkalmazott fegyelmi vagy büntető szankció miatt a továbbiakban nem gyakorolhatja hivatását. Ez lényegében visszaélések, családok kiiktatására alkalmas. Ezt kifejezetten üdvözlendőnek tartom.

Azt is a törvényjavaslat erényeként tudom említeni, hogy meghatározza és pontosítja azt, hogy mely kritériumok alapján jogosultak az egyes felsőoktatási intézmények képzések folytatására, illetve végzettségek elismerésére, magyarán definiálja, hogy mi az egyetem, mi az alkalmazott tudományok egyeteme, mi a főiskola, közösségi főiskola, merthogy e területeken az elmúlt 15-20 évre ha visszatekintünk, elég nagy kavalkád volt: egyetem vagy nem egyetem; ki

adja ezt a címet, ki nem adja ezt a címet; mikor lehet egyik vagy másik intézményt ennek tekinteni. Ebből a szempontból szerintem azok a kritériumok, amelyeket a törvénytervezet vagy -módosítás tartalmaz, az szerintem elfogadható és rendben lévő.

Az alkalmazott tudományok egyeteméhez kapcsolódóan, ahol a duális képzés és a vállalati kapcsolatok ügye is erőteljesen előjön, de nemcsak ehhez, hanem nyilván általában is mondhatjuk, a felsőoktatási intézményekhez kapcsolódóan fontos lenne annak elkülönítése, hogy a kutatás-fejlesztés, innováció apropóján a költségvetési forrásokból származó kutatás-fejlesztés, illetve a vállalati megrendelésekre vagy piaci források bevonásával történő kutatás-fejlesztés esetén ez két külön elkülönített, egymástól világosan elváló elszámolási és nyilvántartási rendszeren keresztül történjen, hogy ne keveredjenek össze.

(19.50)

És ezzel lehet viszont megoldani azt, hogy a vállalati, piaci oldalról történő K+F esetében nagyobb mozgásteret kaphassanak az intézmények, ami pedig szakmai szempontból elengedhetetlen.

A konzisztórium kérdését említette államtitkár úr. A konzisztórium egyik oldalról egy nagyon fontos új intézménye lenne a felsőoktatási rendszernek, én ezt magam jónak is tartom, ugyanakkor az átláthatóság és az ellenőrizhetőség bizonyos garanciális dolgokat szükségesnek tart. Ebből következően szeretném majd azt javasolni, illetve javasoltam egy módosító javaslat során, hogy a konzisztórium esetében a javasolt tagok névsorát, önéletrajzát hozzák majd nyilvánosságra, hogy lehessen tudni, hogy milyen megfontolások is állhattak bizonyos személyek ideoda-amoda történő delegálásánál, és természetesen egyúttal azt is, hogy a különböző véleményezők ezzel kapcsolatban mit mondtak és mit tettek.

A hallgatói önkormányzatok működésével kapcsolatos törvényi jogszabályok szerintem nagyon helyesek; lehet, hogy már jóval hamarabb sem ártott volna, ha a felsőoktatási törvényben ilyenek vannak. Az eddigi, bocsánat a kifejezésért, sok esetben szinte örökös HÖK-tagságra berendezkedők életpályája számára nyilvánvalóan teljesen más kilátások voltak korábban, mint ezen új szabályok mentén. Én azt hiszem, hogy ez a szabályozás valóban abba az irányba viszi el a hallgatói érdekképviseleteknek a működését, hogy valóban a hallgatói érdekek mentén fognak majd tevékenykedni.

A hallgatói átsoroláshoz teljesítendő kredit kérdését illetően a javaslat húsz kreditről beszél. Első hallásra egyébként ez egy támogathatónak tűnő, jó javaslat, hiszen kifejezetten a minőség irányába és a teljesítmény irányába mozdul el, ugyanakkor nem minden esetben életszerű, mert vannak olyan tárgyak, vannak olyan szakok, ahol bizonyos tárgyaknak a kreditértéke messze több, mint egy másiknak.

Mondjuk azt, hogy nagy súlyú, több kreditet érő tárgyról van szó, orvosi, jogászképzéstől kezdve sok mindent lehet említeni. Ilyen esetben, ha egy-egy ilyen tárgynál valami nem sikerül, akkor bizony előfordul, hogy jóval több kreditet bukik valaki, mint amit szeretett volna, és ennek hiányában, mivel sok esetben egymásra épülő tárgyról van szó, a következő szemeszterben sem képes a megfelelő kreditmennyiséget teljesíteni, éppen ezért ezzel kapcsolatban én két módosítót is beadtam.

Az elsőt valószínűleg vissza is fogom vonni, mert túl szakmaira sikeredett, és egy átlag földi halandó ebből nem fog érteni semmit. Ez nevezetesen arról szólt volna, hogy a mintatantervekhez kapcsolódóan, azok 60 százalékánál rögzíteni. Na most, megkérdeztem néhány hallgatót az egyetemen, hogy tudják-e, hogy mi ez, fogalmuk sincs róla, úgyhogy rájöttem, hogy ez így kivitelezhetetlen lesz. Én a 18 kreditet verziót javasolom, az a mostani 15-höz képest elmozdulás, de ugyanakkor a teljesíthetőség szempontjából életszerűbb, ugyanis azért jó, ha kicsit kalkulálunk a számokkal. Az egyes félévek, szemeszterek kreditértéke, ha figyelembe vesszük az intézmények által meghatározott képzési időszakokat is, legfeljebb három kredittel térhet el a mostani 30-tól, így 27 és 33 közötti mozgástérre van lehetőség. A 18-at ehhez lőttem be. Remélem, hogy ez az érték támogathatónak fog majd bizonyulni.

Magánvéleményemet már többször elmondtam, ha megengedik, akkor most is megismétlem. A hallgatói kompetenciamérés logikáját értem, jónak is tűnik. Ugyanakkor az a meglátásom, hogy ez több adminisztratív és egyéb teendőt ró a felsőoktatásra, mint ha a bemeneteli oldalon tennénk egy nagyobb szűrőt. Ennek pedig van egy nagyon egyszerű módzata, ezt úgy hívják, hogy a felvételiztetési jog az adott intézményeknél legyen, és ők döntsék el, hogy kiket engednek be. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Hiller István képviselő úr, az Országgyűlés alelnöke. Parancsoljon, alelnök úr!

DR. HILLER ISTVÁN, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Azt gondolom, hogy ilyen szűk szakmai körben valóban próbáljunk szakmai beszélgetést folytatni, és majd amikor tele a terem, akkor érdemes politikai jellegű csatákat megvívni. A hozzászólásomban is ilyen kritikái megfontolásokat és bizonyos javaslatokat szeretnék tenni.

Elsőként is azért csak meg kell vizsgálni, hogy miért is kell a felsőoktatási törvényt, a nemzeti felsőoktatási törvényt módosítani. Ennek három okát gondolom én, és azért ki kell mondani, hogy az a 2011-es törvény, amit egyébként számos szakmai és ellenzéki kritika mellett ebben a Házban a többség elfogadott, az szakmailag egy nagyon gyenge munka.

Lehetett érteni és érezni, hogy amennyiben a magyar felsőoktatást az a törvény fogja irányítani, akkor ennek alapvető módosítására lesz szükség. Sajnos azt kell mondjam, hogy bizony három év, két tanév a magyar felsőoktatásban áldozatul esett ennek a szakmailag nagyon nehezen minősíthető, politikailag számos jelzőt tudnék mondani rá, de azt kell mondjam, hogy szakmailag valóban gyenge munkának.

A másik ok, ami miatt beszélnünk kell a törvénymódosítás szükségéről, ebben érdemes vitatkoznunk egymással, az a pénzkivonás, amelyet a magyar felsőoktatás állami támogatásával önök 2011 óta elvégeztek. Én továbbra is azt állítom, hogy ennek a mértéke is meg egyáltalán az üzenete a magyar felsőoktatás színvonalának nemhogy a megtartását eredményezte, hanem romlást hozott. Azon a kritikus szinten ellátás az állami támogatás, amikor az alapfeladatok ellátása került veszélybe; és a külső bevételek kérdése, ami ilyenkor elő szokott jönni, nem releváns, ha a magyar felsőoktatásról beszélünk, csak akkor releváns, ha egyes intézményekről beszélünk. Tehát nem lehet összehasonlítani az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem lehetőségeit, éppen a tudományokból fakadóan. Hát teljesen nyilvánvaló, nem is nagyon tölténem az időt, hogy a műszaki tudományok, a Budapesti Műszaki Egyetem lehetőségei a külső bevételekre sokszorta nagyobbak, mint az Eötvös Loránd Tudományegyetemé. De itt nem a két egyetemről beszélek, hanem a két tudományról, tudományterületről.

A harmadik kérdés, ami miatt a felsőoktatási törvény módosítására van szükség, ez nem kérdéses, hogy a magyar felsőoktatás színvonalának emelése érdekében szükségesek átalakítások, és az máris egy előrelépés 2011-hez képest, hogy előbb egy stratégia készült el, és utána a törvénymódosítás javaslata. Mert ott inkább azt láttam, hogy előbb elkészült a törvény szövege, aztán utána elkezdtek gondolkodni azon, hogy milyen a magyar felsőoktatás jellegzetessége. Azok az üzenetek azonban, amelyek a kormányzat részéről megfogalmazódnak, azok a tulajdonosi állami szerepvállalás igen erőteljes erősítését mutatják. Ez a korábbiakban is így volt, annak idején vitatkoztunk a kancellári rendszer bevezetéséről és a kancellárok megjelenéséről, ami kétségkívül nemzetközileg egy megvitatható téma. Az azonban, hogy a megnyirbált jogkörű rektor is meg a kancellár is ott van, most pedig egy újabb testület, a konzisztórium is belép ebbe a szisztémába, ezeknek az együtthatalma a törvényben nincsen tisztázva. Én itt nagyon sok konfliktuslehetőséget látok. Olyanokat is, amelyeket nem biztos, hogy mindig paragrafussal lehet szabályozni.

(20.00)

Egész egyszerűen az egyetem létéből fakadóan részben az oktatás, részben a kutatás dolgaiban itt már olyan mennyiségű hatáskörrel megjelenő intéz-

mény, személy van, akiknek együttes megjelenése és működése, azt gondolom, hogy átláthatatlan dolgokat eredményez. Most nem akarok egyes helyzeteket megvilágítani, amikor a kancellár és a rektor egyet nem értéséből milyen szituációk alakultak ki, nem a sztori vagy a sztorizgatás itt a feladat és a lényeg, hanem én tartok attól, hogy a rektor, a kancellár és a konzisztórium együttesen a tevékenységükben nagyon sok súrlódási lehetőséget nyújtanak az egyes intézményeknek és a magyar felsőoktatásnak is.

Mindenesetre az az irány, amely az autonómia szűkítését, az intézményi lehetőségek csökkentését és az állami szerepvállalás növelését hozta, eredményezi törvényekben és törekvésben, ez teljesen nyilvánvaló, ebben én abszolút semmilyen garanciát nem látok abban, hogy a magyar felsőoktatás színvonala emelkedni fog, azt látom, hogy a kormány beleszólása, beleszólási lehetősége a legkülönbözőbb hétköznapi ügyekben is nő. Egyáltalán nem látom annak a garantált sikerét, hogy egy intézmény életét, a felsőoktatás napi működését és hosszabb távú elképzeléseit miért látná jobban egy kormány által kinevezett testület vagy személy, mint maga az intézmény. Az autonómia a felsőoktatásban persze jórészt a kutatás és az oktatás szabadsága, de az autonómiában más is van. Az autonómiában a tudomány és a kutatásnak, az oktatásnak azon önvezetési képessége van benne, hogy igenis megfelelő módon tudja intézni a dolgot.

Alaposan átolvastam az ÁSZ jelentését a magyar felsőoktatásról, amelyet bizottsági ülésen is volt mód megkapni és megnézni. Ezek tényszerűen nyilván úgy vannak, ahogy az ÁSZ mondja, de az én véleményem nem fogja megváltoztatni a tekintetben, hogy én továbbra is autonómiapárti vagyok, és egyáltalán nem látom, hogy a kormányzat, a kormány beavatkozásának, mozgásterének bővítése, az autonómia csökkentése a színvonal emeléséhez vezet. Nem látom ezt az összefüggést, és azt kell mondjam, hogy itt nem is nagyon csodálkoznék, hogyha a továbbiakban sem lennének erről pozitív tapasztalatok.

Néhány kérdésről, ami a törvényjavaslat részleteiben zajlik: ez a duális képzési forma, ami most a felsőoktatásról zajlik - tehát nem a közoktatás, illetve a szakképzés dolgáról beszélek -, ebben én előzetesen ítéletet nem fogok és nem is akarok mondani. Nézzük meg! Látom a nemzetközi példákat, van, ahol jól működik, van, ahol csak van. Őszintén remélem, hogy itt sikerült ezt úgy megcsinálni, azért mégiscsak az az érdekünk közösen, hogy a magyar felsőoktatás színvonala emelkedjék, azt el kell mondani, hogy a duális képzés a felsőoktatás egészen nem megvalósítható. Nem minthogyha akár a stratégia, az a törvény leírná, de azért érdemes azt egy szakmai, szűk körű, belső beszélgetésben itt, az Országgyűlés nyilvánossága előtt leszögezni, hogy igenis vannak olyan tudományterületek, vannak olyan tudományágak, ahol a duális képzés soha, de soha nem lesz bevezethető, mint ugyanúgy, ahogy vannak olyan területek, ahol meg hozhat eredményt, de úgy általá-

ban a felsőoktatás és a duális képzés kapcsolatáról nem érdemes beszélni.

Szeretnék itt behozni egy olyan kérdést, amely a stratégiában nem szerepelt, a törvényben nincsen, én meg egy élő problémának tekintem, ezért módosító indítványt adtam be ezzel kapcsolatban. Ennek apropója egyszerűen az, hogy a felsőoktatási törvényt megnyitották, következésképpen a felsőoktatás területén jelentkező különböző kérdéseket érdemes ilyenkor beemlíteni. 52 ezer olyan felnőtt magyar állampolgár van, aki abszolutóriummal, államvizsgálattal lezárta az egyetemi tanulmányait és nyelvvizsgával hiányában nem kapja meg a diplomáját. Ennek a ténye ismert, évről évre görgeti maga előtt ezt a magyar politika, és egyébiránt egy úgynevezett diplomamentő programot is elindítottak. Valljuk meg, hogy ez kudarcot vallott. Az arányok ismertek, hogy hány volt diák nyerte el így a diplomáját. A százalékos arányok azt mutatják, hogy az a program sikertelen. Ha itt megállunk, akkor azért sokkal előbbre nem vagyunk, mert mégiscsak valahogy a politikának és a szakmának gondolkodnia kell. Ezek az emberek elvégezték a tanulmányaikat, valóban nem szereztek nyelvvizsgát, ahogy elnézem, így, ebben a formában nem is fognak.

Azt javaslom, hogy egy valóban szakmailag mérés lépéssel hirdessen amnesziát a politika azzal, hogy a diplomájukba kerüljön bejegyzésre, hogy nyelvvizsga nélkül. Amennyiben két éven belül megszerzik a nyelvvizsgát, akkor kapják meg a teljes értékű diplomát, majd meglátjuk, hogy a munkaerőpiac elfogadja-e, befogadja-e őket, mindenesetre azt az érvet, hogy ezzel a diploma értékét csökkentenénk, én nem vagyok hajlandó elfogadni, nem erről van szó, mert nem ugyanazt a diplomát kapják. Azt viszont, hogy 50 ezer embernek a problémáját nem sikerül évek óta megoldani, kimondottan luxusnak tekinteni, egész egyszerűen a szakmai ismereteiket nem tudják beépíteni a magyar munkaerőpiacba. Javaslom, hogy erről folytassunk vitát. Ha a diplomamentő program sikeres lett volna, akkor erre nem lett volna semmilyen szükség. Emlékeztükbe idézem, hogy annak idején, amikor a nemzeti köznevelési törvény, illetve a nemzeti felsőoktatási törvény vitája folyt, akkor éjszakába nyúló módosítók kapcsán bizony ez a kérdés előjött négy-öt évvel ezelőtt, azóta is megoldatlan, csak egyre több az ilyen ember. Erre, azt gondolom, hogy valamilyen megoldást kell tudni adni, az én módosítómban egy ilyen javaslat megfogalmazásra került.

Azt még el kell mondjam, miközben semmilyen módon nem titok, hiszen a szereplők részben ugyanazok, mint néhány nappal ezelőtt, de azért mégiscsak meg kell említeni, hogy az több mint furcsa és szakmailag valóban teljesen elfogadhatatlan, hogy itt vagyunk a felsőoktatásról a magyar parlamentben a döntéshozók beszélgetésén, egy törvénymódosítás vitáján, aztán van egy egyetem Magyarországon, amelyekre ez az egész nem vagy nem így vonatkozik, mert néhány nappal ezelőtt, kedden este, nagyjából

hasonló körben arról az egyetemről beszélünk, mert az az egyetem másfajta. Ahogy akkor nem volt itt az oktatásért is felelős minisztérium képviselője - zárójel, hasonló esetben lehet, hogy én se jöttem volna el, zárójel bezárva -, most meg az a Miniszterelnökség nincs jelen, amelyik azt a bizonyos egyetemet, a Nemzeti Közzolgálati Egyetemet, illetve az erről szóló jogszabályt, törvényt, illetve törvénymódosítást előterjesztette.

Ez szerintem borzasztó precedens, ez valami elképesztő. Egyszer majd egy másik kormány lesz, és mi lesz, hogyha az is kitalál egy másfajta egyetemet, és nem ez a nemzeti közzolgálat, hanem nekik a művészettörténet lesz a gondolkodásuk középpontjában és annak adnak privilégiumot. Ez egész egyszerűen nem megy, és azt kell mondjam, hogy mint a felsőoktatást az átlagnál talán jobban ismerő országgyűlési képviselő, kimondottan rossz iránynak, nem egyszerűen politikai botránynak, kimondottan rossz iránynak tartom.

Összességében azt kell mondjam, hogy az a stratégia, amely megjelent, az összes kritikánk mellett is szerintem előbbre vitte a magyar felsőoktatás ügyét és lehetőségét. Az a törvényjavaslat, amelyik előtűnik van, vitára alkalmas, de ebben a vitában én és mi ki fogjuk fejezni azt a fajta gondolkodásmódot, amely világosan az autonómia pártján és nem az állami szerepvállalás megerősítésének oldalán áll.

(20.10)

A felsőoktatásnak ugyanakkor jobban kell összekapcsolódnia a közoktatással, mert úgy látom, hogy mind a két nagy rendszer mint a kerek, forognak, de közöttük a kapcsolat nincs rendszeresen szabályozva. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Tisztelt Országgyűlés! A Jobbik képviselőcsoportjának vezetője, Dúró Dóra képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony!

DÚRÓ DÓRA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Amikor az 1. §-t elolvastam a törvényben, akkor rendkívül megörültem, mert azt sejtettem, ha a mesteroktató kategóriáját bevezetik, akkor talán az életpályamodell szabályozására is sor kerül. Amikor a költségvetési törvényt végigolvastam, végignéztem az oktatásra, kultúrára vonatkozó részeket, illetve láttam a jelen törvénymódosítást, akkor sajnos csalódottan kellett tapasztalnom, hogy hat év fog eltelni úgy Orbán Viktor kormányzásából, hogy a felsőoktatásban életpályamodell bevezetésére nem fog sor kerülni.

Azért kezdem ezzel a felszólalásomat, mert az egyik legsúlyosabb problémának tartom a jövő szempontjából is, de már a jelenben is sajnos rendkívül nagy hiányosságok tapasztalhatók ezen a területen. 114 ezer forintos havi nettó bérrel kezd egy

egyetemi tanársegéd, aki mondjuk, PhD-fokozattal rendelkezik. Tehát a legkiválóbbak számára ez az, amit a felsőoktatás nyújtani tud, papíron legalábbis, és egy adjunktus bére, havi fizetése nem éri el az átlagbért Magyarországon. Húszezer emberről van szó nagyságrendileg, akik ilyen körülmények között dolgoznak, ilyen körülmények között kezdik el pályájukat a felsőoktatásban. Úgy gondolom, ennek a húszezer embernek a megbecsülése, anyagi előrelépése a központi költségvetés számára nem jelentene óriási terhet.

Itt világos döntésről van szó, ez egyértelműen politikai döntés. Mivel a 2016-os költségvetés sem tartalmaz előrelépést e tekintetben, tehát 2016 szeptemberétől sem fog elindulni ez az emelkedés, így látható, hogy hat évet legalább várni kell. Elképzelhető, hogy 2017-ben elindul, hiszen az lesz az utolsó év, ami a választásokat megelőzi, ilyen megfontolások természetesen állhatnak ennek bevezetése mögött. Ugyanakkor látni kell, hogy az elvándorlás rendkívüli mértékben sújtja ezt az ágazatot is, és a fiatal, rendkívül képzett, a legkiválóbbak körében tapasztalható mértéke igen magas, az előző kormányokhoz képest is folyamatosan emelkedik.

Ez a kérdés összefügg azzal, ami az egész felsőoktatás finanszírozásának kérdése, és fontos megállni, úgy gondolom, amikor a kancellári rendszert vezették be egy évvel ezelőtt, most pedig a konzisztórium rendszert fogja ez a törvénymódosítás bevezetni. Az alapvető kérdés, amit, úgy gondolom, fel kell tennünk, hogy a felsőoktatás finanszírozásával kapcsolatban az elmúlt öt évben, de beszélhetünk akár az elmúlt huszonöt évről is, az elsődleges probléma, ahol a rendszert meg kell fogni, az a pazarlás oldala, vagy az állami szerepvállalás, az állami finanszírozás folyamatos csökkenésének oldala. Amikor 2010-ben az Orbán-kormány átvette a kormányzást, 180 milliárd forint állami támogatás szerepelt az egyetemek, főiskolák soron a költségvetésben, jövőre 153 milliárd forint szerepel ugyanezen soron.

Ez rendkívül nagy mértékű forráskivonás, tehát úgy gondolom, elsősorban a felsőoktatás finanszírozásával kapcsolatban - egyébként zárójelben, nem csökkentve a pazarlás súlyosságát, nem csökkentve a hiányosságok jelentőségét - ez az elsődleges, amivel szembe kellene nézni. Ehhez kapcsolódik az a jelenség a felsőoktatásban, ami nyilvánvalóan hozzájárul azokhoz a szabálytalanságokhoz is, amiket például az ÁSZ feltárt a vizsgálat során - és sajnos nemcsak a felsőoktatásra, hanem egyébként az egész oktatási ágazatra, a közoktatásra is jellemző -, hogy pályázatokat rendes forrásként kénytelenek kezelni; mert annyira hiányzik az állami finanszírozás mértéke, hogy a pályázatokkal egészítik ki olyan szintre a finanszírozást, ami lehetővé teszi, hogy egyáltalán boldogulni tudjanak és működni tudjanak az egyetemek.

A legjelentősebb változásnak tartom a törvénymódosítás paragrafusai közül a konzisztórium bevezetését, így engedjék meg, hogy vezérszónoki felszó-

lalásomban elidőzzek ezen intézmény megjelenése mellett. Talán a kancelláriától kellene kezdeni az egészet, hiszen akkor látjuk meg, hogy gyakorlatilag hasonló feladatkörre egy évvel a kancellári rendszer bevezetését követően létrehoznak egy testületet. Úgy gondolom, hogy a kancelláriára vonatkozó tapasztalatokat érdemes összegezni, érdemes látni azt, hogy milyen konfliktusok, milyen nehézségek adódtak ezzel kapcsolatban, és érdemes rendszerszinten végiggondolni azt, hogy mi a legfőbb probléma a kancellári rendszerrel.

Úgy gondolom, rendszerszinten a legnagyobb probléma az, hogy a személytől függ az, hogy az intézmény hogyan működik. Ezt hasonlíthatnám politikailag ahhoz, hogy a diktátor jó ember vagy rossz ember. Itt nem arról van szó, hogy egyes kancellárokat rossz embernek tartanék, ugyanakkor a rektorokkal folytatott beszélgetéseim során is abban a meggyőződésemben erősödtem meg, hogy ott működik jól a kancelláriarendszer, ott működik kevés konfliktussal és hatékonyan, ahol olyan ember került ebbe a pozícióba, aki eddig is ismerte a felsőoktatást, akár az adott intézményt, akár más intézményt, belülről jött, ismeri az egész rendszer természetét, logikáját. Ilyenkor egy rektorral, akivel szemben továbbra is, egyébként helyesen, elvárás az, hogy egy bizonyos ranglétrán végigmenjen az egyetemek oktatói gárdájával és tudományos fokozatok vonatkozásában is, a kancellárral szemben a törvény ilyen előírást nem tartalmaz. Nem volt kritériuma annak, hogy a kancellár bármilyen módon kapcsolódjon a felsőoktatáshoz. Úgy gondolom, ez probléma, és az eddigi tapasztalatok alapján is megerősödtem ebben a meggyőződésemben.

A kancellárral szemben ugyanakkor legalább valamiféle előírás szerepelt a törvényben, és ő legalább valamiféle felelősséggel tartozik. A konzisztórium tagjairól semmit nem tudunk meg a törvényben. A világon semmit! Illetve egy dolgot, ami a legfontosabb volt, úgy látszik, a kormányzat számára, hogy a miniszternek tartoznak felelősséggel, a miniszter odaültetett emberei lesznek. De hogy kik ezek, milyen kritériumoknak kell megfelelniük, mihez értenek, mit fognak csinálni, az egyáltalán nem szerepel ebben a törvényben. Ez rendkívül fontos jelzés, úgy gondolom, még akkor is, ha rendeletben szeretnének valamilyen előírásokat felállítani velük szemben.

Azt, hogy a konzisztórium úgy épül fel, hogy annak tagja a rektor és egyébként négy, a kormány által odaültetett ember, aggályosnak tartjuk, így módosító javaslatokban kezdeményeztük azt, hogy a rektor szerepe legyen megerősítve a konzisztórium vonatkozásában. Nem világos számunkra, amit a kancellároknál is egyébként tapasztaltunk, hogy milyen elvárásokat fogalmaznak meg a konzisztóriumokkal szemben. A kancellárokkal szemben is azt tapasztaltam, hogy nincsenek felkészítve arra a munkára, amit végeznek, és nincsenek világos és mindenki számára ismert kritériumok, amiket nekik teljesíteniük kell. Persze, lehet azt mondani, hogy működjön

gazdaságilag hatékonyabban az adott intézmény, csak mit jelent a gazdaságilag hatékony működés. Mikor jó egy kancellár? Ha rövid távon már tud eredményeket felmutatni, vagy akkor, ha esetleg hosszú távra gondolkodik, és akár a rövid távú célokat beáldozza a hosszú távú működés oltárán?

Nem várható, úgy gondolom, a konzisztóriumoktól sem az, hogy érdemi változást jelentsen a felsőoktatás finanszírozásában, a gazdasági helyzetben, ha a megfelelő finanszírozás az állam részéről nem áll rendelkezésre. A stratégiában is azt olvashattuk, hogy a közvetlen állami támogatás jelentős mértékben nem növelhető a következő évtizedekben. Úgy gondolom, ha ez a szemlélet uralkodik a felsőoktatásban, akkor jöhet kancellár, jöhet konzisztórium, érdemi színvonal-emelkedésre nem kerülhet sor éppen azért, amit az előbbiekből már kifejtettem.

Igyekszem én is kerülni a politikai megfontolásokat, de azért eljátszottam a gondolattal, hogy kik lesznek azok, akik a konzisztórium testületekbe beülhetnek a kormány eddigi politikáját tekintve. Jó pár név eszembe jutott.

(20.20)

Ugyanakkor szakmailag a munkavégzésükre vonatkozóan azért rávilágítanék még egy vonatkozásra. Ez pedig az, hogy ők jogi kapcsolatban nem lesznek az egyetemmel, a munkájukért pedig díjazást nem kapnak. A miniszter az, akivel gyakorlatilag a kapcsolatot tartani fogják. Így azért felmerül a kérdés, hogy mennyire fogják az intézmény érdekét érvényesíteni és azt szem előtt tartani, vagy pedig mennyire fogják a miniszter akaratát érvényesíteni, akinek egyébként felelősséggel tartoznak, a díjazás nélküli munkájukat pedig mennyire fogják komolyan venni. Államtitkár úr az egyik interjújában említette, hogy olyan embereket szeretnének ezekbe a testületekbe ültetni, akik a vállalati szférában már bizonyítottak, előrejutottak és tapasztalatokat szereztek. Ez önmagában nem lenne probléma, csak ha ezek a vállalatvezetők megtartják a vállalati pozíciójukat, itt pedig egy kvázi ingyenmunkát várnak el tőlük, féltő, hogy ezt az ingyenmunkát kevésbé fogják komolyan venni, kevésbé lelkiismeretesen fogják az egyébként közpénzből működő felsőoktatási intézmények életét istápolni. Elutasítjuk tehát a konzisztórium felállítást ebben a formában.

A következő téma, amire kitérnék, azok elnevezések csupán, ugyanakkor rendkívül fontosnak tartom, hogy beszéljék róluk. Nem szeretnék a szavakon lovagolni, de hasonlóan szerencsétlennek érzem az elnevezéseket, átnevezéseket, mint a szakképzés esetében. Ott ugye megjelent új intézménytípusként a szakgimnázium, amit eddig nagyon sok intézmény magára nézve is tagozatos gimnáziumként definiált és így is használták. Itt megjelenik az alkalmazott tudományok egyeteme kifejezés. Értem a törvény

szövegéből, mit szeretnének, hogy emögött értsen az ember, de alkalmazott tudományok alatt az ember azt is érthetné, hogy itt majd alkalmazott matematikát meg alkalmazott nyelvészetet fognak oktatni. Számomra is nyilvánvaló, hogy nem erről van szó, de nem tartom szerencsésnek ezt az elnevezést, idegennek tartom a magyar nyelvtől, hogy ezt az intézménytípust így nevezzék el.

A Községi Felsőoktatási Képzési Központ elnevezést, ami végül is a községi főiskolának lesz a neve a törvény szövege szerint, illetve hasonló, ezt is rossznak tartom, hiszen a községi főiskola vonatkozásában eddig sem volt világos, még a felsőoktatásban dolgozó szakemberek számára sem, hogy mi az, amit ez az intézmény takarni fog, mitől lesz községi. Sokan a népfőiskolára asszociálnak ettől a községi kitételről, tehát ennek a kifejezésnek az adaptációját sem tartom szerencsésnek.

Ugyanakkor magát az intézményt, az elgondolást, a törekvést rendkívül fontosnak tartom. Úgy gondolom, ez az egyik legjelentősebb előrelépés a törvényben, hogy ez a lehetőség megnyílik például az olyan városok vonatkozásában is, mint Ózd. Engedjék meg, hogy jobbikos képviselőként néhány szót ejtsek egy olyan városról, amelynek a polgármestere szintén a Jobbik színeiben nyerte el a mandátumát. Janiczak Dávidról van szó, aki a város fejlesztésével, jövőjével kapcsolatban rendkívül nagy hangsúlyt fektet arra, hogy Ózdon nappali tagozatos felsőoktatás induljon. Polgármester úr elindította ezt a munkát, egy tudatos tervezés zajlik a városban, már a hetedik osztályos általános iskolások szüleivel elkezdte a tárgyalásokat, az ő tájékoztatásukat, és rendkívül nagy előrelépés lenne ebben a térségben, ha Ózdon ténylegesen elindulna községi főiskola formájában a nappali tagozatos képzés. Ehhez kérem államtitkár úr támogatását is, hiszen abban a régióban sokaknak még a Miskolci Egyetemre való eljutás, bejutás sem adatik meg anyagi lehetőségek hiányában.

Összességében azt tudom elmondani, hogy a gazdálkodás tekintetében előrelépést a konzisztóriumok létrehozásától nem várok, ugyanakkor számos kétely van, ami miatt ebben a formában ezt nem tudjuk támogatni. Az életpályamodell hiányosságára pedig ismételtén szeretném felhívni államtitkár úr figyelmét. Egy rendkívül sürgető kérdésről van szó, ami nemcsak a felsőoktatás, hanem az egész Magyarország jövője szempontjából létkérdés, az elvándorlás megakadályozása, lelassítása, sőt az ezzel ellentétes folyamat elindítása a felsőoktatásban is.

Kérem államtitkár urat, hogy az elmondottakat vegyék figyelembe. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka Ikotity István képviselő úr, aki a felszólalását az emelvényen mondja el.

Parancsoljon!

IKOTITY ISTVÁN, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Magyarország ismét kihagyott egy lehetőséget. Kihagytuk azt, hogy utat nyissunk a felzárkózás felé. Magyarország most sem lép a felzárkózó, modernizálódó, sikeres államok útjára. Határozott véleményünk, hogy a társadalmi, gazdasági felzárkózás feltételeit elsősorban a felsőoktatáson keresztül lehet megteremteni. A Fidesz-KDNP-kormány felsőoktatási politikája viszont nem a XXI. század kihívásaival foglalkozik, hanem a hetvenes-nyolcvanas évek ipari társadalmait veszi alapul. Csak hogy az ipari társadalmak kora lejárt, ma már mindenki a tudásalapú gazdaságot, a kreatív társadalmat építi.

A most tárgyalt módosításcsomag alapvetően két fő részből áll. Egyrészt átültetnek a magyar jogba bizonyos uniós irányelveket és rendelkezéseket, másrészt pedig a felsőoktatási stratégiából következő elemeket vezetnek át a felsőoktatási törvénybe. Ez a rész azonban még a felsőoktatási stratégiához képest is csalódást keltő, hiszen annak pozitív elemeiből alig vesznek át valamit.

Az LMP a tavalyi év végén elkészült, majd a kormány által is elfogadott felsőoktatási stratégiát vegyes érzelmekkel fogadta. Voltak kétségtelenül pozitív elemei, ilyenek az ambíciózus céljai, vagy az, hogy hangsúlyozta az oktatási innováció szerepét, és elkötelezte magát a vidéki felsőoktatás megtartása, sőt megerősítése mellett. Voltak azonban sajnos negatív elemei is, miszerint rögzítette, hogy a kormány nem fog többet költeni a felsőoktatásra, nem kívánja a meglévő egyenlőtlenségeket kiegyenlíteni, vagy a kancellárok után egy újabb testületet, a konzisztóriumot is ráülteti az egyetemek nyakára. És beszélhetünk a bizonytalan elemekről is, hiszen nem árulta el, hogy a kormány több vagy kevesebb egyetemet és főiskolát, több vagy kevesebb egyetemi hallgatót, több vagy kevesebb diplomást szeretne látni. A lényegi pontok nem derültek ki belőle ezek iránt. De elismertük azt, hogy viszonylag széles körű egyeztetéseket követően Palkovics László hivatalba kerülése után nem sokkal lerakott egy komolyan nevezhető stratégiai anyagot, egyáltalán azt, hogy egy stratégiai anyag kerül az asztalra. Persze, minden koncepció csak annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle.

És itt el is érkezünk a konkrét változtatásokhoz. A beterjesztett törvényjavaslat sajnos csalódást keltő, Palkovics László stratégiájából kevés pozitívum fog most megvalósulni. Reformokról aligha beszélhetünk, legfeljebb a szokásos farigcsálás folytatódik, megtoldva egy nagyon negatív elemmel, a konzisztóriumok beemelésével.

Nézzük először a kisebb változtatásokat! Változnak az egyetem mint intézményi forma minimumkövetelményei. Itt találkozunk szigorítással és könnyítéssel is. Bevezetik az alkalmazott tudományok egyetemét mint új intézményi formát, de ez alapjaiban

nem változtatja meg az intézményrendszert. Igaz, hogy ennek szándéka sokkal inkább a Klinghammer-féle, vagyis a korábbi felsőoktatási államtitkárhoz köthető stratégiai anyagban jelent meg.

Változnak az oktatók munkaidejének szabályozásával kapcsolatos részek is, ami a korábbiakhoz képest talán kicsit realisabb feltételeket határoz meg, ugyanakkor az oktatók kötelező kutatással töltött idejének szabályozása már túl merevre sikeredett.

Egyébként továbbra sem kapnak béremelést a felsőoktatási dolgozók, 2008 óta egy fillérrel sem emelkedett az alapilletmény, és a jövő évi költségvetés szerint ez 2016-ban is így marad. Óriási probléma ez, hiszen az oktatói, kutatói állami fizetések már egyáltalán nem versenyeznek a piaci szférával. A legjobb fiatalok elmennek vállalatokhoz, cégekhez, vagy ha mégis oktatni, kutatni szeretnének, akkor külföldre költöznek, ahol ezerféle pályázati lehetőség várja őket. A felsőoktatás forrásai egyébként sem változnak, lényegében az idei összeget költik jövőre is az egyetemekre, főiskolákra.

Folytatva a sort: továbbmennek azon az úton, hogy megkerüljék a Magyar Akkreditációs Bizottságot, illetve változik a Tudományos Akadémiáról szóló törvény is több ponton. Folytatódik a duális képzés kiterjesztése, bár a részletek még itt sem ismeretek. A duális képzés lehet hasznos, de óvatosan kell vele bánni, csak akkor szabad egy-egy szakon elindítani, ha annak mind az egyetemen, mind pedig a gazdasági, társadalmi szereplőnél, mind a képzőnél megvannak a feltételei.

(20.30)

Vannak olyan területek, ahol talán első ránézésre kézenfekvőnek tűnhet, hogy nem szabad bevezetni, ilyen terület a szociális szakemberek képzése például, a Magyarországi Szociális Szakemberek Képzéséért Egyesület nemrég el is mondta erről az álláspontját. A szociális képzés is olyan képzés, hogy az egyébként is magas óraszám, gyakorlati óraszám elegendő felkészülést nyújthat, nem szükséges a képzés megkettőzése.

Jelentősebb változtatás lenne a vidéki felsőoktatás megerősítése. Ebből egyelőre csak az látszik a módosítás alapján, hogy egy adott felsőoktatási intézmény ezentúl közösségi felsőoktatási képzési központban, illetve más felsőoktatási intézmény székelyén, telephelyén is folytathat tevékenységet. Az indoklás szerint az a cél, hogy az elmaradt régiók közösségei is hozzájuthassanak a tudáshoz, amely a helyben történő boldogulást segíti. Ennek eszköze lenne a közösségi felsőoktatási képzési központ modell meghonosítása. Sajnos a törvény alapján erről nem igazán derül ki, hogy miről lesz szó, nem tudjuk, hogy ez miként és hogyan fog megvalósulni. Pozitív elem, de kidolgozatlan, ki tudja, mi lesz belőle.

Újra megkapirgálják egy kicsit a rektor és a kancellár jogköreit is, de az igazi negatív elem nem ez, hanem a konzisztóriumok megjelenése - ez a legfontosabb és egyben a legsúlyosabb hibája a módosítási csomagnak. Egy olyan új testületet fognak az egyetemek nyakára ültetni, amely gyakorlatilag minden gazdasági, pénzügyi, vagyoni kérdésben vétőjogot gyakorolhat, a konzisztórium egyetértése szükséges ugyanis a gazdasági következményekkel járó, a szenátus által meghozott döntések érvényességéhez. Ilyen az intézményfejlesztési terv, a kutatásfejlesztési, innovációs stratégia, a költségvetés, az éves beszámoló vagy a vagyongazdálkodási terv elfogadása, illetve a gazdálkodó szervezet alapítása vagy abban való részesedés szerzése. Gazdasági kérdésekben tehát nincs önálló döntése az egyetemnek. Egy folyamat végére értünk ezzel. Az ötfős konzisztóriumoknak tagja a rektor, a felülről kinevezett kancellár, de a további három delegált személyét is a miniszter határozza meg. Az új szereplők megjelenésével egyébként borítékolhatóak lesznek a konfliktushelyzetek, hiszen most már nemcsak a szenátus vagy a rektor, illetve a kancellár között, hanem a szenátus, rektor, kancellár és a konzisztórium delegáltak által meghatározott háromszögön belül is éleződhetnek ellentétek és feszültségek.

Az LMP szerint súlyos tévedés az egyetemeket ilyen rövid pórázon tartani, a fenntartó szándékait ilyen direktben megjeleníteni. Súlyos tévedésnek tartotta annak idején ezt a Fidesz is, hiszen amikor Magyar Bálint 2005-ben, vagyis tíz éve felállította a gazdasági tanácsokat, akkor Pokorni Zoltán, a Fidesz volt oktatási minisztere, az oktatási bizottság előző ciklusbeli elnöke, a Fidesznek jelenleg is alelnöke akképpen fogalmazott - és most szó szerint fogom idézni a parlamenti vita jegyzőkönyvéből -: „Nehéz eldönteni, hogy ez az intézmény a kormányzat, a politika szőrös lábát jelenti-e majd a tudomány hívős csarnokaiban.” Az azóta is fideszes parlamenti képviselő, Pósnán László is hozzászólt az akkori vitához, többek között arról beszélt, hogy Magyar Bálint meg akarja szüntetni az intézményi autonómiát, és egy gyenge legitimitással rendelkező, senkinek felelősséggel nem tartozó irányító testületet állítana az intézmények élére. Hozzátette azt is: „Sokkal inkább azt lehet vélelmezni, hogy Magyar Bálint középszerű holdudvara és pártkatonái jutnak majd szerephez.” A helyzet az, hogy tökéletesen egyetértünk Pokorni Zoltán és Pósnán László 2005-ös kijelentéseivel, viszont ahogy az MSZP-SZDSZ-kormány a szocialista kádereket, úgy a Fidesz-KDNP-kormány most nancsokos delegáltakat küldene az egyetemre - cseberből vederbe jutunk ezzel.

Az LMP azt képviseli, hogy amennyiben a fenntartó minisztérium befolyást akar gyakorolni, akkor azt közösen elfogadott célkitűzések, irányelvek segítségével, a partnerség és a közös gondolkodás mentén kellene megtenni, megfelelő mentorálással, szakmai segítséggel, nemcsak egy, hanem minden érdekso-

port véleményét meg kellene hallgatni. Az Oktatói Hálózat is kifejtette véleményét nemrég a változásokkal kapcsolatban, ők is ugyanezekről beszéltek többek között.

Meg kell találni annak a módját, hogy minél több érdek legyen becsatornázva az egyetemek döntéshozatalába. Nem az a baj, hogy a gazdasági érdek megjelenik, a baj azzal van, ha egyfajta érdek válik kizárólagossá. Amit most látunk, az arról szól, hogy a kormány ismét lefekszik egy erősebb gazdasági csoportnak, a szakképzés után a felsőoktatást is kiszolgáltatják az iparkamarának. A jelenlegi felsőoktatási módosítás egy nagyvállalkozói érdekkör javát szolgálja, nem az egész magyar társadalom érdekeit.

Az LMP egy olyan felsőoktatást képvisel, amely nem csupán egy szűk gazdasági érdekkör, de nem is kizárólag a jelenlegi munkaerőpiac igényeit nézi. Mi nem a munkaerőpiac közvetlen kiszolgálójaként tekintünk a felsőoktatásra, hanem egy olyan stratégiai fontosságú ágazatként, amely a társadalom és a gazdaság széles igényeit veszi figyelembe. Arról van szó, hogy a világ óriásit változott az elmúlt két-három évtizedben, a munkáltatók saját bevallásuk szerint nem tudnak egy-két évnél távolabbra látni és tervezni, mindeközben az oktatás egy hosszú távú program, 5-10-15 évnél rövidebb időtávon nem tud eredményeket hozni. A munkaerőpiacnak azonnali igényei vannak, az egyetemi rendszert viszont nem lehet folyamatosan változtatni. A XXI. századi oktatási rendszerek rájöttek a megoldásra: olyan széles körű, általános tudással és erős alapkészségekkel, képességekkel rendelkező leendő munkavállalókat kell képezni, akik a változó világ változó körülményei között megállják a helyüket, akik alkalmazkodnak, továbbtanulnak, saját magukat is képzik. A specializáció sok esetben ma már nem az oktatás, a felsőoktatás dolga, hanem a munkavállaló saját feladata. A munkavállalóknak saját magukat is kell fejleszteniük, kikerülve az iskolapadból is, rendszeresen bekapcsolódva a felnőttképzésbe ezt megtehetik - erről szól az élethossziglan tartó tanulás gondolata is, erről szólnak a sikeres országok. Lehet ezt szeretni vagy nem szeretni, de ha mi is sikeresek szeretnénk lenni, akkor nem rövid távú, speciális igényeket kell feltétlenül nézni, hanem elsősorban a hosszú távú kihívásokra kell felkészíteni a fiatalokat. A széles körű készségek és képességek segítségével mindenki saját maga tud specializálódni, tud munkát váltani, át tudja képezni magát. Az oktatás feladata a képességtevés, nem pedig a kiképzés. A szakképzés kapcsán a legutóbbi módosításnál is ugyanezt mondtuk el néhány hete, ott is ugyanez érvényes.

Természetesen a XXI. századi koncepció csak akkor működik, ha diplomásnak nem születni kell, hanem mindenki képességei és szorgalma függvényében előrejuthat, tanulhat tovább, ahol otthonról hozott hátrányok nem akadályoznak senkit, ahol az oktatás az ország minden pontján egyenletesen magas színvonalú. A felsőoktatás akkor lesz a társadal-

mi felemelkedés útja mind az egyén, mind az egész közösség számára, ha megszűnnek a közoktatás igazságtalanságai. A Fidesz-KDNP, úgy látszik, mindezt nem érti vagy nem akarja érteni, nem értik, hogy hogyan működik a mai világ.

Pár napja jött ki az új szaklista. 2016-tól összesen 21 alapszak, köztük az andragógia, a kulturális antropológia és a társadalmi tanulmányok képzés szűnik meg, azokat az alapszakokat szüntetik meg, amelyek széles társadalmi ismereteket adnak, amelyek a fiatalokat fel tudják készíteni arra, hogy sok helyen megállják a helyüket. A kormány a mának akar megfelelni, nem a jövőnek, a lehetőségek elmulasztása pedig súlyos hiba.

A Fidesznek meg lett volna az ereje, most is meglenne, hogy a gazdasági érdekcsoportokkal szembemenve létrehozzon egy, az egész társadalom érdekét szolgáló modernizációs felsőoktatást. Hiába van a stratégiában olyan rész vagy a módosító csomagban olyan elem, amely előremutatónak minősíthető, ha a fő irány rossz irányba mutat, és csupán egy szűk gazdasági csoport érdekeit szolgálja ki. Sem versenyképes felsőoktatás, sem versenyképes társadalom nem lesz így Magyarországon. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most van lehetőség az elsőnek jelentkező független képviselő felszólalására. Megadom a szót Szabó Szabolcs képviselő úrnak, parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (független): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A felsőoktatási stratégiával kezdte majdnem mindenki, az előterjesztő is meg a hozzászólók is. Én nem nagyon ragadnék le ennél, azért, mert gyakorlatilag minden elhangzott ebben a témában, amit már a bizottsági üléseken is számtalanszor átbeszéltünk.

(20.40)

Megmondom őszintén, csak annyit jegyeznék meg ezzel kapcsolatban, hogy korántsem vagyok annyira elragadtatva ettől a stratégiától, mint államtitkár úr. Kétségtelen, hogy van, magyarul írták, színes, szagos, úgy rendben van, vannak benne jó elemek, de alapvető problémák vannak. A forrásoldal hiányzik belőle, amit Dúró Dóra képviselőtársam is emlegetett, hogy egyértelműen az van benne leírva, hogy ennyi pénz lesz a jövőben is, mint most, szóba se jöhet ennek az emelése. Gyakorlatilag nincs benne arra érdemi válasz, hogy a bérekkel mi lesz, az oktatók fizetésével mi lesz.

Itt azért, aki itt ül a teremben, többségünk meg aki eddig is hozzászólt, a felsőoktatásból jön oktatóként, kutatóként, és tapasztaltuk, hogy katasztrofális

a helyzet, és ha ezen nagyon rövid idő alatt nem változtatunk, akkor magától fog a rendszer megbicsaklani, és nagyon komoly minőségromlás fog bekövetkezni. Majd erre a későbbiekben még visszatérnék.

És persze ugyanígy problémás szerintem a duális képzésnek ez a fajta erőltetése, amit az utóbbi egy évben látunk. De mondom, ezzel le is kerekíteném, mert most inkább akkor részletesen erről a törvénymódosításról, ennek néhány eleméről beszélnék. Egyrészt kiemelnék néhány olyan dolgot, ami szerintem jó, és esetleg egy-két apró módosítással még inkább jobbá tehető.

Az egyik, amit itt több képviselőtársam is már emlegetett, ez a bizonyos mesteroktató kategória bevezetése. Ez teljesen rendben van. Nálunk az ELTE-n egyébként a gyakorlati oktató mint kategória eddig is létezett a belső szabályok miatt, és ez teljesen rendben van, hogy ne rendelkezzen vagy nem feltétlen kell minden oktatónak tudományos fokozattal rendelkezni, és főleg a most létrehozott alkalmazott tudományok egyetemén ez tömeges is lehet akár, vagy nagyobb arányban is előfordulhat.

A probléma szerintem az, hogy bérfeszültséget fog okozni az, amit a mellékletben a mesteroktatóhoz mint bért hozzárendeltek, mert ha megnézzük a mostani mesteroktató I., II. fizetési kategóriát ebben a mellékletben, akkor az jön ki, hogy egy olyan ember, aki mesterszakos diplomával rendelkezik meg van 10 éves gyakorlata, többet fog keresni, mint egy adjunktus, aki meg valószínűleg szintén legalább 10 éve ott dolgozik már az egyetemen, mert elég sokáig tart mostanában, amíg bizonyos szakokon megszerzik a kollégák a PhD-jüket, és ráadásul tudományos fokozata van. Szerintem ez bérfeszültséget fog okozni. Ezt mindenféleképpen rendezni kell.

Tehát ha lehetne javasolni, akkor én valahova a tanársegéd meg az adjunktus közé lőném be a bért. Az biztos, hogy nem jó, ha az adjunktusnál többet keres. Ezzel csak hosszú távú feszültségeket fognak a tanszékeken generálni.

Megmondom őszintén, én az alkalmazott tudományok egyeteme kategória bevezetését sem tartom ördögtől valónak, voltaképpen támogathatónak tekinthető. Itt néhány apróság van megint, amit szerintem érdemes lenne megfontolni. Itt egyrészt az elkülönítése az egyetemeknek meg az alkalmazott tudományok egyetemének szerintem nem lett tökéletes, túl szigorú szerintem az egyetemi kategória meghatározása. Az alkalmazott tudományok egyeteme esetében pedig szerintem az a probléma, hogy kötelező szinten elő van nekik írva a duális képzés biztosítása. Ha jól emlékszem, két képzési területen duális képzést kell tartaniuk vagy indítaniuk. Ez azért furcsa, mert amikor először beszéltünk még a felsőoktatási stratégiáról, valamikor október környékén volt talán államtitkár úr a bizottság előtt, akkor én erre direkt rákérdeztem, hogy hogy tervezik ezt a duális képzést. Akkor határozottan azt mondta, hogy ez opcionális, ha a vállalkozások elmennek az egye-

temhez, mert ők szeretnék együttműködni az egyetemekkel, akkor legyen meg a jogi keret, hogy ezt elindíthassák, és teljesen rendben is van. Arról volt szó, hogy ez nem lesz általános. Most ebből általános szabályt csinálnak, mert kötelező jelleggel az alkalmazott tudományok egyetemeinek előírják, hogy legyen, tehát nem létezhet olyan, hogy alkalmazott tudományok egyetemén nincs. Innentől kezdve szerintem ez egy túl merev szabály.

Az is rendben van, amire itt Pósnán képviselő úr is meg többen is tettek utalást, hogy értelemszerűen azokat a hallgatókat, akik még az osztatlan képzésbe kapcsolódtak be a felsőoktatásban, és még mindig nem szereztek végbizonyítványt, valóban ki kell vezetni az oktatási rendszerből. Az egy másik kérdés, hogy mi történjen azzal a nagyjából 50 ezer emberrel, amire Hiller István utalt, akik nyelvvizsgával nem rendelkeznek.

Én magam nem vagyok elitista, sok mindennel lehet vádolni, de elitista biztos nem vagyok, nekem ezzel kapcsolatban sok vitám volt az ELTE-n belül is, de én magam nem értek egyet azzal, hogy bármiféle felmentést kapjanak azok a diákok meg hallgatók, akik nem tették le a záróvizsgát azért, merthogy nincs nyelvvizsgájuk. Azt gondolom, hogy ez elvárható egy egyetemi végzettséggel rendelkező embertől, hogy beszéljen legalább egy idegen nyelvet, ez nem ördögötöl való követelmény. Ráadásul azt gondolom, hogy ez bizonyos értelemben más problémákra utal: vagy lustaságra vagy képességbeli problémákra. Nem véletlenül találták ezt ki szerintem. Tehát én semmiféleképpen nem javasolnám, hogy mentességet adjunk. Lehet erősíteni meg javítani azokon a programokon, amelyek ezt a kérdést rendezik.

Most ami a kancellár meg a konzisztórium rendszerét illeti, a kancelláriarendszerről hosszasan nem beszélnek, mert ezt is sokszor kibeszéltük már. Nem hiszem, hogy különösebben az én véleményemet bárki is meg tudja változtatni meg valószínűleg államtitkár úrét sem. Legfeljebb annyit jegyeznék meg, hogy az a furcsa a mostani törvénymódosításban, hogy az kerül bele, hogy a kancellár képviseli majd az egyetemet. Nekem ez furcsa. Ha egyszer - igaz, hogy csak papíron, mert jogi értelemben már nem igaz - papíron a rektor az első számú vezetője az egyetemnek, akkor a kancellár ne képviselje. Akkor leülnek hétfőnként és eldöntik, hogy ma én képviselem, holnap a kolléga? Nekem ez furcsa. A gazdasági ügyekkel foglalkozzon lehetőleg a kancellár, a rektor meg képviselje az egyetemet. A törvény szó szerinti szövege szerint mégiscsak ő az első számú vezetője.

Ami a konzisztórium rendszerét illeti, ott már nagyon komoly problémáim vannak. Ha megnézzük az Alaptörvényt, voltaképpen abból is az vezethető le, hogy az egyetem egy autonóm szervezet, amely a kutatás, oktatás módszertanát, tartalmát, illetve a saját szervezeti és működési szabályzatát saját maga számára önállóan meghatározó és működtető rendszer, és az államnak az a feladata, lehetősége, dolga

van, hogy a gazdálkodás rendjét szabályok közé szorítsa meg azt ellenőrizze, mármint a gazdálkodást.

Most ehhez képest lesz egy olyan konzisztórium, ami beleszól és valóban lehet azt mondani, hogy vétőjogot gyakorol például a középtávú intézményfejlesztési tervnek, a kutatás-fejlesztési, innovációs stratégiának az elfogadásához, kidolgozásához meg a rektori pályázat tartalmához. Mindent lehet mondani, de ebben az esetben szerintem ehhez nincs köze. (Dr. Palkovics László közbeszól.) Én így értelmeztem ezt a törvénymódosítást, hogy egyetértési joguk van ezekben a témakörökben, márpedig ha egyetértési joguk van... (Dúró Dóra: Az, vétőjog.) Ezt nem lehet máshogy értelmezni, mert nem ért vele egyet, akkor a szenátus... (Dr. Palkovics László: Rektori pályázatnál nincs semmifajta. - Az elnök csenget.) Akkor majd azt jobban elolvasom.

ELNÖK: Államtitkár úr, van lehetősége arra, hogy szót kérjen és én meg is fogom adni.

SZABÓ SZABOLCS (független): Én így értelmeztem, de akkor majd válaszol, államtitkár úr, és esetleg kiderül, hogy a rektori pályázat tartalmához nincs hozzászólása. De például a kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiához mi köze lesz a konzisztóriumnak, azt se értem.

Itt szóba lehet hozni azt is, amit Ikotity képviselőtársam már szóba hozott, hogy volt már korábban egy gazdasági tanács mint intézmény, és ha jól emlékszem, és javítsanak ki, ha rosszul emlékszem, az Alkotmánybíróság ezt annak idején elmeszelte, pont arra hivatkozva egyébként, hogy az önállóságot vagy az autonómiát sérti.

Szóval, szerintem nagyon nagy problémák vannak ezzel a konzisztóriummal, és valóban igaz az, amit Dúró Dóra képviselőtársam említett, hogy semmit nem lehet arról olvasni, hogy egyébként ez a három ember, akit majd minden egyetemen kineveznek a konzisztóriumba, ők milyen kapcsolatokkal, ismeretekkel, információkkal rendelkeznek, milyen háttérrel rendelkeznek. Tehát voltaképpen olyanokat is ki lehet nevezni, akik életükben egyetemen nem jártak.

(20.50)

Persze, az jól néz ki a törvény szövegében, hogy majd kikérik a HÖK-től kezdve a rektoron át mindenkinek a véleményét, de azt láttuk azért az elmúlt években, hogy az egy dolog, hogy kikérik valakinek a véleményét, a kérdés az, hogy azt bárki figyelembe veszi-e. Úgy általában ez kevésbé jellemző, legalábbis az eddigi tapasztalataink szerint.

Aztán szóba került ez a 20 kredit/félév határ, ami bekerül most a rendszerbe. Ez valóban, így első ránézésre, oktatói szemmel nézve is azt lehet mon-

dani, hogy talán túl szigorú. Tehát valóban az egy-
másra épülés miatt, ha valaki megcsúszik egy tárgy-
ban, és nem tudja a ráépülő tárgyakat fölvenni a
következő félévben, akkor két féléves átlagban könny-
nyen a 20 kredit alá lehet kerülni. Talán ez túl me-
rev. Én is azt mondanám, hogy ebben érdemes lenne
egy picit kevésbé szigorú szabályokat megállapítani.

Aztán maga a törvényjavaslat hosszasan sorolja
azokat a szabályokat, amik mentén majd a bizonyít-
ványok, oklevelek elismerése történni fog a jövőben.
Én megmondom őszintén, olyan dolgot nem találtam
benne, ami bármilyen szempontból is kifogásolható
lenne. Azt gondolom, hogy ez száz százalékban tá-
mogatható. Ami még érdekesség ebben a törvény-
ben, ugye, ez valóban az MTMT alkalmazásának a
szabályozása. Itt valóban, ha mi magunk is régóta,
kvázi a belső szabályok miatt rá vagyunk kényszerít-
ve az MTMT használatára, most az egy dolog, hogy
nem valami felhasználóbarát, de egyébként az
MTMT önmagában működik és használható. A problé-
ma valóban ott van, hogy ha a tudományometriát
nagyon homogéne, egyformán akarjuk kezelni a
különböző tudományterületeken, akkor bizony abból
komoly problémák lesznek. Én magam társadalom-
tudománnyal foglalkoztam vagy foglalkozom - talán
még jelen időben mondhatom -, és tudom jól azt,
hogy az MTMT rosszabbul kezeli a társadalomtudomá-
nyokat, mint például a természettudományokat.
Tehát egyszerűen képtelenség hasonló vagy ugyan-
olyan tudományos teljesítményt ugyanolyan szinten
kimutatni az MTMT-ben. Egyszerűen azért, mert a
tudományágaknak vannak bizonyos sajátosságaik,
amiket nem lehet visszahozni tökéletesen ebbe a
rendszerbe. Az biztos, hogy ezen el kell gondolkodni,
de önmagában az, hogy egyébként ennek a használa-
tát e kötelező jelleggel a törvény előírja, azzal önma-
gában én egyetértek. Ennek a gyakorlati alkalmazá-
sát kell majd rendbe tenni.

Esetleg még egy dolog lenne, ami számomra
ilyen furcsa, ezt az előbb kihagytam, amikor az in-
tézmenystruktúrával kapcsolatban az alkalmazott
tudományok egyetemeiről meg az egyetemekről be-
széltem, ez a bizonyos közösségi főiskola - nevezzük
így - kategóriának a bevezetése. Számomra ez azért
érdekes vagy furcsa, mert az a mód, ahogy ezt létre-
hozzák vagy létre fogják hozni ezekkel a képzési pon-
tokkal a törvény alapján, az az én fogalmaim szerint
nem közösségi felsőoktatás. Itt arról van szó, hogy
egyszerűen kvázi egy kihelyezett képzés folyik egy
településen, mondjuk Ózdon például, amit Dúró
Dóra az előbb emlegetett. Tehát erről beszéljünk.

A közösségi főiskola voltaképpen más, azt gon-
dolom, és amikor a felsőoktatási stratégiáról beszél-
tünk, akkor én arra gondoltam, és azt gondolom,
hogy a szövegben is inkább arról lett volna talán szó,
hogy mondjuk, az észak-amerikai értelemben vett
közösségi felsőoktatási intézmények lesznek. Egyéb-
ként lehet, hogy annak több értelme is lenne. De úgy
látszik, hogy a minisztériumban végül is ezt a megol-

dási technikát választották. Feltételezem, ezen vál-
toztatni már nem lehet, úgyhogy köszönöm, hogy
meghallgattak. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A na-
pirendi ponthoz előzetesen bejelentette felszólalási
szándékát Domokos László elnök úr, az Állami
Számvevőszék elnöke. Megadom a szót, elnök úr a
helyéről mondja el a felszólalását. 15 perces az időke-
ret, elnök úr. Parancsoljon!

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék
elnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ország-
gyűlés! Tisztelt Képviselő Hölgy és Urak! A 2011-ben
megalkotott új Alaptörvény nem csupán közjogi, de
közpénzügyi értelemben is meghatározza Magyaror-
szág jövőképét. Az Alaptörvénybe épített közpénz-
ügyi rendelkezések, valamint az első sarkalatos tör-
vényként elfogadott új számvevőszéki törvény végleg
lezárták a következmények nélküli ellenőrzés kor-
szakát, és új alapokra helyezték a közpénzügyi ellen-
őrzést Magyarországon.

A törvénybe iktatott, az ellenőrzöttekre vonat-
kozó együttműködés, illetve intézkedéstervezési
kötelem ma már biztosítja, hogy a számvevőszéki
ellenőrzések érdemben hasznosuljanak, hozzájárul-
janak a közpénzügyi rendszer szabályozottságának,
átláthatóságának és hatékonyságának növeléséhez.
Mindez pedig az Országgyűlés bölcs döntésének az
eredménye.

Az elsődleges ellenőrzési tevékenysége mellett
az Állami Számvevőszék törvényben meghatározott
feladata, hogy tapasztalataival támogassa a jó kor-
mányzást, valamint az Országgyűlés törvényalkotó
munkáját. Ezért fokozatosan előtérbe kerül a tanács-
adó, véleményalkotó funkciók. Célunk, hogy átlát-
hatóbbá és eredményesebbé tegyük a közpénzek
felhasználását, és hozzájáruljunk a közszolgáltatáso-
kat biztosító intézmények és rendszerek hatéko-
nyabb működéséhez, az ellenőrzéseink és elemzése-
ink olyan pozitív változásokat indítsanak el, amelyek
jobbá teszik az állampolgárok mindennapi életét is.

Az ellenőrzéseink, elemzéseink egyik legfőbb
hasznosulása az Országgyűlés törvényalkotó tevé-
kenységének a támogatása. A legnagyobb és legtartó-
sabb hatást ugyanis a jogszabályokon keresztül ér-
hetjük el, megállapításaink, tapasztalataink, javasla-
tink ezért ezt szolgálják, hogy a törvények a lehető
leginkább megalapozottak legyenek.

Az elmúlt esztendőben több alkalommal is szót
kértem egy-egy parlamenti ülésen annak érdekében,
hogy a számvevőszéki ellenőrzések tapasztalatai
beépülhessenek egy előkészítés alatt lévő jogszabály-
ba. Ilyen volt az önkormányzati, a katasztrófavédel-
mi vagy éppen a versenyjogi törvény vitája, mind-
mind olyan területek, amelyek minden magyar ál-
lampolgár életét közvetlenül érintik. Most is egy
olyan törvény módosítása van napirenden, ami ebbe
a sorba illeszkedik.

Ez év április utolsó napján az Állami Számvevőszék befejezte a felsőoktatási törvények átfogó ellenőrzését. Az ellenőrzéseink és a frissen elkészült tanulmányunk aktualitását mutatja, hogy jelenleg napirenden van a felsőoktatási törvény módosítása. Bízom abban, hogy a megállapításaink összegzése is hozzájárul a felsőoktatás stratégiai környezetének megismeréséhez, a jogszabályi változások megalapozásához.

Tisztelt Ház! Az ellenőrzéseink tervezése során törekszünk arra, hogy olyan területeken végezzünk ellenőrzéseket, amelyek korábban nem vagy nem teljeskörűen kerültek az ÁSZ látókörébe, ahol megváltozott a jogszabályi környezet, és kockázatot hordoz a közpénzek felhasználása és a köztulajdon kezelése. Meggyőződésem, hogy a felnövekvő generációkat oktató felsőoktatási intézményeknek mintaadó, példaértékű szervezeteknek kell lenniük. Össztársadalmi érdek ugyanis, hogy ezek az intézmények szabályosan működjenek, maradéktalanul betartsák a gazdálkodásukra vonatkozó előírásokat, szabályszerűen használják fel a rájuk bízott közpénzeket, hiszen az ott végző hallgatók ennek a példáját fogják továbbvinni majd, amikor diplomájukat megszerezték.

A felsőoktatási intézmény az oktatás, a tudományos kutatás, a művészeti - vagy a sport - alkotótevékenység mint alaptevékenység folytatására létesített szervezet, amely emellett egyre inkább jelentős vagyoni felett rendelkező hazai és európai uniós pályázatokat elnyerő, közbeszerzéseket bonyolító, fejlesztéseket végrehajtó gazdálkodó szervezetté vált. Mindez megújult gazdálkodási, menedzsment-, szabályozási és kontrollmechanizmusokat igényelt volna az intézményektől, amihez az ellenőrzés tapasztalatai szerint nem mindegyik állami felsőoktatási intézmény alkalmazkodott megfelelően.

Az európai uniós támogatások igénybevétele, illetve a sok és nagy értékű beszerzés jó hír ugyan, de mindezek megnövelték a korrupciós veszélyeztetettséget a felsőoktatási intézmények esetében.

(21.00)

Az Állami Számvevőszék évente elvégzett, önkéntes integritási kérdőíves felmérése érzékeny műszerként jelezte ezeknek a korrupciós veszélyeknek a fokozódását, valamint azt is, hogy ezzel egyidejűleg az egyes egyetemek és főiskolák védelmét biztosító, úgynevezett belső kontrollrendszerek kialakítása és működtetése nem követte a fokozódó veszélyeket. Az ellenőrzéssel érintett időszakban hatályos felsőoktatási törvények előírásai a pénzügyi és vagyongazdálkodási területen bármely más költségvetési szervhez képest nagyobb önállóságot biztosítottak a felsőoktatási intézmények számára, ezzel azonban nem minden esetben tudtak élni az intézmények. Több egyetem és főiskola pénzügyi egyensúlya megingott, azok

mintegy feléhez költségvetési felügyelőt, illetve főfelügyelőt rendeltek ki.

Az állami felsőoktatási intézményeknek a 2009 és 2013 közötti öt évben jelentős gazdasági, társadalmi és jogi változásokhoz kellett alkalmazkodniuk. A hallgatói létszám nagyságát és összetételét befolyásolta az állami ösztöndíjjal támogatott hallgatók létszámkeretének, illetve egyes tudományágak közötti elosztásának a költségvetési lehetőségekhez és a munkaerő-piaci igényekhez igazodó változása. Az állami ösztöndíjak csökkenése és átrendeződése eltérően érintette a különböző szakterületeken és régiókban működő intézmények finanszírozását. A fentiek ellenére a bevételek összege nem csökkent, sőt reálértéken 0,3 százalékkal növekedett. A növekedés azonban nem volt egyenletes, az intézmények finanszírozása ugyanis jelentősen módosult, ami eltérően érintette az egyes intézményeket.

A 2009 és 2013 közötti éveket értékelő ellenőrzések lezárását követően a jelentéseink ismeretében azt mondhatom, rendkívül indokolt volt az ellenőrzések lefolytatása. Visszatérő és sorozatos szabálytalanságokat tártunk fel a belső kontrollrendszerek területén és az intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodásában. Emellett hiányosságokat tapasztaltunk az ágazati irányítás és ellenőrzés területén is. Ezeket mind jogszabályok írták elő, amelyeknek a megszegését tapasztaltuk.

Az Állami Számvevőszék ellenőrzései nem terjedtek ki a felsőoktatási intézmények oktatási, tudományos, művészeti vagy sport-, illetve kutatási tevékenységére. Az ellenőrzés célja az volt, hogy bemutassuk, miképpen gazdálkodtak az intézmények a közpénzekkel és a köztulajdonnal, és egy átfogó, úgynevezett holisztikus értékelést készítsünk az ágazatról. Ellenőrzéseink tapasztalatait egy tanulmányban is összefoglaltuk és nyilvánosságra hoztuk.

Jelentéseinkben több mint 200 javaslatot fogalmaztunk meg. A legtöbb intézmény esetében már megindult az ellenőrzéseink tapasztalatainak hasznosulása, emellett 22 intézmény esetében összesen 33 javaslatot tettünk az illetékes miniszternek is, aki szintén megindította ellenőrzési intézkedések megtervezését, végrehajtását. A feltárt szabálytalanságok gyanúja miatt pedig számos alkalommal kellett jelzéssel élnünk különböző hatóságok felé is.

Tisztelt Képviselő Hölgy! Tisztelt Képviselő Urak! Az ellenőrzések során megfogalmazott javaslatainkon túlmenően levélben fordultunk a törvénytervezetet kidolgozó Emberi Erőforrások Minisztériumához, konkrét ellenőrzési megállapításainkat összegző javaslatot tettünk a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény módosításához.

Örömmel tapasztaltuk, hogy javaslataink egy része hasznosult az önök előtt fekvő törvényjavaslatban. Az új törvénybe beépült az a javaslatunk, hogy a jogszabályban egyértelműen jelöljék meg a belső kontrollrendszer kialakításáért, működtetéséért és fejlesztéséért felelős személyt, valamint hasznosult

az a javaslatunk is, hogy a kancellári intézmény bevezetése nyomán a változást vezessék át a költségvetés, a beszámoló és az intézményfejlesztési terv szerénység elvével való terjesztésének kötelezettségét illetően is.

Emellett azonban további észrevételeket, illetve javaslatokat tettünk, amelyeket most az Országgyűlés tisztelt tagjainak szeretnék megfontolásra ajánlani. Ez az adófizetői forintokkal való gazdálkodás átláthatóságát és elszámoltathatóságát erősíti. A felsőoktatási törvény előírja a fenntartó számára, hogy ellenőrizze a felsőoktatási intézmény gazdálkodását, illetve működésének törvényességét. Az ellenőrzés rendszerességének előírása nélkül azonban annak elvégzése nem biztosított, esetleges. Az általunk ellenőrzött időszak öt éve alatt a fenntartó négy intézmény gazdálkodását egyáltalán nem, további öt intézményét pedig csak egyszer ellenőrizte. Többéves számvéviszéki tapasztalat mondatja velem, hogy ahol nincs rendszeres ellenőrzés, ott rendetlenség és pazarlás üti fel a fejét, ezért javaslom, hogy a törvény ne csak az ellenőrzést, de annak gyakoriságát is írja elő a fenntartó számára.

A felsőoktatási törvény szerint a fenntartó értékeli a felsőoktatási intézmény éves gazdálkodásáról készített beszámolót. Beszámoló megküldésére vonatkozó kötelezettséget azonban nem ír elő, amely ugyanakkor feltétele lenne az értékelésnek, ezért sok esetben ezek el is maradtak. Az egységes gyakorlat kialakítása, valamint a fenntartó által készített értékelés szakmai megalapozottságának biztosítása érdekében megfontolásra javaslom, hogy a fenntartó számára megküldendő dokumentumok közé a felsőoktatási intézmény éves gazdálkodásáról készített beszámoló kerüljön be. Ezzel párhuzamosan a jogszabályi előírások közötti összhang megteremtése érdekében a fenntartót megillető észrevételezési jog és az azzal kapcsolatos közlési kötelezettség az éves beszámoló esetében szintén előírandó.

A feladatellátás javítása csak abban az esetben biztosítható, ha a fenntartó kidolgozza az ehhez szükséges, számszerűsíthető mutatószámokat, illetve megfelelő kritérium- és célrendszerrel határozza meg. Az ellenőrzések során azt tapasztaltuk, hogy ilyen mérőszámok kidolgozására nem került sor, emiatt javaslom, hogy a fenntartó határozza meg a mutatószámokat, majd ezek alapján történjen meg a szakmai munka eredményességének, a működés hatékonyságának, valamint a felsőoktatási intézmény éves beszámolójának értékelése, illetve ezekkel kapcsolatban intézkedés kezdeményezése.

Különböző területeken végzett ellenőrzéseink élesen rámutattak egy olyan anomáliára, amely a közpénzzel való gazdálkodás megalapozását veszélyezteti hazánkban. Ez pedig az egységes módszertan alapján készülő önköltségszámítás hiánya. A felsőoktatási törvény ugyan előírja, hogy az intézmény a fenntartó jóváhagyásával határozza meg az intézményben folytatott képzés költségét, ellenőrzéseink során azonban azt találtuk, hogy az önköltségszámítás

szabályozási hiányosságai a felsőoktatási intézményeknél kiemelt problémát jelentettek. Megfontolásra javaslom ezért, hogy a törvénymódosításban írják elő az illetékes miniszter számára, hogy készítsen módszertani útmutatót az oktatási tevékenység önköltségének meghatározása érdekében, ugyanis enélkül nem kalkulálható megfelelően a normatív finanszírozás, ugyanis nem tudható, hogy melyik intézmény miképpen is számolja ki az egy hallgató képzésére jutó költségeit.

Az ÁSZ azt tapasztalta, hogy a felsőoktatási intézményeknek az év végén keletkezett előirányzatmaradvány elszámolására vonatkozó gyakorlata ellentétes az államháztartásról szóló törvény előírásaival. Az intézmények beszámolójukban esetenként ki sem mutatták a tényleges kötelezettségvállalással terhelt maradványt. A gazdálkodás szabályainak megfelelő gyakorlat megteremtése érdekében indokoltnak tartom, hogy a jogszabály rögzítse, hogy nyilvántartást kell vezetni mind a kötelezettségvállalással terhelt, mind a nem terhelt előirányzatokról.

Tisztelt Képviselők! Nem kérdés, hogy a felsőoktatás átalakításra szorul. A megalapozott jogalkotáshoz az Állami Számvevőszék átfogó ellenőrzése komoly referenciát jelent. Az ellenőrzések nem csupán ahhoz járulnak hozzá, hogy az ellenőrzött intézmények működése és gazdálkodása szabályosabb és átláthatóbb legyen, de a rendszerszintű problémák feltárásával nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a megfelelő helyen és megfelelő módon közelítsünk egy olyan bonyolult rendszer átalakításához, mint amilyen a felsőoktatás.

Ilyen, minden intézményre kiterjedő, átfogó ellenőrzésre intézményünknek azonban csak ritkán van elegendő humán és anyagi erőforrása. Mégis fontos, hogy továbbra is rajta tartsuk a szemünket a felsőoktatás rendszerén annak érdekében, hogy egyfajta folyamatos monitoring segítségével ki tudjuk szűrni a kockázatos területeket, és ott ellenőrizzünk, ahol erre leginkább szükség van. Ezért javasoljuk, hogy a tervezetbe építsenek be egy olyan rendelkezést, amely alapján a felsőoktatási intézmény köteles az Országgyűlés legfőbb ellenőrző szerve, az Állami Számvevőszék részére megküldeni a költségvetését, annak módosítását, a költségvetés felhasználásáról szóló éves beszámolót, a belső ellenőrzési tervét, az éves ellenőrzési jelentését, valamint évenként kiadott, belső kontrollrendszerrel szembeni vezetői nyilatkozatot.

Ehhez kapcsolódva engedjék meg, hogy egy Szent Benedek-idézettel zárjam hozzászólásomat: „Tartsd meg a rendet, és a rend is megtart téged.” Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Szórványos taps a kormánypartok soraiban.)*

(21.10)

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Elnök úr felszólalásával nyílt meg

a lehetőség a kettőperces felszólalásokra, de államtitkár úr szót kért, és a házszabály értelmében őt illeti az elsőbbség. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen. Nem tudom, mi a legnagyobb udvariasság így este kilenc órakor, hogy kértem szót és megpróbálok reagálni és ezzel megpróbálom annak elejét venni, hogy túl sok kétperces hozzászólás legyen. Úgyhogy megpróbálom ezt, és ha nem sikerül, akkor azt gondolom, hogy tényleg szakmai vitát fogunk folytatni, ugyanis az itt ülők mindegyikével már elég hosszan beszéltünk különböző ügyekről, ezért nem is akarnám ezeket megismételni.

Mint az Emberi Erőforrások Minisztériumának az államtitkára, azt gondolom, nem tehetem meg azt, hogy a társaságunkban lévő egyetlen hölgy kérdésére ne elsőként válaszoljak, úgyhogy az utána következő uraktól most elnézést kérek ezért. Részben ezért, részben meg azért, mert sok olyan témát érintett, amelyek, azt gondolom, generális témák, és a többiek esetében ezekre utána már nem válaszolnék.

Kezdjük a kancellárokkal, illetve a konzisztóriummal. Azt gondolom, hogy az elnök úr, Domokos elnök úr előadása jó végszót adott ehhez. Azt gondolom, hogy a kancellári rendszer, a kancellárok rendszerének a bevezetéséről többfajta vélemény van, az én véleményem határozottan az, hogy ezt korábban kellett volna bevezetnünk. Én viszonylag régóta... - '89-ben végeztem az egyetemen, és onnantól kezdődően öt különböző egyetemen dolgoztam, tanítottam. Finnországban kezdődött valamikor '89-ben, aztán - nem akarok anekdotázni, félreértés ne essék, csak azért, hogy... - '91-92-93 között Hollandiában, utána Kanadában, utána pedig Németországban is dolgoztam egyetemen. Számomra roppant szokatlan volt az, hogy - és Finnországban látszott ez először - tulajdonképpen a szakmai autonómia körébe tartozó tevékenységek mellett mindig ott volt egy gazdasági típusú tevékenység. Nekem, mint egy éppen ott megjelenő ösztöndíjasnak nem csak a téma-vezetőmmel vagy a tanszékvezetőmmel kellett konzultálnom; ha valamit akartam, azt meg kellett beszélni egy másik emberrel. Ez elképzelhetetlen volt a Műszaki Egyetem után, ahol nem volt ilyen, ott volt egy gazdasági ügyintéző.

Azt gondolom, hogy ezt a rendszert Finnországban körülbelül akkor vezették be; Hollandiában éppen akkor voltam kint, amikor megjelent Hollandiában a holland egyetemeken egyébként a kancellár, illetve egyfajta fenntartói tanács. Ez igaz volt egyébként Kanadában is és Németországban is. Azt gondolom, az attól való félelem, hogy a fenntartói kontroll vagy a fenntartónak az ilyen módon történő megjelenése az intézmény életében, az intézményre bármilyen negatív hatással van, azt gondolom, ez alaptalan. Ezt részben mutatják a tapasztalatok, én nem gondolom azt, hogy akár a finn felsőoktatás, akár a

holland, akár a német, akár a kanadai felsőoktatás rossz lenne, és a minősége ne változott volna amiatt, mert az akadémiai funkciója mellett megjelent egy szétválasztott funkció, ami a gazdálkodásra és egyéb más, az intézmény nem autonómia tárgykörébe tartozó ügyekre vonatkozott volna.

Tehát azt gondolom, hogy a kancellári rendszer bevezetése - nyilvánvalóan, mint minden új rendszer, nem nagyon lehet értékelni ezt hat hónap után. Megpróbáljuk ugyan, mert szeretünk gyorsan valamifajta képet kapni erről, ezt tesszük. A kancellárok felkészítése folyamatos. Nyilván képviselő asszony beszélt rektorokkal, tudja azt, hogy a kancellárok rendszeresen eltűnnek egy-két napos különböző megbeszélésekre. A legutolsó a múlt hét előtti héten volt, illetve a legutolsó olyan típusú felkészítés, amire egyébként meghívtuk ma a rektorokat is, az OECD három szakembere tartott ma egy egész napos workshopot, ami erről a tárgyköréről, tehát a kancellári rendszerről, a „board of trustees”-ről volt egy egész napos workshop. Rektorok kisebb mértékben vettek részt, a kancellárok mindegyike ott volt ezen, tehát folyamatosan dolgozunk azon, hogy ezt a rendszert megértsük és tudjuk implementálni.

Tehát azt gondolom, hogy a kancellárok rendszer bevezetésének részben vannak rövid távú eredményei, amelyek már ma látszanak, de nyilvánvalóan itt rövid távú eredményt azért abban, hogy a számok nagyon gyorsan változzanak, nem lehet elvárni. Itt egy hosszú távú értékelésre van szükség. Egyébként jövő héten a Corvinus Egyetemen pont erre vonatkozóan van egy konferencia, ahol a kancellári rendszer eddigi eredményeit értékelik.

A konzisztórium. Azt hiszem, hogy nagyon fontos megérteni azt, hogy mit jelent a konzisztórium. Minden országban, ahol van ilyen típusú rendszer, ott a konzisztórium olyan feladatokat vesz át, ami egyébként a fenntartó feladata lenne. Ahogy elnök úr ezt elmondta, a fenntartó feladatkörébe tartozik az, hogy megértsük és jóváhagyjuk az intézmény költségvetését; jóváhagyjuk az éves beszámolót; foglalkozunk az intézmény fejlesztési tervének a jóváhagyásával; értsünk azzal egyet, hogy hogyan akarja menedzselni az intézmény az ingatlanjait. A minisztériumban, a Szalay utcában - ezt Hiller képviselő úr pontosan tudja - erre elég limitált kapacitás és tudás áll rendelkezésre. Na, ezt a fajta fenntartói feladatot úgy egyébként, mint minden másik országban, kívánjuk delegálni a konzisztórium tagjaira, ahol a rektoron és a kancelláron kívül megjelenik három külső szakember. Itt nagyon fontos a szakember.

Ha megnézzük azt, hogy miért nem volt sikeres a gazdasági tanácsok működése... - egyébként a 2005 környéki, Magyar Bálint által jegyzett első felsőoktatási törvényről nekem vannak még viszonylag élénk emlékeim, ezt majd esetleg egy zártabb körben elmondom, hogy hogyan történt annak a megváltoztatása, illetve hogy tulajdonképpen miről is szólt az, amiről szólt egyébként, az nem konzisztórium volt,

nem is gazdasági tanács volt, az egy fenntartói testület volt. A fenntartói testület valóban vétőjoggal rendelkezik. A fenntartói testület a szenátus döntése után azt mondja, hogy egyetértek vagy nem értek egyet. A konzisztórium nem ilyen testület.

A konzisztórium olyan testület, ami előzetes egyetértési jogot gyakorol; előzetes - nagyon fontos, hogy így szerepel a törvényben. Az előzetes azt jelenti, hogy mielőtt a szenátus döntene, előtte az opciókat, amik egyébként beterjesztésre kerülnek, ezeket az opciókat véleményezi, és azt mondja, hogy ezzel értenék egyet, de helyette kidolgozhat sz valami mást, tehát nem vétőjog. Nagyon fontos érteni, hogy miért fontos, hogy legyen a konzisztóriumnak ilyen jogosultsága. Azt gondolom, hogy a német egyetemek jó működéséről valószínűleg most már nem kell vitát nyitni. A hetvenes évek elején is még lehet, hogy vita volt, ma ez már nem gondolom, hogy kérdés lenne. A német egyetemeken úgy hívják, hogy Hochschulrat, ez a konzisztóriumnak megfelelő testület; na, annak a működése pontosan olyan, mint amit a törvényben bizonyos szempontból leírtunk, annyi különbséggel, hogy Németországban valamiért ezt nem feltétlenül törvény szabályozza, hanem egy ilyen vastag kézikönyv. Én ezt nagyon szívesen elküldöm mindenkinek, aki ezt még nem látta volna.

Ebben van néhány nagyon fontos elem. Az egyik elem az, hogy a konzisztórium tagjait muszáj a fenntartónak felkérni, mert a fenntartó delegál át a konzisztóriumra különböző jogosultságokat. Ez az indoka a dolognak. Szerepel ebben az is, hogy ha a konzisztóriumnak nincs döntési, valamifajta döntési, beavatkozási jogköre, akkor nem működik jól. Tehát tanácsadóként nem szabad működtetni a konzisztóriumot, mert akkor nem veszik komolyan. Meg kell nézni a gazdasági tanácsokat. Amikor a gazdasági tanácsok ugyanilyen típusú pozícióba kerültek, volt egyetem, amelyik rögtön megszüntette, például a Budapesti Műszaki Egyetem. Azok az egyetemek meg, amelyek nem szüntették meg, azok sem vették komolyan. Volt néhány egyetem, amelyek a gazdasági tanácsot viszont úgy használta, mintha konzisztórium volna, nem volt olyan döntése, amit előtte nem mért volna meg a gazdasági tanácson. És azért tudta ezt megtenni, mert nem azokra a tagjaira épített a gazdasági tanácsoknak, akiket delegált egy minisztérium, bárki más, hanem azokra, akik egyébként kívülről jöttek. A Szegedi Egyetem erre kifejezetten jó példa... - beszélt Szabó Gábor rektor úrral, azt gondolom, hogy ezt elmondta, hogy ez az értelme a dolognak.

A konzisztóriumot egyébként a Magyar Rektori Konferencia javasolta ebben a formában, ezért került be a stratégiába, és ezért került be a törvénybe. Azt gondolom, hogy a Magyar Rektori Konferencia tagjaitól, tehát a rektoroktól az intézményi autonómiát félteni azért, mert ők ezt javasolták - semmifajta kényszer nem volt -, azt gondolom, az talán nem teljesen helyes.

A konzisztórium tagjainak a javaslatételéről: egy törvényben annyit lehet leírni, amit le lehet írni. Azt gondolom, az, hogy a konzisztórium tagjaira azok az érdekeltek tesznek javaslatot, akik egyébként szerepelnek... - és utána itt van egy javaslat, azt gondolom, hogy a nyilvánosságra vonatkozóan, tehát hogy a javaslattevők által javasolt személyeket, az életrajzukat tegyük nyilvánossá, és egyébként a fenntartó jogait gyakorló oktatási miniszter közülük választ és dönti el, hogy kivel gondolja az intézmény jövőbeni működését aztán valamilyen szinten megmérteni, azt gondolom, ez mindenképpen egy pozitív javaslat, és ezt a magam részéről teljes mértékben tudom támogatni. Azt hiszem, hogy a nyilvánosság legalább annyit ért, mintha ezt törvényben rögzítenénk, hogy hogyan nézzen ki a konzisztórium tagjainak profilja, ugyanúgy egyébként, mint a kancellaré.

Tehát azt gondolom, hogy a konzisztóriumtól való félelem nem megalapozott, ha ezt ilyen módon értjük. Ami ebben a német konzisztóriumok szövetségének kézikönyvében szerepel - ez írja le egyébként azt, hogy hogyan működik a konzisztórium -, az egy nagyon fontos dolog, hogy a konzisztórium az intézményi autonómia megvalósulásának az egyik nagyon fontos eleme, hiszen ott tudjuk elválasztani az intézményt egy egyébként, mondjuk, a fenntartó által közvetlen direkt érdekeket képviselt dologtól. Én szívesen mindenkinek odaadom, és ezt meg kell nézni, tényleg erről van szó.

Az életpályamodell, illetve a bérstruktúra. A felsőoktatásban van életpályamodell. Nem is nagyon szeretem ezt a kifejezést, mert nem tudom jól értelmezni. A felsőoktatás oktatói, kutatói és tanári oldalán van életpályamodell: ez a tanársegéd, az adjunktus, a docens, az egyetemi tanár. A kutatói oldalon pedig a tudományos segédmunkatárs, tudományos munkatárs és tudományos főmunkatárs. Azt gondolom, ennél jobb életpályamodellre itt nincsen szükség. Amire szükség van viszont, és azt gondolom, hogy ebben abszolút egyetértünk, az az, hogy ebben a struktúrában a jövedelmi viszonyokat rendezni kell. Hogy most éppen ebben a pillanatban, a törvény pillanatnyi változatában milyen bértábla szerepel, ez egy pillanatnyi állapot, a törvény meg van nyitva, erre azt gondolom, hogy majd fogunk javaslatot tenni, és remélhetőleg ebben lesz módosulás.

Amit viszont fontos tudni - és azt gondolom, hogy itt is egyetértünk -, ha megnézzük a felsőoktatás egészének a jövedelmi struktúráját 2010 és '14 között, és szándékosan nem 2008-at hozom itt példaként, 2010 és '14 között 19 százalékkal nőtt az egy főre eső jövedelem - nem a bér, a bérstruktúra, a bértábla 2008 óta változatlan -, ennyivel nőtt a jövedelmi szint. A probléma tulajdonképpen nem ez.

(21.20)

Most arról lehet vitatkozni, hogy a 19 százalék 4 év alatt jó szám vagy nem jó szám. Itt inkább a prob-

léma az, hogy ennek az eloszlását megnéztük, és most részletes adataink vannak a különböző intézmények, különböző kategóriák szintjén, és ebből az látszik, hogy a jövedelem nagyjából az intézményen belüli érdekérvényesítő képességtől, a jövedelemteremtő képességtől függ.

Egyetemi tanárok esetén a bértáblában meghatározottakhoz képest körülbelül 40 százalékkal magasabb az átlagjövedelem, ahogy megyünk lefelé, a docenseknél 30 százalékkal, a tanársegédekéknél meg az adjunktusoknál meg a tudományos segédmunkatársaknál, ahol egyébként építeni akarunk rájuk, hiszen ők a jövő oktatói és kutatói, ott ez már csak néhány százalékkal ment fölé. Tehát azt gondolom, hogy ennek a helyzetnek a rendezése több mindent tartalmaz. Tartalmazza a bértábla rendezését, és ennek a forrásait kell megkeresni a rendelkezésre álló költségvetésben, illetve az intézmények saját költségvetésében. Erre vonatkozóan fogunk hamarosan javaslatot tenni. Azt gondolom, itt egyetértünk, ennek a számairól fogunk majd vitatkozni.

A finanszírozásról: képviselő asszony említette, hogy ez nem jó, mert mennyit vont ki a kormány az elmúlt időszakban. Azt hiszem, hogy azért érdekes, amit Domokos elnök úr mondott, mert van egy magyar mondás, de ezt most nem mondanám, bár azt hiszem, hogy sajtó nincs, de hogy hova nem szabad pénzt tölteni.

Tehát azt hiszem, hogy ha egy rendszernek vannak működési anomáliái, és azt hiszem, hogy az ÁSZ-jelentések, de a Kehi-jelentések is, meg egyébként amiket még végignéztünk, alapvetően működési anomáliákat jeleznek. Ezekkel valamit kell kezdeni, ezeket rendbe kell hozni. Azt hiszem, azzal, hogy a kancellári rendszer bevezetésére került, azzal, hogy a rektorok ebben intenzíven részt vesznek, ez a rendbehozatal megkezdődött. Nem gondolom, hogy túl sokáig fog tartani. A felsőoktatás rendszere, azt hiszem, jól irányítható rendszer. Látszott az, hogy amikor nagyon nagy volt a probléma, akkor egy év alatt be lehetett avatkozni, és ezzel lehetett mit kezdeni, de azt hiszem, hogy hamarosan eljön az az idő, amikor erről a kérdésről már nem kell beszélnünk, hogy mennyire optimálisan működik, mennyire nem, és akkor igazán a finanszírozásról is más módon lehet beszélni.

A finanszírozáshoz, én továbbra is úgy gondolom, hogy az állami közvetlen finanszírozáson túl nagyon sok minden hozzátartozik. A fenntartó nemcsak arra teremt lehetőséget, hogy forrásokat biztosít a felsőoktatási intézménynek, hanem lehetőséget teremt. A lehetőségteremtésnek az egyik módja, amit Pósnán képviselő úr említett, hogy ne kényszerítsük az intézményeinket arra, hogy megkerülő megoldásokat kelljen választaniuk ahhoz, ha egy kutatás-fejlesztési munkát el akarnak végezni. Ebben a pillanatban ez van. Az Áht. keretein belül nagyon nehéz valós vállalkozási tevékenységet végezni a kutatás-fejlesztés területén. Nem is teszik az intézmények; a

teljes költségvetésnek nagyjából másfél százaléka az, ami itt megjelenik, holott ennek sokkal magasabbnak kéne lenni.

Az előbb említett egyetemeken az a láb, amit az intézmények nem grantekből, tehát nem projektek-ből, nem tandíjbevétekből, hanem direkt ilyen típusú szolgáltatásból nyernek, ez nem másfél százalék. Amerikai egyetemeken ez a negyede, a német egyetemekenél is jelentős összeget jelent, azért, mert olyanok a feltételek. Ezeknek a feltételeknek a megteremtésében, azt gondolom, ezzel újabb lehetőség támad. Az elkövetkező időszak - figyelembe véve a magyar gazdaság fejlődését, különösen egyébként a kutatás-fejlesztés, az innovációs terület fejlődését -, az mindenképpen olyan időszak, ahol ezzel abszolút tudunk élni, és meg tudjuk tanulni, hogy hogy kell.

Volt egy pont, és azzal is egyetértünk, hogy az egyetemek között vannak különbségek. Nyilvánvalóan az ELTE és a Budapesti Műszaki Egyetem a jövedelemteremtő képesség szempontjából különbözik. Itt a fenntartónak - vagy a közösségnek inkább -, ha ezt lehet egy kicsit szélesíteni - van egy olyanfajta felelőssége, hogy az alap kutatások finanszírozását nem lehet üzleti alapra helyezni. Ez tipikusan olyan, ahol nyilván rizikója van, nem tudjuk, hogy lesz-e eredménye, az is lehet, hogy csak dolgoztunk, ilyen a kutatás természete.

Itt szintén javaslatot tettünk a jövő évi költségvetési struktúrában belül, ami aztán 2017-ben folytatódik, egyeztetve a Nemzeti Kutatási és Innovációs Hivatal elnökével, hogy létrehozunk egy Lendület Universitas programot, ami pont arra vonatkozik, hogy az alap kutatások finanszírozásán keresztül tudjuk itt tartani, tudjuk nagyobb mértékben támogatni azokat a kollégákat, akik ezen a területen tevékenykednek, és tudjunk ilyeneket visszahozni. Aztán ezt majd ki fogjuk terjeszteni. Ennek a nagyságrendje jövőre, azt gondolom, 3 milliárd forint környéki lesz. Ez annyi, mint a teljes magyar Lendület-program, amit az Akadémia csinált, ez nem alacsony összeg. Utána pedig ez jelentősen fog növekedni. Tehát azt gondolom, hogy a finanszírozás sok mindentől tevődik össze.

A vidéki intézmények helyzete, illetve a közösségi intézmények. Azt gondolom, hogy a stratégiából az egyértelmű, a törvényben, nem tudom, erre hol lehet most hivatkozni, ha csak intézmények neveit ki nem húzzuk, hogy akkor az nem felsőoktatási intézmény többet. A stratégiában, azt gondolom, egy dolog mindenképpen világosan látszik, hogy vidéki felsőoktatási intézményt, akár telephelyet - nem csak intézményt - megszüntetni ez a kormány nem kíván. Azért nem, mert pontosan értjük azt bizonyos tapasztalatokból, hogy mi történik akkor, ha mondjuk, Salgótarjánban megszűnik a felsőoktatási intézmény. Ezt most újra létre kell hozni valamilyen formában, mert egyébként annak a megyének, Nógrád megyének ilyen értelemben a megtartó képessége... - de a vállalatok sem tudnak odamenni senkihez, azt mon-

dani, hogy valami számítást végezzél el nekem, vagy csinálj egy business case-t, ez nem fog működni.

Ugyanez lesz egyébként Ózdon is. Amikor a stratégiát lebontottuk, és végeztünk egy elemzést, hogy melyek azok a régiók, ahol muszáj felsőoktatási hozzáférést biztosítani, létrehozni, mert ha nem, akkor valóban az történik, hogy Ózdról 50 kilométerre már nem mennek el azok a hallgatók, azok a cégek, amelyeknek valamilyen szolgáltatásra van szükségük. Például Ózd az egyik olyan város, ahol a közösségi központot létre kívánjuk hozni, úgyhogy a támogatást most itt, azt gondolom, meg is tudom ígérni, olyannyira, hogy a múlt héten a kollégáim részt vettek egy gazdasági fórumon, ahova meghívtak bennünket pont ebben az ügyben, hogy hogyan lehet - Salgótarjánhoz hasonlóan egyébként, ahol tavaly szeptember óta tesszük ezt - felsőoktatási hozzáférést biztosítani.

Azt gondolom, azt nem kell elmondani, hogy a felsőoktatási intézményeknek az oktatáson és a kutatáson túl van egy harmadik szerepe: lehet hozzá viszonyulni. Ott lehet koncertet szervezni, vannak olyan emberek, akikkel lehet beszélni, tehát sok funkciója van.

A kérdésre, hogy miért ezt a fajta modellt választottuk, miért hívjuk ilyen fura módon; és valóban, az elnevezés egy kicsit szerencsétlen. A közösségi főiskola elnevezést azért nem tudtuk használni, mert a főiskolát a törvény valami másra határozza meg, és ha a klasszikus, mondjuk, a kaliforniai Community College-nak a mintájára szerveztük volna ezt, ott nekem erős kétségeim voltak, és ezt néztük végig egyébként, hogy valóban ezek a közösségek képesek-e egy ilyen típusú intézményt fenntartani és működtetni. Ezért aztán inkább egy francia megoldást választottunk. Ott ugyanilyen módon működik, a közösség biztosítja a feltételek bizonyos részét, egy meglévő intézmény kihelyezett képzéseként folyik. Azt gondolom, hogy ezt egyébként át lehet alakítani a későbbiekben, tehát nincs erre vonatkozóan semmifajta kényszer, de ezt tartottuk biztonságosabbnak, hogy ilyen formában határozzuk meg. Aztán ha tényleg a közösség annyira erős lesz, hogy tud egy önálló intézményt működtetni, akkor annak semmi akadálya egyébként, hogy ezt tegye. Azt hiszem, hogy erre a kérdésre tudtam válaszolni. Úgyhogy azt hiszem, a képviselő asszonynak az összes pontjára valamilyen szinten válaszoltam. Ha nem, akkor a kétpercesben föl lehet tenni.

Pósán képviselő úr - és akkor most már tartanánk a sorrendet -, azt gondolom, a konzisztórium átláthatóságára vonatkozó javaslattal egyetérttek.

A hallgatói átsorolás 20 kreditje. Azt gondolom, hogy ennek az indoka mindenki számára világos. Ha a hallgató a korábbi szabályozás szerint a félévente 15 kredit minimális mennyiséggel halad, akkor gyakorlatilag körülbelül kétszer annyi idő alatt végezhetné el az adott képzést, mint amennyi egyébként normálisan történik, hiszen 30 kreditet kell megsze-

rezni plusz-mínusz 3 kredittel egy félévben. Egy hat féléves képzés akkor pont 12 félévig tartana; ebből 9-et finanszírozunk. Tehát mire a hallgató észreveszi azt, hogy vége van az egyetemnek, de még nem végezte el, elfogytak a kreditjei...; ezért azt mondtuk, hogy alakítsuk hozzá ezt a minimális pontszámot két félév átlagában, alakítsuk hozzá a finanszírozott félévek számához. Tehát feltételezzük azt, hogy ha a hallgató 20 kreditet folyamatosan teljesít, akkor a 6+3 fél év alatt, amit finanszíroz az állam, ott el tudja végezni az intézményt.

Értve azt egyébként, hogy a 20 kredit valóban nagyon feszes, vannak olyan képzések, ahol részben az intézmények nem is nagyon tartják be vagy nem mindig tartják be ezt a 30, plusz-mínusz 3 kreditet - amit egyébként a végrehajtási rendelet alapján nekik be kéne tartani, és erre a jövőben figyelni fogunk, hogy ők ragaszkodjanak hozzá -, de valóban az egy jogos felvetés, hogy például az orvosi egyetemen, amikor egy félévben van egy anatómia, egy élettan, egy gyógyszertan, és mondjuk, még egy, 7 kreditértékű tantárgy, ha ebből a hallgató egyet, mondjuk, elveszít, és pont 25 kreditet kell abban a félévben megszerezni, akkor ezt nem tudja teljesíteni. Azt gondolom, hogy erre vonatkozóan kétfajta megoldási lehetőség van. Az egyik, amit ön is javasolt, illetve elsőként a képviselő úr is, hogy arányosítsuk ezt a kreditszámot, és rendeljük hozzá a mintatantervhez.

Ez egyébként elegáns megoldásnak tűnik, és valóban lenne is erre megoldás. A probléma az, hogy a hallgatók nem úgy kelnek és fekszenek, hogy a mintatantervet nézik. Itt erre más megoldást kell majd kialakítanunk. Nyitott még a kérdés. Az biztos, hogy valamelyik megoldást, tehát vagy a fix, a képviselő asszony 18 pontot javasolt, vagy pedig 60 százalék szerepelt az első javaslatban, 60 százaléka a mintatantervnek; ezt meg fogjuk nagyon gyorsan vizsgálni és erre valamilyen megoldást, azt gondolom, fogunk találni. Mindenképpen a 20 ponthoz képest ebben lesz egyfajta lazítás.

Az MTMT-vel kapcsolatos felvetések mind a képviselő úr, mind Pósán képviselő úr részéről: ebben abszolút egyetértünk. Az MTMT elvileg jó rendszer, csak még a fejlesztésének kezdetén tart. Pont a múlt héten volt egy megbeszélésünk az Akadémiával, hogy ennek a finanszírozását, az MTMT fejlesztését egy TÁMOP-projektből finanszíroztuk eddig. A TÁMOP-projekt lezárult, fenntarthatóvá kell tenni, ennek a finanszírozását oldottuk meg, és került be egyébként a költségvetésbe az az összeg, ami ennek a további fejlesztését jelenti.

(21.30)

De pont azokat a hiányosságokat szeretnénk ki-küszöbölni, amik itt elhangzottak, a különböző tudományterületek közötti egyenlőtlenségeket. Illetve igazán az MTMT-nek az lenne a feladata hosszú tá-

von, hogy ne kelljen vennünk megoldásokat, ne kelljen vennünk olyan keresőmotort, amiért most nagyon sok pénzt fizetünk, hanem csak az adatbázishoz való hozzáférést kelljen megvenni, és az MTMT alapján tudjuk ezeket megtenni. Ez egy hosszabb távú cél, de mindenképpen az Akadémiával közösen lefektettük.

Itt a felsőoktatásnak komoly szerepe van, hiszen hát kétharmada a kutatóknak a felsőoktatási rendszer része, tehát ilyen értelemben mi nagyobb mértékben vesszük igénybe az MTMT-t, és nagyobb mértékben is támaszkodnánk rá. Sajnos ebben a pillanatban valóban az állapot még olyan, hogy például egy kreditalapú finanszírozás esetén ha tudományos teljesítményt figyelembe kéne vennünk, akkor nem tudjuk használni, de ez lenne a hosszú távú cél. Tehát ebben egyetértünk, és ebben, azt gondolom, hogy sok lépést fogunk tenni.

ELNÖK: Bocsánat, államtitkár úr, hogy megállítom egy percre. Államtitkár úr még nem a zárszót mondja, még két képviselő rendes felszólalása hátravan.

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Ó, bocsánat, én csak... Ugye a zárszó esetén már nincs lehetőség a képviselő hölgyeknek és uraknak vitatkozni. Tehát ha vitatkozni akarunk...

ELNÖK: Én csak tájékoztattam államtitkár urat; államtitkár úr nyugodtan mondhatja, de két képviselői felszólalás még hátravan.

Öné a szó, parancsoljon!

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Azt gondoltam, hogy arról volt szó, hogy vitatkozunk, miután kevesen vagyunk, és mind értünk hozzá. Úgyhogy inkább válaszolnék, és akkor lenne lehetőség még a viszonzásra. Esetleg, igazán nem akarjuk holnap reggel itt tölteni az időnket. Jó, igyekszem gyorsítani a dolgon.

Hiller képviselő úr javaslatai: a duális képzés. Itt ez több helyen elhangzott, a duális képzés nem csodaszer. A duális képzés egy lehetőség, ami, ha egy intézmény akarja, akkor él vele, ha nem, akkor nem. Az való igaz, hogy az alkalmazott tudományok egyeteme esetén azt mondtuk, hogy az alkalmazott tudományok egyetemét különböztessük meg valamilyen módon az egyetemtől. Ugye, itt a doktori iskola működtetése és a doktori cím kiadása nem feltétel, hát helyette szerepel egy másik feltétel. Itt a törvényben ebben a pillanatban öt, illetve most plusz egy terület, a hatodik terület, a szociálisszakemberképzés jelenik meg. Ezekből kell választani valamit az adott intézménynek. Azt gondolom, hogy ha a törvényben megjelenik a TDK-tevékenység végzése mint követelmény egy intézmény esetén, akkor azt

hiszem, hogy egy alkalmazott tudományok egyeteme esetén, aminek a neve valóban magyarul egy kicsit talán furán hangzik, ennek ellenére, ha az ember felklikkel az internetre, akkor milliószám talál ilyen egyetemet. Az összes német főiskolát egyébként ilyen értelemben átnevezték. Részben versenyképességből tettük mi is ezt, részben azért, mert a főiskolához képest az alkalmazott tudományok egyeteme egy magasabb követelménynek kell hogy eleget tegyen. Ezek közé tartozik egyébként a duális képzésnek a folytatása legalább két területen. Én ezt nem tartom egyébként nagyon túlzó elvárásnak.

Egy ilyen típusú intézményt, úgy, ahogy egyébként az egyetem esetén, amelyik tudásgenerálással foglalkozik, ott pedig a doktori iskola működtetése, doktori képzés, doktori cím kiadása szintén nem egy túlzó követelmény.

A nyelvvizsga hiányában nem kap diplomát. Én értem a megoldás pragmatizmusát, viszont egyetérteni én sem tudok vele. Tehát ahogy itt, azt hiszem, képviselő úr mondta, a nyelvet meg lehet tanulni. Tehát én azt gondolom, hogy nem igaz, hogy nem, és ez abból is látszik egyébként, hogy ez az 52 ezres létszám úgy évente lecsökken egy idő után, aztán utána megint visszaemelkedik. Én azt hiszem, hogy itt kevésbé a képesség, nagyobb mértékben inkább az a fajta, azt mondom, hogy hallgatók esetén, tulajdonképpen egy érthető jelenség van, hogy ráérünk arra még; majd egyszer megcsinálom, csak már eljuttottam odáig, hogy már meg kéne, és akkor nincsen meg. Érdekes a szám egyébként, a Debreceni Egyetemen végeztek ilyen vizsgálatot még 2002-ben, hogy a hallgatók jelentős része, 80-90 százaléka egy éven belül megszerzi a nyelvvizsgát, amikor kiment, elkezdett dolgozni, alkalmazták őt, mert a tudása megvan hozzá, viszont nem annyi fizetést kap, mint amennyit a diplomával kapna, mert egy csomó mindent ahhoz kötünk. Tehát, azt hiszem, itt a motiváció nagyon fontos.

A diplomamentő programnál, hogy mennyire jól működik, mennyire nem, ott van egy érdekes szám, hogy ebből az ötvenegyházy ezerből, aki nem tudta átvenni a diplomáját, mindössze hatezer volt aktív munkakereső. Ez azt jelenti, hogy a maradék elhelyezkedett, annak ellenére, hogy nem volt papíron diplomája, de volt szaktudása. Ezt a vállalatok, alkalmazók egyébként ki is használják, mert alacsonyabb jövedelmet kapnak. Én azt gondolom, hogy ezt kell elkerülni.

Egyébként azt hiszem, abban itt egyetértés volt, hogy a 2020-tól bevezetendő felvételi követelmény középfokú nyelvvizsga ezt a helyzetet meg fogja oldani, addig pedig ezek a kollégák is meg fogják tudni szerezni a nyelvvizsgájukat.

Azt hiszem, hogy Ikotity képviselő úrnak a vidéki felsőoktatás oktatásinnovációval kapcsolatos kérdéseire válaszoltam. A törvény nem tartalmaz olyat, hogy be akar bárki zárni bármilyen vidéki intézményt. Minden elem, ami egyébként ebben megjele-

nik, akár az, hogy egy azonos fenntartónál, a másik telephelyen lehet képzést végrehajtani, tehát hogy ne kelljen neki magának felépíteni valamit; a közösségi képző központok mind azt mutatják, hogy a vidéki intézményeket nemhogy bezárni akarja a kormány, hanem inkább fejleszteni akarja. Itt látszott az elmúlt két példából: Salgótarján, Ózd példáján.

Az a fajta vita pedig, és ez nem csak Magyarországon vita, hogy egy egyetem mire kell hogy képezzen szakembert, ez folyik. Ez nagyon régóta folyik. Ennek, azt hiszem, nincs jó megoldása. Abban egyetértünk, hogy a munkaerőpiac aktuális igényét nem szabad figyelmebe venni. Ma igény. Tehát nálam megjelenik az Informatikai Vállalatok Szövetsége rendszeresen, hogy tízezer informatikus van, csináljunk azonnal valamit. Mondom, ez nagyon jó, hát csináljunk valamit. Mit tegyünk? Ez nem jó irány, ezekre ugye nyilván fel kell készülni, a stratégia ezért tartalmaz egy viszonylag sajátos megfogalmazást, hogy megnéztük, mik azok a folyamatok, amiket figyelmebe kell venni, ha ezt meg akarjuk határozni.

Ennek ellenére azt viszont a gazdaság - és ide nem csak a vállalatok tartoznak, és azt gondolom, az erőteljes túlzás, hogy ez bármifajta ipari lobbicsoportnak az érdeke; a kórházak ugyanezzel küzdenek, az általános iskolák ugyanezzel küzdenek, a szociális intézmények ugyanezzel küzdenek, hogy nincs elegendő számosságú alkalmas szakember. Tehát esetükben nem gondolom azt, hogy itt lobbierdek érvényesülne, egyszerűen csak a pragmatizmus, mert hiányzik. Ezt a vitát nem tudjuk lezárni. Én azt gondolom, hogy Európában, ha a pillanatnyi állapotot nézzük, és számos konferenciát tartanak, amin részt szoktunk venni, itt nincs egy jó megoldás. Egyelőre úgy tűnik, hogy a munkaerőpiac igényeihez való alkalmazkodás, nem az azonnali, hanem egy kvázi hosszabb távú, ami nemcsak a vállalatok, nemcsak az intézmények információin alapszik, hanem egy sor más dolgon, az azért egy fontos dolog. Tehát nem úgy általában képzünk szakembert.

Én azt hiszem, hogy itt a szakrendelet körüli vitában is látszott, hogy amikor megnéztük azt, hogy adott végzettséggel ki milyen munkakörben dolgozik, ezt lehet hívni robusztusságnak is, hiszen a hallgató el tud helyezkedni sok helyen, viszont, hogy ott mit elégít ki, illetve hogy öneki mennyire fog megtérülni a befektetett energiája, adott esetben a pénze, ez pedig egy másik kérdés. Tehát én azt gondolom, hogy itt a munkaerőpiactól teljesen elválasztani a felsőoktatást, ezt semmiképpen nem lehet.

Ön említette, képviselő úr, a MAB megkerülését, hogy a MAB-ot itt elimináltuk azzal, hogy külföldi minősítők is megjelenhetnek. Hát, én ezt pont ellenkezőképp látom. Én azt látom, hogy ez a minőség fejlesztésének egy nagyon jó módja. Senki nem akarja eliminálni a MAB-ot, a MAB egy ugyanolyan független szervezet, mint bármelyik más, az ENQA által minősített külföldi szervezet. Ma is vannak olyan egyetemeink, Szegedi Egyetem, amely pont a minőség

miatt, pont amiatt, mert az ő reputációjához fontos, hogy ne egy lokális szervezet minősítse, ezért külföldi minősítőt vesz igénybe. Itt a törvény csak annyit mond, hogyha valaki egyébként ennek vállalja a következményeit, vállalja ennek a költségeit, és egyébként ezzel ő valami olyanhoz jut, ami neki fontos, akkor ezt tehesse meg, tehát ne ragaszkodjunk csak a MAB-hoz. Ez nem a MAB ellehetetlenítését jelenti, sok szempont miatt a MAB szerepe, azt gondolom, hogy kikerülhetetlen. Ennek ellenére arra lehetőséget teremteni, hogy a MAB mellett legyen más intézmény, az meg fontos dolog. Vannak olyan országok, ahol nincs saját MAB, tehát ott egyéb intézmények minősítenek. Egy olyan dolgot hoznak be, ahol egy ekkora kis ország, mint Magyarország, ezzel a limitált felsőoktatási intézményszámmal előbbutóbb mindenki a másikat fogja minősíteni; vagy pozitívan, vagy negatívan, ha a barátom, akkor pozitívan, ha nem az, akkor esetleg negatívan. Ezt a hatást, azt gondolom, hogy ezzel ki lehet küszöbölni, de ez egy lehetőség, ez nem szükségesség. Nyilvánvalóan a MAB szerepe, a MAB költségei őt továbbra is abszolút a verseny első számú szereplőjévé teszik.

A mesteroktató és bérfeszültség. A mesteroktatóra nem tudtunk jobb nevet, kicsit bután hangzik ez is, hogy mesteroktató, csak minden név már foglalt volt, mert ha műszaki területről beszélünk, akkor ezt ipari professzornak kellene hívni, ha mondjuk, pedagógusterületen, ott mestertanárnak, ha orvosról beszélünk, akkor pedig klinikai orvosnak. Itt az alapelv minden esetben az, hogy olyan szakemberek jelenjenek meg, akiknek a tudásmegújítása nem a tudományos kutatáson keresztül történik, hanem az ipari gyakorlaton keresztül. Abban egyetértünk, ez nem a végleges változat még, ezen majd módosítani fogunk, azt gondolom, hogy hova pozícionáljuk a mesteroktatót. Sokat gondolkodtunk rajta, hogy itt legyen mesteroktató 1., 2., tehát egy kicsit az adjunktusnak, docensnek is feleltessük meg. Egyelőre megpróbáljuk, hogy ez milyen, és azt gondolom, hogy ezen lehet módosítani. Itt a tény inkább az, hogy megjelenik egy olyan szakember, akinek nem tudományos minősítése van, hanem más módon tud hozzájárulni az egyetem működéséhez. Itt a neve sem jó egyébként, mert az, hogy mesteroktató, az úgy nagyon nem jelent semmit sem. Erre azt mondtuk, hogy az intézményeknek van egy sor tiszteleti címe, adhatnak tiszteleti címet egyébként a saját struktúrájukban, azon túl, hogy van egy beosztása, és van egy címe. Tehát én örülök annak egyébként, hogy ez tényleg pozitív fogadtatást jelentett.

ELNÖK: Államtitkár úr, ne haragudjon, hogy még egyszer megállítom, mert látom, hogy a jegyzőkönyvezés az összeomlás határán van. *(Derűlttség.)* Úgyhogy tisztelettel arra kérem, ne siessen ennyire, mert egyszerűen este vagyunk, a hölgyek reggeltől dolgoznak, és fizikailag nem képesek arra, hogy ezt az ütemet megfelelően követni tudják és jegyzőköny-

vezzék. De különben is van még lehetősége majd a zárszóban is.

(21.40)

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Igen, azt akartam mondani, hogy most ezt a részét befejezem. Azt hiszem, elegendő dolgot mondtam ahhoz, hogy a vitát tudjuk folytatni.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Rendes felszólalásra a Jobbik képviselőcsoportjából Farkas Gergely képviselő úr következik. Parancsoljon!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönöm a szót. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Urak! Tisztelt Államtitkár Úr! Mindösszesen három szakmai dologgal kapcsolatban szeretném a figyelmét kérni, és szeretném megosztani a Jobbik álláspontját ezekkel kapcsolatban. Kezdeném én az átsorolással, amihez eddig mindenki hozzászólt, de egy fontos motiváció nem hangzott el, hogy miért is van szükség erre a szabályozásra. E szabályozás változtatását egyébként a Jobbik régóta kéri önöktől. A mi motivációnk az, és ez nem hangzott el, hogy a jó tanulók, az önköltséges képzésen részt vevő jó tanulók átkerülhessenek államilag támogatott képzésre.

Ez nem hangzott el, és ez az egésznek a motivációja. Tehát mi nem büntetni szeretnénk, nem Damsok kardjaként fenyegetni a diákokat, hanem egy igazságos rendszert szeretnénk bevezetni, ami azt teszi lehetővé, hogy akik önköltséges képzésre kerültek be egy rosszul sikerült érettségi miatt, vagy ki tudja, hogy éppen egy apró dolog miatt miért kerülnek oda a diákok, nekik legyen lehetőségük átjutni államilag támogatott képzésre. Nagyon sok olyan panasz jutott el hozzánk, hogy valaki színötös tanuló, 30 pluszos krediteket szerez minden félévben, ennek ellenére nincs hely az államilag támogatott képzésen, és nem tud átjutni. Azt tudjuk mindannyian, de azért elmondom, hogy azok helyére tud átjutni egy ilyen tanuló, akik lecsúsznak az államilag támogatott képzésről.

Tehát ez az egésznek a motivációja. És ha innen közelítjük meg a kérdést, akkor szerintem igenis lehetünk szigorúak, lehetünk egy kicsit szigorúbbak. Itt egy kicsit már az enyhítés irányába indult el Pósnán képviselő úr. Mi ezt nem tartjuk jónak. Mi jónak tartjuk azt a javaslatot, amit ön is eredetileg és mi is benyújtottunk, és egyébként ezzel ért egyet a HÖÖK is mint a felsőoktatási hallgatókat összefogó szervezet. Tehát úgy gondolom, Pósnán képviselő úrnak is figyelembe kell venni, hogy egy olyan szervezetről van szó, amely összefogja a hallgatókat. Lehet, hogy néhány diáknak az volt a véleménye, hogy a mintatantervvel nincs tisztában, hogy az micsoda, de nem hiszem, hogy néhány diák véleménye meg kellene

hogy változtassa azt, amit az őket is képviselő felsőoktatási szervezet fontosnak és helyesnek tart. Talán egy picit azért derogáló a hallgatókra nézve, hogy ők nem tudják, mi az a mintatanterv. Hát lehet, hogy akkor eddig nem mindenki tudta, de ha ez a követelmény bevezetésre kerül, akkor igenis oda fognak rá figyelni, meg fogják kérdezni a tanulmányi osztályon, eszerint fogják felvenni a tantárgyaikat. Szerintem azért nézzünk ki annyit a hallgatókból, hogy ezt meg tudják oldani.

Még egy problémát felvetnék ezzel kapcsolatban, egy kiskapura hívnám fel a figyelmet. Önök, ugye, ebben a 60 százalékos módosító javaslatban, amiről államtitkár úr is említést tett, úgy fogalmaznak, hogy a kreditmennyiség, a mintatantervben előírt kreditmennyiség 60 százalékaról van szó ebben a módosító javaslatban, amit Pósnán László benyújtott. És ugye, ön is említést tett erről, mint egyik lehetséges alternatíva. A javaslatról függetlenül arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy azért kössük ezt a teljesítendő kreditszámot ahhoz az értékhez, hogy olyan tantárgyakat teljesítsenek ilyen kreditértékben a hallgatók, amik nekik elő vannak írva.

Mire is gondolok? Arra gondolok, hogy ha én most egy rossz tanuló helyzetébe képezem magam, aki feltétlenül attól félek, hogy esetleg két féléven keresztül nem tudom teljesíteni az előírt kreditmennyiséget, akkor megtenném azt, hogy felvennék pluszban a szabadon választható tárgyak között nyelvi képzést innen-onnan, plusz kreditértékeket, amiket viszonylag könnyen el lehet végezni. Én is nemrég voltam még egyetemista, emlékszem olyan tantárgyra, hogy meg kellett írni egy beadandó dolgozatot, aztán kaptunk rá három kreditet. És ezekből minden félévben vannak. A nyelvoktatás szintén ilyen, ami kreditértékkel jár, és nem olyan bonyolultan teljesíthető tantárgyról van szó. Tehát fennáll annak lehetősége, hogy ha valaki fél attól, hogy a fő tantárgyakat, az előírt tantárgyakat nem tudja teljesíteni, akkor felvesz plusz olyan szabadon választható krediteket, amivel ő eléri ezt a határt, és gyakorlatilag kijátssza azt a lehetőséget, hogy mi most itt a szigorítással szeretnénk az ilyen, az egyetemet kevésbé komolyan vevő diákokat inkább átsorolni az önköltséges képzésre, és megnyitni ezáltal a jó tanuló önköltségeseknek az államilag támogatott képzést.

Arra kérem, amikor gondolkodnak önök is, és azt hiszem, erről bizottsági ülésen is fogunk beszélni, hogy azt is vegyék figyelembe, hogy ne legyen ilyen módon kijátsszható ez a rendszer, főleg azon tantárgyakra vonatkozzon ez a szabály, amelyek a tantervben elő is vannak írva. Ez tehát az egyik fő dolog, hogy ezt a kiskaput valahogy zárjuk be. Lehet, hogy erre ön majd azt válaszolja, hogy a szabadon választható kreditek korlátozva vannak plusz 10 százalékban, de hát egy ilyen diák gyorsan kiszámolja, hogy ő sokkal jobban jár akkor, ha felvesz a plusz 10 százalékon túli krediteket, és majd ezért az egyetem végén fizet néhány tízezer forintot, ez neki sokkal jobb be-

fektetés, mintha átsorolják önköltséges képzésre. Tehát úgy gondolom, fontos ezzel foglalkoznunk.

A második kérdés a szakmai gyakorlatok kérdése. Ugyanis az egyik paragrafus a duális képzés részeként teljesített gyakorlati képzés esetén is bevezeti a díjazást. Erről szerintem méltatlanul kevés szó esett ebben a vitában, pedig nagyon fontos dologról van szó, önmagáról a szakmai képzésről. Önök most a szakmai képzés díjazását kiterjesztik a duális képzésre, amivel nem önmagában van probléma, hanem azzal van probléma, hogy a szakmai gyakorlatok körül rengeteg rendezetlen dolog van, amire mi már itt többször felhívtuk a parlamentben a figyelmet, és sajnálatos módon ez nem került meghallgatásra az önök részéről. Amikor például egy interpellációt mondtam el ezzel kapcsolatban, akkor is a jogszabályi környezetet elismételte Rétvári államtitkár úr, de érdemben nem válaszolt a felvetésünkre.

Most ezt a szabályozatlan, véleményünk szerint sok esetben rosszul működő rendszert kiterjesztik a duális képzésre. Mondom még egyszer, nem a kiterjesztéssel van a gond, hanem azzal, hogy nem foglalkoznak kellő módon ezzel. Nézzük csak a díjazás kérdését! Jelen pillanatban úgy szól ez a paragrafus, hogy a kötelező legkisebb minimálbér 15 százalékát muszáj kifizetni a gyakorlaton részt vevő diákoknak. Ugyanakkor nincs tisztázva, hogy ez a 15 százalék helyes-e, jó dolog-e. Két, egymással ellentétes álláspontot fogok felolvasni, pont azért, hogy érzékeltessem, önök erről nem nyitnak vitát, önök úgy kezelik ezt a részt, mintha ez jól lenne, miközben nagyon komoly problémák vannak.

Az egyik álláspont: négy szakszervezeti szövetség ifjúsági tagozata a gyakorlati fizetés törvényszintű emelését kezdeményezte. Van tehát egy ilyen álláspont, vannak, akik szeretnék emelni a gyakornoki fizetéseket, és egyébként van ennek is realitása. Hiszen ha belegondolunk, a minimálbér 15 százaléka azt jelenti, hogy ha valaki lehúzza egy adott munkahelyen hat hetet, ami után fizetni kell, akkor tizenegynéhány ezer vagy 20 ezer forintot. Javítson ki, államtitkár úr! *(Dr. Palkovics László: Hetente 15 százaléka a minimálbérnek.)* Hetente, de összességében. Ez akkor... *(Az elnök csenget.)*

ELNÖK: Államtitkár úr!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Én kérdeztem államtitkár urat, úgyhogy felmentést kérek azért, hogy államtitkár úr válaszolt nekem.

Tehát mindenesetre minimális összegről van szó, nem hiszem, hogy a hallgatónak ez olyan fontos lenne. Ugyanakkor vannak olyan irányzatok, amelyek azt szeretnék elérni, hogy ezt emeljék. Engedje meg, hogy egy másik álláspontot ismertessek. Ez egy ombudsmani jelentésből származó álláspont, ami pedig pont az ellenkezőjét veti fel, miszerint a szakmai gyakorlat megszerzésének és a megfelelő gyakorlati helyeket biztosító intézmények fogadó-

készségének komoly akadálya a munkáltatói munkabérfizetési kötelezettség. Van tehát egy ilyen álláspont is, amely szintén logikus, hiszen egy gyakorlati helyet biztosító munkahelynek ez kiadásokkal jár, és emellett, valljuk őszintén, foglalkozni kell a gyakornokokkal is. Mindezzel csak arra szerettem volna rávilágítani, hogy nagyon rendezetlen a szakmai gyakorlatok kérdése. Egyáltalán nem vagyunk, sőt biztosak vagyunk abban, hogy jelen állapotában nincs jól rendezve.

És csak az egyik probléma a díjazás, a gyakornoki munka díjazása. Számos dolgot felvetettünk már. Például nincs lehetőség arra, hogy a gyakorlaton részt vevő hallgatók értékeljék a gyakornoki helyeket, és az, mondjuk, valamilyen nyilvánosságot kapjon. Úgy gondolom, nagyon fontos lenne, hogy visszajelzéseket kapjanak a később gyakorlati helyet kereső diákok arról, hogy hová érdemes menni, hová nem érdemes menni. Nincs felkészítés, tanácsadás a munkába álláshoz, márpedig ez is óriási probléma szokott lenni a felsőoktatási hallgatónak. Nincs adminisztratív segítség. A szakmai gyakorlati helyeket el lehetne ismerni. Lehetne kitalálni, mondjuk, arra vonatkozó elismeréseket, hogy mely munkahelyek, cégek, vállalatok nyújtanak kiváló gyakorlati helyeket, adó- és járulékkedvezményt lehetne biztosítani a gyakorlati helyek után.

Számos ilyen felvetésünk lenne még, mondom még egyszer, már csak azért is, mert mi ezekkel foglalkoztunk. Rengeteg panasz érkezett hozzánk. Sajnálom, hogy eddig nem voltak nyitottak. Én szerettem volna kihasználni a mostani vitát arra, hogy ezt önnek elmondjam. Bízom benne, hogy lesz önben nyitottság. Ha nem is feltétlenül itt, a mai alkalommal, de szerintem erről érdemes lenne komolyan beszélgetnünk, mert ez nem olyan válasz, amit szerintem most, két perc alatt meg tud válaszolni. Tényleg rengeteg gyakorlati problémánk van, ezekre megoldási javaslatunk van. És foglalkozni kell ezzel, mielőtt ezt a duális képzésre is kiterjesztik, mert, mondom még egyszer, egy hibás rendszer kiterjesztése nem biztos, hogy helytálló.

(21.50)

A harmadik nagyobb téma, amivel foglalkozni szeretnék, a nyelvtanulás kérdése. Többször foglalkoztunk már meg kritikát a nyelvoktatással kapcsolatban, már csak abból kiindulva is, hogy önök a felsőoktatásba való belépési feltételként szabták meg a középfokú C típusú nyelvvizsga meglétét, ugyanakkor nem hallunk arról, hogy milyen nyelvoktatási reformokat hajtanának végre. Úgy gondolom, az ebben a törvényjavaslatban szereplő idegen nyelvű képzés elvégzésének a lehetősége, kötelezettsége sem feltétlenül a nyelvtanulást szolgálja, mert ez sokkal inkább a nyelvtudás meglétét feltételezi, hiszen ebből

a tantárgyból az illetőnek aztán vizsgáznia kell, márpedig nem valószínű, hogy egy ilyen alkalmat a nyelvtanulásra tudna felhasználni. Tehát sokkal inkább fontosabb lenne a nyelvoktatás megszervezése a felsőoktatási intézményekben.

Ezzel kapcsolatban már többször is letettünk egy olyan javaslatot, hogy bővítsék az ingyenes nyelvoktatási félévek számát a felsőoktatási intézményekben, addig a szintig, amely elvárás a diplomához. Az én gyakorlati példám is el tudom mondani. Annak idején a Corvinuson még ötéves hagyományos képzésben vettem részt, és ha jól emlékszem, a tíz félévből négy félév volt az, amikor ingyenes volt a nyelvoktatás, utána már akkor is, nyolc évvel ezelőtt, 40-50 ezer forintot kellett fizetni félévenként, és ez nemcsak engem sújtott, hanem jó néhány diáktársamot is rosszul érintette. Úgy gondolom, mindenkinek az lenne az érdeke, hogy a nyelvoktatást kiterjesszük a felsőoktatási intézményekre, és ezzel is segítsük a magyar társadalomnak a sajnálatosan gyenge nyelvtudását.

Ez arra is válasz lenne, hogy kevésbé ragadnának bent diplomák, ami, tudjuk nagyon jól - hiszen erről is beszélünk -, hogy milyen nagy probléma. S itt kell hozzátennem, hogy szakmailag teljesen elhibázottnak tartjuk az MSZP-nek azt a javaslatát, hogy egy nyelvvizsga-amnesztiát kellene bevezetni azok számára, akik nem tudták megszerezni a nyelvvizsgát. Nem akarok ebbe mélyebben belemenni, mert többen reagáltak rá, csak egy érvet mondanék el. Ilyenkor azt is érdemes figyelembe venni, hogy hogyan reagálnának erre a felvetésre azok az emberek, akik meg megszerezték a nyelvvizsgát és így jutottak a diplomájukhoz, teljesen jogosan végigjárva azt a nehéz utat, ami tudjuk, hogy egy nyelvvizsga megszerzésével jár. Ilyenkor őket sem szabad figyelmen kívül hagyni, az ő érzékenységüket és jogos igazságérzetüket.

Arra kérem államtitkár urat, hogy ebben a három kérdésben, az átsorolás kérdésében próbáljuk bezárni a kiskaput, és elérni azt, hogy ezáltal egy szigorúbbnak tűnő, de az igazságosság irányába ható szabályozással megadjuk a lehetőséget a jó tanuló, szorgalmas, de önköltséges képzésre felvett hallgatóknak arra, hogy átvegyék őket államilag támogatott képzésre. Szeretném kérni, hogy a szakmai gyakorlatok kérdéséről, ha lesz lehetőségünk, egyeztessünk, mert nagyon komoly problémák vannak a mi véleményünk szerint ezen a területen. A nyelvtanulás kapcsán pedig szeretném a figyelmébe ajánlani az ingyenes félévek kiterjesztésének a lehetőségét. Egyébként egy másik javaslatunk volt az első középfokú C típusú nyelvvizsgának az ingyenessé tétele, ezt is régóta javasoljuk. Úgy gondoljuk, ez is egy komoly segítség lenne. Vannak olyan szociális helyzetben lévő fiatalok, akiknek sajnálatos módon a 20-30 ezer forint is nehézséget jelent annak érdekében, hogy megszerezzék a nyelvvizsgájukat. Tehát érdemes lenne ezeken is elgondolkodni.

Bízom benne, hogy szakmai vitát tudunk folytatni mind a három felvetésről. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Gúr Nándor képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője következik. Parancsoljon!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Államtitkár úr, a mai napirendi pontnak én úgy indultam neki, hogy számtalan kérdést megfogalmazok, de látom, hogy túl sok értelme nincs, mert ugyan hosszsan, mintegy egyetemi előadást tartva beszél a dolgokról, de kevésbé válaszol a feltett kérdésekre. Ezért én ezeket a kérdéseimet nem fogom feltenni, hanem inkább csak három rövid megállapítást teszek, olyan rövid megállapításokat, hogy ha majd egyszer lesz ideje és figyel is rám, akkor utána meg tud cáfolni, ha tényleg van alapja, van háttere a cáfolatának.

Nézze, volt egy olyan mondata, amit nem fejtett ki abban a félórában, amit az előbb végighallgattunk, ami nagyjából arról szólt, hogy hova nem teszünk forrásokat, csak nem mondta ki a gondolatot. Ha már elgondolta, akkor mondja is ki, arra kérem. Egyébként pedig azt mondom önnek, hogy a magyar felsőoktatás az elmúlt évtizedekben sem az a hely volt, ahova nem volt szabad forrást és pénzt tenni. A magyar felsőoktatás pontosan az a hely volt, ahova még több pénzt kellett volna tenni, akár a mi kormányzásunk időszakában is, de az szégyenletes, amit önök csináltak az elmúlt hat esztendőben. Csak azért, hogy tiszta és világos legyen a kép, ha nem tudja, akkor segítek, ha tudja, akkor kérem, hogy erősítse meg, ha meg mást tud, akkor hiteles cáfolati alapokat teremtsen ahhoz, amit mondani kíván.

2002 - menjünk eddig vissza - időszakában a magyar felsőoktatás rendszerében a központi költségvetés kiadásaihoz illetően nagyjából 2,4 százalékos mértékű volt az a pénzforrásbeli arány, ami a felsőoktatásra került elköltésre. De ez 2006-ban sem volt ettől nagyban eltérő, akkor is 2,5 százalékos mértékű volt, de 2009-ben, tudja, 2008-at követően, a gazdasági-pénzügyi válság utáni első esztendőben is 2,3 százalékos meghaladó mértékű volt az a részarány, ami a központi költségvetés kiadásaihoz illetően a felsőoktatás rendszerében megjelent. Érti a számokat, ugye? Látom, világos tekintettel néz rám, tehát fogja azt, hogy ezek a számok forrásban mit jelentenek. Köszönöm szépen.

Ha tiszta és világos, akkor azt is tudja, hogy 2010-től egy zuhanórepülésbe ment át a történet. Ha jól emlékszem, 2010-ben jöttek önök, jött a Fidesz-kormányzás. A zuhanórepülés elindult. 2011-ben a központi költségvetés főösszegének az arányaihoz képest már nem 2,3-2,4-2,5 százalékos mérték, hanem 1,3 százalékos mérték az, ami a felsőoktatás rendszerében a pénzügyi források tekintetében a főösszeghez viszonyított arányban megjelenik. Ez a

trend, ez a tendencia folytatódik 2012-ben, majd 2013-ban elérünk oda, hogy a központi költségvetés főösszegeihez viszonyítottan a felsőoktatás rendszerében megforduló pénzeszközök aránya nem éri el már az 1 százalékot sem. S ugyanez jellemző 2014-re, de 2015-re is igaz.

2010-ben, hogy ne csak 2002-től induljunk el, az öt évvel ezelőtti állapot szerint 186 milliárd forint volt az, ami a felsőoktatás rendszerében benne volt, és ehhez illetően, mondjuk, egy 2013-as adat az, ami 123 milliárd forintról szól. Ne ingassa a fejét, államtitkár úr, mert a számok itt makacs tényként jelennek meg. Ez az, ami a központi költségvetés főösszegéből a felsőoktatás rendszerében megjelenik. Bármit mondhat, ezek tények. A lényeg a dologban tehát az, hogy egy tragikus forráskivonás történt a felsőoktatás rendszeréből, és ez azt a helyzetet hozta magával, hogy gyakorlatilag ugyanúgy, mint ahogy - az előbb itt ült Czibere államtitkár úr ön mellett - az egészségügyi rendszerből az a 300 milliárd forintos nagyságrend, ami 2010-hez képest gyakorlatilag kivonásra került, itt arányaiban hasonló mértékű kivonásokra került sor.

Ez mind-mind azt eredményezte, és azt eredményezi jelen pillanatban is, hogy gyakorlatilag az alapfeladatok ellátása is veszélybe került a felsőoktatási intézmények rendszerében. Lehet persze mesélni félórán, egy órában, másfélben arról, hogy ez miért nincs így, de azt szeretném jelezni önnek, hogy az alapfeladatok ellátása veszélybe került a felsőoktatási intézmények rendszerén belül.

(22.00)

És akkor itt most már én nem fogok elkezdni a különféle átalakításokról beszélni, nem fogok arról beszélni, hogy a kancellárnak mi a szerepe, és miért kell a rektor szabadságát szűkíteni, az egyetértési jog miért kell hogy megjelenjen, vagy nem akarok a konzisztóriumnak a dolgairól beszélni, amiről ön azt mondta, hogy a Rektori Konferencia kívánsága gyakorlatilag az, hogy a konzisztórium felálljon; azt gondolom, hogy ebben némi - némi... - csúsztatás vélhetően van. Én is ismerem néhány rektort Magyarországon, én is ismerem néhány rektort a véleményét erről a történetről, valahogy mégsem cseng össze az ön által elmondott félórás „expozejának” a gondolataival.

Egy szó, mint száz, a dolog lényege az, hogy az a finanszírozási rendszer, amit önök csináltak az elmúlt öt esztendőben 2010-et követően, az a felsőoktatási rendszernek a zuhanórepülését alapozta meg. Nincs biztonságban ma működési oldalról szinte egyetlenegy intézmény sem, gyakorlatilag az a pénz, ami most bent van a 2015-ös költségvetés keretei között - biztos ismeri ezt a számot is - a rendszerben, azt hiszem, 152 milliárd forintos nagyságrendű, hogyha ezt a pénzt összehasonlítja, mondjuk, a

2002-es betett források arányaival, a központi költségvetés főösszegéhez viszonyított arányaival, akkor ennek tudja, mennyinek kellene lennie? Akkor ennek nagyjából 400 milliárd forintnak kellene lennie, 400 milliárd forintnak, hogy ugyanazt az értéket képviselje, mint 2002-ben az a 2,4 százalékos mértékű főösszeghez viszonyított pénzügyi arány.

Magyarrá fordítva a szót: 150 milliárd bent van a költségvetésen keresztül, és 250 milliárd meg nincs bent, aminek bent kellene lennie, magyarul nemhogy a felét nem tették be annak, aminek bent kellene lennie egy 2002-es finanszírozáshoz illetően, hanem attól jóval nagyobb mértékű pénzkivonást okoztak az elmúlt tizenegynéhány évvel ezelőtti állapotokhoz képest. No, erre kellene - idézőjelbe tetten - oly nagyon büszkének lenni, erre kellene olyan típusú válaszokat mondani, hogy hogyan, miképpen akarják ezt a helyzetet megváltoztatni, és arra kellene talán a józan ész színpadán is válaszokat adni, hogy az a károkozás, ami a forráskivonásokon keresztül a felsőoktatás rendszerében bekövetkezett az önk háta mögött lévő ötéves időintervallumban, az hol, hogyan, miképpen fog majd helyreállítani.

És akkor egyéb más, olyan típusú kérdésekkel, amelyekkel itt képviselőtársaim foglalkoztak, az idő kímélése kapcsán sem kívánok foglalkozni, már csak két megjegyzést kívánok tenni. Az egyik megjegyzésem az, hogy mindaz, amit itt a vidéki tudásbázisoknak a dolgai kapcsán elmondott, az az én értékítéletem és tapasztalásaim szerint nem helytálló. Nem helytálló, merthogy az elmúlt öt esztendőben látható módon a vidéki tudásbázisok folyamatosan hátrányokat szenvedtek el, jelesül példákat is tudok erre önnek mondani, alaposabb elemzés tárgyává is tudom ön előtt ezt tenni, személyes konzultációt is szívesen folytatok önnel e tekintetben, de nem azért, hogy beszéljünk, hanem azért, hogy a helyzeten változtassanak; azért, hogy ha ezek a torz helyzetképek kialakulnak, akkor azon igenis változtatási hajlandósággal bírjanak, merthogy pont ezek a tudásbázisok azok, amelyek a vidéken élők, bizonyos értelemben hátrányokat elszenvedő fiataloknak esélyt és lehetőséget adnak.

Tudja - csak nagyon leegyszerűsítve a történet -, hogy ha egy vidéki, jó képességű gyerek nem olyan családba született, amely család tehetős és finanszírozni tudja azt a tandíjmentes felsőoktatást, amit önök működtetnek, hogy egy szemeszter, mondjuk, egy közgazdasági képzés tekintetében adott esetben több százezer forintos nagyságrendet is elérhet, nohát, ha ezt a család nem tudja finanszírozni, akkor eleve baj van. De hogyha mondjuk, ilyen típusú képzések vagy bármilyen más szakirányú képzések, amelyek voltak adott vidéki tudásközpontokban, megszűnnek, és mondjuk, Budapesten lesznek csak, akkor valószínűsíthetően itt albérléti költségek és kötelezettségek, utazási költségek és sok minden egyéb más is felmerül. Ez azt hozza magával, hogy az a gyermek, akinek nem tehetős

háttér van a háta mögött, az gyakorlatilag ennek a tudásnak a megszerzéséből ki van zárva.

Inkább azon kellene gondolkodni, hogy hogyan lehet megteremteni azt, hogy Magyarországon, ugyan nem nagy ez a 93 ezer négyzetkilométeres terület, de Magyarországon az ilyen nagy társadalmi különbségekből fakadó hátrányokat hogyan és miképpen lehetne kiegyenlíteni, nem ilyen 1-2-5-10 ezer forintos esetleges „adományokkal”, hanem olyaténképpen, hogy azok a nagyságrendű pénzek, amelyeket az előbbieken mondtam, amelyek több-letteherként terhelik meg ezeket a családokat és fiatalokat, azok ne merüljenek fel, és ezekkel ne találják magukat szembe.

A másik dolog, amit mindenképpen szeretnék nem megismételni, hanem inkább megerősíteni, amiről Hiller alelnök úr beszélt az előbbieken, ez az az 52 ezer diákot érintő probléma, ami a nyelvvizsgánélküliség, a nyelvvizsga létének a hiánya okán a diplomához való nem hozzáférést adja vagy hordozza magában. Itt csak azt szeretném mondani, hogy képviselőtársam sem arról beszélt, amit jobbikos képviselőtársam mondott, hogy a nyelvvizsga nélküli diploma az ugyanaz, mint ami a nyelvvizsgával párosított diploma; a munkaerőpiac adja meg az értékítéletét ennek. És, tudja, Magyarországon hál' istennek nem minden fiatal gondolja úgy, még akkor is, ha önök sarokba akarják őket szorítani, és gazdasági menekültté kívánják tenni, hogy el kívánja hagyni ezt az országot, vannak olyanok is, akik nem kívánják elhagyni ezt az országot, és vannak olyanok, akik mondjuk, a megszerzett szakmai tudásukat, felsőfokú szinten megszerzett szakmai tudásukat adott esetben a nyelvvizsga nélkül, bizonyos nyelvi készségek hiányában is képesek tisztességesen ellátni, és a munkaerőpiacon is vannak olyan munkáltatók, akik nem a nyelvvizsga alapján fogják foglalkoztatni őket. De mindaddig, amíg a diplomájukat nyelvvizsga nélkül, a nyelvvizsga nélküli diplomájukat nem kapják kézbe, addig természetesen nem diplomát szerzett emberként, hanem mondjuk, egy középfokú végzettségű, szakmai képesítéssel bíró emberként néznek rájuk, és például a garantált bérminimum összegével, 122 ezer forinttal párosítják azt a jövedelmi viszonyt adott esetben, amit felkínálnak neki, ahelyett, hogy a szakmai tudásához illeszthető bérvisszonyok mellett tudna elhelyezkedni. Szóval, sokkal komplexebb ez a dolog annál, mint hogy egy egyszerű nyelvvizsga-mentesítő programmal a helyére lehetne tenni; ráadásul látjuk azt, hogy milyen kudarcos volt az a történet, amit e tekintetben tettek.

Mondhatnám a szót én is 30-50-80 percen keresztül, ugyan nekem csak 15 van, de a tisztesség okán azt a 15-öt sem használom ki. Elnök úr, köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Mivel további képviselői felszólalásra senki sem jelentkezett, az általános vitát lezárom.

Az államtitkár úr válaszolni óhajt az elhangzottakra. Parancsoljon, államtitkár úr, 30 perces az időkerete. Parancsoljon!

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm. A helyzet most nem fair, mert amit mondani fogok, arra a képviselő úr nem fog tudni reagálni, de ennek ellenére most ez van, úgyhogy megpróbálom. Valószínűleg gyorsan beszéltem az előbb, mert itt az utolsó felszólalásban mintha azt éreztem volna, hogy valószínűleg nem került teljesen megértésre, amit mondtam.

Kezdeném az előzővel, Farkas képviselő úr felvetéseire a válasszal. Sajnos a képviselő úr nem volt bent az expozé alatt, amikor ennek a kreditpontkövetelménynek az előnyeiről beszéltem. Ennek pont az a célja egyébként, hogy az adott pillanatban akármilyen ok miatt is, de állami, magyar állami ösztöndíjat nem nyert hallgatók, akik egyébként javítottak az eredményükön, bekerülhessenek a finanszírozott formába - ha még gyors, akkor esetleg jelezzék, jó? -, tehát ennek pont ez a célja. Az egy következmény egyébként, amiről itt beszélünk. Annak én meg örülök, hogyha itt nem a kormány a meghatározottabb ebben a teremben, és nem mi mondjuk azt, hogy akkor a 20 pont az legyen 20 pont, hanem ezt az ellenzéki pártok mondják. Én azt gondolom, hogy itt azért a hallgatók érdekét is figyelembe kell venni, valóban meg kell nézni azt, hogy ez a pontszám hogy áll össze - ahogy említettem, a bizottsági vitában erre még lesz mód. Itt mind a két javaslat nagyjából egybecseng, tehát én azt hiszem, hogy ezzel fogunk tudni mit kezdeni.

Ami a szakmai gyakorlatokat illeti, én azt hiszem, itt néhány dolog keveredik, keveredik a vállalat által élvezhető előnyök, amikor gyakorlatos hallgatót fogadnak, meg a duális képzés. Ebben a pillanatban a szabályozás az, hogy a hallgatónak, aki szakmai gyakorlaton vesz részt, és a törvény ebben elég egyértelmű, hetente a minimálbér 15 százalékát kell megkapnia.

(22.10)

Ez azt jelenti, hogy ha ezt kiszámoljuk, akkor egy hónapra a hallgató 67 ezer forintot kap most nagyjából, azt hiszem. Ez a 67 ezer forint nettó 67 ezer forint. Ez ugyan munkabérnek számít, de ez ösztöndíjként kerül kifizetésre, és a vállalatnak ez a 67 ezer forint is 67 ezer forint, tehát ő sem fizet utána közterheket. Tehát azt gondolom, hogy ennek a szabályozása rendben van.

A duális képzés esetén meg arról van szó, hogy a hallgató pedig hallgatói munkavállaló, ott egy törvény rendelkezik arról, hogy milyen szerződést kell vele kötni. Ez a szerződés a hallgató érdekeit védi. Tehát ebben olyan dolgok kerülnek leírásra a duális képzésnél, ami, azt gondolom, hogy elegendően át-

gondolt, és tekintve, hogy ez 2012 óta már több helyen folyik, azt hiszem, hogy a hallgató érdekeit maximálisan képviseli.

Azzal egyet tudok érteni, és azt gondolom, az egy jó ötlet, meg fogjuk fontolni, hogy a hallgató hogyan tudja minősíteni a gyakorlati képzőhelyet.

Ami a gyakorlati képzőhelyre vonatkozó kérdés volt, hogy milyen előnyöket élvez. Ez ma is úgy van, hogy a gyakorlaton lévő hallgatók után az adott vállalat a szakképzési hozzájárulásból ma is levonhatja a 450 ezer forintnak a századrészét, illetve visszaigényelheti, ha nincs neki elég. Tehát én azt hiszem, hogy ez a dolog rendezett.

Arra tettünk javaslatot egyébként, hogy ezt az összeget emeljük meg, tehát az éves normatíva a mérnökképzés vagy a felsőfokú képzés esetén ne 450 ezer forint legyen, hanem 900 ezer forint, ami megfelel nagyjából az esztergályos hallgatókénak. De erről tudunk részletesen beszélni, azt gondolom, hogy ebben nincs ellentmondás köztünk.

A nyelvtanulás ügyét illetően, azt hiszem, hogy itt nem a stratégia tartalmazza a 2020-tól kötelező nyelvvizsga-követelményt, hanem a felvételi rendelet. Tehát egyelőre ez így van.

Azt hiszem, itt Hiller képviselő úr kérdezte, hogy akkor mi a helyzet a középfokú képzésben vagy a közneveléssel. Ez az egyik interfész, amin keresztül a felsőoktatás a köznevelés irányába - sok más ilyen van egyébként, emelt szintű érettségi például - követelményt támaszt, aminek a köznevelésnek meg kell felelni, és ebből van azért sok hasonló dolog.

Arról, hogy a nyelvvizsgát mennyire lehet letenni, mennyire nem lehet letenni, szerintem megoszlanak a vélemények. Megnéztük a környező országokban az egy hallgatóra eső nyelvórák számát, Magyarországon mindegyiknél magasabb. Hogy miért nem tudnak a magyar hallgatók emiatt nyelvvizsgát tenni, az egyébként nem teljesen így van. Most is már az egyetemre felvételiző hallgatók 65 százaléka rendelkezik C típusú középfokú nyelvvizsgával. Tehát azt hiszem, itt azért nem akkora a baj. Hajlamosak vagyunk leértékelni a saját gyerekeinket meg a saját nyelvtanárainkat. Én azt gondolom, egyikkel sincs baj. Ha egy olyan követelményt támasztunk, ami 2020-tól követelmény, ehhez mindenki alkalmazkodni fog, úgy egyébként, hogy alkalmazkodnak azok a munkavállalók is, akik nem szerzik meg a diplomájukat.

Én értettem pontosan, hogy mi Hiller képviselő úr javaslata. A javaslat az, ami most a gyakorlat. A gyakorlat az, hogy az egyébként abszolutóriumot szerzett szakemberek, hallgatók dolgoznak, csak nem annyit fizetnek nekik, mint amennyit diplomával fizetnének. Tehát ez a probléma, és erre mondtam azt, hogy itt viszont megvan a motiváció, és nagyon gyorsan megszerzik a nyelvvizsgát.

Gúr képviselő úrnak. Most itt ez egy alapvetően politikai típusú felszólalás volt. Én nagyon szívesen beszélek erről, hogy hogy nézett ki 2010-2015 között

a magyar felsőoktatás finanszírozása. Itt hajlamosak vagyunk összehasonlítani tényszámokat meg előirányzatokat. Tehát ez a 2013-as 123 milliárdos egy előirányzat volt, abban az évben 167 milliárd forint költségvetési támogatás került azon a soron egyébként a felsőoktatási intézményekhez, ami ténylegesen 2010-ben 183 milliárd volt, akkor egyébként megegyezett a tervszám a tényszámmal, ahhoz képest tizenegynéhány-milliárd forinttal volt csak alacsonyabb. Tehát igazán lehet ezekről a számokról beszélni, azt hiszem, a múltkor pont Hiller képviselő úr kérdésére válaszoltam részletesen ezeket a számokat illetően, úgyhogy ennyire nem rossz a helyzet.

Egy dolgot mindig elfelejtünk, hogy viszont itt van egy erőteljes hallgatói létszámcsökkenés. Csak 2010-2015 között nagyjából huszonegynéhány százalékkal csökkent a számított hallgatói létszám, és ha ezt 2004-5-höz képest nézzük, akkor pedig 420 ezer hallgatója volt a magyar felsőoktatásnak, most pedig 300 ezer alá csökkent ez a szám. Itt azt lehet boncolni egyébként, hogy miért van ilyen kevés gyerek, meg mi történt, ennek ellenére ezek tények.

Ha megnézzük az OECD-jelentést - azt gondolom, ezt mindenki látta -, ebben az egy főre jutó felsőoktatási finanszírozás - és ők ugyanezt a számot veszik alapul - megfelel abszolút a kelet-középeurópai országok átlagának. Nyilván ez lehetne magasabb is, ezen dolgozunk, hogy ez magasabb legyen. Az, hogy az állami finanszírozásból vagy milyen módon, arról pedig azt hiszem, hogy előtte beszéltem, bár lehet, hogy egy kicsit túl gyors voltam.

A Rektori Konferencia véleménye a konzisztóriumról. Én nem egy rektorral szoktam beszélni, hanem mindegyikkel. A Rektori Konferencia elnöke, aki képviseli a Rektori Konferenciát több mással együtt, ők javasolták ezt a megoldást, nekünk előtte másik javaslatunk volt egyébként. Én azt gondolom, hogy a rektor szempontjából ennek az előnye nyilvánvalóak, és ezt nem akarnám most itt elismételni. Azt hiszem, hogy itt egy kis utángondolással, vagy ha a törvény szövegét valaki elolvassa, akkor pontosan érti azt, hogy a rektor, illetve az egyetem autonómiája milyen módon növekszik egyébként a kancellár funkciójával.

A vidéki tudásbázisokról meg tényleg csak nagyon röviden szeretnék szólni. Azt hiszem, hogy mind a stratégia, mind az eddigi tevékenységeink azt mutatják, hogy ahol nem volt felsőoktatás, ott szeretnénk. Salgótarján, Ózd, Kiszvárd, tehát egy sor olyan terület van, ahol egyébként úgy tűnik, hogy van erre igény, és egyébként a helyi közösség ezt tudja finanszírozni.

De beszélhetnék olyan felsőoktatási intézményekről, mint Baja, Gyöngyös, Dunaújváros, Nyíregyháza, Békéscsaba, Jászberény, Szekszárd. Ezeknek az intézményeknek van egy nagyon nagy bajuk. Az intézményeknek az a bajuk, ellentétben a nagy intézményekkel és a pesti intézményekkel, hogy őket az a fajta hibás döntés, amit ők valahol 2004-5-6

környékén meghoztak, és az általuk akkor jónak tűnő ötlet, a PPP-konstrukciók létrehozása, mondjuk, az infrastruktúra-építést illetően, ez azt jelentette, hogy ezen intézményeknél, amiket felsoroltam, a hallgatói létszámcsökkenésük jelentős volt. Gyöngyös esetében megnegyedelődött, Baja esetében szintén, Nyíregyházán körülbelül a harmadára csökkent. Viszont van egy olyan teher, amit neki viselni kell, ez jelentős, a PPP terhe.

De ha megnézzük azt, és ezeket a számokat nézzük meg, hogy hány százaléka az intézmény fix költségeinek, tehát nem a munkabérnek, hanem a dologi költségeinek a PPP-teher, aminek a felét egyébként a kormány ezen normatíván felül, tehát amilyen számokról itt most beszélünk, a 153 milliárd nem 153 milliárd, az 197 milliárd ebben az évben, mert ez a maradvány is a felsőoktatáshoz kerül, sőt ha ehhez hozzáadjuk a nem állami felsőoktatási intézmények támogatását, akkor az egy másik összeg lenne - de most ne bonyolódjunk számháborúba -, aminek a felét a kormány egyébként ezen az összegben felül biztosítja. Az intézmények költségvetéséből a dologi költségeknek a 40-50 százalékát jelenti, egy csökkenő hallgatói létszámmal.

Ezért született az a döntés, és ez látszik a jövő évi költségvetésben, hogy ezeket a konstrukciókat elkezdjük kiváltani, egyszerűen azért, mert hogyha nem váltjuk ki, akkor valóban az fog történni, amit a képviselő úr mondott, hogy ezek az intézmények nem fognak tudni működni, márpedig én azt gondolom, ezeknek a működése meg azért fontos, amit elég világosan leírtunk.

Úgyhogy azt gondolom, a többire meg már részletesen válaszoltam, nem akarom senkinek az idejét igénybe venni. Köszönöm. *(Dr. Pószán László tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy a módosító javaslatok benyújtására tegnap 16 óráig volt lehetőség.

Mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk. Most a napirend utáni felszólalás következik.

A mai napon **napirend utáni felszólalásra** jelentkezett Ikotity István képviselő úr, az LMP képviselőcsoportjából: „Vasárnapi halászlé” címmel. Megadom a szót 5 percben - bár ma csak péntek van.

IKOTITY ISTVÁN (LMP): Nagyon köszönöm a szót, elnök úr. Bajai képviselő vagyok, Bajáról származom, a családom ott él, és nagyon sok ember megkeres különböző problémájával. Ezek közül az egyiket mondanám el, ami olyan dologgal kapcsolatos, ami az elmúlt hónapokban a parlament napirendjén is volt.

Vasárnapi halászlé - ez a felszólalásom címe, a halászlével kezdeném, és nagyon röviden ennek a történetét. Ez nagyon mélyen gyökerezik a bajai lélekben, az ottani szakmáknak a kereszteződése, ta-

lálkozása ez. Egy vízi városról van szó, és a vízi városban a halászok természetesen kifogták a maguk halzsákmányát, hosszú ideig kint éltek a víz mellett általában nyári kis kunyhóikban. Szinte az a kevés mesterség, amivel találkoztak, egyike ezeknek a vízimolnárok voltak, hajókon őrölték a búzát, ebből készítették az egyik legjobban tartósítható tésztát, gyakorlatilag a tésztát, azt a lisztből készült olyan ételt, ami viszonylag könnyen tartósítható. A kettőnek a találkozása, a halé és a tésztaé pedig egyértelműen adta ennek a nagyon egyszerű és nagyon gyorsan elkészíthető, de nagyon ízes ételnek az ötletét.

Ez egy hagyomány természetesen ott Baján, aki ma elmegy Bajára, nincs olyan család, aki hetente vagy legfeljebb kéthetente ne főzne meg egy jó halászlét. Nagyon gyorsan elkészül, a tűzgyújtástól számítva nem kell egy óra, egy 50-55 perc a tűz intenzitásától számítva, hogy ez asztalra kerüljön.

Vasárnapról lévén szó, milyen problémába futhatnak bele a helyi gasztronómia kedvelői?

(22.20)

Nyilván ezt a halat, amikor megveszik, bár igaz, a legderekabb bajai maga fogja ki a halat, de azért kényelmesednek az emberek, azon kisvállalkozásoktól veszik meg, amelyekből közel egy tucat van Baján, és előkészítve, konyhakészen, megpikkelyezve, a főlősleges részek eltávolítva. Ez nem nagy idő, és egy gyakorlott bajai kezében ez gyorsan megtörténik, de azért körülményes, piszkos dolog ez, ezért szívesen megveszik a bajaiak ezt konyhakészen a kisvállalkozóktól, a halkereskedőktől. Azonban azzal szembeüthettek az elmúlt néhány hónapban, hogy bizony vasárnap ez mégsem olyan könnyű, lévén a vasárnapi zárva tartás a 200 négyzetméternél kisebb üzletek esetében is, nem alkalmazhatnak alkalmazottakat ezen a napon, csak családtagokat. Nem tudják azt a kapacitást fölvenni, hogy tisztított halat adjanak az embereknek, és ennél fogva bizony lényegesen több időt vesz igénybe. Ha belegondolnak, hogy egy KDNP-s javaslat volt, vasárnap délelőtt, ha valaki elmegy, mondjuk, 9 órakor egy misére, hazaérve, beugorva a halárushoz, villámgyorsan, délben ott van az asztalon ez a halászlé. Ez annyiban változott, hogy délre nincs kész ez a halászlé, merthogy ezt elő kell készíteni, és ez némileg több munkát igényel, főleg az ekörül lévő takarítás.

Tehát én most számos bajai nevében mondom azt, mivel nyilván ez egy olyan javaslat volt, a vasárnapi zárva tartásnak ez a része, ami egyrészt előkészítetlen volt, nem volt fölmérve ennek a pontos következménye, és látjuk azt, hogy helyben is van ennek egy ilyen hatása, amire nem is gondoltak. Egy olyan értéket, egy helyi gasztronómiai értéket szorítanak ezzel vissza, és veszik el az emberek kedvét egy kicsit attól, hogy ezzel foglalkozzanak, hogy egy halászlét főzzenek vasárnapra... - hát, láthatjuk.

Az a javaslatunk, hogy gondolják át ezt a módosítást, és tegyék lehetővé ezeknek, a 200 négyzetméternél kisebb üzeméret esetén, hogy alkalmazottakat vasárnap is munkába állíthassanak. Ez a javaslatom és köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A napirend utáni felszólalások végére értünk. Megkö-

szönöm munkájukat, különösen azokét, akik kitarítottak velünk itt a késő esti órákig.

Az ülésnapot bezárom, mindenkinek jó éjszakát kívánok. Hétfőn, 11 órakor folytatjuk munkánkat.

(Az ülésnap 22 óra 22 perckor ért véget.)

Gúr Nándor s. k.
jegyző

Hiszékeny Dezső s. k.
jegyző

Dr. Szűcs Lajos s. k.
jegyző

Dr. Tiba István s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv
Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés főigazgatója
Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,
Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda
Budapest, V. Kossuth tér 1-3.
Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4
Telefon: 441-4222
Telefax: 441-4599
Nyomda: MULTISZOLG Bt., Vác
MINDEN JOG FENNTARTVA!
ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)
ISSN: 2064-8367 (Online)